Pionierii

JAMES FENIMORE COOPER

BIBLIOTECA adevărul

ISBN 978-606-539-567-1

James Fenimore Cooper

Pionierii

Aventurile lui Ochi-de-Şoim
– IV –

Traducere de Mădălina Turcatcă

editura Adevărul holding

Introducere

Această lucrare este o poveste descriptivă. Cei care vor depune efortul de a o citi până la capăt vor afla cât din conţinutul său este adevărat şi cât trebuie să fie doar un cadru general al întâmplărilor. Autorul este conştient de faptul că dacă ar fi insistat în întregime pe ultimul dintre aspecte, care este cu atât mai impresionant, cu cât este mai valoros, ar fi scris o carte mai frumoasă. Dar, descriind scene sau adăugând personaje care îi reaminteau de tinereţea sa, cădea mereu în capcana de a reda mai degrabă lucrurile pe care le cunoştea deja, şi nu pe acelea pe care şi le imagina. Respectarea strictă a adevărului, condiţie esenţială în istorie sau în literatura de călătorie, distruge farmecul beletristic. Ficţiunea îşi transmite mai uşor mesajul prin schiţarea principiilor, ilustrarea unor personaje generice, decât printr-o atenţie sporită acordată sursei de inspiraţie.

Cum New York-ul nu avea decât o regiune, Otsego, iar Susquehanna un singur izvor, nu există nicio îndoială cu privire la locul în care se desfăşoară povestea noastră. Vom relata în continuare istoria acestui district al New York-ului, începând cu momentul apariţiei vieţii civilizate.

Otsego, la fel ca majoritatea celorlalte zone ale New York-ului, a aparţinut din statul Albany înainte de războiul de secesiune. În urma unei redivizări ulterioare a teritoriului, ea a devenit parte din Montgomery. În urma păcii din 1783, datorită faptului că

populaţia sa a crescut, Otsego s-a transformat în regiune de sine stătătoare, care se întinde de-a lungul ramificării Alleghanies din regiunile centrale ale New York-ului şi la est de linia meridională care traversează centrul statului. Cum apele New York-ului se scurg spre sud în Atlantic, sau spre nord în Ontario, lacul Otsego, o sursă a Susquehannei, era binefăcător pentru aceste pământuri înalte. Înfăţişarea ţinutului, impresia pe care clima a produs-o asupra albilor şi comportamentul coloniştilor sunt descrise cu o minuţiozitate pe care autorul nu o poate scuza decât prin forţa amintirilor sale.

Se pare că Otsego este un cuvânt compus din „Ot", care desemnează un „loc de întâlnire", şi „Sego", sau „Sago", termenul uzual de salut folosit de indienii din această regiune. Conform unei tradiţii care dă numele acestei practici, triburile vecine obişnuiau să se întâlnească pe malurile lacului pentru a-şi semna tratatele sau pentru a-şi întări alianţele. Agentul indian al New York-ului avea o locuinţă din butuci pe malul lacului, şi din această cauză nu este imposibil ca numele locului să se tragă de la întâlnirile de consiliere care se ţineau în jurul focurilor. Războiul l-a alungat pe agent, ca şi pe ceilaţi ofiţeri ai Coroanei, iar adăpostul său rudimentar a fost repede abandonat. Autorul îşi aminteşte că după câţiva ani acesta a fost transformat în afumătoare.

În 1779 a avut loc o expediţie împotriva indienilor ostili, care locuiau la o sută de mile vest de Otsego, pe malul râului Cayuga. Pe atunci, întreaga ţară era lăsată în sălbăticie, iar bagajele trupelor erau transportate pe râuri, o rută dificilă, dar practicabilă. O brigadă a urcat pe Mohawk până a ajuns la punctul cel mai apropiat de izvorul Susquehannei, de unde a tăiat o cărare prin pădure, spre capul lui Otsego. Aşa erau transportate bărcile şi bagajele, iar trupele au înaintat spre cealaltă extremitate a lacului, unde au debarcat şi au poposit. Susquehanna, un râu îngust, dar rapid la izvoarele sale, era plin de «lemne plutitoare», adică trunchiuri doborâte, iar trupele au fost nevoite să recurgă la un alt tertip pentru a-şi facilita trecerea. Otsego are o lungime de nouă mile şi o lăţime care variază între jumătate de milă şi o milă şi jumătate. Apa lui este adâncă, limpede şi provine dintr-o mie de izvoare. Malurile din partea de jos sunt mai mici de treizeci de picioare, în vreme ce marginile mai îndepărtate se pierd

printre munţi, strâmtori şi bucăţi de uscat. Râul Susquehanna curge printr-un defileu despre care v-am mai povestit, cu maluri joase, cu o lăţime de vreo două sute de picioare. Acest defileu a fost îndiguit, iar apele lacului au fost colectate, Susquehanna a fost transformat într-un râuleţ. Când totul a fost gata, trupele s-au îmbarcat, digul a fost dărâmat, iar torentele lui Otsego s-au revărsat ducând cu sine bărcile lăsate în voia curentului.

Generalul James Clinton, fratele lui George Clinton, pe atunci guvernator al New York-ului, şi tatăl lui Dewitt Clinton, care a murit ca guvernator al aceluiaşi stat în 1872, conducea brigada care îndeplinea această datorie. În timpul şederii trupelor la poalele râului Otsego, un soldat a fost împuşcat pentru dezertare. Mormântul acestui nefericit a fost primul loc de îngropăciune pe care autorul l-a văzut, aşa cum afumătoarea fusese prima ruină. Dezertorul acesta a fost îngropat şi abandonat de trupe cu această ocazie şi găsit mai târziu, atunci când s-au săpat pivniţele locuinţei părinteşti a autorului.

La puţin timp după încheierea războiului, Washington, însoţit de câţiva bărbaţi distinşi, a vizitat scena acestei poveşti, după câte se pare în vederea examinării posibilităţii de a deschide o cale de comunicaţie pe apă cu alte părţi ale ţării. Nu a stat decât câteva ore.

În 1785, tatăl autorului, interesat de marile întinderi de pământ ale acestor ţinuturi sălbatice, a sosit aici însoţit de un grup de geodezi. judecătorul Temple a relatat deja impresiile pe care i le-au lăsat aceste locuri. La începutul anului următor s-au pus bazele primului aşezământ şi ţara a continuat să înflorească până în zilele noastre. O caracteristică specială a vieţii americane este aceea că la începutul secolului, când proprietarul unei moşii avea posibilitatea să primească noi colonişti într-un aşezământ dintr-un colţ îndepărtat al ţării, putea să-i atragă din rândul populaţiei excedentare a fostei colonii.

Deşi colonizarea acestei părţi din Otsego a precedat cu puţin naşterea autorului, nu a fost totuşi suficient de apropiată pentru a-l face să-şi fi dorit ca un eveniment atât de important pentru el să aibă loc în sălbăticie. Poate că mama nu a avut prea mare încredere în practicile doctorului Todd, care era atunci la începutul experienţei sale. Oricum, autorul a venit în valea aceasta

de mic copil, când i s-au format totodată primele impresii. De atunci, a continuat să locuiască aici, din când în când, şi crede că poate da socoteală pentru fidelitatea descrierii sale. Otsego a devenit acum unul dintre districtele cele mai populare ale New York-ului, de unde pleacă emigranţi ca din oricare altă regiune, iar industria şi afacerile sale sunt înfloritoare. Pe aici, producătorii de manufactură sunt prosperi şi merită să amintim că cele mai ingenioase maşinării folosite de europeni la fabricarea obiectelor de artă manuală provin tot din această zonă ai cărei locuitori surprind prin iscusinţa lor.

Pentru a ne feri de orice greşeală, trebuie spus că întâm-plările din cartea de faţă sunt pură ficţiune. Faptele propriu-zise au o anumită legătură cu trăsăturile naturale şi artificiale ale acestei poveşti şi cu obiceiurile locuitorilor. Astfel, şi şcoala, şi tribunalul, şi închisoarea, şi hanul, şi toate celelalte stabilimente sunt identice. Toate au fost înlocuite de mult timp de alte clădiri a căror utilitate nu este la fel de evidentă. Am făcut totuşi descrierea clădirii principale cu o anumită independenţă faţă de realitate. Adevăratul edificiu nu era atât de sofisticat. Era din cărămidă, şi nu din piatră, iar acoperişul nu prezenta niciunul dintre ornamentele unei ordini compozite. Fusese construită într-o epocă prea primitivă pentru ambiţioasa şcoală de arhitectură. Dar autorul şi-a lăsat imaginaţia în voia ei încă de când a intrat pe uşă. Aici totul este precis, chiar şi pentru braţul retezat al lui Wolfe, şi pentru urna care conţinea cenuşa reginei Didona[1].

Autorul a povestit în altă parte că personajul Ciorap–de-Piele este o invenţie, făcută credibilă prin alte câteva creaţii care să dea o impresie de adevăr. Dacă autorul s-ar fi bazat mai mult pe propria fantezie, iubitorii de ficţiune nu ar fi avut atâtea obiecţii în ceea ce priveşte această operă. Cu toate acestea, povestirea nu ar fi fost credibilă fără ca multe dintre celelalte personaje să fie înlocuite. Marele proprietar care locuieşte pe pământurile sale şi care îşi denumeşte posesiunile după sine, în loc să-şi primească

[1] Deşi pădurile îmbracă încă munţii regiunii Otsego, lupul, ursul şi pantera aproape că nu mai există în aceste zone. Chiar şi inocenta căprioară este rar văzută alergând pe sub coroanele lor, pentru că puşca de vânătoare şi ocupaţiile coloniştilor le alungaseră către alte locuri. Acestei schimbări (care uneori îl întristează pe cel care a cunoscut zona de la bun început) i s-ar putea adăuga faptul că Otsego începuse să fie zgârcit cu bogăţiile sale.

numele de la ele, ca în Europa, este un personaj răspândit în întregul New York. Medicul, cu teoria sa, dezvoltată în urma experimentelor făcute pe constituţia umană, misionarul pios, altruist, harnic, dar prost plătit, avocatul fără o educaţie desăvârşită, îndârjit, invidios şi cu o proastă reputaţie, dar şi opusul său, un adevărat profesionist, cu origine şi reputaţie superioare. Vânzătorul de „progrese" molâu, nemulţumit şi care se târguia întotdeauna cu plăcere. Tâmplarul credibil, ca şi majoritatea celorlalţi, este familiar celor care au locuit într-o ţară nouă.

Trebuie să spun aici, cât mai clar, că nu am avut niciodată intenţia de a descrie cu acurateţe fiecare personaj al cărţii. S-a spus de multe ori, chiar şi în declaraţii publice, că eroina acestei cărţi a fost inspirată de sora scriitorului, moartă în urma unei căderi de pe cal, acum aproape jumătate de secol. Este o presupunere atât de ingenioasă, încât s-a descoperit chiar şi o asemănare personală între personajul literar şi ruda decedată. Dar cu greu ai putea să găseşti două femei de aceeaşi teapă care să fie atât de diferite ca personalitate, precum Elizabeth Temple şi sora autorului, cea care a avut o soartă atât de grea. Pe scurt, cele două erau la fel de interesante din acest punct de vedere, pe cât erau ca istorie personală, caracter şi avere.

Totuşi, autorul şi-a iubit sora nespus. După o jumătate de secol, el scrie aceste rânduri cu o durere care l-ar putea face să renunţe, dacă nu ar fi încă şi mai dureros de ştiut că persoana căreia i-a purtat o dragoste mai mult decât frăţească a fost transformată în eroină de roman.

Din motive pe care această introducere vi le dezvăluie, scrierea romanului „Pionierii" a însemnat pentru autor o plăcere mai mare decât poate că o va simţi cititorul atunci când o va parcurge. Este conştient de numeroasele greşeli pe care le-a făcut, dar a încercat să repare o parte din acestea în ediţia de faţă. Dar, aşa cum intenţiona, a reuşit să binedispună pe toată lumea şi are încredere în indulgenţa celor care judecă această încercare a autorului de a se amuza.

Capitolul 1

Vezi, se apropie iarna, pentru a domni peste anii cei mulţi
Posacă şi tristă, capcanele pregătite,
Aburi, furtuni şi nori.

THOMPSON

Aproape de centrul statului New York se află o regiune întinsă, cu dealuri şi cu vâlcele, sau, ca să dăm dovadă de mai mult respect faţă de definiţiile geografice, alcătuită din coline şi din văi. Între aceste dealuri se înalţă Delaware. Lacurile limpezi şi miile de izvoare din regiune dau naştere cursurilor de apă care, după ce străbat vâlcelele, îşi unesc cursurile şi formează Susquehanna, unul dintre cele mai mândre râuri ale Statelor Unite. Munţii sunt arabili pe culmile lor, dar marginile stâncoase au meritul de a conferi zonei un aer de excelenţă romantică şi pitorească. Văile sunt înguste, bogate şi cultivate; printre ele şerpuiesc pâraie. Pe malurile micilor lacuri sau chiar pe cursurile apelor, acolo unde producţia este mai lesnicioasă, s-au dezvoltat sate frumoase şi prospere. Văile şi vârfurile munţilor sunt presărate cu ferme orânduite şi tihnite, care îşi arată bogăţia de la prima privire. Drumurile pornesc în toate direcţiile, din văile netede şi graţioase până la trecătorile încâlcite şi accidentate ale dealurilor. Drumul unui călător prin acest pământ neregulat întâlneşte la fiecare câteva mile academiile şi instituţiile de învăţământ inferior, iar lăcaşurile pentru slujirea lui Dumnezeu sunt numeroase, aşa cum se întâmplă numai acolo unde oamenii sunt morali şi meditativi. Totuşi, conducerea lor canonică trădează libertate de conştiinţă. Pe scurt, întregul district dovedeşte ce se poate face, chiar şi într-o ţară necizelată şi cu o climă severă, sub conducerea unor legi blânde, în care fiecare persoană este direct

interesată de prosperitatea comunității din care face parte. Inventivitatea pionierilor care s-au așezat pentru prima dată pe aceste pământuri a fost urmată de îmbunătățirile permanente făcute de micul proprietar, care vrea să-și lase rămășițele să se transforme în țărână sub brazda pe care o cultivă, sau de fiul care, născut pe acest pământ, dorește cu evlavie să zăbovească lângă mormântul tatălui său. Și au trecut de-abia patruzeci de ani[1] de când acest teritoriu era sălbatic.

Curând după stabilirea independenței statelor în urma păcii din 1783, inițiativele cetățenilor au fost dirijate către dezvoltarea bogățiilor naturale ale vastului lor domeniu. Înainte de revoluție, părțile locuite ale New York-ului se limitau la o zecime din suprafața sa. Țara, care avea mai puțin de două sute de mii de locuitori, era alcătuită dintr-o centură îngustă, care se extindea puțin pe ambele părți ale Hudsonului, o suprafață de cincizeci de mile pe malul râului Mohawk, ocupată în mod asemănător, împreună cu insulele Nassau și Staten, și câteva așezăminte izolate în locuri bine alese de-a lungul pâraielor. În scurta perioadă pe care am menționat-o, populația s-a răspândit de-a lungul a cinci grade latitudine și șapte grade longitudine și a ajuns la un milion și jumătate de locuitori. Aceștia trăiesc în abundență și anticipează că vor trece ani mulți înainte de ziua în care averile nu le vor ajunge pentru a-și satisface dorințele.

Era aproape de apusul soarelui, într-o zi de decembrie luminoasă și rece, când o sanie urca încet unul dintre munții districtului pe care l-am descris. Pentru acel anotimp, ziua era chiar frumoasă și numai doi-trei nori pluteau pe un cer albastru pur, iar culoarea era luminată de reflecțiile trimise de masa de zăpadă care acoperea pământul. Drumul șerpuia de-a lungul marginii unei prăpăstii, susținută pe o parte de o fundație făcută din butuci stivuiți unul peste altul, în timp ce o săpătură în muntele din față lărgea suficient drumul pentru transporturile normale din acea zi. Dar butucii, săpăturile și tot ceea ce nu se ridica la câteva picioare deasupra pământului erau parcă îngropați sub zăpadă. O simplă potecă, destul de lată cât

[1] Povestea noastră începe în 1793, la aproape șapte ani după așezarea primelor colonii care au produs acea schimbare magică în puterea și condiția statului despre care am vorbit.

să-i permită saniei să se deplaseze[1], demarca drumul şi chiar şi acesta era cu două picioare sub nivelul restului suprafeţei.

În valea care se găsea cu câteva sute de picioare mai jos se afla ceea ce în limbajul regiunii era numit luminiş şi amenajările obişnuite ale unei noi aşezări. Acestea chiar se extinseseră în partea de sus a dealului până la punctul în care drumul se scurta şi traversa regiunea mai înaltă, de pe vârful muntelui. Dar până şi vârful muntelui era împădurit. Văzduhul strălucea de parcă era încărcat de mii de particule lucioase, iar murgii de rasă care trăgeau trăsura erau acoperiţi aproape complet de o haină de promoroacă. Din nările lor aburii ieşeau ca fumul, căci fiecare lucru ce se vedea, ca şi toate prevederile pe care călătorii şi le luaseră, dovedea cât de grea era o iarnă în munţi. Harnaşamentul, de un negru adânc, banal, contrasta cu strălucirea zilei. Era împodobit cu foi şi catarame de bronz, care luceau ca aurul în bătaia vremelnică a soarelui, în razele care coborau oblic pe deasupra copacilor. Şeile enorme, bătute în multe cuie şi garnisite cu pânza care servea drept pătură pentru umerii vitelor, aveau patru turnuleţe pătrate la vârf, prin care hamul puternic ajungea de la botul cailor în mâinile călăreţului. Acesta era un negru de vreo douăzeci de ani. Faţa lui, pe care natura o făcuse de un negru strălucitor, era acum pestriţă de frig, iar ochii mari şi strălucitori se umpluseră de lacrimi. Plătea astfel un tribut pentru puterile pe care aceste regiuni îngheţate i le dădeau unei persoane de origine africană. Totuşi, chipul său fericit mai păstra încă o urmă de bună dispoziţie la gândul căminului şi al focului de Crăciun, cu toate bucuriile şi jocurile de sărbătoare. Sania era unul dintre acele mijloace de transport demodate, mari şi confortabile, care ar

[1] „Sanie" este cuvântul folosit pe teritoriul Statelor Unite pentru a desemna un „traineau". Acesta se foloseşte local în vestul Angliei, de unde probabil că l-au împrumutat şi americanii. Dar cei din urmă au făcut distincţie între diferite tipuri de sanie, sania uşoară fiind cea cu tălpi de metal. Săniile uşoare sunt, de asemenea, de două feluri – trase de mai mulţi cai sau de unul singur. Printre acestea din urmă se numără scuterul, cu hulubele aranjate în aşa fel încât să permită să se deplaseze în lateral, sania-pung, care este condusă cu o oiştе, şi gumperul, o sanie construită rudimentar şi folosită în statele nou-apărute. Multe dintre săniile americane sunt elegante, cu toate că această modalitate de transport este mai rar folosită din cauza ameliorării climatului ca o consecinţă a defrişărilor.

putea să primească o întreagă familie, dar care acum nu ducea decât două persoane în afară de cea care o conducea. Partea exterioară era de un verde palid, iar interiorul de un roşu aprins, culoarea aleasă pentru a transmite ideea de căldură într-un climat rece. Piei mari de bivol, împodobite pe margine cu pânză roşie festonată, acopereau partea din spate şi cea de jos a saniei şi înfăşurau picioarele călătorilor. Aceştia erau un bărbat de vârstă mijlocie şi o tânără femeie. Primul avea o statură impozantă, dar precauţiile pe care şi le luase împotriva frigului nu lăsau vederii decât o mică parte din corpul său. O haină groasă, împodobită din plin cu blănuri, îl acoperea pe de-a-ntregul, lăsându-i afară doar capul, acoperit cu o căciulă din piele de jder, garnisită cu marochin, ale cărei margini puteau fi coborâte, la nevoie, şi legate cu o panglică neagră sub bărbie, protejând astfel urechile. Vârful căciulii era ornat cu coada animalului a cărui piele fusese folosită, iar acest accesoriu cădea pe spate, într-un mod graţios chiar, la câteva picioare de ceafă. Mai jos de această mască se vedea o parte din faţa frumoasă, masculină, şi în mod special o pereche de ochi albaştri, expresivi şi mari, care trădau o inteligenţă extraordinară, umor fin şi o mare bunătate. Formele însoţitoarei sale erau ascunse cu totul de hainele pe care le purta. De sub pelerina largă cu căptuşeală groasă de flanel, care, după mărimea şi linia sa, era făcută mai degrabă pentru un bărbat, se zăreau blănuri şi mătăsuri. O glugă mare de mătase neagră, căptuşită cu puf, îi ascundea tot capul, lăsând doar o mică deschizătură pentru a respira şi prin care sclipea din când în când o pereche de ochi vioi, negru-pană.

Atât tatăl, cât şi fiica (pentru că aceasta era legătura între cei doi călători), erau prea preocupaţi de propriile gânduri pentru a întrerupe cu sunetul vocilor monotonia cu care sania aluneca uşor. Primul era cu mintea la soţia lui, care îi strânsese la piept această unică fiică atunci când, cu patru ani în urmă, încuviinţase să se lipsească de compania copilei pentru ca aceasta să se bucure de avantajele unei educaţii pe care oraşul New York nu i-o putea oferi pe atunci. La câteva luni după aceea, prin moartea soţiei, bărbatul a fost lipsit şi de ultima alinare a singurătăţii sale. Dar, cu toate acestea, îşi

iubea destul de mult copila încât să nu o aducă în sălbăticia relativă în care el însuşi locuia, până în momentul în care a găsit de cuviinţă că fiica sa se maturizase îndeajuns. Gândurile fetei erau mai puţin melancolice şi se împleteau cu surpriza plăcută de a vedea noile privelişti pe care i le oferea fiecare cotitură a drumului.

Muntele pe care îl străbăteau avea destui pini ale căror trunchiuri se înălţau şaptezeci-optzeci de picioare lipsite de vreo creangă, înălţime adeseori dublată de coroane. Privirea pătrundea nestingherită printre desele luminişuri, deschise sub copacii înalţi, blocată doar de câteva ridicături de pământ sau de apariţia unui vârf de munte care se înălţa în partea opusă a văii, către care se grăbeau ei acum. Trunchiurile întunecate ale copacilor se ridicau din albul zăpezii în forme regulate până la o înălţime considerabilă, unde crengile lor începeau să trimită ramificaţii acoperite de frunze rare, dar perene, contrastând melancolic cu toropeala naturii din vale. Călătorii nu simţeau vântul, dar pinii se unduiau maiestuos, făcând plecăciuni adânci, scoţând sunete monotone, tânguioase, în consonanţă cu întreaga scenă.

Sania alunecase ceva drum pe suprafaţa uniformă, iar ochii tinerei trimiteau priviri cercetătoare şi timide în adâncurile pădurii, când se auzi un sunet puternic şi prelung, răsunând sub arcurile largi ale pădurii ca urletul unei haite numeroase de câini. În clipa în care acest ţipăt a ajuns la urechile bărbatului, el îi strigă negrului:

— Opreşte, Aggy. E bătrânul Hector. Îi recunosc lătratul dintr-o mie. Ciorap-de-Piele şi-a lăsat câinii liberi pe dealuri în ziua asta frumoasă, iar ei şi-au început jocul. Este o urmă de căprioară câţiva metri mai în faţă. Şi acum, Bess, dacă poţi să-ţi aduni curajul pentru a suporta focul de armă, o să fac rost de carne pentru cina de Crăciun.

Negrul se aşeză mai bine şi, cu un rânjet fericit pe figura îngheţată, începu să-şi lovească braţele unul de altul pentru a-şi reface circulaţia degetelor. Bărbatul care vorbea stătea drept, iar apoi, aruncând la o parte haina, se îndepărtă de sanie şi se urcă pe un nămete de zăpadă care l-a susţinut, în ciuda greutăţii sale.

După câteva momente a reuşit să scoată o puşcă de vânătoare cu două ţevi dintr-o grămadă de cufere şi de cutii. Şi-a scos mănuşile groase care îi acoperiseră mâinile şi a rămas cu o pereche de mănuşi de piele cu blană la vârfuri. Şi-a cercetat amorsa şi era gata să înainteze când s-a auzit saltul uşor al unui animal din pădure şi o căprioară frumoasă ţâşni pe potecă, la mică distanţă în faţa lui. Animalul a apărut dintr-odată, într-o săritură incredibil de rapidă. Dar călătorul dădu dovadă de prea multe calităţi sportive pentru a se lăsa tulburat. Din primul moment în care a apărut în faţa lui, a ridicat puşca de vânătoare şi, cu un ochi experimentat şi cu o mână sigură, apăsă pe trăgaci. Căprioara se repezi înainte curajoasă, aparent fără nicio rană. Fără a-şi lua puşca de la ochi, călătorul a îndreptat gura ţevii spre victimă şi a tras din nou. Totuşi, se pare că niciunul dintre gloanţe nu şi-a făcut efectul.

Toată scena s-a petrecut cu o rapiditate care a nedumerit-o pe femeie. Se bucura în mod inconştient de salvarea căprioarei, pentru că aceasta mai degrabă ţâşnise ca un meteorit decât traversase drumul în fugă, când, deodată, un zgomot ascuţit şi rapid i-a lovit urechea, unul foarte diferit de detunăturile pline şi înfundate ale tatălui său, dar totuşi destul de distinct pentru a fi recunoscut ca fiind o împuşcătură a unei arme de foc. În momentul în care a auzit glasul puştii, căprioara a sărit în aer din zăpadă la o mare înălţime; a urmat o altă descărcare, similară primei, iar animalul s-a prăbuşit la pământ, căzând cu capul înainte şi rostogolindu-se pe pământ cu propria velocitate. Ţintaşul nevăzut a scos un strigăt de bucurie şi câţiva oameni au apărut imediat din spatele trunchiurilor a doi pini, unde se plasaseră, în mod evident, în aşteptarea căprioarei.

— Hei, Natty, dacă ştiam că eşti la pândă, nu aş fi tras, a strigat călătorul, apropiindu-se de locul unde era căprioara, urmat de negrul entuziasmat, care trăgea sania după el. Dar bătrânul Hector a scos sunete mult prea puternice ca să treacă neobservate, deşi nici nu cred că l-am atins.

— Nu, nu, domnule judecător, răspunse vânătorul, cu un chicot stăpânit şi cu înfăţişarea fericită a aceluia care este

conştient de superioritatea propriilor îndemânări. V-aţi ars praful numai ca să vă încălziţi nasul în seara asta friguroasă. Chiar credeaţi că o să-i veniţi de hac unei căprioare adulte, cu Hector şi căţeaua pe urmele lui şi numai cu puşca aia de copii în mână? Dar sunt atâţia fazani în mlaştini, iar cocoşarii zboară pe la uşa dumneavoastră; aţi putea să-i hrăniţi cu firimituri şi să-i împuşcaţi de plăcere, în orice zi. Dar dacă vreţi un căprior sau puţină carne de urs, atunci, domnule judecător, va trebui să luaţi puşca cea lungă, cu flinta unsă, altfel cred că o să risipiţi mai mult praf decât atâtea stomacuri câte puteţi să umpleţi.

În timp ce vorbitorul îşi rostea ultimele cuvinte, îşi trecu palma peste vârful nasului şi deschise din nou gura enormă cu un fel de râset înfundat.

— Puşca trage bine, Natty, şi a mai ucis o căprioară până acum, spuse călătorul, zâmbind binedispus. O ţeavă a fost încărcată cu alice mari, iar cealaltă era pregătită numai pentru păsări. Sunt două răni – una la gât şi cealaltă direct în inimă. Nu e ceva sigur, dar eu i-am făcut una dintre cele două leziuni.

— Lăsaţi-l pe cel care l-a omorât, spuse vânătorul, sigur pe el. Presupun că va fi mâncat, şi spunând aceasta, scoase un cuţit mare dintr-o teacă prinsă la cingătoare şi tăie gâtul animalului. Dacă sunt două gloanţe în căprioară, vreau să întreb dacă nu s-a tras cu două puşti diferite. În plus, cine a văzut vreodată o rană atât de zdrenţuită de la un glonţ de calibru mic, ca aici, la gât? Şi trebuie să recunoaşteţi, domnule judecător, că animalul a căzut la ultima împuşcătură, ţintită de o mână mai sigură şi mai tânără decât a dumneavoastră sau a mea. Dar, în ceea ce mă priveşte, deşi sunt un om sărac, pot să trăiesc fără vânat. Totuşi, mă găsesc într-o ţară liberă şi nu vreau să renunţ la drepturile mele. Deşi, din câte văd eu, în privinţa asta, puterea dictează aici, ca şi în statele noastre mai bătrâne.

Un aer de nemulţumire posacă a dominat tonul vânătorului de-a lungul întregului său discurs. Totuşi, a crezut că este mai prudent să rostească ultima parte a propoziţiei pe un ton scăzut, astfel încât să nu poată fi auzite decât câteva mormăieli.

— Nu, Natty, răspunse călătorul, cu aceeaşi bună dispoziţie. Mă lupt în numele onoarei. Cu câţiva dolari cumpăr carnea de căprioară. Dar ce mă poate recompensa pentru onoarea pierdută a unei cozi de căprioară la căciula mea? Gândeşte-te, Natty, cum aş triumfa asupra acelui câine batjocoritor, Dick Jones, care a ratat deja de şapte ori în sezonul acesta şi nu a adus decât o bucată de lemn şi câteva veveriţe cenuşii.

— Vânatul e tot mai greu de găsit, cu toate defrişările şi construcţiile dumneavoastră, spuse bătrânul vânător, cu un fel de resemnare forţată. Era o vreme când împuşcam treisprezece căprioare, fără să număr fazanii de la uşa colibei mele. Cât despre carnea de urs, dacă voiam şuncă sau aşa ceva, trebuia doar să pândesc noaptea şi să împuşc unul în lumina lunii, în trosnetul lemnelor şi fără a fi în pericol de a adormi, pentru că urletul lupilor îmi ţinea ochii deschişi. Uite-l pe bătrânul Hector, spuse mângâind afectuos un câine mare cu pete negre şi galbene, cu burta şi picioarele albe, care venise după miros, însoţit de căţeaua de care pomenise. Vezi unde l-au muşcat lupii de gât în noaptea în care i-am alungat de lângă vânatul care se afuma deasupra şemineului? Câinele acesta e mai de încredere decât un creştin, pentru că nu uită niciodată un prieten şi iubeşte mâna care îi dă pâine.

Era ceva ciudat în felul de a fi al vânătorului; asta i-a atras atenţia tinerei. Ea îi cercetase îndeaproape şi cu mult interes atât înfăţişarea, cât şi accesoriile, din momentul în care l-a văzut. Era înalt şi atât de slab, încât părea să aibă mai mult de 1,80 m, înălţimea reală a acestuia. Peste părul lins, de culoarea nisipului, purta o căciulă din blană de vulpe, de formă asemănătoare celei pe care am descris-o, deşi mult inferioară ca finisare sau ornamente. Faţa lui era slabă, până aproape de atrofiere. Dar nu avea niciun semnalment de boală, din contră, părea să aibă o sănătate robustă, rezistentă. Frigul şi expunerile la soare îi conferiseră o nuanţă uniformă de roşu. Ochii cenuşii priveau de sub o pereche de sprâncene zburlite, care atârnau deasupra lor cu fire lungi, gri, amestecate cu nuanţele lor naturale. Gâtul slab era gol şi avea aceeaşi culoare arsă ca şi faţa. O parte din gulerul unei cămăşi în carouri, tipic ţărănească, se vedea deasupra paltonului pe

care îl purta. Avea un fel de haină, din piele de căprioară tăbăcită, cu blana încă pe ea, încinsă pe trupul deşirat cu o cingătoare de camgarn colorat. Purta nişte mocasini din piele de căprioară, împodobiţi cu ţepii unui porc spinos, după obiceiul indienilor, iar picioarele erau acoperite cu nişte carâmbi din acelaşi material ca şi mocasinii, prinşi deasupra genunchilor pantalonilor ponosiţi, tot din piele de căprioară, ceea ce îi adusese printre colonişti porecla de Ciorap-de-Piele. Aruncase peste umăr o curea din piele de căprioară, de care atârna un corn imens de bou, zgâriat foarte uşor pentru a da de praful din interior. Partea mai lată fusese fixată cu ingeniozitate cu un capăt de lemn, iar cealaltă era astupată bine cu un dop mic. În partea din faţă atârna o raniţă de piele, din care, aşa cum spusese la urmă, scoase o măsură mică şi, umplând-o cu praf, îşi reîncărcă flinta. Aşezată cu patul pe zăpadă, arma aproape că îi atingea căciula din piele de vulpe.

În timpul acesta, călătorul cercetase cu atenţie rănile şi acum, fără să ţină seamă de proasta dispoziţie a vânătorului, exclamă:

— Aş acorda cu plăcere şi nişte privilegii, Natty, în onoarea acestei capturi. Şi dacă împuşcătura din gât ar fi a mea, mi-ar fi de ajuns, pentru că lovitura din inimă a fost inutilă, ceea ce noi numim exces de zel, Ciorap-de-Piele.

— Poţi să-i spui cum vrei, domnule judecător, spuse vânătorul, punându-şi arma peste braţul stâng şi deschizând o cutie de alamă. Scoase de acolo o bucată mică de piele plină de grăsime cu care înfăşură o lingură şi, cu toată puterea, împinse praful, continuând să forţeze în timp ce vorbea. E mult mai uşor să vorbeşti decât să împuşti o căprioară primăvara. Dar animalul a murit de o mână mai tânără decât a ta sau a mea, după cum ziceam mai devreme.

— Ce spui, prietene?, strigă călătorul, întorcându-se glumeţ către însoţitorul lui Natty. Să dăm cu banul pentru onoare, iar dacă pierzi, poţi să păstrezi argintul ăsta. Ce zici, prietene?

— Zic că eu am ucis căprioara, spuse tânărul puţin arogant, sprijinindu-se de o altă flintă lungă, asemănătoare celei a lui Natty.

— Sunt doi contra unul, într-adevăr, spuse judecătorul zâmbind. Dacă sunt mai multe voturi împotrivă, se respinge apelul, cum spunem noi la tribunal. Să-l luăm pe Aggy, de exemplu: el nu poate vota pentru că este sclav. Iar Bess este minoră. Aşa că trebuie să mă descurc singur. Dar o să-mi trimiţi vânatul, şi deşi cele două gloanţe sunt în el, o să fac o poveste pe cinste din moartea lui.

— Carnea nu este a mea ca s-o pot vinde, spuse Ciorap-de-Piele, împrumutând puţin din semeţia însoţitorului său. Eu unul am întâlnit animale care, în ciuda rănilor de la gât, şi-au continuat călătoria zile întregi. Eu chiar nu sunt unul dintre aceia care jefuiesc oamenii ca să-şi recupereze datoriile de la ei.

— Lupţi cu tenacitate pentru drepturile tale în seara asta friguroasă, Natty, răspunse judecătorul cu o bună dispoziţie de neînvins. Dar tu ce spui, tinere, trei dolari pot cumpăra căprioara asta?

— Înainte de toate, să ne stabilim drepturile, ca să fim amândoi mulţumiţi, spuse tânărul cu hotărâre, dar respectuos, iar modul în care pronunţa cuvintele şi limbajul erau evident superioare felului în care arăta. Cu câte gloanţe ţi-ai încărcat puşca?

— Cu cinci, spuse judecătorul, puţin surprins de schimbarea de atitudine a celuilalt. Nu sunt de ajuns pentru a omorî o căprioară ca asta?

— Se poate, apropiindu-se de copacul din spatele căruia apăruse mai devreme, dar, ştiţi, domnule, aţi tras în direcţia aceasta. Uitaţi cele patru gloanţe din copac.

Judecătorul cercetă urmele proaspete din scoarţa pinului şi, scuturând din cap, spuse râzând:

— Îţi construieşti singur cazul împotriva ta, tinere avocat. Unde este cel de-al cincilea glonţ?

— Aici, răspunse tânărul, aruncând haina pe care o purta şi lăsând să se vadă o gaură în hainele de dedesubt, din care se scurgeau picături mari de sânge.

— Doamne, Doamne, exclamă judecătorul îngrozit. Am făcut atâta caz pentru un nimic, iar un seamăn de-al meu suferea de mâna mea fără să crâcnească? Dar grăbeşte-te, repede, urcă în sania mea, nu mai este decât o milă până

în sat, unde vei putea primi ajutor medical. Eu voi suporta întreaga cheltuială şi vei locui cu mine până te vei vindeca, ba nu, pentru totdeauna.

— Îţi mulţumesc pentru bunele intenţii, dar trebuie să-ţi refuz oferta. Am un prieten care ar suferi dacă ar auzi că sunt rănit şi mă aflu alături de el. Rana este superficială, iar glonţul a trecut pe lângă oase. Dar cred, domnule, că acum îmi veţi recunoaşte dreptul asupra vânatului.

— Să recunosc!?, răspunse agitat judecătorul. Îţi las dreptul de a împuşca urşi ori căprioare, sau orice vrei tu, în pădurile mele, pentru totdeauna. Ciorap-de-Piele este singurul căruia i-am mai acordat un asemenea privilegiu. Şi va veni o vreme când asta va însemna ceva. Dar îţi cumpăr căprioara, bancnota asta cred că e de ajuns, atât pentru împuşcătura ta, cât şi pentru a mea.

Bătrânul vânător îşi luă un aer de semeţie în timpul acestei discuţii, dar aşteptă până când celălalt termină de vorbit.

— Sunt destui oameni care pot spune că dreptul lui Nathaniel Bumppo de a vâna pe aceste dealuri este mai vechi decât dreptul lui Marmaduke Temple de a-i interzice s-o facă, spuse el. Dar dacă există vreo lege – deşi cine a auzit de o lege care să le interzică oamenilor să vâneze căprioare acolo unde au chef –, ar trebui ca aceasta să le interzică oamenilor să folosească arme de foc. Nu se ştie unde o să zboare capul de pe trup atunci când se apasă trăgaciul unei arme periculoase.

Fără a urmări monologul lui Natty, tânărul îşi plecă în tăcere capul la oferirea bancnotei şi răspunse:

— Iertaţi-mă, îmi trebuie vânatul.

— Dar cu asta poţi cumpăra multe căprioare, spuse judecătorul, ia-i, te rog mult. Şi apoi adăugă în şoaptă: Este o sută de dolari.

Doar pentru un moment, tânărul păru să ezite, şi apoi, căpătând o culoarea mai aprinsă decât roşeaţa pe care frigul i-o pusese în obraji, ca şi cum s-ar fi ruşinat pentru propria slăbiciune, refuză din nou oferta.

În acest timp, fata se ridică şi, în ciuda frigului, îşi aruncă pelerina care îi ascundea trăsăturile, rostind cu multă seriozitate:

— În mod sigur, tinere domn, nu doriţi să-i pricinuiţi tatălui meu atâta durere obligându-l să părăsească în această sălbăticie un seamăn rănit de propria sa mână. Vă implor să mergeţi cu noi şi să primiţi ajutor medical.

Dacă rana a devenit mai dureroasă sau dacă era ceva irezistibil în vocea şi în felul de a vorbi ale celei care pleda atât de onest în favoarea sentimentelor tatălui ei, nu ştim. Dar apelul ei a slăbit rezistenţa tânărului şi el părea să se îndoiască, de parcă s-ar fi împotrivit să se conformeze, dar nici nu dorea să-i refuze oferta. Judecătorul – pentru că dacă aceasta îi era profesia, aşa trebuie să-l numim – asistă fără interes la lupta vădită între sentimentele contradictorii ale tânărului. Şi, înaintând, îl luă uşor de mână, şi îl trase încet spre sanie, îndemnându-l să urce.

— Cel mai apropiat punct de ajutor se găseşte la Templeton, spuse el, iar cabana lui Nat este la trei mile depărtare. Vino, vino, tânărul meu prieten, mergi cu noi şi lasă-l pe noul doctor să se uite la umărul acesta al tău. Natty îi va duce veşti despre starea ta prietenului tău şi, dacă doreşti, te poţi întoarce acasă de dimineaţă.

Tânărul reuşi să-şi tragă mâna din strânsoarea caldă a judecătorului, dar continua să privească faţa tinerei, care înfrunta încă frigul cu trăsăturile sale delicate, sprijinind astfel în mod elocvent cerinţa tatălui. Ciorap-de-Piele stătea în tot acest timp sprijinit de puşca sa lungă, cu capul puţin întors într-o parte, ca adâncit în gânduri. Apoi, aparent satisfăcut de rezultatele meditaţiilor sale, îndepărtând îndoielile care îl frământau, rupse tăcerea:

— Poate ar fi mai bine să pleci până la urmă, tinere, pentru că dacă glonţul se găseşte sub piele, mâna mea este prea bătrână pentru a tăia în carne de om, aşa cum făcea odată. Deşi acum vreo şaizeci de ani, în timp de război, pe vremea lui Sir William, am mers şaptezeci de mile singur într-o sălbăticie înfiorătoare, cu un glonţ de puşcă în coapsă, pe care mi l-am scos mai târziu cu propriul briceag. Bătrânul indian John ştie bine vremurile acelea. L-am întâlnit într-un grup de oameni din Delaware, pe urmele indienilor iroquois, care trecuseră pe acolo şi luaseră cinci scalpuri indienilor schoharie. I-am lăsat

atunci o urmă pe pielea roşie, pe care garantez că o va lua cu sine în mormânt. Pe când încerca să scape din ambuscadă, l-am ochit în posterior, scuzaţi-mi, domnişoară, expresia, şi i-am tras trei alice mari în pielea lui golaşă. S-au înfipt aşa de bine, că ai putea să întinzi o femeie pe ele. Aici Natty îşi lungi gâtul lung şi-şi îndreptă corpul. Deschise totodată gura şi lăsă să se vadă un singur colţ de os galben, în timp ce ochii, faţa şi chiar întregul trup păreau să râdă, deşi nu scotea niciun sunet, cu excepţia unui sâsâit grav, datorat tremurului cu care trăgea aer în piept. Îmi pierdusem gloanţele în timp ce traversam Oneida şi a trebuit să folosesc alicele mari. Dar carabina nu mă dezamăgea niciodată şi nu trăgea ca arma ta cu două ţevi, care nu e prea bună la vânătoare, domnule judecător.

Scuzele lui Natty faţă de delicateţea tinerei erau inutile, pentru că, în timp ce el vorbea, ea îl ajuta pe tatăl ei să mute câteva bagaje şi nu-l auzi. Deşi nu avea un motiv întemeiat pentru a ezita, tânărul s-a lăsat convins să urce în sanie, neputând să reziste solicitudinii binevoitoare a călătorilor. Negrul, cu ajutorul stăpânului său, aruncă animalul mort peste bagaje şi, după ce urcară amândoi în sanie, judecătorul îl invită pe vânător să li se alăture.

— Nu, nu, spuse bătrânul, scuturându-şi capul. Am treabă acasă în Ajunul Crăciunului. Duceţi-vă cu băiatul şi rugaţi-l pe doctorul vostru să se uite la umăr. Deşi, dacă nu face decât să scoată glonţul, am eu nişte ierburi care i-ar vindeca rana mai repede decât unguentele lui străine.

Se întoarse şi era gata să plece, când, amintindu-şi imediat ceva, se întoarse iarăşi către grup şi adăugă:

— Dacă îl vedeţi pe indianul John la poalele lacului, aţi face mai bine să-l luaţi cu voi, ca să-l ajute pe doctor. Pentru că, aşa bătrân cum este, se descurcă bine când vine vorba de răni şi vânătăi şi e foarte posibil să-ţi vindece durerile cu ierburile lui, înainte de Crăciun.

— Staţi, staţi, strigă tânărul, prinzându-l pe negru de mână când acesta se pregătea să pornească sania. Natty, nu trebuie să spui nimic despre rană sau despre locul unde mă duc. Să nu uiţi asta, Natty, dacă ţii la mine.

— Ai încredere în Ciorap-de-Piele, răspunse vânătorul cu înţeles. El n-a trăit cincizeci de ani în sălbăticie fără să înveţe de la sălbatici cum să-şi ţină gura. Ai încredere în mine, băiete, şi aminteşte-ţi de indianul John.

— Natty, spuse tânărul înflăcărat, încă ţinându-l pe negru de braţ. O să scot glonţul şi o să-ţi aduc în seara asta un sfert de căprioară pentru cina de Crăciun.

L-a întrerupt vânătorul, care, ridicându-şi degetul, ceru cu un gest semnificativ să se facă tăcere. Apoi merse de-a lungul marginii drumului cu ochii ţintă la crengile unui pin. Când ajunse în poziţia în care dorea se opri şi, ridicându-şi arma, îşi duse un picior în spate, întinse braţul drept cât putu de mult de-a lungul ţevii de puşcă, îi ridică încet arma pe linia trunchiului drept al unui copac. Ochii celor din sanie au anticipat, cum era şi firesc, mişcarea puştii şi au descoperit imediat ţinta lui Natty. Pe o crenguţă uscată a pinului, întinsă orizontal la şaptezeci de picioare deasupra pământului, chiar sub ramuri verzi ale copacului, stătea o pasăre, care în limbajul popular al regiunii era numită de toată lumea fazan sau potârniche de munte. Ca mărime, era puţin mai mică decât o pasăre de curte. Lătratul câinilor şi discuţiile care avuseseră loc la rădăcina copacului în care stătea cocoţată o alarmaseră, şi acum se trăsese lângă trunchiul pinului, cu gâtul atât de întins, de parcă ar fi vrut să formeze o linie dreaptă cu picioarele. Imediat cum puşca a fost îndreptată către victimă, Natty apăsă pe trăgaci şi potârnichea căzu de la înălţime cu o viteză care o îngropă în zăpadă.

— Culcat, banditule, exclamă Ciorap-de-Piele, scuturând din ţeava armei către Hector când acesta sări către poalele copacului. Întinde-te, ţi-am spus.

Câinele a ascultat, iar Natty se grăbi să-şi reîncarce puşca cu cea mai mare precizie. Când termină, îşi ridică vânatul lipsit de cap şi, arătându-l grupului, strigă:

— Iată o bucăţică gustoasă pentru Crăciunul unui bătrân. Lasă vânatul, băiete, şi nu uita de indianul John, ierburile lui sunt mai bune decât toate unguentele importate. Uite, domnule judecător, spuse el arătând din nou pasărea, crezi

că o armă ca a dumneavoastră ar putea vâna o pasăre fără să-i ciufulească o pană?

Bătrânul scoase iarăşi unul dintre râsetele sale remarcabile care îi trădau exultarea, voioşia şi ironia şi, scuturând din cap, se întoarse cu puşca pe umăr spre o potecă şi plecă în pădure, fără a merge foarte repede. Cu fiecare mişcare, trupul său se micşora cu câţiva inci, genunchii săi înclinându-se spre interior. În timp ce sania cotea pe drum, tânărul îl căută din ochi pe bătrânul său prieten şi văzu că trunchiurile copacilor îl ascundeau aproape de tot, în timp ce câinii îl urmau în tăcere, adulmecând din când în când urma căprioarei, şi parcă ştiau din instinct că acum nu le mai folosea la nimic. Sania coti din nou, iar Ciorap-de-Piele dispăru din raza vederii.

Capitolul 2

Toate locurile scrutate de un ochi divin
Sunt pentru un înțelept porturi și raiuri de fericire
Nu te gândi că regele te-a alungat pe tine,
Gândește-te că tu l-ai alungat pe rege.

Richard al II-lea

Un strămoș al lui Marmaduke Temple a venit, cu vreo sută douăzeci de ani înainte de începutul poveștii noastre, în colonia Pennsylvania, prietenă și practicând aceeași religie ca și ocrotitorul său. Bătrânul Marmaduke, pentru care acesta era un fel de apelativ al întregului neam, a adus cu el la acel refugiu al persecutaților destule lucruri bune ale acestei vieți. A devenit stăpânul a mii de acri de teritoriu nelocuit și binefăcătorul multor obidiți. A fost respectat pentru mila pe care o arăta față de ceilalți și nu era considerat un mărginit. Asociații săi i-au conferit multe răspunderi politice și a murit înainte de a ști cât de sărac era în realitate. A fost ghinionul lui de a avea soarta celor care au adus averi în noile așezăminte ale coloniilor din mijloc.

În aceste provincii, un imigrant era judecat după numărul de servitori albi sau slugi pe care le avea și după natura poziției sociale pe care o deținea. Strămoșul judecătorului nostru s-a ghidat după aceste reguli și astfel a ajuns să fie considerat un bărbat de vază.

Totuși, în prezent, oamenii au o oarecare curiozitate de a cerceta în documentele sumare ale acelei epoci timpurii, pentru a observa cum treptele scării sociale erau mai ușor de urcat, și aceasta avea loc chiar în mod inevitabil, în cazul stăpânilor peste cei mai săraci, pe de o parte, și pentru servitorii acestora, pe de altă parte. Obișnuit cu bogăția și incapabil

să facă faţă luptelor unei societăţi timpurii, imigrantul bogat îşi putea menţine cu greu rangul; când reuşea, asta se datora superiorităţii sale şi a calităţilor personale. Dar, în momentul în care murea, descendenţii săi indolenţi şi mai puţin educaţi erau nevoiţi să cedeze în faţa unei clase ale cărei energii active şi eforturi erau stimulate de nevoi. Aceasta este evoluţia normală a lucrurilor, chiar şi în starea actuală a Uniunii, dar, în mod bizar, a reprezentat un noroc pentru cele două extreme ale societăţii din coloniile liniştite şi paşnice ale Pennsylvaniei şi New Jersey-ului.

Urmaşii lui Marmaduke nu au scăpat sorţii celor care depind mai mult de ereditate decât de propriile forţe. La cea de-a treia generaţie coborâseră deja la un nivel la care cu greu se putea ajunge, ca intelect, cinste şi luciditate, în această ţară binecuvântată. Aceeaşi mândrie familială care îi adusese decădere prin indolenţă îi stimula acum să se străduiască pentru a se ridica din nou. Atitudinea bolnăvicioasă care îi caracteriza în trecut a fost înlocuită de dorinţa sănătoasă şi activă de a emula şi chiar de a atinge cumva condiţia şi bogăţia înaintaşilor lor. Primul care a început să urce din nou pe scara socială a fost tatăl cunoştinţei noastre, judecătorul. Nu ar fi reuşit însă o asemenea performanţă dacă nu ar fi fost ajutat şi de căsătoria sa, care i-a oferit mijloacele de a-şi educa unicul fiu într-o manieră superioară celei pe care i-o promiteau banalele şcoli de stat din Pennsylvania. Acestea fuseseră frecventate în mod obişnuit de către două sau trei generaţii precedente în familie.

La şcoala unde mergea graţie prosperităţii renăscute a tatălui său, tânărul Marmaduke s-a împrietenit cu un băiat de o vârstă cu el. Aceasta a fost o relaţie binefăcătoare pentru judecătorul nostru, care a deschis drumul către ascensiunea de care urma să aibă parte.

Edward Effingham nu numai că era fabulos de bogat, dar avea şi legături importante la înalta curte. Făcea parte din una dintre puţinele familii din colonii pentru care urmărirea unor interese comerciale era considerată o degradare şi care nu au părăsit niciodată intimitatea existenţei lor domestice decât pentru a prezida consiliile coloniale sau pentru a lupta

cu braţele în favoarea lor. Aceasta din urmă a fost, încă din tinereţea sa, unica ocupaţie a tatălui lui Edward. În urmă cu şaizeci de ani, mai mult decât acum, rangurile militare sub coroana Marii Britanii erau dobândite după o perioadă mai întinsă de stagiu şi pentru servicii mai dificile. Anii îndelungaţi ai gradelor inferioare treceau fără ca soldaţii să crâcnească. Iar acei soldaţi care staţionau în colonii simţeau, atunci când primeau comanda unei companii, că aveau dreptul la cel mai înalt respect din partea paşnicilor ocupanţi ai acelui pământ. Oricare dintre cititorii noştri care are ocazia de a traversa Niagara poate observa nu numai aroganţa, dar şi stima reală de care se bucură, în această regiune polară a razelor de soare regale, până şi cel mai umil dintre reprezentanţii Coroanei. Atât de respectaţi erau militarii în aceste state, şi aceasta nu cu mult timp în urmă. Acum, din fericire, acolo nu mai există niciun simbol al războiului decât la cererea liberă şi insensibilă a poporului său. Deci, atunci când tatăl prietenului lui Marmaduke se retrase, după patruzeci de ani de serviciu militar, cu rangul de maior, deţinând în universul său domestic o superioritate absolută, el a devenit un om adânc stimat în colonia sa natală, New York. Servise cu abnegaţie şi curaj şi, după obiceiul provinciilor, îi fusese acordat nu numai respect, dar şi dreptul de a da comenzi superioare celor pe care le-ar fi meritat, conform rangului său. Când maiorul Effingham a cedat sub presiunile vârstei, s-a retras cu demnitate, renunţând la jumătate de soldă sau la orice altă compensaţie pentru servicii pe care simţea că nu mai poate să le îndeplinească.

Ministerul i-a propus câteva oficii civile, care aduceau atât onoruri, cât şi profit, dar el le-a refuzat pe toate, cu aceeaşi independenţă şi loialitate de cavaler care îl caracterizase întreaga viaţă. Veteranul a lăsat ca aceste mostre de dezinteres patriotic să fie urmate de o alta, de această dată de natură particulară, care, oricât de puţin s-ar fi potrivit cu prudenţa, era în perfectă conformitate cu integritatea simplă a propriilor sale vederi.

Prietenul lui Marmaduke era unicul său fiu, iar în ziua în care acesta se căsători cu o tânără pe care bătrânul o agrea, maiorul i-a încredinţat toată averea lui, care cuprindea

fonduri de bani, un oraş şi un sat, câteva ferme valoroase în zonele tradiţionale ale coloniei şi mari întinderi de pământ sălbatic în părţile cele mai noi. Întreţinerea maiorului în viitor rămânea astfel o decizie care depindea de pietatea fiului său. Maiorul Effingham, refuzând ofertele ministerului britanic, s-a supus suspiciunii de a fi fost atins de senilitate de către toţi cei care se îngrămădesc pe străzi pentru a-i curta pe cei sus-puşi, chiar şi în cele mai îndepărtate colţuri ale imperiului. Dar, atunci când de bunăvoie a renunţat la imensa lui bogăţie, restul comunităţii a ajuns, de asemenea, la concluzia că bătrânul îşi trăia cea de-a doua copilărie. Aşa se poate explica faptul că prestanţa lui începea să scadă în ochii celorlalţi, iar când intenţiona să se refugieze în propria intimitate, bătrânul obţinu de îndată indulgenţa celorlalţi pentru dorinţele lui. Orice ar fi crezut oamenii despre ceea ce făcuse maiorul, pentru el şi pentru fiul său nu era decât un dar firesc al unui tată care nu se mai poate bucura de anumite beneficii şi totodată nu mai poate aduce nimic bun, către un fiu care fusese format atât de natură, cât şi de educaţie, pentru a le face pe amândouă. Tânărul Effingham nu avu nicio obiecţie faţă de consistenţa donaţiei, pentru că, deşi simţea că tatăl său deţinea controlul moral asupra acţiunilor sale, acesta se elibera de o povară obositoare. Aveau o încredere atât de mare unul în celălalt, încât pentru ei a fost ca şi când ar muta banii dintr-un buzunar în altul.

Primul lucru pe care l-a făcut tânărul pentru a sărbători intrarea în posesia averii a fost acela de a-l căuta pe vechiul său prieten, cu intenţia de a-i oferi orice ajutor; acum îi stătea în putere să o facă.

Oferta a fost tentantă pentru tânărul din Pennsylvania, mai ales acum, după moartea tatălui său şi împărţirea micii averi pe care acesta o lăsase. Şi-a evaluat propriile puteri şi totodată a observat nu numai părţile bune, dar şi metehnele prietenului său. Effingham era prin natura sa indolent, încrezător şi uneori impetuos şi indiscret. Marmaduke, pe de altă parte, era consecvent, pătrunzător, activ şi plin de iniţiativă. Astfel că pentru cel din urmă, ajutorul sau, mai degrabă, asocierea care i se oferea părea să fie un avantaj

reciproc. A fost acceptată cu bucurie, iar condiţiile au fost stabilite imediat. Cei doi au pus bazele unei case de comerţ în metropola Pennsylvania, folosindu-se de una dintre proprietăţile personale ale domnului Effingham. Aceasta, în întregime, sau aproape toată, i-a fost încredinţată spre posesiune lui Temple, care era în aparenţă singurul proprietar al concernului, în timp ce, în secret, celălalt avea dreptul la jumătate din profit. Această legătură a fost, deci, păstrată astfel din două motive, unul dintre ele fiind mărturisit lui Marmaduke, ca dovadă a sincerităţii relaţiei lor. Celălalt a continuat să se ascundă la pieptul prietenului său. Era pur şi simplu mândrie. Pentru descendentul unei întregi linii de militari, comerţul părea un obiectiv degradant, chiar dacă era practicat într-o manieră indirectă. Exista totuşi un alt obstacol de neînvins: prejudecăţile tatălui său.

Am menţionat deja faptul că maiorul Effingham servise ca soldat cu o bună reputaţie. La un moment dat, în timp ce deţinea un post de comandă pe frontiera de vest a Pennsylvaniei, împotriva unei legiuni de francezi şi indieni, nu numai gloria, dar şi siguranţa sa şi a trupelor sale au fost puse în pericol de politica pacifistă a coloniei. Pentru un soldat, aceasta era o ofensă de neiertat. El lupta în apărarea lor; ştia că principiile blânde ale acestei naţiuni de creştini cu simţ practic ar fi dispreţuite de duşmanii lor subtili şi răuvoitori. Pentru el, rana era cu atât mai puternică, cu cât îşi dădea seama că motivul mărturisit al coloniştilor de a-şi reţine întăriturile urma doar să-i pună în pericol comanda, fără a se dori menţinerea păcii. Soldatul a reuşit, după un conflict disperat, să scape, împreună cu o mână de oameni, de duşmanul ucigaş. Dar nu i-a iertat niciodată pe oamenii care l-au expus pericolului şi l-au lăsat să-l înfrunte singur. Degeaba i se spunea că aceştia nu fuseseră un factor de influenţă în repartizarea lui la frontieră. Era, în mod evident, în beneficiul lor ca el să fie acolo şi o adevărată „datorie sacră", aşa cum spunea mereu maiorul; pentru ei „era o datorie sacră să-l sprijine".

Bătrânul soldat nu fusese niciodată un admirator al disciplinei pacifiste a lui Fox. Disciplina corpului şi a minţii le conferise perfecţiune fizică. Ochiul veteranului putea să scruteze

corpurile atletice şi bine proporţionate ale coloniştilor, cu o privire care spunea totul despre dispreţul pe care li-l purta pentru imbecilitatea lor morală. Era, de asemenea, adeptul expresiei conform căreia acolo unde există prea mult ceremonial religios, nu există şi substanţă. Nu este de datoria noastră să explicăm ce este sau ce ar trebui să fie substanţa creştinătăţii, ci doar să redăm aici opiniile maiorului Effingham.

Cunoscând sentimentele tatălui său faţă de aceşti oameni, nu era de mirare că fiul ezita să-şi mărturisească legătura, ba chiar faptul că depindea de integritatea unui *quaker*.

Am mai spus că Marmaduke îşi avea originea în contemporanii şi prietenii lui Penn. Tatăl său se căsătorise în afara bisericii căreia îi aparţinea şi a pierdut în acest fel câteva dintre privilegiile la care ar fi avut dreptul prin descendenţă. Dar pentru că Marmaduke fusese educat într-o colonie în care până şi cele mai obişnuite întrevederi ale prietenilor erau normate de religie, obiceiurile şi limbajul său erau marcate într-o oarecare măsură de aceste ciudăţenii. Este adevărat că prin căsătoria sa, la o dată ulterioară, cu o doamnă care nu numai că era în afara bisericii, dar nu fusese influenţată deloc de această sectă religioasă, obiceiurile sale au mai slăbit. Totuşi, le-a mai păstrat într-o anumită măsură până la ora morţii, iar atunci când era agitat sau interesat de ceva, vorbea întotdeauna în limbajul din tinereţe. Dar deja ne anticipăm povestea.

Când Marmaduke a devenit pentru prima dată partenerul tânărului Effingham, avea înfăţişarea unui adevărat *quaker*. Pentru fiu ar fi fost o încercare prea periculoasă să pună la încercare prejudecăţile tatălui legate de acest subiect. Prietenia a rămas din această cauză un secret pentru toţi, cu excepţia celor care erau direct interesaţi de ea.

Câţiva ani, Marmaduke a condus operaţiunile comerciale ale casei cu o prudenţă şi cu o inteligenţă care au garantat profituri generoase. S-a căsătorit cu doamna de care am vorbit, care era mama Elizabethei, iar vizitele prietenului său erau tot mai frecvente. Pe măsură ce avantajele confirmării prieteniei deveneau evidente pentru domnul Effingham, perspectivele acesteia deveneau tot mai clare, dar a fost subminată

de problemele care au precedat revoluţia, ce căpătaseră deja dimensiuni alarmante.

Educat în spiritul celei mai desăvârşite loialităţi, domnul Effingham susţinuse cu căldură, încă de la începutul disputelor dintre colonişti şi Coroană, ceea ce el afirma că sunt doar prerogativele prinţului său. Pe de altă parte, mintea limpede a lui Temple adoptase cu fermitate cauza poporului. Amândoi erau influenţaţi de primele convingeri, din moment ce fiul soldatului dedicat şi curajos se pleca în faţa voinţei suveranului său, iar descendentul urmaşilor persecutaţi ai lui Penn privea cu amărăciune greşelile nemeritate puse în seama strămoşilor săi.

Diferenţa de opinii fusese multă vreme subiect pentru disputele amicale dintre ei. Însă, în ultima perioadă, competiţia devenea prea importantă pentru a mai face loc unor discuţii triviale, în cazul lui Marmaduke, a cărui minte ascuţită prinsese deja primele indicii ale evenimentelor care erau deocamdată în fază incipientă. Scânteile disensiunii au dat naştere imediat unei flăcări puternice, iar coloniile, sau STATELE, aşa cum s-au declarat imediat, au devenit scena conflictelor şi băilor de sânge de-a lungul mai multor ani.

Cu puţin înainte de bătălia de la Lexington, domnul Effingham, deja rămas văduv, i-a transmis lui Marmaduke toate bunurile şi documentele sale de valoare pentru a le păstra în siguranţă şi a părăsit colonia fără tatăl său. Totuşi, când războiul de-abia începuse cu adevărat, el a reapărut în New York, purtând uniforma regelui său. Şi, la puţin timp după aceea, a mers pe câmpul de luptă, comandând o armată provincială. Între timp, Marmaduke se dedicase total cauzei rebeliunii, aşa cum i se spunea pe atunci. Bineînţeles, orice legătură între prieteni a fost tăiată, lucru nedorit de colonelul Effingham, şi care din partea lui Marmaduke era doar o prudenţă. Cel din urmă a fost nevoit să plece curând din capitala Philadelphia, dar fusese destul de precaut cât să se asigure că averile sale sunt în siguranţă faţă de forţele regale, inclusiv documentele prietenului său. A continuat să-şi servească ţara în lupte, în câteva însărcinări civile, întotdeauna cu demnitate şi eficacitate. În timp ce se achita de sarcinile sale cu încredere şi cu fidelitate, Marmaduke

nu şi-a abandonat niciodată interesele. Atunci când domeniile partizanilor Coroanei au fost confiscate şi vândute la licitaţie, a apărut la New York şi a cumpărat nenumărate obiecte la preţuri foarte mici. Este adevărat că Marmaduke, cumpărând proprietăţi care fuseseră luate cu forţa de la alţii, a devenit greu tolerat în religia sa, fiind pedepsit printr-un blam de secta care, deşi nu-şi obliga membrii la o prezenţă constantă în întrunirile marii sale familii, în acelaşi timp, nu dorea nici să-şi abandoneze oamenii în totalitate restului lumii. Dar fie succesul lui, fie mulţimea greşelilor lumeşti a şters curând această pată uşoară a caracterului său. Şi, deşi mai erau câţiva care, nemulţumiţi de averile personale sau conştienţi de propriile defecte, făceau aluzii la brusca prosperitate a bogatului *quaker*, totuşi, serviciile sale, sau poate averea, au alungat din mintea oamenilor amintirea acestor bănuieli vagi. Când războiul s-a terminat şi independenţa statelor a fost recunoscută, domnul Temple şi-a întors atenţia de la tranzacţiile comerciale, care erau atunci mai degrabă nesigure şi fluctuante, către amenajarea întinderilor mari de pământ pe care le achiziţionase. Ajutat de o avere considerabilă şi condus de mintea puternică şi practică pe care o avea, proiectele sale i-au adus o prosperitate pe care clima sau asperitatea regiunii părea să nu o permită în mod normal. Proprietăţile sale s-au înmulţit de zece ori şi era deja considerat unul dintre cetăţenii cei mai bogaţi şi mai importanţi. Nu avea decât un singur moştenitor pentru aceste bogăţii, fiica pe care am prezentat-o cititorului şi pe care acum o aducea de la studii pentru a conduce gospodăria care aşteptase prea multă vreme o stăpână.

Când districtul în care îşi avea domeniile a devenit destul de populat pentru a fi transformat în comitat, domnul Temple a fost ales, conform obiceiului noilor colonii, să ocupe cea mai înaltă poziţie judecătorească. Poate că un membru al familiei Temple ar zâmbi auzind aceste lucruri, dar în afară de scuza necesităţii, orice talent sau experienţă presupune un anumit grad de demnitate care este de ajuns în cazul oricărei poziţii, pentru a-l proteja pe deţinătorul acesteia. Iar Marmaduke, care era înzestrat cu o minte mai clară decât judecătorul regelui Charles, nu numai că dădea şedinţe corecte, dar oferea, în

general, un motiv foarte bun pentru acestea. În orice împrejurare, asta era rânduiala pentru această țară și pentru vremurile de atunci. Iar judecătorul Temple, departe de a fi printre cei din urmă dintre judecătorii timpului său din noile comitate, se considera primul dintre judecători și se bucura de recunoașterea generală a celorlalți pentru aceasta.

Vom încheia aici această scurtă prezentare a istoriei și a caracterului unora dintre personajele noastre, lăsându-le de acum să se comporte și să vorbească singure.

Capitolul 3

Tot ceea ce vezi este creaţia naturii,
Şi stâncile de colo acoperite-n muşchi,
Ca turnuri de castel din timpuri vechi,
Aceste trunchiuri obosite, care-n furtuna îngheţată
Îşi unduiesc cu falâ crengile, alene,
Şi câmpul de îngheţ, strălucitor în soare,
Ce-i mai presus de-albeaţa unui sân de marmor,
Dar omul, cu gusturile-i necioplite, poate strica atâta frumuseţe,
Ca un nefericit ce ia-n batjocură şi numele unei fecioare.

Duo

A trecut ceva vreme până Marmaduke Temple şi-a revenit din starea sa de agitaţie pentru a-l cerceta pe noul său prieten. Bägă de seamă că era un tânăr de vreo douăzeci şi doi sau douăzeci şi trei de ani şi avea peste înălţimea medie. Mai mult de-atât nu putu să observe, din cauza hainei groase, care era legată cu o cingătoare de camgarn, la fel ca aceea purtată de vânător. După ce-i privise silueta, ochii judecătorului se ridicară pentru a-i scruta chipul. Faţa avea o umbră de îngrijorare atunci când se urcase în sanie, care îi atrăsese atenţia Elizabethei, dar pe care aceasta nu reuşise să o interpreteze. Anxietatea lui păruse să sporească atunci când îi ceruse bătrânului său prieten să păstreze secretul. Şi chiar şi atunci când se hotărâse să meargă în sat şi suferea din această cauză, expresia ochilor săi nu părea să exprime satisfacţie. Dar acum ieşeau la iveală treptat trăsăturile unui chip deosebit de atrăgător. Stătea tăcut şi aparent gânditor. Judecătorul îl privi îndelung şi cu interes şi apoi, parcă zâmbind de propria uitare, spuse:

— Mă tem, dragul meu prieten, că teama mi te-a alungat din amintire. Chipul tău îmi este familiar, dar jur pe duzina de cozi de căprioară de la căciula mea că nu-ţi ştiu numele.

— Am venit în district de numai trei săptămâni, şi din câte înţeleg, tu ai lipsit de două ori pe-atâta.

— Mâine se împlinesc cinci săptămâni. Totuşi, ţi-am mai văzut undeva faţa. Deşi nu ar fi ciudat, mare mi-a fost teama să te văd în giulgiu apărând la capătul patului meu în noaptea asta. Ce spui, Bess? Sunt în toate minţile sau nu? Sunt în stare să conduc un mare juriu sau, ceea ce este acum şi mai necesar, să conduc onorurile în Ajunul Crăciunului în sala Templeton?

— Poţi foarte bine să le faci pe amândouă, tată, spuse o voce jucăuşă din spatele unei glugi ample, bine închise. Mult mai bine decât să ucizi o căprioară cu o puşcă de calibru mic. A urmat apoi o pauză scurtă şi aceeaşi voce continuă, cu un accent schimbat: Avem destule motive să fim recunoscători în seara aceasta, din mai multe privinţe.

Caii au ajuns în curând într-un punct unde ştiau din instinct că erau aproape de sfârşitul călătoriei şi, scuturându-şi capetele în timp ce duceau zăbalele, au tras repede sania până în vârful muntelui, şi au ajuns în locul în care drumul începea să coboare brusc, dar ocolit, spre vale.

Judecătorul se desprinse de gândurile sale când văzu cele patru fire de fum care se ridicau de la propriile sobe. În momentul în care casa, satul şi întreaga vale au devenit vizibile, exclamă vesel spre fiica sa:

— Iată, Bess, acesta este locul tău de odihnă pentru întreaga viaţă. Şi al tău, tinere, dacă eşti de acord să locuieşti cu noi.

Ochii interlocutorilor săi se întâlniră în mod involuntar. Şi dacă obrazul colorat al Elizabethei a fost contrazis de expresia rece din ochii ei, zâmbetul ambiguu care a apărut pe buzele tânărului părea să nege în aceeaşi măsură probabilitatea ca el să fie de acord să facă parte din anturajul acestei familii. Scena aceasta ar fi putut totuşi să încălzească inima cuiva care era mai puţin dedicată filantropiei decât cea a lui Marmaduke Temple.

Coasta muntelui pe care mergeau călătorii noştri, deşi nu chiar perpendiculară, era atât de abruptă, încât cerea o atenţie deosebită la coborârea potecii care şerpuia de-a lungul prăpăstiilor. Negrul ţinea în frâu caii neliniştiţi, iar Elizabeth avu destul timp pentru a admira o privelişte care se schimba atât de repede

sub mâna omului, încât nu se mai asemăna decât în linii mari cu imaginea care o bucurase în copilărie. Chiar sub ei se întindea o câmpie înşelătoare, strălucind uniform, înconjurată de munţi. Versanţii erau abrupţi, mai ales în partea dinspre şes, şi în mare parte împăduriţi. Din loc în loc, dealurile erau despărţite de văi lungi care întrerupeau linia uniformă sau întinderea de zăpadă. Aceasta, lipsită de vreo casă, gard, copac sau orice altceva, părea mai degrabă un nor perfect coborât pe pământ. Pe suprafaţa netedă se vedeau totuşi câteva puncte negre şi mişcătoare despre care Elizabeth ştia că sunt sănii care îşi urmau drumul spre sat sau ieşeau din el. Pe hotarul vestic al câmpiei, munţii erau mai puţin abrupţi, deşi egali ca înălţime. Pe măsură ce se micşorau, munţii dădeau înspre văi sau ravine ori formau terase sau depresiuni care puteau fi cultivate. Deşi copacii pereni încă dominau pe multe din tre dealurile din această parte a văii, totuşi, profilul neregulat al munţilor din zare, acoperiţi de păduri de fag şi de arţar, relaxa ochiul şi promitea un pământ mai bun. Din când în când, pete albe se vedeau în pădurile de pe dealurile opuse, care, după fumul ce se înălţa deasupra copacilor, păreau locuite şi cultivate de oameni.

Punctele se măreau uneori, în urma unui efort comun, în ceea ce purta numele de aşezare, dar cel mai adesea erau mici şi izolate. Schimbările erau atât de rapide, iar eforturile celor care îşi riscaseră averea pe succesul acestor amenajări erau atât de perseverente, încât nu era prea greu pentru Elizabeth să-şi imagineze că acestea se măreau chiar în momentul în care ea le privea, complet surprinsă de schimbările suferite în câţiva ani de înfăţişarea ţării. Punctele din vestul acestei câmpii nemaipomenite, unde nu prinsese rădăcină nicio plantă, erau cu atât mai multe, dar şi mai mari decât cele din partea estică, iar unul dintre ele ieşea în evidenţă în mod special, formând bancuri de zăpadă frumos rotunjite pe fiecare parte. La una dintre extremităţile sale se înălţa un stejar, care părea să caute să umbrească cu crengile sale un punct la care rădăcinile nu aveau voie să ajungă. Se eliberase de robia pe care o coexistenţă de secole o impusese asupra crengilor copacilor dimprejur şi îşi aruncă braţele noduroase şi fantastice departe, în sălbăticia libertăţii. În partea sudică a acestei minuni de câmpie se afla un loc negru, întins pe câţiva acri, chiar la picioarele

călătorilor noştri. Suprafaţa lui cu mici valuri şi vaporii care se ridicau arătau că ceea ce, la o primă vedere, ar putea părea o câmpie era, de fapt, un lac îngheţat de munte. Un curent îngust se grăbea năvalnic dinspre inima lui către locul deschis despre care am vorbit şi puteai să-l urmăreşti cum se unduia spre sud prin valea propriu-zisă de-a lungul a mile întregi, după marginile sale de cucută şi pin şi după vaporii care se ridicau din suprafaţa lui caldă în atmosfera rece a dealurilor. La vărsare, adică în partea sudică, malurile acestui bazin încântător erau abrupte, fără a fi însă înalte. Pe direcţia aceea, lacul continua. Atât cât se vedea cu ochii, zăreai o vale îngustă, dar elegantă, de-a lungul căreia coloniştii îşi împrăştiaseră locuinţele mici, cu o densitate care spunea totul despre calitatea pământului şi despre uşurinţa cu care se desfăşurau contactele umane. Pe malul râului, la poalele sale, se întindea satul Templeton. Avea cam cincizeci de case, cu tot cu cele mai modeste dintre ele, construite mai ales din lemn, fără ca arhitectura lor să dea dovadă de bun-gust, dar care, prin lipsa de finisare a multora dintre construcţii, indica graba cu care au fost ridicate. Ele încântau ochiul printr-o varietate de culori. Câteva aveau atât faţa, cât şi spatele albe, dar la cele mai multe se vopsise numai faţa în culori scumpe, în timp ce stăpânii economi, dar ambiţioşi, vopsiseră părţile celelalte ale edificiilor cu un roşu şters. Una sau două purtau deja ruginiul bătrâneţii, în timp ce grindele neacoperite care se vedeau prin geamurile sparte de la etajul al doilea arătau că proprietarii, datorită gustului sau vanităţii lor, începuseră un lucru pe care nu au fost capabili să-l termine. Felul în care erau dispuse casele, în mod evident din dispoziţiile unui om care luase în considerare cerinţele posterităţii mai degrabă decât de necesităţile prezentului, urâţea străzile oraşului. Casele erau dispuse astfel: vreo trei sau patru dintre clădirile mai alese, pe lângă o culoare uniformă, aveau obloane verzi, care, cel puţin în anotimpul acela, contrastau în mod bizar cu lacul îngheţat, munţii, pădurile şi câmpurile întinse de zăpadă. În faţa uşilor acestor locuinţe înşelătoare erau puşi câţiva puieţi, fie lipsiţi de crengi, fie doar cu una sau două rămurele rămase din timpul verii, care păreau nişte grenadieri înalţi ce stăteau de gardă la uşa prinţilor. De fapt, locuitorii acestor case norocoase erau nobilii din Templeton, aşa cum Marmaduke era regele lor. Printre

ele se aflau locuinţa a doi tineri pricepuţi în domeniul legislativ, a altor două persoane care făceau parte din acea clasă care se târguia în folosul dorinţelor comunitare sub titlul de proprietar de magazin şi aceea a unui discipol al lui Esculap, care aducea pe lumea aceasta mai multe persoane decât trimitea pe lumea cealaltă. În mijlocul acestui grup eterogen de locuinţe se înălţa conacul judecătorului, ca un turn deasupra tuturor vecinilor săi. Se afla în centrul unei curţi de câţiva acri, în care mai avea şi o livadă de pomi fructiferi. Câţiva dintre aceştia fuseseră lăsaţi de indieni şi purtau deja semnele vârstei – muşchii şi înclinarea trunchiului –, contrastând astfel cu grădinile tinere care se vedeau dincolo de cele mai multe garduri din sat. În afară de pomii pe care îi cultiva, mai erau două rânduri de plopi tineri de Lombardia, o specie adusă recent în America, străjuind de fiecare parte a unei poteci care ducea de la o poartă către strada principală până la uşa din faţă a casei. Întreaga clădire fusese construită sub supravegherea unui anumit domn Richard Jones, pe care l-am menţionat deja şi care, datorită priceperii sale în probleme ordinare şi cu dorinţa nestăvilită de a-şi exercita talentele, la care se adăuga faptul că era fiul surorii judecătorului, se ocupa, de obicei, de toate micile interese ale lui Marmaduke Temple.

Lui Richard îi plăcea să spună că rezultatul unei invenţii nu consta nici mai mult, nici mai puţin decât în ceea ce ar trebui să fie temelia discursului unui preot, şi anume un punct de început – „în primul rând" şi un final – „în ultimul rând".

Începuse munca, în primul an de construcţie a locuinţei ridicând un edificiu înalt şi subţire de lemn, cu frontonul spre şosea. Familia a locuit în acest adăpost timp de trei ani. La sfârşitul acestei perioade, Richard terminase proiectarea casei. Se folosise, în acest proiect îndrăzneţ, de experienţa unui oarecare mecanic, un englez hoinar, care, dezvăluindu-i câteva imagini cu exemple de arhitectură engleză şi vorbind în cunoştinţă de cauză despre frize, antablament şi în mod special despre ordinea compozită, căpătase o influenţă nepotrivită asupra gustului lui Richard în orice avea de-a face cu acea ramură a artelor. Nu că domnul Jones nu l-ar fi considerat pe Hiram Doolittle un empirist al profesiei sale, având obiceiul de a-i asculta discursurile despre arhitectură

cu un zâmbet indulgent, dar fie din capacitatea de a i se împotrivi cu argumente plauzibile extrase din propriile rezerve de învăţătură sau poate dintr-o admiraţie secretă, Richard se supunea în general părerilor englezului. Nu numai că au ridicat împreună o clădire pentru Marmaduke, dar au adus în comitat un stil arhitectonic. Ordinea compozită, spunea domnul Doolittle, era o ordine presupunând multe detalii şi trebuia să fie cea mai folositoare dintre toate, pentru că tolera orice modificare pe care confortul sau circumstanţele o cereau. De obicei, Richard era de acord cu această afirmaţie şi atunci când două genii rivale gândesc la fel şi au parte nu numai de notorietate, dar monopolizează toţi banii comunităţii, este ceva obişnuit ca aceştia să lanseze tendinţele, chiar şi în probleme mai grave. În prezent, aşa cum am mai sugerat, castelul, aşa cum era numit în vorbirea obişnuită, a devenit model, pentru oricare dintre calităţile sale, pentru fiecare edificiu cu pretenţii pe o rază de douăzeci de mile.

Casa în sine, sau acel lucru care, în opinia lui Richard, se amintea mereu la sfârşitul discursurilor preoţeşti, era din piatră, spaţioasă, pătrată şi confortabilă. Acestea erau patru condiţii esenţiale pentru care Marmaduke insistase ceva mai mult decât în mod obişnuit. Dar orice altceva rămânea de comun acord în seama lui Richard şi a asociatului său. Aceşti „oameni de seamă" au găsit de cuviinţă că materia primă era prea dură pentru uneltele muncitorilor, care, în general, lucrau cu materiale ce nu erau mai rigide decât pinul alb al pădurilor dimprejur, un lemn cunoscut a fi atât de moale, încât vânătorii îl folosesc drept pernă. Dacă n-ar fi fost această dilemă ciudată, este foarte probabil ca gusturile ambiţioase ale arhitecţilor noştri să ne fi dat mai mult de furcă la realizarea descrierilor. Lăsând la o parte faţada casei, din cauza durităţii materialului, ei s-au concentrat mai mult asupra verandei şi acoperişului. S-a decis ca prima să fie în stil clasic, iar cel de-al doilea, o concretizare rară pentru calităţile ordinii compozite.

Un acoperiş, spunea Richard, este o parte a unui edificiu pe care anticii se străduiau să-l ascundă, fiind o excrescenţă în arhitectură care era tolerată numai pentru că era necesară. În afară de aceasta, adăuga el cu prezenţă de spirit, unul dintre

meritele principale ale unei locuinţe era acela de a părea că are pe fiecare latură o faţadă, din orice unghi ai privi-o. Pentru ca, fiind expusă tuturor privirilor în toate anotimpurile, să nu existe vreo părticică din ea pe care invidia vecinilor s-o supună criticii. S-a hotărât, deci, ca acoperişul să fie plat, cu patru feţe. Marmaduke s-a opus însă, din cauza zăpezilor abundente care se menţineau luni la rând, acoperind pământul cu straturi groase de trei-patru picioare. Din fericire, prin natura ordinii compozite, se putea face uşor un compromis, iar grinzile au fost lungite, creându-se un povârniş pentru a se putea îndepărta gheaţa. Dar, din păcate, s-a făcut o greşeală la măsurarea bucăţilor de material folosite pentru această construcţie. Şi cum una dintre cele mai importante calităţi a lui Hiram era faptul că avea capacitatea de a lucra după regula echerului, nu s-a putut observa greşeala decât în momentul în care bucăţile enorme de lemn au fost ridicate pe cei patru pereţi ai clădirii. În curând a fost evident faptul că acoperişul era partea cea mai stridentă a întregului edificiu. Richard şi asociatul său s-au consolat cu ideea că învelişul va ajuta puţin la camuflarea înălţimii exagerate a acoperişului. Numai că fiecare ţiglă pe care o adăugau atrăgea şi mai mult atenţia. Richard încercă să remedieze răul cu vopsea şi întinse cu propria lui mână patru culori diferite. Prima era un albastru-azuriu, preferat în speranţa deşartă că ochiul privitorului va fi înşelat într-o asemenea măsură încât va crede că cerul însuşi se ridică atât de maiestuos deasupra locuinţei lui Marmaduke. Cea de-a doua era ceea ce el numea „culoarea norilor", care era nici mai mult, nici mai puţin decât imitarea culorii fumului. A treia era, după propria lui părere, un verde invizibil, dar nu a fost decât un experiment eşuat din cauza fundalului albastru al cerului. Au abandonat în cele din urmă tentativele de camuflare şi au încercat să găsească modalităţi de a ornamenta ţiglele supărătoare.

După o perioadă îndelungată de gândire şi două sau trei încercări la lumina lunii, Richard a pus capăt acestei afaceri, acoperind partea superioară cu o culoare îndrăzneaţă, pe care el a numit-o „rază de soare", asigurându-l pe vărul său, judecătorul, că acesta era un mod ieftin de a avea întotdeauna vreme bună deasupra capului. Platforma şi pivniţele casei erau

înconjurate de grilaje vopsite în nuanţe ţipătoare, iar Hiram şi-a exercitat încă o dată geniul făcând diferite urne şi sculpturi de pământ, care au fost împrăştiate cu generozitate la acest nivel al lucrărilor. Richard a găsit iniţial un tertip ingenios pentru ca şemineurile să semene cu ornamentele balustradei, aşezându-le într-o anumită poziţie şi făcându-le foarte joase. Pentru mai mult confort termic şi pentru ca fumul să fie împrăştiat, era necesar însă ca acestea să se înalţe până la acoperiş, devenind astfel patru obiecte care atrăgeau imediat privirea.

Din moment ce acest acoperiş fusese cea mai importantă lucrare arhitectonică la care domnul Jones luase parte, eşecul lui i-a adus o umilinţă pe măsură. La început le spunea tuturor cunoscuţilor că era din vina ignorării regulii echerului a lui Hiram, dar pe măsură ce ochiul i se obişnuia cu rezultatul muncii sale, a început să fie mulţumit de ceea ce făcuse şi în loc să-şi ceară scuze pentru defecte, începu să laude frumuseţea conacului. Nu după multă vreme, oamenii i-au dat şi ei dreptate, şi cum bogăţia şi confortul sunt întotdeauna ademenitoare, a devenit, aşa cum am mai spus, un model imitat la scară mică. La mai puţin de doi ani de la construirea casei, avea plăcerea de a sta pe platforma ridicată şi de a privi trei dintre imitaţiile modeste ale capodoperei sale. Astfel poate moda să transforme defectele în obiecte de admiraţie.

Marmaduke a suportat diformitatea casei sale cu bonomie şi a reuşit în curând, prin propriile îmbunătăţiri, să-i confere locuinţei un aer de respectabilitate şi de confort. Totuşi, mai erau multe lucruri nepotrivite, chiar şi în imediata apropiere a conacului. Deşi fuseseră aduşi plopi din Europa pentru a împodobi curtea, iar sălcii şi alţi copaci îşi făceau treptat apariţia lângă casă, totuşi, o grămadă în zăpadă trăda prezenţa unui ciot de pin. În câteva locuri, rămăşiţele urâte ale unor copaci care fuseseră distruşi în parte de foc se vedeau înălţându-se negre şi lucioase douăzeci sau treizeci de picioare deasupra albului pur al zăpezii. Aceste cioturi, cum li se zicea în limbajul regiunii, erau foarte dese în câmpul deschis de la marginea satului şi erau însoţite uneori de resturile unui pin sau de cucută curăţată de scoarţă, care-şi unduia cu grandoare melancolică crengile în bătaia vântului, o umbră doar a gloriei

sale trecute. Dar acestea, ca şi alte detalii neplăcute vederii nu au fost observate de Elizabeth, care era cucerită de priveliştea. Pe măsură ce caii coborau coasta muntelui, ea avu o privire de ansamblu asupra pâlcului de case care se întindeau ca o hartă la picioarele sale: cele cincizeci de firicele de fum care se înălţau din vale spre cer, lacul îngheţat înconjurat de munţi veşnic verzi, cu pinii înalţi oglindindu-se în luciul său alb, lungindu-le silueta în lumina soarelui care apunea, firul întunecat de apă care izbucnea din izvor şi şerpuia în drumul său îndelungat spre Chesapeake – tărâmul schimbat, dar încă neuitat, al copilăriei sale.

În ţările unde munca a permis de-a lungul timpului ca eforturile oamenilor să dăinuiască, cinci ani aduseseră mai multe schimbări importante decât un întreg secol. Tânărul nostru vânător şi judecătorul nu observau aceste modificări atât de repede, deşi parcă pădurile acelea întunecate nu aduceau niciodată ceva nou; erau martori la priveliştea aceea mândră care li se înfăţişa dintr-odată fără a simţi vreo urmă de încântare. Cel dintâi aruncă din nou o privire de admiraţie dinspre nord spre sud şi îşi îngropă iar faţa în faldurile hainei sale, în timp ce al doilea contempla, cu o plăcere filantropică, perspectiva bogăţiei şi a confortului care îl înconjurau. Erau roadele eforturilor şi hărniciei sale.

Totuşi, zgomotul vesel al zurgălăilor de la o sanie a atras atenţia întregului grup. Se auzea de pe coasta muntelui, atât de puternic, încât trăda forţa cailor şi îndemânarea vizitiului care îi conducea. Arbuştii aflaţi de-a lungul şoselei le-au îngrădit vederea, iar cele două sănii s-au apropiat fără să se observe unii pe ceilalţi.

Capitolul 4

Ce e? A cui iapă a murit? Ce s-a întâmplat?
Falstaff

Imediat au zărit o sanie mare de lemn, trasă de patru cai, grăbindu-se printre arbuştii desfrunziţi care tiveau drumul. Caii din faţă erau suri, iar cei din urmă, de un negru strălucitor. Nenumăraţi clopoţei atârnau de o parte şi de alta a hamului, iar dorinţa vădită a vizitiului era ca prin deplasarea rapidă a echipajului, în ciuda urcuşului abrupt, aceştia să răsune cât mai mult. De cum observă acest mic detaliu, judecătorul recunoscu imediat identitatea celor din sanie. Erau patru bărbaţi. Pe o parte a vehiculului era legat bine un scaun, de tipul celor folosite pentru măsuţele de scris. Acolo stătea un omuleţ acoperit cu o haină mare tivită cu blană, în aşa fel încât nu rămânea vizibilă decât faţa roşie. Bărbatul se uita tot timpul în sus, de parcă l-ar fi deranjat că era atât de aproape de pământ, iar expresia de pe faţa lui lăsa să se ghicească frământarea. Acesta era vizitiul, care conducea animalele înfăcărate de-a lungul prăpastiei cu un ochi neînfricat şi cu o mână sigură. Imediat în spatele lui, cu faţa spre ceilalţi doi, stătea o siluetă înaltă, atât de firavă, încât nici măcar hainele groase pe care le purta, împreună cu colţul unei pături pentru cal, nu puteau să o facă să pară mai puternică. Faţa îi ieşea la vedere de sub o scufie de noapte din lână şi, când se întoarse spre sania lui Marmaduke atunci când săniile s-au apropiat una de alta, părea, în mişcarea sa delicată, nespus de fragilă. Numai ochii lui, sticloşi şi de un albastru deschis, îşi proiectau forţă de sub frunte. Chipul său avea o paloare permanentă, atât de puternică, încât nu putea fi afectată nici de frigul din seara aceea. În faţa acestui personaj

stătea o siluetă solidă, scundă, pătrată. Hainele groase nu lăsau să se întrevadă niciuna dintre părţile corpului, cu excepţia feţei, care, aprinsă de o pereche de ochi negri, ne dădea unele indicii cu privire la fiecare trăsătură modestă a siluetei sale. O perucă galbenă, amuzantă, îi rotunjea şi îi completa chipul. La fel ca şi ceilalţi doi, purta o căciulă din piele de jder. Cel de-al patrulea era un bărbat blând, cu chipul prelung, care nu se ferea de frig decât cu o bluză de vânt neagră, cândva elegantă, acum jerpelită şi ruginită. Purta o pălărie bine croită, dar materialul se stricase din cauza periajului prea des. Avea faţa palidă şi, în plus, puţin melancolică, sau ceea ce ar putea fi considerat tenul unei persoane studioase. Răceala aerului îi dădea acum o lumină şi o roşeaţă febrile. Ansamblul înfăţişării sale, contrastând cu umorul însoţitorului său, părea marcat de frământările minţii. De îndată ce săniile s-au apropiat destul de mult, vizitiul acestui echipaj fantastic strigă tare:

—Opreşte în adâncitură, opreşte, tu, rege al Greciei, opreşte în adâncitură, Agamemnon, sau n-am să pot să te depăşesc. Bine ai venit acasă, vere Duke. Bun venit, Bess cea cu ochi negri. Vezi, am străbătut câmpul cu o încărcătură pe măsură, ca să vă fac cinste. Domnul LeQuoi a ieşit cu o singură căciulă, bătrânul Fritz nu a vrut să stea să termine sticla, iar domnul Grant mai are să-şi încheie predica. Chiar şi caii voiau să vină toţi; apropo, trebuie să vând caii negri imediat. Se bagă în ceilalţi, iar ăştia nu merg prea bine în hamurile duble. Pot să scap de ei ca să...

— Vinde ce vrei, Dickon, răspunse judecătorul cu o voce veselă. Asta ca să ne laşi în pace pe mine, pe fiica mea şi pe băieţi. Şi Fritz, prietene, este într-adevăr un compliment să plăteşti patruzeci şi cinci în loc de şaptezeci. Domnule LeQuoi, umilul vostru servitor. Domnule Grant, vă sunt recunoscător pentru atenţia dumneavoastră, spuse el ridicându-şi căciula. Domnilor, v-o prezint pe fiica mea. Ea vă cunoaşte foarte bine din auzite.

— Bine ai venit, bine ai venit, Tchooge, spuse cel mai bătrân dintre toţi, cu un puternic accent german. Domnişoara Petsy îmi rămâne datoare cu un sărut.

— Şi o să vi-l dau cu bucurie, dragă domnule, strigă vocea delicată a Elizabethei, răsunând argintiu în aerul limpede al dealurilor, faţă de strigătele puternice ale lui Richard. Am întotdeauna un sărut pentru bătrânul meu prieten, maiorul Hartmann.

În acest timp, domnul care stătea pe scaunul din faţă, care fusese numit LeQuoi, se ridicase cu greu, stânjenit de paltoane, şi, prinzându-se cu o mână de scaunul vizitiului pentru a-şi păstra echilibrul, îşi scoase căciula cu cealaltă mână, făcând o plecăciune politicoasă către judecător şi încă una, mai amplă, către Elizabeth; le transmisese astfel complimentele sale.

— Acoperă-ţi capul, francezule, acoperă-ţi capul, strigă vizitiul, domnul Richard Jones. Acoperă-ţi capul, sau vântul o să te lase şi fără firele pe care le mai ai. Dacă Absalom ar fi avut părul la fel de rar ca al tău, ar mai fi trăit şi acum.

Glumele lui Richard stârneau întotdeauna râsete, pentru că dădea dovadă de prezenţă de spirit. El însuşi râdea cu poftă acum, în timp ce domnul LeQuoi se aşează din nou, plin de voioşie. Preotul, căci aceasta era titulatura domnului Grant, răspunse, de asemenea, la salutul călătorilor, modest, dar cu afecţiune, în timp ce Richard se pregătea să întoarcă toţi caii spre casă.

Numai în cariera de piatră putea să întoarcă fără să mai urce pe vârful muntelui. În coasta dealului era o săpătură destul de mare, chiar acolo unde Richard reuşise să oprească săniile. De aici erau extrase pietrele care se foloseau la construirea caselor din sat şi aici încerca şi el să-şi întoarcă trăsura. Drumul era îngust şi din această cauză depăşirea era dificilă, adesea chiar periculoasă, iar Richard înfrunta pericolul cu atât mai mare, cu cât avea grijă de un atelaj cu patru cai. Negrul s-a oferit politicos să strunească armăsarii din faţă, iar judecătorul se oferi generos să-l dirijeze. Richard respinse amândouă propunerile cu dispreţ.

— De ce şi pentru ce, vere Duke!?, exclamă el, puţin furios. Caii sunt blânzi ca nişte miei. Ştii că eu însumi i-am dresat pe înaintaşi, iar cei din spate sunt prea aproape de biciul meu ca să fie leneşi. Iată, domnul LeQuoi trebuie să ştie câte ceva despre mânatul cailor, pentru că a călătorit de atâtea ori cu mine. Poate să hotărască domnul LeQuoi dacă există vreun pericol.

Francezului nu-i stătea în caracter să dezamăgească speranţe în care se pusese atâta încredere, cu toate că se tot uita spre prăpastia care se deschidea în faţa lui, în timp ce Richard îşi întorcea înaintaşii în cariera de piatră, cu nişte ochi cât cepele. Muşchii germanului au rămas relaxaţi, dar privirea lui ageră nu scăpa nimic. Domnul Grant îşi puse mâinile pe o parte a saniei, pregătindu-se să sară, dar timiditatea l-a împiedicat să facă saltul la care neliniştea fizică îl îndemna.

Cu o lovitură de bici, Richard a reuşit să-i facă pe înaintaşi să intre în nămetele de zăpadă care acoperea intrarea în cariera de piatră, dar în momentul în care animalele neliniştite au avut de suferit din cauza crustei de gheaţă pe care o spărgeau la fiecare pas, au refuzat să mai înainteze în direcţia aceea. Dimpotrivă, dându-şi seama că strigătele şi loviturile vizitiului se intensificau din cauza aceasta, înaintaşii au dat înapoi, peste caii din spate, care la rândul lor au împins sania. Un singur buştean era în vârful grămezii de pietre care susţinea drumul în partea dinspre vale, îngropat în zăpadă. Sania a trecut uşor peste acest obstacol, iar înainte ca Richard să-şi dea seama de pericol, sania a rămas suspendată pe jumătate deasupra prăpastiei, căzând perpendicular mai mult de o sută de picioare. Francezul, care prin poziţia sa a avut o perspectivă amplă asupra posibilităţii de a se prăbuşi, s-a tras în faţă din instinct, atât de mult cât a putut, şi a strigat:

— O, dragul meu domn Deeck! *Mon Dieu! Que faites vous?*

— *Donner und blitzen, Richard!*, exclamă veteranul german, uitându-se spre marginea prăpastiei cu o emoţie neobişnuită. Stabilizează *ter* sania şi omoară *ter* caii.

— Iubite domnule Jones, spuse preotul, fii prudent, dragul meu, fii prudent.

— Ridicaţi-vă, diavoli împieliţaţi!, strigă Richard, care avea o privelişte de ansamblu asupra întregii situaţii, lovind în acelaşi timp scaunul pe care stătea din dorinţa nestăvilită de a se uni din loc în loc. Ridică-te, îţi spun, vere Duke. Voi fi nevoit să-i vând şi pe cei suri. Sunt caii cel mai prost dresaţi, domnule LeQuoi.

Richard era prea agitat pentru a mai avea grijă de pronunţia sa, pe care o supraveghea cu vanitate uneori.

— Domnule LeQuoi, vă rog să-mi daţi drumul la picior. Vă ţineţi atât de strâns de piciorul meu, încât nu e de mirare că armăsarii se dau înapoi.

— Sfântă Providenţă, exclamă judecătorul. Or să moară cu toţii.

Elizabeth a scos un ţipăt ascuţit, iar faţa neagră a lui Agamemnon a devenit de un alb noroios.

În acest moment critic, tânărul vânător, care, în timpul când cele două grupuri făceau schimb de saluturi, rămăsese tăcut, sări din sania lui Marmaduke la capul liderilor care dădeau înapoi. Împingând încă înapoi, caii, care încă mai sufereau din cauza loviturilor nesocotite şi oarecum întâmplătoare ale lui Richard, săreau cu acele mişcări de rău-augur care ameninţă un start brusc şi greu de controlat. Tânărul i-a tras cu putere pe înaintaşi, iar aceştia au făcut un pas într-o parte şi au ajuns la loc pe drum, cum se opriseră la început. Sania a fost răsucită şi ridicată din poziţia sa periculoasă, cu roţile în sus. Germanul şi preotul au fost aruncaţi, prea puţin ceremonios, pe şosea, dar fără ca oasele să le fie puse în pericol. Richard zbură prin aer, descriind un cerc în care hamurile erau raza, şi ateriză, la distanţă de vreo cincisprezece picioare, în acelaşi nămete de care le-a fost teamă cailor, pe partea stângă. Aici, apucând instinctiv căpăstrul, aşa cum oamenii care se îneacă se agaţă şi de un pai, şi-a servit singur drept ancoră. Francezul, care era pe picioarele sale şi sărea din sanie, zbură, de asemenea, prin aer, cam în felul în care băieţii se joacă de-a capra, şi scăpând prin tangentă din traiectoria sa curbată, a aterizat în nămetele de zăpadă cu capul înainte, rămânând aşa, cu picioarele în sus, ca sperietorile de ciori care se clatină în lanul de porumb. Maiorul Hartmann, care în tot acest timp îşi păstrase în mod admirabil stăpânirea de sine, a fost primul din grup care şi-a recăpătat vocea şi s-a pus pe picioarele sale.

— *Ter deyvel*, Richard, exclamă el într-o voce pe jumătate serioasă, pe jumătate glumeaţă, vrei să-ţi descarci sania foarte repede.

Nu se ştie dacă atitudinea domnului Grant imediat după aterizare a fost cea pe care ar fi meritat-o o asemenea păţanie sau s-a grăbit să mulţumească pentru că a scăpat, prosternându-se

în faţa Atotputernicului pe care îl slăvea. Când se ridică din genunchi, începu să se uite cu neliniște în jur, pentru a vedea în ce stare se aflau însoţitorii săi, în timp ce fiecare bucăţică din corpul lui tremura din cauza agitaţiei pline de nervozitate. Şi domnul Jones era tulburat, dar pe măsură ce i s-a ridicat ceaţa de pe ochi, îşi dădu seama că totul era sigur şi, având aerul că este foarte mulţumit de sine, strigă:

— Ei, asta a fost o soluţie deşteaptă. Noroc că m-am gândit să-i prind de hamuri, altfel diavolii ăştia împieliţaţi ar fi fost acum peste munţi. Ce bine mi-am revenit, Duke! Dacă ar mai fi durat un moment, ar fi fost prea târziu. Dar am ştiut exact de unde să-l prind pe lider. Lovitura din coasta dreaptă şi faptul că l-am tras repede de hamuri l-au domolit, trebuie să recunosc.[1]

Şi de cum judecătorul s-a asigurat că niciunul dintre ei nu era terminat, şi-a folosit imediat prerogativele.

— Nenorocitule! Revino-ţi, Dickon!, spuse el. Dacă nu ar fi fost tânărul acesta curajos de aici, n-ar mai fi rămas nimic nici din tine, nici din caii tăi, sau mai degrabă ai mei. Dar unde este domnul LeQuoi?

— *Oh, mon cher Juge, mon ami!*, strigă o voce înăbuşită. Lăudat fie Domnul, trăiesc! Te rog, domnule Agamemnon, vrei să vii aici şi să mă ajuţi cu piciorul ăsta?

Negrul şi preotul îl apucară pe francezul imobilizat de picioare şi îl traseră de sub un nămete de zăpadă de trei picioare grosime, de unde vocea lui suna ca dintr-un mormânt. Imediat după eliberarea sa, gândurile domnului LeQuoi erau destul de împrăştiate, iar când a fost scos la lumină, ridică privirea pentru a cerceta distanţa de la care căzuse. Când s-a ştiut în siguranţă, i-a revenit şi umorul. Totuşi, a trecut ceva vreme înainte ca el să înţeleagă ce se întâmplase.

— Ce faci, *monsieur*, acolo, spuse Richard ajutându-l pe negru să pornească liderii. Credeam că te-am văzut zburând, acum un moment, spre vârful muntelui.

— Lăudat fie Domnul, n-am aterizat în lac, răspunse negrul, cu o expresie împărţită între durere, cauzată de câteva zgârieturi mari pe care le dobândise pe când îşi forţa capul

[1] Cititorii au dreptul să râdă, după datina străbună, de accidentele provocate de călătoria cu sania.

să iasă prin pojghiță, și expresia de curtoazie care părea mai potrivită trăsăturilor sale flexibile.

— Ah, *mon cher* mister Deeck, ce faci de-acum? Nu mai sunt lucruri pe care dumneata să nu le fi încercat.

— Următorul lucru cred că va fi să învețe să conducă, spuse judecătorul, care fusese ocupat să arunce căprioara, împreună cu alte câteva bagaje din propria sanie, în zăpadă. Aveți niște locuri aici, domnilor, seara devine prea rece și se apropie ora slujbei domnului Grant. O să-l lăsăm pe prietenul Jones să repare stricăciunile cu ajutorul lui Agamemnon, iar noi ne vom grăbi către un foc cald. Uite, Dickon, aici sunt câteva dintre fleacurile lui Bess pe care poți să le arunci în sanie când termini. Și mai este și o căprioară pe care am prins-o. Ți-aș fi recunoscător dacă ai aduce-o. Aggy, adu-ți aminte că în seara asta primim vizita lui Moș Crăciun.[1]

Negrul zâmbi, dându-și seama de mituiala care i se oferea în schimbul tăcerii sale legate de căprioară, în timp ce Richard, fără să aștepte ca vărul său să-și termine discursul, replică:

— Să învăț să conduc, spui, vere Duke. Mai este cineva în comitatul acesta care să se priceapă la fel de bine ca mine la cai? Cine a îmblânzit mânza pe care nu îndrăznea să o încalece nimeni, deși vizitiul tău se laudă că el a făcut-o? Dar toată lumea și-a dat seama că mințea, se pricepea să mintă John ăla. Ce-i acolo, o căprioară?

Richard plecă de lângă cai și se duse chiar în locul unde Marmaduke aruncase vânatul.

— E o căprioară! Sunt uluit! Da, are două răni, s-au tras două gloanțe și au nimerit-o amândouă, Doamne! Cum o să se mai laude Marmaduke, se fălește la nesfârșit pentru orice fleac ca ăsta. Când te gândești că Duke a omorât o căprioară înainte de Crăciun! N-o să mai poți trăi cu el. Totuși, amândouă sunt împușcături proaste, a fost doar noroc, pur și simplu noroc. N-am tras de două ori într-o copită despicată în viața mea – ori o lovești de prima dată, ori ai ratat totul, ori omori animalul, ori

[1] Vizitele periodice ale lui Moș Nicolae sau Moș Crăciun, cum i se spunea, nu au fost niciodată uitate de locuitorii New York-ului, până când imigranții din New England l-au adus printre credințele și obișnuințele puritanilor pe „Părintele Crăciun", care vine de fiecare Ajun.

acesta fuge. Doar dacă ar fi fost un urs sau o pisică sălbatică, un vânător ar fi putut descărca ambele gloanţe. Hei, Aggy, la ce depărtare era judecătorul când a ucis căprioara?

— O, dom'le Richard, la vreo cincizeci de metri, strigă negrul, aplecându-se sub unul dintre cai, cu pretextul de a încheia o cataramă, dar, de fapt, pentru a-şi ascunde rânjetul care i se întindea pe buze până la urechi.

— Cincizeci de metri!, repetă celălalt. Căprioara pe care am vânat-o iarna trecută era la o sută – da! În orice caz, era mai degrabă la vreo sută cincizeci decât la o sută. Nu aş împuşca o căprioară de la cincizeci de metri. În plus, îţi aduci aminte, Aggy, nu am tras decât o singură dată.

— Da, dom'le Jones, mi-amintesc de asta. Natty Bumppo a tras. Ştiţi, toată lumea spune că Natty l-a-mpuşcat.

— Lumea minte, negru împielităt ce eşti!, exclamă Richard cu năduf. În patru ani n-am împuşcat nicio veveriţă argintie pe care ticălosul ăsta să n-o pretindă sau altcineva în locul lui. Trăim într-o lume a naibii de invidioasă – oamenii sunt gata să micşoreze importanţa unei fapte ca să o aducă la nivelul propriei persoane. Acum au născocit o poveste despre patent[1], cum că Hiram ar fi ajutat la proiectarea turlei de la biserica Sf. Pavel, deşi Hiram ştie că proiectul a fost în întregime al meu. Inspirat puţin după o imagine a omonimei sale din Londra, trebuie să recunosc, dar în cea mai mare parte, adică în toate detaliile de geniu, a fost creaţia mea.

— Nu ştiu de unde vine, spuse negrul cu admiraţie, pierzând orice urmă de umor, dar toată lumea spune că e foarte frumoasă.

— Şi au dreptate când spun asta, Aggy, răspunse Richard, plecând de lângă căprioară şi mergând către negru cu aerul unui om al cărui interes fusese trezit. Cred că pot să spun, fără să mă laud, că este cea mai frumoasă şi cel mai bine construită biserică rurală din New York. Ştiu că oamenii din Connecticut

[1] Transferurile de teren, făcute ori de Coroană, ori de stat, nu erau decât scrisori oficiale parafate prin care se conferea un titlu, iar termenul „patent" se aplica oricărui mare district care a fost învestit cu acest titlu. Dacă în sfera de influenţă a Coroanei drepturile senioriale erau acordate odată cu pământul, în vechile state, termenul „feudă" este cel mai adesea folosit. Există destule feude în New York, deşi toate drepturile politice şi judiciare au încetat.

vorbesc mereu de casa lor de rugăciuni West Herfield, dar nu cred nici jumătate din ce spun, sunt niște lăudăroși cum n-ai mai văzut. Cum ai făcut un lucru, dacă văd ei că ar putea avea succes, o să-și bage coada întotdeauna. Pe față sunt omenoși, dar dup-aia pretind că ce-ai făcut e pe jumătate sau chiar pe de-a-ntregul meritul lor. Cred că-ți amințești, Aggy, când am pictat simbolul dragonului viteaz al căpitanului Hollister, era acolo un tânăr care dădea casele din oraș cu praf de cărămidă. A venit într-o zi și s-a oferit să amestece ceea ce eu numesc negrul neuniform, pentru coadă și coamă; dup-aia, pentru că arăta exact ca părul de cal, a spus tuturor că el și Squire Jones pictaseră simbolul. Dacă Marmaduke nu-l alungă din patent, din partea mea n-are decât să vopsească tot satul cu propriile lui mâini. Aici Richard s-a oprit un moment și și-a dres glasul cu un „hm" puternic, în timp ce negrul, care, în tot acest timp, fusese ocupat cu pregătirea saniei, și-a continuat treaba într-o tăcere care vădea respect. Datorită scrupulelor religioase ale judecătorului, Aggy era servitorul lui Richard, care se bucura de serviciile lui de ceva vreme[1] și care, bineînțeles, avea și pretenții legale în ceea ce-l privește pe tânărul negru. Atunci când între stăpânul său legal și cel real apărea vreo dispută, negrul, din respect pentru amândoi, nu lua partea niciunuia.

Între timp, Richard a continuat să privească cum negrul încheia cataramă după cataramă, până când, dându-și seama că negrul era conștient de privirile lui, continuă:

— Acum, dacă tânărul acela care era în sania voastră este într-adevăr un locuitor din Connecticut, o să se laude la toată lumea cum mi-a salvat el mie caii, când, de fapt, dacă i-ar mai fi lăsat un minut, i-aș fi domolit mai ușor, fără să mai întoarcem sania cu susul în jos, numai cu biciul și cu frâul. Strici caii dacă

[1] Eliberarea sclavilor din New York s-a făcut treptat. Atunci când opinia publică a devenit favorabilă, a apărut obiceiul de a cumpăra serviciile unui sclav pentru șase sau opt ani, cu condiția ca la sfârșitul acelei perioade să fie eliberat. Apoi s-a introdus prevederea legală ca toți negrii născuți după o anumită dată să fie liberi – bărbații la douăzeci și opt de ani, iar femeile la douăzeci și cinci. După aceea, proprietarii au fost obligați să se asigure că servitorii lor învață să scrie și să citească înainte de optsprezece ani, iar în cele din urmă, puținii negri care mai rămăseseră în sclavie au fost eliberați în 1826 sau după publicarea acestei povești. Era ceva obișnuit ca oamenii, mai mult sau mai puțin legați de *quakeri*, să adopte prima dintre aceste soluții.

te porţi cu ei în felul ăsta, nu m–aş mira să fiu nevoit să vând tot echipajul, doar din cauza smuciturii lui.

Richard s-a oprit şi şi-a dres glasul. Îl mustra conştiinţa pentru că muştruluia un om care tocmai îi salvase viaţa.

— Aggy, cine este băiatul acesta? Nu-mi aduc aminte să-l mai fi văzut.

Negrul îşi aminti aluzia la Moş Crăciun, şi în timp ce povestea cum l-au luat pe cel în cauză de pe vârful muntelui, se abţinu să menţioneze ceva despre rană sau accident. Adăugă doar că, în opinia lui, tânărul era străin. Oamenii de vază obişnuiau să-i ia în sania lor pe cei care se târau prin zăpadă, aşa că Richard a fost pe deplin mulţumit la auzul acestor explicaţii. L-a ascultat pe Aggy cu atenţie, apoi a remarcat:

— Ei bine, dacă tânărul nu a fost stricat de cei din Templeton, ar putea fi un băiat modest şi, din moment ce avea intenţii bune, o să-i acord în mod sigur mai multă atenţie. Poate că vânează pe pământurile astea. Poate c-a venit să vâneze, nu, Aggy?

— Ăăă, da, dom'le Richard, spuse negrul, puţin dezorientat. Cum Richard îl pedepsea adesea, îi era teamă de stăpânul său. Da, dom'le, aşa cred.

— Avea la el topor şi raniţă?

— Nu, dom'le, doar o puşcă.

— Puşcă, exclamă Richard, care observă dezorientarea negrului, devenită acum de-a dreptul teroare.

— Pe legea mea! El a împuşcat căprioara. Ştiam eu că Marmaduke nu poate ucide o căprioară în mişcare. Cum a fost, Aggy? Spune-mi tot şi o să-l pârjolesc pe Duke mai repede decât o să-şi prăjească el vânatul. Cum s-a întâmplat, Aggy? Băiatul a împuşcat căprioara, iar judecătorul a cumpărat-o, ha, iar acum îl duce pe băiat să-i dea banii?

Această descoperire i-a produs o satisfacţie atât de mare şi l-a făcut să se simtă atât de bine, încât temerile negrului s-au risipit într-o anumită măsură. Şi-a amintit de ciorapul de Crăciun; şi, după ce înghiţi în sec de vreo două ori, reuşi să spună:

— Vă amintiţi că erau două împuşcături, dom'le?

— Nu minţi, negru împuţit, strigă Richard, urcând pe nămetele de zăpadă ca să măsoare distanţa de la bici până

la spatele negrului. Zi adevărul sau te biciuiesc. În timp ce vorbea, mâna dreaptă, cu care ţinea coada, se ridica în aer, în timp ce prin mâna stângă îşi trecea biciul, aşa cum toboşarii îşi mânuiesc instrumentul. Şi Agamemnon, după ce se întoarse cu faţa către stăpânul său şi-şi dădu seama că niciunul dintre ei nu dorea să mai rămână acolo, renunţă destul de repede. Îi spuse stăpânului său adevărul în câteva cuvinte, rugându-l cu înflăcărare pe Richard să-l apere de a fi ţinut închis drept pedeapsă.

— Nu-ţi face griji, băiete, aşa o să fac, spuse celălalt, frecându-şi mâinile încântat. Tu nu spune nimic, dar lasă-mă pe mine să văd cum fac cu Duke. Mă gândesc să las căprioara pe deal şi să-mi trimit amicul să-şi ia singur cadavrul. Nu, mai bine îl las pe Marmaduke să facă puţin pe grozavul înainte să-i spun că ştiu. Haide, grăbeşte-te, Aggy, trebuie să ajut la bandajarea rănii tânărului. Doctorul acesta yankeu[1] nu ştie nimic despre chirurgie. A trebuit să-l ţin pe Milligan de picior atunci când i l-a tăiat.

Richard stătea din nou pe scăunel, negrul se aşezase în spate, iar caii au pornit spre casă. În timp ce coborau dealul la trap, vizitiul îşi întorcea faţa spre Aggy din când în când şi continua să vorbească. Pentru că, în ciuda recentei dispute, între cei doi exista acum o cordialitate perfectă.

— Asta dovedeşte faptul că am întors caii cu hamurile, pentru că niciun bărbat rănit nu poate avea destulă putere cât să liniştească nişte draci împieliţaţi ca ăştia. Ştiam de la început că am sorţi de izbândă. Dar n-am vrut să-i spun lui Marmaduke. Vrei să mueşti, nemernicule? Hai, băieţi, haideţi! Bătrânul Natty este cel mai bun dintre toţi. Ei bine, Duke n-o să mai spună nimic despre căprioara mea. judecătorul a tras amândouă gloanţele şi nu a nimerit decât un biet băiat care se ascundea în spatele unui pin. Trebuie să-l ajut pe şarlatanul acela să-i scoată glonţul sărmanului om.

[1] În America, termenul „yankeu" are semnificaţie locală. Se consideră că el a derivat de la felul în care indienii din New England pronunţau cuvântul „englez"— „yengeese". Cum New York-ul a fost iniţial o provincie olandeză, bineînţeles că termenul nu era cunoscut acolo. Mai jos. spre sud, dialectele diferite ale nativilor au generat pronunţii diferite. Marmaduke şi vărul său, născuţi în Pennsylvania, nu erau yankei în sensul american al cuvântului.

Şi tot aşa, Richard a coborât muntele. Clopoţeii sunau, iar gura i-a mers ca melița până au ajuns în sat. Atunci vizitiul şi-a concentrat atenţia pentru a oferi o mostră a priceperii sale la cabaline, spre admiraţia tuturor femeilor şi copiilor care se îngrămădeau curajoşi la ferestre pentru a vedea sosirea moşierului şi a fiicei acestuia.

Capitolul 5

Haina lui Nathaniel nu era terminată,
Iar pantofii lui Gabriel nu mai aveau culoare la călcâi,
Pălăria lui Petru nu avea nici urmă de podoabă,
Pumnalul lui Walter nu ieşise încă din teacă,
Dintre toţi, doar Adam, Ralph şi Gregory erau mai răsăriţi.

SHAKESPEARE

Drumul a şerpuit de-a lungul coastei muntelui, iar în momentul în care a ajuns aproape de povârnişul de la baza văii, şi-a schimbat cursul în unghi drept şi a început să coboare pe o câmpie înclinată, direct în satul Templeton. Râul firav şi repede de care am mai vorbit era traversat de un pod sculptat în lemn, care dovedea, prin felul grosolan în care fusese confecţionat şi prin mărimea sa inutilă, atât valoarea muncii, cât şi abundenţa materialelor în această regiune. Micul torent, ale cărui ape întunecate se revărsau deasupra calcarului depus pe albie, nu era decât una dintre numeroasele surse de apă ale Susquehannei, un râu către care însuşi Atlanticul şi-a extins un braţ pentru a-l primi. În acest moment, puternicul echipaj al domnului Jones a ajuns din urmă caii mai vlăguiţi ai călătorilor noştri. După ce au urcat un deal mic, Elizabeth s-a pomenit dintr-odată între casele disonante ale satului. Strada avea o lăţime obişnuită, deşi ochiul putea să cuprindă dintr-odată mii şi sute de mii de acri, locuite doar de bestiile pădurii. Dar aceasta fusese dorinţa tatălui său şi a celor care îl urmau. Pentru ei, drumul cel mai plăcut era cel care se apropia cel mai mult de acelea din statele vechi, sau cum le spuneau ei, statele de jos. Şi ce putea fi mai civilizat decât un oraş, fie el şi în mijlocul sălbăticiei. Lăţimea străzii, pentru că aşa era considerată, putea fi ceva mai mult de o sută de picioare. Dar urma bătătorită pe care putea merge sania

era mult mai îngustă. De fiecare parte a şoselei erau grămezi imense de buşteni, care, în loc să se micşoreze, parcă se măreau văzând cu ochii, în ciuda faptului că focurile care încălzeau casele se făceau cu lemne.

Ultimul lucru pe care Elizabeth îl privi îndelung, când şi-au reluat călătoria după ce l-au întâlnit pe Richard, a fost felul în care soarele se întindea, refractat la orizont, în timp ce se scufunda încet în spatele dealurilor vestice, iar peste discul său se suprapunea umbra întunecată a unui pin. Razele sale fugare străfulgerau printre deschizăturile muntelui în spatele căruia dispărea şi lumina scoarţa lucioasă a mestecenilor până când învelişul lor neted şi lucios putea rivaliza cu culoarea coastelor muntoase. Conturul fiecărui pin era vizibil până în adâncurile pădurii, iar stâncile, prea netede şi prea abrupte pentru a reţine zăpada căzută, sclipeau, parcă zâmbind de bun-rămas farului ceresc. Dar cu fiecare pas de coborâre, Elizabeth observa că lumina zilei rămânea în urma lor. Chiar şi razele strălucitoare, dar crude ale soarelui de decembrie piereau pe măsură ce alunecau în amurgul rece al văii. Este adevărat, de-a lungul vârfurilor din lanţul estic lumina persista încă, părăsind pământul pas cu pas spre norii care se adunau în ceaţa serii, la orizontul micşorat, dar lacul îngheţat dăinuia lipsit de orice umbră în sânul său. Locuinţele deveneau deja sumbre şi greu de distins, iar tăietorii de lemne îşi puneau topoarele pe umăr şi se pregăteau să se bucure, în lunga seară pe care o aveau înaintea lor, de confortul acelor focuri animate pe care ei, prin munca lor, le alimentaseră cu combustibil. Se opreau doar pentru a se uita la săniile care treceau, să-şi ridice căciulile în faţa lui Marmaduke, să dea din cap prietenește către Richard, apoi dispăreau în propriile locuinţe. Perdelele de hârtie cădeau în urma călătorilor noştri la fiecare fereastră, iar lumina focurilor din apartamentele vesele se pierdea în întuneric. Când caii tatălui său se întoarseră cu o rotire rapidă în poarta deschisă a conacului, în faţa sa nu rămăseseră decât zidurile reci şi mohorâte ale clădirii. Apropiindu-se pe poteca de plopi tineri şi desfrunziţi, Elizabeth simţea că frumuseţea priveliştii de pe munte dispăruse ca aburii unui vis. Marmaduke îşi păstra încă vechile obiceiuri şi respingea folosirea clopoţeilor, dar echipajul

domnului Jones alunecă pe poartă în urma lor, scoţând clinchete şi într-un moment clădirea se trezi la viaţă.

Pe o platformă de piatră, destul de mică faţă de dimensiunile clădirii, Richard şi Hiram construiseră împreună patru coloane mici de lemn, care, la rândul lor, sprijineau acoperişul de şindrilă al porticului. Aceasta era denumirea pe care domnul Jones s-a hotărât să i-o dea unei intrări banale, acoperite. Pentru a ajunge la platformă, trebuia să urci cinci sau şase scări de piatră, aranjate în grabă şi care începeau deja să-şi piardă poziţia simetrică din cauza îngheţului. Dar neajunsurile pe care climatul aspru le provocase acestei construcţii superficiale nu se terminau aici. Pe măsură ce scările coborau, şi platforma o luă la vale, iar fundaţia lăsa structura gigantică suspendată în aer, creând un spaţiu gol de un picior între baza stâlpilor şi pietrele pe care fuseseră plasate iniţial. A fost un noroc pentru întreaga clădire că tâmplarul, care făcuse manual toată munca pentru această construcţie, legase acoperişul acestui antreu clasic atât de bine de latura casei, încât, atunci când fundaţia a părăsit suprastructura în felul în care v-am povestit, iar stâlpii, dependenţi de bază, nu mai puteau sprijini acoperişul, chiar acesta din urmă a servit drept sprijin stâlpilor. Aceasta era, bineînţeles, o scăpare nefericită în ornamentaţia coloanei lui Richard. Dar, precum fereastra din palatul lui Aladin, şi aceasta părea că are numai rostul de a dovedi bogăţia de resurse a stăpânului său. Ordinea compozită îşi dovedea încă o dată avantajele, iar fundaţia a fost reconstruită pentru a doua oară, cu adăugiri şi îmbunătăţiri, după cum spun vânzătorii de cărţi. De data aceasta, a fost în mod obligatoriu mai mare şi ornamentată cum se cuvine cu statuete. Totuşi, scările au continuat să cedeze şi în momentul în care Elizabeth s-a întors în casa tatălui său, stâlpii au fost fixaţi cu câteva pene grosolane, împiedicându-le să se separe din cauza greutăţii de frontonul pe care ar fi trebuit să-l sprijine.

Două sau trei servitoare şi un servitor au ieşit pe uşa masivă care dădea spre verandă. Cel din urmă avea capul descoperit, dar era îmbrăcat mai bine decât de obicei. Avea întreaga sa înfăţişare originală şi era atât de bine înveşmântat, încât ar merita o descriere mai amănunţită: înalt de un metru şaizeci,

cu un corp solid, atletic, cu umeri precum ai unui grenadier. Silueta lui era cu atât mai frapantă, cu cât era caracterizată de o uşoară aplecare în faţă, obicei deprins fără un motiv anume decât acela că oferea braţelor sale o mai mare libertate de mişcare. Cel mai adesea, când stăpânul său i se adresa, bărbatul făcea gesturile ample. Avea faţa prelungă şi un ten deschis, care, ars de soare, căpătase culoarea roşu aprins. Era încăpăţânat, plin de el şi avea un nas cârn, de vulpe bătrână, şi o gură enormă, cu dinţii sănătoşi; ochii albaştri păreau că privesc spre lucrurile înconjurătoare cu un dispreţ firesc. Numai capul trebuie să fi fost cât o pătrime din întreaga statură, dar şi partea dorsală era tot pe-atât. Purta un costum dintr-o stofă maronie, cu nasturi mari cât monedele, părând mai degrabă nişte ancore încurcate. Cămaşa era la fel de largă pe cât era de lungă şi îi ajungea până sub genunchi. Pe dedesubt purta un maieu şi indispensabili din pluş roşu, destul de uzaţi şi murdari. Avea nişte pantofi cu cataramă mare şi ciorapi lungi, în dungi albe şi albastre.

Acest personaj cu o înfăţişare ciudată povestea că se născuse în comitatul Cornwall, în insula Marii Britanii. Îşi petrecuse copilăria în apropierea minelor de cositor, iar în tinereţe fusese valetul de cameră al unui traficant, între Falmouth şi Guernesey. A părăsit această meserie când a fost înrolat forţat în serviciul regelui său. Din dorinţa de ceva mai bun, a fost primit să lucreze mai întâi ca servitor, apoi ca majordom al căpitanului. Aici a învăţat să facă supă de scoici, homari şi alte preparate marine şi, aşa cum îi plăcea să spună, a avut ocazia de a vedea lumea. De fapt, cu excepţia câtorva porturi franceze şi a câtorva vizite ocazionale la Portsmouth, Plymouth şi Deal, nu văzuse din întreaga lume mai mult decât ar fi putut să vadă dacă ar fi călătorit pe spatele unui măgar într-una dintre minele sale din localitatea natală. Dar, fiind eliberat din armată odată cu pacea din '83, declară că, din moment ce văzuse toate colţurile civilizate ale lumii, acum dorea să facă o călătorie în sălbăticia Africii. Nu o să-l urmăm în scurtele sale peregrinări, izvorâte din acel spirit de călător care poate face ca orice *cockney* să-şi lase casa şi pământurile şi să-l aducă, mai repede decât ar zice peşte, aproape de murmurul cascadei

Niagara. Nu voi mai adăuga decât că, cu mult timp în urmă, chiar mai înainte ca Elizabeth să fie trimisă la şcoală, a ajuns la familia lui Marmaduke Temple, unde, datorită unei îmbinări de calităţi despre care voi vorbi mai târziu în cursul acestei povestiri, a îndeplinit, sub comanda domnului Jones, funcţia de majordom. Numele acestei „persoane de vază" era Benjamin Penguillian, după cum el însuşi îl pronunţa. Dar, datorită unei istorioare pe care avea obiceiul să o spună din când în când, despre cât de uşor i-a fost să-şi împiedice barca să se scufunde după victoria lui Rodney, şi-a câştigat porecla de Ben Pump.

Alături de Benjamin, şi ieşind înainte de parcă ar fi fost nemulţumită de poziţia ei, era o femeie de vârstă mijlocie, cu haine de stambă în culori contrastante. Era slabă, înaltă, lipsită de forme, cu trăsăturile ascuţite. Fizionomia ei avea o expresivitate specială. Îşi pierduse aproape toţi dinţii, iar cei pe care-i mai avea erau de un galben închis. Pielea, bine întinsă pe nas, era ridată puternic pe obraji şi în jurul gurii. Trăgea aerul în piept cu atâta putere, ca pentru a lăsa impresia că buzele şi pielea din jurul gurii aveau culoarea galben şofran din această cauză. Dar, de fapt, toată faţa ei era galbenă. Ca menajeră, stătea în fruntea tuturor servitoarelor. Această domnişoară bătrână se numea Remarkable Pettibone. Pentru Elizabeth, era o străină, pentru că venise la familia ei după moartea mamei.

Pe lângă aceştia, mai erau trei sau patru servitori mai puţin importanţi, cei mai mulţi negri. Unii apăreau în uşa principală, alţii veneau alergând de la capătul clădirii, unde era intrarea în bucătăria-pivniţă.

În plus, au fost luaţi cu asalt de orătăniile din cotețele lui Richard, în acompaniamentul a tot felul de lătrături, de la urletul câinelui-lup la hămăiturile arţăgoase ale terrierului. Stăpânul le-a primit salutările gălăgioase imitându-le sunetele, iar câinii, probabil ruşinaţi că stăpânul lor a reuşit să-i întreacă, şi-au încetat larma. Singurul tăcut era un mastif impunător, puternic, care purta în jurul gâtului o zgardă de bronz pe a cărei margine erau gravate cu litere mari iniţialele „M.T.". Prin haosul acesta, animalul mergea maiestuos alături de judecător şi, primind câteva mângâieri blânde, se întoarse către Elizabeth. Ea se înclină să-l sărute şi-i spuse cu

blândeţe „bătrânul curajos". Elizabeth urcă scările, ajutată de tatăl său şi de domnul LeQuoi, ca să nu cadă pe gheaţa care le acoperea. Animalul, care părea să o cunoască, o privi trist, iar când uşa se închise în urma grupului, câinele intră într-o cuşcă din apropiere, ca şi cum ar fi fost conştient că acum, în casă, era ceva mai valoros care trebuia păzit.

Elizabeth îşi urmă tatăl, care se opri să-i şoptească ceva unuia dintre servitorii săi. Intrară într-o sală mare, luminată cu greu de două lumânări, puse în sfeşnice de alamă, înalte, după moda veche. Uşa se închise, iar grupul a pătruns dintr-odată de la o temperatură de 0 grade la o căldură de peste şaizeci. În mijlocul sălii era o sobă enormă, ale cărei laturi păreau să tremure de fierbinţeală, iar un horn gros şi drept, care ieşea prin tavan, elimina fumul. Pentru a se păstra un nivel potrivit de umiditate, un castron de metal plin cu apă fusese pus pe acest furnal, cum l-am mai putea numi. Camera avea covor şi mobilier comod şi solid. O parte din acesta era adus din oraş, iar restul fusese confecţionat de tâmplarii din Templeton. Mai era şi un bufet de mahon, încrustat cu fildeş şi prevăzut cu nişte mânere enorme de alamă lucioasă, gemând sub grămezile de farfurii de argint. Lângă acesta se afla un set de mese foarte mari, din lemn de cireş sălbatic, pentru a imita materialul importat al bufetului, dar banale în lipsa lor de ornamente. În faţă se găsea o masă mai mică, din lemn mai deschis la culoare, în fibra căruia se ondulau elegant liniile vălurite ale arţarului de munte. Aproape de măsuţă, într-un colţ al camerei era un ceas masiv de alamă, de modă veche. Se afla într-o cutie înaltă, care avea nuanţa închisă a nucilor negre de la malul mării. Un divan imens, sau sofa, acoperit cu creton deschis la culoare, se întindea de-a lungul peretelui, aproape douăzeci de picioare, pe o parte a camerei. Pe partea cealaltă, tot de-a lungul peretelui, între piesele de mobilier erau aşezate scaune de lemn, vopsite în galben deschis, cu linii drepte, operă a unei mâini nu prea sigure. Un termometru Fahrenheit, cu barometru anexat şi pus într-o cutie de mahon, era amplasat pe perete, la mică distanţă de sobă. Benjamin îl consulta, la fiecare jumătate de oră, cu o exactitate religioasă. La distanţă egală între sobă şi uşile exterioare stăteau suspendate două

candelabre de sticlă. La fiecare capăt al sălii se deschidea câte una dintre uşile pomenite, şi nişte lustre suflate în aur erau fixate pe tocurile uşilor laterale ale apartamentului. Aceste rame şi tocuri fuseseră realizate cu economie de artificii arhitectonice şi aveau fiecare un fronton şi un mic piedestal în centru, pe care se aflau mici busturi din ipsos vopsit în negru. Stilul piedestalelor, ca şi alegerea busturilor s-au făcut după gustul domnului Jones. Unul îl reprezenta pe Homer şi se asemăna în mod izbitor cu acesta, afirma Richard, „după cum poate să vadă oricine, doar dacă n-o fi orb". Altul întruchipa un bărbat cu o figură calmă şi cu o barbă ascuţită, pe care îl numea Shakespeare. Cel de-al treilea ornament era o urnă care, spunea adesea Richard, după forma sa, ar fi trebuit să-l reprezinte pe el însuşi ţinând cenuşa Didonei. Al patrulea era în mod sigur bătrânul Franklin, cu pălăria şi ochelarii caracteristici. Un al cincilea bust avea trăsăturile demne ale chipului lui Washington. Un al şaselea era greu de descris, reprezenta „un bărbat cu gulerul de la cămaşă descheiat", pentru a folosi cuvintele lui Richard, cu lauri pe cap – era Cezar sau Dr. Faustus; existau motive întemeiate pentru a-l lua în considerare pe fiecare dintre cei doi.

Pereţii erau acoperiţi cu hârtie englezească de culoarea plumbului, pe care era reprezentă Britannia vărsând lacrimi amare la mormântul lui Wolfe. Însuşi eroul stătea la mică distanţă de zeiţa care plângea, chiar la marginea hârtiei. Fiecare bucată conţinea întreaga siluetă, cu excepţia unuia dintre braţele generalului, care intra pe bucata următoare. Atunci când Richard făcu încercarea de a adăuga conturul delicat, suprapunerea perfectă a fost împiedicată de mai multe probleme. Britannia avea, deci, motive să se lamenteze, pentru că în afara faptului că preferatul său şi-a pierdut viaţa, el a suferit şi nenumărate amputări ale mâinii drepte.

Cauza nefericită a acestor segmentări anormale îşi anunţa acum prezenţa în cadrul reuniunii printr-o pocnitură de bici.

—Vai, Benjamin, Ben Pump, acesta este felul în care-ţi primeşti moştenitoarea?, strigă el. Scuză-l, verişoară Elizabeth, înţelegerile au fost prea complicate pentru a fi comunicate tuturor. Dar acum, că eu sunt aici, lucrurile se vor îndrepta.

Vino, aprinde luminile, domnule Penguillian, aprinde-le, aprinde-le şi lasă-ne să ne vedem la faţă. Ei, bine, Duke, ţi-am adus căprioara acasă, ce să fac cu ea, hî?

— Pe legea mea, boierule, începu Benjamin în replică, ştergându-şi mai întâi gura cu podul palmei. Dacă m-aţi fi anunţat mai devreme, aş fi făcut totul după voia dumneavoastră. Aţi apărut chiar în momentul în care adunasem pe toată lumea şi încercam lumânările. Când femeile au auzit clopoţeii, au început să facă totul anapoda. Şi dacă vreun bărbat din casa asta poate să se descurce cu un grup de femei care nu se mai înţeleg deloc, numele lui nu este Benjamin Pump. Dar Miss Betsy trebuie să fie un pirat deghizat în haine de femeie dacă se supără pe un bătrân pentru o nimica toată, că n-a aprins câteva lumânări.

Elizabeth şi tatăl ei au simţit amândoi aceleaşi sentimente când au intrat în sală, stând în continuare tăcuţi. Tânăra locuise în această clădire cu un an înainte de a pleca la şcoală, şi atât ea, cât şi tatăl său simţeau lipsa stăpânei pe care o jeliseră.

Slujitorii îşi reveniseră destul din debusolare cât să-şi amintească ce trebuiau să facă cu lumânările şi le puseseră deja în candelabre şi în lustre. Pentru o clipă, apartamentul fusese scăldat în lumini. Acestea au alungat uşoara melancolie a eroinei noastre şi a tatălui şi fiecare dintre ei a început să se debaraseze de nenumăratele haine pe care pe purtaseră în frigul de afară. În acest timp, Richard mai schimbă din când în când câte o vorbă cu unii dintre servitorii săi, aruncându-i judecătorului câte o vorbă despre căprioară. Dar discuţiile lui erau în acele momente ca un acompaniament de pian, pe care îl auzi, dar nu îl asculţi cu adevărat, şi nu vom reda aici discursul lui confuz.

De îndată ce Remarkable Pettibone îşi îndeplinise datoria de a ilumina încăperea, se întoarse lângă Elizabeth, aparent pentru a lua hainele pe care aceasta le dezbrăcase, dar, de fapt, pentru a cerceta, cu un aer de curiozitate amestecată cu puţină gelozie, înfăţişarea doamnei care urma să-i ia locul în administrarea conacului. Au fost îndepărtate, rând pe rând, pelerine, paltoane, şaluri, şosete groase şi, în cele din urmă,

gluga neagră şi largă, iar menajera simţi puţină teamă în momentul în care a zărit buclele care se lăsau pe spatele fetei, întunecate şi strălucind ca aripa unui vultur. Trăsăturile dulci, dar impresionante ale tinerei au fost astfel expuse privirilor. Fruntea ei era luminoasă şi fără nicio umbră. Nasul ar fi putut să fie cu uşurinţă considerat de tip grecesc, dacă nu ar fi avut o mică umflătură rotunjită, care compensa prin expresivitate ceea ce făcea să se piardă din frumuseţe. La prima vedere, gura părea făcută pentru iubire, dar în clipa în care începea să vorbească, pe buze îi flutura expresia mândriei feminine, de o flexibilitate graţioasă pe care numai o femeie o putea avea. Ea se adresa nu numai urechii, ci şi ochilor. Aceste trăsături se adăugau unei siluete perfect proporţionate, cu înălţimea puţin peste medie, moştenită de la mama sa. Chiar şi culoarea ochilor, sprâncenele arcuite şi genele lungi, mătăsoase le luase tot de la aceasta. Dar expresia chipului era totuşi aceea a tatălui. Exprima blândeţe şi bunătate, era atrăgătoare, calmă şi nemişcată. Putea fi totuşi stârnită fără prea multă greutate. În asemenea momente era la fel de frumoasă, dar puţin mai severă. Dădu la o parte şi ultimul dintre şaluri şi rămase îmbrăcată într-un costum de călărie albastru, elegant, care-i venea perfect pe trup. Avea obrajii roşii ca doi bujori care îşi desfăceau petalele în căldura sălii, iar ochii îi erau scăldaţi de o umezeală discretă care îi conferea o strălucire aparte frumuseţii lor obişnuite. Văzând cum, în timp ce vorbea, luminile care pâlpâiau se reflectau pe fiecare trăsătură a chipului fetei, Pettibone şi-a dat seama că puterea pe care o exercitase în această gospodărie se terminase.

În toată această perioadă, toţi cei prezenţi îndepărtaseră hainele groase. Marmaduke rămase într-un costum de un negru banal, curat. *Monsieur* LeQuoi apăru într-o haină de culoarea tutunului, purtată peste o vestă brodată, cu nişte pantaloni şi ciorapi lungi de mătase, şi cu nişte catarame despre care se credea că sunt din imitaţie de diamante. Maiorul Hartmann purta o haină albastru-azuriu, cu nasturi mari de alamă, o perucă şi cizme. Iar domnul Richard Jones îşi pusese în evidenţă silueta mignonă şi spilcuită cu o haină de lucru verde-fân cu nasturi de plumb, dintre care unul unea cele două părţi

peste burta bine rotunjită. Haina rămânea deschisă în partea de sus, ca pentru a lăsa să se vadă o jachetă de stofă roşie peste o flanelă de corp, din lână căptuşită cu catifea verde. În partea de jos purta o pereche de pantaloni din piele de căprioară şi cizme lungi, cu carâmbii albi, murdari. Unul dintre pintenii cizmelor era puţin îndoit, din cauza recentelor lovituri pe care le dăduse scaunului.

După ce tânăra reuşi să se elibereze de hainele grele, găsi răgazul de a privi în jur şi de a examina nu numai gospodăria pe care urma să o conducă, dar şi felul în care casa fusese pusă în rânduială. Mobila şi întreaga înfăţişare a sălii erau de multe ori inegale, dar în afară de aceasta, nu găsi nimic trivial. Podeaua era acoperită cu un covor până şi în colţurile cele mai îndepărtate. Sfeşnicele de aluminiu, lustrele aurite, candelabrele de sticlă, indiferent de felul în care le era cultivată frumuseţea şi delicateţea, erau totuşi întreţinute admirabil în ceea ce priveşte utilizarea lor şi confortul pe care îl ofereau. Curate, ele străluceau în lumina puternică a apartamentului.

Avea un uşor sentiment de încântare graţie căldurii şi luminozităţii din apartament, care contrasta cu frigul nopţii de decembrie de afară. Privirea sa nu avusese timp pentru a detecta toate micile erori care existau într-adevăr şi se uita împrejur cu plăcere, când i-a atras atenţia ceva ce contrasta puternic cu feţele zâmbitoare ale personajelor frumos aranjate, adunate aici pentru a o cinsti pe moştenitoarea ţinutului Templeton.

Într-un colţ al sălii, aproape de intrarea principală, stătea neobservat tânărul vânător, care părea uitat acolo pentru moment. Dar până şi neglijenţa judecătorului, care, sub influenţa unor emoţii puternice, pierduse din vedere rana străinului, era depăşită de însăşi neatenţia tânărului. Când a intrat în apartament, şi-a scos instinctiv căciula, lăsând să se vadă părul care putea rivaliza cu uşurinţă la culoare şi strălucire cu buclele Elizabethei. Nimic nu ar fi putut produce o transformare mai mare în fizionomia lui decât îndepărtarea căciulii grosolane de blană de vulpe. Multe dintre trăsăturile chipului lui aveau ceva care impresiona, iar rotunjimile conturului pe care îl descriau capul şi fruntea îi dădeau un aer de noblete. Maniera şi aerul arogant cu care îşi înălţa

capul, în ciuda veşmintelor sărăcăcioase chiar primitive pe care le purta, dovedeau nu numai familiaritate cu splendori ca acestea, despre care se credea că sunt de neegalat în aceste aşezări, dar şi un lucru ce putea fi luat drept dispreţ.

Mâna cu care ţinea căciula se odihnea uşor pe pianul montat în fildeş al Elizabethei, gest care nu vădea respect ţărănesc sau o vulgaritate impertinentă. Un singur deget atingea instrumentul, ca şi cum era obişnuit cu asemenea obiecte. Celălalt braţ era perfect întins, iar mâna ţinea ţeava puştii sale lungi cu o energie convulsivă. Atât gestul, cât şi atitudinea lui erau involuntare şi izvorau, în mod evident, dintr-un sentiment mai profund decât o banală surprindere. Înfăţişarea sa, care concorda oarecum cu asprimea hainelor, îl distingea de grupul plin de viaţă care se desfăşura în capătul celălalt al sălii. Acolo, cei de acasă îşi primeau călătorii şi salutările acestora. Elizabeth îl privea în continuare cu surprindere. Sprâncenele străinului se încruntau din ce în ce mai tare pe măsură ce ochii se mutau de la un obiect la altul. Pentru câteva momente, chipul lui avea o expresie îngrozită, iar apoi trecea mai departe cu un sentiment de durere. Îndoi braţul întins şi îşi aduse mâna aproape de faţă, apoi îşi lăsă capul în palmă, ascunzându-şi parcă trăsăturile, care vorbeau de la sine.

— Am uitat, dragă domnule, de cavalerul cel străin (Elizabeth nu putea nici în ruptul capului să-i spună altfel), pe care l-am adus aici pentru a-i acorda ajutor şi căruia îi datorăm atenţia noastră.

Ochii tuturor se întoarseră către cei ai vorbitorului, iar tânărul îşi ridică iarăşi capul cu mândrie pentru a răspunde:

— Rana mea nu este gravă şi cred că judecătorul Temple a trimis după doctor în momentul în care am ajuns.

— Cu siguranţă, răspunse Marmaduke. Nu am uitat obiectul vizitei dumneavoastră, tinere domn, sau natura datoriei mele.

— Ah, exclamă Richard, cu o privire răutăcioasă şi hâtră, îi eşti dator tânărului pentru vânatul pe care bănuiesc că tu l-ai împuşcat, vere Duke. Marmaduke, Marmaduke! Ai născocit o poveste minunată despre căprioara asta! Iată, tinere, doi dolari pentru căprioară, iar judecătorul Temple poate să-ţi plătească doctorul. Nu o să-ţi cer bani pentru serviciile mele, dar n-o să-ţi

meargă rău din cauza asta. Haide, Duke, nu fi supărat. Chiar dacă ai ratat căprioara, ai reuşit să-l împuşti pe băiatul acesta printre ramurile unui pin. Acum trebuie să recunosc că m-ai bătut. Eu n-am reuşit în viaţa mea aşa ceva.

— Şi sper că nici n-o să reuşeşti, replică judecătorul, dacă e să fii la fel de îngrijorat ca şi mine. Dar înveseleşte-te, tinere prieten, rana trebuie să fie mică, pentru că îţi poţi mişca braţul destul de uşor.

— Nu complica lucrurile, Duke, pretinzând că vorbeşti despre chirurgie, l-a întrerupt domnul Jones, fluturându-şi mâna dispreţuitor. Este o ştiinţă care se învaţă prin experienţă. Ştii că bunicul meu a fost medic, dar ţie nu-ţi curge niciun strop de sânge de doctor prin vene. Lucrurile astea se moştenesc în familie. Toată familia mea din partea tatălui se pricepea la treburi medicale. Un unchi de-al meu care a murit la Brandywine a făcut-o la fel de uşor ca orice alt om din regiment, doar pentru că a ştiut cum să-şi ţină respiraţia firesc. Puţini oameni ştiu să respire aşa.

— N-am nicio îndoială, Dick, răspunse judecătorul, întâlnind zâmbetul luminos care pusese stăpânire fără să vrea pe chipul tânărului, că familia ta stăpâneşte perfect arta de a lăsa viaţa să le scape printre degete.

Richard l-a ascultat liniştit şi, punându-şi mâinile în buzunarele hainei ca şi cum ar fi dorit să-şi preseze cămaşa, începu să fredoneze o melodie. Dar dorinţa de a răspunde i-a învins tendinţa de a medita şi exclamă înflăcărat:

— Te poţi forţa să râzi de virtuţile ereditare, dacă doreşti, judecătorule Temple, dar pe patentul tău nu e nimeni care să nu ştie lucrul ăsta. Iată, chiar şi tânărul acesta care n-a văzut în viaţa lui decât urşi, căprioare şi ciocănitori ştie bine că virtuţile sunt transmise în cadrul aceleiaşi familii. Nu-i aşa, prietene?

— Cred că viciul nu se transmite, spuse străinul brusc, uitându-se când la tată, când la fiică.

— Cavalerul are dreptate, domnule judecător, observă Benjamin dând din cap cu convingere către Richard, ceea ce trăda cordialitatea dintre cei doi. Ei bine, în ţara veche, grandoarea regelui poate vindeca răul. E o boală pe care nici

cel mai bun doctor din flotă, fie şi al unui amiral, nu o poate vindeca. Numai grandoarea regelui sau un om care a fost spânzurat. Da, cavalerul are dreptate, pentru că dacă n-ar avea, cum se face că cel de-al şaptelea fiu devine întotdeauna doctor, chiar dacă se urcă pe vapor pentru a ajunge la *cockpit*, nu-i aşa? Vedeţi, atunci când ne-am aliat cu cavaleri, sub DeGrass, am ascuns la bord un doctor.

— Foarte bine, Benjamin, l-a întrerupt Elizabeth, uitându-se de la vânător la domnul LeQuoi, care asculta politicos ce spunea fiecare persoană în parte. O să-mi mai vorbeşti despre asta şi despre toate aventurile tale amuzante. Dar acum trebuie pregătită o cameră în care să bandajăm braţul acestui domn.

— O să am eu grijă, vară Elizabeth, afirmă Richard, puţin arogant. Tânărul nu va avea de suferit pentru că Marmaduke este cam încăpăţânat. Urmează-mă, prietene, şi voi cerceta rana eu însumi.

— Ar fi mai bine să aşteptăm doctorul, rosti vânătorul cu răceală. Nu poate fi departe.

Richard se opri şi se uită la cel care vorbise, puţin mirat de tonul pe care îl folosise şi, cu siguranţă, înfuriat de refuzul lui. I-a interpretat replica drept un act de ostilitate şi, punându-şi din nou mâinile în buzunare, merse lângă domnul Grant şi, apropiindu-şi faţa de chipul preotului, spuse cu o voce scăzută:

— Ţineţi minte ce vă spun, o să apară o poveste printre colonişti, cum că ne-am fi rupt gâturile dacă n-ar fi fost băiatul acesta, de parcă eu n-aş fi ştiut cum se mână caii. Aţi fi putut să întoarceţi şi dumneavoastră armăsarii, domnule. Nimic n-ar fi fost mai uşor. Nu trebuia decât să trageţi tare de hamuri şi să atingeţi coastele înaintaşului. Sper, dragă domnule, că nu sunteţi deloc afectat de supărarea pe care ne-a pricinuit-o băiatul ăsta, nu?

Replica a fost întreruptă de intrarea doctorului din sat.

Capitolul 6

Pe rafturile sale,
O seamă de cutii deşarte,
Ulcioare de lut verde, băşica udului, seminţe colbăite,
Rămăşiţe din legăturile vreunui balot,
Prăjiturele vechi de trandafiri
Erau împrăştiate ici-acolo, ca pentr-un spectacol.

SHAKESPEARE

Doctorul Elnathan Todd, pentru că aşa se numea medicul, era considerat de colonişti drept o persoană înzestrată cu mari capacităţi intelectuale şi în mod sigur avea relaţii personale rare. Neîncălţat, avea exact 1,93 metri înălţime. Mâinile, picioarele şi genunchii se potriveau perfect staturii sale impresionante, dar orice altă parte a corpului părea potrivită mai degrabă pentru un bărbat cu câteva numere mai mic, dacă lăsăm la o parte lungimea membrelor. Avea umerii pătraţi, cel puţin în sensul că formau o linie dreaptă dintr-o parte în cealaltă. Dar erau atât de înguşti, încât părea că mâinile lungi care se legănau porneau direct din spate. Şi gâtul era deosebit de lung şi susţinea un cap mic, rotund, acoperit pe o parte de un stufiş de păr ţepos, şaten, iar pe partea opusă etala un chip mic, aprins, care părea să poarte o luptă constantă cu sine pentru a părea înţelept. Era fiul cel mai mic al unui fermier din partea vestică a statului Massachusetts. Datorită unor circumstanţe favorabile, părintele îi dăduse posibilitatea fiului său de a ajunge la performanţele de care am vorbit, fără întreruperile obişnuite ale muncii la câmp, tăierii lemnelor şi alte munci dificile pe care tatăl le impusese celorlalţi fii. Elnathan datora într-o anumită măsură scutirea sa de la muncile câmpului faptului că avusese o creştere rapidă. Aşa a devenit palid, lipsit de viaţă şi indiferent, iar mama l-a

declarat cu tandreţe „un băiat bolnăvicios, care nu era făcut să muncească, dar care şi-ar putea câştiga existenţa confortabil dacă ar fi practicat avocatura ori ar fi devenit preot sau doctor, sau ar fi avut o altă vocaţie la fel de uşoară". Totuşi, nu erau prea siguri de chemarea fiului lor, şi din moment ce tânărul nu avea altă ocupaţie lenevea tot timpul prin jurul fermei, mâncând mere verzi sau căutând măcriş. Acelaşi ochi inteligent care-i adusese la lumină talentele lui latente desprinse din obiceiurile tânărului primele semne ale drumului pe care îl va parcurge în haosul acestei lumi.

Elnathan a fost făcut să fie doctor, îşi dădu ea seama, pentru că era mereu în căutarea ierburilor, gustând tot felul de poame care creşteau pe parcele. Dar avea şi o dragoste firească pentru tot felul de lucruri doctoriceşti, pentru că atunci când a lăsat pentru soţul ei pilulele pentru bilă acoperite în sirop de arţar, numai gata de a fi luate, Nathan a venit şi le-a înghiţit dintr-odată de parcă n-ar fi fost mare lucru, deşi Ichabod (soţul ei) nu putea să înghită niciuna fără să facă o faţă atât de disperată încât îţi era frică să te uiţi la el.

Această descoperire a hotărât lucrurile. Elnathan, care avea pe atunci cincisprezece ani, a fost, la fel ca un mânz sălbatic, prins şi tuns, îndepărtându-i-se pletele stufoase cu un foarfece. L-au îmbrăcat într-un costum modest, făcut în casă, de culoarea cojii de nucă. A primit „Noul Testament" şi o „Gramatica Webster" şi a fost trimis la şcoală. Băiatul avea o fire cam vicleană şi în clipele sale libere asimilase deja bazele pentru citire, scriere şi aritmetică. Nu trecu mult până s-a remarcat la şcoală pentru rezultatele lui. Mama, încântată de capacităţile fiului său, a avut în plus şi satisfacţia de a auzi chiar de la profesorul lui că era vorba de un „băiat extraordinar, mult deasupra restului clasei". El mai credea şi că băiatul avea o „înclinaţie naturală spre medicină", din moment ce îi sfătuia mereu pe cei mai mici să nu mănânce atât de mult şi, de câteva ori, atunci când aceşti ignoranţi s-au încăpăţânat, în ciuda sfatului lui Elnathan, profesorul l-a văzut pe fiul ei cum mânca el însuşi tot din coşuri, pentru a preîntâmpina consecinţele nefaste.

La puţin timp după ce profesorul a făcut această declaraţie plăcută, tânărul s-a mutat în casa doctorului din sat, un domn

ale cărui începuturi de carieră nu erau cu mult diferite de cele ale eroului nostru. Era văzut uneori adăpând un cal sau subţiind cu apă diferite medicamente albastre, roşii, galbene. Alteori se lungea sub un măr, cu „Gramatica limbii latine", de Ruddiman, în mână şi cu un colţ din „Obstetrica" lui Denman ieşindu-i din buzunar. Pentru maestrul lui era ceva absurd să înveţe un elev cum să trimită un pacient pe lumea cealaltă înainte de a-i arăta cum să aducă unul pe lume.

A mai trăit aşa vreo douăsprezece luni, când a apărut dintr-odată la o întâlnire într-o haină lungă (şi chiar îşi merita epitetul), modestă, cu nişte ghetuţe legate cu piele de viţel intenţionat nevopsită, pentru a se asemăna mai mult cu marochinul roşu. Curând după aceea a fost văzut cum se bărbierea cu o lamă tocită.

Abia trecuseră trei sau patru luni, când nişte bătrâne se grăbeau spre casa unei femei sărace din sat, în timp ce altele alergau încoace şi încolo, părând că se află într-o mare suferinţă. Un băiat sau doi s-au urcat pe nişte cai fără şa şi au fost trimişi repede în diferite direcţii. Se puneau tot felul de întrebări despre ultimul loc unde fusese văzut doctorul, dar acestea n-au fost de niciun ajutor. Ulterior, Elnathan a fost văzut ieşind pe uşă cu un aer grav, însoţit de un băieţel cu chipul bălai care păşea în faţa lui, trăgându-şi suflarea din greu. În ziua următoare, tânărul a apărut pe stradă, aşa cum i se spunea drumului principal, şi cei din vecinătate au înţeles totul din gravitatea accentuată a chipului său. În aceeaşi săptămână, şi-a cumpărat o lamă nouă, iar duminica următoare a intrat în casa de rugăciuni cu o batistă roşie de mătase în mână şi cu o figură pretins umilă. Seara a făcut o vizită la o tânără femeie de aceeaşi clasă cu el, pentru că erau singurii de acolo, iar când a rămas singur cu reprezentanta sexului frumos, prudenta mamă a fetei l-a numit, pentru prima dată în viaţa lui, doctor Todd. Astfel s-a spart gheaţa, iar de atunci înainte Elnathan a fost apelat de toţi ceilalţi cu titulatura lui oficială.

A mai petrecut un an sub supravegherea aceluiaşi profesor, timp în care se considera că tânărul doctor îl „seconda pe cel bătrân", deşi în general călătoreau pe căi diferite. La sfârşitul acelei perioade, dr. Todd a atins majoratul legal. A

făcut o scurtă călătorie la Boston pentru a cumpăra medicamente şi, după cum afirmau unii, pentru a cerceta spitalul plimbându-se pe holurile lui. Nu ştim cum a decurs această plimbare, dar dacă a avut loc cu adevărat, trebuie să fi fost rapidă, pentru că s-a întors în două săptămâni, aducând cu el o cutie care arăta ciudat şi mirosea puternic a pucioasă.

Duminica următoare s-a căsătorit, iar în dimineaţa nunţii s-a urcat într-o sanie cu un cal împreună cu mireasa lui, ducând şi cutia despre care am vorbit, şi o alta plină cu rufărie pentru gospodărie făcută în casă, un cufăr acoperit cu hârtie, peste care stătea o umbrelă roşie, vreo doi desagi noi şi o cutie de mână. Prietenii lui au primit apoi veşti de la mireasă şi mire cum că acesta din urmă „se stabilise în noile state şi îi mergea bine ca doctor în Templeton, statul York!".

Dacă un membru al familiei Temple ar zâmbi auzind calificările lui Marmaduke pentru a ocupa poziţia judecătorească pe care i-o conferiseră, suntem siguri că un absolvent din Leyden sau Edinburgh s-ar amuza copios dacă ar citi relatarea aceasta despre dăruirea cu care Elnathan se pusese în serviciul lui Esculap. Dar atât juristul, cât şi doctoraşul aveau aceeaşi consolare, din moment ce dr. Todd se afla la acelaşi nivel cu ceilalţi doctori de o vârstă cu el din ţară, aşa cum era şi Marmaduke cu fraţii lui de pe scaunul judecătoresc.

Trecerea timpului şi acumularea de experienţă au făcut adevărate minuni cu doctorul. Avea o fire omenoasă, dar niciun pic de curaj moral. Cu alte cuvinte, era prevăzător cu vieţile pacienţilor săi, dar nu făcea niciodată experimente cu grad crescut de nesiguranţă pe acei membri ai societăţii pe care îi considera folositori. O singură dată, atunci când un vagabond fără noroc a avut nevoie de îngrijirile lui, doctorul a încercat cu fervoare efectele tuturor flacoanelor din desaga lui pe pielea străinului. Din fericire, nu erau atât de numeroase, iar cele mai multe dintre ele se dovedeau inofensive. Pe aceste căi, Elnathan a dobândit o anumită pricepere în febre şi răceli şi putea să vorbească în cunoştinţă de cauză despre intermitenţe, febre recurente, febre de gradul al treilea sau temperaturile zilnice. Era considerat expert în cazul unor afecţiuni cutanate, foarte obişnuite în noile aşezări. Nu era

nicio femeie în patent care să vrea să aducă pe lume un copil fără asistenţa doctorului Todd, la fel cum niciuna n-ar fi vrut să devină mamă fără a avea un soţ. Pe scurt, el încerca să construiască pe o fundaţie de nisip o superstructură cimentată de experienţă, deşi alcătuită din materiale oarecum fragile. Cu toatea astea, îşi reînnoia periodic studiile elementare şi, cu un spirit de observaţie care nu putea aparţine decât unei minţi agere, îşi raporta întotdeauna practica la teorie.

Când venea vorba de chirurgie, era îndreptăţit să-şi pună la îndoială propriile puteri, pentru că aici avea cea mai puţină experienţă şi, în plus, trebuia să-şi folosească direct simţurile. Aplicase unguente pe câteva arsuri, tăiase împrejurul rădăcinilor de dinţi stricaţi şi cususe rănile a numeroşi tăietori de lemne. A avut un succes considerabil până în ziua în care un zilier nefericit a suferit o fractură de picior din cauza unui copac pe care îl punea la pământ. Cu această ocazie, eroul nostru a întâmpinat cea mai mare încercare pe care o suportaseră vreodată nervii şi forţa lui morală. Cu toate acestea, în momentul cu pricina, nu s-a ridicat la nivelul aşteptărilor. Cele mai multe dintre amputările din noile colonii, destul de frecvente, de altfel, erau efectuate de un specialist, care, bucurându-se de la început de o anumită reputaţie, putea să dobândească mai uşor experienţa prin care devenea demn de bunul său renume. Elnathan fusese de faţă la una sau două dintre aceste operaţii. Dar în cazul acesta, specialistul nu a putut veni şi responsabilitatea a căzut, în mod normal, pe umerii doctorului Todd. Merse la lucru cu un fel de disperare oarbă, etalând în acelaşi timp toate semnele externe ale unei adecvate seriozităţi şi ale unei mari îndemânări. Numele suferindului era Milligan. Richard se referea la acest incident atunci când făcea aluzie la faptul că-l asistase pe doctor la o amputare, ţinând piciorul bolnavului. Membrul a fost tăiat, iar pacientul a supravieţuit operaţiei. Totuşi, timp de doi ani, bietul Milligan s-a tot plâns că îi îngropaseră piciorul într-o cutie aşa de mică, încât îl deranja lipsa de spaţiu. Simţea cum durerea se ridica din fragmentul înhumat şi trecea în piciorul care mai avea încă viaţă. Marmaduke a sugerat că putea fi vorba de artere şi de nervi, dar Richard, care considera că

amputarea era opera lui proprie, a respins cu înverşunare sugestia, declarând în acelaşi timp că a auzit adesea despre oameni care puteau să spună când o să plouă numai după degetele de la picioarele amputate. Cu toate că după doi sau trei ani plângerile lui Milligan se răriseră treptat, piciorul a fost dezgropat şi pus într-o cutie mai mare, şi din acea clipă nimeni nu l-a mai auzit pe suferind să se mai plângă. Publicul a căpătat mai multă încredere în doctorul Todd, a cărui reputaţie creştea văzând cu ochii şi, din fericire pentru pacienţii lui, nivelul de informaţie pe care-l deţinea doctorul sporea şi el în aceeaşi măsură.

În ciuda experienţei doctorului Todd şi a succesului pe care-l avusese cu piciorul, era cam speriat când a intrat pe uşa conacului. Clădirea strălucea în lumina zilei şi părea atât de impozantă în comparaţie cu apartamentele construite în grabă şi de-abia mobilate cu care se obişnuise în practica sa. Erau şi atâţia oameni bine îmbrăcaţi, cu feţele neliniştite, încât nervii lui, atât de fermi de obicei, erau acum foarte tulburaţi. Mesagerul care îl chemase îi spusese că era vorba de o rană provocată de o armă şi venise de-acasă de la el, făcându-şi drum cu greu prin zăpadă, cu desagii aruncaţi peste braţ, în timp ce se tot gândea la artere segmentate, plămâni străpunşi şi organe vitale afectate, ca şi cum mergea pe un câmp de bătălie şi nu spre casa paşnică a judecătorului Temple.

Primul lucru pe care i-a căzut privirea de cum a intrat în cameră a fost Elizabeth în costumul ei de călărie, legat bine cu şnururi din aur, cu silueta ei minunată. Se apleca spre el, iar fiecare trăsătură a chipului său frumos exprima nelinişte. Genunchii enormi ai doctorului se loviră unul de altul, scoţând un sunet sesizat de toţi, pentru că, fiind atât de distrat, o confundase cu un ofiţer ciuruit de gloanţe, grăbindu-se de pe câmpul de bătălie pentru a cere ajutor. Totuşi, această iluzie nu a durat decât un moment, şi ochiul lui a trecut repede de la faţă spre chipul demn al tatălui şi de acolo la mersul ţanţos şi precipitat al lui Richard. Acesta îşi calma neliniştea provocată de faptul că străinul îi nesocotise ajutorul, plimbându-se prin sală şi pocnind din bici. Apoi se uită la francez, care aşteptase câteva minute cu un scaun pe care să i-l ofere domnişoarei, fără să fie băgat în seamă, şi de la el la maiorul

Hartmann, care își aprindea liniștit o pipă lungă de trei picioare de la o lumânare dintr-un candelabru. Apoi la domnul Grant, care ținea cu seriozitate un manuscris în lumina unei lustre. O privi și pe Remarkable, care stătea sfioasă cu brațele încrucișate și cerceta cu o privire admirativă și invidioasă înfățișarea și îmbrăcămintea tinerei. După aceea se uită la Benjamin, care, cu picioarele depărtate și cu mâinile în șold, își balansa corpul mic și pătrat cu indiferența unuia care este obișnuit cu rănile și vărsarea de sânge. Păreau cu toții teferi și chirurgul a început să respire ușurat. Dar, înainte de a putea să se uite mai atent, judecătorul s-a apropiat de el și i-a scuturat mâna spunându-i:

— Ești bine-venit, bunul meu domn, cu adevărat bine-venit. Avem aici un tânăr pe care l-am rănit din greșeală în timp ce vânam o căprioară în seara aceasta și are nevoie de asistența ta.

— Împușcai o căprioară, Duke, îl întrerupse Richard, împușcai o căprioară. Cine crezi că poate prescrie atunci când nu știe ce s-a întâmplat cu adevărat? Așa fac mereu unii, cred că un doctor poate fi înșelat ca oricare alt om, fără pericolul unor consecințe nefaste.

— Împușcam o căprioară, într-adevăr, răspunse judecătorul zâmbind, deși nu este nimic sigur că n-am ajutat la prinderea căprioarei. Dar orice-ar fi, eu l-am rănit pe tânărul acesta. Îndemânarea ta trebuie să-l vindece, iar buzunarul meu te va răsplăti generos pentru aceasta.

— Două lucruri de care poți să depinzi cu încredere, observă domnul LeQuoi, aplecându-se politicos, cu o mișcare a capului către judecător și către specialist.

— Îți mulțumesc, domnule, spuse judecătorul, dar îi prelungim durerea tânărului nostru. Remarkable, te rog să pregătești pânză pentru fire și bandaje.

În urma acestei remarce, schimbul de complimente a încetat, iar doctorul întoarse un ochi cercetător către pacientul său. În timpul discuției, tânărul vânător își îndepărtase haina și acum rămăsese îmbrăcat într-un costum banal, de culoare deschisă, dar nou, asemănător cu cel purtat de obicei de țăranii din regiune. Își ținea mâna pe reverele hainei, încercând s-o dea jos, când se opri dintr-odată și se uită spre Elizabeth, care îl compătimea. Nu-și schimbase însă poziția și era prea

absorbită de neliniştea ei pentru a băga în seamă mişcările băiatului. Tânărul se înroşi uşor.

— Poate că vederea sângelui îi va face rău domnişoarei. Mă voi retrage în altă cameră pentru a mi se bandaja rana.

— În niciun caz, spuse doctorul Todd, care, descoperind că pacientul său nu era o persoană de vază, se simţi destul de îmbărbătat pentru a efectua operaţia. Lumina aceasta puternică este favorabilă operaţiei şi studenţii conştiincioşi ca mine au adesea probleme cu vederea.

În timp ce vorbea, Elnathan îşi puse la ochi o pereche de ochelari mari, cu rama de metal, care cădeau mereu, ca în mod studiat, pe vârful nasului său subţire şi cârn. Şi chiar dacă aceştia nu îi ajutau în mod special vederea, nici nu o stânjeneau. Ochii lui mici şi cenuşii străluceau pe deasupra ochelarilor ca două stele care se eliberează de perdeaua invidioasă a unui nor. Dintre toţi, numai Remarkable a băgat în seamă gestul. Ea îi spuse lui Benjamin:

— Doctorul Todd este un bărbat frumos. Ce bine îi stă cu ochelari! Într-adevăr, ochelarii dau un aer distins chipului său. Îmi vine să-i încerc şi eu.

Vorbele străinului i-au adus aminte de domnişoara Temple, care tresări ca dintr-un gând adânc şi, roşind puternic, făcu un semn unei tinere care servea drept cameristă, şi se retrase cu un aer rezervat tipic feminin.

Terenul a rămas astfel liber pentru doctor şi pacientul său, în timp ce pe feţele diferitelor personaje care se strânseseră în jurul celui din urmă se vedea interesul, mai mare sau mai mic, pe care fiecare îl simţea faţă de condiţia rănitului. Numai maiorul Hartmann şi-a păstrat locul şi a continuat să fumeze, aruncându-şi uneori ochii spre tavan, ca şi cum ar fi reflectat la nesiguranţa vieţii. Alteori, se uita spre victimă cu o expresie care trăda faptul că înţelesese totuşi gravitatea situaţiei.

Între timp, Elnathan, care vedea pentru prima dată o rană de glonţ, îşi începu pregătirile cu solemnitatea şi grija pe care situaţia le cerea. Benjamin adusese o cămaşă veche şi o înmână celuilalt, care începu să rupă mai multe bandaje cu o precizie care releva nu numai îndemânarea doctorului, dar şi importanţa operaţiei.

Pentru această măsură pregătitoare, doctorul Todd a ales cu grijă o bucată din cămaşă şi, întinzându-i-o domnului Jones fără să mişte un singur muşchi, spuse:

— Poftim, domnule Jones, te pricepi bine la asemenea lucruri. Vrei să strângi tu puful? Ar trebui să fie moale şi fin, ştii, domnule Jones, nu? Şi ai grijă să nu intre niciun pic de bumbac, ar putea să infecteze rana. Cămaşa e făcută din fir de bumbac, dar tu poţi să-l alegi, nu-i aşa?

Richard acceptă sarcina, cu o mişcare din cap către vărul său, care însemna pur şi simplu:

— Vezi, omul acesta nu se poate descurca fără mine şi începu să pregătească puful pe genunchi cu multă conştiinciozitate.

Masa era acum plină de fiole, cutii cu alifie şi diferite instrumente chirurgicale. Când au fost scoase rând pe rând, dintr-o servietă de marochin roşu, posesorul lor a ridicat fiecare unealtă în lumina puternică a candelabrului lângă care stătea şi le-a examinat cu cea mai mare grijă. Freca din când în când oţelul lucios cu o batistă roşie de mătase, ca şi cum ar fi vrut să îndepărteze de pe suprafaţa lui până şi ultimul impediment care ar putea să stea în calea unei operaţii atât de delicate. După ce conţinutul mai degrabă sărac al genţii a fost epuizat, doctorul se întoarse către desagi şi scoase diverse flacoane umplute cu lichide în culori strălucitoare. Au fost aranjate în ordine după ferăstraie, cuţite şi foarfece ucigaşe, când Elnathan şi-a întins corpul lung cât a putut de mult şi, punându-şi mâna pe partea mai mică şi îngustă a spatelui său, ca şi cum ar fi căutat un sprijin, se uită în jurul lui pentru a vedea ce efect produce această mostră de profesionalism asupra spectatorilor săi.

— *Pe legea mea, toctore, spuse maiorul Hartmann, rotindu-şi strengăreşte ochii mici şi negri, dar păstrându-şi fiecare dintre celelalte trăsături ale chipului complet relaxate. Ai o trusă frumoasă cu unelte acolo, iar lucrurile tale toctoriceşti strălucesc ca şi cum ar fi mai degrabă bentru ochi decât bentru purtă.*

Elnathan îşi drese vocea, scoase un „hm" care putea fi interpretat drept genul de zgomot pe care îl fac laşii în speranţa că îşi vor trezi curajul adormit sau drept un efort firesc de a-şi drege vocea. Dacă a fost făcut din primul motiv, a avut succes, pentru că, întorcându-se către veteranul german, spuse:

— Foarte adevărat, maior Hartmann, foarte adevărat, domnule. Un om prudent se va strădui întotdeauna să-şi facă leacurile plăcute ochiului, chiar dacă nu sunt la fel de bine primite de stomac. Să convingă pacientul de ceea ce este bine pentru el, deşi totodată s-ar putea ca medicamentul să nu fie prea bun la gust; vorbea acum cu încrederea unui om care se pricepea la subiect. Aceasta nu este doar o parte fără importanţă a artei noastre, domnule.

— Cu siguranţă, doctorul Todd are dreptate, spuse Remarkable, şi zice din Scriptură. Biblia ne spune cum unele lucruri pot fi dulci pentru gură, dar amare pentru spirit.

— Adevărat, adevărat, spuse judecătorul, puţin nerăbdător. Dar avem aici un tânăr care n-are nevoie de vreo decepţie pentru a-l ademeni spre propriul lui beneficiu. Văd în ochii lui faptul că nu se teme de nimic mai mult decât de o întârziere.

Străinul îşi dezvelise singur umărul, fără ajutor, iar mica străpungere a glonţului era de-abia vizibilă. Frigul intens al serii oprise sângerarea, iar doctorul Todd, trăgând cu ochiul spre rană, crezu că nu este o problemă aşa de complicată pe cât se aşteptase. Încurajat de acest gând, s-a apropiat de pacient şi şi-a făcut cunoscută intenţia de a urmări traiectoria pe care o luase glonţul.

Ulterior, Remarkable a găsit adesea ocazii pentru a povesti toate detaliile acelei operaţii, iar atunci când ajungea în acest punct, continua astfel:

— Şi apoi doctorul scoase din servieta sa un obiect lung, ca o andrea, cu un nasture la capăt. Apoi l-a introdus în rană, iar tânărul arăta îngrozitor, iar eu mi-am zis că n-ar fi trebuit să mă uit; am simţit o asemenea disperare în sufletul meu. Iar doctorul i-a trecut acul direct prin umăr şi a scos glonţul afară prin partea cealaltă, aşa l-a scăpat pe tânăr de o alice pe care i-o înfipsese judecătorul, atât de uşor de parcă scoteam eu o aşchie cu acul meu de stopat.

Acestea erau impresiile lui Remarkable legate de acest subiect, şi la fel de neîndoielnice erau părerile celor care au considerat că trebuie să poarte un fel de veneraţie religioasă îndemânării lui Elnathan. Dar aşa ceva era departe de adevăr.

Când doctorul a încercat să introducă instrumentul descris de Remarkable, străinul l-a respins cu multă hotărâre, iar felul în care a făcut-o vădea chiar puţin dispreţ:

— Domnule, cred că este necesară o sondă. Glonţul a ratat osul şi a trecut direct prin braţ spre partea cealaltă, unde nu este decât piele şi de unde cred că poate fi extras uşor.

— Domnul ştie mai bine, spuse doctorul Todd, cu aerul unui om care încercase numai de dragul aparenţelor. Şi, întorcându-se către Richard, luă tamponul lăsând impresia unei mari griji şi precauţii.

— Ai făcut o treabă admirabilă, domnule Jones, este cel mai bun tampon pe care l-am văzut vreodată. Vreau ajutorul dumneavoastră, bunule domn, pentru a ţine braţul pacientului în timp ce eu fac incizia pentru glonţ. Acum, presupun că niciunul dintre domnii de aici nu poate pregăti un tampon la fel de bine ca domnul Jones!

— Asemenea lucruri se moştenesc în familie, observă Richard, ridicându-se cu zel pentru a acorda ajutorul necesar. Tatăl şi bunicul meu, mai înainte, erau amândoi recunoscuţi pentru priceperea lor în ale chirurgiei. Nu au fost lăudaţi degeaba, pentru un lucru întâmplător, ca atunci când Marmaduke a pus la loc şoldul unui bărbat care fusese aruncat de pe cal. Asta se întâmpla în toamna dinainte ca tu să vii în colonie, doctore. Dar ai mei au fost oameni care au învăţat mereu şi au petrecut jumătate din viaţă pentru a dobândi asemenea precizie. Deşi, de fapt, bunicul meu a fost un doctor format în facultate şi chiar cel mai bun din colonie, adică din vecinătatea lui.

— Aşa e lumea, domnule, ţipă Benjamin. Dacă un bărbat vrea să devină un ofiţer de încredere, înţelegi, şi cu trese care se schimbă pe umerii lui periodic, nu trebuie să creadă că poate să facă aşa ceva intrând pe fereastra cabinei. Există două modalităţi de a ajunge la vârf. Cea mai bună cale de a ajunge unde ţi-ai propus este să porneşti de la baza piramidei. Să ai un început umil, ca mine, înţelegi, adică de la a fi numai zburător şi stivuitor la o trincă zburătoare, până la a păstra cheia de la dulapul căpitanului.

— Benjamin vorbeşte la obiect, continuă Richard. Cred că a văzut de multe ori cum se scoate un glonţ pe vapoarele alea multe pe care a servit. Cred că putem să-l convingem să ţină ligheanul. Trebuie să fie obişnuit cu vederea sângelui.

— Aşa este, domnule, aşa este, spuse majordomul. Am văzut mulţi doctori care aveau de furcă cu nişte gloanţe bune, rotunde, cu capetele duble. De fapt, eram într-o barcă, aproape de un vas, când au extras unul de douăsprezece livre din coapsa unui căpitan din Foodyrong, unul dintre compatrioţii lui Mounsheer Ler Quaw[1].

— Un glonţ de douăsprezece livre din coapsa unui om, exclamă domnul Grant, dând dovadă de mare credulitate, lăsând iarăşi predica pe care o citea şi ridicându-şi ochelarii pe înaltul frunţii.

— Douăsprezece livre, repetă Benjamin, uitându-se în jurul lui cu multă încredere de sine. Unul de douăsprezece livre, vai, un glonţ de douăsprezece livre poate fi scos cu uşurinţă din corpul unui om, dacă are şi un doctor care să ştie cum. Uite, întreabă-l pe domnul Jones. El citeşte toate cărţile. Întreabă-l dacă n-a găsit vreo pagină în care să ţină socoteală de aşa ceva.

— Sigur, s-au făcut şi operaţii mai complicate decât asta, observă Richard. Enciclopedia menţionează chiar situaţii incredibile, după cum cred că ştii în mod sigur, doctore Todd.

— Sigur, enciclopediile prezintă multe poveşti incredibile, răspunse Elnathan, deşi nu pot spune că am văzut eu însumi să se extragă ceva mai mare decât un glonţ de muschetă.

În timp ce vorbea, a făcut o incizie prin pielea de la umărul tânărului şi astfel a putut să vadă glonţul. Elnathan a luat un forceps strălucitor şi era pe cale de a i-l înfige în carne, când o mişcare bruscă a bolnavului a făcut ca glonţul să cadă din rană. Braţul lung şi mâna lată a chirurgului au fost folosite acum într-un mod bizar faţă de menirea lor originală, pentru că palma s-a întins şi a prins glonţul, în timp ce braţul a descris o mişcare foarte ambiguă, ca şi cum ar fi dorit să inducă o

[1] Se prea poate ca cititorul să tresare la această declaraţie a lui Benjamin, dar cei care au locuit în noile colonii ale Americii sunt prea obişnuiţi cu numele unor asemenea isprăvi pentru a le pune la îndoială.

îndoială privitorilor despre cât de mare fusese contribuţia acestuia la îndepărtarea glonţului. Richard a pus punctul pe i exclamând:

— Foarte frumos, doctore. Nu am mai văzut niciodată să se scoată un glonţ aşa de bine. Cred că şi Benjamin va spune la fel.

— Ei bine, răspunse Benjamin, având în vedere că era întreg şi făcut după moda din Brister. Acum, doctorul nu trebuie să facă decât să bage nişte tampoane în găurile din umărul băiatului şi o să plutească după cum îl duce vântul care bate pe dealurile astea.

— Vă mulţumesc, domnule, pentru ce aţi făcut pentru mine, spuse tânărul puţin rece. Dar a venit un bărbat care mă va lua în grija lui şi vă va scuti pe toţi, domnilor, de orice neplăcere pe care v-aş pricinui-o.

Toţi cei din grup şi-au întors capetele surprinşi şi l-au zărit pe indianul John stând lângă una dintre uşile mai îndepărtate ale sălii.

Capitolul 7

De la izvoarele cele mai înalte ale Susquehannei
Unde triburile sălbatice își urmăresc vânatul,
Ciobanul din pădure a venit,
Cu pătura legată-n sfori gălbui.

FRENEAU

Înainte ca europenii sau, ca să folosim un termen mai semnificativ, creștinii să-i deposedeze pe primii proprietari de pământurile lor, toată partea de țară care conține statele Noii Anglii și pe cele centrale, care se întind la estul munților, era ocupată de două populații mari de indieni, din care au descins numeroase triburi. Dar aceste triburi nu s-au amestecat niciodată, datorită diferențelor marcate nu numai de limbă, ci și de desele și sângeroasele războaie pe care le purtau. Așa ceva s-a putut întâmpla numai după ce puterea și atacurile albilor au făcut ca unele triburi să devină dependente, iar existența lor politică și fizică să fie extrem de precară, având în vedere nevoile și obiceiurile sălbaticilor.

Aceste două mari diviziuni erau reprezentate, pe de o parte, de Cele Cinci sau, cum au fost numite mai târziu, Cele Șase Națiuni și de aliații lor, iar de cealaltă parte, de Lenni Lenape sau de cei din Delaware, cu toate triburile numeroase și puternice care recunoșteau națiunea Lenni Lenape drept strămoș al lor. Cei dintâi erau numiți de cele mai multe ori, de către anglo-saxoni, iroquois sau Cele Șase Națiuni, și câteodată mingo. Rivalii lor îi denumeau, în general, Mengwe sau Maqua. Erau alcătuite din mai multe triburi sau, așa cum le plăcea aliaților lor să spună, pentru a le conferi mai multă importanță, din cele câteva națiuni ale Mohawks, adică Oneida, Onondaga, Cayuga, și Seneca. Acestea erau ierarhizate în cadrul confederației după

ordinea în care au fost enumerate. Cei din Tuscarora au fost primiţi în Uniune la aproape un secol după înfiinţarea acesteia, şi astfel au devenit şase.

Dintre Lenni Lenape, sau, aşa cum erau numite de albi, naţiunea Delaware, pentru că îşi ţineau marile focuri pentru adunări pe malurile acelui râu, triburile cele mai importante, în afară de cel care dădea numele întregii populaţii, erau mahicannii, mohicanii sau moheganii, şi nanticoke sau nentigoe. Dintre aceştia, cei din urmă ocupau partea de ţară de-a lungul apelor lui Chesapeake şi ţărmul mării. Moheganii ocupau ţinutul dintre Hudson şi ocean, inclusiv o mare parte din New England. Bineînţeles, acestea au fost primele triburi pe care europenii le-au deposedat de pământurile lor.

Războaiele în urma cărora au fost confiscate o parte dintre aceste ţinuturi au rămas cunoscute drept războaiele regelui Phillip, dar politica pacifistă a regelui Penn, sau Miquon, aşa cum îi spuneau oamenii locului, şi-a atins scopul cu mai puţină dificultate, deşi la fel de nesigur. Pe măsură ce aceştia dispăreau treptat din ţinutul moheganilor, câteva familii risipite au căutat refugiu în jurul focului de la adunările tribului-mamă, adică al delawarilor. Aceşti oameni au fost nevoiţi să suporte ca vechii lor duşmani, mingo sau iroquois, să-i numească femei. După ce au încercat în van să se reabiliteze prin ostilităţi, au recurs în cele din urmă la un şiretlic pentru a le veni de hac duşmanilor. Conform acestei declaraţii, delawarii urmau să cultive arta păcii şi să-şi încredinţeze apărarea în întregime oamenilor, adică triburilor războinice din Cele Şase Naţiuni.

Lucrurile s-au păstrat astfel până la războiul revoluţiei. Atunci, populaţia Lenni Lenape şi-a declarat independenţa în mod oficial şi a afirmat din nou, fără teamă, că sunt bărbaţi. Dar, pentru un guvern care în mod straniu era republican, aşa cum se întâmpla în cazul organizării statale indiene, nu era întotdeauna uşor să-şi oblige membrii să respecte legile naţiunii. Câţiva războinici fioroşi şi renumiţi ai tribului mohegan, dându-şi seama că lupta lor cu albii era inutilă, s-au refugiat în tribul-mamă, ducând cu ei principiile şi sentimentele prin care se remarcaseră atâta vreme în cadrul propriului lor trib.

Aceste căpetenii au menţinut aprinsă, într-o anumită măsură, flacăra spiritului războinic al delawarilor. Uneori, porneau în fruntea unor armate mici împotriva vechilor duşmani sau a altor rivali care le atrăseseră resentimentele.

Printre aceşti războinici era un neam renumit în mod special pentru curajul său şi pentru alte calităţi prin care un erou indian devine faimos. Dar războaiele, timpul, boala, nevoile au conspirat pentru a-i micşora numărul indivizilor. Iar singurul reprezentant al acestei familii odată renumite stătea acum în holul lui Marmaduke Temple. Se aliase de multe ori cu albii, mai ales în războaiele lor, şi în acea perioadă, în care serviciile lui erau atât de importante, a fost remarcat şi lăudat de multe ori. Apoi s-a convertit la creştinism şi a fost botezat cu numele John. Familia lui suferise cumplit în timpul recentului război, pentru că toţi cei de care era legată în vreun fel au fost ucişi în timpul atacurilor inamice. Când cei din urmă dintre conaţionalii săi care supravieţuiseră şi-au stins focurile pe dealurile Delaware, nu a mai rămas decât el, hotărât să-şi odihnească oasele în ţinutul în care înaintaşii lui trăiseră şi guvernaseră atâta timp.

Cu toate astea, după numai câteva luni, a apărut în munţii dimprejurul satului Templeton. În mod straniu, fusese bine-venit în coliba bătrânului vânător, şi cum obiceiurile lui Ciorap-de-Piele se asemănau atât de mult cu cele ale sălbaticilor, faptul că aveau atâtea afinităţi nu a fost o surpriză. Locuiau în aceeaşi colibă, mâncau aceeaşi mâncare şi aveau în mare parte aceleaşi îndeletniciri.

Am spus deja care era numele de botez al acestei căpetenii de odinioară. Totuşi, în conversaţiile sale cu Natty, care se ţineau în limba delawarilor, se referea adesea la el însuşi drept Chingachgook, care, în traducere, înseamnă „Marele Şarpe". Dobândise acest nume în tinereţe, datorită priceperii şi curajului său în luptă. Dar pe măsură ce timpul îi încreţea pielea, rămânând cel din urmă din familia sa, acel trib special – puţinii delawari care rămăseseră în jurul cursului superior al apelor râului – i-a dat numele îndoliat de Mohegan. Poate că acesta, care îi amintea de poporul său dispărut, trezea în sufletul acestui locuitor al pădurii sentimente puternice, pentru că el însuşi îl folosea rar – poate niciodată, dacă n-ar

fi fost unele ocazii deosebit de solemne. Coloniştii însă i-au unit, conform tradiţiei creştine, numele de botez cu cel al poporului său şi îl ştiau drept John Mohegan sau, mai familiar, indianul John.

În urma prieteniei sale cu albii, obiceiurile lui John Mohegan au devenit un amestec de trăsături civilizate şi sălbatice, deşi cele din urmă erau în mod sigur preponderente. La fel ca tuturor oamenilor săi, care trăiau sub influenţa anglo-americanilor, i s-au trezit noi dorinţe, iar îmbrăcămintea sa era un amestec al modei europene cu cea autohtonă. Nu-şi acoperea capul, în ciuda frigului ascuţit de afară, dar fruntea, creştetul capului şi chiar obrajii erau acoperiţi de părul negru, bogat, lung şi aspru. Părea că vrea să încurajeze abundenţa părului său, ca un văl folosit pentru a ascunde ruşinea unui suflet nobil, care-şi deplânge gloria apusă. Când era vizibilă, fruntea lui părea semeaţă, lată, nobilă. Avea nasul mare, de un fel care era numit roman, cu nări care se lărgeau, în cel de-al şaptezecilea an de viaţă, cu o libertate pentru care indienii fuseseră recunoscuţi în tinereţe. Ţinea buzele strânse, dar gura lată sugera forţă morală şi era deosebit de expresivă. Buzele lăsau uneori la vedere un set de dinţi perfecţi: mici, puternici şi egali. Avea o bărbie plină, dar nu proeminentă, iar faţa cu pometii înalţi şi pătraţi îi marca în mod neîndoielnic originea.

În clipa în care indianul şi-a dat seama că a fost observat de grupul din jurul tânărului străin, a dat drumul păturii care-i acoperea partea superioară a corpului, lăsând-o să cadă de pe umeri deasupra pantalonilor din piele de căprioară netăbăcită, unde a fost reţinută de o centură de piele, care o prindea în talie.

Mergea încet de-a lungul holului lung şi pasul lui demn şi greoi a surprins pe toată lumea. Umerii şi tot corpul până la mijloc era dezgolit. Nu purta decât un medalion de argint cu Washington, agăţat de gât cu un şnur din piele de căprioară, care se odihnea pe pieptul înalt al indianului, printre multe cicatrice. Umerii îi erau largi şi pătraţi, iar braţele, deşi drepte şi graţioase, nu aveau aspectul musculos pe care unii oameni îl dobândesc prin muncă. Medalionul era singura podoabă pe care o purta, deşi, după cartilajele căzute câţiva inci sub urechi, şanţurile adânci de pe marginea fiecărei

urechi fuseseră în mod evident folosite în scopuri decorative cu ani în urmă. Ducea în mână un coşuleţ cu bucăţi din lemn de frasin, vopsite divers, cu multă fantezie, în culori negre şi roşii, care se amestecau cu albul lemnului.

Când acest copil al pădurii s-a apropiat de ei, tot grupul s-a dat la o parte şi l-a lăsat să-şi îndeplinească scopul vizitei. Nu a scos niciun cuvânt, dar şi-a fixat ochii strălucitori spre umăr, iar apoi spre chipul judecătorului. Acesta din urmă a fost surprins de schimbarea neobişnuită faţă de maniera supusă şi liniştită care îl caracteriza în mod normal, dar a întins totuşi mâna şi a spus:

— Eşti bine-venit, John. Se pare că tânărul are o părere foarte bună despre îndemânarea ta, pentru că preferă să-i bandajezi tu rana, chiar şi în defavoarea prietenului nostru, doctorul Todd.

— Mohegan vorbea acum într-o engleză destul de bună, dar pe un ton jos, monoton, gutural:

— Copiilor lui Miquon nu le place să vadă sânge. Şi totuşi, Tânărul Şoim a fost lovit de o mână care n-ar trebui să facă rău.

— Mohegan! Bătrâne John!, exclamă judecătorul, crezi că mâna mea a vărsat intenţionat vreodată sânge de om? Să-ţi fie ruşine! Să-ţi fie ruşine, bătrâne John! Religia ta ar fi trebuit să te înveţe mai bine.

— Spiritul malefic trăieşte uneori în cea mai bună inimă, răspunse John, dar fratele meu spune adevărul. Când era treaz, mâna lui nu a curmat nicio viaţă, nu! Nici măcar atunci când copiii Marelui Tată Englez înroşeau apele cu sângele poporului său.

— Sigur, John, spuse domnul Grant cu înflăcărare, îţi aminteşti ordinul divin al Domnului nostru: „Nu judeca, pentru ca să nu fii judecat!". Ce motiv putea avea judecătorul Temple să rănească un tânăr ca acesta, pe care nu-l cunoaşte şi de la care nu primeşte nici rău, nici bine?

John l-a ascultat pe preot cu respect şi, când acesta a terminat, şi-a întins braţele şi a spus cu râvnă:

— Este nevinovat. Fratele meu nu a făcut aşa ceva.

Marmaduke a primit mâna pe care i-o oferise celălalt cu un zâmbet care arăta că oricât de mirat ar fi fost de bănuielile

indianului nu îi mai purta pică. În acest timp, tânărul rănit stătea şi se uita de la prietenul său piele-roşie la gazdă, cu un interes care i se putea citi cu uşurinţă pe chip.

De îndată ce schimbul de intenţii pacifiste s-a încheiat, John se grăbi să-şi îndeplinească datoria pentru care se afla acolo. Doctorul Todd nu respingerea în niciun fel faptul că-i erau încălcate drepturile. El i-a lăsat cale liberă noului doctor, cu un aer care părea să vădească dorinţa de a-i face pe plac pacientului său, acum, că partea mai importantă a operaţiunii fusese îndeplinită cu succes, şi ceea ce rămăsese de făcut putea fi dus la bun sfârşit şi de un copil, în mod sigur. Îi şopti toate acestea domnului LeQuoi, apoi spuse:

— Ce bine că glonţul a fost scos înainte să vină indianul ăsta aici, că orice babă poate să panseze rana. Am auzit că tânărul locuieşte cu John şi Natty Bumppo şi cel mai bine este să-i cânţi în strună pacientului, când poţi s-o faci cât mai discret. Am spus discret, domnule.

— *Certainement*, răspunse francezul. Păreţi foarte mulţumit de ocupaţia dumneavoastră, domnule Todd. Cred că bătrâna poate să termine foarte bine ce dumneavoastră aţi început cu atâta îndemânare.

Dar Richard îi purta, în adâncul sufletului său, un respect adânc lui Mohegan pentru priceperea lui mai ales la plăgile externe, şi, stăvilindu-şi dorinţa de a împărţi gloria, se apropie de indian şi spuse:

— Sago, sago, Mohegan. Sago, bunul meu prieten. Mă bucur că ai venit. Cel mai bine este ca un doctor obişnuit, ca doctorul Todd, să taie în carne şi un localnic să vindece rana. Îţi aduci aminte, John, atunci când i-am pus la loc lui Natty Bumppo osul de la degetul mic, după ce şi-l rupsese căzând de pe o stâncă, încercând să recupereze potârnichea care alunecase pe pantă? Nu-mi dau seama nici acum dacă am împuşcat eu pasărea sau Natty: el a tras primul, şi pasărea s-a lăsat în jos, dar apoi s-a ridicat iar şi am tras şi eu. În mod sigur ar fi trebuit să o pretind eu, dar Natty a spus că gaura era prea mare ca să fie împuşcătură, iar el a tras un singur glonţ cu puşca lui. Dar arma pe care o aveam eu atunci nu rupea carnea, şi eu ştiu că, atunci când trăgeam la ţintă, putea să

facă gaură în scândură, la fel ca gloanţele de carabină. Să te ajut, John? Ştii că mă pricep la lucrurile astea.

Mohegan ascultă această relatare destul de răbdător şi când Richard a încheiat, i-a întins coşul în care pusese leacurile, făcându-i semn să-l ţină. Domnul Jones a fost destul de mulţumit de această sarcină, şi după aceea, ori de câte ori vorbea despre această întâmplare, obişnuia să spună:

— Eu şi doctorul Todd am tăiat rana şi am scos glonţul, şi tot eu, cu indianul John, am bandajat rana.

Pacientul a fost mult mai răbdător cât l-au îngrijit mâinile lui Mohegan decât atunci când suporta metodele doctorului. Într-adevăr, indianul nu i-a dat ocazia de a-şi manifesta temperamentul răbdător, pentru că venise pregătit pentru această situaţie. I s-a aplicat repede bandajul, care conţinea doar nişte scoarţă fărâmiţată şi muiată cu un fluid pe care îl extrăsese din câteva ierburi din pădure.

În cazul triburilor indigene din pădure se întâlneau întotdeauna două feluri de vraci. Primul era total dependent de exercitarea unei forţe supranaturale, fiind mult prea venerat pentru rezultatele practicii lor. Dar celălalt tip era într-adevăr hărăzit cu multă îndemânare în cazul durerilor omeneşti şi era mai bun în vindecarea „tăieturilor şi vânătăilor", aşa cum lăsase Natty să se înţeleagă.

În timp ce John şi Richard aplicau bandajul pe rană, Elnathan privea cu atenţie conţinutul coşului lui Mohegan, pe care domnul Jones, în dragostea sa de medicină, îl înmânase doctorului, pentru a putea ţine unul din capetele bandajului. Aşa a putut să găsească repede diferite fragmente de lemn şi scoarţă, pe care şi le-a însuşit calm. Este foarte posibil ca el să nu fi avut niciodată intenţia de a vorbi despre asta, dar zărind ochii albaştri, mari, ai lui Marmaduke, care îi priveau mişcările, îi şopti judecătorului:

— Nu putem nega, domnule judecător Temple, că sălbaticii au bune cunoştinţe în anumite probleme de medicină. Ei transmit aceste cunoştinţe din generaţie în generaţie. Sunt foarte ingenioşi în vindecarea cancerului şi a rabiei. O să iau scoarţa aceasta acasă şi o s-o analizez, pentru că, deşi nu poate face mare lucru pentru umărul băiatului, poate fi bună pentru

durerile de dinţi, de reumatism sau pentru alte dureri. Oamenii trebuie să înveţe tot timpul, chiar şi de la un indian.

Noroc că principiile doctorului Todd erau atât de liberale, pentru că, alături de experienţa pe care o acumulase, era una dintre modalităţile prin care îşi acumulase cunoştinţele şi prin care devenea tot mai bine calificat pentru îndatoririle sale medicale. Aceste leacuri au fost supuse unui proces diferit de legile elementare ale farmaceuticii, pentru că, în loc să le combine, el a separat ulterior toate componentele remediilor lui Mohegan şi astfel a putut să descopere copacul de la care indianul le luase.

La vreo zece ani după acest eveniment, când civilizaţia şi toate lucrurile rafinate pe care aceasta le presupune s-au strecurat sau, mai bine zis, s-au grăbit să pătrundă în coloniile dintre aceste dealuri, o problemă de onoare a fost disputată, iar Elnathan a fost văzut cum aplica un remediu pe rana unuia dintre participanţi, cu aceeaşi aromă ca a copacului sau rădăcinii pe care o folosise Mohegan. Şi peste încă zece ani, când Anglia şi Statele Unite se aflau iar în război, iar hoarde din părţile vestice ale statului New York se grăbeau spre câmpul de bătălie, Elnathan, bazându-se pe reputaţia pe care o dobândise în timpul acestor două operaţii, urma din spate o brigadă de miliţie, pe post de chirurg al acesteia!

După ce Mohegan a aplicat leacul, i-a dat de bunăvoie acul şi aţa lui Richard pentru a coase bandajul, pentru că localnicul înţelegea prea puţin cum trebuie folosite aceste instrumente. Şi, făcând un pas înapoi cu o gravitate modestă, aşteptă să termine ca celălalt operaţia, după care domnul Jones spuse;.

— Daţi-mi foarfecele, şi încheie pentru o a doua oară lucrarea, legând pânza în fiecare fel posibil. Daţi-mi foarfecele, e o aţă care trebuie tăiată, să nu intre sub bandaj şi să infecteze rana. Vezi, John, am pus puful pe care l-am curăţat între două straturi de pânză, pentru că, chiar dacă scoarţa este foarte bună pentru plagă, puful o să ferească rana de aerul rece. Dacă există puf bun, ăsta e. L-am curăţat chiar eu şi n-o să refuz să curăţ puf pentru cineva din patentul ăsta. Dacă există cineva care ştie să cureţe puf, atunci eu ar trebui să fiu ăla, pentru că bunicul meu a fost doctor, iar tatăl meu a avut un talent natural pentru aşa ceva.

— Iată, domnule, foarfecele, spuse Remarkable, scoţând banalul instrument din rochia ei verde. Ei bine, ca să zic aşa, ai cusut zdrenţele alea la fel de bine ca o femeie.

— La fel de bine ca o femeie!, repetă Richard indignat. Ce ştiu femeile despre lucrurile astea? Şi tu eşti dovada vie că spun adevărul. Cine a mai văzut asemenea foarfece folosite pentru o rană? Doctore Todd, îţi mulţumesc pentru foarfecele din servieta dumneavoastră. Acum, tinere, cred că e bine. Glonţul a fost scos, deşi nu ar trebui să spun aşa ceva pentru că mi-am adus şi eu contribuţia. Iar rana este bandajată foarte bine. O să te faci bine în curând. Totuşi, după felul în care mi-ai smucit caii, s-ar putea să ţi se inflameze puţin umărul. O să te vindeci, o să te faci bine. Cred că erai cam furios şi nu prea eşti obişnuit cu armăsarii, dar o să trec cu vederea accidentul ăsta pentru motivul pe care l-ai avut să faci aşa ceva. Fără îndoială, a fost întemeiat. Totuşi, o să te faci bine.

— Atunci, domnilor, spuse tânărul rănit, ridicându-se şi îmbrăcându-se iar. Nu mai e nevoie să abuzez de timpul şi de răbdarea dumneavoastră. Nu mai rămâne decât un singur lucru de hotărât, şi anume drepturile noastre la căprioară, domnule judecător Temple.

— Recunosc că este a dumneavoastră, spuse Marmaduke, şi vă sunt mult mai îndatorat decât pentru bucata aceasta de vânat. Dar mâine-dimineaţă o să vii pe aici şi o să hotărâm aceasta şi alte lucruri mai importante.

După ce a fost anunţată că rana era bandajată, fiica lui se reîntorsese în sală.

— Elizabeth, o să comanzi o masă pentru acest tânăr înainte de a merge la biserică. Iar Aggy o să pregătească o sanie, ca să-l ducă la prietenul lui.

— Dar, domnule, nu pot să plec fără o parte din căprioară, replică tânărul, părând că se luptă cu propriile sentimente. V-am spus deja că am nevoie de vânat pentru mine.

— O, nu o să fim mofturoşi, spuse Richard, judecătorul te va plăti de dimineaţă pentru toată căprioara. Remarkable, dă-i băiatului tot animalul, fără muşchi. Cred că până la urmă poţi să te consideri un tânăr foarte norocos, ai fost împuşcat fără să fii schilodit. Ţi s-a bandajat rana pe cât de bine e posibil aici,

în pădurile astea, la fel de bine ca în spitalul Philadelphia, dacă nu chiar mai bine. Ai vândut căprioara la un preţ ridicat şi poţi să păstrezi şi cea mai mare parte din animal, cu pielea inclusă în târg. Marky, spune-i lui Tom să-i dea şi pielea, iar de dimineaţă să-mi aduci mie pielea şi o să-ţi dau jumătate de dolar pe ea, sau măcar trei şilingi şi şase pence. Vreau exact o piele ca asta ca să-mi acopăr şaua însoţitorului, pe care o fac pentru verişoara Bess.

— Vă mulţumesc, domnule, pentru dărnicia dumneavoastră, şi cred că vă sunt dator şi pentru faptul că am scăpat, replică străinul. Dar vă rezervaţi exact partea din animal pe care eu o doream pentru folosul propriu. Trebuie să primesc chiar eu pielea.

— Trebuie, repetă Richard, trebuie e mai greu de înghiţit decât coarnele căprioarei.

— Da, trebuie, repetă tânărul, apoi îşi întoarse cu mândrie capul împrejur, ca pentru a vedea cine avea curajul de a-i viola drepturile. Întâlnind privirea Elizabethei, continuă pe un ton mai blând. Aceasta în cazul în care un om are dreptul de a poseda ceea ce a vânat cu mâna lui, iar legea îl protejează în dreptul lui asupra a ceea ce-i aparţine.

— Legea îl protejează, zise judecătorul Temple, cu un aer de teamă amestecat cu surprindere. Benjamin, ai grijă ca tot animalul să fie pus în sanie şi ca băiatul acesta să fie dus la cabana lui Ciorap-de-Piele. Dar, tinere, spune-mi cum te cheamă şi dacă te voi mai vedea pentru a compensa răul pe care ţi l-am pricinuit.

— Mă numesc Edwards, răspunse vânătorul, Oliver Edwards, şi pot fi găsit uşor. Locuiesc aproape şi nu-mi este teamă să-mi arăt faţa, pentru că n-am rănit niciodată vreun om.

— Noi v-am rănit pe dumneavoastră, domnule, spuse Elizabeth, iar faptul că ne refuzaţi oferta de a vă ajuta îi pricinuieşte tatălui meu o mare durere. Ar fi foarte bucuros să vă vadă de dimineaţă.

Tânărul rămase cu ochii aţintiţi la fata care vorbea, până când privirile lui insistente o făcură să roşească. Apoi, revenindu-şi, şi-a plecat capul, şi-a coborât ochii spre covor şi a răspuns:

— Atunci mă voi întoarce de dimineaţă şi îl voi vedea pe domnul judecător Temple. Şi îi voi accepta sania oferită ca semn al prieteniei noastre.

— Prieteniei, răspunse Marmaduke, nu a fost nici urmă de răutate în acţiunea prin care v-am rănit, domnule. N-ar trebui să fie răutate nici în sentimentele pe care le-ar putea naşte.

— Iartă-ne abuzul, aşa cum şi noi iertăm abuzurile altora împotriva noastră, observă domnul Grant. Acesta este limbajul folosit de Stăpânul nostru Ceresc şi ar trebui să fie o regulă de aur pentru noi, urmaşii săi umili.

Străinul stătu un moment adâncit în gânduri şi apoi, aruncând din ochii negri priviri cam sălbatice prin sală, făcu o plecăciune adâncă către preot, şi părăsi apartamentul cu aerul că nimic nu ar fi putut să-l mai reţină.

— Este ciudat ca şi cineva atât de tânăr să aibă asemenea resentimente, spuse Marmaduke, atunci când uşa s-a închis în spatele străinului. Dar din moment ce rana este proaspătă, iar durerile se resimt încă, în mod sigur este mai înverşunat acum decât în alte clipe, mai liniştite. Nu mă îndoiesc că va fi mai maleabil mâine-dimineaţă.

Elizabeth, căreia judecătorul îi adresase aceste vorbe, nu a răspuns, dar s-a plimbat încet prin sală, singură, cu privirile aţintite asupra micului model al covorului englezesc cu imprimeuri, care acoperea podeaua. În tot acest timp, pe când străinul dispărea, Richard pocni tare din bici şi strigă:

— Ei bine, Duke, tu hotărăşti ce faci, dar eu aş fi încercat să mă impun în faţa lui înainte să-i dau muşchiul. Nu eşti tu stăpânul munţilor şi al văilor? Pădurile astea nu sunt ale tale? Ce drept are băiatul acesta, sau Ciorap-de-Piele, să vâneze în pădurile tale fără permisiunea ta? Ei bine, ştiu un fermier din Pennsylvania care i-a ordonat unui sportiv să plece de pe pământurile lui cu tot atât de puţină ceremonie ca atunci când îi spun eu lui Benjamin să mai pună un lemn pe foc. Apropo, Benjamin, verifică termometrul. Acum, dacă un om are dreptul să facă asta pe o fermă de o sută de acri, ce putere trebuie să aibă un stăpân care are şaizeci de mii – a, de fapt, dacă includem şi ultima achiziţie, o sută de mii? Uite, Mohegan în mod sigur are un anumit drept, ţinând cont

că este de pe aici. Dar bietul de el nu mai poate face mare lucru acum cu puşca lui. Cum se rezolvă asemenea situaţii în Franţa, domnule LeQuoi? Lăsaţi pe toată lumea să alerge alandala pe pământurile voastre în ţara aceea, ca şi aici, să vă împuşte vânatul, pentru ca proprietarul să nu mai aibă vreo şansă cu puşca lui?

— Bah, *diable*, nu, domnule Deeck, replică francezul. În Franţa nu acordăm niciun drept, cu excepţia doamnelor.

— Da, da, femeilor, ştiu, spuse Richard, aceasta este legea voastră salică. Citesc, domnule, tot felul de cărţi despre Franţa, ca şi despre Anglia, Grecia, Roma. Dar dacă aş fi în locul lui Duke, aş pune anunţuri mâine-dimineaţă, interzicând tuturor să vâneze sau să intre în pădurile mele în vreun fel, de fapt. Aş putea scrie un asemenea anunţ chiar eu, într-o oră, şi imediat s-ar pune capăt unor asemenea lucruri.

— Richard, spuse maiorul Hartmann, vărsând foarte liniştit scrumul din pipă într-o scrumieră de lângă el. Ascultă, am trăit şaptezeci şi cinci de ani pe pământul mohawk şi în pădurile tale. Ai face mai bine să te ai bine şi cu prietenii, şi cu vânătorii. Ei trăiesc cu arma, iar o puşcă este mai bună decât legea.

— Nu e Marmaduke judecător?, spuse Richard indignat. Ce folos să mai fii judecător, sau să ai judecător, dacă nu există lege? La naiba cu băiatul acesta. Mă gândesc să-l dau chiar eu în judecată de dimineaţă, în faţa domnului Doolittle, pentru că s-a amestecat în treaba cu înaintaşii mei. Nu mi-e frică de puşca lui. Şi eu ştiu să trag cu puşca. Am împuşcat de multe ori un dolar de la o distanţă de două sute cincizeci de metri.

— Ai ratat mai mulţi dolari decât ai nimerit, Dick, exclamă vocea voioasă a judecătorului. Dar acum o să luăm cina, şi din câte îmi dau seama după cum arată Remarkable, masa este gata. Domnule LeQuoi, domnişoara Temple vă întinde mâna pentru a vă conduce. Vrei să mergi tu înainte, copila mea?

— *Ah, ma chère mam, selle, comme je suis enchantè!*, spuse francezul. *Il ne manque que les dames de faire un paradis de Templeton.*

Domnul Grant şi Mohegan au rămas în sală, în timp ce restul grupului se retrase într-o încăpere pentru a lua cina, cu excepţia lui Benjamin, care a rămas, aşteptat, să închidă

plutonul în urma preotului şi să deschidă uşa din faţă pentru ieşirea indianului.

— John, spuse preotul când silueta judecătorului Temple a dispărut, ultimul din grup. Mâine este sărbătoarea Naşterii Mântuitorului nostru binecuvântat, iar biserica noastră plănuieşte ca toţi mirenii ei să aducă rugăciuni şi mulţumiri şi toţi sunt invitaţi să ia parte la slujbă. Şi cum şi tu ai primit crucea, devenind adept al binelui şi izgonitor al răului, am încredere că o să te văd în faţa altarului, cu inima căită şi sufletul umil.

— John va veni, spuse indianul, fără a părea surprins, deşi nu înţelesese toţi termenii folosiţi de celălalt.

— Da, continuă domnul Grant, punându-şi încet mâna pe umărul roşiatic al căpeteniei îmbătrânite. Dar nu e de ajuns să fii acolo numai fizic, trebuie să vii cu spiritul şi cu sinceritate. Mântuitorul a murit pentru toţi, pentru bietul indian, la fel ca şi pentru omul alb. Pentru cer nu există diferenţe de culoare, şi nici pe pământ nu trebuie să fie biserici despărţite. Este bine şi folositor, John, să înţelegi mai bine şi să menţii flacăra aprinsă, observând sărbătorile noastre sfinte. Dar orice ceremonial nu este decât duhoare în nările Preasfântului nostru dacă nu este însoţită de un spirit evlavios şi umil.

Indianul făcu un pas înapoi şi, întinzându-şi corpul cât putu de mult, şi-a întins şi braţul drept în sus, lăsând degetul arătător în jos, ca şi cum ar fi arătat de la rai în jos, apoi, punându-şi cealaltă mână pe pieptul gol, spuse cu înflăcărare:

— Ochiul Marelui Spirit ne priveşte dintre nori, pieptul lui Mohegan este gol.

— Este bine, Mohegan, şi sper că îndeplinirea acestei datorii îţi va fi utilă şi te va consola. Marele Spirit nu-l trece cu vederea pe niciunul dintre copiii săi, iar omul din păduri este în grija sa la fel ca şi cel care locuieşte într-un palat. Îţi doresc noapte bună şi mă rog ca Domnul să te binecuvânteze.

Indianul şi-a plecat capul şi s-au despărţit – unul pentru a-şi căuta cabana, iar celălalt pentru a se alătura grupului la masa de seară. În timp ce Benjamin deschidea uşa pentru plecarea căpeteniei, ţipă, pe un ton care se voia încurajator:

— Preotul spune adevărul, John. Dacă în rai s-ar ţine cont de culoarea pielii, ei bine, s-ar putea să refuze să ceară socoteală unuia care s-a născut creştin, ca mine, doar din cauză că s-a bronzat puţin călătorind pe tărâmuri calde. Deşi, de fapt, frigul acesta blestemat de nord-vest este destul pentru a albi pielea unui negru. Mai slăbeşte cureaua de la pătura ta, omule, sau pielea ta roşie n-o să iasă din noaptea asta fără să fie atinsă de frig.

Capitolul 8

Aici exilul se-ntâlneşte cu orice tărâm,
Şi vorbea, cu prietenie, fiecare limbă îndepărtată.

CAMPBELL

Introducând cele mai importante personaje ale acestei legende, le-am făcut cunoştinţă cititorilor noştri cu o varietate de indivizi şi naţiuni. Dar, pentru a păstra fidelitatea naraţiunii noastre, vom încerca să explicăm pe scurt motivul pentru care am fost obligaţi să prezentăm o distribuţie atât de pestriţă.

În vremea povestirii noastre, în Europa de-abia începea cutremurul care mai târziu i-a zguduit instituţiile politice centrale. Ludovic al XVI-lea fusese decapitat şi o naţiune odinioară considerată cea mai rafinată dintre popoarele civilizate ale lumii îşi schimba acum caracterul şi înlocuia cruzimea cu mila, iar fineţea şi ferocitatea cu generozitatea şi curajul. Mii de francezi erau obligaţi să caute acum refugiu în ţări îndepărtate. Printre cei care au fugit din Franţa şi insulele ei către Statele Unite ale Americii era şi domnul pe care l-am prezentat drept LæQuoi. I-a fost recomandat judecătorului Temple de preşedintele unei importante case comerciale din New York de care Marmaduke era foarte apropiat. Cei doi obişnuiau să-şi facă servicii reciproc. Încă de la prima discuţie purtată cu francezul, judecătorul nostru a descoperit că avea o creştere aleasă şi că se bucurase de vremuri mult mai prospere în ţara sa. Din motive pe care el nu le înţelegea, domnul LæQuoi fusese suspectat de a fi unul dintre coloniştii din Indiile de Vest care fugiseră în număr mare din Santo Domingo şi de pe celelalte insule, trăind, acum în uniune, mai săraci decât înainte, iar unii dintre ei chiar îndurând mari nevoi. Totuşi, nu era şi situaţia domnului LæQuoi. Avea puţin,

după cum singur recunoştea, dar puţinul acela era destul pentru a aproviziona un magazin întreg cu o varietate de sortimente, după cum se spunea în limbajul regiunii.

Marmaduke avea mai mult deprinderi practice şi cunoştea absolut toate aspectele vieţii unui colonist. La sugestia lui, domnul LeQuoi a făcut câteva cumpărături, care constau în câteva stofe, articole de băcănie, foarte mult praf de puşcă şi tutun, o anumită cantitate de obiecte de fierărie, printre care multe bricege Barlow, un boiler de potasiu şi trepiede. Mai cumpărase şi o colecţie formidabilă de oale de lut, de cea mai proastă calitate şi cu formele cele mai grosolane, dar şi toate celelalte articole banale pe care omul le inventase pentru toate nevoile sale, fără a uita luxul ochelarilor de vedere sau al unor drâmbe. Cu adevărata sa colecţie de obiecte, domnul LeQuoi s-a aşezat în spatele unui ghişeu şi, având un temperament extrem de flexibil, şi-a intrat în noua ipostază la fel de firesc cum se comportase în firea sa naturală. A devenit extrem de popular datorită blândeţii şi fineţii sale; în afară de aceasta, femeile au descoperit în curând că avea bun-gust. Stambele pe care le vindea erau cele mai bune sau, cu alte cuvinte, cele mai ţipătoare dintre toate cele care erau aduse în ţară, astfel că era imposibil să te mai uiţi la preţul pe care îl cerea un bărbat „care vorbea atât de frumos". Graţie mijloacelor acestei uniuni, afacerile domnului LeQuoi erau din nou prospere, fiind considerat de către colonişti ca al doilea om ca importanţă din patent[1].

Maiorul Hartmann era descendentul unui bărbat care împreună cu mai mulţi dintre compatrioţii săi emigraseră cu familiile lor de pe malurile Rinului pe acelea ale râului Mohawk. Această imigrare se petrecuse cu mult timp în urmă, în timpul domniei reginei Ana, iar urmaşii lor trăiau acum, în pace deplină şi în bogăţie, pe malurile fertile ale acelui râu frumos.

[1] Termenul „patent", pe care l-am mai discutat şi despre care vom mai avea ocazia să mai vorbim, se referea la districtul din ţară care îi fusese acordat iniţial maiorului Effingham prin „scrisorile oficiale ale regelui" şi care acum devenise, prin cumpărare, în urma actului de confiscare, proprietatea lui Marmaduke Temple. Era un termen folosit curent în noile părţi ale statului şi de obicei se anexa numelui proprietarului, ca „patentul lui Temple sau al lui Effingham".

Germanii, sau „olandezii de sus", cum li se spunea, pentru a-i distinge de coloniile inițiale, sau cele „olandeze de jos", erau un popor foarte ciudat. Aveau toată seriozitatea celor din urmă, dar nu și calmul lor. Ca și ei, „olandezii de sus" erau harnici, cinstiți și economi. Fritz, sau Frederick Hartmann, era un epitom al tuturor viciilor și vanităților, slăbiciunilor și punctelor forte ale neamului său: înfocat, deși tăcut, încăpățânat și destul de neîncrezător în străini. Avea un curaj neabătut, era inflexibil în onestitate și consecvent în prieteniile sale. Într-adevăr, singura schimbare pe care o făcea vreodată era trecerea de la gravitate la voioșie. Era serios cu lunile și voios cu săptămânile. Încă de la începutul prieteniei lor, se ataşase de Marmaduke Temple, singura persoană care i-a câștigat toată încrederea, deși nu știa „olandeza de nord". De patru ori pe an, la intervale egale, își lăsa lespedea joasă pe malurile râului Mohawk și călătorea treizeci de mile printre dealuri, până la conacul din Templeton. Aici stătea de obicei o săptămână și era știut că în cea mai mare parte din acest perioadă avea un trai tumultuos, cu deplina aprobare a domnului Richard Jones. Dar toată lumea îl iubea, iar față de Remarkable Pettibone, căreia îi provoca și mai multe necazuri decât altora, era foarte sincer, deschis și chiar extrem de binevoitor uneori. Venise acum în vizita lui obișnuită de Crăciun și de-abia ajunsese în sat de o oră, că Richard l-a și invitat să ocupe un loc în sanie, pentru a-i întâlni pe boier și pe fiica acestuia.

Înainte de a spune mai multe despre personalitatea și viața domnului Grant, este necesar să revenim asupra unor momente ceva mai îndepărtate din istoria așezării.

Se pare că natura umană are tendința de a se strădui să suplinească lipsurile acestei lumi, înainte ca atenția noastră să se întoarcă asupra situației celuilalt. În primii ani ai așezării, religia nu era una dintre calitățile cele mai importante în tribunele patentului Temple. Dar cum majoritatea locuitorilor săi veneau din state morale ca Massachusetts sau Connecticut, odată necesitățile naturale satisfăcute, au început să-și îndrepte atenția cu seriozitate către introducerea obiceiurilor și ceremoniilor care fuseseră cea mai importantă dintre grijile strămoșilor lor. Printre chiriașii lui Marmaduke

exista o varietate de opinii privind subiecte precum liberul arbitru sau harul. Şi dacă luăm în considerare diversitatea instrucţiei religioase pe care o primiseră, vom vedea că nici nu se putea altfel. De îndată ce satul fusese cât de cât construit, cu străzile şi blocurile care îl făceau să semene cu un oraş, a fost convocată o şedinţă a locuitorilor pentru a stabili dacă era bine să pună bazele unei academii. Această iniţiativă a venit de la Richard, care, de fapt, era foarte hotărât să facă în aşa fel încât instituţia să fie declarată universitate sau măcar colegiu. În acest scop s-au ţinut şedinţe după şedinţe, ani de-a rândul. Deciziile luate de aceste adunări au fost publicate în paginile remarcabile ale unui ziar mic, albastru, care apărea deja săptămânal, făcut în podul unei locuinţe din sat. Călătorul putea să vadă adesea un asemenea ziar înfipt într-un par, plasat în punctul în care poteca de la cabana vreunui colonist se intersecta cu drumul principal, ca un fel de oficiu poştal al unui individ. Uneori, parul avea în vârf o cutiuţă, şi astfel necesităţile literare ale tuturor vecinilor erau săptămânal satisfăcute. Aici, bărbatul care „aduce poşta" depozita cu regularitate un teanc din acest bun deosebit de preţios. Aceste publicaţii înfloritoare povesteau despre vasta utilitate a educaţiei, despre drepturile politice şi geografice ale satului Templeton de a participa în interesul consiliului de conducere al universităţii, despre curăţenia aerului şi a apei, ca şi despre cât de ieftină era mâncarea sau despre superioritatea morală a comunităţii. De obicei, acestor subiectele le erau anexate, cu litere mari, romane, numele lui Marmaduke Temple, ca preşedinte şi cel al lui Richard Jones, ca secretar.

Din fericire pentru iniţiativele lor, membrii consiliului nu erau obişnuiţi să reziste apelurilor îndreptate către generozitatea lor, mai ales atunci când exista şi cea mai slabă posibilitate ca cererea să fie susţinută de o donaţie. În cele din urmă, judecătorul Temple a promis să ofere pământul şi să construiască edificiul necesar pe propria sa cheltuială. S-a făcut apel şi la abilităţile domnului Doolittle, sau, cum i se spunea acum, în condiţiile în care primise funcţia de judecător de pace, judecător Doolittle. Încă o dată au fost chemate în ajutor şi cunoştinţele domnului Jones.

Nu vom povesti acum despre toate planurile arhitecţilor pentru acea construcţie, nici nu ar fi corect să facem aşa ceva, având în vedere că a fost convocată societatea fraternităţii vechi şi onorabile a „masonilor liberi şi acceptaţi", al cărei şef era Richard, un fel de stăpân care aproba sau respingea fără ezitare planurile pe care, în înţelepciunea lor, le considera demne de aşa ceva. Problema spinoasă a fost însă rezolvată în curând. Şi în ziua cu pricina, frăţia a mărşăluit în mare formă, etalând diferite stindarde şi simboluri misterioase, fiecare cu un paravan imitativ în faţă, cu plecare de la o cameră mobilată cu inventivitate, din podul „Dragonului albastru", un han ţinut de un anume căpitan Hollister, până la locul de construcţie a edificiului. Aici, Richard a pus prima piatră la temelia clădirii, cu un aer grav, potrivit pentru acea ocazie, în sânul unei adunări la care veniseră jumătate dintre toţi bărbaţii şi toate femeile din Templeton de pe o rază de zece mile.

În cursul săptămânii următoare a avut loc o altă întâlnire a locuitorilor zonei, fără să omitem şi muşuroaiele de reprezentante ale sexului frumos, iar abilităţile lui Hiram în ceea ce priveşte „regula echerului" au fost puse încă o dată la încercare. Cadrul s-a potrivit bine, iar scheletul construcţiei a fost ridicat fără niciun accident, dacă nu punem la socoteală câteva căderi de pe cal când muncitorii se întorceau acasă seara. De la acest moment, lucrurile au evoluat rapid, iar construcţia a fost terminată în decursul aceluiaşi anotimp – edificiul Manding a devenit, în toată măreţia sa, mândria satului, obiect de studiu pentru toţi tinerii aspiranţi la faimă în arhitectură şi ţinta admiraţiei fiecărui colonist din patent.

Era o casă înaltă şi îngustă de lemn, vopsită în alb şi cu ferestre care acopereau mai mult de jumătate din suprafaţa pereţilor. Pentru observatorul care stătea în partea vestică a clădirii, aceasta nu constituia decât un mic obstacol în calea priveliştii complete a apusului de soare.

Nu era, de fapt, decât un loc deschis, inconfortabil, prin care lumina strălucea cu o uşurinţă firească. În partea din faţă erau diverse ornamente din lemn, proiectate de Richard şi executate de Hiram. Dar mândria acestei clădiri erau „turla" şi o fereastră din partea centrală a celui de-al doilea etaj,

chiar deasupra uşii sau a intrării din faţă. Credem că aceasta din urmă avea o ordine compozită, pentru că în alcătuirea sa intrau numeroase ornamente şi diverse raporturi de proporţie. În centru avea un compartiment boltit, cu diviziuni pătrate, de mici dimensiuni în ambele părţi, şi tot acest complex era încadrat de rame mari, modelate atent şi minuţios în lemn de pin, lumina trecând prin nenumărate bucăţi de sticlă, opace şi cu tentă verde, de dimensiunile cunoscute în mod normal drept „opt pe zece". Obloanele, care ar fi trebuit vopsite în verde, protejau ferestrele. Probabil că ele ar fi sporit efectul asupra întregii clădiri, dacă fondurile publice nu ar fi fost insuficiente, ceea ce pare să se întâmple întotdeauna în cazul unor acţiuni de acest gen; problemele legate de chestiunile financiare au făcut ca obloanele să rămână în culoarea cu care au fost vopsite iniţial, cenuşie. „Turla" era o cupolă mică, ridicată exact în centrul acoperişului, pe patru stâlpi înalţi de pin, care fuseseră canelaţi cu o daltă şi împodobiţi din belşug cu figurine. În vârful coloanelor se înălţa un dom, sau o cupolă, care avea o formă asemănătoare cu o ceaşcă de ceai fără fund întoarsă invers. Din centrul acesteia se proiectau fie o spirală, fie o săgeată de lemn, perforate de două vergele de fier, care aveau la capete literele E, V, S, N, din acelaşi metal. Deasupra acestora puseseră imitaţia unui soi de peşte, cioplită în lemn de mâinile lui Richard şi vopsită în ceea ce el numea „culoarea solzilor de peşte". Domnul Jones a afirmat că acest animal se asemăna minunat cu unul dintre favoriţii epicurienilor din ţară, care se numea „peşte de lac", şi nu există nicio îndoială că ceea ce spunea el era adevărat, pentru că, deşi dorea să îndeplinească funcţiile unei giruete, peştele părea că se uită întotdeauna cu o privire jinduitoare în direcţia unui fir de râu minunat, întemniţat de munţii Templeton.

La puţin timp după ce membrii consiliului au fost primiţi, administratorii acestei instituţii au angajat un absolvent al unui colegiu estic, pentru a-i instrui pe tinerii care aspirau să dobândească cunoştinţe între pereţii edificiului pe care tocmai l-am descris. Partea superioară a edificiului conţinea un apartament, menit zilelor de gală şi expoziţiilor. În partea inferioară se găseau

două încăperi care reveneau celor două divizii educaţionale importante, adică profesorilor de engleză şi de latină.

Aceştia din urmă nu au fost niciodată prea numeroşi, deşi de dincolo de ferestrele camerei se auzeau mereu cuvinte precum „nominativ", „genitiv", spre marea plăcere şi vădita edificare a trecătorului.

Cu toate acestea, un singur muncitor din templul Minervei a îndrăznit să meargă atât de departe, încât să încerce o traducere din Virgiliu. Apăru, într-adevăr, la expoziţia anuală, spre marea încântare a tuturor rudelor sale, o familie de fermieri din vecinătate şi recită toată prima eglogă din memorie, controlând intonaţia dialogului cu grijă, pentru un cât mai mare efect asupra auditoriului său. Sunetele, aşa cum ieşeau din gura lui:

Titty-ree too patty-lee ree-coo-bans sub teg-mi-nee faa-gy
Syl-ves-trem ten-oo-i moo-sam, med-i-taa-ris, aa-ve-ny.

au fost ultimele care s-au rostit în acea limbă aşa cum probabil că au fost şi primele, acolo şi oriunde altundeva. Până în acest moment, membrii consiliului de administrare şi-au dat seama că îi anticipaseră vârsta şi că instructorul, sau director, ce era, fusese înlocuit de către un profesor care continua să predea o lecţie de viaţă bazată pe principiul „graba strică treaba", exprimat de o celebră zicală englezească.

De la acest moment şi până la data povestirii noastre, academia a continuat ca o şcoală obişnuită de la ţară, iar marea sală a clădirii era folosită uneori drept tribunal, pentru procesele ieşite din comun. Alteori, seara, găzduia conferinţele celor cu înclinaţii religioase şi morale. Uneori se dădeau baluri după-amiaza, sub auspiciile lui Richard, iar duminica, invariabil, sala era folosită ca loc public pentru slujirea lui Dumnezeu.

Când un predicator călător, de credinţă metodistă, baptistă, universalistă sau din secta mai numeroasă a presbiterienilor, poposea din întâmplare în zonă, era de regulă invitat să oficieze o slujbă, fiind răsplătit pentru serviciile sale printr-o colectă în pălărie, înainte de plecarea congregaţiei. Când niciun asemenea preot nu le stătea la dispoziţie, câţiva dintre membrii cu mai

mult har spuneau câteva rugăciuni obişnuite, şi domnul Richard Jones mai citea de obicei şi câte o predică din Sterne.

Consecinţele acestui stil ocazional de slăvire religioasă s-au văzut, aşa cum am mai spus, în marea diversitate de opinii cu privire la subiectele spinoase ale credinţei. Fiecare sectă avea propriii adepţi, deşi niciuna dintre ele nu era organizată sau disciplinată. Am mai scris despre educaţia religioasă a lui Marmaduke, iar natura îndoielnică a credinţei sale nu a fost îndepărtată complet de căsnicia sa. Mama Elizabethei era episcopaliană, aşa cum fusese şi mama judecătorului însuşi, iar bunul-gust al lui Marmaduke s-a revoltat împotriva discuţiilor familiale pe care şefii conferinţelor le ţineau cu Zeitatea în timpul întâlnirilor lor de noapte. În formă, era în mod sigur episcopalian, deşi nu făcea parte din secta cu acest nume. Pe de altă parte, Richard era la fel de rigid în felul în care judeca toate canoanele bisericii sale, pe cât de inflexibil era şi în opiniile sale. Într-adevăr, încercase o dată sau de două ori să introducă forma episcopaliană de slujire, în duminicile în care amvonul era liber, dar Richard avea obiceiul să exagereze lucrurile, luându-şi totodată şi un aer papal, încât cea mai mare parte a auditoriului său l-a părăsit în cel de-al doilea Sabat. În al treilea, singurul său ascultător era Ben Pump, care avea corectitudinea încăpăţânată şi luminată a unui înalt prelat.

Înainte de revoluţie, biserica anglicană era susţinută în colonii, cu mult interes, de câţiva dintre adepţii săi din patria-mamă şi unele dintre congregaţii primeau foarte multe donaţii. Dar, pentru o vreme, după stabilirea independenţei statelor, această sectă de creştini tânjea după ordinul cel mai înalt pentru feţele sale bisericeşti. Au fost aleşi cu grijă preoţi potriviţi şi pioşi şi apoi au fost trimişi în patria-mamă pentru a primi acea autoritate care, se înţelege, nu se poate transmite decât direct de la unul la altul şi să obţină astfel în bisericile lor acea unitate care se cuvenea unor oameni de aceeaşi naţionalitate. Dar au apărut greutăţi neaşteptate, în jurămintele cu care politica engleză îşi încătuşase aşezământul. Şi a mai trecut multă vreme până când simţul datoriei avea să permită prelaţilor englezi să delege autoritatea căutată cu

atâta ardoare. Totoşi, timpul, răbdarea şi zelul au înlăturat orice obstacol şi oamenii venerabili pe care bisericile americane îi separaseră s-au întors în cele din urmă la diocezele lor care îi aşteptau, înzestraţi cu funcţiile cele mai înalte ale bisericii lor lumeşti. S-au hirotonisit preoţi şi diaconi, au fost trimişi misionari, pentru a păstra aprinsă flacăra aproape stinsă a devoţiunii unor membri care erau lipsiţi de îndrumarea religioasă obişnuită, pentru că locuiau în districte noi şi neorganizate.

Printre aceştia se număra şi domnul Grant. Fusese trimis în comitatul a cărui capitală era Templeton, fiind invitat cu politeţe de Marmaduke şi presat cu autoritate de Richard pentru a se muta în casa lui din sat. A fost pregătită o locuinţă mică şi modestă pentru familia sa, iar preotul nu şi-a făcut apariţia în acel loc decât cu câteva zile înainte ca şi cititorul să pătrundă el însuşi acolo. Cum credinţa sa era în totalitate necunoscută locuitorilor şi un preot de alt rit îşi exercitase influenţa asupra acestui teritoriu prin intermediul academiei, prima duminică după venirea sa a trecut în linişte, dar acum că rivalul său plecase, ca un meteorit care lumina atmosfera cu înţelepciunea sa, Richard a primit împuternicirea pentru a anunţa că „Slujba publică, în ritul Bisericii Protestante Episcopale, va fi ţinută în noaptea de dinainte de Crăciun, în sala lungă a academiei din Templeton, de domnul reverend Grant".

Acest anunţ a produs tulburare printre diferitele secte. Unii se întrebau ce fel de prezentare o să fie, alţii au râs batjocoritor, dar o parte mult mai mare, amintindu-şi de încercările de acest fel ale lui Richard şi atentă la toleranţe sau, mai bine zis, la uşurinţa cu care Marmaduke privea subiectele privind sectarismul, a considerat că este mai prudent să păstreze tăcerea.

Seara aşteptată a fost o adevărată minune. Şi toţi au devenit foarte curioşi când Richard şi Benjamin au fost văzuţi în dimineaţa zilei cu pricina ieşind din pădurile din împrejurimile satului cu câte un snop mare de crengi de copaci pereni pe umeri. Această pereche importantă a fost văzută ulterior intrând în academie, închizând cu grijă uşa, iar ceea ce a urmat a rămas un secret deplin pentru restul satului. Înainte de a începe această lucrare misterioasă, domnul Jones

îl anunţase pe profesorul şcolii că în ziua aceea nu se vor ţine orele, spre nespusa încântare a grupului de copii de care avea grijă. Marmaduke a primit o scrisoare de înştiinţare în legătură cu aceste pregătiri şi s-au făcut aranjamente speciale pentru ca el şi Elizabeth să ajungă la timp pentru a lua parte la seara aceea solemnă.

După această digresiune, ne vom întoarce la povestea noastră.

Capitolul 9

Acum toţi admiră, în toate felurile puternic aromate,
Potenţialul cărnurilor - puiului - peştelui,
Fiecare musafir îşi ia locul, în ordinea cea dreaptă,
Inspiră adânc, anticipând plăcut,
Şi aşteptând plăcerea de a mesteca de zor.

Heliogabaliad

Apartamentul spre care domnul LeQuoi a condus-o pe Elizabeth dădea în hol prin uşa deasupra căreia se afla urna care se părea că ţine cenuşa Didonei. Camera era spaţioasă şi bine proporţionată, dar, ca şi în salon, era evidentă aceeaşi diversitate de gusturi şi nefinisare în execuţie în toate ornamentele şi piesele de mobilier. Între mobile era o duzină de fotolii verzi de lemn, cu pernuţe din acelaşi material ca rochia lui Remarkable. Mesele erau deja acoperite, şi din această cauză nu se putea observa lemnul din care erau făcute sau îndemânarea cu care fuseseră executate. Dar erau grele şi aveau dimensiuni mari. Pe perete era atârnată o oglindă enormă, cu ramă aurie, iar în şemineu ardea un foc vesel, din lemn de arţar dur sau moale. Căminul a fost primul care i-a atras atenţia judecătorului, care, când l-a văzut, a exclamat cam supărat, către Richard:

— De câte ori am interzis folosirea arţarului dulce în casa mea? Mă doare să văd cum sucul ăsta se pierde odată cu căldura. Serios, Richard, e de datoria unui proprietar de păduri la fel de mari ca ale mele să aibă grijă ce fel de exemplu le dă oamenilor săi, care deja doboară pădurea de parcă n-ar lua în considerare utilitatea acestor comori sau nu s-ar uita la faptul că întinderea lor este totuşi limitată. Dacă mai continuăm aşa, peste douăzeci de ani vom avea nevoie de combustibil.

— Combustibil, pe dealurile astea, vere Duke?, exclamă Richard batjocoritor. Combustibil ! Ai putea la fel de bine să prezici că o să moară peştii în lacuri din lipsa apei, pentru că intenţionez, atunci când vine dezgheţul, să aduc unul sau două dintre izvoare în sat, printre buşteni. Dar nu mă înţeleg cu tine când vine vorba de aşa ceva, Marmaduke.

— E oare de neînţeles, răspunse judecătorul cu înflăcărare, să condamni un obicei care face ca aceste bijuterii ale pădurii, aceste minunate daruri ale naturii, aceste izvoare de confort şi bogăţie să ia calea prăpădită a unui şemineu? Dar o să trimit în munţi, şi chiar trebuie să fac asta, un grup care să exploreze depozitele de minereu, imediat cum zăpada se topeşte.

— Cărbune, repetă Richard, cine dracu' crezi că o să sape după cărbune, când în căutările astea ar distruge mai mulţi copaci decât i-ar trebui să se încălzească un an? Pfui! Pfui ! Marmaduke, ar trebui să laşi asemenea acţiuni în grija mea. Am un simţ natural pentru aşa ceva. Eu am comandat focul ăsta, şi este un foc nobil, care să încălzească sângele frumoasei mele verişoare Bess.

— Motivul trebuie să-ţi fie şi scuză, Dickon, spuse judecătorul. Dar, domnilor, aşteptăm degeaba. Elizabeth, ia loc în capul mesei. Richard cred că vrea să mă scutească de corvoada de a tăia carnea. Văd că se aşază în faţa ta.

— Poţi să fii sigur că aşa e, strigă Richard. Uite aici un curcan numai bun de tăiat şi îmi place să cred că ştiu să tai un curcan, sau, de fapt, o gâscă, la fel de bine ca oricine altcineva. Domnule Grant! Unde este domnul Grant? Vrei să binecuvântezi masa, domnule? Se răcesc toate. Scoate ceva de la foc pe vremea asta şi o să îngheţe în cinci minute. Domnule Grant, am vrea să rosteşti binecuvântarea. Domnul să ne facă recunoscători pentru ceea ce vom primi.Vino, ia loc, ia loc. Verişoară Bess, mănânci aripă sau piept?

Dar Elizabeth nu-şi luase locul şi nici nu era pregătită să primească aripă sau piept. Privea cu ochi surâzători aranjamentul mesei, calitatea şi varietatea mâncărurilor. Ochii tatălui său i-au întâlnit în curând privirile mirate, şi el spuse zâmbind:

— Vezi, copila mea, ce îndatoraţi îi suntem lui Remarkable pentru calităţile ei de gospodină? Ne-a aranjat într-adevăr un ospăţ pe cinste, care o să ne potolească foamea.

— În regulă, spuse Remarkable. Mă bucur dacă judecătorul este mulţumit, dar cred că o să găsiţi că sosul este prăjit puţin prea mult. Am crezut că, deoarece Elizabeth vine acasă, aş putea cel puţin să fac lucrurile cât mai agreabile.

— Fiica mea este acum femeie şi, din acest moment, stăpâna casei mele, spuse judecătorul. Ar fi bine ca toţi cei care locuiesc sub acoperişul meu să i se adreseze cu domnişoara Temple.

— Nu mai spuneţi, exclamă Remarkable, puţin înspăimântată. Ei bine, cine a auzit vreodată să i se spună unei tinere „domnişoară"? Dacă judecătorul ar avea o soţie, nu mi-ar trece prin cap să-i spun altfel decât „domnişoară", dar ...

— Pentru că nu am decât o fiică, te rog să i te adresezi ei în acest fel, o întrerupse Marmaduke.

Marmaduke părea foarte supărat şi, cum în asemenea momente avea un aer poruncitor, menajera nu îndrăzni să-şi continue replica. După ce domnul Grant a intrat în cameră, tot grupul s-a aşezat la masă. Cum meniul era pregătit după gusturile acelei epoci şi ţări, ne vom strădui să descriem sumar aranjamentele pentru banchet.

Faţa de masă era făcută din damascul cel mai frumos, iar farfuriile şi vasele din porţelan veritabil, articol de mare lux în acele zile de început ale comerţului american. Cuţitele şi furculiţele erau din oţel lustruit foarte bine, montate în fildeş imaculat. Toate acestea, pe care bogăţia lui Marmaduke le permitea, nu confe-reau numai confort, dar erau şi foarte elegante. Totuşi, conţinutul câtorva feluri şi modul în care acestea erau aranjate se datorau numai judecăţii lui Remarkable. În faţa Elizabethei fusese pus un enorm curcan fript, iar în faţa lui Richard, unul fiert. În centrul mesei erau două creuzete grele de argint, înconjurate de patru feluri diferite: tocană de veveriţe cenuşii, peşte fript, peşte fiert, friptură de vânat. Între aceste feluri şi curcan era, de o parte, o bucată mare de friptură din carne de urs, iar de partea cealaltă, un picior fiert de berbecuţ delicios. Mai erau şi toate felurile de legume care se găseau în acel sezon şi în acea regiune, presărate printre bogăţia bucăţilor de carne. Cele

patru colţuri erau garnisite cu platouri de prăjituri. Unul dintre ele susţinea o grămadă de forme complicate şi ciudat spiralate, numite „prăjituri cu nucă". În altul erau grămezi dintr-o substanţă de culoare neagră, care, pentru că îşi primise nuanţa de la melasă, primise numele potrivit de „prăjitură dulce", una dintre favorite în anturajul lui Remarkable. Un al treilea platou era plin cu bucăţi de turtă dulce, pentru a folosi limbajul menajerei, iar pe ultimul era o prăjitură de prune, numită astfel din cauza numeroaselor stafide care îşi arătau capetele negre dintr-un aluat care, în mod curios, avea o culoare asemănătoare. La fiecare colţ al mesei fuseseră puşi cârnaţi, acoperiţi cu un lichid gros de culoare şi consistenţă ambigue, alternând cu bucăţi mici şi închise la culoare, dintr-o materie care nu se asemăna cu nimic altceva, pe care Remarkable o numea „carne dulce". Lângă fiecare farfurie, care era aşezată cu fundul în sus, cu furculiţa şi cuţitul încrucişate deasupra ei cu cea mai mare corectitudine, era o alta, mai mică, conţinând o plăcintă cu aspect pestriţ, cu felii triunghiulare de măr, tocătură, dovleac, afine şi cremă, aranjate în aşa fel încât să formeze un întreg. Carafe cu coniac, rom, gin şi vin, cu diferite urcioare de cidru, bere şi un vas în care sâsâia o băutură din bere îndulcită şi alcool, *flip*, erau puse oriunde se putea. În ciuda mărimii meselor, de-abia dacă era vreun loc în care să vezi damascul bogat al feţei de masă, aşa de îngrămădite erau vasele, cu sticlele, farfuriile şi castroanele aferente. Părea că se dorea mai mult abundenţa, care era obţinută în întregime cu sacrificiul eleganţei sau al ordinii.

Toţi musafirii, ca şi judecătorul însuşi, păreau obişnuiţi cu asemenea descrieri de ospeţe, pentru că fiecare a început să mănânce, cu o poftă care promitea să onoreze gustul şi talentul lui Remarkable. Ceea ce făcea ca atenţia acordată acestui festin să fie şi mai surprinzătoare era faptul că atât germanul, cât şi Richard fuseseră luaţi de la alte mese pentru a-l întâlni pe judecător. Dar maiorul Hartmann, atunci când îşi făcea vizitele, mânca şi bea fără limită, iar domnul Jones îşi propunea întotdeauna să participe în aceeaşi măsură, fie ce-o fi. Gazda părea să considere că este necesar să se scuze pentru înflăcărarea de care dăduse dovadă în discuţia despre lemnele de foc, iar când grupul se aşezase confortabil şi îşi mânuia de zor cuţitele şi furculiţele, remarcă:

— Este şocantă risipa pe care o fac coloniştii cu copacii nobili ai acestei ţări, domnule LeQuoi, după cum nu mă îndoiesc că aţi observat. Am văzut cum un bărbat tăia un pin, pentru că avea nevoie de material pentru un gard, iar primele crengi le-a rostogolit până într-o groapă, unde le-a lăsat să putrezească, deşi din coroană s-ar fi făcut nişte bare la fel de bune pentru nevoile lui, iar trunchiul s-ar fi vândut în Philadelphia cu douăzeci de dolari.

— Şi cum dracu', scuză-mă, domnule Grant, îl întrerupse Richard, dar cum să-şi transporte bietul împieliţat buştenii până la piaţa din Philadelphia, mă rog? Să-i bage în buzunar, ha ? Ca pe o mână de castane sau o grămăjoară de boabe. Mi-ar plăcea să te văd mergând pe strada Mare, cu câte un buştean de pin în fiecare buzunar. Pfui, pfui! Vere Duke, sunt destui copaci pentru toţi, şi mai şi rămân. Ei bine, cu greu îmi dau seama în ce direcţie bate vântul când sunt într-unul dintre luminişuri, aşa de deşi şi înalţi sunt copacii. Chiar nu m-aş prinde, dacă n-aş vedea norii, şi eu cunosc toate cotloanele pădurii pe de rost.

— Vai, vai, domnule, strigă Benjamin, care intrase acum şi-şi luase locul în spatele scaunului judecătorului, puţin într-o parte, ca să fie pregătit oricând pentru observaţii precum cea pe care tocmai o făcuse. Priviţi sus, domnule, priviţi sus. Bătrânii marinari spun că un drac nu face cât un marinar decât dacă priveşte în sus. Cât despre busolă, ei bine, nu poţi să cârmuieşti atâta vreme cât nu ai niciuna. Sunt sigur că nu pierd din vedere niciodată gabia mare, aşa cum numesc eu atenţia pe care domnul o acordă acoperişului, dar, vedeţi, îmi potrivesc busola şi iau raportul şi distanţa la care se situează lucrurile, ca să-mi pot decide cursul, în cazul în care se înnorează sau coroanele copacilor ar împiedica lumina cerului. Turla catedralei Sf. Pavel, acum că a fost pusă perpendicular, este de mare ajutor pentru ca lordul Harry să cutreiere pădurile, la fel cum era şi...

— Ei bine, Benjamin, îl întrerupse Marmaduke, observând că familiaritatea majordomului o deranja pe fiica sa, uiţi că este prezentă o doamnă, iar doamnelor le place să vorbească mai mult ele.

— Judecătorul spune adevărul, strigă Benjamin, scoţând unul dintre râsetele sale stridente. Iat-o, spre exemplu, pe

doamna Remarkable Pettibone, e de-ajuns să-i iei piedica de pe limbă şi o să auzi o trăncăneală mai mare decât dacă ai cădea din cauza vântului pe un vas corsar francez, sau cam aşa ceva poate, la fel ca o duzină de maimuţe băgate într-o singură geantă.

Ar fi imposibil de spus dacă gospodina ar fi adus într-adevăr o dovadă pentru a susţine adevărul afirmaţiilor lui Benjamin, dacă ar fi îndrăznit, dar judecătorul îi aruncă o privire aspră şi, nedorind să atragă asupra ei resentimentele acestuia, şi totuşi incapabilă de a-şi controla furia, se năpusti afară din cameră, cu o întoarcere a corpului care aproape că-i rupsese formele firave de la mijloc.

— Richard, spuse Marmaduke, observând că neplăcerea lui a avut efectul dorit, poţi să-mi spui ceva despre tânărul pe care din nefericire l-am rănit? L-am găsit pe munte, vânând în compania lui Ciorap-de-Piele, ca şi cum ar fi fost rude. Dar există o diferenţă evidentă între manierele lor. Tânărul se exprimă într-o limbă aleasă, care rar se aude pe aceste dealuri, şi aceasta mă surprinde cu atât mai mult, cu cât se îmbracă sărăcăcios şi urmăreşte un scop atât de meschin. Şi Mohegan îl ştia. Fără îndoială că este un chiriaş al colibei lui Natty. Aţi remarcat limbajul băiatului, domnule LeQuoi?

— *Certainement, Monsieur Temple*, răspunse francezul, conversa într-adevăr într-o engleză excelentă.

— Băiatul nu este un miracol, exclamă Richard. Am cunoscut copii care au fost trimişi la şcoală devreme, ce vorbeau mult mai bine înainte de a împlini doisprezece ani. Ca Zared Coe, fiul bătrânului Nehemiah, primul care s-a stabilit în lunca îndiguită, cu zăgaz în formă de coif. Ştia să scrie aproape la fel de bine. La paisprezece ani avea o mână la fel de mare ca a mea. Este adevărat că l-am ajutat puţin, îi predam seara. Dar domnul acesta cu vânătoarea ar trebui pus în butuci, dacă ar fi să se mai atingă vreodată de vreun frâu. N-am mai văzut pe nimeni care să se poarte atât de stângaci cu caii. Cred că toată viaţa n-a mai condus decât boi.

— Cred că aici îl nedreptăţeşti pe băiat, Dickon, spuse judecătorul. Este foarte discret în momentele critice, nu zici, Bess?

Întrebarea nu avea nimic care să provoace înroşirea obrajilor, dar Elizabeth tresări din reveria în care căzuse şi, în timp ce răspundea, fruntea i se înroşi:

— Mie, dragă domnule, mi s-a părut extrem de îndemânatic, de prompt şi de curajos. Dar probabil că vărul Richard va spune că sunt la fel de ignorantă ca şi domnul acela însuşi.

— Domn!, repetă Richard. La şcoală numeşti asemenea băieţi „domni", Elizabeth?

— Orice bărbat care ştie să trateze o femeie cu respect şi consideraţie este un domn, răspunse tânăra prompt şi cu o atitudine superioară.

— Numai că nu a ezitat să apară în faţa moştenitoarei în cămaşă, strigă Richard, făcându-i cu ochiul domnului LeQuoi, care l-a rândul lui şi-a închis jucăuş unul, în timp ce pe celălalt l-a întors spre tânăra fată, cu o expresie de simpatie.

— Ei bine, ei bine, mie nu mi s-a părut a fi un domn. Trebuie să spun, totuşi, în favoarea băiatului, că apasă bine pe trăgaci şi are o ţintă bună. Se pricepe să împuşte o căprioară, nu-i aşa, Marmaduke?

— Richard!, spuse maiorul Hartmann, întorcându-şi chipul grav spre domnul căruia i se adresa. Băiatul este bun. Ţi-a salvat viaţa, şi viaţa mea, şi viaţa reverendului Grant, şi viaţa francezului. Şi, Richart, el n-o să vrea niciodată să doarmă sub acoperişul banal de ţiglă pe care Fritz Martmann îl are deasupra capului său.

— Bine, bine, cum poftiţi, venerabile domn, răspunse domnul Jones, străduindu-se să pară indiferent. Ia-l în cabana ta de piatră, dacă vrei, domnule maior. Sunt sigur că băiatul n-a dormit niciodată în viaţa lui în ceva mai bun decât într-un bordei de scoarţă, numai dacă o fi fost vreo cabană ca a lui Ciorap-de-Piele. Prevăd că o să-l strici în curând, toată lumea a văzut ce mândru a devenit repede-repede, doar pentru că a stat la botul cailor mei când eu îi întorceam în drum.

— Nu, nu, bătrâne prieten, strigă Marmaduke. Va fi obligaţia mea să am grijă în vreun fel de băiat. Am şi eu o datorie faţă de el, în afară de serviciul pe care l-a făcut prietenilor mei. Totuşi, cred că o să am de furcă dacă vreau să-l fac să-mi

accepte serviciile. Bess, cred că a arătat vădit că nu-i place propunerea mea de a locui între aceşti pereţi toată viaţa.

— Cu adevărat, dragă domnule, spuse Elizabeth, proiectându-şi în afară buza inferioară, bine continuată. Nu l-am studiat pe acel domn atât de bine, încât să-i citesc trăirile pe chip. Am crezut că, în mod firesc, are dureri din cauza rănii şi mi-a fost milă de el, dar..., şi în timp ce vorbea îşi îndreptă ochii, cu o curiozitate mascată, spre maior.

— Cred, domnule, că Benjamin vă poate spune câte ceva despre el. Nu se poate să fi fost în sat fără ca Benjamin să nu-l fi văzut mai des.

— A, l-am mai văzut pe băiat înainte, spuse Benjamin, care nu avea nevoie de prea multă încurajare pentru a vorbi. Îl urmează îndeaproape pe Natty Bumppo prin munţi după căprioare, ca o barcă olandeză de transport tractată de şalupa Albany. Trage după el şi o puşcă bună, a zis Ciorap-de-Piele, iar eu l-am auzit acolo, în faţa focului din barul lui Betty Hollister, nu mai târziu de noaptea de marţi, lăsându-l pe cel mai tânăr ca fiind, fără discuţie, moartea fiarelor. Dacă e adevărat că poate să împuşte pisica sălbatică pe care am auzit-o gemând pe malul lacului, de când marile îngheţuri şi zăpezile înalte au gonit căprioarele în turme, atunci ar face un lucru bun. Pisica voastră sălbatică este un tovarăş de punte rău şi ar trebui obligată să nu navigheze pe potecile creştinilor.

— Locuieşte în cabana lui Bumppo?, întrebă Marmaduke cu interes.

— Obraz lângă obraz; miercuri vor fi trei săptămâni de când a apărut prima dată în compania lui Ciorap-de-Piele. Capturaseră un lup împreună şi i-au adus scalpul pentru a primi recompensa. Domnul acesta Bumppo se pricepe foarte bine să taie un scalp. Şi sunt unii, aici în sat, care spun despre el că a căpătat dexteritate exersând pe creştini. Dacă zvonurile ar fi adevărate şi dacă eu aş stăpâni peste tot acest ţărm, aşa cum faceţi dumneavoastră, l-aş pedepsi totuşi pentru asta. Am văzut un ţăruş foarte bun lângă stâlpul caznelor şi jur că pot să pregătesc unul chiar cu mâinile mele, pe care să-l folosesc dacă e cazul.

— Nu trebuie să dai crezare poveştilor prosteşti ale lui Natty, el are un fel de drept natural de a-şi câştiga existenţa în munţii ăştia. Şi dacă leneşii din sat hotărăsc singuri să-l enerveze, aşa cum fac uneori pungaşii ăştia recunoscuţi, or să vadă că este protejat de braţul puternic al legii.

— *Bușca e mai pună decât legea, spuse maiorul sentenţios.*

— Aşa e cu puşca lui, exclamă Richard pocnindu-şi degetele. Ben are dreptate, iar eu... Se opri la auzul unui clopoţel obişnuit, de barcă, ridicat la rang de foişor al academiei, care anunţa acum, prin clinchetul său continuu, că sosise ora serviciului religios.

— Domnule Grant, sunteţi, vă rog, amabil să-i mulţumiţi pentru asta şi pentru toate celelalte momente în care şi-a demonstrat mărinimia? E timpul să mergem, pentru că suntem singurii episcopalieni din vecinătate, adică eu, Benjamin şi Elizabeth. Corciturile ca Marmaduke le socotesc la fel de rele ca ereticii.

Preotul se ridică şi oficie serviciul cu umilinţă şi fervoare, iar întregul grup s-a pregătit imediat pentru a merge la biserică, sau mai degrabă la academie.

Capitolul 10

Chemând toţii păcătoşii să se roage,
Clopotul bătu îndelung, aşa de tare şi profund.

SCOTTS BURGHER

În timp ce Richard şi *monsieur* LeQuoi, însoţiţi de Benjamin, au înaintat spre academie pe o potecă făcută prin zăpadă, judecătorul, fiica lui, preotul şi maiorul au urmat o cale mai ocolită, pe străzile satului, care ducea în acelaşi loc.

Luna se înălţase, iar globul său trimitea un şuvoi de lumină asupra contururilor întunecate ale pinilor, care încoronau munţii estici. Pentru anumite climate, cerul ar fi fost considerat destul de limpede şi de lucios pentru înserare. Stelele străluceau pe boltă, ca ultimele sclipiri ale unui foc îndepărtat, atât de tare le ştirbea din sclipire iradierea copleşitoare a atmosferei. Razele selene loveau suprafaţa albă a apei şi a câmpurilor, trimiţând în văzduh reflecţii ale unei lumini a cărei scânteiere era îmbogăţită de culoarea imaculată a nămeţilor imenşi de zăpadă care acopereau pământul.

Elizabeth a început să citească semnele, dintre care unul aproape că apărea deasupra fiecărei uşi, în timp ce sania se mişca sigur şi uşor, de-a lungul străzii principale. Pe măsură ce înainta, privirea ei întâlnea nu numai denumirea unor noi ocupaţii, dar şi nume care îi erau străine. Până şi casele păreau schimbate. Una era altfel din cauza unei adăugiri, alta fusese vopsită, o alta fusese ridicată pe terenul unei vechi cunoştinţe, care fusese alungată de pe pământul său aproape la fel de repede ca atunci când îşi făcuse apariţia aici. Din toate însă ieşeau locatarii lor, care, în mod invariabil, îşi urmau drumul

către locul în care se anunţase că se va ţine prezentarea, conform gustului comun al lui Richard şi al lui Benjamin.

După ce a privit aceste clădiri, avantajate puţin de lumina puternică, dar delicată a lunii, eroina noastră îşi întoarse privirea pentru a analiza chipurile diferite ale oamenilor care treceau, în căutarea vreunei figuri cunoscute. Dar toţi păreau la fel, înfofoliţi în pelerine, glugi, haine sau blănuri, alunecând pe potecile înguste croite în zăpadă, care duceau până sub case, ascunse pe jumătate de nămetele care fusese aruncat în părţi atunci când se săpase cărarea adâncă pe care mergeau cu greu. O dată sau de două ori i s-a părut că îşi amintea o anumită statură sau mersul cuiva, dar persoana în cauză dispărea imediat în spatele uneia dintre grămezile acelea enorme de lemn care se găsea în faţa fiecărei uşi. Mai recunoştea câte o figură sau statură pe care le ştia, numai când oamenii treceau de pe strada principală pe o alta cu care se intersecta în unghi drept, ducând direct la locul de întâlnire.

Clădirea era situată în una din părţile cele mai importante ale satului, fiind dintre cele mai frecventate case, judecând după intrarea bătătorită şi după însemnul care se legăna, cu sunet jalnic, în rafalele care măturau din când în când suprafaţa lacului. Clădirea nu avea decât un singur etaj, dar ferestrele de la acoperiş, vopseaua, obloanele de la ferestre şi focul vesel care se vedea strălucind prin uşa deschisă îi dădeau un aer de confort pe care puţini dintre vecinii săi îl aveau. Însemnul era prins de un stâlp obişnuit de cârciumă şi avea reprezentată figura unui călăreţ înarmat cu sabie şi cu pistoale, care purta o căciulă din piele de urs, încălecat năvalnic pe un animal fioros. În lumina lunii, aceste detalii au putut fi observate uşor, la fel ca şi un rând de scris aproape ilizibil cu vopsea neagră, dar pe care Elizabeth, pentru care era ceva familiar, l-a citit cu uşurinţă – „Dragonul neînfricat".

Pe când sania trecea, un bărbat şi o femeie ieşeau pe uşa acestei case. Primul se deplasa cu un pas ţeapăn, milităresc, accentuat în mare măsură de şchiopătarea unui picior, dar femeia mergea înainte cu paşi liniştiţi, având aerul că nu părea să ia în considerare prea mult ceea ce va întâlni în calea sa. Lumina lunii cădea direct asupra chipului său plin,

lat şi roşu, dezvăluindu-i trăsăturile masculine, sub batjocura unei căciuli încreţite, care trebuia să îmblânzească liniile unui chip cu siguranţă lipsit de delicateţe. În vârful capului, în aşa fel încât să nu-i umbrească deloc faţa, avea o bonetă mică de mătase neagră, cu o linie comună. Primind razele lunii din partea de est, faţa sa semăna puţin cu un soare care răsare de la vest. Înaintă cu paşi bărbăteşti, pentru a opri sania. Cum judecătorul l-a îndemnat pe tizul regelui grec, care ţinea frâiele pentru a-şi cerceta calul, cele două grupuri s-au apropiat repede.

— Noroc la toată lumea şi bun venit acasă, dom'judecător, strigă femeia cu un puternic accent irlandez. Pentru mine sunteţi întotdeauna bine-veniţi, în mod sigur. Uite-o şi pe domnişoara Lizzie, ce femeie pe cinste a devenit! Ce dureri de inimă le-ar mai da tinerilor dacă ar fi vreun regiment în oraş. O, dar e păcat să vorbim de asemenea vanităţi când clopoţelul ne cheamă la întâlnire, aşa cum o să ne cheme pe nepregătite într-o zi. Bună seara, dom' maior. Să fac un bol de grog cald cu gin? Sau o să rămâi în casa mare în Ajunul Crăciunului, ca apoi în prima zi a anului să te întorci acolo?

— Mă bucur să vă văd, doamnă Hollister, răspunse Elizabeth. De când am ieşit pe uşa casei am tot încercat să găsesc o faţă cunoscută, dar nu am văzut decât chipul tău. Casa dumitale este, de asemenea, neschimbată, în timp ce toate celelalte sunt atât de diferite încât, dacă nu le-aş şti după locurile unde sunt construite, mi-ar fi total străine. Văd că mai ai încă însemnul cu căprioara, pictat de vărul Richard; se păstrează chiar şi numele din partea de jos, din cauza căruia îmi aduc aminte că aţi avut neînţelegeri.

— „Dragonul neînfricat", nu-i aşa? Şi ce nume ar putea să poarte, dacă acesta e singurul după care e cunoscut, cum poate să-ţi spună şi soţul meu, căpitanul, care-i aici. A fost o plăcere să-l aşteptăm atât, dar avem mare nevoie de el. O, dar a avut un sfârşit neaşteptat. Dar să sperăm că poate era vorba de o cauză justificată. Nici părintele Grant nu ar putea să nege aşa ceva. Da, da, domnul voia să-l vopsească şi noi ne-am gândit că ar fi bine dacă i-am pune chipul acolo sus; el, care a împărţit cu noi şi binele, şi răul de atâtea ori. Ochii

nu sunt la fel de mari sau de fioroşi ca aceia ai căpitanului însuşi, dar perciunii şi căciula sunt exact la fel. Bine, bine, nu vă mai ţin în frig să vorbim, dar o să vă vizitez mâine, după slujbă, să vă întreb ce mai faceţi. Este datoria noastră sfântă să profităm cât mai mult de prezent şi să mergem la casa care este deschisă pentru toţi. Aşa că Dumnezeu să vă binecuvânteze şi să vă ferească de rău. Să fac ginul în seara asta, dom' maior, sau nu?

La această întrebare, germanul răspunse afirmativ, cu emfază. Şi, după un schimb de câteva cuvinte între soţul gazdei cu chipul aprins şi judecător, sania plecă mai departe. Ajunse în curând la uşa academiei, unde grupul a coborât şi a intrat în clădire.

Între timp, domnul Jones şi cei doi însoţitori ai săi, având de parcurs un drum mult mai scurt, sosiseră la locul stabilit cu câteva minute înaintea lor. În loc să se repeadă înăuntru pentru a savura uimirea coloniştilor, Richard şi-a băgat mâinile în buzunarele paltonului şi a început să se plimbe prin faţa academiei, ca o persoană pentru care ceremoniile erau ceva familiar.

Sătenii au intrat pe rând în clădire, cu o gravitate şi cu o bună-cuviinţă pe care nimic nu le putea afecta în asemenea ocazii, dar şi cu o grabă care părea să fie datorată curiozităţii. Cei care au venit din ţările vecine au întârziat puţin pentru a-şi acoperi caii cu nişte pături albcu albastru, înainte de a-şi satisface dorinţa de a vedea interiorul casei. Richard s-a apropiat de cei mai mulţi dintre aceşti oameni, i-a întrebat de sănătate şi de starea în care se găseau familiile lor. Uşurinţa cu care el le-a rostit numele, până şi pe cele ale copiilor lor, arăta cât de bine îi cunoştea, pe ei şi pe familiile lor, iar răspunsurile pe care le-a primit, cât era de simpatizat.

În cele din urmă, unul dintre bărbaţii din sat s-a oprit, de asemenea, şi a fixat o privire gravă asupra unui edificiu nou, de cărămidă, care, înălţându-se, arunca o umbră prelungă asupra câmpurilor de zăpadă, iar razele lunii pline gradau frumos jocul de lumini şi umbre. În faţa academiei era o bucată de teren liber, care se dorea a fi o piaţă publică. Pe partea cealaltă, în faţa domnului Jones, se ridica biserica Sf. Pavel, încă neterminată. Acest edificiu fusese construit în timpul verii precedente,

cu ajutorul a ceea ce se numea cotizaţie, deşi toţi banii, sau aproape toţi, veneau din buzunarul moşierului. Fusese ridicată cu convingerea certă că era nevoie de un loc de venerare mai potrivit decât „sala lungă a academiei", iar înţelegerea tacită era aceea că, după terminarea construcţiei, decizia legată de denumirea ei va rămâne la latitudinea oamenilor. Deşi în mod deschis nu s-a vorbit decât foarte puţin despre acest subiect, câţiva dintre sectanţi au aşteptat cu mult entuziasm luarea acestei decizii. Dacă judecătorul Temple ar fi susţinut în mod special cauza vreunei secte, problema ar fi fost rezolvată imediat, pentru că el avea o influenţă prea mare pentru ca cineva să i se opună. Dar a refuzat să se implice în această discuţie, privându-l, cu delicateţe, chiar şi pe Richard de avantajul pe care l-ar fi primit prin susţinerea lui. Acesta îi asigurase în secret pe propriii săi diocezi că atât clădirea, cât şi congregaţia vor aparţine în mod sigur Bisericii Protestante Episcopale. Dar când judecătorul şi-a afirmat cu hotărâre neutralitatea, domnul Jones şi-a dat seama că avea de convins o mulţime de oameni încăpăţânaţi. Prima lui măsură a fost aceea de a merge printre ei şi de a le vorbi despre raţiune, pentru a-i convinge de superioritatea modului lui de a gândi. L-au ascultat cu toţii cu răbdare şi niciunul dintre ei nu a rostit un cuvânt ca replică la ceea ce spusese el, iar Richard a crezut, când terminase de străbătut întreaga colonie, că decizia fusese luată în favoarea lui. Richard dorea să bată fierul cât era cald, aşa că, prin intermediul ziarului, a convocat o întâlnire în vederea rezolvării acestei chestiuni prin vot, imediat. Nu a venit niciun suflet, iar Richard şi-a petrecut una dintre cele mai neliniştite după-amiezi pe care le avusese vreodată purtând discuţii inutile cu doamna Hollister, care susţinea cu fermitate că Biserica Metodistă (căreia îi aparţinea) era cea mai în măsură şi merita să intre în posesia noului templu. Richard şi-a dat seama că de data aceasta fusese prea optimist şi greşise la fel ca aceia care sunt ignoranţi în relaţiile lor cu asemenea oameni precauţi şi vicleni. Astfel a adoptat el însuşi o atitudine înşelătoare, pe cât de bine putea, înaintând pas cu pas spre atingerea scopurilor sale.

Datoria de a ridica clădirea fusese transferată în mod unanim asupra domnului Jones şi lui Hiram Doolittle. Construiseră

împreună şi conacul, şi academia, şi închisoarea; numai ei se pricepeau acum să proiecteze şi să ridice o asemenea structură atât de necesară. De la început, arhitecţii cu pricina au făcut o împărţire egală a sarcinilor. Primul a primit îndatorirea de a realiza toate planurile, iar cel de-al doilea urma să supravegheze execuţia propriu-zisă. Profitând de avantajul pe care îl avea, Richard a hotărât în secret că ferestrele ar trebui să aibă o arcă romană, acesta fiind primul pas bun în vederea îndeplinirii dorinţelor sale. Clădirea se construia din cărămidă; asta i-a permis să îşi ţină ascunsă ideea până în clipa în care ramele trebuiau adăugate. Atunci, într-adevăr era momentul să facă ceva. I-a comunicat cu precauţie lui Hiram care erau dorinţele sale, şi în acest scop, fără a se consulta deloc cu „partea spirituală" a acestui proiect, a făcut presiuni cu blândeţe, motivând că era în beneficiul frumuseţii arhitectonice. Hiram l-a ascultat cu răbdare şi fără să-l contrazică, dar Richard tot n-a reuşit să descopere părerile asistentului său asupra acestui subiect interesant. Cum pentru dreptul de a face planurile era, după cuviinţă, delegat domnului Jones, nu a fost verbalizată niciun fel de obiecţie. Dar, în timpul execuţiei, au apărut nenumărate greutăţi. La început a fost lipsa de material potrivit din care să se execute ramele. Însă Richard a expediat această obiecţie, trasând dintr-odată o linie cu creionul de-a lungul a două picioare din lungimea lor. Apoi a venit vorba de preţ, dar Richard i-a reamintit lui Hiram că vărul lui plătea totul şi că el gestiona cheltuielile. Această ultimă intimidare a valorat foarte mult şi după o opoziţie tăcută şi îndelungată, dar care nu a dat rezultatele aşteptate, s-a obţinut îngăduinţa ca lucrările să înceapă după planul original.

Următoarea dificultate a apărut la construirea turlei, pe care Richard o modelase după una dintre clopotniţele mai mici ce împodobesc marea catedrală londoneză. Este adevărat că imitaţia a ieşit cam jalnic, pentru că proporţiile fuseseră prea puţin studiate, dar, după mai multe greutăţi, domnul Jones a avut satisfacţia de a vedea ridicat un obiect care semăna izbitor, ca formă, cu o sticluţă pentru oţet. De data aceasta, a avut de înfruntat mai puţină opoziţie decât în cazul

ferestrelor, pentru că tuturor coloniştilor le plăceau noutăţile, iar turla lor era fără precedent.

Astfel au încetat şi lucrările pentru acel anotimp şi urmau mai multe deliberări în vederea luării unor hotărâri legate de interior. Richard ştia foarte bine asta şi şi-a dat arama pe faţă când a venit cu propunerea unui pupitru şi a unui spaţiu în jurul altarului, rezervat preotului şi coriştilor, pentru că acestea erau aranjamente pe care le concepuse el însuşi, fără a exista în vreo altă biserică din ţară. Totuşi, bazându-se pe avantajele pe care le obţinuse deja, el a conceput un stil îndrăzneţ pentru aşezământul Sf. Pavel şi a fost destul de prudent în a-şi da acordul – chiar dacă nu dorea aşa ceva – ca biserica să poarte acest nume, făcând totuşi o mică adăugare şi îi spuse Noua biserică „Sf. Pavel", simţind mai puţină aversiune faţă de numele împrumutat de la catedrala engleză decât de la sfânt.

Bărbatul despre care am spus deja că se oprise pentru a contempla acest edificiu nu era altul decât cel numit adesea domnul sau Squire Doolittle. Avea o siluetă mai degrabă înaltă şi sfrijită, cu trăsături ascuţite, iar chipul său exprima bunăcuviinţă formală amestecată cu o viclenie josnică. Richard s-a apropiat de el, urmat de *monsieur* LeQuoi şi de majordom.

— Bună seara, domnule, spuse Richard, plecându-şi capul, dar fără să-şi scoată mâinile din buzunare.

— Bună seara, domnule, spuse şi Hiram, întorcându-se cu totul.

— E o noapte rece, domnule Doolittle, o noapte rece, domnule.

— Cam rece, e un anotimp destul de urât.

— Ce, te uiţi la biserica noastră, nu-i aşa? Arată bine în lumina lunii. Vezi cum luceşte şi tabla de pe cupolă? Îţi garantez că domul celeilalte catedrale Sf. Pavel nu străluceşte niciodată aşa, din cauza ceţei din Londra.

— Arată bine casa aceasta de rugăciune, răspunse Hiram. Şi cred că *musiu* Lær Quaw şi domnul Penguillian vor fi de acord.

— *Siguramente*, exclamă domnul LeQuoi de complezenţă. Este foarte frumos.

— Am ştiut eu că musiu o să spună asta. Ultima melasă pe care am avut-o a fost foarte bună. Nu se întâmplă să mai ai puţină la îndemână?

— A, da, domnule, răspunse *monsieur* LeQuoi, ridicând uşor din umeri, cu o grimasă glumeaţă pe chip. Mai este. Mă bucur foarte tare că vă place. Sper că doamna Doolit' stă bine cu sănătatea.

— Destul de bine cât să se agite tot timpul, spuse Hiram. Domnul nu a terminat încă planurile pentru interiorul casei de rugăciuni?

— Nu, nu, nu, spuse Richard grăbit, dar făcând o pauză destul de mare între fiecare negaţie. E nevoie de multă gândire. Spaţiul de construit e destul de mare şi mă tem că nu vom şti să-l împărţim cât mai avantajos. O să rămână mult loc liber în jurul amvonului, pe care nu vreau să-l aşez lângă perete, ca ghereta unei santinele lipită pe laterala unui fort.

— Regula spune că trebuie să pui strana diaconului sub amvon, zice Hiram, şi apoi, de parcă se aventurase prea mult, adăugă: Dar fiecare ţară cu obiceiurile sale.

— Asta aşa e, strigă Benjamin. Acum, străbătând coasta Spaniei şi a Portugaliei, poţi să vezi câte o mănăstire ridicată pe fiecare promontoriu, cu mai multe turle şi console, ca nişte giruete în formă de câine şi alte sfârleze de vânt, mai multe decât ai putea să găseşti pe o goeletă cu trei catarge. Dacă se întâmplă să ai nevoie de ceva pentru vreo biserică, cu siguranţă Anglia e ţara în care trebuie să te duci după modele şi alte lucruri la modă. Cât despre Sf. Pavel, deşi nu am văzut-o niciodată, pentru că e drum lung până în oraş, de la strada Radcliff şi din port, totuşi toată lumea ştie că e cel mai falnic lucru din lume la ora actuală. Nu cred decât că biserica asta de colo este, faţă de cealaltă, cum e un cetaceu pe lângă o balenă; e vorba doar despre o mică diferenţă de mărime. *Musiu* Ler Quaw, care e aici, a mai fost şi în ţări străine. Şi chiar dacă aceasta nu e la fel ca acelea de acasă, probabil că a văzut nişte biserici şi în Franţa şi sunt sigur că are o vagă idee despre cum trebuie să fie o biserică. Şi acum îl întreb de-a dreptul pe musiu dacă nu e un lucru deştept, în general vorbind...

— Este foarte potrivit împrejurărilor, spuse francezul. E făcută cu multă judecată, dar ei au construit, cum îi spuneţi, ah, ă..., ă..., *la grande cathedrale*, într-o ţară catolică.

Catedrala Sf. Pavel din Londra este foarte frumoasă, *forte belle, forte grande*, mare cum spuneţi voi. Dar, *Monsieur* Ben, *pardonnez-moi*, dar nu valorează la fel de mult precum Notre Dame.

— A, *musiu*, ce spuneţi? Sf. Pavel nu valorează nicio para? Poate credeţi şi că „Alteţa sa Billy" nu este un vapor la fel de bun ca „Billy de Paris"? Dar ar fi pus pe fugă două vapoare ca alea în orice zi şi pe orice vreme.

Cum Benjamin căpătase o atitudine foarte ameninţătoare, ridicând un braţ la capătul căruia apărea un pumn mare cât jumătate din capul domnului LeQuoi, Richard a crezut de cuviinţă că este timpul să-şi manifeste autoritatea.

— Taci, Benjamin, taci, spuse el. Niciunul dintre voi nu-l înţelege pe *monsieur* Le Quoi şi vă pierdeţi controlul. Dar iată că vine domnul Grant şi o să înceapă slujba. Hai să intrăm.

Francezul, care a primit replica lui Benjamin cu o superioritate de om bine-crescut, care nu ar fi arătat altceva decât milă pentru ignoranţa celuilalt, îşi dădu acordul printr-o plecăciune şi îşi urmă însoţitorul.

Hiram şi majordomul mergeau în spate, cel din urmă bombănind în timp ce intra în clădire:

— Dacă e adevărat că regele Franţei ar avea o casă în care să locuiască şi care să se compare cu Sf. Pavel, le-aş mai suporta flecăreala. Niciun muritor de rând nu poate îndura să audă un francez cum ponegreşte o biserică engleză în felul ăsta. Ei bine, domnule Doolittle, am fost prezent, odată, la lansarea la apă a două fregate bine construite, confortabile, cu rândunele fixe, cu tunuri după moda nouă la pătrare. Aşa că, dacă ar fi avut numai englezi la bord, s-ar fi luptat şi cu dracu'?

Rostind aceste cuvinte prevestitoare, Benjamin intră în biserică.

Capitolul 11

Nebunii ce-au venit să zeflemească
Au mai rămas ca să se roage.

GOLDSMITH

În ciuda eforturilor reunite ale lui Richard şi Benjamin, „sala cea lungă" nu era decât un templu fără prea mari pretenţii. Băncile erau butucănoase, fără să se fi avut în vedere altceva decât utilitatea lor, şi erau aranjate în rânduri pentru a primi congregaţia, în timp ce o gheretă grosolană fusese pusă lângă perete, chiar la jumătatea lungimii încăperii, ca o scuză pentru lipsa amvonului. În faţa acesteia era ceva ca un fel de pupitru, iar o masă mică de mahon adusă de la conac, acoperită cu o faţă de damasc imaculată, stătea în echilibru precar, în drumul spre altar. În fiecare fisură care apăruse în lemnăria verde şi cioplită în grabă cu care se făcuse atât clădirea, cât şi mobila erau băgate crengi de pin şi cucută, iar de-a lungul părţilor maronii ale pereţilor acoperiţi cu zgârieturi erau nenumărate ghirlande şi simboluri. Cum sala era luminată numai de vreo zece sau douăzeci de lumânări amărâte, iar ferestrele nu aveau obloane, locul ar fi fost în mod normal prea trist şi lipsit de viaţă pentru a sărbători Ajunul Crăciunului. Totuşi, focurile mari care trosneau la fiecare capăt al sălii dădeau scenei o doză de veselie, aruncând din când în când lumina vreunei flăcări asupra şiragului de crengi şi de chipuri.

Bărbaţii şi femeile erau despărţiţi de o zonă din centrul camerei, chiar în faţa amvonului. Acest spaţiu se desfăşura între câteva bănci, ocupate de personajele cele mai importante din sat şi de vecinii lor. Această diferenţiere era mai degrabă o concesie nejustificată făcută de populaţia mai săracă şi mai puţin rafinată decât un drept cerut de cei mai norocoşi. Una

dintre bănci era ocupată de grupul judecătorului Temple, din care făcea parte şi fiica sa; cu excepţia doctorului Todd, nimeni altcineva nu a dorit să atragă asupra sa învinuirea de trufie, ocupând ceea ce era considerat locul de vază al templului.

Richard ocupă un scaun din spatele unei alte mese, îndeplinindu-şi datoria de funcţionar, iar Benjamin, după ce a pus mai mulţi butuci pe foc, s-a postat în apropiere, gata pentru orice acţiune care necesita cooperare.

O încercare de a descrie această congregaţie ar fi mult peste puterile noastre, pentru că îmbrăcămintea era la fel de variată ca şi oamenii. Fiecare femeie purta câte un articol mai rafinat, probabil o relicvă din alte vremuri, „asortat" la vestimentaţia de o calitate îndoielnică care predomina în regiunea acestor păduri. Una purta mătase decolorată, care îmbrăcase cel puţin trei generaţii, peste nişte ciorapi negri, ordinari. Alta, un şal în culori la fel de numeroase ca ale curcubeului, peste o rochie care îi venea ciudat, din „material de damă" maroniu şi grosolan.

Pe scurt, fiecare purta articolele preferate, şi atât femeile, cât şi bărbaţii erau îmbrăcaţi în cele mai bune haine. Pentru toţi, materialele neprelucrate, fabricate în propriile lor case, erau de bază. Un bărbat a venit echipat în hainele unei companii de voluntari de artilerie al cărei membru fusese în „ţările de jos", din simplul motiv că era cel mai bun costum pe care îl avea. Alţi câţiva, mai ales bărbaţii tineri, purtau pantaloni din pânză albastră, garnisită cu roşu pe partea încreţită a uniformei „Infanteriei Uşoare Templeton", din vanitatea de a fi văzuţi în „haine cumpărate". Mai era unul îmbrăcat într-o „redingotă de puşcaş", cu faldurile şi tivurile de un alb impecabil, trimiţând parcă săgeţi de gheaţă în inimă cu aerul său rece, deşi haina maronie făcută în casă, ascunsă dedesubt, păstra prin grosimea ei un nivel suficient de căldură.

Toţi aveau aceeaşi expresie întipărită pe chip, mai ales aceia din congregaţie care nu se bucurau de avantajele celor mai bogaţi. Toţi aveau o piele pământie, care nu însemna nimic altceva decât expunere îndelungată la soare şi acelaşi aer de mare decenţă şi atenţie, amestecat în general cu o expresie de viclenie, iar în acest moment, cu o vie curiozitate. Din când în când se mai putea vedea în rândul congregaţiei

şi câte o faţă sau rochie care diferea cu totul de descrierea pe care am făcut-o. Dacă avea chipul însemnat de urmele vărsatului, purtând jartiere sau o haină care venea bine pe trupul purtătorului, era în mod sigur un emigrant englez, care îşi îndreptase paşii către această margine de glob. Dacă avea trăsăturile dure, fără culoare, cu pometii înalţi, era un nativ scoţian, care se găsea în aceeaşi situaţie.

Bărbatul scund, cu înfăţişarea oacheşă a spaniolilor, care se ridica mereu pentru a face loc frumoaselor oraşului să intre, era fiul lui Erin, care îşi părăsise în ultima vreme grupul pentru a deveni vânzător de produse de papetărie în Templeton. Pe scurt, jumătate din naţiunile Europei de Nord aveau reprezentanţi în această adunare, deşi toţi se asemănau foarte mult americanilor ca înfăţişare şi îmbrăcăminte, cu excepţia englezului. Acesta, într-adevăr, nu numai că preferase obiceiurile din ţara sa în materie de îmbrăcăminte şi condiţii de viaţă, dar de regulă îşi băga plugul printre buşteni la fel cum făcuse înainte pe câmpiile din Norfolk, până când o experienţă care l-a costat scump l-a învăţat preţioasa lecţie că un popor inteligent ştia ce este mai bine pentru pământurile sale decât un observator întâmplător sau un vizitator care poate că avea prea multe prejudecăţi pentru a compara ori era chiar prea trufaş pentru a învăţa.

Elizabeth descoperi în curând că împărţea atenţia congregaţiei cu domnul Grant. Din timiditate, nu a putut observa în voie înfăţişarea persoanelor pe care le-am descris şi s-a limitat să arunce câteva ocheade. Dar, pe măsură ce bocănitul pantofilor se auzea tot mai rar pe podea, şi chiar şi tusetele încetau, la fel ca şi celelalte mici manifestări ale unei congregaţii care se pregăteşte să acorde o atenţie respectuoasă, a simţit imboldul de a privi în jurul ei. Treptat, larma s-a potolit, până când tusete înfundate au cerut să înceteze şoaptele izolate, iar liniştea cea mai profundă a pus stăpânire pe apartament. Nu se mai auzeau decât trosnetele focului care răspândea lumină, iar feţele şi ochii tuturor s-au întors către preot. În acea clipă, din stradă s-a auzit zgomotul puternic al unor picioare trântite de pavaj, ca şi cum un nou-venit s-ar fi scuturat de zăpada care se lipea în mod obligatoriu de cizmele

unui trecător. Nu s-a auzit însă şi zgomotul unui mers apăsat, dar imediat, Mohegan, Ciorap-de-Piele şi tânărul vânător şi-au făcut apariţia. Purtau cu toţii mocasini, şi paşii lor nu s-ar fi auzit dacă liniştea nu ar fi fost atât de adâncă.

Indianul traversă camera foarte grav şi, observând un scaun gol alături de judecător, l-a ocupat imediat, într-un mod care dovedea că avea simţul propriei demnităţi. Aici, trăgându-şi pătura cât mai aproape, ca pentru a-şi ascunde puţin chipul, rămase neclintit de-a lungul întregii slujbe, dar foarte atent. Natty a trecut pe lângă locul pe care însoţitorul său îl ocupase atât de firesc şi s-a aşezat pe capătul unui butuc, aproape de foc, unde a şi rămas, ţinând puşca între picioare şi absorbit de gânduri care nu păreau a fi prea plăcute. Tânărul a găsit un loc în mijlocul celor din congregaţie şi liniştea s-a instalat iarăşi.

Domnul Grant s-a ridicat şi şi-a început serviciul cu minunata afirmaţie a profetului evreu: „Dumnezeu sălăşluieşte în templul lui sfânt, iar pământul tot să se reculeagă înaintea lui." Exemplul domnului Jones nu era necesar pentru ca întreaga congregaţie să se ridice, dar solemnitatea lui a fost ca o magie care i-a îmboldit. După o scurtă pauză, domnul Grant a continuat cu predica solemnă şi cuceritoare a serviciului său. Nu se auzeau decât tonurile profunde, dar afectuoase ale celui care citea încet din exordiu. La un moment dat, ceva i s-a părut lui Richard incomplet, s-a ridicat de pe scaunul său şi a ieşit din cameră în vârful picioarelor.

Când preotul a îngenuncheat pentru rugăciune şi confesiune, congregaţia i-a urmat exemplul numai pentru a-şi putea relua locurile. Din clipa aceea, niciunul dintre eforturile preotului care au urmat în cursul serii nu a reuşit să-i urnească, de parcă ar fi fost un singur trup. Unii se mai ridicau din când în când, dar era clar că cea mai mare parte dintre ei a continuat neclintită. Este adevărat că erau atenţi, dar era genul de atenţie pe care o acordau ceremoniei pentru spectacolul în sine, şi nu pentru că ar fi fost o slujbă de venerare la care să ia parte, la rândul lor. Părăsit astfel de ajutorul său, domnul Grant a continuat să citească, dar nu a auzit niciun răspuns. După fiecare vers al rugăciunii făcea o pauză scurtă şi solemnă, dar nicio voce nu repeta textul elocvent al rugăciunii.

Buzele Elizabethei se mişcau, dar o făceau în van, şi cum era obişnuită cu slujbele ţinute în bisericile din oraş, începea să simtă cu intensitate stânjeneala momentului, când o voce feminină, joasă şi blândă, începu să repete după preot: „Am lăsat nefăcute acele lucruri pe care ar fi trebuit să le facem." Elizabeth a fost surprinsă să găsească acolo o femeie care să se ridice cu superioritate deasupra timidităţii sale naturale; şi-a întors privirea către pocăită. Văzu o tânără stând în genunchi, la mică distanţă de ea, cu figura umilă, privind pe deasupra cărţii.

Această străină, căci pentru Elizabeth era complet străină, avea o înfăţişare subţire şi fragilă. Purta o rochie curată, care îi venea bine, iar chipul său, deşi palid şi puţin agitat, atrăgea atenţia prin expresia dulce şi melancolică. Această fiinţă atât de tânără care îl ajută pe preot a mai dat un al doilea şi un al treilea răspuns, când sunetul puternic al unei voci masculine se auzi din partea cealaltă a clădirii. Domnişoara Temple recunoscu imediat timbrul tânărului vânător şi, străduindu-se să-şi învingă propria sfială, adăugă celorlalte trei şi propria voce joasă.

În tot acest timp, Benjamin întorcea stângaci, dar cu multă râvnă, foile unei cărţi de rugăciune, nereuşind nicidecum să găsească pagina. Totuşi, înainte ca preotul să sfârşească confesiunea, Richard reapăru în uşă şi, pe măsură ce înainta uşor în încăpere, răspunse şi el, cu o voce care nu trăda o altă grijă decât aceea de a nu fi auzit. Ducea în mână o cutie mică, deschisă, iar pe una dintre părţile sale laterale erau scrise cu vopsea neagră cifrele „8 X 10". După ce a pus această cutie în amvon, cu aparenta menire de a fi scaun pentru sprijinirea picioarelor preotului, se întoarse la locul său la timp pentru a spune grav „Amin". Ochii celor din congregaţie s-au îndreptat în mod firesc spre ferestre; domnul Jones intra cu povara sa, iar apoi, ca şi cum toţi ar fi fost obişnuiţi cu „puterea lui asupra toate", s-au întors către preot, cu o mare şi curioasă atenţie.

Îndelungata experienţă a acestuia i-a oferit calităţile admirabile care l-au ajutat să-şi ducă la îndeplinire îndatorirea. A înţeles foarte bine caracterul ascultătorilor săi, oameni neclintiţi în propriile obiceiuri şi care, fiind deprinşi îndeajuns

cu subtilităţile şi distincţiile fine dintre opiniile lor religioase, au judecat introducerea unor asemenea ajutoare temporare, ca formă a venerării spirituale, nu numai cu gelozie, dar cel mai adesea cu dezgust. Îşi dobândise multe dintre cunoştinţe studiind marea carte a naturii umane, care era larg deschisă în lume. Şi ştiind cât de periculos era să te lupţi cu ignoranţa, se străduia constant să evite poruncile atunci când judecata lui superioară îi spunea că ar fi mai prudent să încerce să se ghideze. Ortodoxia lui nu depindea în niciun fel de sutană. Dacă împrejurările o cereau, se putea ruga cu credinţă şi cu ardoare, fără să fie asistat de paracliserul lui; era cunoscut chiar şi pentru predicile evanghelice, de o elocinţă nativă şi cuceritoare, pe care le ţinea fără să întrebuinţeze epitaful.

În clipa de faţă cedase, din multe puncte de vedere, în faţa prejudecăţilor congregaţiei sale. Şi când a terminat, fiecare dintre noii săi ascultători a crezut că ceremonia fusese mai puţin romano-catolică şi dezgustătoare, şi mai conformă propriilor sale concepţii despre preaslăvirea evlavioasă decât se aşteptaseră de la un serviciu de convenienţă. În cursul serii, Richard a găsit în preot un aliat foarte puternic pentru îndeplinirea uneltirilor sale religioase. Predicând, domnul Grant se străduia să se menţină pe o cale de mijloc între doctrinele mistice ale crezurilor idealizate care îi implică zilnic pe profesorii lor în cele mai absurde contraziceri şi acele roluri fluide ale guvernării morale, care l-ar coborî pe Mântuitor la nivelul unui dascăl de la o şcoală de etică. Era necesar să propovăduiască doctrinele, pentru că mai puţin de atât nu i-ar fi satisfăcut pe ascultătorii lui, cărora le plăceau atât de mult aceste discuţii şi care i-ar fi interpretat reţinerea ca pe o recunoaştere tacită a naturii superficiale a crezurilor sale. Am mai spus că, datorită varietăţii nesfârşite a profesorilor lor de religie, coloniştii erau obişnuiţi cu preceptele diferite ale fiecărui rit, şi dacă ar fi găsit unul căruia subiectul să-i fie indiferent, acest lucru i-ar fi distrus influenţa. Dar domnul Grant amesteca atât de fericit vederile credinţei creştine primite de toată lumea cu dogmele propriei biserici, încât, deşi nimeni nu era scutit în întregime de influenţa judecăţilor sale, foarte puţini au fost alarmaţi de această inovaţie.

— Dacă luăm în considerare marea varietate a firii umane, dragii mei ascultători, chiar dacă ea este influenţată de educaţie, oportunitate, condiţiile fizice şi morale ale creaturii, conchise el serios, nu este nicio surpriză, într-adevăr, că unele crezuri atât de diferite în aspiraţiile lor se dezvoltă dintr-o religie cunoscută, dar ale cărei revelaţii sunt ocultate de scurgerea timpului şi ale cărei doctrine erau, după moda ţărilor în care au fost promulgate prima dată, răspândite cel mai adesea sub forma unor parabole şi într-un limbaj care abunda în metafore şi pline de figuri de stil. În punctele în care învăţaţii, cu toată buna lor credinţă, s-au simţit obligaţi să se contrazică, cei fără carte au în mod obligatoriu diferite păreri. Dar, din fericire pentru noi, fraţii mei, fântâna iubirii divine pleacă de la un izvor prea pur pentru a admite alterarea sa pe parcurs. Îşi extinde puterile dătătoare de viaţă şi asupra celor care o beau, dându-le celor drepţi şi viaţă veşnică. Este statornică de-a lungul timpurilor şi se strecoară în fiecare creatură. Dacă există vreun mister al felului în care îşi răspândeşte efectul, acesta este misterul divin. Cunoaşterea temeinică a naturii, a puterii şi a maiestăţii lui Dumnezeu poate da naştere la credinţă, dar nu una adevărată. Dacă trebuie să credem în doctrine care nu sunt conforme cu deducţiile minţii omeneşti, să nu uităm niciodată că aceasta este cerinţa unei înţelepciuni nesfârşite. Pentru noi este de-ajuns că Dumnezeu face totul pentru a ne îndrepta către calea cea bună, că ne dirijează paşii rătăcitori spre acea poartă care se va deschide spre ziua eternă. Apoi, într-adevăr, putem spera cu umilinţă că vălul cu care am fost acoperiţi de subtilitatea argumentelor pământeşti va fi înlăturat de lumina spirituală a raiului. Şi că, odată ce am obţinut cu triumf şi cu ajutorul graţiei divine, această oră de încercare va fi urmată de o eternitate de inteligenţă şi de veacuri nesfârşite de împlinire a speranţelor noastre. Tot ceea ce acum este de neînţeles va fi uşor pentru facultăţile noastre extinse. Şi ceea ce pentru simţurile noastre limitate pare greu de împăcat cu noţiunile noastre limitate de milă, dreptate şi iubire va fi iradiat de lumina adevărului, deschis sugestiilor Omniscienţei şi actelor unei Benevolenţe Atotputernice.

— Ce lecţie de umilinţă, fraţii mei, am putea învăţa cu toţii, dacă ne-am îndrepta din nou atenţia asupra timpurilor în care eram prunci, reamintindu-ne bucuriile copilăriei. Cât de diferite par aceleaşi fapte ale rigorii părinteşti în ochii copilului care suferă şi în aceia ai omului pedepsit! Când sofistul infirmă, prin teoriile nebuneşti ale înţelepciunii sale lumeşti, puterile binefăcătoare ale inspiraţiei, să-şi amintească de cât de limitat este intelectul său şi să se oprească să simtă înţelepciunea lui Dumnezeu, în tot ceea ce este pe jumătate ascuns, ca şi în ceea ce este arătat. Pe scurt, să înlocuiască mândria raţiunii cu umilinţă, să aibă credinţă şi să trăiască în pace.

— Faptul că vorbim despre aceste lucruri ne consolează, dragii mei, şi ne dă în permanenţă lecţii de smerenie, din care putem trage învăţăminte, care, mereu sporite, vor purifica inima şi vor lumina mintea celui slab. Este o consolare binecuvântată să ne putem lăsa îndoielile cele rele ale firii noastre arogante în pragul Casei lui Dumnezeu, de unde vor fi îndepărtate, la deschiderea mult-aşteptată a porţilor, precum ceaţa dimineţii la răsăritul soarelui. Impresionându-ne cu imperfecţiunea puterilor omeneşti, ne dă o lecţie de umilinţă şi, făcându-ne cunoscută mulţimea vulnerabilităţilor noastre faţă de atacurile marelui duşman al rasei noastre, ne dovedeşte că suntem în pericolul de a fi foarte slabi atunci când vanitatea noastră ne alimentează credinţa că suntem cei mai puternici. Ne obligă să vedem gloria inutilă a inteligenţei noastre, ne arată diferenţele între o credinţă salvatoare şi corolarul unei filozofii teologice şi ne învaţă să ne evaluăm pe noi înşine numai prin testul îndeplinirii faptelor bune. Prin fapte bune trebuie să înţelegem fructele căinţei, dintre care cel mai important este acela al caritătii. Nu numai acea filantropie care ne îndeamnă să-i ajutăm pe nevoiaşi şi să-i alinăm pe cei în suferinţă, ci sentimentul filantropiei universale, care, învăţându-ne să iubim, ne face să-i judecăm cu îngăduinţă pe ceilalţi. Ea loveşte la rădăcina convingerii că suntem întotdeauna corecţi şi ne avertizează că trebuie să fim reţinuţi în a-i condamna pe ceilalţi, pentru că propria noastră salvare nu este garantată încă.

— Lecţia trebuinţei, pe care vreau să v-o aduc în discuţie, fraţii mei, depinde în cea mai mare măsură de umilinţă. În denumirea şi punctele principale ale credinţei noastre nu există decât puţine diferenţe între diversele categorii de creştini care recunosc calităţile Mântuitorului şi depinde de mijlocirea lui. Dar ereziile au întinat toate bisericile şi, în urma disputelor, au apărut schismele. Pentru a preveni aceste pericole şi pentru a asigura unitatea urmaşilor săi, se pare că Hristos a pus bazele bisericii sale recunoscute şi şi-a delegat un preot. Părinţii religiei noastre, oameni înţelepţi şi sfinţi, şi-au extins eforturile pentru a scoate la lumină ceea ce era ocultat prin limbă, iar rezultatele experienţei şi cercetărilor lor au fost concretizate sub forma disciplinei evanghelice. Având în vedere slăbiciunea firii umane, de care ne-am convins deja, este evident că această disciplină este salvatoare, ne poate aduce învăţăminte şi Dumnezeu, în nesfârşita sa înţelepciune, să-i ierte pe toţi cei care ascultă preceptele şi liturghia acestei religii. Acum şi pentru...

Şi aşa mai departe.

Cu această referire ingenioasă la propria religie şi la delegarea din partea lui Dumnezeu, domnul Grant îşi încheie discursul. Atâta vreme cât a ţinut, predica a fost ascultată cu multă atenţie, deşi rugăciunile nu fuseseră primite cu aceeaşi dovadă de respect. Acesta nu era în niciun caz dispreţul la care preotul a făcut aluzie, ci obiceiul unui popor care îşi datora existenţa, ca naţiune distinctă, caracterului doctrinar al strămoşilor lor. Hiram şi unul sau doi dintre membrii de seamă ai congregaţiei au schimbat câteva priviri exprimând nemulţumirea personală, dar nu s-a mers mai departe de atât. După ce a primit binecuvântările domnului Grant, congregaţia s-a răspândit în linişte şi cu multă cuviinţă.

Capitolul 12

Crezurile şi dogmele făurite de o biserică învăţată
Ar plămădi un suflet, neîntinat în frumuseţea virtuţii sale,
Dar numai mâna puternică a divinităţii
Poate să şteargă demonul din inimă.

Duo

În timp ce congregaţia se împrăştia, domnul Grant se apropie de locul în care şedeau domnişoara Temple şi tatăl său, conducând-o pe tânăra pe care am menţionat-o în capitolul anterior şi prezentând-o drept fiica sa. A fost primită cu cordialitate şi deschidere, aşa cum manierele obişnuite ale acelei regiuni o cereau, cele două tinere simţind imediat că aveau nevoie una de cealaltă pentru a găsi alinare. judecătorul, pentru care fata preotului era, de asemenea, o străină, a fost încântat să găsească o persoană care, datorită obiceiurilor, sexului şi vârstei sale, ar fi putut să-i fie o companie plăcută fiicei sale, în această perioadă de privaţiuni, datorată mutării dintr-un oraş care-i permitea să păstreze relaţii cu ceilalţi, în solitudinea din Templeton. Elizabeth, care fusese surprinsă puternic de dulceaţa şi devoţiunea tinerei care se ruga, a reuşit să îndepărteze uşoara jenă a străinei timide prin naturaleţea manierelor sale. Au făcut cunoştinţă imediat şi, în cele zece minute în care "academia" s-a golit, tinerele au pus la cale planuri, nu numai pentru ziua următoare, dar probabil că ar fi pus la cale programul pentru jumătate din iarnă dacă nu ar fi fost întrerupte de preot, care a spus:

— Uşurel, uşurel, dragă domnişoară Temple, sau o să faceţi o uşuratică din fiica mea. Uitaţi că ea este menajera mea şi că problemele mele casnice ar rămâne nerezolvate dacă Louisa ar accepta măcar o parte din propunerile generoase pe care i le faceţi cu atâta bunătate.

— Şi de ce să nu fie neglijate complet, domnule?, îl întrerupse Elizabeth. Nu sunteţi decât doi şi sunt sigură nu numai de faptul că locuinţa tatălui meu v-ar putea găzdui pe amândoi, dar şi că îşi va deschide imediat uşile pentru a primi asemenea musafiri. Societatea este un lucru bun, pe care nu trebuie să-l refuzăm în sălbăticia asta din cauza unor formalităţi reci, domnule. L-am auzit adesea pe tatăl meu spunând că ospitalitatea nu este o virtute într-o ţară nouă, pentru că musafirul îi acordă această favoare.

— Felul în care judecătorul Temple îşi face ritualurile confirmă această părere, dar noi nu trebuie să abuzăm de ospitalitatea lui cu prea multă libertate. Să n-ai nicio îndoială că ne vei vedea adesea, copila mea, mai ales în timpul vizitelor frecvente pe care voi fi nevoit să le fac, în părţile îndepărtate ale ţării, cu unica motivaţie de a încerca să-i călăuzesc pe aceşti oameni, continuă el, cu privirea îndreptată către câţiva care rămăseseră la urmă, ascultând cu multă curiozitate discuţia. Un preot nu trebuie să trezească invidie sau neîncredere locuind sub un acoperiş atât de splendid cum este cel al judecătorului Temple.

— Deci, îţi place acoperişul, domnule Grant, strigă Richard, care se ocupase de stingerea focului şi de alte câteva mici treburi necesare, şi care se apropie la timp pentru a auzi sfârşitul discursului preotului. Mă bucur să găsesc, în cele din urmă, un om cu bun-gust. Uite, Duke îi inventează tot felul de denumiri trase de păr, dar dacă Duke este un judecător tolerat, ca tâmplar complet nepriceput, vă spun eu asta. Ei bine, domnule, cred că putem afirma, fără să ne lăudăm, că slujba a fost oficiată în seara asta la fel de bine ca în alte părţi. Cred că la fel de bine cum se ţinea la vechea Treime, asta dacă facem abstracţie de orgă. Dar acolo învăţătorul recită psalmii foarte frumos. Dirijam şi eu cântarea psalmilor în trecut, dar în ultimul timp nu am mai cântat decât ca bas. Trebuie să ai multă ştiinţă ca să fii bas şi este o ocazie bună să arăţi că ai o voce plină, adâncă. Şi Benjamin cântă bine ca bas, deşi foloseşte excesiv de multe cuvinte. L-ai auzit vreodată pe Benjamin cântând „Golful Biscay"?

— Cred că a cântat o bucată în seara asta, spuse Marmaduke, râzând. Mai avea, din când în când, un tremur în glas, dar cred că domnul Penguillian este unul dintre aceia care, ca mulţi alţii, fac un anumit lucru foarte bine. Nu ştie să fie altfel. Stăpâneşte minunat o anumită melodie şi are o siguranţă de sine nemaiîntâlnită când o cântă, pentru că o interpretează precum o furtună care mătură lacul dinspre nord-vest. Dar veniţi, domnilor, drumul este liber şi sania ne aşteaptă. Bună seara, domnule Grant. Noapte bună, domnişoară, şi să nu uiţi că mâine seară iei cina sub acoperişul corintian cu Elizabeth.

Grupurile s-au despărţit, în timp de Richard ţinea o dizertaţie informală cu domnul LeQuoi pe tema psalmodiei, în timp ce coborau scările. Îşi încheie discursul cu un elogiu înflăcărat la adresa cântecului „Golful Biscay", cu referire specială la interpretarea prietenului său Benjamin.

În timpul discuţiei anterioare, Mohegan a rămas la locul său, cu capul ascuns în pătură, aparent neatent la lucrurile din jur; dar nici congregaţia, care se retrăgea, nu părea să ţină cont de prezenţa bătrânei căpetenii. Dar Natty a rămas în continuare pe buşteanul unde se aşezase de prima dată, cu capul rezemat într-o mână, în timp ce cu cealaltă ţinea puşca, aruncată neglijent în poală. Chipul său exprima stânjeneală, iar privirile neliniştite pe care le aruncase împrejurul său în timpul slujbei indicau clar că avea motive serioase pentru nefericirea sa. A rămas în continuare aşezat pe buştean din respect pentru căpetenia indiană, căreia îi aducea dovezi ale deferenţei sale în orice ocazie, deşi în maniera grosolană a unui vânător.

Tânărul însoţitor al acestor doi bătrâni locuitori ai pădurii a rămas, de asemenea, în picioare, în faţa tăciunilor stinşi, probabil din dorinţa de a nu pleca fără camarazii săi. Acum, camera fusese părăsită de toată lumea, cu excepţia celor trei, a preotului şi a fiicei sale. De cum grupul de la conac a dispărut, John se ridică şi, dezvelindu-şi capul, îşi scutură bogatul păr negru pentru a-l îndepărta de pe faţă apropiindu-se de domnul Grant, căruia îi întinse mâna spunându-i solemn:

— Părinte, îţi mulţumesc. Cuvintele care au fost rostite de la răsăritul Lunii s-au ridicat spre ceruri şi Marele Spirit

se bucură. Copiii tăi îşi vor aminti ceea ce le-ai spus şi vor fi buni. Se opri o clipă, şi apoi, înălţându-se cu grandoarea unei căpetenii indiene, adăugă: Dacă Chingachgook trăieşte pentru a călători spre soare-apune, pe urmele tribului său, iar Marele Spirit îl duce pe deasupra lacurilor şi munţilor cu răsuflarea trupului său, el va spune oamenilor săi cuvintele bune pe care le-a auzit. Şi ei îl vor crede, pentru că cine poate spune că Mohegan a minţit vreodată?

— Să se lase în voia bunătăţii şi a milei divine, zise domnul Grant, căruia atitudinea mândră a indianului îi părea puţin neortodoxă, şi ele nu îl vor părăsi niciodată. Când inima este plină de iubire pentru Dumnezeu, nu mai este loc pentru păcat. Dar, tinere, am o obligaţie faţă de tine în numele celor pe care i-ai salvat în seara aceasta pe munte, dar trebuie să-ţi mulţumesc şi pentru atitudinea pioasă şi respectuoasă cu care ai asistat la slujbă într-un moment foarte neplăcut pentru tine. Aş fi fericit să te primesc câteodată în locuinţa mea, când poate cuvintele mele îţi vor da putere pentru a merge pe calea pe care ai ales-o. Este atât de neobişnuit să întâlneşti pe cineva cu vârsta şi cu înfăţişarea ta în aceste păduri, care să fie familiarizat cu sfânta noastră liturghie, încât acest fapt micşorează imediat distanţa dintre noi şi simt că nu mai suntem străini. Pari familiarizat cu slujba, am văzut că nici nu aveai o carte, deşi bunul domn Jones dăduse câteva în diferite părţi ale camerei.

— Este normal să cunosc serviciul bisericii noastre, domnule, răspunse modest tânărul. Pentru că am fost botezat în această confesiune şi nu am mai participat la o slujbă publică în altă parte până acum. Dacă aş urma ritualul unei alte credinţe, ar fi la fel de ciudat pentru mine cum li s-a părut ceremonialul nostru oamenilor care au fost aici în seara aceasta.

— Mă bucuri foarte tare, dragul meu domn, strigă preotul, apucând mâna celuilalt şi strângând-o cordial. Acum vei merge acasă cu mine; este absolut necesar deoarece fiica mea nu ţi-a mulţumit încă pentru că mi-ai salvat viaţa. Nu o să accept niciun fel de scuze. Indianul acesta de seamă şi prietenul său ne vor însoţi. Binecuvântează-mă! Să te gândeşti

că ai venit la maturitate în această țară, fără să fi intrat în vreo casă de rugăciuni disidentă[1].

— Nu, nu, întrerupse Ciorap-de-Piele, trebuie să merg la *wigwam*. Avem treabă și toate slujbele și urările tale de bine nu mă pot împiedica să o duc la bun sfârșit. Să meargă tânărul cu tine, el este obișnuit să țină companie preoților și să vorbească despre asemenea lucruri. La fel și bătrânul John, care a fost botezat de moravieni pe vremea vechiului război. Dar eu sunt un bătrân oarecare și neînvățat, care și-a salvat și regele, și țara pe vremurile sale bune, învingându-i pe francezi și pe sălbatici, dar care nu s-a uitat niciodată într-o carte, nici nu a învățat vreo literă, pe când era tânăr. N-am înțeles nicio clipă ce rost are să muncești într-o gospodărie, deși am trăit cât să chelesc pe jumătate. La vremea mea, am ucis două sute de castori într-un anotimp, asta fără să pun la socoteală și celelalte animale vânate. Dacă nu crezi ce îți spun, poți să-l întrebi și pe Chingachgook, care e aici, pentru că s-a întâmplat în inima ținutului Delaware, iar bătrânul cunoaște adevărul fiecărui cuvânt pe care îl spun.

— Nu mă îndoiesc, prietene, că ai fost în tinerețe atât un soldat neînfricat, cât și un vânător îndemânatic, spuse preotul. Dar este nevoie de mai mult pentru a te pregăti pentru sfârșitul care se apropie. Poate că ai mai auzit maxima "tinerii pot muri, dar bătrânii trebuie să moară".

— Sigur n-am fost niciodată un prost atât de mare încât să cred că o să trăiesc veșnic, spuse Natty, cu unul dintre zâmbetele sale tăcute. Niciun om care urmărește sălbatici prin pădure, așa cum am făcut eu, nu are nevoie de așa ceva. Trebuie să vă spun că am o constituție puternică, așa cum se poate vedea, pentru că am băut apă din Onondaga de o sută de ori, în timp ce priveam căprioarele adăpându-se, când semnele nervozității mele se puteau observa la fel de clar cum vezi șerpii cu clopoței pe bătrânul Crumhorn. Dar nu m-am așteptat niciodată să trăiesc pentru totdeauna, deși mai există și acum oameni care au văzut ținuturile germane pe când erau

[1] Preoții Bisericii Protestante Episcopale a Statelor Unite denumesc în mod obișnuit alte confesiuni drept disidente, deși nu a existat niciodată o biserică oficială în țara lor.

încă sălbatice. Ah, şi cei învăţaţi sunt familiarizaţi cu religia, deşi, chiar de cauţi o săptămână, n-o să găseşti nicio rădăcină de pin la ei, şi ăsta este un copac care rezistă în pământ mai bine de o sută de ani după ce arborele moare.

— Asta nu depinde decât de timp, dragul meu prieten, răspunse domnul Grant, care începuse să fie interesat de bunăstarea noii sale cunoştinţe. Dar aş vrea să te pregăteşti pentru veşnicie. Este obligatoriu să vii în locurile publice de venerare, aşa cum mă bucur să văd că ai făcut în seara aceasta. Ţi-ar fi totuna dacă ai începe munca zilnică pentru a vâna din greu, când ai lăsat acasă vergeaua armei şi flinta?

— O fi vreo mână tânără prin păduri, îl întrerupse Natty cu un zâmbet ciudat, care nu ştie să facă o vergea dintr-un puiet de frasin sau să găsească vreo cremene în munţi. Nu, nu, nu m-am aşteptat niciodată să trăiesc pentru totdeauna, dar văd cum se schimbă vremurile în munţii ăştia, faţă de cum erau acum treizeci de ani sau, de fapt, chiar acum zece ani. Dar vitejia face dreptate, iar legea este mai puternică decât un bătrân, fie şi unul care se lamentează mereu; sau cineva ca mine, care acum se pricepe mai bine să păzească trecătorile decât să urmărească copoii, aşa cum făceam odinioară. Hei, oh! Dar nu am bănuit niciodată că vor veni pe aceste meleaguri predicatori care să împuţineze vânatul şi să ridice preţul prafului de puşcă. Şi aşa ceva nu se face la fel de uşor ca o vergea sau ca o flintă indiană.

Propovăduitorul, văzând că i-a oferit oponentului său un argument prin alegerea unei comparaţii nefericite, a abandonat cu prudenţă controversa, deşi era ferm convins că o s-o reia într-un moment mai fericit. Şi-a repetat serios cererea către tânărul vânător, iar băiatul şi indianul au fost de acord să-l însoţească pe el şi pe fiica sa la locuinţa care le fusese pusă temporar la dispoziţie prin grija domnului Jones. Ciorap-de-Piele şi-a menţinut cu încăpăţânare intenţia de a se întoarce la cabană şi s-au despărţit la uşa clădirii.

După ce a urmat firul unei străzi din sat pentru o mică distanţă, domnul Grant, care deschidea drumul, a dat de câmp; trecu printre două bariere ridicate şi merse pe o potecă, care avea o lăţime suficientă pentru a permite unei singure

persoane să se deplaseze de-a lungul ei. Luna se ridicase destul de sus pentru a-şi putea trimite razele perpendicular pe vale, iar umbrele distincte ale grupului treceau repede de-a lungul nămeţilor de zăpadă argintie, părând nişte figuri fantomatice, care alunecau spre locul de întâlnire. Noaptea era geroasă; nu se simţea nicio adiere de vânt. Poteca era aşa de bătătorită, încât tânăra femeie, care făcea parte din grup, înainta cu lejeritate de-a lungul cotiturilor sale, deşi gheaţa pocnea încet la fiecare dintre paşii săi uşori.

Preotul mergea în frunte, în haina sa neagră de postav subţire, şi întorcându-şi din când în când chipul blând şi binevoitor către însoţitorii săi. Avea înfăţişarea aceea de grijă supusă, care îi era caracteristică. Alături de el păşea indianul, cu părul căzându-i peste faţă, cu capul dezgolit şi cu restul trupului ascuns sub pătură. Chipul oacheş şi rigid din cauza muşchilor încordaţi se zărea în lumina lunii, care îşi trimitea razele oblic asupra sa. Părea imaginea unei vârste resemnate, asupra căreia furtunile se abătuseră în van, timp de aproape un secol. Dar atunci când, întorcându-şi capul, razele îi cădeau direct asupra ochilor negri şi fioroşi, ei spuneau o poveste plină de pasiuni nereţinute şi de gânduri libere ca văzduhul. Silueta firavă a domnişoarei Grant, care urma şi care era prea subţire îmbrăcată pentru frigul din acel anotimp, contrasta puternic cu hainele indiene şi privirile neliniştite ale căpeteniei delawarilor. Tânărul vânător, el însuşi o figură importantă în cadrul grupului, se gândea la diferenţa dintre formele umane, comparând faţa lui Mohegan şi chipul blând al domnişoarei Grant. Ochii ei, care rivalizau cu tonul cald al cerului, s-au oprit asupra lui în momentul în care amândoi s-au întors pentru a privi superbul corp ceresc care le lumina calea. Drumul lor, care străbătea câmpuri aflate departe de sat, era înveselit de conversaţie, care lâncezea sau se anima în funcţie de subiect.

— Într-adevăr, spuse el, este o situaţie atât de neobişnuită să întâlneşti o persoană de aceeaşi vârstă cu tine, care să nu fi vizitat din curiozitate prostească vreo altă biserică decât cea în care a fost crescută, că sunt foarte curios să cunosc povestea unei vieţi atât de conştiincioase. Trebuie să fi primit o educaţie

aleasă, aşa cum o dovedesc felul în care vorbiţi şi manierele dumneavostră. În ce stat v-aţi născut, domnule Edwards?

— În acesta.

— A, chiar aici! N-aş fi putut să-mi dau seama după dialectul dumneavoastră, care nu are ciudăţeniile vreuneia dintre ţările pe care le cunosc. Înseamnă că aţi locuit mult în oraş, pentru că nicio altă parte a acestei ţări nu este atât de norocoasă încât să beneficieze de plăcerea constantă a liturghiei noastre.

Tânărul vânător a zâmbit, ascultându-l pe preot, în timp ce acesta trăda fără echivoc din ce parte a ţării venea. Dar, din motive care erau probabil legate de situaţia prezentă, nu răspunse.

— Mă bucur să te întâlnesc, tinere prieten, deoarece cred că o minte sclipitoare, aşa cum fără îndoială este şi a dumneavoastră, prezintă toate avantajele pentru asimilarea unei doctrine stabilite şi pentru susţinerea unei liturghii pline de devoţiune. Poţi să-ţi dai seama cum am fost obligat să mă pliez pe dispoziţiile sufleteşti ale ascultătorilor mei în seara aceasta. Bunul domn Jones a dorit să citesc eu predica, precum şi întreaga slujbă de dimineaţă. Dar, din fericire, canoanele nu cer acelaşi lucru şi pentru seară. O congregaţie nouă s-ar fi plictisit. Dar mâine plănuiesc să dau sfânta împărtăşanie. Te împărtăşeşti, tinere prieten?

— Nu cred, domnule, răspunse tânărul, puţin jenat. Faptul că domnişoara Grant s-a oprit în mod involuntar şi şi-a întors ochii spre el, surprinsă, nu i-a fost de niciun ajutor. Mă tem că nu sunt demn de asta. Nu m-am apropiat niciodată de altar şi nici nu doresc să fac aşa ceva câtă vreme foarte multe lucruri lumeşti îţi rămân pe suflet.

— Fiecare trebuie să judece pentru sine, spuse domnul Grant. Deşi cred că un tânăr care nu s-a lăsat niciodată dus de valul falselor doctrine şi care a beneficiat atâţia ani de avantajele liturghiei noastre, în toată puritatea sa, ar trebui să vină la împărtăşanie. Totuşi, domnule, este o sărbătoare solemnă, pe care nimeni nu ar trebui să o celebreze până ce nu are motiv să spere că nu este bătaie de joc. Am observat în seara aceasta, din felul în care te purtai cu judecătorul Temple, un resentiment vecin cu una dintre cele mai rele dintre pasiunile umane. O să

traversăm lacul acesta înghețat. Cred că ar trebui să ne țină pe toți. Ai grijă să nu aluneci, copila mea.

În timp ce vorbea, a coborât pe potecă și a traversat unul dintre pâraiele care-și revărsau apele în lac. Și, întorcându-se pentru a o supraveghea pe fiica sa, observă că tânărul avansase și o ajuta, binevoitor, să pășească. După ce trecură cu toții în siguranță, înaintă spre malul opus și își continuă discursul:

— Nu e bine, dragul meu domn, nu e bine deloc să lași asemenea sentimente să crească, în orice situație, și mai ales în cea prezentă, când nu a existat nicio rea intenție.

— Părintele meu are dreptate, spuse Mohegan, oprindu-se dintr-odată și făcându-i și pe cei din spatele său să se oprească. Sunt vorbele lui Miquon. Bărbatul alb poate să facă așa cum i-au spus părinții săi, dar Tânărului Vultur îi curge prin vene sângele unei căpetenii delaware. Este roșu, și petele pe care le face nu pot fi șterse decât cu sângele unui mingo.

Domnul Grant a fost surprins de întreruperea indianului, și, oprindu-se, se întoarse cu fața către vorbitor. Trăsăturile sale blânde se confruntau cu înfățișarea fioroasă și hotărâtă a căpeteniei și exprima oroarea pe care o simțea auzind asemenea opinii din partea unuia care purta religia Mântuitorului său. Ridicându-și mâinile la nivelul capului, exclamă:

— John, John! Aceasta este religia pe care ai învățat-o de la moravieni? Dar nu, nu voi fi atât de neîngăduitor pentru a crede așa ceva. Sunt un popor pios, blând și moderat, care nu ar tolera niciodată asemenea pasiuni. Ascultați ce spune Mântuitorul: „Dar vă spun vouă, iubiți-vă dușmanii, binecuvântați pe cei care vă blestemă, faceți-le bine celor care vă urăsc, rugați-vă pentru cei care se folosesc de voi cu dispreț și vă persecută." Acesta este îndemnul lui Dumnezeu, John, dacă nu ar încerca să cultive asemenea sentimente, niciun om nu L-ar putea vedea.

Indianul îl ascultă pe preot cu atenție, focul neobișnuit al ochilor săi se potoli treptat și mușchii i s-au relaxat, reluându-și expresia obișnuită. Dar, scuturându-și ușor capul, cu demnitate, îi făcu un semn domnului Grant pentru a merge mai departe și îl urmă el însuși, în tăcere. Agitația preotului îl făcu să se miște cu rapiditate neobișnuită de-a lungul potecii

adânci, iar indianul, fără a face în mod aparent vreun efort, merse într-un ritm asemănător. Tânărul vânător observă că tânăra mergea mai încet, până când între primii doi şi cea din urmă rămase o mică distanţă. Surprins de această situaţie şi pentru că nu găsea nimic care să o împiedice să-şi întârzie pasul, tânărul se oferi să o ajute.

— Sunteţi obosită, domnişoară Grant, spuse el. Zăpada cedează la fiecare pas şi nu puteţi să mergeţi la fel de repede ca noi, bărbaţii. Păşiţi pe pojghiţă, vă rog, şi primiţi ajutorul braţului meu. Iată o lumină! Cred că este casa tatălui dumneavoastră, dar pare că este încă departe.

— Pot să merg la fel de repede, răspunse o voce joasă, tremurătoare. Dar sunt uimită de felul de a fi al acelui indian. Oh! Atunci când s-a întors sub razele lunii, ca să vorbească cu tatăl meu, avea o privire înfricoşătoare. Dar am uitat, domnule, că este prietenul dumneavoastră, şi după felul în care vorbeşte v-ar putea fi rudă. Şi totuşi, de dumneavoastră nu-mi este frică.

Tânărul păşi pe nămetele de zăpadă, care îi susţinu ferm greutatea, şi, cu un efort uşor, îşi îndemnă însoţitoarea să îl urmeze. Îi oferi braţul, îşi scoase căciula de pe cap, lăsând pletele negre să cadă în cârlionţi bogaţi deasupra pleoapelor, şi merse alături de ea cu un aer de mândrie afişată ostentativ, ca şi cum i-ar fi invitat pe ceilalţi să-i examineze gândurile cele mai adânci. Louisa îi aruncă doar o privire, pe furiş, şi merse tăcută înainte, într-un ritm pe care ajutorul pe care i-l oferea braţul lui îl iuţea.

— Nu cunoşti prea bine acest popor ciudat, domnişoară Grant, spuse el, pentru că ai şti că răzbunarea este o virtute pentru indieni. Ei sunt învăţaţi, încă din copilărie, să creadă că este de datoria lor să nu lase nicio rană să se treacă fără a fi răzbunată. Şi nimic nu-l poate păzi pe celălalt de resentimentele lor, atunci când au putere, decât poate pretenţiile lor mai puternice de ospitalitate.

— În mod sigur, domnule, spuse domnişoara Grant, trăgându-şi involuntar braţul dintr-al lui. Dumneavoastră nu aţi fost educat în aceste sentimente păcătoase.

— Ar fi un răspuns suficient pentrul tatăl dumneavoastră să spun că am fost educat în biserică, răspunse el. Dar pentru

dumneavoastră voi adăuga că am fost învăţat lecţia profundă şi practică a iertării. Cred că, pe acest subiect, nu am decât câteva motive ca să-mi reproşez ceva. Mă voi strădui să fie şi mai puţine.

În timp ce vorbea, se opri şi îşi întinse iarăşi braţul ca să-i ofere sprijin. Când el a încheiat, ea i-a primit tăcută oferta şi şi-au continuat drumul.

Domnul Grant şi Mohegan au ajuns la uşa locuinţei celui dintâi şi au aşteptat în prag sosirea tinerilor lor însoţitori. Primul încerca plin de seriozitate să îndrepte înclinaţiile cele rele pe care le descoperise la indian în timpul conversaţiei lor, iar cel din urmă asculta cu o atenţie profundă şi respectuoasă. La sosirea tânărului vânător şi a domnişoarei, au intrat cu toţii în clădire. Casa se afla la o anumită depărtare de sat, în mijlocul unei câmpii, înconjurată de cioturi care străpungeau zăpada, purtând căciuli de un alb imaculat, groase de aproape două picioare. În apropierea ei nu era niciun copac sau arbust, dar casa avea pe afară acel aspect trist şi modest atât de obişnuit locuinţelor ridicate în grabă într-o ţară nouă. Lipsa de atractivitate a exteriorului a fost totuşi compensată de perfecta curăţenie şi de căldura plăcută din interior.

Au intrat într-un apartament amenajat ca un salon, deşi şemineul mare, în jurul căruia se aflau felurite bucate, trăda întrebuinţările domestice pe care le avea uneori. Focul luminos din vatră făcea inutilă flacăra lumânării pe care Louisa o aprinsese. Tânărul a putut vedea şi examina cu uşurinţă cele câteva piese de mobilier ale camerei. În centru, podeaua era acoperită de un covor făcut din cârpe, un tip de manufactură care era pe atunci şi încă mai este folosită pentru interior. Marginile camerei, expuse vederii, erau de o curăţenie fără pată. Mai erau şi o măsuţă pentru ceai, şi o masă de scris care aduceau un vag aer de viaţă mai bună, ca şi biblioteca demodată de mahon. Dar scaunele, masa pentru cină şi restul mobilei erau făcute din materialele cele mai ieftine şi banale. Câteva cusături de mână şi desene erau atârnate pe pereţi, primele executate cu mare precizie, deşi cu un merit îndoielnic în ceea ce priveşte proporţiile, în timp ce ultimele aveau lipsuri mari în ambele privinţe.

Unul dintre lucrurile făcute de mână reprezenta un mormânt, cu o femeie tânără care plângea deasupra lui, pe fundalul căruia era o biserică cu ferestre arcuite. Pe mormânt erau gravate numele mai multor persoane, toate din familia Grant, cu data naşterii şi a morţii. O privire foarte rapidă a fost suficientă pentru ca tânărul vânător să descopere situaţia familială a preotului. A înţeles că era văduv şi că tânăra inocentă şi timidă care îi fusese însoţitoare era singura supravieţuitoare dintre cei şase copii ai săi. Cunoscând felul în care aceşti doi creştini umili depindeau unul de celălalt pentru fericirea lor, atenţiile tandre şi calde cu care tânăra îşi copleşea tatăl căpătară mai mult farmec.

Tânărul observă toate acestea în timp ce grupul se aşeză în faţa focului vesel; discuţiile încetaseră. Dar atunci când fiecare se instalase confortabil, iar Louisa îşi scoase haina subţire de mătase decolorată şi pălăria de nomad, care se potrivea foarte bine chipului său nevinovat, dar nu şi acelui anotimp, ea trase un scaun între tatăl său şi tânăr; primul reluă discuţia:

— Sunt sigur, tânărul meu prieten, spuse el, că educaţia pe care ai primit-o a înlăturat cele mai multe dintre principiile răzbunătoare pe care le-ai fi putut moşteni prin descendenţă, pentru că sesisez din ceea ce spune John că ai şi sânge al tribului delaware. Nu mă înţelege greşit, te rog, pentru că însuşirile remarcabile nu ţin de culoare sau de neam. Ştiu că cel care pretinde că se aseamănă cu stăpânii de drept ai acestui pământ nu are nevoie să meargă pe dealuri cu conştiinţa împăcată.

Mohegan s-a întors solemn către cel care vorbea şi, cu gesturile tipic indiene, având semnificaţiile lor ciudate, spuse:

— Părinte, nu ai trecut încă de vara vieţii tale. Braţele tale sunt tinere. Du-te pe cel mai înalt deal şi uită-te împrejur. Tot ceea ce vezi, de la răsăritul şi până la apusul soarelui, de la cursul superior al apelor marelui izvor şi până unde „râul cel strâmb"[1] se ascunde printre dealuri, totul este al lui. Are sânge de delaware şi mâna lui dreaptă este puternică.

[1] Susqehannah înseamnă „râu strâmb", „hannah" sau „hannock" înseamnă „râu" în multe dintre dialectele regiunii. Astfel găsim Rappahannock în extrema sudică, la fel ca şi Virginia.

Dar fratele lui Miquon are dreptate, el va tăia ţara în două, aşa cum râul despică ţările de jos, şi îi va spune Tânărului Vultur: Fiu al delawarilor, ia-l, păstrează-l! Şi fii căpetenie în ţara strămoşilor tăi.

— Niciodată!, exclamă tânărul vânător, cu o vehemenţă care a distras profunda atenţie cu care preotul şi fiica sa îl ascultau pe indian. Lupul din pădure nu este mai lacom după prada sa decât este omul după aur. Şi totuşi, îşi adună averile la fel de abil cum alunecă şarpele.

— Opreşte-te, opreşte-te, fiul meu, opreşte-te! Aceste pasiuni învolburate trebuie potolite. Rana accidentală pe care ţi-a făcut-o judecătorul Temple a aprins simţămintele rele pe care le-ai dobândit de la strămoşi. Dar aminteşte-ţi că prima a fost făcută fără intenţie, iar cealaltă este efectul unor schimbări politice care au înjosit, în cursul lor, mândria unor regi şi au măturat naţiuni falnice de pe faţa pământului. Unde sunt acum filistinii care i-au ţinut atât de des prizonieri pe copiii lui Israel? Sau oraşul acela Babilon, care se desfrâna în lux şi viciu şi care, în beţia mândriei sale, se dorea „Regina Naţiunilor"? Aminteşte-ţi rugăciunea prin care implorăm puterea divină să ne ajute să ne iertăm duşmanii, pe cei care ne persecută sau ne ponegresc, şi să le îndreptăm inimile. Păcatul greşelilor care s-au făcut faţă de nativi aparţine şi judecătorului Temple numai la fel de mult cât aparţine şi unui întreg popor, iar puterea va ajunge în mâna ta.

— Braţul acesta... zise tânărul, plimbându-se de-a lungul podelei cu o agitaţie violentă. Credeţi, domnule, că eu spun că bărbatul acesta este un ucigaş? O, nu! Este prea viclean şi prea laş pentru o asemenea crimă. Lăsaţi-l pe el şi pe fiica sa să se lăfăiască în bogăţia lor – va veni şi ziua răsplatei. Nu, nu, nu!, continuă el, călcând mai calm. N-are decât să-l suspecteze Mohegan că a avut intenţia de a mă răni. Nici nu merită să te gândeşti la nimicul acesta. Se aşează, cu faţa în mâinile pe care le sprijinise pe genunchi.

— Este violenţa ereditară a pasiunii unui om de-al locului, copilul meu, spuse domnul Grant pe un ton jos către fiica sa înfricoşată, care se agăţase de braţul lui cu teamă. Are sânge de indian, ai auzit, şi nici rafinarea educaţiei sau beneficiile

excelentei noastre liturghii nu au reuşit să îndepărteze răul de tot. Dar grija şi timpul vor putea face mai multe pentru el.

Deşi vorbea încet, tânărul a auzit ce a spus preotul, şi-a ridicat capul cu un zâmbet greu de descifrat şi vorbi mai calm:

— Nu vă speriaţi, domnişoară Grant, de sălbăticia obiceiurilor sau hainelor mele. M-am lăsat purtat de pasiuni pe care ar fi trebuit să mă lupt ca să le suprim. Ca şi tatăl dumneavoastră, trebuie să le pun pe seama sângelui care-mi curge prin vene, deşi nu-mi învinuiesc strămoşii de bună voie, pentru că este singurul lucru cu care mă mai pot lăuda. Da, sunt mândru că mă trag dintr-o căpetenie a delawarilor, care a fost un războinic ce a înnobilat natura umană. Bătrânul Mohegan i-a fost prieten şi poate să se pună chezaş pentru virtuţile lui.

În acest moment, domnul Grant îşi reluă discursul, şi pentru că tânărul era acum mai calm, iar bătrâna căpetenie mai atentă, începu o întreagă discuţie teologică despre îndatorirea de a ierta. Conversaţia a durat mai mult de o oră, când musafirii s-au ridicat şi, după ce au schimbat urări de bine cu gazdele lor, au plecat.

Ei s-au despărţit la uşă, Mohegan a mers pe drumul drept, spre sat, iar tânărul s-a îndreptat spre lac. Preotul a rămas în pragul casei, privind chipul bătrânei căpetenii pe măsură ce aceasta aluneca de-a lungul potecii adânci, cu un pas uimitor de rapid pentru vârsta ei. Părul ei negru, drept, de-abia se vedea pe deasupra valului pe care îl făcea pătura, care uneori se contopea cu zăpada, în lumina argintie a lunii. În partea din spate a casei era o fereastră cu privelişte către lac. Când intră, tatăl o găsi aici pe Louisa, privind fix ceva în direcţia munţilor de est.

El se apropie şi distinse silueta tânărului vânător, la distanţă de vreo jumătate de milă, mergând cu paşi mari de-a lungul câmpurilor late de zăpadă îngheţată care acoperea gheaţa, spre punctul unde ştia că se afla cabana locuită de Ciorap-de-Piele, pe malul lacului, sub o stâncă acoperită de pini şi cucută. În clipa următoare, forma aceea ciudată a intrat în umbra copacilor care străjuiau acele locuri, şi nu s-a mai putut vedea.

— Este minunat cât de mult persistă înclinaţiile sălbatice la această rasă remarcabilă, spuse bunul preot, dar dacă o să continue în acest fel, triumful lui nu va fi complet. Să-mi aduci aminte, Louisa, să-i împrumut predica „împotriva pericolului idolatriei" data viitoare când va veni.

— Tată, chiar crezi că este în pericolul de a merge iar pe calea greşită a idolatriei strămoşilor săi?

— Nu, copila mea, răspunse preotul, mângâindu-i afectuos buclele blonde; şi zâmbind, sângele lui alb nu l-ar lăsa, dar există ceva care se numeşte idolatria pasiunilor noastre.

Capitolul 13

Şi voi bea din ulcica de un litru,
Acum închin în cinstea orzului.

Cântec de petrecere

Acolo unde cele două străzi principale ale Templetonului se intersectau era, aşa cum am mai spus, hanul numit „Dragonul neînfricat". Planul original presupunea ca satul să se întindă de-a lungul râului mic care curgea repede în josul văii, iar strada care ducea de la lac la academie trebuia să fie graniţa lui de vest. Dar comoditatea strică de multe ori proiectele cel mai bine puse la punct. Casa domnului Hollister, sau, cum i se spunea deoarece comanda miliţia vecinătăţii, căpitanului Hollister, fusese ridicată de la început cu faţa drept spre strada principală, aşezându-se o barieră, de ochii lumii, pentru a împiedica trecerea. Totuşi, călăreţii şi, mai târziu, căruţaşii se foloseau de o deschizătură de la capătul clădirii, pentru a-şi scurta calea spre vest, până când o şosea a fost trasată de-a lungul acestei scurtături şi treptat au fost construite case de fiecare parte

Această schimbare a avut două consecinţe de ordin material în planurile normale ale lui Marmaduke. A doua jumătate a străzii principale a fost îngustată brusc. Iar „Dragonul neînfricat" a devenit, după conac, edificiul care se remarca în mod evident cel mai repede în zonă.

Caracterul său izbitor, ajutat de personalitatea gazdelor, a oferit tavernei un avantaj asupra viitorilor săi competitori, care nu puteau fi puse la încercare în niciun caz. Pentru aceasta, a fost totuşi necesar un efort, pentru că în colţul opus, pe diagonală, se ridicase o nouă clădire, căreia locuitorii săi doreau să-i confere o înfăţişare dispreţuitoare faţă de tot

ceea ce i se opunea. Era o casă de lemn, ornamentată în stilul arhitectonic la modă, imitând conacul prin acoperiş şi balustrade. Ferestrele de sus erau acoperite cu scânduri grosolane prinse în cuie, pentru a preîntâmpina intrarea aerului rece – pentru că edificiul era departe de a fi terminat, deşi apartamentele de jos aveau geamuri, iar lumina focurilor puternice din interior arăta că erau deja locuite. Exteriorul era vopsit în alb, în partea dinspre stradă, dar spatele şi partea dinspre locuinţa vecină erau acoperite grosolan cu un maro spaniol. În faţa uşii erau doi stâlpi înalţi, legaţi în partea de sus de o grindă, ornamentată la capete cu nişte sculpturi curioase, în scânduri de pin, şi în partea frontală împodobite cu embleme masonice.

Deasupra acestor semne misterioase scria, cu litere mari, „Cafeneaua Templeton şi hotelul călătorilor" şi dedesubt „De Habakkuk Foote şi Joshua Knapp". Acesta era un rival de temut pentru „Dragonul neînfricat", aşa cum vor înţelege de îndată cititorii noştri atunci când vom adăuga faptul că aceleaşi nume sonore puteau fi văzute deasupra unui magazin de pălării nou-construit în oraş şi a porţilor unei tăbăcării. Dar fie din cauză că s-a exagerat cu încercările ca totul să iasă perfect, fie pentru că „Dragonul neînfricat" avea deja o reputaţie care nu putea fi zdruncinată uşor, nu numai judecătorul Temple şi prietenii săi, dar şi majoritatea sătenilor, care nu erau îndatoraţi puternicei firme pe care am menţionat-o, frecventau hanul căpitanului Hollister cu orice ocazie, atunci când voiau să meargă într-un asemenea local.

În seara aceasta, veteranul şchiop şi consoarta de-abia se întorseseră acasă de la academie, când zgomotul de picioare bătute în pământ le-a anunţat sosirea unor musafiri, care probabil că se adunau pentru a schimba păreri despre ceremonia la care asistaseră.

Odaia publică sau, cum i se spunea, bufetul „Dragonului neînfricat" era un apartament spaţios, cu bănci de-a lungul a trei dintre lateralele sale, iar cea de-a patra prevăzută cu şemineuri. Erau două asemenea cămine, care, prin mărimea lor şi cu glafurile lor enorme, ocupau toată partea de apartament în care fuseseră puse, unde nu mai rămăsese loc decât pentru o uşă sau

două, şi o cămară mică în colţ, protejată de nişte palisade miniaturale şi prevăzută din belşug cu sticle şi pahare. La intrarea acestui sanctuar, doamna Hollister era aşezată, cu un aer foarte grav, în timp ce soţul său se ocupa cu aţâţarea focului, mişcând butucii cu un ţăruş ars puţin la un capăt.

— Gata, dragă sergentule, spuse hangiţa, socotind că veteranul aranjase buştenii pe cât se putea de chibzuit. Nu mai împinge, că nu faci niciun bine, acum că ard cum trebuie. Uite paharele pe masă, acolo, şi cana din care doctorul bea cidrul cu ghimber, aici în faţa focului. Pune-le pe tejghea, da? În noaptea asta vin judecătorul şi maiorul, şi domnul Jones, fără să-i punem la socoteală pe Benjamin Pump şi pe avocaţi. Aşa că aranjează camera frumos şi pune amândouă cănile de fier cu flip pe cărbune. Şi spune-i lui Jude, bestia aia neagră şi puturoasă, că dacă nu curăţă bine bucătăria, o s-o dau afară din casă şi n-are decât să stea cu bărbaţii care ţin cafeneaua, să aibă noroc şi ei. Oh, domnule sergent, sigur că e un mare privilegiu să te duci la o reuniune unde poţi să stai ca un leneş, fără să te fâţâi în sus şi în jos aşa de des, aşa cum face domnul ăsta Grant.

— E întotdeauna un privilegiu, doamnă Hollister, chiar dacă stăm în picioare sau jos. Sau, aşa cum bunul domn Whitefield făcea la sfârşitul unei zile obositoare, am putea să ne punem în genunchi şi să ne rugăm, ca Moise în vechime, flancat de cineva atât în stânga, cât şi în dreapta, ca să-i ridice mâinile spre ceruri, răspunse soţul său, care a executat calm tot ceea ce soţia sa îi spusese să facă. Israeliţii au dus o luptă foarte frumoasă cu amalekiţii în ziua aceea, Betty. Se pare că s-au bătut pe o câmpie, pentru că se spuse că Moise s-a dus pe înălţimi ca să vadă confruntarea şi să se lupte şi el prin rugăciune. Şi dacă mă gândesc eu, cu puţina mea învăţătură, israeliţii au depins mai ales de caii lor, pentru că s-a scris că „Iosif a tăiat duşmanul cu lama unei săbii", de unde-mi dau seama nu numai că trupele erau ecvestre, ci şi disciplinate. Se mai spune, de asemenea, că erau oameni aleşi, poate chiar voluntari. Pentru că dragonii fără experienţă lovesc rar cu lama sabiei, mai ales dacă arma este strâmbată în vreun fel.

— Ptiu! Nu te mai chinui cu textele, omule, pentru ceva lipsit de importanţă, îl întrerupse hangiţa. Normal că Dumnezeu îi călăuzea, pentru că el a ţinut întotdeauna partea evreilor, înainte ca ei să se împuţineze. Şi n-are importanţă ce fel de oameni a comandat Iosif, ca să îndeplinească porunca cea dreaptă. Blestemaţi să fie, Doamne iartă-mă, aşa a fost să moară din cauza laşităţii lor, în vremurile vechi ar fi putut învinge. Nu avem motiv să credem că soldaţii erau obişnuiţi cu ciopârţeala.

— Trebuie să spun, doamnă Hollister, că nu am văzut prea des trupe fără experienţă care să se bată mai bine decât flancul stâng al miliţiei, pe vremea de care vorbeşti. Se aliniau frumos, şi asta fără să se bată toba, ceea ce nu este uşor în timpul unei bătălii, şi luptau foarte hotărâţi până cădeau. Dar Scriptura nu conţine cuvinte nefolositoare şi o să spun în continuare că cei din cavalerie, care ştiu să lovească cu lama unei săbii, trebuie să fie foarte disciplinaţi. S-au ţinut multe predici despre lucruri mai mărunte decât cuvântul acesta! Dacă textul nu s-a vrut exact, de ce nu s-a scris despre sabie? Ei bine, pentru o lovitură cu podul palmei, pe tăiş, e nevoie de mult exerciţiu. Dumnezeule! Câte ar mai avea de spus domnul Whitefield despre cuvântul acesta, tăiş! Cât despre căpitan, dacă el ar fi chemat garda dragonilor atunci când a aliniat infanteria, i-ar fi arătat duşmanului ce este tăişul unei săbii. Pentru că, dacă nu era niciun ofiţer comandant cu ei, totuşi cred că trebuie să spun, continuă veteranul îndreptându-şi nodul cravatei şi ridicându-se cu aerul semeţ al unui sergent în luptă, că erau conduşi de cineva care ştia cum să-i comande prin trecătoare.

— Nu ţi-e clar, domnule Hollister, când ştii şi tu că animalul pe care îl călărea nu era în stare să sară de pe o stâncă pe alta, deşi era la fel de sprinten ca o veveriţă? O, dar n-are niciun rost să vorbim, pentru că s-a dus de atâţia ani. Aş fi vrut să trăiască să vadă lumina adevărată, dar Dumnezeu are multă milă de un suflet curajos care a murit în şa, luptând pentru libertate. Oricum, i-au făcut un mormânt modest, şi lui, şi altora la fel de buni care au murit ca el. Dar reprezentarea îi seamănă mult, şi o s-o ridicăm, ca firmă pentru toate cafenelele de aici până la Albany. Fierarul poate să facă un cârlig de care s-o agăţăm.

Nu se poate spune unde ar fi ajuns cuplul acesta de seamă din cauza conversaţiei haotice, dacă bărbaţii care îşi scuturau picioarele de zăpadă pe mica platformă din faţa uşii nu şi-ar fi încetat dintr-odată ocupaţia şi nu ar fi intrat în cafenea.

Timp de zece sau cincisprezece minute, oameni diferiţi, care doreau să se edifice sau să-i lămurească pe alţii în faţa focului de la „Dragonul neînfricat" în seara aceea, se adunau până când băncile aproape că s-au umplut. Doctorul Todd stătea alături de un tânăr cu o înfăţişare murdară, care părea că încearcă să-şi ascundă sărăcia, fuma foarte mult şi purta o haină de postav importat, croit după modă. Îşi arăta mereu ceasul mare de argint, franţuzesc, cu un lanţ din păr împletit şi cu o cheie de argint, care, în ansamblu, părea superior accesoriilor purtate de cei din jurul său, deşi el însuşi era inferior domnilor adevăraţi. Cei doi ocupau o sofa înaltă, de lemn negru, în cel mai confortabil colţ al camerei.

Mai multe căni maronii, pline cu cidru sau bere, erau puse între suporturile grele de fier pentru lemne; printre musafiri s-au format mici grupuri, în funcţie de subiecte sau după modul în care băutura trecea de la unul la altul. Niciunul dintre bărbaţi nu bea singur şi niciodată nu a fost necesară mai mult de o cană pentru fiecare. Paharul sau cana era trecută din mână în mână până când o întrerupere a rândului sau luarea în considerare a dreptului de proprietate făcea ca drojdia băuturii să se reîntoarcă la cel care plătea.

Toasturile erau onorate invariabil de toată lumea şi, din când în când, cineva care se considera înzestrat de natură cu o minte sclipitoare încerca sentimente precum speranţa că cel care făcea cinste „va fi un om mai bun decât tatăl său" sau „va trăi până când toţi prietenii săi vor vrea să-l vadă mort". Tovarăşii de băutură mai modeşti se mulţumeau să spună cu un aer deosebit de grav: „Veniţi, să dăm noroc" sau exprimând vreo altă dorinţă la fel de convenţională. Mai tot timpul, hangiul era solicitat să imite obiceiul paharnicilor regali şi să guste băutura pe care o aducea. I se spunea: „După dumneavoastră", şi la auzul acestor cuvinte le făcea de regulă pe plac udându-şi buzele, dar exprimându-şi mai întâi dorinţele: începea cu „În

nădejdea că..." şi lăsa imaginaţiei ascultătorilor să completeze sfârşitul cu orice speranţă avea fiecare.

În timpul acestor întâmplări, hangiţa era foarte ocupată pentru că pregătea cu mâna ei feluritele amestecuri pe care i le cereau clienţii, schimbând din când în când saluturi şi întrebări despre situaţia familiilor cu toţi sătenii care se apropiau de bar.

În cele din urmă, cum setea oamenilor fusese potolită într-o anumită măsură, s-au aprins şi conversaţiile generale. Doctorul şi tovarăşul său, unul dintre cei doi avocaţi ai satului, erau consideraţi cei mai în măsură să ţină un discurs public cu succes şi vorbeau cel mai mult. Totuşi, domnul Doolittle mai arunca din când în când câte o remarcă, el fiind considerat inferior celor doi în problema de invidiat a educaţiei. Când avocatul a făcut următoarea remarcă, toţi oamenii, cu excepţia celor doi vorbitori, au rămas tăcuţi:

— Deci, domnule doctor Todd, înţeleg că ai făcut o operaţie importantă în seara aceasta scoţând un glonţ din umărul fiului lui Ciorap-de-Piele...

— Da, domnule, răspunse celălalt, ridicându-şi capul mic cu un aer important. Am avut o mică problemă de această natură la casa judecătorului. Nu a fost totuşi decât o nimica toată faţă de ceea ce ar fi putut să fie, dacă glonţul ar fi străpuns osul. Umărul nu este o parte vitală şi cred că tânărul se va însănătoşi în curând. Dar nu am ştiut că pacientul era fiul lui Ciorap-de-Piele, aud pentru prima dată că Natty a avut o soţie.

— Nu este în niciun caz o condiţie obligatorie, răspunse celălalt făcând cu ochiul, şi aruncă o privire vicleană prin bufet. În drept există ceva, cred că ştii, care se numeşte filius nullius.

— Spune direct, omule, exclamă hangiţa, spune direct, în engleza regelui. De ce să vorbeşti în limba indiană într-o cameră plină de creştini, chiar dacă ne spui de un biet vânător care nu este decât puţin mai bun în apucăturile lui decât sălbaticii. Oh, să sperăm că misionarii or să ţină, la timpul potrivit, o predică despre săracii draci, şi atunci o să conteze prea puţin ce culoare are pielea sau dacă îi creşte lână sau păr pe cap.

— O, e latină, nu indiană, domnişoară Hollister, răspunse avocatul, făcând iar cu ochiul şi privind viclean împrejur. Şi doctorul Todd înţelege latina, altfel cum ar citi etichetele de pe sticluţele lui colorate şi de pe sertare? Nu, nu, domnişoară Hollister, doctorul mă înţelege, nu-i aşa, doctore?

— Hm, cred că nu sunt chiar aşa de inteligent, răspunse Elnathan, străduindu-se să imite expresia glumeaţă a celuilalt. Latina e o limbă ciudată, domnilor. Cred că nu mai e nimeni în cameră, în afară de domnul Lippet, care să creadă că „Far. Av." înseamnă „făină de ovăz", în engleză.

La rândul său, avocatul era destul de jenat de felul în care făcuse caz de învăţătura lui. Pentru că, deşi ajunsese la cel mai înalt grad la una dintre universităţile estice, era pus în dificultate puţin de termenii pe care îi folosea tovarăşul său. Totuşi, era periculos să pară întrecut în ştiinţă într-un bufet public şi în faţa multora dintre clienţii săi. Aşa că şi-a ascuns cât de bine a putut lipsa de cunoştinţe şi a râs cu înţeles de parcă ar fi fost vreo glumă în substrat pe care numai el şi doctorul o înţelegeau. Toate acestea au fost atent observate de ascultători, care schimbau priviri de aprobare; propoziţii precum „un om inteligent" şi „Dacă cineva ştie, cred că acela este domnul Lippet" s-au auzit în diferite părţi ale camerei, ca garanţii ale admiraţiei auditoriului. Încurajat astfel, avocatul s-a ridicat de pe scaun şi, întorcându-se cu spatele către foc şi cu faţa către audienţă, continuă:

— Fiul lui Natty, sau fiul nimănui. Sper că tânărul nu va lăsa problema nerezolvată. Este o ţară a legilor şi mi-ar plăcea să văd cum este atacată cu bună-credinţă problema dacă un om care deţine sau spune că deţine o sută de mii de acri de pământ are drepturi mai multe de a împuşca pe cineva decât are altul. Ce crezi, doctore Todd?

— O, domnule, părerea mea este că tânărul îşi va reveni, aşa cum am spus mai devreme. Rana nu a afectat o parte vitală tocmai pentru că glonţul a fost scos aşa de repede, iar umărul a fost bine îngrijit. Cum spun eu, nu cred că pericolul este la fel de mare cum ar fi putut să fie.

— Domnule Doolittle, continuă avocatul ridicând vocea, sunteţi magistrat şi ştiţi ce este lege şi ce nu. Vă întreb,

domnule, dacă împuşcarea unui om este o problemă care poate fi stabilită aşa de uşor? Să presupunem, domnule, că tânărul ar fi avut o soţie şi familie şi să ne imaginăm că ar fi fost mecanic, ca dumneavoastră, domnule, şi că familia lui depindea de el pentru hrană. Şi să mai presupunem că glonţul, în loc să treacă pur şi simplu prin carne, ar fi sfărâmat omoplatul şi l-ar fi schilodit pentru totdeauna. Vă întreb pe toţi, domnilor, presupunând că acesta ar fi fost cazul, nu ar acorda juriul ceea ce eu numesc recompense frumoase?

Cum finalul acestui fals caz era adresat întregii asistenţe, Hiram nu s-a considerat la început solicitat pentru a da un răspuns. Dar descoperind ochii ascultătorilor îndreptaţi către el în aşteptare, şi-a amintit de înclinaţiile sale pentru discriminarea judiciară şi spuse, păstrând o anumită măsură de deliberare şi demnitate:

— Ei bine, dacă un om l-ar împuşca pe altul şi dacă ar face-o cu intenţie, iar legea ar sesiza aceasta, iar juraţii l-ar găsi vinovat, ar trebui să aducem în discuţie problema unei închisori de stat.

— Într-adevăr, aşa ar trebui, răspunse avocatul. Legea, domnilor, îi susţine pe oamenii dintr-o ţară liberă. Este una dintre marile binecuvântări care ne-a fost transmisă de strămoşi, şi anume aceea că toţi oamenii sunt egali în faţa legii, aşa cum sunt şi în faţa naturii. Deşi unii pot să acumuleze proprietăţi, nimeni nu ştie cum, totuşi nu au dreptul de a încălca legea, aşa cum nu are acest privilegiu nici cel mai sărac om din State. Aşa văd eu lucrurile, domnilor: şi cred că dacă cineva ar dori să aducă în discuţie această problemă, s-ar obţine o recompensă, nu-i aşa, doctore?

— Ei bine, domnule, răspunse acesta, care părea puţin deranjat de întorsătura pe care o lua conversaţia, judecătorul Temple a făcut o promisiune în faţa oamenilor, nu că vorbele lui ar valora la fel de mult decât ce a lăsat scris cu mâna lui, dar s-a angajat în faţa oamenilor. Să mă gândesc: era *musiu* LeQuoi şi domnul Jones, şi maiorul Hartmann, şi domnişoara Pettibone, şi mai erau pe aproape şi unul sau doi dintre negri, când a spus că buzunarul lui mă va recompensa din plin pentru un lucru dus la bun sfârşit.

— Promisiunea a fost făcută înainte sau după îndeplinirea serviciului?, întrebă avocatul.

— S-ar putea să fi fost şi înainte, şi după aceea, răspunse discretul doctor, deşi sunt sigur că a spus aceasta înainte ca eu să îngrijesc rana.

— Dar se pare că a afirmat că buzunarul lui te va recompensa, doctore, observă Hiram. Acum nu ştiu dacă legea va obliga un om să-şi ţină o asemenea promisiune. S-ar putea să-ţi dea buzunarul lui cu şase pence în el şi să-ţi spună să-ţi iei plata pentru serviciul tău.

— Aceasta nu ar fi o recompensă în ochii legii, întrerupse avocatul. Nu e ceea ce se numeşte *quid pro quo*, iar buzunarul nu poate fi considerat un agent, ci parte a unei persoane, în acest caz. Sunt de părere că această promisiune mincinoasă nu va susţine o acţiune şi mă angajez că dacă nu va plăti, să-l oblig să-şi ţină promisiunea, fără niciun fel de onorariu.

Doctorul nu a răspuns acestei propuneri, dar a fost văzut cum îşi rotea ochii în jur, ca pentru a număra martorii, spre a putea demonstra şi această promisiune la o dată viitoare, dacă aşa ceva ar fi necesar. Un subiect atât de spectaculos cum era acela de a-l da în judecată pe judecătorul Temple nu se dovedea foarte plăcut pentru cei care erau acum prezenţi într-un loc public. A urmat o scurtă tăcere, întreruptă numai de deschiderea uşii şi chiar de intrarea lui Natty.

Bătrânul vânător îşi ducea în mână tovarăşul care nu-l dezamăgea niciodată – puşca. Şi deşi toţi cei prezenţi erau cu capul descoperit, cu excepţia avocatului, care-şi purta căciula pe o parte, cu un aer şmecheresc, Natty se apropie de foc fără să-şi schimbe deloc înfăţişarea. I s-au pus câteva întrebări despre vânatul pe care-l ucisese, la care el a răspuns imediat şi cu prea puţin interes. Iar hangiul, care era foarte apropiat de Natty pentru că amândoi fuseseră soldaţi în tinereţea lor, îi oferi un pahar cu o licoare care, dacă ne luăm după felul în care a fost primită, nu era un lucru nedorit. După ce pădurarul dădu şi el băutura pe gât, se aşeză tăcut pe capătul unuia dintre buştenii din apropierea focului, şi scurta întrerupere pe care a produs-o intrarea lui părea să fi fost uitată.

— Mărturia negrilor nu ar putea fi luată în considerare, domnule, continuă avocatul, pentru că sunt cu toţii proprietatea domnului Jones, care dispune de timpul lor. Dar există o modalitate prin care judecătorul Temple, sau oricare alt om, ar putea fi obligat să plătească pentru că a împuşcat pe cineva şi pentru îngrijirea medicală pe care a comandat-o. Există o modalitate, vă spun, şi aceasta fără să mergem la „tribunalul greşelilor".

— Ai face o greşeală foarte mare, domnule Todd, strigă hangiţa, dacă ai rezolva această problemă cu judecătorul Temple pe calea legii. El are un portofel la fel de mare precum unul dintre pinii ăia de pe deal. Poate deveni un om dificil, dacă te deranjează dispoziţiile lui. judecătorul Temple este un om bun şi cumsecade, care, în mod sigur, nu va face ceea ce trebuie pentru că îl speriaţi voi cu legea. Singura obiecţie pe care o am faţă de el este nepăsarea sufletului său. Nu este nici metodist, nici papistaş, nici prezbiterian, nu este nimic. Şi e greu de crezut că el, care „nu va purta lupta cea dreaptă sub ocrotirea unei biserici obişnuite în lumea asta, se va găsi printre cei aleşi în ceruri", cum spune soţul meu, cel căruia voi îi ziceţi căpitan, deşi eu nu cunosc decât un singur căpitan care-şi merită numele. Sper că Ciorap-de-Piele nu va fi atât de prost încât să-l pună pe băiat să rezolve această chestiune cu ajutorul legii. Va fi o zi neagră pentru amândoi atunci când o să transformaţi pielea unui animal atât de blând precum o oaie în motiv de dispută. Băiatul este bine-venit să bea gratis până când umărul lui va putea ţine din nou puşca.

— Ei, eşti generoasă, au rostit câteva guri în acelaşi timp, pentru că era de faţă o asistenţă în care o ofertă liberală nu era refuzată.

Iar vânătorul, în loc să exprime indignarea pe care trebuia să o simtă, auzind vorbindu-se despre rana la care făcuse aluzie tovarăşul lui, deschise gura într-un râset tăcut, pentru care era atât de bine-cunoscut. Şi după această manifestare a umorului său, răspunse:

— Ştiam că judecătorul n-o să facă nimic cu gloanţele sale de calibru mic, când a coborât din sanie. Nu am văzut decât o singură astfel de armă care trăgea bine, era o puşcă

franţuzească de vânat raţe sălbatice, pe lacurile mari. Avea o ţeavă pe jumătatea celei de la puşca mea şi trimitea un glonţ bun într-o gâscă de la o sută de yarzi. Dar era greu cu vânatul, aveai nevoie de o barcă să-l aduci. Când am fost cu Sir William din nou la francezi, la Fortul Niagara, toţi vânătorii au folosit puşca. Este o armă periculoasă în mâna celui care ştie să o încarce şi să ochească bine ţinta. Căpitanul ştie, pentru că spune că a fost soldat la Shirley. Şi, deşi nu erau decât nişte draci, trebuie să ştie cum îi tăiam pe francezi şi pe iroquois în bucăţele în războiul acela. Chingachgook, care înseamnă „Şarpe mare" în engleză, bătrânul John Mohegan, care trăieşte în cabană la mine, era un mare luptător pe atunci şi mergea cu noi, poate să spună tot. Deşi trăgea în tomahawk, nu risipea niciodată mai mult de un glonţ sau două, înainte de a le lua scalpurile. A, ce s-au mai schimbat vremurile de atunci. Ei, doctore, nu era decât o potecă pe care să mergi pe jos sau cel mult o urmă de cai, de-a lungul lui Mohawk, de la câmpiile germane şi până la forturi. Acum, se spune că au construit unul dintre drumurile alea late, cu porţi, de-a lungul râului. Întâi au făcut drumul şi apoi au ridicat un gard pe marginea lui. Am vânat într-o vreme dincolo de Kaatskills, la o palmă de aşezări, şi câinii pierdeau mereu urma, când ajungeau la şosea, aşa de circulate erau, deşi nu pot spune că animalul era de o rasă prea bună. Bătrânul Hector miroase o căprioară toamna, de-a lungul celei mai late câmpii din Otsego, şi asta înseamnă o milă şi jumătate. Am măsurat-o eu însumi pe gheaţă, când regiunea a fost inspectată după acordul cu indienii.

— Mi se pare că nu este decât un compliment penibil, Natty, să-i spui camaradului tău pe numele celui rău, spuse hangiţa. Şi nu se aseamănă cu un şarpe, aşa cum arată bătrânul John acum. Nimrod ar fi un nume mai potrivit pentru băiat, mai creştin, căci, după câte văd eu, vine din Biblie. Sergentul mi-a citit capitolul despre el în noaptea dinaintea botezului meu, şi ce sentiment frumos am avut când au ascultat ce mi se spunea din Biblie.

— Bătrânul John şi Chingachgook erau foarte diferiţi la înfăţişare, răspunse vânătorul, scuturându-şi capul ca

pentru a alunga amintirile melancolice. În războiul din '58 era în floarea vârstei; şi mai înalt decât acum cu trei inci. Dacă l-ai fi văzut, aşa cum l-am văzut eu în dimineaţa în care l-am bătut pe Dieskau, din spatele pereţilor de buşteni, ai fi zis că-i cea mai frumoasă piele-roşie pe care ai pus ochii vreodată. Era gol până la brâu, nu purta decât pantaloni de pânză şi jambiere şi nu ai mai întâlnit niciodată o creatură aşa de frumos pictată. O parte a feţei sale era roşie, iar cealaltă, neagră. Avea capul ras, cu excepţia câtorva fire de păr în creştet; purta un moţ din pene de vultur, la fel de colorate de parcă erau desprinse din coada unui fazan. Se pictase pe toate părţile, ca să-şi arate anatomia, până şi coastele, tot. Chingachgook avea gust pentru asemenea lucruri, încât n-am mai văzut niciodată pe pământ un războinic mai fioros decât el, cu înfăţişarea sa înfricoşătoare, cu cuţitul şi securea lui. Şi-a făcut datoria ca un adevărat bărbat, de asemenea, pentru că l-am văzut a doua zi cu treisprezece scalpuri în ţăruş. Şi o să spun asta pentru „Marele Şarpe", că întotdeauna se lupta drept şi nu a luat scalpul niciunuia pe care nu l-a omorât cu propriile mâini.

— Bine, bine, strigă hangiţa, o luptă este oricum o luptă şi sunt tot felul de obiceiuri pentru ele. Deşi nu pot să spun că aş vrea să ciopârţesc un corp după ce i-a ieşit toată suflarea din el. Şi nici nu cred că aşa ceva poate fi susţinut de o doctrină. Sper, sergentule, că nu ai ajutat niciodată la asemenea lucruri drăceşti.

— Era datoria mea să mă ţin în rând, să mă opresc sau să merg în funcţie de cei din frunte sau de cei de la urmă, răspunse veteranul. Eram atunci în fort şi îmi părăseam rar locul, n-am văzut decât puţini sălbatici, pe cei care erau pe flancuri sau în faţă, încăierându-se. Îmi aduc aminte că odată am auzit pomenindu-se de „Marele Şarpe", cum i se spunea, pentru că era o căpetenie renumită. Dar nu m-am aşteptat niciodată să-l văd că se aliază cauzei creştine, şi în mod civilizat, aşa cum o face bătrânul John.

— O, a fost botezat de moravieni, întotdeauna foarte apropiaţi de delawari, spuse Ciorap-de-Piele. Părerea mea este că dacă ar fi fost lăsaţi singuri, nu ar mai exista acum asemenea

fapte pe cursul superior al celor două râuri şi că aceste dealuri ar fi putut fi întreţinute la fel de bine ca regiune de vânătoare de către posesorul lor de drept, care nu este prea bătrân ca să ducă o puşcă şi a cărui vedere este la fel de adevărată ca un vultur pescar pândind.

A fost întrerupt de alte zgomote de picioare bătute în pământ la uşă şi imediat intră grupul de la conac, urmat de indianul însuşi.

Capitolul 14

Uite o cană de un litru, o cană de o pintă. Juma de pintă,
Cană cât un pahar, jumătate de pahar, rubedenii japoneze,
Şi castronul maroniu. Bem în cinstea recoltei de orz.
Curajoşii mei băieţi, bem în cinstea recoltei de orz.

Cântec de petrecere

Apariţia acestor noi musafiri a produs puţină agitaţie, iar avocatul a profitat de moment pentru a se strecura afară din cameră. Cei mai mulţi dintre bărbaţi s-au apropiat de Marmaduke şi i-au strâns mâna întinsă, sperând că „judecătorul se simţea bine", în timp ce maiorul Hartmann şi-a pus deoparte pălăria şi peruca şi a înlocuit-o pe aceasta din urmă cu o căciulă de noapte călduroasă şi ţuguiată, din lână. El se aşeză foarte liniştit la un capăt al sofalei, care fusese eliberat de fostul său ocupant. Scoase apoi cutia cu tutun, iar hangiul îi înmână o pipă curată. După ce a reuşit să ridice un nor de fum, maiorul pufăi îndelung şi apoi, întorcându-şi capul spre bar, spuse:

— *Petty, atu grogul cald.*

Între timp, judecătorul se salutase cu cea mai mare parte a celor care erau prezenţi şi luă loc alături de maior, iar Richard se grăbi să ocupe cel mai confortabil loc din cameră. Domnul LeQuoi a fost ultimul care s-a aşezat şi nici nu a dorit să-şi găsească un loc permanent, până când nu s-a asigurat prin mutări repetate că fiecare dintre cei prezenţi putea să primească o brumă de căldură. Mohegan a găsit un loc la capătul unei bănci, destul de aproape de bar.

Când aceste nenumărate schimbări de locuri au încetat, judecătorul a remarcat cu bună dispoziţie:

— Ei, bine, Betty, văd că rămâi la fel de populară pe orice vremuri, împotriva tuturor rivalilor şi printre oamenii de toate religiile. Cum ţi-a plăcut slujba?

— Aia a fost slujbă?, exclamă hangiţa. Nu pot să spun că nu a fost rezonabilă, dar cei care se rugau erau foarte jenaţi. Nu este lucru puţin ca un trup de cincizeci şi nouă de ani să se mişte aşa de mult în biserică. Oricum, domnul Grant pare un om devotat şi cu har, iar casa lui se arată umilă. Uite John, ia o cană de cidru, amestecat cu puţin whisky. Un indian bea cidru, deşi nu este niciodată însetat.

— Trebuie să spun, observă Hiram, după ce a meditat un timp, că a fost o problemă de limbă. Şi cred că a produs satisfacţie destul de mare. Totuşi, cred că o parte a fost ignorată sau înlocuită cu altceva. Dar, deoarece a fost un discurs scris, la urma urmei bănuiesc că n-a fost schimbat la fel de uşor ca atunci când un preot ţine o predică fără notiţe.

— A, acolo-i buba, domnule judecător, strigă hangiţa. Cum poate cineva să stea şi să predice cu propriile sale cuvinte, când tot ceea ce zice este scris şi este la fel de legat de notiţe ca şi un dragon pictat de ţăruşul care îl susţine?

— Ei bine, ei bine, strigă Marmaduke, făcând semn cu mâna pentru a cere linişte, s-a spus destul. Aşa cum ne-a spus domnul Grant, există păreri diferite faţă de acest subiect şi, din punctul meu de vedere, el a vorbit cu multă înţelepciune. Deci, Jotham, mi s-a spus că ţi-ai vândut gospodăria unui colonist nou, te-ai mutat în sat şi ţi-ai deschis o şcoală. Ţi-a dat toţi banii în mână sau te-ai târguit?

Bărbatul căruia i s-a adresat astfel ocupa un loc chiar în spatele judecătorului şi cineva care nu era conştient de spiritul de observaţie al lui Marmaduke ar fi crezut că a scăpat fără să fie văzut. Avea o siluetă slabă, lipsită de forme, cu o expresie de nemulţumire pe chip, şi întreaga sa alură căpătase un aer lipsit de vlagă. După ce i s-a vorbit astfel, s-a întors şi s-a răsucit puţin, pentru a se pregăti, apoi răspunse:

— O parte numerar, o parte în natură. Am vândut unuia din Pumfietman, care era puţin prevăzător. Trebuia să-mi dea zece dolari pe acru pentru zonele despădurite şi un dolar pe acru pentru prima coastă din părţile împădurite, şi ne-am pus

de acord să lăsăm clădirile oamenilor. Aşa că eu l-am chemat pe Asa Montagu, iar el pe Absalom Bement, iar cei doi l-au adus pe bătrânul domn Napthali Green. Au făcut o şedinţă şi s-au hotărât pentru optzeci de dolari pentru clădiri. Au fost doisprezece acri de pământ despădurit pentru zece dolari şi optezi şi opt pentru un dolar, şi pentru tot s-a ajuns la două sute optzeci şi şase de dolari şi jumătate, după ce i-am plătit pe oameni.

— Hm, făcu Marmaduke, cât ai plătit pentru şcoală?

— Păi, în afară de ce ajunge la judecător, i-am dat fratelui meu o sută de dolari pentru târguială. Mai este inclusă şi o clădire nouă care m-a costat încă şaizeci de dolari şi i-am dat lui Moise o sută de dolari pentru că a cioplit, a făcut buşteni şi a tăiat cu ferăstrăul, aşa că m-a ajuns cu totul la două sute şaizeci de dolari. Dar e adevărat că am cules de multe ori recolte bogate de acolo, şi pentru că am luat cu douăzeci şi şase de dolari şi jumătate mai mult decât m-a costat, cred că am făcut o afacere bună.

— Da, dar uiţi că recolta era a ta şi fără să faci afacerea asta, şi că te-ai lipsit singur de douăzeci şi şase de dolari.

— O, judecătorul a spus totul, spuse bărbatul, părând să facă un calcul inteligent. A mai dat şi o pereche de cai, care valorează o sută cincizeci de dolari în orice fel de monedă, şi o căruţă nou-nouţă. Cincizeci de dolari în numerar şi un cec bun pentru încă optzeci. Şi o şa laterală care a fost evaluată la şapte şi jumătate, nu mai rămăseseră decât doisprezece şilingi. I-am spus să mai dea şi un set de hamuri şi să iau şi vaca. şi troaca de apă. El nu a vrut, dar l-am citit imediat, el a crezut că ar trebui să cumpăr şi obiectul ăsta înainte de a putea folosi căruţa şi caii. Dar tare aş vrea să ştiu la ce-i mai foloseşte troaca acum. M-am oferit să ne târguim din nou pentru o sută cincizeci şi cinci de dolari. Dar nevasta mea a spus că vrea să bată untul, aşa că am luat un putinei la schimb.

— Şi ce vrei să faci în iarna asta? Nu trebuie să uiţi că timpul înseamnă bani.

— Păi, din moment ce învăţătorul s-a dus în sudul ţării ca să-şi vadă mama, care se spune că o să moară, am fost de

acord să mă îngrijesc de şcoală până când se întoarce. Dacă nu se înrăutăţeşte vremea în primăvară, am de gând să intru în negoţ sau poate să mă mut la Genesee. Se spune că se fac afaceri bune acolo. Dacă banul la ban trage, nu pot decât să investesc în afacerea mea, pentru că am fost crescut într-o fabrică de pantofi.

S-ar părea că Marmaduke nu a crezut că prezenţa acestuia era destul de valoroasă pentru a încerca să-l convingă să rămână acolo unde era, pentru că nu i s-a mai adresat bărbatului, ci şi-a întors atenţia către alte subiecte. După o scurtă pauză, Hiram a îndrăznit să pună o întrebare:

— Ce veşti ne mai aduce judecătorul de la legislatură? Nu s-ar spune că s-a făcut mare lucru în congres în sesiunea aceasta. Sau poate că francezii nu au mai reuşit să ţină piept luptelor în ultimul timp?

— De când şi-au decapitat regele, francezii nu au făcut altceva decât să se lupte. Caracterul lor naţional pare să se fi schimbat. Am cunoscut mulţi francezi în timpul războiului nostru şi cu toţii mi s-au părut a fi foarte omenoşi şi foarte buni la inimă. Dar iacobinii ăştia sunt la fel de însetaţi de sânge ca nişte buldogi.

— Era unul Roshambow cu noi în Yorktown, strigă hangiţa, un bărbat foarte frumos, şi calul lui la fel. Acolo bateriile engleze l-au rănit pe sergent la picior, norocul să-l ocolească!

— *Oh, mon pauvre roi*!, mormăi domnul LeQuoi.

—Legislatura a mai dat nişte legi în ultimul timp, continuă Marmaduke, de care ţara avea mare nevoie. Printre altele, şi un act care interzice pescuitul cu năvoade în afara sezonului în unele dintre râurile şi lacurile noastre mici. Un alt act interzice vânarea căprioarelor în lunile de gestaţie. Acestea sunt legi pe care oamenii raţionali le cereau de mult. Dar eu nu îmi pierd speranţa că voi reuşi să fac o lege prin care tăierea copacilor fără a se respecta legea să fie considerată crimă.

Vânătorul ascultă aceste detalii cu o atenţie neclintită şi când judecătorul a terminat, râse batjocoritor:

— Poţi să-ţi faci ce legi vrei, domnule judecător, strigă el, dar pe cine o să pui să păzească munţii în zilele lungi de

vară sau lacurile în timpul nopții? Vânatul e vânat, iar cel care-l găsește poate să-l ucidă. Asta a fost legea în acești munți timp de patruzeci de ani, știu sigur. Și cred că o lege veche face cât două legi noi. Numai un nepriceput ar dori să împuște o căprioară cu un paznic lângă el, doar dacă i s-au tocit mocasinii sau i s-au zdrențuit pantalonii, pentru că are carnea slabă și de proastă calitate. Dar o pușcă răsună câte-odată între stânci, pe malul lacului, de parcă s-ar fi tras cu cincizeci de arme odată, ar fi greu să-ți dai seama unde era cel care a apăsat pe trăgaci.

— Înarmat cu demnitatea legii, domnule Bumppo, răspunse judecătorul grav. Un magistrat vigilent poate preveni mult din răul care s-a înfăptuit până acum și care deja face ca vânatul să fie din ce în ce mai rar. Sper să trăiesc să văd ziua când drepturile unui om față de animalele lui de vânat să fie la fel de respectate ca drepturile pe care le are asupra fermei sale.

— Drepturile și fermele tale sunt toate noi, strigă Natty, dar legile ar trebui să fie egale și să nu-l apere pe unul mai mult decât pe altul. Am împușcat o căprioară, miercurea trecută s-au împlinit două săptămâni, și s-a zbătut printre nămeții de zăpadă până a sărit peste un gard viu. În timp ce o urmăream, mi-am prins piedica puștii între niște crengi și am rămas în urmă, până când animalul a scăpat. Acum aș vrea să știu cine trebuie să-mi plătească pentru căprioară – și ce căprioară frumoasă era! Dacă nu ar fi fost gardul acela, aș fi putut să o împușc încă o dată. Și n-am tras niciodată în ceva ce nu avea aripi mai mult de trei ori la rând, în zilele mele de început. Nu, nu, domnule judecător, vânatul e tot mai rar din cauza fermierilor, și nu a vânătorilor.

— *Găbrioarele nu mai sunt la fel de multe cum erau pe vremea veghiului război, Bumppo, spuse maiorul, care asculta cu atenție printre norii lui de fum. Dar bământul dău nu este făcud ca să crească găbrioarele be el, ci bentru greștini.*

— Păi, domnule maior, cred că ești un prieten al justiției și al drepturilor, deși mergi așa de des în casa cea mare. Dar e greu pentru orice om când legea îi interzice activitatea cinstită care îl ajută să supraviețuiască, mai ales când ar fi fost corect

să poată vâna sau pescui în orice zi din săptămână, sau în cea mai bună parte a patentului, dacă aşa vrea el.

— *Te înţeleg, Ciorap-de-Piele, răspunse maiorul, fixându-şi ochii negri, care trimiteau priviri ciudate, pe vânător. Dar nu ai fost îndodteauna aşa te prevăzător şi să fii adâd te îngrijorad te ce va fi.*

— Poate că nu am avut ocazia, spuse vânătorul, puţin supărat; apoi se cufundă în tăcere şi rămase liniştit o vreme.

— Judecătorul spunea ceva despre francezi, remarcă Hiram după ce pauza se prelungise un timp.

— Da, domnule, răspunse Marmaduke, iacobinii francezi par să treacă de la o faptă imorală la alta. Fac în continuare crimele acelea pe care le justifică numindu-le execuţii. Aţi auzit că au adăugat moartea reginei lor la lunga listă de crime pe care au făcut-o?

— *Les monstres!*, exclamă domnul LeQuoi, întorcându-se în scaun, într-un acces de furie.

— Provincia La Vendee este pustiită de trupele republicii şi sute de locuitori ai regiunii, care au simpatii regaliste, sunt împuşcaţi pe rând. La Vendee este un district din sud-estul Franţei, încă foarte apropiat de familia Burbonilor. În mod sigur, domnul LeQuoi ştie mai multe despre ea şi poate să ne-o descrie mai fidel.

— *Non, non, non, mon cher ami*, răspunse francezul cu o voce înăbuşită, dar vorbind repede şi gesticulând cu mâna dreaptă, ca şi cum ar fi implorat milă, în timp ce cu mâna stângă îşi acoperea ochii.

— S-au dus multe lupte în ultimul timp, continuă Marmaduke, iar înfuriaţii republicani câştigă prea des. Oricum, n-aş putea spune că îmi pare rău că au luat Toulonul de la englezi, pentru că au un drept asupra acestui oraş.

— Ah, ah, exclamă domnul LeQuoi, sărind în picioare şi agitându-şi amândouă braţele cu multă însufleţire. *Ces Anglais!*

Francezul continuă să se mişte însufleţit prin cameră timp de câteva minute, vorbind mereu ca pentru sine. Lăsându-se copleşit de natura contradictorie a sentimentelor sale, se repezi deodată afară din cameră şi a fost văzut cum mergea cu greu prin zăpadă către micul său magazin, agitându-şi

braţele în sus, de parcă ar fi vrut să primească o salutare din partea Lunii. Plecarea lui nu a surprins pe nimeni, pentru că sătenii erau obişnuiţi cu felul său de a fi. Dar maiorul Hartmann râse tare pentru prima dată în timpul vizitei sale, în timp ce-şi ridica halba, şi spuse:

— *Francezul este nepun, tar nu e pun de nimic cânt vine vorpa de păutură: este beat te fericire.*

— Francezii sunt soldaţi buni, spuse căpitanul Hollister, i-am avut sub control o bună bucată de vreme la Yorktown, şi nici nu cred, deşi sunt un neştiutor când vine vorba de marile mişcări ale armatei, că Excelenţa Sa ar fi fost în stare să meargă împotriva lui Cornwallis fără întăriturile lor.

— Spui adevărul, sergent, îl întrerupse soţia lui, şi aş vrea s-o ţii tot aşa. Francezii sunt foarte frumoşi, şi când am oprit căruţa atunci când tu o împingeai, un regiment de francezi s-a oprit lângă noi, iar eu i-am servit cum au vrut ei. Dacă am primit şi plată? Sigur că am primit, câteva coroane valoroase. Al dracu' dacă puteau să strângă rândurile, pentru bani sau din dragoste. O, Dumnezeu să mă ierte că înjur şi vorbesc, de asemenea, vanităţi. Dar asta pot s-o spun despre francezi: au plătit cu arginţi buni şi ştiau să bea frumos din pahar, pentru că lăsau întotdeauna o picătură de băutură când îl dădeau înapoi. Şi afacerile ies bine, domnule judecător, când se plăteşte bine, iar clienţii nu sunt prea pretenţioşi.

— O afacere prosperă, doamnă Hollister, spuse Marmaduke. Dar ce s-a întâmplat cu Richard? Nici nu s-a aşezat bine, că s-a şi ridicat şi nu s-a mai întors de atâta vreme încât mă tem că a îngheţat.

— N-ai nicio grijă în privinţa asta, vere Duke, strigă bărbatul însuşi. Afacerile pot să te încălzească până şi în noaptea cea mai rece care s-a strecurat vreodată în munţii ăştia. Betty, soţul tău mi-a spus, când ieşeam din biserică, că porcii voştri au făcut râie. Aşa că am ieşit puţin să mă uit la ei şi am văzut că e adevărat. Dup-aia m-am dus, doctore, şi l-am pus pe băiatul tău să-mi cântărească o *pfundie* de sare şi am amestecat-o cu lăturile lor. Pun rămăşag o bucată de căprioară contra unei veverițe cenuşii că o să fie mai bine într-o

săptămână. Aşa, doamnă Hollister, acum sunt gata pentru o halbă aburindă de flip.

— Ştiam eu că asta o să vrei, spuse gazda, este pregătită şi gata să dea în fiert. Dragă sergentule, vrei să-mi dai fierul? Nu, cel din focul din spate, e negru, o să-l vezi tu. A, l-ai găsit. Uitaţi-vă dacă nu e roşu ca o vişină.

Băutura se încălzise şi Richard luă o sorbitură, aşa cum fac bărbaţii când sunt convinşi că tocmai au făcut un lucru înţelept, mai ales dacă le place şi băutura.

— O, ce mână ai, Betty, expertă în amestecarea *flip*-ului!, strigă Richard când se opri ca să-şi tragă răsuflarea. Chiar şi fierul şi-a lăsat aroma. Ia, John, bea, omule, bea! Eu şi doctorul Todd am făcut treabă bună cu umărul băiatului acela în seara asta. Duke, am scris un cântec cât ai fost plecat – într-o zi când nu aveam nimic de făcut. Aşa că o să-ţi cânt câteva versuri, deşi nu m-am hotărât la încă o melodie anume.

Ce e viaţa, dacă nu un decor pentru griji,
Unde fiecare trebuie să muncească din greu?
Atunci să fim veseli, s-arătăm că noi suntem
O mână de oameni de treabă, chiar rari,
Ce pot să râdă, să cânte din zori până-n noapte.
Atunci să fim veseli,
Să uităm de probleme,
Căci grijile fac un om tânăr - cărunt.

— Ei, Duke, ce crezi de asta? Mai e o strofă, pe care am scris-o, dar nu găsesc ultimul vers. Ei, bătrâne John, ce crezi despre muzică? E la fel de bună ca şi la cântecele voastre de război, hî?

— E bună, spuse Mohegan, care se înfruptase din plin cu băuturile hangiţei şi, de asemenea, arătase respectul cuvenit halbelor lui Marmaduke şi ale maiorului, care treceau din mână în mână.

— *Pravo, pravo, Richart!*, strigă maiorul, ai cărui ochi negri începuseră să se umezească. *Pravisimo, e un cântec bun. Tar Natty Bumppoare unul mai pun.* Ciorap-de-Piele, nu vrei să cânţi? Spune, bătrâne, nu vrei să cânţi cântecul despre lupii tăi?

— Nu, nu, domnule maior, răspunse vânătorul, scuturându-şi capul cu tristeţe. Am trăit să văd ceea ce nu am crezut că ochii vor vedea vreodată pe aceste dealuri, şi nu îmi dă inima să cânt. Dar cel care are dreptul să fie stăpân şi conducător aici este obligat să bea, atunci când este însetat, zăpadă topită. Le stă rău celor care au trăit prin dărnicia lui să se veselească, de parcă n-ar mai fi nimic pe lume decât soare şi vară.

În timp ce vorbea, Ciorap-de-Piele îşi lăsă din nou capul pe genunchi şi îşi ascunse chipul dur şi ridat în mâini. Trecerea de la frigul excesiv de afară la căldura din bufet şi sorbiturile repetate şi lungi pe care Richard le lua din băutura lui eliminaseră deja orice discrepanţă dintre el şi restul invitaţilor în ce priveşte spiritul petrecăreţ. Acum îi întindea vânătorului două halbe ademenitoare de flip înspumat, strigându-i ce îi striga acestuia:

— Hei, Crăciun fericit, bătrâne. Soare şi vară! Nu, eşti orb, Ciorap-de-Piele. E vorba de lumina Lunii şi de iarnă. Ia ochelarii ăştia şi deschide ochii. Lasă-ne să ne veselim. Şi să uităm de probleme, căci grijile fac cărunt un om tânăr.

— Auzi ce voce tremurătoare are bătrânul John? Ce ritmuri al naibii de plictisitoare mai au şi cântecele astea indiene, nu-i aşa, domnule maior? Mă întreb dacă ei ştiu să citească notele muzicale.

În timp ce Richard cânta şi vorbea, Mohegan emitea nişte sunete monotone, banale, păstrând măsura printr-o mişcare uşoară a capului şi a trupului. Nu rostea decât câteva cuvinte, şi acestea în limba lui nativă, aşa că numai el şi Natty puteau să le înţeleagă. Fără să-l bage în seamă pe Richard, a cântat mai departe un soi de melodie cam sălbatică şi melancolică, care urca uneori, cu note bruşte şi cam acute, ca apoi să scadă iar în tonurile joase, tremurătoare, care lăsau impresia că sunt caracteristice muzicii sale.

Atenţia celor prezenţi părea acum împărţită, bărbaţii din spate formaseră mici grupuri, unde discutau diverse subiecte, printre care cele mai obişnuite erau legate de vindecarea porcilor de râie şi predica preotului Grant. În acest timp, domnul Todd se străduia să-i explice lui Marmaduke natura rănii pe care i-o făcuse tânărului vânător. Mohegan

a continuat să cânte, în timp ce chipul lui se golea de orice expresie, deşi, din cauza părului său bogat, părea să capete o expresie de ferocitate brutală. Notele lui deveneau tot mai înalte şi în curând s-au dovedit atât de puternice, încât au făcut ca discuţiile să înceteze imediat. Vânătorul şi-a ridicat iar fruntea şi i s-a adresat bătrânului luptător cu căldură, în limba delawarilor, dar, pentru binele cititorilor noştri, îi voi reda cuvintele în engleză:

— De ce cânţi despre luptele tale şi despre războinicii pe care i-ai ucis, Chingachgook, când cel mai mare duşman, cel care-l împiedică pe Tânărul Vultur să se bucure de drepturile sale, este lângă tine? Am luptat în bătălii la fel de multe ca oricare dintre războinicii din tribul tău, dar nu mă pot lăuda cu faptele mele într-un asemenea moment.

— Ochi-de-Şoim, răspunse indianul, îndepărtându-se de locul său cu un pas nesigur, sunt Marele Şarpe al delawarilor. Pot să găsesc urma tribului mingo ca un şarpe care fură ouăle unei păsări şi să le dau o lovitură mortală ca unui şarpe cu clopoţei. Albul a făcut securea lui Chingachgook lucioasă ca apele lui Otsego în lumina soarelui la apus, dar ea e roşie de sângele maquasilor.

—Şi de ce i-ai ucis pe războinicii mingo? Nu pentru a păstra aceste locuri de vânătoare şi lacuri pentru copiii tatălui tău? Şi nu i-au fost ele date Celui-care-mănâncă-foc într-o şedinţă solemnă? Şi nu curge sânge de războinic prin venele unei tinere căpetenii, care ar trebui să vorbească tare acolo unde vocea lui de-abia se aude acum?

Îndemnul vânătorului părea să trezească într-o anumită măsură mintea tulbure a indianului, care îşi întoarse faţa către ascultătorii săi şi se uită fix la judecător. Îşi scutură capul, îşi dădu părul la o parte de pe faţă şi îşi arătă ochii în care strălucea expresia unei duşmănii sălbatice. Dar nu era el însuşi. Mâna lui părea să facă un efort inutil să dea drumul securii, al cărei mâner era prins de cureaua lui, în timp ce ochii îi deveneau încet lipsiţi de orice expresie. În acel moment, Richard i-a pus în faţă o halbă, iar expresia feţei lui s-a preschimbat într-un rânjet idiot, şi, apucând vasul cu amândouă mâinile, se

lăsă pe spate pe bancă şi bău până se sătură. Apoi puse halba deoparte, nu fără efort, în neputinţa beţiei.

— Să nu fie vărsare de sânge, exclamă vânătorul, când observă chipul indianului într-un moment de ferocitate. Dar este beat şi nu mai poate face rău. Aşa se întâmplă cu toţi sălbaticii: dacă le dai băutură, devin nişte câini. Ei bine, va veni şi ziua în care se va face dreptate, trebuie să avem răbdare.

Bineînţeles că nimeni nu putea să-l înţeleagă. Abia încheiase, când Richard strigă:

— Ei, bătrânul John o să adoarmă în curând. Oferă-i găzduire în hambar, căpitane, şi o să plătesc eu. Sunt bogat în seara asta, de zece ori mai bogat decât Duke, cu toate pământurile lui, printre loturi militare, şi datorii finanţate, şi obligaţiuni, şi ipoteci.

Hai să ne veselim,
Şi să uităm de probleme,
Căci durerea face un om tânăr cărunt.

— Bea, rege Hiram. Bea, domnul Stau-degeaba[1], bea, domnule, îţi spun. Este Ajunul Crăciunului, care nu vine, după cum ştiţi, decât o dată pe an.

— He, he, he, domnul are chef să cânte în seara asta, spuse Hiram, al cărui chip dădea semne vădite de relaxare. Cred mai degrabă că o să facem o biserică acolo, nu-i aşa, domnule?

— O biserică, domnule Doolittle! O să facem o catedrală! Episcopi, preoţi, diaconi, administratori, sacristie şi cor. Orgă, organist, printre foale. Pe lordul Harry, cum spune Benjamin, o să punem o turlă la celălalt capăt al ei şi o să facem două biserici din una. Ce zici, Duke, o să plăteşti? Ha, vere judecător, o să plăteşti?

— Ce gălăgie mai faci, Dickon!, răspunse Marmaduke. E foarte important să aud ce spune doctorul Todd. Cred că ţi-ai putut da seama deja dacă este posibil ca rana să supureze şi să-i pună mâna în pericol pe vremea asta rece...

[1] Joc de cuvinte – „do little" înseamnă „a face puţin", iar „do nothing" înseamnă „a nu face nimic".

— Nu se poate, domnule, nu se poate, spuse Elnathan, încercând să expectoreze, dar nereuşind decât să arunce în foc un lichid alb, spumos, ca un fulg de zăpadă. Nu este deloc posibil ca o rană atât de bine bandajată să supureze, şi cu glonţul în buzunarul meu. După cum vorbeşte judecătorul despre faptul că o să-l ia în casa lui pe băiat, cred ar fi cel mai bine să nu fiu plătit decât o singură dată pentru serviciul meu.

— Aşa s-ar cuveni, răspunse Marmaduke, cu zâmbetul acela arcuit care îi lumina atât de des faţa, lăsându-şi interlocutorul să se întrebe dacă agrea caracterul tovarăşului de discuţie sau se bucura de umorul său subtil. Hangiul reuşise să-l pună pe indian pe nişte paie în una dintre dependinţele sale, unde John a rămas toată noaptea, acoperit cu pătura lui.

Între timp, maiorul Hartmann devenea din ce în ce mai zgomotos şi glumeţ. Se servea pahar după pahar şi halbă după halbă, iar petrecerea s-a prelungit mult în noapte, sau mai degrabă până dimineaţă, când veteranul german şi-a exprimat dorinţa de a se întoarce la conac. Majoritatea celor care petrecuseră se retrăseseră, dar Marmaduke cunoştea prea bine obiceiurile prietenului său pentru a-i sugera să se despartă mai devreme. Totuşi, când propunerea a fost făcută, judecătorul a profitat imediat de ea şi cei trei s-au pregătit să meargă spre casă. Doamna Hollister i-a condus personal până la uşă, sfătuindu-i pe musafiri cum să plece în siguranţă de la han.

— Sprijiniţi-vă de domnul Jones, domnule maior, spuse ea. E tânăr şi poate să vă ducă. Ei, ce bine îmi pare să vă văd la „Dragonul neînfricat". Şi nu e niciun rău dacă petrecem un Ajun de Crăciun cu inima uşoară, pentru că nu se ştie niciodată când o să ne copleşească durerea. Aşa că noapte bună, domnule judecător, şi Crăciun fericit tuturor, mâine-dimineaţă.

Domnii şi-au luat rămas-bun cât de bine au putut şi, mergând pe mijlocul drumului, unde se făcuse o potecă bună, lată şi bine bătătorită, s-au descurcat destul de bine, până au ajuns la poarta casei. Dar când să intre pe domeniile judecătorului, au întâmpinat mici probleme. Nu ne vom opri pentru a le relata, dar vom menţiona că de dimineaţă se puteau vedea

în zăpadă urme în direcţii diferite. Şi că odată, în timp ce se apropiau de uşă, simţind lipsa însoţitorilor săi, Marmaduke a putut să-i urmeze pe una dintre aceste cărări până într-un punct unde a descoperit că nu le putea vedea decât capetele, în timp ce Richard cânta plin de viaţă:

Hai să ne veselim,
Şi să uităm de probleme,
Căci durerea face un om tânăr – cărunt.

Capitolul 15

Cum stătea, în ziua aceea, întinsă în golful Biscay!

Înainte de această scenă de la „Dragonul neînfricat", Elizabeth fusese condusă în siguranţă la conac, unde a rămas ca stăpână şi a fost liberă să-şi petreacă seara după cum a dorit, fie distrându-se, fie lucrând. Majoritatea luminilor erau stinse, dar Benjamin îngrijea cu atenţie şi regularitate patru lumânări mari, puse în tot atâtea sfeşnice masive de alamă, înşiruite pe dulap, şi sala căpăta astfel un aer de confort şi căldură, care contrasta cu aspectul trist al camerei pe care tânăra o lăsase în urmă, la academie.

Remarkable era una dintre persoanele care îl ascultaseră pe domnul Grant, dar nu reuşise să-şi calmeze de tot, prin meditaţie şi evlavie, resentimentele pe care limbajul judecătorului i le stârnise din plin. Îşi aduse aminte de tinereţea Elizabethei şi şi-a dat seama că nu va fi greu să îşi exercite indirect puterea care până atunci nu-i fusese revendicată. Ideea de a fi condusă, sau de a fi obligată să-i dovedească un respect servil, era absolut intolerabilă şi luase deja, de vreo şase ori, hotărârea secretă de a face un efort prin care să aducă în discuţie problema delicată a situaţiei sale în acea casă. Dar imediat cum întâlnea privirea întunecată şi mândră a Elizabethei, care se plimba de colo până colo prin încăpere, gândindu-se la momente ale copilăriei sale, la schimbarea din viaţa ei şi, probabil, la evenimentele din acea zi, menajera simţea o teamă de care nu ar fi crezut că putea fi stârnită de un simplu muritor. Oricum, aceasta a oprit-o să mai facă sau să spună ceva în acest sens. În cele din urmă, s-a hotărât să abordeze un subiect care putea să

elimine orice diferenţă umană şi prin care să-şi poată pune în valoare propriile abilităţi.

— Părintele Grant a avut o predică destul de lungă în seara asta, spuse Remarkable. Preoţii de la biserici ţin de obicei cuvântări inteligente, dar îşi notează ideile, ceea ce este un avantaj important. Nu cred că sunt nişte vorbitori la fel de pricepuţi, când ţin discursuri improvizate, ca preoţii din ordinul celor care stau în picioare.

—Şi la ce credinţă te referi când spui ordinul celor care stau în picioare?, întrebă domnişoara Temple, puţin surprinsă.

— Păi la prezbiterieni, la congregaţionişti şi la baptişti, până acum. Şi la toţi cei care nu cad în genunchi pentru a se ruga.

— Înseamnă că după acelaşi principiu îi numeşti pe cei care aparţin confesiunii tatălui meu – ordinul celor care stau jos, observă Elizabeth.

— Sunt sigură că nu am mai auzit să li se spună altcumva decât *quakeri*, răspunse Remarkable, trădând o uşoară jenă. Eu aş fi ultima care să le spună, în mod diferit, pentru că nu am folosit în viaţa mea un apelativ dispreţuitor pentru judecător sau pentru vreun membru al familiei lui. I-am apreciat întotdeauna pe *quakeri*, pentru că vorbesc aşa de frumos, sunt inteligenţi, şi mă miră faptul că s-a căsătorit în cele din urmă cu cineva care aparţinea unei biserici, pentru că sunt foarte înverşunaţi împotriva religiei. Credincioşii stau nemişcaţi şi nu spun nimic în cea mai mare parte a slujbei, în timp ce în biserică oamenii se exprimă în diferite feluri, aşa că mi se pare uneori că au foarte mult talent muzical. Am mai fost la o casă de rugăciuni, în sudul ţării.

— Ai găsit o calitate a liturghiei care până acum mie mi-a scăpat. Ţi-aş fi recunoscătoare dacă ai întreba dacă arde focul în camera mea. Mă simt obosită în urma călătoriei şi mă voi retrage.

Remarkable era gata să-i spună tinerei stăpâne a conacului că ar putea să vadă şi singură dacă ar deschide uşa, dar s-a controlat din prudenţă şi după ce a făcut o scurtă pauză, ca pentru a-şi salva demnitatea, a realizat ce i s-a cerut. Răspunsul a fost favorabil, iar tânăra s-a dus la culcare,

urându-le noapte bună atât menajerei, cât şi lui Benjamin, care mai punea nişte lemne în sobă.

În clipa în care uşa s-a închis în urma domnişoarei Temple, Remarkable începu un soi de discuţie ciudată şi ambiguă, care nici nu critica şi nici nu lăuda calităţile persoanei absente, dar care părea să se apropie treptat de o descriere foarte dezavantajoasă. Majordomul nu a răspuns şi şi-a continuat activitatea conştiincios. După ce a terminat, fericit, se uită la termometru şi, deschizând un sertar de la dulap, scoase o provizie de alcool care l-ar fi ajutat să-şi menţină temperatura ridicată a corpului fără să fie nevoie de focul enorm de care avusese grijă. Trase lângă sobă un suport mic şi aranjă în tăcere sticlele şi paharele din care aveau să soarbă licoarea minunată. A mai adăugat două scaune la acest aranjament confortabil, când Benjamin a remarcat pentru prima dată prezenţa menajerei.

— Vino, strigă el, vino, domnişoară Remarkable, aşază-te pe scaunul acesta. E ger afară, poţi să fii sigură, femeie dragă. Dar ce-mi pasă mie? Pentru Ben este acelaşi lucru dacă bate vântul pe înălţimi sau în vale, înţelegi? Negrii s-au îngrămădit cu toţii comod în faţa unui foc care ar putea să frigă un bou întreg. Termometrul arată acum cincizeci şi cinci de grade Fahrenheit, dar dacă lemnul de arţar este aşa de bun, sunt sigur că înainte să beau un pahar o să mai ridic temperatura cu vreo zece grade, pentru ca domnului să-i fie la fel de cald când o să vină de la hanul încălzit al lui Betty Hollister, ca o mână care a uns velatura cu smoală proastă. Haide, stăpână, vino pe scaunul acesta şi spune-mi cum îţi place noua moştenitoare.

— Păi, ştiu eu, domnule Penguillian...

— Pump, Pump, o întrerupse Benjamin. Este Ajunul Crăciunului, doamnă Remarkable, aşa că ar fi mai bine să-mi spui Pump, înţelegi? E un nume mai scurt şi din moment ce intenţionez să pompez toată carafa asta până se goleşte, ar fi mai bine să-mi spui Pump.

— Ca întotdeauna, strigă Remarkable, cu un râset care părea să-i desfacă fiecare încheietură a corpului. Îţi arăţi

talentul muzical, Benjamin, când te laşi dus de val. Dar, aşa cum spuneam, cred că lucrurile se vor schimba în casa asta.

— Să se schimbe!, exclamă majordomul, uitându-se la carafa care căpăta aspectul străveziu al sticlei şlefuite cu o rapiditate uimitoare. Nu contează prea mult, doamnă Remarkable, atâta vreme cât cheile de la lăcăte sunt la mine.

— N-aş putea spune, continuă menajera, dar este destulă mâncare şi băutură în casă pentru a sătura un om. Mai pune puţin zahăr în pahar, Benjamin, pentru că domnul Jones are mare grijă de asta. La stăpâni noi, reguli noi. Şi nu m-aş mira ca viitorul nostru aici să fie cam nesigur.

— Viaţa e la fel de nesigură ca bătaia vântului, spuse Benjamin, cu un aer moralizator. Şi nimic nu e mai schimbător decât vântul, doamnă Remarkable, decât dacă s-ar întâmpla să intri în negoţ şi ai alerga în jos şi în sus câte o lună pentru o afacere, cu vele de fiecare parte, cu valetul la timonă.

— Ştiu că viaţa este îngrozitor de nesigură, spuse Remarkable, contractându-şi trăsăturile pentru a-i face pe plac interlocutorului său. Dar mă aştept să se facă mari schimbări în casă în ceea ce priveşte drepturile pe care le are fiecare. Te pomeneşti şi cu o persoană tânără care să te comande, aşa cum a apărut una aici care vrea să-mi dea mie ordine. Şi când te-ai stabilit aici de atâta vreme, ca tine, cred că va fi greu.

— Promovarea ar trebui să se facă în funcţie de vechimea în serviciu, spuse majordomul, şi dacă este adevărat că mai îmbarcă o mână pentru munca mea sau dacă mai aduc un stewart ca ajutor, o să renunţ la funcţie mai repede decât poţi pune o navă de pilotaj în corset. Deşi domnul Dickens – Benjamin folosea adesea acest nume greşit – este un bărbat de treabă, unul cu care poţi naviga după pofta inimii, totuşi o să-i spun acestui domn cât mai clar, pentru că asta e limba pe care o vorbesc, că dacă se gândeşte să pună vreun Johnny Neştiutor peste capul meu, ei bine, o să-mi dau demisia. Am început de jos şi mi-am croit drumul în viaţă, doamnă Pettibone, ca un bărbat adevărat. Am stat şase luni pe lugherul Garnsey, trăgând de frânghii la bordul de sub vânt şi strângând velatura. După aceea am făcut câteva călătorii într-o goeletă, în

interesul aceluiaşi, care, la urma urmei, nu era decât un fel de navigare pe întuneric, unde nu înveţi mare lucru decât cum să navighezi sub stele. Ei bine, atunci am învăţat cum să ungi un arbore gabier şi cum să observi pânzele catargelor. Apoi am mai făcut nişte mici treburi în cabină, cum ar fi să amestec grogul căpitanului. Cred că acolo mi-am format gusturile, care, aşa cum cred că ai observat, sunt excelente. Ei, acum ne cunoaştem mai bine.

Remarkable dădu din cap pentru a răspunde complimentului şi luă o înghiţitură din licoarea care era în faţa ei. Ea nu avea nimic împotriva unei mici băuturi din când în când, cu condiţia ca aceasta să fie bine îndulcită. După schimbul de amabilităţi al acestui cuplu distins, dialogul a continuat:

— Ai avut nişte experienţe minunate în viaţă, Benjamin, pentru că, aşa cum spune Scriptura, „cei care merg pe mare, în bărci, văd minunile lui Dumnezeu."

— A, de fapt, şi cei din bricuri şi goelete s-ar putea spune că văd facerile diavolului. Marea, doamnă Remarkable, îi oferă omului un mare avantaj, în ceea ce priveşte cunoştinţele sale, pentru că vede obiceiurile popoarelor şi relieful multor ţări. Cât mă priveşte pe mine, care nu sunt decât un neştiutor faţă de alţii care merg pe mări, cred că dacă urmez coasta de la Capul Ler Hogue până jos la Capul Finish, nu există nici măcar un promontoriu sau o insulă despre care să nu ştiu câte ceva sau măcar numele. Toarnă mai mult, femeie, ca să mai închizi la culoare apa aia. Poftim zahărul. Îţi cam plac dulciurile, doamnă Pettibone. Dar, cum spuneam, pot să merg de-a lungul întregii coaste, căci cunosc drumul la fel de bine ca de aici până la „Dragonul neînfricat", şi ce greu e până începi să cunoşti golful ăla Biscay! Uh, aş vrea să poţi auzi cum bate vântul acolo. Câteodată e nevoie de două persoane ca să-i ţină unuia părul pe cap. Să te laşi în voia vântului, acolo, în golful acela, e cam acelaşi lucru cu a urca şi a coborî coastele munţilor pe drumurile ţării.

— Nu mai spune!, exclamă Remarkable. Şi marea se înalţă la fel de mult ca munţii, Benjamin?

— Ei, o să-ţi povestesc, dar să gustăm mai întâi grogul. Hm, trebuie să spun că este marfa cea mai bună din ţara asta,

dar, la urma urmei, suntem aşa de aproape de Indiile de Vest, că nu dai decât o fugă. Pe *Lordul Harry*, femeie, găseai rom ieftin chiar şi când Garnsey era undeva între Capul Hatteras şi curbura Logann. Cât despre mare, ea se înalţă mult în golful Biscay, doar dacă nu bate vântul de sud-vest, când valurile se rostogolesc foarte frumos. Deşi nu ar trebui să cauţi ape învolburate în mările înguste, ci să pleci din Indiile de Vest, în voia vântului, ţinând coasta înspre babord, cu prora către sud şi să opreşti apoi strângând terţarola. Sau poate şi cu trinca strânsă, sau cu arborele zburător şi velierul, ca să ţină direcţia bună, dacă şi barca e bună. Şi mai ai nevoie şi de două ceasuri de bord, dacă vrei să vezi munţii. Ei, buna mea doamnă, am ajuns până la fregata Boadishey, de unde nu puteai să vezi decât o bucată de cer, poate cât vela mare. Iar sub pătrarul de vânt era o gaură aşa de mare, că încăpea întreaga Marină Britanică.

— A, Sfinte Sisoe! Şi nu ţi-a fost frică, Benjamin? Cum ai scăpat?

— Frică? Cui dracu' să-i fie frică de puţină apă sărată care sărea pe deasupra capului său? Cât despre scăpat, când ne-am săturat de atâta chin şi ne spălase puntea destul de bine, am chemat tot echipajul, pentru că ei stăteau de pază jos, în hamacurile lor, ca şi cum ar fi fost în unul dintre cele mai bune dormitoare ale noastre. Aşa că am stat de pază o perioadă, iar când marea s-a calmat, am ţinut cârma pe vreme rea, am coborât vela şi ne-am urmat cursa. Aşa că atunci când am ajuns acolo mai înainte, te întreb, doamnă Pettibone, dacă nu a mers pe jos? Nu a mers? Nu mint, buna mea doamnă, când spun că am văzut cum a sărit barca asta dintr-o parte în alta, ca una dintre veveriţele astea care pot să sară dintr-un pom în altul.

— Cum, chiar din apă?, exclamă Remarkable, ridicându-şi braţele subţiri, cu palmele osoase deschise de mirare.

— Nu a fost un lucru chiar aşa de uşor să iasă din apă, buna mea doamnă, pentru că au sărit stropi în toate părţile de nu mai ştiai care era marea şi care erau norii. Şi am reuşit să o menţinem la suprafaţă folosindu-ne doar de două lunete. Primul locotenent, condus singur barca şi mai erau şi patru căpitani de luptă la timonă, în afară de căpitanul cu şase

oameni la castelul de la prova, în popota ofiţerilor inferiori, la tachelajul de descărcat. Dar s-a purtat aşa de bine! O, ce barcă bună a fost, doamnă! În fregata aia s-ar fi trăit mai bine decât în cea mai bună casă din insulă! Dacă aş fi regele Angliei, aş ridica-o deasupra podului Londrei şi aş pune-o într-un palat. Pentru că dacă cineva îşi permite să trăiască bine, Maiestatea Sa este acea persoană.

— Dar, Benjamin!, strigă ascultătoarea, care era mirată la culme de relatarea pericolelor prin care a trecut majordomul. Ce-ai făcut?

— Păi, ne-am făcut datoria ca nişte oameni puternici. Ei bine, dacă francezii lui musiu Ler Quaw ar fi fost la bordul ei, ar fi tras-o pur şi simplu la malul uneia dintre insulele alea mici. Dar noi am mers de-a lungul coastei până când am găsit-o în bătaia vântului lângă munţii Pico şi dracu' să mă ia dacă ştiu cum am ajuns acolo, dacă am sărit peste insulă sau am înconjurat-o. Dar eram acolo şi pluteam, cu o pânză ridicată, schimbând mereu cursul, ca şi cum ar fi vrut să scoată din când în când nasul şi să privească în direcţia în care bătea vântul, până când furtuna i-ar fi suflat toate sirenele până să le strice.

— Mă miră foarte tare!, spuse Remarkable, pentru care cei mai mulţi dintre termenii pe care îi folosea Benjamin erau complet neînţeleşi, dar care îşi făcuse o vagă idee despre o furtună devastatoare. Trebuie să fie o viaţă îngrozitoare cât navighezi pe mare. Şi nu mă uimeşte faptul că te supără gândul că ai fi nevoit să părăseşti o casă aşa de confortabilă ca asta. Nu că trupului îi pasă prea mult de aşa ceva, pentru că sunt atâtea case în care poţi să stai. Ei bine, când judecătorul a fost de acord ca eu să vin şi să locuiesc cu el, nu aveam în plan să fac asta. Am trecut doar să văd cum o mai duce familia, cam la o săptămână după ce murise doamna Temple, crezând că mă voi întoarce înapoi seara. Dar erau aşa de îndureraţi, că nu am putut să nu stau puţin să-i ajut. Mi s-a părut o idee bună, mai ales că eu eram nemăritată, iar ei aveau atâta nevoie de ajutor; aşa că am rămas aici.

— Ţi-ai lăsat ancora în acelaşi loc multă vreme, doamnă! Cred că ar trebui să afli că barca pluteşte uşor.

— Cum vorbeşti, Benjamin! Nu pot să cred o vorbă din ce spui! Trebuie să recunosc că până acum judecătorul şi domnul Jones s-au purtat foarte bine cu mine. Dar cred că vom avea parte de o persoană care va fi altfel. Am auzit că judecătorul a fost plecat multă vreme în străinătate şi că dorea să-şi aducă fiica acasă, dar nu m-am aşteptat să îi ofere un rol atât de important în gospodărie. Cred că o să devină o tânără foarte disperată şi urâtă, Benjamin.

— Urâtă!, repetă majordomul, deschizându-şi cu mirare ochii care până atunci păreau să se închidă cu o suspectă oboseală. Pe *Lordul Harry*, femeie, mai degrabă aş crede că Boadishey este o fregată proastă. Ce draci ţi se pare? Ochii ei nu strălucesc la fel de tare ca luceferii şi stelele de dimineaţă? Iar părul nu îi este la fel de negru şi de strălucitor ca o velatură care tocmai a fost unsă cu smoală? Nu se mişcă la fel de bine ca o barcă de primă mână pe ape liniştite? Păi, femeie, galionul suveranei Boadishey era urât pe lângă ea şi, după câte am auzit, reprezenta figura unei mari regine. Şi nu sunt reginele întotdeauna frumoase, doamnă? Cine crezi tu că ar fi rege şi nu şi-ar alege o tovarăşă de pat frumoasă?

— Vorbeşte frumos, Benjamin!, spuse menajera, sau nu o să-ţi mai ţin tovărăşie. Nu neg că este plăcută privirii, dar îmi menţin părerea că va avea un comportament care va lăsa de dorit. Pare să se creadă prea bună pentru a vorbi cu ceilalţi. Din câte îmi spusese domnul Jones, mă aşteptam să fiu fascinată de prezenţa ei. Acum, după părerea mea, Lowizy Grant se poartă mult mai frumos decât Betts Temple. Nici măcar n-a stat să vorbească cu mine când am vrut s-o întreb cum se simte acum că s-a întors acasă şi dacă îi este dor de mama ei.

— Poate că nu te-a înţeles, femeie! Nu vorbeşti chiar aşa de bine. Şi, la urma urmei, domnişoara Lizzy şi-a exersat engleza regelui ca o mare doamnă în Londra. Din această cauză vorbeşte engleza la fel de bine ca mine sau ca orice englez înnăscut. Tu ai uitat şcoala pe care ai făcut-o, iar tânăra stăpână este foarte învăţată.

— Stăpână!, strigă Remarkable. Nu mai vorbi de parcă aş fi o negresă, Benjamin. Nu este stăpâna mea şi nu va fi niciodată. Şi cât despre felul în care vorbesc, nu cred că îmi

este superior nimeni din New England. M-am născut şi am crescut în comitatul Essex şi am auzit mereu spunându-se că statul din golf era proverbial pentru pronunţia sa.

— Am auzit vorbindu-se mereu de golful din acest stat, spuse Benjamin, dar nu pot să spun că am fost vreodată acolo şi nici nu ştiu exact unde este. Dar cred că ancora se înfige bine în ţărmul lui şi nu e un loc chiar aşa de rău, încât să nu poţi zăbovi puţin acolo. Dar, ca mărime, nu se poate asemăna cu golful Biscay, sau poate chiar cu Torbay, aşa cum compari o iolă cu o goeletă de război. În ceea ce priveşte limbajul, dacă vrei să auzi nişte oameni care vorbesc greşit, de parcă un dicţionar ar fi un jurnal de bord pe care îl completezi cum vrei tu, ar trebui să te duci în Wapping şi să-i asculţi pe londonezi cum se exprimă în păsăreasca lor. Oricum, n-am văzut ca domnişoara Lizzie să-ţi fi făcut ceva aşa de grav, bună doamnă. Aşa că mai ia o înghiţitură din băutura ta, iartă şi uită, ca un suflet cinstit.

— Nu, în niciun caz. Nu voi face aşa ceva, Benjamin. Tratamentul ăsta e o noutate pentru mine. Nu o să-l suport. Am o sută cincizeci de dolari pe care pot să-i folosesc, în afară de un pat şi douăzeci de oi, şi astea bune. Şi nu vreau să locuiesc într-o casă unde o persoană nu are voie să-i spună unei tinere pe numele ei de botez. O să-i spun Betsy cât vreau eu. E o ţară liberă şi nu mă poate opri nimeni. Voiam să mai stau şi la vară, dar o să-mi dau demisia mâine-dimineaţă şi o să vorbesc cum vreau eu.

— În privinţa asta, doamnă Remarkable, n-o să te contrazică cineva. Eu cred că ar fi mai uşor să opreşti un uragan cu o batistă spaniolă decât să te mai opreşti odată ce ai început să spui ce ai pe suflet. Te întreb, doamnă bună, cresc multe maimuţe pe coasta acelui golf al statului?

— Tu însuţi eşti o maimuţă, domnule Penguillian, strigă menajera înfuriată. Sau un urs, un urs negru şi fioros. Şi o femeie cumsecade nu trebuie să stea cu dumneata. Nu o să-ţi mai ţin tovărăşie niciodată, domnule, chiar de-aş mai locui treizeci de ani cu judecătorul. Asemenea vorbe se spun mai bine în bucătăria decât în salonul casei unui om de vază.

— Ascultă, doamnă Pitty – Patty— Prettybones[1], poate că sunt ca un urs, aşa cum o să afle cei care vin să se lupte cu mine. Dar să mă ia naiba dacă sunt o maimuţă, o creatură care vorbeşte fără să ştie o vorbă din ceea ce spune – un papagal, care poate să poarte un dialog într-o duzină de limbi, aşa cum ştie orice om cinstit. Poate chiar în greceşte sau olandeză, dar ce ştie ea ce înseamnă? Poţi să-mi spui asta, doamnă bună? Ofiţerul ucenic poate să transmită informaţiile, să ducă vorba, dar trimite-l în larg singur şi lasă-l să conducă vasul după capul lui, şi să nu-mi mai dai mie grog dacă nu va râde de el orice Johnny Neştiutor.

— Nu o să-ţi mai dau grog, într-adevăr, spuse Remarkable, ridicându-se foarte indignată şi apucând o lumânare. Ţi-ai făcut plinul, Benjamin, şi o să părăsesc camera înainte de a mai auzi vreun cuvânt necuvenit din partea dumitale.

Menajera se retrase, în aceeaşi manieră, dar cu mai puţină demnitate decât moştenitoarea, după cum i s-a părut chiar ei. Închise uşa, cu un zgomot care aducea cu detunătura unei flinte, mormăind cuvinte de ocară ca: „beţivan", „alcoolic" şi „bestie".

— Cui îi spui beţivan?, strigă Benjamin violent, ridicându-se şi făcând o mişcare către Remarkable. Vrei să te compari cu o domnişoară pe care nu poţi decât s-o critici şi să-i găseşti nod în papură? De unde dracu' să înveţi cum să te porţi şi să vorbeşti? În golful ăla blestemat din stat?

Aici Benjamin căzu pe spate, în scaun, şi slobozi imediat nişte zgomote de rău-augur, care aduceau foarte mult cu mormăitul animalului său preferat, ursul. Înainte de a cădea în braţele lui Morpheus – ca să folosesc un limbaj care s-ar potrivi umorului delacruzcan al unora dintre minţile rafinate ale prezentului – a rostit tare termenii impresionanţi de „maimuţă", „papagal", „picnic", „cutie cu smoală" şi „vorbitori", lăsând pauzele cuvenite între epitete.

Nu vom încerca să le explicăm semnificaţia sau să refacem propoziţiile pe care le-a rostit, iar cititorii trebuie să se mulţumească cu informaţia că aceste cuvinte au fost spuse

[1] „Prettybones" înseamnă în traducere mot-a-mot: „oase frumoase".

cu tot dispreţul pe care un om este îndreptăţit să îl simtă faţă de o maimuţă.

A dormit aproape două ore, apoi a fost trezit de intrarea zgomotoasă a lui Richard, a maiorului Hartmann şi a proprietarului conacului. Atunci, Benjamin şi-a adunat simţurile tulburate pentru a-i putea îndruma pe primii doi către camerele lor, apoi dispăru el însuşi, lăsând sarcina de a apăra casa celui mai interesat de siguranţa ei. La începuturi, în această colonie, nu se recurgea decât rar la încuierea uşilor sau la gratii, şi imediat cum Marmaduke aruncă o privire către limbile de foc din şemineu, s-a retras. Cu acest act de prudenţă s-a încheiat şi prima noapte a poveştii noastre.

Capitolul 16

Fiţi atenţi, stăpânii mei,
Trădarea e atât de aproape.

Mult zgomot pentru nimic

Petrecăreţii care au părăsit „Dragonul neînfricat" târziu în noapte au avut noroc că gerul extrem al anotimpului devenea tot mai puţin periculos pe măsură ce ei parcurgeau labirinturile nămeţilor de zăpadă, care duceau la casele lor. Norii agitaţi au fugit de pe cer către dimineaţă, iar Luna s-a ascuns în spatele unui văl de ceaţă care era împins violent către nord, ducând cu el atmosfera mai caldă a oceanului din depărtare. Răsăritul soarelui era umbrit de coloane de nori tot mai denşi şi mai numeroşi, în timp ce vântul de sud care biciuia valea aducea semnele sigure ale apropierii dezgheţului.

Era destul de târziu în dimineaţa aceea, când Elizabeth a observat lumina slabă care apărea din spatele muntelui estic, mult timp după ce strălucirea soarelui lovise dealurile opuse. Ea s-a grăbit afară din casă, pentru a-şi satisface curiozitatea privind împrejurimile în plină zi, înainte ca petrecăreţii întârziaţi din noaptea de Ajunul Crăciunului să-şi facă apariţia la masa de dimineaţă. S-a acoperit cu faldurile mantalei sale îmblănite pentru a se apăra de frigul care era la fel de aspru, deşi începea să mai cedeze. Ieşi în curtea mică din spatele casei, care se deschidea într-un desiş de pini pitici răsăriţi acolo unde copaci mai vânjoşi crescuseră odată, şi auzi vocea domnului Jones:

— Crăciun fericit, Crăciun fericit, verişoară Bess, strigă el. Ah, eşti matinală, din câte văd. Dar ştiam eu că o să ţi-o iau înainte. N-am stat niciodată în vreo casă în care să nu

fiu primul care felicită fiecare suflet de acolo – fie bărbat, femeie, copil, mare, mic, negru, alb sau galben. Dar aşteaptă un moment să-mi pun haina. Vrei să vezi amenajările, mi se pare. Şi nimeni nu poate să ţi le explice la fel de bine ca mine, care le-am aranjat pe toate. Mai durează o oră până când lui Duke şi maiorului o să le treacă efectul băuturilor afurisite ale doamnei Hollister, aşa că o să cobor, să vin cu tine.

Elizabeth se întoarse şi îl văzu pe vărul său cu capul acoperit cu scufia de noapte, ieşit pe fereastra dormitorului. Se prezentase în această ipostază chiar şi în ciuda frigului de afară, din dorinţa de a avea întâietate. Tânăra râse şi intră iar în casă, promiţându-i să-l aştepte. Apoi şi-a făcut din nou apariţia, la timp pentru a se întâlni cu domnul respectiv, ducând în mână un pachet asigurat cu câteva peceţi mari şi destul de importante.

— Vino, Bessie, vino, strigă el, lăsându-i unul dintre braţe printr-al lui. Zăpada începe să cedeze, dar încă poate să ne mai susţină. Nu simţi mirosul bătrânei Pennsylvania în aer? Este un climat dur, fetiţo. Seara trecută, la apusul soarelui, era destul de frig ca să îngheţe entuziasmul unui om, şi pentru asta îţi spun că este nevoie ca termometrul să fie cât mai aproape de zero grade. Apoi, pe la nouă sau zece, a început să se încălzească, la douăsprezece era chiar călduţ, iar tot restul nopţii a fost atât de cald, încât n-am putut suporta nici măcar o pătură pe mine. Salut, Aggy, Crăciun fericit! Aggy, mă auzi, câine negru ce eşti? Ţine un dolar, şi dacă domnii se scoală mai devreme ca eu să mă întorc, să vii să mă anunţi. Nu l-aş lăsa pe Duke să mi-o ia înainte nici în ruptul capului.

Negrul luă banul din zăpadă, promiţând că va fi cu ochii în patru; învârti moneda douăzeci de picioare în aer şi o prinse în palmă. Apoi se retrase bucuros în bucătărie, ca să-şi arate cadoul, iar chipul îi iradia de fericire.

— Ah, fii liniştit, dragul meu văr, spuse tânăra. Am aruncat o privire în camera tatălui meu, care cred că o să mai doarmă vreo oră. Şi dacă eşti vigilent, o să-ţi asiguri toate onorurile sărbătorii.

— Ei, Duke e tatăl tău, Elizabeth, dar Duke este şi un om căruia îi place să fie primul, chiar şi în cazul unor nimicuri.

Acum, în ceea ce mă priveşte, nu-mi pasă de asemenea lucruri, dar tare îmi plac competiţiile... Pentru că, dacă un lucru în sine este lipsit de importanţă, poate să capete însemnătate când devine obiectul unei întreceri. Aşa e şi cu tatăl tău – lui îi place să fie primul, dar eu mă lupt cu el numai ca un competitor.

— Mi-e totul foarte clar, domnule, spuse Elizabeth. Dacă n-ai fi decât tu pe lume, n-ai da nicio ceapă degerată pe vreo distincţie. Dar, din moment ce mai sunt atâţia alţii, trebuie să te lupţi cu toţi, pentru competiţie.

— Aşa este. Văd că eşti o fată deşteaptă, Bess, care face cinste profesorilor săi. Eu am dorit să fii trimisă la şcoala aceea, pentru că prima dată când tatăl tău a adus vorba de aşa ceva, am scris o misivă, în care ceream sfaturi unui prieten din oraş, care mi-a recomandat şcoala la care ai mers. Duke a fost puţin încăpăţânat la început, ca de obicei, dar când a auzit cum stăteau lucrurile, a fost obligat să se conformeze.

— Hai să facem armistiţiu cu metehnele lui Duke, domnule. Este tatăl meu şi dacă ai şti ce a făcut pentru tine cât am fost în Albany, ai fi mai iertător faţă de caracterul său.

— Pentru mine!, strigă Richard, oprindu-se puţin pentru a reflecta. A, cred că a obţinut pentru mine planurile pentru noua casă de rugăciuni olandeze. Dar nu prea îmi pasă de asta, pentru că sugestiile altora nu sunt de prea mare ajutor unui om cu talent. Creierul lui este cel mai bun arhitect.

— Nu-i adevărat, spuse Elizabeth, pe un ton ştiutor care dorea să-l provoace.

— Nu, lasă-mă să mă gândesc. Poate că mi-a trecut numele pe actul noii bariere a oraşului, ca director.

— Este posibil, dar eu nu făceam aluzie la o asemenea desemnare.

— O asemenea desemnare!, repetă domnul Jones, care începuse să se foiască de curiozitate. Deci, e vorba de o desemnare. Dacă e în cadrul miliţiei, nu o să accept.

— Nu, nu, nu este în miliţie, strigă Elizabeth, arătându-i pachetul din mână şi apoi trăgându-l în spate cu un aer cochet. Este atât o funcţie onorantă, cât şi bine remunerată.

— Onorantă şi bine remunerată, repetă Richard, iar încordarea părea dureroasă pentru el. Arată-mi hârtia, fetiţo. Spune-mi, e o funcţie unde e ceva de făcut?

— Ai ghicit, vere Dickon, e o funcţie executivă în comitat. Cel puţin aşa mi-a spus tata când mi-a dat pachetul acesta, pe care trebuie să ţi-l dau drept cadou de Crăciun. „Fără îndoială", a zis el, „dacă ceva l-ar face fericit pe Dickon, ar fi să ocupe funcţia executivă a comitatului".

— Funcţia executivă! Ce prostie!, strigă bărbatul nerăbdător, smulgându-i pachetul din mână. Nu există o asemenea funcţie în comitat. A, ce! Există! „Ofer o împuternicire prin care îl declar pe domnul Richard Jones şerif al comitatului". Ei, Duke e generos, în mod sigur. Trebuie să spun că Duke are o inimă mare şi nu-şi uită niciodată prietenii. Şerif! Mare şerif al... ! Sună bine, Bess, dar o să fie pusă în practică şi mai bine. Richard este un om inteligent, la urma urmei cunoaşte bine firea umană. Îi sunt îndatorat, continuă Richard, fără să-şi dea seama că-şi ştersese ochii cu pulpana hainei. Deşi aş face şi eu oricând la fel pentru el, cum o să se convingă singur, dacă îndeplinirea datoriilor mele ar putea să-l ajute în vreun fel. O s-o fac, verişoară Elizabeth, o s-o fac, îţi spun! Cum îmi mai lăcrimează ochii din cauza blestematului ăsta de vânt sudic!

— Acum, Richard, spuse tânăra râzând, cred că o să găseşti ceva de înfăptuit. Te-am auzit mereu plângându-te că „nu mai e nimic de făcut în ţara asta", deşi mie mi se părea că mai sunt atâtea.

— De făcut!, exclamă Richard, care îşi suflă nasul şi îşi ridică chipul cât putu de mult, luând o figură serioasă: Totul depinde de sistem, fata mea. O să mă pun în după-amiaza asta şi o să modernizez comitatul. Am nevoie de deputaţi, să ştii. O să împart ţara în districte şi o să pun câte un deputat în fiecare dintre ele. Şi o să mai am unul şi pentru sat, pe care o să-l denumesc departamentul meu de stat. Lasă-mă să văd. Benjamin, da, Benjamin ar fi un bun deputat. S-a adaptat deja şi ar răspunde minunat numai dacă ar şti să călărească un cal.

— Da, domnule şerif, spuse însoţitoare lui. Şi din moment ce se pricepe aşa de bine la frânghii, ar putea fi un adevărat expert dacă ar fi nevoie de serviciile sale într-o bună zi.

— Nu, o întrerupse celălalt, îmi place să spun că nimeni n-ar putea să spânzure pe altcineva mai bine decât – asta înseamnă... Da, într-adevăr, Benjamin s-ar descurca foarte bine într-o asemenea situaţie, dacă s-ar lăsa convins să încerce. Dar ar trebui să-mi iau gândul de la aşa ceva. N-am reuşit niciodată să-l fac să spânzure ceva sau să călărească un cal. Trebuie să-mi caut alt deputat.

— Ei bine, domnule, din moment ce o să ai timp destul pentru toate lucrurile acestea importante, te rog să uiţi că eşti mare şerif şi să-ţi dedici puţin timp şi galanteriilor. Unde sunt frumuseţile şi amenajările pe care trebuia să mi le arăţi?

— Unde? Păi, peste tot! Aici am mai proiectat nişte străzi, şi nu-i aşa că o să fie un oraş frumos după ce o să le deschidem, şi o să tăiem copacii, iar străzile or să fie construite? Ei, Duke este un om cu inima deschisă, chiar în ciuda încăpăţânării sale. Da, da, trebuie să am măcar patru deputaţi, în afară de un temnicer.

— Nu văd nicio stradă în direcţia în care mergem, spuse Elizabeth, decât dacă aşa numeşti tu aleile acestea scurte dintre tufişurile de pin. Fără îndoială că nu ai de gând să construieşti prea curând case în pădurea asta din faţa noastră şi în mlaştini.

— Trebuie să facem străzile după compas, verişoară, fără să ţinem cont de copaci, dealuri, iazuri, mlaştini sau orice altceva în afară de posteritate. Aceasta este dorinţa tatălui tău, iar tatăl tău, ştii...

— Te-a făcut şerif, domnule Jones, îl întrerupse domnişoara, cu un ton care îi sugera foarte clar domnului că atingea un subiect interzis.

— Ştiu, ştiu, şi dacă mi-ar sta în puteri l-aş face pe Duke rege. Are o inimă nobilă şi ar fi un rege minunat. Asta dacă ar avea şi un prim-ministru bun. Dar ce se întâmplă aici? Se aud voci din stufiş. Pun pariu pe funcţia mea că e vorba de o conspiraţie. Hai să ne apropiem şi să vedem mai bine.

În timp ce vorbeau şi pe măsură ce se deplasau, Richard şi verişoara sa s-au depărtat destul de mult de casă şi au ajuns în spaţiul deschis din spatele satului, unde, aşa cum se poate înţelege şi din conversaţie, se proiectau străzi, iar viitoarele

locuinţe puteau fi contemplate cu ochii minţii. Acolo, singura amenajare care se putea observa era o zonă defrişată, dar neîngrijită, de-a lungul lizierei unei păduri întunecate de pini. Acolo răsăriseră arbuşti şi mlădiţe până la o înălţime destul de mare pentru ca întinderile de zăpadă să fie întrerupte din loc în loc de mici crânguri perene. Şuieratul vântului care se strecura printre vârfurile acestor copaci a făcut ca paşii perechii să nu poată fi auziţi, în timp ce crengile le ascundeau siluetele. Astfel, cei doi s-au putzut apropia de locul unde tânărul vânător Ciorap-de-Piele şi căpetenia indiană purtau o discuţie aprinsă. Primul era foarte insistent şi părea să acorde o mare importanţă subiectului, în timp ce Natty asculta mai atent ca de obicei ceea ce avea de spus tânărul. Mohegan stătea puţin într-o parte, cu capul în piept şi cu părul căzut peste faţă, parcă pentru a-i ascunde trăsăturile. Întreaga sa atitudine avea o expresie de tristeţe acută, chiar de ruşine.

— Să ne retragem, îi şopti Elizabeth, suntem nepoftiţi şi nu avem dreptul să ascultăm secretele acestor oameni.

— Nu avem dreptul!, îi răspunse Richard puţin agitat, pe un ton la fel de nervos, ţinând braţul fetei aşa de strâns, de parcă ar fi vrut să o împiedice să plece. Uiţi, verişoară, că este de datoria mea să menţin pacea în comitat şi să am grijă ca legile să fie puse în aplicare. Vagabonzii ăştia săvârşesc adesea jafuri, deşi nu cred că John ar face ceva în secret. Bietul de el, se cam îmbătase aseară şi nu pare să-i fi trecut. Hai să mergem mai aproape să auzim ce spun.

În ciuda reticenţei domnişoarei, Richard a câştigat, stimulat, fără îndoială, de sentimentul datoriei sale. Şi imediat s-au apropiat destul de mult pentru a desluşi tot ce se spunea.

— Trebuie să obţinem pasărea, spuse Natty, pe cale cinstită sau nu. Ehehei! Am trăit şi timpurile în care curcanii sălbatici nu erau prea puţini în ţara asta, dar dacă vrei vreunul acum trebuie să mergi în cheiurile Virginiei. Poţi să fii sigur, este o mare diferenţă între gustul unei potârnichi şi al unui curcan bine îngrăşat. Deşi, pentru mine, cele mai bune mâncăruri sunt coada de castor şi şunca de urs. Dar, de fapt, fiecare are gusturile lui. I-am dat negustorului francez până

la ultimul bănuţ, în dimineaţa asta, când am venit în oraş după praf. Aşa că, din moment ce tu nu ai nimic, putem să încercăm să tragem odată în ea. Ştiu că Billy Kirby e în pădure şi că vrea să împuşte şi el acelaşi curcan. John are ochi bun şi nimereşte din prima, dar dintr-un motiv sau altul mie îmi tremură mâna, şi de câte ori trebuie să fac ceva extraordinar, îmi pierd ţinta. Când am vânat ursoaica cu pui în toamna asta, i-am împuşcat pe rând, deşi erau aşa de înfometaţi, şi am încărcat puşca în timp ce mă ascundeam în spatele copacilor. Dar asta este altă poveste, domnule Oliver.

— Asta, strigă tânărul cu un accent care trăda un fel de plăcere dureroasă în faţa propriei sărăcii, în timp ce ţinea un şiling în faţa ochilor, asta e toată comoara pe care o am, asta şi puşca mea. Acum, într-adevăr, am devenit un om al pădurii şi trebuie să mă bazez numai pe vânătoare. Haide, Natty, să riscăm ultimul bănuţ pentru pasăre. Cu ţinta ta, nu se poate să ratăm.

— Aş prefera să o facă John, băiete, mie mi se face teamă când te aud că eşti aşa de hotărât şi sunt sigur că o să ratez pasărea. Indienii trag la fel de bine de fiecare dată, nimic nu-i poate tulbura. John, poftim un şiling. la puşca mea şi încearcă să tragi în curcanul acela mare pe care l-au băgat la strâmtoare. Domnul Oliver este foarte nerăbdător să prindă creatura şi nu sunt bun de nimic în starea asta de nelinişte.

Indianul şi-a întors capul posomorât şi după ce, într-un moment de linişte profundă, a părut că îi treziseră interesul, le replică tovarăşilor săi:

— Când John era tânăr, privirea îi era la fel de precisă ca şi glonţul. Femeile mingo ţipau la auzul puştii sale. Războinicii mingo se purtau ca nişte femei. A fost vreodată nevoie să tragă de două ori? Vulturul zbura deasupra norilor de frică să treacă pe lângă cortul lui Chingachgook. Femeile aveau destule pene de-ale lui. Dar priviţi – spuse el, abandonând tonurile joase, îndoliate, cu care vorbise până atunci şi ridicând vocea cu un entuziasm real, ducându-şi în faţă ambele mâini –, tremură ca o căprioară când aude lupul urlând. A îmbătrânit John? Când a fost vreun mohican ca o babă de optzeci de ani? Nu, albul aduce bătrâneţea cu el. Romul este arma lui.

— Atunci de ce o foloseşti, bătrâne?, exclamă tânărul vânător. De ce o persoană cu o fire atât de nobilă utilizează instrumentele diavolului pentru a se transforma în bestie?

— Bestie! John este o bestie?, întrebă indianul încet. Da, spui adevărul, fiu al Înghiţitorului-de-foc. John este o bestie. Odată focurile erau rare pe dealurile astea. Căprioara lingea mâna omului alb, iar păsările se odihneau pe capul său. Erau nişte străini pentru el. Părinţii mei au venit de pe malurile apei sărate. Au fugit înainte de apariţia romului. S-au stabilit la bunicul lor şi au trăit în pace. Iar când ridicau securea, o făceau ca să lovească ţeasta unui mingo. Se adunau în jurul focului şi făceau aşa cum hotărau. Atunci John era bărbat. Dar războinicii şi negustorii cu ochi deschişi la culoare i-au urmat. Unul a adus cuţitul lung, celălalt a adus rom. Erau mai numeroşi decât pinii de pe munţi; au desfiinţat întrunirile şi au luat pământurile. Spiritul cel rău era în cănile lor şi ei l-au slobozit. Da, da, spui adevărul, Tinere Vultur, John este o bestie creştină.

— Iartă-mă, bătrâne războinic, strigă tânărul, apucându-l de mână. Eu ar trebui să fiu ultimul care să-ţi facă reproşuri. Blestemele cerului cad asupra lăcomiei care a distrus o asemenea rasă. Aminteşte-ţi, John, că fac parte din familia ta şi că aceasta este cea mai mare mândrie a mea acum.

Mohegan se destinse puţin şi spuse mai liniştit:

— Eşti un delaware, fiul meu. Cuvintele tale nu sunt auzite, John nu poate să împuşte.

— Am ştiut eu că băiatul are sânge de indian în vene, şopti Richard, după felul ciudat în care s-a purtat cu caii mei aseară. Înţelegi, verişoară, ei nu folosesc niciodată hamurile. Dar bietul de el o să împuşte de două ori curcanul dacă vrea, pentru că o să-i dau şi eu un şiling. Deşi poate ar fi mai bine să mă ofer să trag eu în locul lui. Văd că şi-au început distracţiile de Crăciun în tufişul de acolo, de unde se aud râsetele. Băiatul acesta are un gust cam ciudat pentru curcani, nu că n-ar fi bun de mâncat.

— Aşteaptă, vere Richard, exclamă Elizabeth, prinzându-se de braţul lui. Ar fi delicat să-i oferi acestui domn un şiling?

— Iar domn! Crezi că o corcitură ca el ar refuza bani? Nu, nu, fata mea, ar lua şilingul. Ah, şi-ar lua şi nişte rom, chiar dacă îl critică atât. Dar o să-i dau băiatului şansa de a prinde curcanul, pentru că acel Billy Kirby e unul dintre cei mai buni ţintaşi din ţară. Asta dacă nu îl punem la socoteală pe domn.

— Atunci, spuse Elizabeth, ale cărei puteri nu îi egalau voinţa, atunci, domnule, o să vorbesc.

Înaintă cu un aer hotărât, în faţa vărului său, şi intră între tufişurile în care se găseau şi cei trei vânători. Apariţia ei îl sperie puţin pe tânăr, care mai întâi făcu o mişcare vagă de retragere, dar apoi, revenindu-şi, o salută ridicându-şi şapca şi reveni la poziţia anterioară, rezemându-se de puşcă. Nici Natty şi nici Mohegan nu şi-au trădat sentimentele, deşi apariţia Elizabethei a fost atât de neaşteptată.

— Văd că respectaţi încă vechiul obicei de Crăciun de a împuşca curcanul, spuse ea. Vreau şi eu să-mi încerc norocul cu pasărea. Care dintre voi vrea să ia banii aceştia şi să-mi împrumute puşca lui?

— Este acest sport potrivit pentru o femeie?, exclamă tânărul vânător, rostind repede şi accentuând fiecare cuvânt, încât era clar că vorbele lui veneau din inimă.

— De ce nu, domnule? Dacă nu ar fi omenesc, păcatul ar fi rezervat numai unuia dintre sexe. Dar am şi eu toanele mele, ca şi ceilalţi. Nu vă cer ajutorul. Şi, întorcându-se către Natty şi punându-i un dolar în palmă, spuse: Veteranul acesta bătrân al pădurii nu va fi aşa de nepoliticos încât să-i refuze unei doamne dorinţa de a trage o împuşcătură.

Ciorap-de-Piele a dat drumul monedei în raniţă şi, ridicând capătul puştii, a pregătit amorsa. Râzând în felul lui obişnuit, aruncă arma pe umăr şi spuse:

— Dacă Billy Kirby nu prinde pasărea înaintea mea, iar praful francezului se aprinde în dimineaţa asta umedă, o să vânez imediat un curcan aşa de bun cum nu s-a mai mâncat niciodată în casa judecătorului. Ştiu că femeile germane din triburile Mohawk şi Schoharie îşi doreau foarte mult să vină la petrecere, aşa că, tinere, n-ar trebui să fii aşa de aspru cu domnişoara. Hai să mergem, pentru că dacă mai aşteptăm, riscăm să pierdem cea mai bună pasăre.

— Dar am dreptul să-mi încerc norocul înaintea ta, Natty. Îmi cer scuze, domnişoară Temple, am un motiv întemeiat de a dori pasărea aceasta foarte mult şi aş putea să par nepoliticos, dar trebuie să-mi revendic dreptul.

— Puteţi pretinde orice este al dumneavoastră pe drept, domnule, răspunse domnişoara. Iubim amândoi aventura, iar dumnealui este cavalerul meu. Îmi las averea în grija ochiului şi mâinii sale. Deschide drumul, Ciorap-de-Piele, iar noi o să vă urmăm!

Natty părea încântat de stilul deschis de adresare al tinerei şi frumoasei Elizabeth, care îi încredinţase imediat o asemenea îndatorire. El îşi dovedi bucuria întorcându-i zâmbetul luminos pe care ea i-l trimisese. Merse apoi prin zăpadă cu paşi mari de vânător până la locul de unde veneau sunetele unei veselii gălăgioase. Însoţitorii săi l-au urmat în tăcere, în timp ce tânărul trimitea priviri dese şi jenate către Elizabeth. O mişcare a lui Richard i-a atras atenţia tinerei.

— Cred, domnişoară Temple, că dacă ţi-ai fi dorit într-adevăr curcanu, nu ai fi tocmit un străin ca Ciorap-de-Piele pentru aceasta, spuse el de îndată ce restul grupului se îndepărtase destul de mult pentru a-l mai auzi. Dar nu pot să cred că vorbeşti serios, pentru că am în acest moment cincizeci de curcani, închişi în cotețe, şi mai graşi, şi mai slabi, aşa că ai putea să-l alegi pe oricare dintre ei. Încerc un experiment pe şase dintre ei, le dau cereale cu...

— Destul, vere Dickon, îl întrerupse domnişoara. Îmi doresc pasărea şi tocmai de aceea l-am tocmit pe acest domn Ciorap-de-Piele.

— Ai auzit vreodată de glonţul acela minunat pe care l-am tras într-un lup care fugea cu oaia tatălui tău, vară Elizabeth?, o întrebă Richard, dându-se înapoi cu un aer nemulţumit. O târa în spate, şi să fi fost capul lupului pe partea cealaltă, l-aş fi ucis, aşa cum s-a şi întâmplat.

— Ştiu tot, vere, ai împuşcat oaia. Dar s-ar cuveni oare să se amestece Marele Şerif în activităţi de genul acesta?

— Doar nu ai crezut că voiam să trag cu propriile mele mâini, spuse domnul Jones. Dar hai să-i urmăm şi să vedem cum o să tragă. Să n-ai nicio teamă că i s-ar putea întâmpla

ceva rău unei femei în această ţară, în special fiicei tatălui tău şi mai ales în prezenţa mea.

— Fiica tatălui meu nu se teme de nimic, domnule, mai ales când este însoţită de ofiţerul cel mai înalt al acestui comitat.

L-a luat de braţ, iar el a condus-o prin labirintul arbuştilor în locul unde cei mai mulţi dintre tinerii satului se strânseseră pentru obiceiul de a se întrece la vânătoarea de Crăciun şi unde Natty şi însoţitorii săi ajunseseră deja.

Capitolul 17

Văd gloata asta cam ciudată,
Şi cred că oamenii se-ntrec chiar azi.
SCOTT

Distracţia străveche de-a împuşca, de Crăciun, un curcan este una dintre puţinele amuzamente pe care coloniştii dintr-o ţară nouă nu-l ratează niciodată. Ea era legată de obiceiurile zilnice ale unui popor care de multe ori punea deoparte toporul sau coasa, pentru a lua puşca, deoarece căprioarele alergau prin pădurile pe care le tăiau sau ursul intra în poienile lor abrupte pentru a respira aerul din luminiş, sau pentru a observa, cu un aer viclean, progresul pe care îl făcuse invadatorul.

De această dată, divertismentul obişnuit al zilei fusese grăbit puţin, pentru a-i da domnului Grant o şansă egală, a cărui expoziţie nu era mai puţin importantă pentru tinerii petrecăreţi decât preocuparea care le absorbea acum întreaga atenţie. Proprietarul păsărilor era un negru liber şi pregătise pentru această ocazie o colecţie întreagă de păsări de vânat. Acestea erau numai bune să stârnească apetitul unui gurmand, dar şi foarte potrivite pentru îndemânarea competitorilor de toate vârstele. El le oferise ţintaşilor mai tineri şi lipsiţi de experienţă diferite păsări de calitate inferioară şi începuseră deja să tragă, spre avantajul financiar al posesorului negricios al vânatului. Ordinea împuşcăturilor era deja destul de simplă şi bine înţeleasă. Pasărea era legată cu o aţă de ciotul unui pin mare, care fusese îndreptat cu un topor în partea în care se găseau ţintaşii, ca să poată să servească drept ţintă. Cu ajutorul acesteia putea fi stabilit meritul oricăruia dintre competitori. Distanţa dintre ciot şi poziţia de ochire era

de o sută de yarzi măsurați. Un picior în plus sau în minus era considerat ca o invazie a dreptului vreuneia dintre părți. Negrul își fixa propriul preț pentru fiecare pasăre și condițiile în cazul în care succesul era determinat de întâmplare. Dar, odată toate acestea stabilite, principiile stricte ale justiției publice care funcționau în acel comitat l-au obligat să dea o șansă oricărui aventurier care dorea să participe.

Mulțimea era alcătuită din vreo douăzeci sau treizeci de oameni, dintre care cei mai mulți aveau puști, și de asemenea din toți băieții din sat. Copilașii murdari, îmbrăcați în haine aspre, dar groase, i-au înconjurat pe țintașii mai cunoscuți, și, cu mâinile prinse sub betelie, ascultau atent poveștile lăudăroase ale vânătorilor despre îndemânarea de care aceștia dăduseră dovadă în alte ocazii. Vânătorii atingeau deja, în inimile lor, culmea minunii în arta țintitului.

Cel mai mult dintre toți vorbea bărbatul pe care Natty îl menționase deja, Billy Kirby. Acest bărbat, a cărui ocupație, atunci când făcea ceva, era aceea de a defrișa păduri sau de a tăia lemne, era foarte înalt și trăda prin aerul său însăși natura caracterului pe care îl avea. Fusese un tânăr zgomotos, lăudăros și nechibzuit, ai cărui ochi care exprimau bunătate contraziceau maniera lui directă și agresivă de adresare. Petrecea săptămâni întregi prin tavernele din comitat, într-o lenevie absolută, sau făcea mici treburi pentru a-și plăti băutura și mâncarea, certându-se cu angajatorii săi pentru prețul muncii sale. Prefera adesea trândăvia în locul cedării chiar și a unei mici părți din independența sa sau a unui cent din venitul său.

Dar când aceste probleme stânjenitoare erau stabilite mulțumitor pentru ambele părți, atunci el își punea pe umăr toporul și pușca, își trecea brațele pe sub curelele raniței și intra în pădure cu mersul unui Hercule. Primul lui obiectiv a fost acela de a cunoaște frontierele, mergând în jurul lor și împrospătând din când în când, cu câte o lovitură de topor, semnele copacilor de graniță. Și apoi continua să meargă, cu un aer de meditație adâncă, spre punctul său de interes. Își înlătura hainele pe care le simțea în plus și măsura cu un ochi priceput unul sau doi dintre copacii din apropiere, care,

atunci când se uita spre bolta cerească, păreau să ajungă chiar până la ceruri. Îl alegea de obicei pe unul dintre cei mai nobili pentru prima probă a puterilor sale şi se apropia de el cu un aer indiferent, fluierând o melodie pe ton jos. Mânuindu-şi toporul destul de agitat, cu mişcări nu foarte deosebite faţă de saluturile maestrului de scrimă, dădea o lovitură în scoarţă şi măsura distanţa.

Pauza care urma prevestea ceva rău pentru căderea pădurii care dăinuise acolo timp de secole. Loviturile grele şi energice pe care le dădea erau urmate de îndată de zgomotul tunător al prăbuşirii copacului, mai întâi pocnind şi ameninţând cu ruperea ultimelor dintre ligamentele sale, apoi retezând şi rupând cu crengile coroanele fraţilor săi dimprejur, şi lovind în cele din urmă pământul cu o izbitură puţin mai slabă decât intensitatea unui cutremur. Din acel moment, sunetul loviturilor de topor nu a mai încetat, în vreme ce căderea copacilor răsuna ca nişte bubuituri de tun îndepărtate. Iar lumina zilei pătrundea în adâncimile pădurii la fel de brusc precum o dimineaţă de iarnă.

Zile şi săptămâni întregi, ba chiar luni, Billy Kirby muncea cu o ardoare care-i trăda firea înnăscută şi având rezultate magice. Apoi, terminând de tăiat copaci, plămânii lui stentorieni scoteau nişte sunete care vuiau între acele dealuri ca ţipetele unei alarme. Fusese adesea auzit, într-o seară caldă de vară, de la o milă depărtare de vâlceaua lui Templeton. Ecoul strigătelor se auzea dintre stâncile care mărgineau lacul. Cheresteaua sau, ca să folosim limbajul locului, tăierea lemnelor a luat sfârşit cu o iuţeală care se datora numai dexterităţii şi puterii sale herculiene. Muncitorul îşi aduna uneltele de lucru, aprindea grămezile de lemne şi pleca lăsând în urmă o revărsare de lumină asupra pădurii doborâte, ca un cuceritor al unui oraş care tocmai şi-a învins adversarul şi aprinde o torţă ca ultim simbol al cuceririi. Multă vreme după aceea Billy Kirby a fost văzut hoinărind prin taverne, participând la întreceri sportive, snopindu-i pe alţii în bătaie, şi adesea câştigând întreceri de tăiat lemne.

Între el şi Ciorap-de-Piele existase multă vreme o rivalitate, disputându-şi întâietatea în ceea ce priveşte

îndemânarea de a mânui o armă. În ciuda îndelungatei experienţe a lui Natty, tăietorul de lemne era considerat egalul său pentru că avea nervii tari şi ochiul ager.

Cu toate acestea, competiţia se rezumase până în acest moment la simple laude şi la compararea succeselor pe care le avusese fiecare în diferite excursii vânătoreşti. Aceasta era prima dată când se înfruntau direct. Billy Kirby şi proprietarul s-au târguit destul de mult pentru costul celei mai bune păsări, înainte ca Natty şi însoţitorii săi să se alăture ţintaşilor. Preţul fusese totuşi stabilit la un şiling de împuşcătură[1], care reprezenta cea mai mare sumă care fusese vreodată cerută. Negrul avea grijă să se ferească pe cât posibil de pierderile pe care i le puteau aduce condiţiile ţintaşilor.

Curcanul era deja legat la „ţintă", dar se găsea ascuns în întregime de zăpada dimprejur, şi nu i se vedeau decât capul roşu, umflat, şi gâtul lung. Dacă pasărea ar fi fost rănită de vreun glonţ care lovea sub zăpadă, urma să rămână în posesia stăpânului actual. Dar era de-ajuns să i se atingă vreo pană din părţile vizibile, că pasărea devenea premiu al ţintaşului victorios. Negrul a citit aceste condiţii cu glas tare, aşezat în zăpadă, riscant de aproape de pasărea lui favorită, când Elizabeth şi tatăl său s-au apropiat de mulţimea gălăgioasă. Larma s-a potolit simţitor din cauza acestei vizite neaşteptate. Dar, după un moment de pauză, pe chipul tinerei se ivi o expresie de interes şi de curiozitate, precum şi un zâmbet vag care făcu să se reinstaleze veselia matinală de mai înainte, deşi prezenţa ei acolo avea să modereze totuşi limbajul şi vehemenţa tinerilor.

— Daţi-vă din drum, băieţi!, strigă tăietorul de lemne, care se pregătea să ochească. Daţi-vă din drum, ticăloşilor, sau vă împuşc şi pe voi. Acum, Brom, ia-ţi adio de la curcanul tău!

— Stai, strigă tânărul vânător. Intru şi eu în cursă. Uite şilingul meu, Brom. Vreau să trag şi eu o împuşcătură.

[1] Înainte de revoluţie, fiecare provincie trebuia să justifice circulaţia banilor, deşi niciuna dintre ele nu emitea decât monede de cupru. În New York, dolarul spaniol era împărţit în opt şilingi, fiecare având valoarea unei fracţiuni mai mari de şase penny sterline. În prezent, Uniunea a pus la punct un sistem decimal, cu monede reprezentative.

— N-ai decât să vrei, strigă Kirby, dar dacă-i ciufulesc penele curcanului, cum o să mai tragi? Ai aşa de mulţi bani în buzunarul ăla de piele de căprioară, că poţi să plăteşti pentru o încercare pe care s-ar putea să nu o primeşti?

— De unde ştiţi dumneavoastră, domnule, câţi bani am eu în buzunar?, îi strigă tânărul pe un ton violent. Uite şilingul meu, Brom, şi cer dreptul de a împuşca.

— Nu fi arţăgos, băiete, spuse celălalt, care pregătea puşca liniştit. Se spune că tu însuţi ai o gaură în umărul drept, aşa că mi se pare că Brom ar trebui să-ţi dea dreptul să tragi pentru jumătate din preţ. Ascultă-mă pe mine, trebuie să fii ager ca să împuşti pasărea aia, chiar dacă ţi-aş da vreo şansă, ceea ce nu intenţionez să fac.

— Nu te mai lăuda, Billy Kirby, spuse Natty, aruncând cureaua puştii sale pe zăpadă şi sprijinindu-se în ţeava ei. N-o să tragi decât o singură dată în pasăre, pentru că dacă băiatul îşi ratează ţinta, ceea ce n-ar fi de mirare cu braţul lui aşa de ţeapăn şi de umflat, o să vezi că te urmează cineva care are o puşcă bună şi un ochi experimentat. Poate că e adevărat că nu pot trage la fel de bine ca altădată, dar o sută de yarzi înseamnă o distanţă mică pentru o puşcă lungă.

— Ce e, Ciorap-de-Piele? Stai deoparte în dimineaţa asta?, strigă ameninţător adversarul lui. Ehe, competiţia dreaptă e adevărată bijuterie. Te-am întrecut deja, bătrâne, aşa că, uite, trag şi ori câştig o masă pe cinste de la tine, ori rămân cu gâtul uscat.

Chipul negrului trăda nu numai interesul pe care această aventură financiară i l-ar fi putut stârni, dar şi entuziasmul vădit pe care tânărul îl trezise în ceilalţi, deşi intenţia lui iniţială era să obţină cu totul alte rezultate. În timp ce tăietorul de lemne îşi ridica puşca încet, cu stăpânire de sine, zbieră către el:

— Luptă dreaptă, Billy Kirby! Daţi-vă înapoi! Faceţi-i să se dea înapoi, băieţi! Fiţi corecţi cu un negru! Curcane, dă din cap, pasăre! Nu vezi că ochesc?

Dar aceste strigăte, care doreau să atragă atenţia ţintaşului mai mult decât orice altceva, au rămas fără rezultat.

Nervii tăietorului de lemne nu erau aşa de uşor de zdruncinat şi el ochi cu mare băgare de seamă. O clipă totul a rămas

neclintit, apoi a tras. Capul curcanului a fost lovit într-o parte şi pentru un moment şi-a întins aripile bătând din ele. Apoi a căzut liniştit în culcuşul său de zăpadă, părând că se uită împrejur stingherit. Pentru o clipă doar, destul cât să-ţi tragi răsuflarea, nu s-a auzit niciun sunet. După care negrul a spart tăcerea, cu strigătele lui de bucurie, râzând şi scuturându-şi corpul prosteşte, rostogolindu-se prin zăpadă într-un exces de fericire.

— Bine jucat, curcane!, strigă el ţopăind şi prefăcându-se că-şi îmbrăţişează pasărea. Vezi?! Eu le zic s-o şteargă de-aici şi ei se eschivează. Hai, Billy, mai dă un şiling şi mai trage o dată!

— Nu, glonţul următor e al meu, spuse tânărul vânător. Mi-ai luat deja banii. Dă-te din dreptul ţintei şi lasă-mă să-mi încerc norocul.

— Ah, sunt doar bani aruncaţi pe fereastră, spuse Ciorap-de-Piele. Capul şi gâtul unui curcan sunt o ţintă prea mică pentru o mână fără experienţă şi un umăr slăbit. Ar fi mai bine să mă laşi pe mine să trag şi poate ne înţelegem în vreun fel cu domnişoara pentru pasăre.

— E şansa mea, spuse tânărul vânător. Daţi-vă la o parte, ca să pot trage.

Discuţiile şi disputele despre ultima împuşcătură încetară. Hotărât lucru, pasărea ar fi fost deja ucisă dacă şi-ar fi ţinut capul oriunde, cu excepţia locului în care era atunci. Pregătirile tânărului nu au iscat la fel de mult entuziasm. El se grăbi să ochească şi era gata să apese pe trăgaci, când Natty îl opri:

— Îţi tremură mâna, tinere, şi pari prea înflăcărat. Gloanţele pot să-l slăbească pe cel rănit şi cred că nu o să tragi la fel de bine ca de obicei. Dacă vrei să împuşti, ar trebui să ocheşti repede, înainte ca ţinta sa proastă să mişte.

— Luptă dreaptă, strigă negrul din nou, luptă dreaptă. Fiţi corecţi cu un negru! Ce drept are Nat Bumppo să-l sfătuiască pe acest tânăr? Lăsaţi-l să tragă, eliberaţi terenul!

Tânărul apăsă foarte repede pe trăgaci, dar curcanul nu făcu nicio mişcare. Şi când cei care au examinat glonţul s-au întors de la „ţintă", au declarat că ratase ciotul. Elizabeth observă cum i se schimbă expresia feţei şi nu putu să nu

se mire de faptul că o persoană superioară însoţitorilor săi resimţea atât de acut această ratare lipsită de importanţă. Dar însuşi însoţitorul ei se pregătea să intre în competiţie.

Brom îşi arătă din nou bucuria, pentru că cel de-al doilea dintre ţintaşi ratase, dar trăirile lui nu au fost la fel de intense ca prima dată. Se potoli însă în clipa în care văzu că Natty se pregătea să tragă. Pielea îi deveni pestriţă, cu pete mari, maronii, şi pe chipul său negru, lucios, se desenă o umbră de teamă, în timp ce buzele lui enorme se strângeau treptat în jurul a două rânduri de dinţi ca de fildeş, care până atunci îi luminaseră chipul într-un zâmbet, părând mai degrabă nişte perle între cărbuni. Nările, elementele cele mai izbitoare ale chipului său, i s-au dilatat până i-au acoperit cea mai mare parte din diametrul chipului său. Mâinile sale negre şi osoase au apucat în mod inconştient pojghiţa de zăpadă din jur, pentru că emoţia acelui moment i-a depăşit complet frica înnăscută de frig.

În timp ce negrul proprietar al păsării lăsa să se ghicească temerile pe care le resimţea, bărbatul care îi trezise aceste sentimente puternice era la fel de calm şi de stăpânit de parcă nu ar fi existat niciun singur martor al priceperii sale.

—Am fost în coloniile olandeze din Schoharie, spuse Natty, îndepărtând cu grijă apărătoarea de piele de pe piedica puştii sale, chiar înainte de izbucnirea ultimului război, unde a avut loc o întrecere de vânătoare între băieţi. Aşa că am participat şi eu. Cred că am deschis mulţi ochi olandezi în ziua aceea, pentru că am câştigat cornul cu praf de puşcă, trei cutii cu gloanţe şi o livră din cel mai bun praf de puşcă pe care l-am văzut vreodată. Doamne, ce mai înjurau pe nemţeşte! Mi-au povestit despre un german beat care a zis că mă omoară dacă mă mai prinde vreodată pe lac. Dar dacă şi-ar fi dus puşca la umăr cu gând rău, Dumnezeu l-ar fi pedepsit pentru asta. Şi chiar dacă nu l-ar fi pedepsit, tot şi-ar fi ratat ţinta, pentru că tot l-ar fi răsplătit după faptele lui, şi chiar mai mult de atât, dacă punem la socoteală şi că trăgea bine.

Bătrânul vânător era gata să tragă şi, aruncându-şi piciorul drept mult în spate, apoi întinzându-şi braţul stâng de-a lungul ţevii puştii sale, îi ridică gura spre pasăre. Fiecare ochi

se mişcă rapid de la ţintaş spre ţintă, dar în momentul în care fiecare ureche aştepta tunetul puştii, toţi au fost dezamăgiţi de sunetul de-abia auzit al flintei.

— O pocnitură, o pocnitură, strigă negrul, sărind ca un nebun din poziţia lui ghemuită, chiar în faţa păsării. O pocnitură la fel de bună ca o împuşcătură! Puşca lui Natty Bumppo a scos o pocnitură, Natty Bumppo a ratat curcanul!

— Natty Bumppo va lovi un negrotei, spuse bătrânul vânător indignat, dacă nu te dai la o parte din drum, Brom. E împotriva raţiunii, băiete, să considerăm o pocnitură drept împuşcătură, când nu e, de fapt, decât puţină cremene care loveşte o bucăţică de oţel, iar cealaltă este moarte subită. Aşa că dă-te din faţa mea, băiete, şi lasă-mă să-i arăt lui Billy Kirby cum să împuşte un curcan de Crăciun.

— Fiţi corecţi cu un negru!, strigă Brom, şi rămase hotărât în acelaşi loc, implorând corectitudine martorilor săi, corectitudine de care depindea în primul rând datorită poziţiei sale sociale inferioare.

— Toată lumea ştie că o pocnitură e la fel de bună ca o împuşcătură. Să hotărască domnu' Jones şi domnişoara.

— Normal, spuse tăietorul de lemne. Este o lege a vânătorii în aceste părţi ale ţării, Ciorap-de-Piele. Dacă vrei să tragi din nou, trebuie să mai dai un şiling. Cred că o să-mi mai încerc şi eu o dată norocul. Brom, ia banii şi trag eu focul următor.

— Cred că tu ştii legile pădurii mai bine decât mine, Billy Kirby, răspunse vânătorul. Tu ai intrat printre colonişti ducând în mână un bici de strunit boii, iar eu am venit cu mult timp în urmă, chiar înainte de vechiul război, încălţat cu mocasini şi cu o puşcă bună pe umăr. Care dintre noi ar trebui să ştie mai bine? Cred că n-ar trebui să-mi spună nimeni că atunci când apăs pe trăgaci, o pocnitură e la fel de bună ca o împuşcătură.

— Să hotărască domnul Jones, spuse negrul alarmat. El ştie tot.

Richard a fost extrem de măgulit de acest apel la ştiinţa lui şi nu a putut să-l treacă cu vederea. Aşa că înaintă puţin din locul în care Elizabeth se retrăsese cu delicateţe şi îşi exprimă părerea, cu o gravitate pe care înalta sa funcţie o cerea:

— Se pare că există un conflict de opinii, spuse el, legat de dreptul lui Nathaniel Bumppo de a trage în curcanul lui Abraham Freeborn, fără ca primul să plătească un şiling pentru asta. Realitatea este de netăgăduit. Şi după un moment de pauză, în care ascultătorii puteau să-i înţeleagă argumentele, Richard continuă: Mi se pare corect ca eu să decid în această problemă, din moment ce sunt responsabil cu menţinerea păcii în comitat. Şi nu ar trebui să le permitem oamenilor înarmaţi, care pot deveni periculoşi, să se lupte după bunul lor plac şi în voia pasiunilor lor malefice. Se pare că nu există niciun fel de înţelegere asupra subiectului de dispută, fie verbală sau scrisă. Aşa că trebuie să tragem concluziile prin comparaţie, adică să confruntăm un lucru cu un altul. Acum, în dueluri, unde trag ambele părţi, regula generală este aceea că o pocnitură este la fel de bună ca o împuşcătură. Şi dacă aceasta este regula, ca una dintre părţi să nu aibă dreptul de a trage din nou, mi se pare nedrept ca un bărbat să-şi descarce puşca fără succes spre un curcan neajutorat o zi întreagă. Deci, sunt de părere că Nathaniel Bumppo şi-a ratat şansa şi că trebuie să mai plătească un şiling ca să-şi reînnoiască dreptul.

Orice murmur încetă de îndată, la auzirea acestei opinii emise de o persoană atât de importantă şi exprimate cu multă emfază. Martorii începuseră deja să ţină partea unuia dintre cei doi şi singurul care a continuat să vorbească a fost însuşi Ciorap-de-Piele:

— Cred că ar trebui să auzim şi gândurile domnişoarei Elizabeth, spuse Natty. Ştiu că femeile îi sfătuiau pe indieni cu multă înţelepciune atunci când ei erau într-un impas. Dacă ea spune că ar trebui să se considere ratare, voi renunţa.

Atunci eu cred că ar trebui să se considere că ai pierdut de data asta, dar trebuie să plăteşti şi să-ţi reînnoieşti dreptul de a trage. Sau poate Brom îmi vinde pasărea pentru un dolar. O să-i dau banii şi o să salvez viaţa bietei victime.

Cum era şi firesc, mulţimea nu a fost foarte încântată de această propunere şi până şi negrul simţea entuziasmul nervos pe care îl provoca perspectiva unor noi încercări. Între timp, Billy Kirby se pregătea de o nouă împuşcătură, iar Natty a abandonat poziţia de tragere mormăind, cu un aer foarte nemulţumit:

— Nu s-a mai vândut o puşcă bună la malul acestui lac de când indienii veneau în ţara asta. Şi dacă cineva ar merge de-a lungul râurilor dintre aceste dealuri pentru a vâna un animal, pun pariu că n-o să aibă nicio izbândă. Ehehei! Mi se pare că pe măsură ce vânatul devine tot mai puţin şi ai nevoie de cea mai bună armă ca să-l prinzi, are parte numai de ce e mai rău. Dar o să schimb cremenea, pentru că Billy Kirby sigur n-are ochiul aşa de bun pentru ţinta asta.

Tăietorul de lemne părea acum convins pe deplin că întreaga sa reputaţie depindea de acest foc şi nu a precupeţit niciun efort pentru a-şi asigura succesul. Îşi ridică puşca şi ochi de câteva ori în direcţia curcanului, fiindu-i parcă teamă să tragă. Nici măcar Brom nu mai scotea un sunet în timpul acestor mişcări de rău-augur, şi în cele din urmă Kirby trase din nou, cu acelaşi rezultat pe care l-a avut şi prima dată. Abia atunci strigătele negrului au răsunat printre arbuşti şi în pădure ca ţipetele unui întreg trib de indieni. Râse, rotindu-şi capul în toate părţile, până când natura însăşi părea răpusă de atâta veselie. Dansă în zăpadă până când picioarele îi obosiră. Pe scurt, manifestă o efuziune de nestăpânit, pe care numai un negru nechibzuit o putea dovedi.

Tăietorul de lemne îşi epuizase acum întreaga îndemânare şi se simţea extrem de dezamăgit că ratase. Examină întâi pasărea cu atenţie şi susţinu de mai multe ori că îi atinsese penele. Dar mulţimea îi era potrivnică, pentru că părea să asculte mai mult de strigătele repetate ale negrului – „Fiţi corecţi cu un negru!".

Kirby nu găsi niciun motiv să ceară vreun drept asupra păsării şi se întoarse cu violenţă spre negru, strigându-i:

— Tacă-ţi fleanca, cioară ce eşti! Ce om poate lovi capul unui curcan de la o sută de yarzi? Am fost un prost că am încercat. Nu trebuie să faci atâta hărmălaie, ca un pin care este doborât în pădure. Arată-mi omul capabil de aşa ceva.

— Priveşte aici, Billy Kirby, spuse Ciorap-de-Piele. Zi-le să se dea din drum şi o să vezi un bărbat care a ţintit şi mai bine de-atât până acum, asta când aveam de-a face cu tot felul de sălbatici şi cu bestiile pădurii.

— Poate că mai este cineva care are dreptul să tragă înaintea noastră, Ciorap-de-Piele, spuse domnişoara Temple. Dacă este aşa, îi vom acorda prioritate.

— Dacă vă referiţi la mine, spuse tânărul vânător, nu vreau să mai încerc niciodată. Îmi simt umărul încă slăbit.

Elizabeth îi cercetă atent chipul şi i se păru că zăreşte o urmă de roşeaţă în obrajii tânărului, semn al faptului că era conştient de propria sărăcie. Nu mai spuse nimic şi l-a lăsat pe competitorul pe care-l sprijinea să facă o încercare. Deşi Natty Bumppo trăsese nenumărate împuşcături memorabile asupra vânatului sau duşmanilor săi, totuşi nu şi-a dovedit niciodată extraordinara îndemânare, ca în acel moment. Şi-a ridicat puşca de vreo trei ori, o dată pentru a potrivi bătaia armei, o dată pentru a-şi calcula distanţa şi apoi pentru că pasărea, alarmată de liniştea de mormânt care o înconjura, şi-a întors capul pentru a-şi cerceta duşmanii. Dar a treia oară, a tras. Din cauza fumului, a detunăturii şi a şocului, cei mai mulţi dintre oameni nu au cunoscut de îndată rezultatul. Dar Elizabeth şi-a dat seama că ţintaşul ei avusese succes atunci când l-a văzut coborând capătul puştii şi schiţând unul dintre zâmbetele lui tăcute. Şi-a reîncărcat apoi arma, iar băieţii s-au năpustit către ţintă şi au ridicat curcanul lipsit de viaţă şi care avea o parte din cap spulberată.

— Adu pasărea, spuse Ciorap-de-Piele, pune-o la picioarele domnişoarei. Eu am fost aici reprezentantul ei, iar prada îi aparţine.

— Te-ai dovedit, într-adevăr, un bun reprezentant, răspunse Elizabeth. Aşa de bun, încât te sfătuiesc, vere Richard, să-ţi aduci aminte de calităţile lui.

Se opri, iar veselia care îi luminase chipul lăsă loc seriozităţii. Chiar se îmbujoră puţin când se întoarse către tânărul vânător, şi cu un farmec tipic feminin adăugă:

— V-am oferit aceşti bani numai pentru a vedea o demonstraţie a îndemânării vestite a lui Ciorap-de-Piele. Vreţi să acceptaţi pasărea ca o ofertă de pace pentru rana care v-a împiedicat să aveţi dumneavoastră înşivă acest succes, domnule?

Tânărul a întâmpinat această propunere cu o expresie greu de descris. Părea să cedeze în faţa tonului ei mieros,

stăpânindu-şi impulsul iniţial de a o refuza. Se aplecă şi, fără un cuvânt, ridică prada de la picioarele tinerei, rămânând apoi la fel de tăcut.

Elizabeth i-a înmânat negrului o monedă de argint, ca recompensă pentru pierderea sa, ceea ce păru să-l mai consoleze puţin. Apoi, tânăra i-a comunicat lui Richard dorinţa de a se reîntoarce acasă.

— Aşteaptă un moment, vară Bess, strigă Richard, sunt câteva neclarităţi în legătură cu regulile acestui obicei şi s-ar cădea ca eu să le lămuresc. Dacă alcătuiţi un comitet, domnilor, care să mă ajute în dimineaţa aceasta, voi stabili în scris un set de reguli. Se opri, puţin indignat, pentru că în acel moment, pe umărul înaltului şerif se opri o mână familiară.

— Crăciun fericit, vere Dickon, spuse judecătorul Temple, care se apropiase de grup pe nesimţite. Trebuie să-mi păzesc straşnic fiica, domnule, dacă o să te apuce în fiecare zi crizele astea de curtoazie. Admir gusturile celui care ar aduce o domnişoară să vadă asemenea scene.

— A fost chiar dorinţa ei, Duke!, zbieră şeriful dezamăgit, care simţise ratarea ocaziei de a fi primul care transmite felicitările de Crăciun la fel de acut cum orice om ar fi suportat un mare necaz. Şi cred că este şi sinceră. Am condus-o afară ca să-i arăt amenajările, dar ea a venit într-o goană prin zăpadă, la auzul primului foc de armă, ca şi cum ar fi fost crescută într-o tabără militară în loc de şcoală de prima mână. Domnule judecător Temple, cred că asemenea distracţii periculoase ar trebui interzise prin statut. De fapt, cred că dreptul comun le incriminează deja.

— Ei bine, domnule, ca şerif al comitatului este de datoria ta să cercetezi această chestiune, răspunse Marmaduke zâmbind. Văd că Bess şi-a îndeplinit sarcina şi sper că a fost bine primită. Richard se uită la pachetul pe care îl ţinea în mână, şi supărarea dezamăgirii sale a dispărut într-o clipă.

— A, Duke, dragul meu văr, spuse Richard, hai să mergem puţin deoparte. Vreau să-ţi spun ceva.

Marmaduke se supuse, iar şeriful îl conduse ceva mai încolo, între arbuşti, şi apoi continuă:

— În primul rând, aş vrea să-ţi mulţumesc pentru interesul prietenesc pe care l-ai manifestat faţă de consiliu şi de guvernator, fără de care sunt sigur că toate meritele noastre nu ar fi recunoscute. Dar mamele noastre au fost surori şi poţi să mă foloseşti ca pe unul dintre caii tăi: să mă călăreşti sau să mă conduci. Îţi aparţin în întregime, Duke. Dar după părerea mea umilă, tânărul însoţitor al lui Ciorap-de-Piele trebuie supravegheat. Are o slăbiciune periculoasă pentru curcani.

— Lasă-l în seama mea, Dickon, spuse judecătorul, şi o să-i vindec eu poftele făcându-i pe plac. Cu el vreau să vorbesc. Să ne întoarcem alături de competitori.

Capitolul 18

Bietul nefericit! Acolo-n față, de-ar fi fost,
Cea care l-a purtat în pântec,
Ea nu și-ar fi recunoscut copilul,
Cu fața-i albă, părul ars de soare.

SCOTT

Reîntors de la locul în care îl condusese Richard, aproape de tânărul vânător, judecătorul o luă de braț pe Elizabeth. Dar asta nu a micșorat deloc efectul vorbelor pe care judecătorul le schimbase cu băiatul care acum stătea rezemat de pușca de vânătoare și contempla pasărea răpusă de la picioarele sale. Prezența lui Marmaduke nu i-a întrerupt pe țintași, care se reîntoarseră la disputele lor lungi și zgomotoase despre regulile împușcării unei păsări mult inferioare celei de mai devreme. Numai Ciorap-de-Piele și Mohegan se retrăseseră aproape de tânărul lor tovarăș. Și deși se aflau în vecinătatea imediată a unei asemenea mulțimi, conversația următoare a fost auzită doar de cei interesați de ea.

— V-am rănit destul de puternic, domnule Edwards, spuse judecătorul, dar cel căruia i se adresa avu deodată o tresărire inexplicabilă, și judecătorul se opri un moment. Deoarece nu a primit niciun răspuns, iar emoția puternică pe care o trădase chipul tânărului dispăru imediat, el continuă: Dar, din fericire, îmi stă în putință, într-o anumită măsură, să te răsplătesc pentru ceea ce ai făcut. Vărul meu, Richard Jones, a primit o funcție care mă va lipsi pe viitor de asistența lui. Voi rămâne acum fără cel care mă ajuta foarte mult cu talentul său de a scrie. Felul în care dumneavoastră vă purtați, în ciuda înfățișării, dovedește faptul că sunteți un om educat, iar umărul dumneavoastră nu va mai putea suporta munca

fizică o bună bucată de vreme. (Treptat, pe măsură ce devenea tot mai însufleţit, Marmaduke începu din nou să vorbească în limbajul prietenilor.) Uşile mele vă sunt deschise, dragul meu prieten, pentru că în ţara aceasta tânără nu cunoaştem neîncrederea. Nu oferim ocazia de a tenta lăcomia celui care are înclinaţii urâte. Te rog să devii asistentul meu, măcar un anotimp, şi să primeşti recompensele pe care le merită serviciile tale.

Tonul pe care judecătorul şi-a făcut oferta nu justifica în niciun fel sila, poate chiar ura, cu care tânărul a ascultat discursul şi, după ce încercă puternic să se controleze, răspunse:

— V-aş sluji, domnule, pe dumneavoastră sau pe oricine altcineva, pentru o recompensă meritată. Nu încerc să ascund faptul că am mare nevoie de bani, chiar mai mult decât înfăţişarea mea ar lăsa să se înţeleagă. Dar mă tem că noi îndatoriri ar afecta treburi mult mai importante pentru mine. Aşa că trebuie să vă refuz oferta şi să mă bizui ca şi până acum pe puşca mea pentru a supravieţui.

Aici Richard i-a şoptit ceva tinerei domnişoare, care se retrăsese puţin din prim-planul imaginii.

— Vezi, vară Bess, aceasta este încăpăţânarea naturală a unei corciturі de a-şi părăsi sălbăticia. Cred cu tărie că înclinaţia lor către o viaţă de hoinar este de neînvins.

— Duceţi o existenţă, afirmă Marmaduke, fără să audă observaţia şerifului, care aduce rele mai mari decât cele de care ai parte acum. Aveţi încredere în mine, tânărul meu prieten, am mai multă experienţă decât dumneavoastră şi pot să vă spun că viaţa frenetică a acestor vânători aduce multe dezavantaje în timp. Ar putea să te depărteze de lucrurile mai importante ale vieţii.

— Nu, nu, domnule judecător, îl întrerupse Ciorap-de-Piele, care până în acel moment rămăsese neobservat sau poate ignorat. Luaţi-l în coliba dumneavoastră, de bun venit, dar spuneţi-i adevărul. Am trăit în pădure timp de patruzeci de ani lungi şi au trecut odată cinci ani la rând fără să zăresc lumina din poieni, ci doar razele care străpungeau printre coroanele copacilor. Şi aş vrea să văd unde găseşti un om de şaizeci şi opt de ani care îşi câştigă existenţa mai uşor, cu toate

amenajările şi legile tale pentru vânarea căprioarelor. Cât despre cinste, pentru a face cum e mai corect faţă de ceilalţi, nu i-aş întoarce spatele nici celui mai plictisitor diacon de pe patentul dumneavoastră.

— Tu eşti o excepţie, Ciorap-de-Piele, răspunse judecătorul, dând din cap cu bunătate către vânător. Pentru că ai un temperament neobişnuit pentru cineva din clasa ta şi o putere pe măsura vârstei. Dar tânărul acesta are calităţi pe care ar fi păcat să le risipească trăind în pădure. Vă rog, veniţi să vă alăturaţi familiei mele, măcar până vi se vindecă braţul. Fiica mea, care este stăpână în casa mea, o să vă spună că sunteţi bine-venit.

— Bineînţeles, spuse Elizabeth, a cărei seriozitate era puţin umbrită de rezerva sa feminină. Ghinionistul domn ar fi bine-venit oricând, cu atât mai mult, cu cât ştim că tocmai noi am provocat răul.

— Da, spuse Richard, şi dacă vă place curcanul, tinere domn, avem destui în coteneţe şi chiar din cel mai bun soi, vă asigur.

Văzându-se secondat cu abilitate, Marmaduke insistă şi mai mult. Începu să-i descrie în amănunt toate îndatoririle pe care le-ar avea în calitate de asistent şi atunci când a găsit prilejul, chiar a menţionat nivelul venitului pe care l-ar primi şi toate celelalte amănunte care sunt foarte importante pentru tinerii din branşă. Tânărul îl ascultă extrem de agitat. Era evident faptul că îl încercau sentimente contradictorii. Uneori părea să dorească această schimbare, dar imediat chipul lui era umbrit de acea expresie de dezgust inexplicabil, ca un nor întunecat care ascunde soarele de amiază.

Indianul, care trăda cel mai tare nemulţumirea faţă de condiţia sa umilă, ascultă oferta judecătorului cu un interes care părea să crească la fiecare cuvânt al vorbitorului. Treptat, s-a apropiat tot mai mult de grup, iar când observă cu privirea sa atentă cea mai mică dovadă de slăbiciune pe faţa tânărului său însoţitor, îşi schimbă imediat atitudinea şi abandonă expresia ruşinată, adoptând figura unui adevărat războinic indian. Apropiindu-se foarte demn de grup, spuse:

— Ascultă-l pe tatăl tău. Cuvintele lui sunt înţelepte. Lasă-i pe Tânărul-Vultur şi pe Marea-Căpetenie-a-Pământului să

mănânce împreună, să doarmă aproape unul de celălalt, fără teamă. Copiii lui Miquon nu iubesc sângele, sunt corecţi şi fac numai ce e bine. Soarele trebuie să răsară şi să apună de multe ori înainte ca omul să-şi poată întemeia o familie. Nu e muncă de o zi, ci de multe ierni. Indienii mingo şi delaware sunt duşmani din naştere. Sângele lor nu se poate amesteca niciodată în cort, nu vor participa nicicând ca aliaţi într-o luptă. Ce face ca fratele lui Miquon şi Tânărul Vultur să fie inamici? Sunt din acelaşi trib, au aceiaşi părinţi. Învaţă să aştepţi, fiul meu. Eşti un delaware, iar un războinic indian ştie să aibă răbdare.

Această cuvântare plastică a părut să aibă un efect important asupra tânărului, care s-a lăsat convins de argumentele lui Marmaduke şi a cedat treptat propunerilor lui. Urma, totuşi, să fie doar un experiment, şi dacă oricare dintre părţi ar dori să renunţe la înţelegere, atunci ar avea dreptul să o facă. Tânărul avu o ezitare, pe care şi-a ascuns-o cu greu, în a accepta oferta judecătorului, pe care majoritatea celor care ar fi fost puşi în această situaţie ar fi considerat-o drept o ocazie nesperată de a urca pe scara socială. Încăpăţânarea sa i-a surprins pe cei care nu-l cunoşteau, lăsând o impresie care îl dezavantaja. Când grupurile s-au despărţit, au continuat să discute pe această temă, cum era şi firesc, conversaţii pe care le vom relata, începând mai întâi cu judecătorul, fiica sa şi Richard, care mergeau încet pe drumul către conac.

— În timpul discuţiei cu băiatul acesta neînţelegător, m-am străduit cât am putut să-mi amintesc poveţele sfinte ale Mântuitorului nostru, care ne îndeamnă: „Iubiţi-i pe cei care se folosesc de voi cu dispreţ!", spuse Marmaduke. Nu ştiu ce anume l-ar putea îndepărta pe un băiat de vârsta lui de casa mea, poate doar prezenţa şi chipul tău, Bess.

— Nu, nu, spuse Richard foarte simplu. Nu e vorba de verişoara Bess. Dar când ai văzut vreodată o corcitură care să suporte civilizaţia, Duke? În privinţa aceasta, sunt mai răi decât sălbaticii înşişi. Elizabeth, nu l-ai observat cum stătea cu picioarele strâmbe şi ce expresie neîmblânzită avea întipărită pe chip?

— Nu i-am văzut privirea sau picioarele, ceea ce este foarte bine pentru cineva umil ca el. Cred, dragă domnule, că ai

fost atât de răbdător cât poate fi orice creştin. M-a dezgustat expresia pe care o avea cu mult înainte de a accepta să facă parte din familia noastră. Într-adevăr, suntem foarte onoraţi de prezenţa lui în casa noastră! În ce apartament să-l găzduim, domnule, şi la ce masă ar trebui să-i servim nectarul şi ambrozia?

— Cu Benjamin şi cu Remarkable, o întrerupse Richard. Doar n-o să-l pui să mănânce cu negrii. O fi el pe jumătate indian, e adevărat, dar cei de aici îi dispreţuiesc adânc pe negri. Nu, nu, ar muri de foame mai degrabă decât să împartă pâinea cu negrii!

— Aş fi foarte fericit, Dickon, să-l invit să mănânce cu noi, spuse Marmaduke, şi nici nu mă gândesc să-l umilesc după cum propui tu.

— Atunci, domnule, spuse Elizabeth cu un aer puţin afectat, ca şi cum s-ar fi supus ordinelor tatălui său în ciuda propriei voinţe, vrei să-l tratezi ca pe un domn.

— Sigur, va avea poziţia unui domn, aşa că ar fi bine să primească un tratament pe măsura funcţiei sale, până vom afla dacă este demn de el.

— Ei, ei, Duke!, strigă şeriful, nu-ţi va fi prea uşor să faci un domn din el. Un vechi proverb spune că „e nevoie de trei generaţii ca să faci un domn adevărat". Pe tatăl meu îl cunoştea toată lumea, bunicul meu a fost medic, străbunicul meu a fost preot, iar tatăl lui a venit din Anglia. N-am reuşit niciodată să-i aflu originea. Dar a fost fie un negustor important din Londra, fie un mare avocat de ţară, fie fiul cel mai mic al unui episcop.

— Iată o genealogie americană veritabilă!, spuse Marmaduke râzând. Este fidelă cu adevărat doar până în momentul în care treci apa, unde totul trebuie să fie la superlativ, pentru că oricum nu ştii ce s-a întâmplat. Eşti sigur că strămoşul tău englez a avut calităţi excepţionale, Dickon, oricare ar fi fost profesia lui?

— Sunt absolut sigur, răspunse celălalt. O auzeam pe bătrâna mea mătuşă vorbind despre el cu lunile. Suntem o familie aleasă, domnule judecător Temple, şi nu am avut decât funcţii onorabile în viaţă.

— Mă mir că eşti aşa de mulţumit cu nişte provizii atât de mici de noblețe ale descendenţilor tăi, Dickon. Cei mai mulţi dintre genealogiştii americani îşi încep tradiţia cu poveşti pentru copii despre trei fraţi, având o grijă specială ca acela mai important din acest triumvirat să fie înaintaşul său, al cărui nume îl poartă şi care să fi fost mai important decât ei înşişi. Dar aici toţi au aceleaşi drepturi şi aceleaşi îndatoriri, dacă ştiu să se comporte cum se cuvine. Iar Oliver Edwards intră în familia mea pe picior de egalitate atât cu judecătorul, cât şi cu înaltul şerif.

— Ei, Duke, eu numesc asta democraţie, nu republicanism. Dar nu mai spun nimic, doar că ar trebui să respecte legile, sau o să-i arăt că până şi libertatea acestei ţări este supusă constrângerilor.

— N-o să-l executi înainte de a-l condamna eu, Dickon. Dar ce spune Bess despre noul locatar? La urma urmei, ar trebui să ascultăm şi părerea doamnelor.

— O, domnule, răspunse Elizabeth, cred că mă asemăn foarte mult unui anumit judecător Temple în această privinţă – nu o să-mi abandonez principiile aşa de repede. Dar, ca să fiu serioasă, deşi mă cam sperie aducerea în familie a unei persoane pe jumătate sălbatice, orice om pe care dumneavoastră îl consideraţi cuviincios la înfăţişare poate să fie sigur de respectul meu.

Judecătorul i-a tras braţul mai aproape de al lui şi zâmbi, în timp ce Richard deschidea drumul prin poarta unei mici curţi din spatele clădirii, repetându-şi avertismentele ambigue cu volubilitatea lui caracteristică.

Pe de altă parte, locuitorii pădurilor – pentru că cei trei vânători meritau această denumire, în ciuda diferenţelor lor de caracter – şi-au urmat drumul în tăcere, de-a lungul marginii satului. Ajungând la lac şi deplasându-se pe suprafaţa îngheţată a acestuia, spre poalele muntelui, unde era cabana, tânărul exclamă:

— Cine ar fi putut să prevadă aşa ceva acum o lună! Am fost de acord să-l servesc pe Marmaduke Temple, să locuiesc în casa celui mai mare duşman al rasei mele. Dar ce altceva mai bun aş putea face? Nu-l voi servi prea mult timp, iar când

motivul pentru care am acceptat nu va mai exista, o să plec de acolo imediat.

— Este judecătorul un mingo de îl numeşti duşman?, întrebă Mohegan. Luptătorul delaware este liniştit şi aşteaptă vremea Marelui Spirit. Nu este femeie, ca să ţipe tare.

— Ei bine, nu prea am încredere, John, spuse Ciorap-de-Piele, care în timpul întregii discuţii avusese un aer de puternică îndoială şi nesiguranţă. Se spune că au dat legi noi în ţară şi sunt sigur că munţii se schimbă. Abia dacă mai recunoşti râurile şi lacurile, aşa de mult au schimbat ţara. Trebuie să spun că nu am încredere în nişte vorbitori aşa de pricepuţi, pentru că ştiu că albii folosesc cuvinte frumoase atunci când îşi doresc cel mai mult pământurile indiene. Pot să spun asta, deşi eu însumi sunt alb. M-am născut aproape de York, din părinţi cinstiţi, pot să fii sigur de asta.

— Şi eu simt la fel, spuse tânărul. O să uit cine sunt. N-o să-mi mai amintesc, bătrâne Mohegan, că sunt descendentul unei căpetenii delaware, care odată a fost stăpân al acestor dealuri nobile, al acestor văi frumoase şi al acestei ape pe care o traversăm. Da, o să devin robul lui. O să-i fiu sclav, nu-i aşa că este o servitute onorabilă, bătrâne?

— Bătrâne!, repetă indianul solemn, oprindu-se din mersul său, cum făcea de obicei atunci când era emoţionat. Da, John este bătrân. Fiu al fratelui meu! Dacă Mohegan ar fi tânăr, când i-ar tremura puşca în mână? Unde s-ar ascunde căprioara şi el nu ar găsi-o? Dar John este bătrân, mâna lui este ca a unei femei. Securea lui de indian este prea mică, măturile şi coşurile îmi sunt cei mai mari duşmani, el nu mai loveşte nimic altceva. Vezi, Ochi-de-Şoim, când era tânăr, mergea zile întregi fără să mănânce nimic, dar acum, dacă nu ar mai pune lemne pe foc, flacăra s-ar stinge. Ia-l de mână pe fiul lui Miquon şi el te va ajuta.

— Recunosc că nu mai sunt la fel cum eram odată, Chingachgook, răspunse Ciorap-de-Piele, dar mai pot rezista şi acum fără o masă, dacă e nevoie. Când eram pe urmele tribului iroquois prin pădurile de fagi, ei mânau vânatul înaintea lor şi nu am mâncat nicio îmbucătură de luni dimineaţa până miercuri seara. Dar apoi am împuşcat căprioara cea

mai grasă pe care a văzut-o vreodată un muritor, pe graniţa Pennsylvaniei. Ţi-ar fi făcut bine dacă i-ai fi văzut pe delawari mâncând, pentru că pe atunci mergeam să caut şi să prind prada împreună cu tribul lor. Doamne, indienii aşteptau neclintiţi, băiete, să le trimită Providenţa vânatul, dar am căutat hrană, am dat de urma unei căprioare şi am prins-o, înainte să apuce să sară de câteva ori. Eram prea slăbit şi prea lacom pentru a o frânge şi a o mânca, dar am băut destul din sângele său, iar indienii i-au înfulecat carnea crudă. John era acolo şi el ştie. Dar acum nu aş putea să mai stau nemâncat, deşi niciodată nu am făcut excese.

— Ai spus destul, prietene, strigă tânărul. Văd că toată lumea îmi cere acest sacrificiu, şi atunci îl voi face. Dar te rog să nu mai spui nimic. Nu aş mai putea suporta acest subiect acum.

Tovarăşii săi au rămas tăcuţi. Au ajuns în curând la cabană şi au intrat înăuntru, după ce au îndepărtat câteva lacăte ingenioase şi complicate, care păreau puse acolo pentru a apăra o proprietate care valora totuşi foarte puţin. Pe una din părţile laterale ale acestei cabane retrase, pe un perete din butuci se strânseseră mormane imense de zăpadă, iar fragmente de trunchiuri mici şi crengi de stejar şi castan pe care vântul le desprinsese de copaci formau un alt morman, de partea cealaltă a cabanei. Hornul de stinghii subţiri, închegate cu clei, scotea un fir subţire de fum de-a lungul unei stânci şi înnegrise zăpada de deasupra în nuanţe tot mai deschise de la punctul de emisie a fumului şi până la cel superior. Acesta se găsea în locul unde dealul se retrăgea spre marginea unei prăpăstii; pământul era atât de roditor, încât hrănea nişte copaci gigantici, care umbreau adâncul acelui hău.

Restul zilei a trecut la fel ca oricare alta. Coloniştii s-au adunat din nou la academie, pentru a fi martori la cea de-a doua încercare a domnului Grant, iar Mohegan era unul dintre ascultătorii săi. Şi, în ciuda faptului că preotul şi-a fixat ochii intenţionat asupra indianului când şi-a invitat congregaţia să se apropie de masă, ruşinea pe care acesta o simţea faţă de umilinţa din ajun era prea puternică pentru ca bătrâna căpetenie să poată face vreun pas.

Oamenii se întorceau la casele lor, norii care se adunaseră de dimineaţă erau acum denşi şi negri, şi ploaia se abătu în torente chiar înainte ca măcar jumătate dintre membrii curioasei congregaţii să ajungă la locuinţele lor, plasate în vâlcele şi în scobiturile munţilor sau chiar cocoţate pe vârfurile dealurilor. Cu cât zăpada se topea, începeau să se vadă marginile negre ale butucilor. Gardurile vii sau din butuci, care până atunci erau doar ghicite după liniile lungi ale unor mormane albe ce traversau valea şi urcau pe munţi, au ieşit de sub îmbrăcămintea lor. Iar cioturile negre deveneau din ce în ce mai distincte, pe măsură ce grămezi mari de zăpadă şi de gheaţă alunecau de pe ele, sub efectul dezgheţului.

Elizabeth se adăpostise, în compania Louisei Grant, în sala încălzită din casa confortabilă a tatălui ei şi privea cu admiraţie în depărtare, spre faţa mereu schimbătoare a peisajului de afară. Chiar şi satul, care doar cu puţin timp înainte sclipea tot din cauza gheţii, îşi îndepărtă în silă masca, iar casele şi-au arătat acoperişurile negre şi hornurile afumate. Pinii şi-au scuturat stratul de zăpadă şi totul în jur lăsa impresia că revine la culorile firești, transformare ce părea la limita supranaturalului.

Capitolul 19

Şi totuşi, bietul Edwin nu era aşa vulgar.
BEATTIE

În Ajunul Crăciunului din 1793 era o atmosferă pe cât de agitată, pe atât de plăcută. Când întunericul nopţii acoperi casele din sat aşa încât Elizabeth să nu le mai poată vedea, ea se întoarse de la fereastra lângă care stătuse până când ultima rază de lumină dispăru de deasupra pinilor pe care îi luminase îndelung. Privind peisajul acela împădurit, simţea cum curiozitatea îi este aţâţată de toate imaginile pe care le zărise peste zi.

Braţ la braţ cu domnişoara Grant, tânăra stăpână a conacului se plimba încet de-a lungul salonului, gândindu-se la scene care îi reveneau subit în minte şi uneori stăruiau în sanctuarul memoriei sale. Medita şi la împrejurările ciudate care au condus la intrarea în familia tatălui său a unei persoane ale cărei maniere contraziceau în mod straniu concluziile la care ea putea ajunge în legătură cu această situaţie. Temperatura încă ridicată a camerei – pentru că din cauza mărimii sale, îi trebuia o zi întreagă să piardă căldura – îi adusese în obraji o roşeaţă care nu-i era caracteristică, în timp ce trăsăturile blânde şi melancolice ale Louisei erau luminate de o nuanţă mai timidă, care, ca şi tulburarea unei boli, adăuga frumuseţii ei un aer de durere.

Domnii încă se desfătau cu vinurile rafinate ale judecătorului Temple, iar privirile lor se mutau mereu de la masă, aşezată la unul dintre capetele salonului, către siluetele care se mişcau tăcute în jurul lor. Richard vorbea mult, extrem de vesel şi animat, maiorul Hartmann nu se molipsise încă de buna lui dispoziţie, iar Marmaduke respecta prea mult

prezența musafirului său preot pentru a face uz de umorul lui inocent. Fiecare și-a continuat îndeletnicirea vreme de o jumătate de oră după ce obloanele au fost trase, iar în colțurile sălii au fost aduse câteva lumânări care să suplinească absența luminii de zi. Scena a fost întreruptă pentru prima dată de Benjamin, care și-a făcut apariția clătinându-se sub greutatea unui braț imens de lemne.

— Cum adică, stăpâne Pump?, strigă noul șerif. Nu e destul de cald în cea mai frumoasă Madeira a judecătorului ca să mențină o căldură infernală, chiar și pe timpul acestui dezgheț? Să nu uiți, băiete, că Duke este foarte pretențios când vine vorba de fagi și de arțari, pentru că se teme deja că acești copaci prețioși sunt tot mai puțini. Ha, ha, ha! Duke, trebuie să recunosc că ești o rubedenie de treabă și cu inima caldă când vine vorba de datorie, dar, de fapt, ai niște idei foarte ciudate. „Hai să ne veselim și să uităm de griji!".

Treptat, cântecul lui s-a transformat în fredonare, în timp ce majordomul și-a pus jos povara și, întorcându-se spre cel care i se adresase cu un aer serios, îi răspunse:

— Să vedeți cum stau lucrurile, domnule Dickon: poate că în jurul mesei este o atmosferă călduroasă, deși nu e destul ca să-mi încălzească și mie oasele. Numai căldura jamaicană ar putea să facă asta, în afară de un lemn bun sau ceva de genul cărbunelui de Newcastle. Dar, dacă știu ceva despre vreme, atunci e timpul să ne îmbrăcăm bine, să intrăm în port și să scormonim puțin focul. N-oi fi traversat mările douăzeci și șapte de ani și n-oi fi trăit încă șapte în pădurile astea de-aici degeaba, domnilor.

— E vreun semn că vremea se va îmbunătăți, Benjamin?, întrebă stăpânul casei.

— Vântul și-a modificat direcția, domnule, răspunse majordomul. Și când vântul își schimbă direcția, poți să te aștepți la o schimbare în climatul acesta de aici. Eram pe un vapor din flota lui Rodney, cam pe vremea când le-am tras o mamă de bătaie celor din De Grasse, concetățenii lui musiu LeQuoi, care e aici. Iar vântul bătea spre est și spre sud. Eu eram jos, pregăteam o dușcă fierbinte pentru comandantul flotei, care, chiar în ziua aceea, cinase în cabină. Și cred că

dorise să stingă focul căpitanului cu o pompă de incendiu din popota ofiţerilor inferiori, aşa că, după ce am preparat băutura după placul meu şi după ce o degustasem cam de multe ori, căci comandantul era greu de mulţumit, trinca arborelui a fost din nou întoarsă, iar carena vasului s-a tot învârtit ca un titirez. Şi ce noroc am avut că timona era lăsată, pentru că şi-a făcut datoria când a venit rafala de vânt, ceea ce nu ar fi putut orice vas din flotă. Dar ea s-a chinuit să răzbească traversând marea şi a aruncat ceva apă prin pătrar. N-a mai înghiţit niciodată atâta apă dintr-odată cât am înghiţit atunci, pentru că în momentul acela chiar căutam tambuchiul.

— Mă mir că n-ai murit de hidropizie, spuse Marmaduke.

— Aş fi putut, spuse bătrânul matelot, cu un zâmbet larg. Dar nu am avut nevoie de trusa medicală ca să mă vindec, pentru că, deşi băutura nu mai era pe gustul căpitanului, nu puteam să ştiu când o să mai vină vreun val care s-o strice şi pentru gustul meu. Am băut toată halba pe loc. Şi atunci tot echipajul a fost chemat la pompe pentru a scoate apa.

— Şi vremea?, întrebă Marmaduke.Cum e cu vremea de afară?

— Păi aici a bătut vântul toată ziua spre sud, iar acum s-a mai liniştit, de parcă şi-a epuizat suflarea la ultima rafală. De-a lungul munţilor este o urmă înspre nord, care mai adineauri nu era mai lată decât palma dumneavoastră. Norii au împins-o înainte până acum, ca şi cum ar strânge o velă, şi stelele se pot vedea deja, ca nişte luminiţe şi faruri care parcă vor să ne avertizeze că trebuie să mai strângem nişte lemne. Şi dacă ştiu să judec vremea cum se cuvine, o să fie nevoie de un foc mare, altfel o să vă pocnească sticlele de bere neagră şi carafele cu vin de îngheţ, chiar aici, în dulăpior, înainte de a veni dimineaţa.

— Eşti un paznic prevăzător, spuse judecătorul. Adună ce vrei tu din păduri, cel puţin pentru noaptea aceasta.

Benjamin a respectat ordinele. Şi nici nu au trecut două ore, că previziunile sale s-au adeverit. Vântul de sud se oprise, într-adevăr, şi a urmat o acalmie care de obicei prevestea o schimbare radicală a vremii. Cu mult înainte ca familia să se urce în camere pentru a se odihni, frigul a devenit tăios. Şi

când Luna strălucea deja luminos pe boltă, domnul LeQuoi a părăsit conacul în căutarea propriei locuințe. A fost nevoit să ceară o pătură, în care să se înfășoare pe deasupra nenumăratelor haine cu care se înveșmântase prevăzător. Preotul și fiica sa au fost găzduiți în conac pe timpul nopții, iar domnii, care se resimțeau încă de pe urma exceselor din seara precedentă, au fost nevoiți să meargă mai devreme în camerele lor. Cu mult înainte de miezul nopții, întreaga familie se retrăsese deja.

Elizabeth și prietena ei nu aveau încă somn, iar împrejurul clădirii se auzea vâjâind vântul de nord-vest inducându-le sentimentul de confort pe care oamenii îl au de obicei atunci când sunt într-un apartament unde focul mai pâlpâie încă, iar draperiile, obloanele și hainele asigură o temperatură potrivită. Deodată, în clipa în care Elizabeth a deschis ochii, într-o ultimă încercare de a se lupta cu moleșeala, vânturile asurzitoare au adus un urlet îndelung și tânguios. Părea prea sălbatic pentru a fi al unui câine, dar aducea cu lătrăturile acestui animal credincios, când noaptea îi trezește vigilența. Silueta Louisei Grant se lipi instinctiv de tânăra moștenitoare, care, descoperind că prietena sa era încă trează, îi șopti încet, de parcă i-ar fi fost teamă ca vocea ei să nu risipească farmecul serii:

— Țipetele acestea îndepărtate sunt atât de tânguitoare și chiar frumoase. Ar putea fi oare câinii de la cabana lui Ciorap-de-Piele?

— Sunt lupi, care au coborât din munți pe lac, șopti Louisa. Sunt ținuți departe de sat numai datorită luminilor aprinse. De când sunt aici, lupii au ajuns într-o noapte chiar până la ușa noastră, atât erau de înfometați. O, ce seară frumoasă a fost atunci! Dar nu trebuie să ne temem, pentru că judecătorul Temple este destul de bogat pentru a-și permite orice măsură de siguranță.

— Afacerile judecătorului Temple îmblânzesc până și sălbăticiunile, exclamă Elizabeth, aruncând pătura la o parte și ridicându-se puțin în pat. Cât de repede se lasă natura cucerită de civilizație!, continuă ea, în timp ce privirea îi trecea peste obiectele frumoase și luxoase din cameră și asculta încă urletele îndepărtate și neîncetate care veneau dinspre lac. Văzând că prietena ei, atât de timidă, era înfricoșată de aceste

ţipete, Elizabeth îşi reluă locul şi se cufundă într-un somn adânc, uitând de toate schimbările din ţară şi din viaţa ei.

În dimineaţa următoare, menajera intră în camera lor pentru a aprinde focul şi le trezi pe cele două tinere cu zgomotul ei. S-au ridicat din pat şi şi-au terminat toaleta în aerul rece şi curat care se strecura până şi în camera călduroasă a domnişoarei Temple. Când Elizabeth termină de îmbrăcat, merse către fereastră şi trase perdeaua, apoi deschise obloanele străduindu-se să privească în depărtare, către sat şi lac. Dar priveliştea îi era ascunsă de un strat gros de gheaţă, care nu împiedica însă pătrunderea luminii. Deschise fereastra şi atunci, într-adevăr, privirea ei se delectă cu o privelişte minunată.

Lacul nu mai era acum acoperit cu un strat de zăpadă imaculată, ci cu o pojghiţă de gheaţă întunecată, care reflecta razele soarelui la răsărit ca o oglindă lustruită. Casele erau îmbrăcate, de asemenea, în gheaţă, care strălucea precum oţelul lucios. Ţurţurii care atârnau la fiecare acoperiş reflectau lumina puternică, ca şi cum ar fi trimis-o de la unul la celălalt. Fiecare strălucea aproape la fel de puternic precum astrul ceresc, cu o lucire aurie, care se pierdea în nuanţele întunecate ale fundalului. Dar privirea domnişoarei Temple a fost atrasă mai ales de aspectul pădurilor nesfârşite de pe dealuri, care se pierdeau în depărtare. Crengile enorme ale pinilor şi ale cucutei se îndoiau sub greutatea gheţii, iar vârfurile lor se înălţau deasupra coroanelor maiestuoase ale stejarilor, fagilor şi arţarilor, ca nişte turnuri de argint şlefuit ce se ridicau deasupra cupolelor făurite în acelaşi material. Hotarele vestice ale priveliştii erau scăldate într-o lumină strălucitoare care-şi trimitea razele unduietoare de parcă ar fi inversat rânduirea naturii şi te aşteptai ca o mie de sori să-şi facă apariţia deasupra orizontului. În prim-planul acestui tablou, pe malul lacului şi atât de aproape de sat, fiecare copac părea încununat cu diamante. Chiar şi coastele muntelui, unde razele soarelui nu puteau ajunge încă, purtau parcă o haină sticloasă, care strălucea într-un degradé complex mergând de la prima rază a soarelui până la întunecimea frunzişului de cucută, care lucea prin haina sa de cristal. Pe scurt, întreaga privelişte avea o sclipire tremurătoare, în care atât lacurile, cât şi munţii, satul şi

pădurile trimiteau câte o frântură de lumină, căreia îi adăugau propria nuanţă şi care varia prin poziţia şi puterea sa.

— Uite!, strigă Elizabeth. Uite, Louisa! Grăbeşte-te la fereastră să vezi ce schimbare minunată!

Domnişoara Grant o ascultă şi, după ce se aplecă tăcută pe fereastră pentru un moment, rosti încet, de parcă nu ar fi avut încredere în sunetul vocii sale:

— Este într-adevăr o schimbare minunată. Mă mir că a reuşit să o realizeze atât de repede.

Elizabeth se întoarse, uimită să audă o părere sceptică din partea unei persoane atât de educate, precum însoţitoarea sa. Dar, spre mirarea sa, văzu că domnişoara Grant, în loc să admire priveliştea, îşi fixase privirea blândă şi azurie asupra unui tânăr bine îmbrăcat care stătea în faţa uşii acelei clădiri, discutând serios cu tatăl ei. A fost nevoită să se uite mai atent pentru a-l recunoaşte pe tânărul vânător în veşmântul simplu, dar în mod sigur nu şi comun, al unui domn.

— S-ar părea că în ţara aceasta încântătoare, totul se află la graniţa cu miraculosul, spuse Elizabeth. Şi dintre toate schimbările, aceasta nu este în niciun caz cea mai neplăcută. Priveliştea este nemaipomenită, iar oamenii sunt la fel.

Domnişoara Grant se îmbujoră şi îşi trase mâna.

— Sunt o fată simplă de la ţară, domnişoară Temple, şi cred că veţi găsi în mine o companie nu prea plăcută, spuse ea. Nu..., nu sunt sigură că înţeleg tot ce spuneţi. Dar am crezut cu adevărat că doreaţi să observ schimbarea domnului Edwards. Nu-i aşa că e extraordinară, dacă luăm în considerare şi originea dumnealui? Se spune că este pe jumătate indian.

— Este un sălbatic cu pretenţii. Dar hai să coborâm şi să-i servim indianului ceaiul. Pentru că presupun că este un descendent al regelui Filip, dacă nu chiar al lui Pocahontas.

În salon, domnişoarele au fost întâmpinate de judecător, care şi-a luat fiica deoparte pentru a o informa de schimbarea înfăţişării noului lor locatar, cu care ea era deja la curent.

— Nu pare dispus să vorbească despre situaţia lui anterioară, continuă Marmaduke, dar mi-am dat seama din ceea ce a spus şi din felul în care se poartă că a cunoscut şi vremuri mai bune. Şi încep să fiu de aceeaşi părere cu Richard în ceea ce priveşte

originea lui, pentru că nu este ceva neobişnuit ca şi cei mai importanţi dintre indieni să-şi educe copiii atât de frumos, şi...

— Foarte bine, dragă domnule, îl întrerupse fiica sa, râzând şi întorcându-şi privirea. Cred că este destul de bine. Dar, din moment ce nu înţeleg o vorbă din limba mohawk, ar trebui să vorbească engleza. În ceea ce priveşte comportamentul lui, am încredere în judecata dumneavoastră şi că îl veţi controla.

— Ah, dar Bess, strigă judecătorul, ţinând-o uşor de mână. Nu trebuie să spunem nimic despre viaţa lui din trecut. M-a rugat asta în mod special, ca o favoare. Poate că este puţin irascibil, mai ales acum, din cauza braţului afectat. Rana pare foarte uşoară şi în alte momente ar putea fi mai comunicativ.

— O, domnule, acea sete lăudabilă de cunoaştere numită curiozitate nu mă caracterizează prea mult. O să consider că este fiul lui Tulpină-de-Porumb sau al Plantatorului-de-Porumb, sau al vreunei alte căpetenii indiene recunoscute. Sau chiar al Marelui Şarpe însuşi. Şi o să-l tratez ca atare până când va considera că trebuie să-şi radă capul acela frumos, să împrumute vreo şase perechi de cercei de-ai mei, să-şi pună iar puşca pe umăr şi să dispară la fel de repede precum a apărut. Aşa că veniţi, dragă domnule, şi să nu uităm de ritualul ospitalităţii, atâta vreme cât tânărul va rămâne cu noi.

Spiritul jucăuş al tinerei îl făcu pe judecătorul Temple să zâmbească. A luat-o de braţ şi au intrat împreună în sala unde urma să ia micul dejun şi unde vânătorul stătea cu un aer care îi dovedea hotărârea de a se acomoda cu cât mai puţină ostentaţie.

Acestea au fost circumstanţele care au dus la lărgirea familiei judecătorului, unde, odată ce tânărul a fost adoptat, ne vedem nevoiţi să-l abandonăm pentru moment, pentru a putea urmări cu conştiinciozitate şi inteligenţă îndatoririle pe care Marmaduke i le-a conferit.

Maiorul Hartmann a făcut vizita obişnuită la conac şi şi-a luat rămas-bun pentru următoarele trei luni. Domnul Grant a fost nevoit să lipsească o mare parte din acest timp, plecând în colţuri îndepărtate ale ţării, iar fiica sa a devenit un musafir aproape constant la conac. Richard şi-a preluat toate îndatoririle noii sale funcţii, cu seriozitatea sa înnăscută, şi

cum Marmaduke era foarte ocupat cu cererile aventurierilor de a dobândi noi ferme, iarna a trecut destul de repede.

Lacul era cel mai important loc de distracţie al tinerilor, unde domnişoarele au petrecut mult timp, bucurându-se de binefacerile exerciţiilor fizice în aerul curat al dealurilor. De obicei, se plimbau în trăsura lor trasă de un singur cal, mânată de Richard, şi erau însoţite, atunci când zăpada o permitea, de Edwards, pe patine. Tânărul a încetat să mai aibă reţineri odată cu trecerea timpului şi cu acomodarea în noua sa situaţie, deşi pentru un observator mai atent era încă evident faptul că avea adesea momente de trăiri intense şi amare.

În timpul următoarelor trei luni, Elizabeth a văzut cum au apărut multe deschizături pe coastele munţilor, acolo unde noii colonişti „îşi înălţaseră cortul", aşa cum spuneau băştinaşii. Iar nenumăratele sănii care au trecut prin sat, încărcate cu grâu şi cu butoaie cu potasă, prezentau o dovadă de netăgăduit că nu se muncise în van. Pe scurt, întreaga ţară era cuprinsă de agitaţia unei colonii prospere, unde drumurile principale erau aglomerate de sănii ce duceau mobilă grosolană şi din care se vedeau, ici-colo, feţele zâmbitoare ale femeilor şi ale copiilor, entuziasmaţi de noutatea situaţiei, sau altele care, încărcate cu produse agricole, se grăbeau spre piaţa din Albany. Toate acestea erau capcane care îi atrăgeau pe imigranţi spre acei munţi, căutând fericirea şi ceva de muncă.

Aceste afaceri dădeau viaţă satului, iar artizanii se îmbogăţeau şi ei odată cu ţara. Cu fiecare zi parcă se mai făcea încă un pas spre dobândirea obiceiurilor şi stilului unui oraş cu tradiţie. Bărbatul care ducea corespondenţa, sau „poştaşul", aşa cum i se spunea, vorbea mult despre faptul că ţinea o diligenţă şi de câteva ori în timpul iernii a fost văzut cum lua câte un pasager în trăsura lui. Mâna astfel printre nămeţii de zăpadă, către Mohawk, drum pe care, cam de două ori pe săptămână, un vehicul obişnuit mergea cu viteza trăsnetului, condus fiind de priceperea unui „bici" experimentat din ţările de jos. Către primăvară, mai multe familii care fuseseră în „statele tradiţionale" pentru a-şi vizita rudele se reîntoarseră la timp pentru a se bucura de ultima zăpadă şi aduceau adesea cu ele cartiere întregi, convinse de descrierile băştinaşilor să părăsească

fermele din Connecticut şi Massachusetts, pentru a-şi încerca norocul în păduri.

În tot acest timp, Oliver Edwards, a cărui distincţie nu a fost o surpriză pentru nimeni în ţara aceea schimbătoare, se ocupa în timpul zilei cu seriozitate de serviciile pe care Marmaduke i le încredinţase, dar nopţile şi le petrecea cel mai adesea în cabana lui Ciorap-de-Piele. Este adevărat că vânătorii menţineau misterul relaţiei lor, dar toţi trei dădeau dovadă de mult zel şi interes în cultivarea legăturii dintre ei. Mohegan venea foarte rar la conac, iar Natty nu venea niciodată, însă Edwards căuta ca în orice moment de răgaz să-şi viziteze fosta locuinţă, de unde se întorcea adesea prin zăpadă, la orele întunecate ale nopţii sau, dacă fusese reţinut dincolo de ora la care familia se retrăgea să se odihnească, odată cu soarele dimineţii. Cei care nu cunoşteau natura acestor vizite speculau adesea pe seama lor, dar nimeni nu a comentat nimic; numai Richard spunea uneori pe un ton şoptit:

— Nu este deloc ceva neobişnuit. Corciturile nu se pot lepăda niciodată cu totul de obiceiurile sălbaticilor, şi pentru o persoană cu ascendenţa sa, băiatul este mult mai apropiat de civilizaţie decât am fi putut să ne aşteptăm.

Capitolul 20

Dispari! Şi nu mă mai îndemna la cântec,
Căci avem poteci de străbătut în munţi.

BYRON

Pe măsură ce primăvara se apropia, nămeţii enormi de zăpadă începeau să cedeze în bătaia unor vânturi mai calde şi a unui soare blând, deşi, în urma furtunilor de iarnă, a dezgheţurilor şi a gerurilor repetate, deveniseră atât de rezistente, încât ameninţau să dureze le nesfârşit. Parcă porţile cerului se deschideau din când în când lăsând o briză caldă şi plăcută să se reverse peste tot pământul şi să dezmorţească toate vietăţile naturii. Pentru câteva ore, veselia primăverii strălucea în fiecare privire şi zâmbea pe fiecare câmpie. Dar vânturile puternice de nord aduceau iarăşi frigul asupra aceluiaşi decor, iar norii întunecaţi şi trişti opreau pătrunderea razelor de soare şi făceau ca atmosfera să fie la fel de rece şi de mohorâtă ca şi ei. Lupta între cele două anotimpuri devenea tot mai înteţită, iar pământul, victimă a acestei întreceri, şi-a pierdut treptat strălucirea vie a iernii, fără a dobândi totuşi un aspect primăvăratic.

Aceasta a fost atmosfera posomorâtă a săptămânilor care au urmat, când coloniştii au părăsit ocupaţiile mondene, agitate, din timpul iernii, pentru a se dedica treburilor gospodăreşti pe care venirea unui nou anotimp le cerea. Satul nu mai era înţesat de vizitatori, iar negoţul care însufleţise magazinele vreme de câteva luni începu să dispară. Drumurile şi-au pierdut haina lucioasă de zăpadă bătătorită, cufundându-se în mlaştini greu de traversat, şi erau părăsite acum de călătorii veseli şi gălăgioşi care îi străbătuseră meandrele în timpul iernii. Pe scurt, totul părea să prevestească o schimbare

radicală, nu numai în natură, ci şi în cei care găseau în ea o sursă de bucurie şi de confort.

Membrii mai tineri ai familiei de la conac, între care se număra acum şi Louisa Grant, nu observau aceste schimbări tardive şi nesigure cu indiferenţă. Cărările bătătorite printre nămeţii de zăpadă le permiteau acum să se bucure din plin de distracţiile iernii, de la călătorii zilnice prin munţi şi prin văi aflate la douăzeci de mile depărtare la diverse jocuri distractive şi ingenioase în mijlocul lacului îngheţat din apropiere. Au făcut câteva excursii cu echipajul lui Richard, ai cărui patru cai zburau mai repede ca vântul, pe gheaţa sticloasă care se forma inevitabil după îngheţ. Apoi „titirezul" periculos şi palpitant se bucura chiar el de un moment de atenţie. Foloseau, pe rând, trăsurile cu un singur cal şi săniile trase de domnii care alunecau pe patine. Pe scurt, membrii familiei foloseau orice modalitate de relaxare împotriva monotoniei iernii din munţi. Elizabeth a fost nevoită să recunoască faptul că, datorită bibliotecii din casă, anotimpul fusese mai puţin plictisitor decât se aşteptase.

Mişcarea în aer liber se număra, aşadar, printre obiceiurile familiei. Însă repetatele îngheţuri şi dezgheţuri au făcut ca drumurile, care chiar şi pe vreme bună erau periculoase, să nu poată fi circulate de niciun vehicul cu roţi, iar caii înşeuaţi să fie folosiţi în locul altor mijloace de transport. Domnişoarele, urcate pe animalele lor mici de statură, dar cu picioare zdravene, încercau din nou drumurile din munţi şi pătrundeau în fiecare viroagă retrasă, unde un colonist hotărâse să se stabilească prin natura ocupaţiei sale. Ele erau însoţite de unul sau doi dintre bărbaţii din familie, după cum cereau diferitele lor interese. Tânărul Edwards se acomoda tot mai mult cu noua sa situaţie şi se alătura adesea grupurilor, cu o nepăsare şi o veselie care reuşeau să-i alunge toate amintirile neplăcute din minte pentru o scurtă perioadă de timp. Obişnuinţa şi optimismul tineresc păreau să prevaleze asupra cauzelor secrete ale tulburării sale, deşi existau încă momente în care chipul lui avea aceeaşi expresie de dezgust de câte ori discuta cu Marmaduke, ca în primele zile ale prieteniei lor.

La sfârşitul lunii martie, şeriful a reuşit să-şi convingă verişoara şi tânărul prieten să-l însoţească în călătoria pe un deal despre care se spunea că se înalţă deasupra lacului cu o măreţie extraordinară.

— În plus, vară Bess, continuă Richard neobosit, ne vom opri să vedem „arbustul de zahăr" al lui Billy Kirby. Se găseşte la est de lotul Ransom, face zahăr pentru Jared Ransom. Nu se descurcă nimeni cu cazanul mai bine decât Billy Kirby în tot ţinutul. Îţi aminteşti, Duke, că l-am adus la ferma noastră în primul lui sezon aici? Nici nu e de mirare că îşi cunoaşte aşa de bine meseria.

— Billy e un bun tăietor de lemne, observă Benjamin, care ţinea calul de căpăstru în timp ce şeriful încăleca. Şi mânuieşte toporul la fel de bine cum un om de la teugă se ocupă de o cavilă de matisit sau cum un croitor mânuieşte marele său fier de călcat. Se spune că e în stare să ridice singur un cazan de potasă de pe pod, deşi nu l-am văzut cu ochii mei, dar aşa am auzit. Şi am văzut şi zahăr făcut de el, care poate că nu era la fel de alb ca o pânză veche de arboret, dar despre care prietena mea, doamna Pettibone, care e de faţă, a spus că are aceeaşi aromă ca melasa. Şi ştiţi şi dumneavoastră, domnule Dickon, că doamna Remarkable are un gust remarcabil la dulciuri, pe care le devorează cu spărgătorul ei de nuci.

Râsetele zgomotoase stârnite de umorul lui Benjamin, la care a contribuit el însuşi cu sunete nu din cele mai plăcute, dovedeau pe deplin prietenia care exista între cei doi. Totuşi, restul grupului nu prea a înţeles gluma, fiind toţi ocupaţi – domnii le ajutau pe domnişoarele care urcau pe cai. Când toată lumea se găsea în siguranţă în şa, au străbătut satul într-o ordine bine stabilită. S-au oprit un moment în faţa uşii domnului LeQuoi, până când acesta şi-a încălecat mârţoaga, şi apoi au părăsit pâlcul de case mergând pe una dintre străzile principale ale satului care tăiau centrul aşezării.

Noaptea erau încă foarte frig, dar zilele erau călduroase, şi gheaţa din timpul nopţii se topea. Călăreţii era, deci, nevoiţi să meargă în şir indian pe marginea drumului, unde caii păşeau mai sigur, datorită durităţii pământului şi a smocurilor de iarbă. Se zăreau doar puţine resturi de vegetaţie, iar

suprafaţa pământului avea un aspect rece, umed şi mohorât. Luminişurile vizibile pe diferite părţi ale munţilor erau încă presărate cu zăpadă, deşi ici-colo se mai zărea câte un loc neacoperit, unde haina imaculată cedase în faţa căldurii noului anotimp, iar verdele luminos şi plin de viaţă al grâului reaprindea speranţele fermierilor. Între pământ şi cer era un contrast evident, căci dacă primul avea aspectul trist pe care l-am descris deja, soarele cald şi revigorant îşi trimitea razele de pe bolta cerească, abia umbrită de vreun nor. Atmosfera îndulcea nuanţele orizontului nesfârşit până ce acesta strălucea precum o mare de azur.

Richard deschidea drumul de această dată, ca şi în orice altă ocazie care nu cerea exercitarea unor abilităţi ieşite din comun. Şi, mergând mai departe, încerca să înveselească grupul vorbind mereu.

— Aceasta este într-adevăr o vreme foarte plăcută, Duke, strigă el. O noapte îngheţată şi o zi însorită. Sunt sigur că arţarii se încarcă de multă sevă în dimineaţa asta călduroasă. E păcat, domnule judecător, că nu introduci nişte tehnici ştiinţifice de producere a zahărului printre coloniştii tăi. Ai putea să faci asta fără să fii vreun doctor Franklin. Ai putea s-o faci, domnule judecător Temple!

— Preocuparea mea cea mai importantă este aceea de a-i proteja sursele acestei mine de confort şi bogăţie chiar de extravaganţa oamenilor, prietene Jones, răspunse Marmaduke. Când vom realiza acest lucru important, va fi timpul să ne întoarcem atenţia către îmbunătăţirea fabricării acestui produs. Dar tu ştii, Richard, că trecem deja zahărul prin procesul de rafinare şi că rezultatul a produs căpăţâni de zahăr la fel de albe ca zăpada de pe câmpurile acestea şi cu o zaharină de cea mai bună calitate.

—Zaharină sau terebentină, sau orice altă „ină", nu ai făcut niciodată o căpăţână mai mare decât o bomboană mărişoară, răspunse şeriful. Acum, domnule, nu cred că un experiment are vreo valoare decât dacă avem în vedere rezultatele practice. Dacă aş fi avut o sută sau, de fapt, vreo două sute de acri de pământ ca dumneavoastră, aş fi construit o fabrică de zahăr în sat. Aş fi chemat oameni învăţaţi ca să facă o cercetare în

acest sens, şi aceştia sunt uşor de găsit. Da, domnule, nu sunt greu de găsit oameni care unesc teoriile cu practica. Şi aş mai alege şi o pădure de copaci tineri şi rezistenţi. În loc să fac căpăţâni de mărimea unei bomboane, să mă ia naiba, Duke, dacă nu le-aş face cât o căpiţă de fân.

— Ai cumpăra încărcătura unuia dintre vapoarele despre care se zice că merg în China, strigă Elizabeth. O să-ţi transformi cazanele de potasă în ceşti de ceai, gabarele de pe lac în farfurii, o să-ţi coci prăjitura în cuptorul ăla de acolo în care se arde varul şi o să inviţi toată ţara la o petrecere. Ce minunate sunt planurile unui geniu! De fapt, domnule, lumea crede că judecătorul Temple a făcut experimente serioase, deşi nu a vrut ca bucăţile de zahăr să aibă mărimile extraordinare care să fie pe măsura concepţiilor dumneavoastră extraordinare.

— N-ai decât să râzi, vară Elizabeth, n-ai decât să râzi, domnişoară, răspunse Richard, întorcându-se foarte mult în şa pentru a se uita către grup şi dând mereu din bici. Dar eu fac apel la bunul-simţ sau, şi mai important, la simţul gustului, care este unul dintre cele cinci gusturi, să mi se spună dacă o căpăţână mare de zahăr nu ar dovedi necesitatea propunerilor pe care le fac mai bine decât o bucăţică de zahăr ca aceea pe care femeile germane şi le pun sub limbă atunci când îşi beau ceaiul. Sunt două feluri în care poţi face orice lucru: unul bun şi unul prost. Trebuie să recunosc că acum faci zahăr şi ai putea să faci şi căpăţâni de zahăr. Dar mă întreb dacă ai putea să faci cel mai bun zahăr posibil şi în cele mai bune căpăţâni posibile?

— Ai foarte mare dreptate, Richard, afirmă Marmaduke, cu o gravitate care dovedea că era interesat de acest subiect. Este foarte adevărat că producem zahăr, iar întrebarea ta este foarte bună. Cât de mult? Şi în ce fel? Sper să apuc ziua când plantaţiile şi fermele se vor ocupa de acest domeniu. Nu se ştiu prea multe lucruri despre calităţile copacului care este sursa acestei bogăţii, dacă ar putea fi îmbunătăţită prin cultivare, folosind sapa şi plugul.

— Sapa şi plugul! Ai pune pe cineva să sape în jurul rădăcinii unui arţar ca ăsta?, spuse Richard arătând spre unul dintre copacii care cresc aşa de des în acea parte de ţară. Să sapi copaci! Eşti nebun, Duke? E ca şi cum ai vrea să vânezi

cărbune. Pfui! Pfui! Dragul meu văr, ascultă-mă pe mine şi lasă afacerile cu zahăr în seama mea. Iată-l pe domnul LeQuoi, el a fost în Indiile de Vest şi a văzut cum se face zahărul. Să povestească dumnealui şi o să vedeţi care e tâlcul. Ei bine, domnule LeQuoi, cum se face zahărul în Indiile de Vest? Se aseamănă întrucâtva cu obiceiurile judecătorului Temple?

Domnul căruia i se adresa întrebarea călărea un cal mic, foarte blând, şi îşi ţinea scara aşa de sus, ca pentru a-i aduce genunchii cât mai aproape de bărbie, mai ales acum, când animalul urca încet pe poteca de pădure pe care o străbăteau. Nu a putut să-şi rostească replica graţios sau să o susţină prin gesticulaţii, pentru că muntele era abrupt şi alunecos. Deşi francezul avea o pereche de ochi foarte mari, aceştia nu păreau destule de ageri pentru a-l preveni de obstacolele de arbust, crengi şi copaci tăiaţi care îi tăiau calea în acel moment. Îndepărta cu o mână aceste pericole, iar cu cealaltă ţinea strâns de căpăstru pentru a controla viteza prea mare pe care o prinsese calul său; răspunse după cum urmează:

— *Sucre!* Fac într-adevăr zahăr în *Martinique. Mais, mais ce n'est pas* un copac. Ăăăă, cum spuneti voi, *je voudrais que ces chemins fussent au diable.* Cum spuneti voi – *steeck pour la promenade?*

— Trestie de zahăr, spuse Elizabeth, zâmbind de injuriile pe care francezul credea că le înţelesese numai el.

— *Oui, mademoiselle*, trestie de zahăr.

— Da, da, strigă Richard, trestie de zahăr e denumirea ei vulgară. Dar termenul corect este *saccharum officinarum*, iar ceea ce numim arţar dur este *acer saccharinum*. Acestea sunt denumirile ştiinţifice, domnule, şi fără îndoială că le înţelegeţi bine.

— E greceşte sau latină, domnule Edwards, îi şopti Elizabeth tânărului care deschidea drumul pentru ea şi însoţitorii ei printre arbuşti. Sau poate este un limbaj şi mai elevat, pe care îl puteţi traduce dumneavoastră pentru noi.

Tânărul îşi întoarse privirea întunecată către interlocutoarea lui, dar expresia de duşmănie dispăru într-o clipă.

— Îmi voi aminti îndoielile dumneavoastră, domnişoară Temple. Când îl voi mai vizita pe bătrânul meu prieten

Mohegan, el sau Ciorap-de-Piele ne va ajuta prin cunoştinţele sale să găsim o soluţie pentru a le îndepărta.

— Atunci înseamnă că nu le cunoaşteţi limba.

— Doar puţin. Dar sunt mai familiarizat cu cunoştinţele temeinice ale domnului Jones sau chiar cu mascarada politicoasă a domnului LeQuoi.

— Vorbiţi franceza?, întrebă ea repede.

— Triburile iroquois vorbesc în mod curent această limbă, precum şi canadienii, răspunse el zâmbind.

— Ah, dar ei sunt mingo şi, deci, duşmanii dumneavoastră.

— Ar fi bine pentru mine dacă aş avea parte numai de asemenea duşmani, spuse Edwards, grăbindu-şi calul, şi punând capăt acestui dialog evaziv.

Richard îşi continuă însă discursul cu multă patimă, până au ajuns la o pădure tânără, de unde pinii şi cucuta dispăruseră de tot şi se formase un crâng de arţari despre care se discutase până acum. Aceştia se înălţau maiestuos şi mândru deasupra pământului, cu crengile lor întinse şi cu trunchiurile lor înalte şi drepte. Copacii tineri fuseseră îndepărtaţi complet din această pădurice, sau tufiş, aşa cum i se spunea, pentru că, în vederea realizării unor aranjamente mai simple pentru fierberea zahărului, o zonă destul de mare, de câţiva acri, fusese defrişată şi putea fi astfel asemuită cu un dom al unui templu falnic, în care arţarii erau coloane, iar coroanele erau capitelurile şi firmamentele arcadelor. În trunchiul fiecărui copac, chiar aproape de rădăcină, se făcuse o incizie adâncă şi nechibzuită, de care se prinseseră mici canale din scoarţă de anin sau de oţetar. La rădăcina fiecărui copac se găsea câte un jgheab, cioplit grosolan în lemn de tei sau de bas, pentru a aduna toată seva care se scurgea din fiecare dintre aceste improvizaţii ineficiente şi risipitoare.

Când ajunse pe platformă, grupul se opri pentru un moment, dându-le cailor răgazul de a se odihni, dar şi pentru ca aceia mai puţin familiarizaţi cu acest decor să poată vedea mai bine improvizaţia de colectare a fluidului. O voce puternică, răsunătoare, a spart dintr-odată tăcerea care îi cuprinsese pentru un moment. Se auzi de sub crengile copacilor, intonând cuvintele următoare ale acelui cântec greu

de imitat, ale cărui versuri, dacă ar fi fost continuate, s-ar fi întins la Caters din Connecticut până la malurile lacului Ontario. Era un cântec cunoscut, despre care se spune că la început a fost dedicat acestui popor în batjocură, dar circumstanţele au fost de aşa natură încât el a devenit un imn de slavă, încât niciun american nu îi aude ritmul fără a simţi o emoţie în inimă.

În ţările din est sunt mulţi bărbaţi,
Cele din vest au bogăţii de cherestea,
Pe dealuri cresc bovine – mii,
Iar drumurile duc produse-n ţară!
Aşa c-alunecă, seva mea dulce,
Şi te voi fierbe în curând,
Să n-aibă teamă un pădurar
Că vei fi tulburat.
Arţarul e-un copac prea scump,
Ne dă căldură, hrană şi mult lemn,
Şi când se-ncheie o zi de muncă,
Sucul său te va îmbuna,
Aşa c-alunecă, etc.

Ce e-un bărbat fără pahar,
Ca şi nevasta fără ceai?
Dar halbă, ceaşcă sau ce-o fi
Nu merge bine
Făr-o albină muncitoare,
Aşa c-alunecă, etc.

În timp ce această melodie răsunătoare era cântată, Richard îi ţinea măsura cu biciul pe coama calului său, acompaniindu-şi gesturile cu o mişcare corespunzătoare a capului şi a corpului. Spre sfârşitul cântecului, ceilalţi l-au auzit murmurând refrenul, iar la ultima repetare accentuă cuvintele „seva mea dulce" şi le reluă încă o dată, făcând o adăugire preţioasă la efectul sunetelor şi chiar şi la cel armonic.

— Bravo nouă!, strigă şeriful, păstrând tonalitatea cântecului. E un cântec foarte frumos, Billy Kirby, şi foarte bine

cântat. De unde ai învăţat cuvintele, băiete? Continuă... Poţi să-mi dai şi mie o copie a lui?

Omul care fierbea zahărului, ocupat în „tabăra" lui, la mică distanţă de călăreţi, îşi întoarse capul indiferent şi privi plin de răceală către membrii grupului. Pe măsură ce aceştia se apropiau, îi saluta dând uşor din cap, foarte afabil şi plin de bunătate, la fel pe toată lumea, pentru că nici măcar faţă de doamne nu şi-a schimbat modul de adresare. Ar fi putut să-şi atingă borul pălăriei pe care o purta sau să facă orice alt gest.

— Cum merge? Cum merge, domnule şerif?, întrebă tăietorul de lemne. Ce mai spun sătenii?

— Păi, la fel ca de obicei, Billy, răspunse Richard. Dar ce este asta? Unde-ţi sunt cele patru cazane şi coveţile, şi răcitoarele de oţel? Tu faci zahăr în felul ăsta neglijent? Te credeam unul dintre cei mai buni producători de zahăr din comitat.

— Chiar sunt, domnule Jones, spuse Kirby, care îşi continuă îndeletnicirea. N-o să întorc spatele niciunui om din dealurile Otsego dacă-mi cere să tai lemne şi să fac butuci, să-i fierb seva de arţar, să-i repar un cuptor de ars cărămida, să cioplesc nişte drugi, să fac potasă sau să le sap grâul. Dar mă dedic mai mult ocupaţiei mele de bază, pentru că am o înclinaţie naturală pentru mânuirea toporului.

— Înseamnă că eşti Jack-toate-meseriile, domnule Beel, spuse LeQuoi.

— Ce?, întrebă Kirby, privind în sus cu o simplitate care făcea ca trupul său gigantic şi figura masculină să devină ridicole. Dacă sunteţi interesat de comerţ, musiu, aveţi aici cel mai bun zahăr din tot anotimpul. E la fel de lipsit de impurităţi ca şi câmpiile germane de mlaştini şi are o aromă naturală de arţar. Asemenea marfă s-ar vinde în York ca bomboanele.

Francezul se apropie de locul unde Kirby îşi depozitase căpăţânile de zahăr acoperite cu scoarţă şi începu să cerceteze produsul cu privirea unei persoane care îi înţelegea valoarea. Marmaduke descălecase, privea copacii şi lucrările cu atenţie, părând adesea nemulţumit de neglijenţa cu care fusese întreprins întregul proces.

— Ai multă experienţă cu lucrurile acestea, Kirby, a spus el. Ce metodă foloseşti ca să-ţi faci zahărul? Văd că nu sunt decât două cazane.

— Sunt la fel de bune ca două mii de cazane, domnule judecător. Nu fac parte dintre producătorii de arţar rafinaţi, care fierb pentru oamenii de vază; dar, dacă vrei arţar foarte dulce, pot să-ţi spun: mai întâi îmi aleg copacii, iar apoi fac jgheaburi – cam pe la sfârşitul lui februarie, să zicem, sau în munţii ăştia, chiar pe la jumătatea lui martie. Oricum, puţin înainte să lase multă sevă.

— Şi când alegi copacii, îl întrerupse Marmaduke, te ghidezi după vreun semn exterior care să-ţi indice calitatea lor?

— Păi, există o raţiune în orişice lucru, spuse Kirby, amestecând energic lichidul din cazane. Nu e prea uşor să ştii cum şi când să amesteci fiertura. Trebuie să înveţi aşa ceva. Roma nu a fost construită într-o singură zi şi, de fapt, nici Templeton, deşi se spune că se dezvoltă rapid. N-am băgat niciodată toporul în vreun copac pipernicit sau care să nu aibă o coajă bună şi proaspătă. Pentru că şi copacii sunt bolnavi, ca şi oamenii. Şi cine spune să foloseşti un copac bolnav, la fel cum nu ai pune un cal şchiop să tragă o diligenţă sau un bou prea încălzit să-ţi care butucii?

— Ai dreptate, dar care sunt semnele bolii? Cum ştii care este un copac bolnav?

— Doctorul cum ştie dacă pacientul are febră sau este răcit?, îl întrerupse Richard. Îi examinează pielea sau îi simte pulsul, normal.

— Sigur, continuă Billy, domnul nu exagerează chiar aşa de mult. Ajunge să te uiţi doar la copac şi poţi să-ţi dai seama. Păi, când seva începe să curgă, stau mereu în apropierea cazanelor şi pun ţeava. La prima fierbere, las focul cât mai iute, ca să obţin tot ce e mai bun de la seva asta. Dar când începe să se transforme în esenţă de melasă, ca în cazanul acesta, nu trebuie să laşi focul prea tare, că poţi să arzi zahărul. Iar zahărul ars este rău la gust, chiar dacă niciodată nu e mai dulce decât atunci. Aşa că îl pui dintr-un cazan în celălalt cu polonicul, până când ajunge să se întindă ca aţa atunci când bagi băţul de amestecat înăuntru, fiindcă e nevoie de

o mână puternică pentru aşa ceva. După ce se fărâmiţează, poţi să-l usuci punând argilă în tingire, dar nu se procedează întotdeauna astfel. Unii fac, alţii nu fac. Ei, musiu, crezi că o să încheiem un târg?

— O să vă dau, domnule Etel, *dix sous* pentru o livră.

— Nu, vreau bani lichizi pentru marfă. Nu fac niciodată schimburi în natură pentru zahărul meu, dar pentru că e vorba de dumneavoastră, musiu, spuse Billy, cu un zâmbet ademenitor, o să fiu de acord să primesc un galon de rom şi pânză cât pentru două cămăşi, pentru melasă. E foarte bună. Nu te-aş înşela niciodată pe tine sau pe altcineva. Şi pentru gusturile mele, e cea mai bună melasă care a ieşit dintr-un cazan de zahăr.

— Domnul LeQuoi ţi-a oferit zece pence, spuse tânărul Edwards.

Producătorul s-a holbat la el cu un aer de parcă tocmai ar fi primit în dar libertatea, dar nu a răspuns nimic.

— *Oui*, spuse francezul, zece pence. *Je vous remarcie, monsieur: ah! Mon Anglais, je l'oublie toujours!*

Tăietorul se uită de la unul la altul, puţin dezgustat şi în mod evident convins că ceilalţi se distrau pe seama lui. Apucă polonicul enorm, care era aşezat pe unul dintre cazane, şi începu să amestece cu multă conştiinciozitate lichidul fiert. Un moment, polonicul rămase afundat în melasă, după care el îl ridică şi lichidul gros şi greu se prelinse înapoi în cazan. Îl învârti puţin, vrând parcă să răcească ceea ce mai rămăsese, şi îi oferi polonicul domnului LeQuoi, spunând:

—Gustaţi, musiu, şi veţi vedea că valorează mai mult decât aţi oferit. Numai că nu merită melasa banii ăştia.

Francezul îi făcu pe plac şi încercă de câteva ori să-şi aducă buzele în contact cu adâncitura polonicului, apoi luă o înghiţitură bună din lichidul fierbinte. Îşi puse mâinile pe piept şi le aruncă doamnelor o privire jalnică. Iar apoi, pentru a folosi limbajul lui Billy, care a relatat ulterior întâmplarea, „nici pielea de oaie nu e tăbăcită mai abitir decât au tropăit picioarele francezului, de vreo câteva ori. Şi apoi a înjurat în franceză şi a scuipat, de nu s-a mai văzut niciodată. Dar numai

unul deştept, din ţările vechi, poate să creadă că-şi bate joc de un tăietor de lemne".

Aerul nevinovat cu care Kirby şi-a reluat îndeletnicirea de a agita conţinutul cazanelor i-ar fi indus în eroare pe spectatori asupra dorinţei lui de a-i provoca acele scurte suferinţe domnului LeQuoi, dacă nechibzuitul nu şi-ar fi înfipt limba în obraz şi nu şi-ar fi aruncat ochii asupra celorlalţi, cu o expresie atât de firească, prea bine calculată pentru a fi sinceră. Domnul LeQuoi reuşi să se stăpânească şi să-şi recupereze raţiunea şi buna-cuviinţă. Îşi ceru scuze faţă de doamne pentru manifestările nestăpânite care-i scăpaseră într-un moment de emoţie maximă şi apoi se urcă din nou pe cal, rămânând în plan secund pentru restul vizitei. Gluma lui Kirby a făcut ca toate negocierile de cumpărare să înceteze brusc.

În tot acest timp, Marmaduke se plimbase prin pădurice, spunând câte ceva despre copacii lui preferaţi şi despre felul în care tăietorul de lemne irosea seva copacilor din cauza modalităţii în care îşi desfăşura producţia.

— Mă doare să văd câtă risipă se face în ţara aceasta, spuse judecătorul, unde coloniştii se joacă cu binecuvântările de care s-ar putea bucura, cu generozitatea unor aventurieri plini de succes. Nici tu, Kirby, nu eşti exclus de la această critică, pentru că faci nişte răni îngrozitoare copacilor ăstora, deşi o incizie mică ar da aceleaşi rezultate. Te rog din suflet să-ţi aminteşti că ei cresc aici de secole şi atunci când o să dispară, nimeni din cei rămaşi în viaţă în urma lor nu-i va mai putea recupera.

— Păi, nu prea ştiu, domnule judecător, răspunse cel căruia i se adresase. Mie mi se pare că dacă zona asta muntoasă are ceva din belşug, atunci în mod sigur acest lucru sunt copacii. Dacă e păcat să-i tai, atunci am destule păcate de mântuit, pentru că am cioplit eu cu mâinile mele mai mult de o jumătate de acru, atât din statul Vermont, cât şi din York. Şi sper să trăiesc ca să tai un acru întreg, înainte de a pune toporul deoparte. Îmi place foarte mult să tai lemne şi nu-mi doresc să fac altceva. Dar Jared Ransom a spus că o să se caute zahărul anul acesta, mai ales că vin atâţia oameni noi în colonie, aşa că m-am hotărât să-mi fac de lucru la cazan sau cu foarfecele în primăvara asta. Care mai sunt noutăţile

despre frasini, domnule judecător? Aduc chiar atâţia bani încât lumea poate să trăiască din ei? Bănuiesc că aşa e, altfel de ce s-ar mai obosi să treacă apa?

— Ai dreptate, William, răspunse Marmaduke. Atâta vreme cât Bătrânul Vierme o să fie secerat de războaie, recoltele americane vor fi la fel de bogate.

— Păi, e un vânt rău, care nu aduce nimănui nimic bun, domnule judecător. Sunt sigur că ţara prosperă, deşi ştiu că ţii mult la copaci, pe care îi preţuieşti cum alţii îşi iubesc copiii. Mie nu îmi plac prea mult decât dacă pot să fac ce vreau cu ei. Atunci aş putea spune că îmi devin puţin mai dragi. I-am auzit pe coloniştii din ţările vechi spunând că bogătaşii lor au mulţi stejari şi ulmi, şi pentru fiecare copac făcuseră un ghiveci cât un butoi. I-au răspândit peste tot pe la fermele lor, în faţa uşilor şi împrejurul caselor, ca să-i poată admira în voie. N-aş putea spune că o ţară care are aşa de mulţi copaci e o ţară evoluată. Cu cioturile e altfel, pentru că nu fac umbră pământului, şi în plus, dacă-i smulgi din pământ, poţi să faci un gard foarte înalt, că nu poate privi nimeni pe deasupra lui.

— Părerile pe subiectul acesta variază foarte mult în funcţie de ţară, spuse judecătorul. Dar eu nu pun preţ pe copacii din ţara aceasta ca simple ornamente, ci pentru că sunt folositori. Tăiem pădurile de parcă într-un singur an ar creşte la loc tot ce am distrus. Dar în curând legea va proteja nu numai copacii, ci şi vânatul pe care pădurile îl adăpostesc.

După această afirmaţie de consolare, Marmaduke urcă din nou pe calul său şi călăreţii au părăsit tabăra de zahăr pentru a se îndrepta să admire priveliştea pe care Richard le-o promisese. L-au lăsat singur pe tăietorul de lemne pentru a-şi continua munca în inima pădurii. Când au ajuns la punctul în care muntele începea să coboare, Elizabeth şi-a întors capul şi văzu focurile mocnite care licăreau în depărtare de sub cazanele imense, adăpostul de arbust, acoperit cu bucăţi de scoarţă de cucută, precum şi silueta lui gigantică, mânuind polonicul cu un aer sigur şi priceput. I se păru că toate acestea formau, pe fundalul copacilor maiestuoşi, cu jgheaburile şi cu canalele lor de scurgere, o imagine a vieţii umane pe prima treaptă a civilizaţiei. Poate că melodia pe care Kirby începu să

o cânte acum şi tonurile puternice ale vocii lui, care răsunau în pădure, nu au dăunat aerului romantic al acestei scene. Era tot un cântec popular, din care ea nu a înţeles decât următoarele versuri:

Şi când mândra pădure cade,
Chemare dragă pentru ai mei tauri,
Din zori în seară le tot strig; şi ho! şi cea! şi înapoi!
Pân' ce-mpreună terminăm din muncă,
Puterile şi boii mei m-ajută,
Iar coaja nucului în floare
Mă apără de toţi ţânţarii,
Dispară cei ce-mi vor pământul,
Să plece-n munţi, printre stejari,
Sau printre pini, în ţara seacă,
Puţin îmi pasă mie!

Capitolul 21

Fugi, ură, fugi! Motiv de ceartă,
Forţele tale nu seacă niciodată.

SCOTT

Pe vremea povestirii noastre, cu excepţia străzilor principale, drumurile din Otsego nu erau decât cu puţin mai bune decât potecile de pădure. Copacii înalţi care creşteau chiar pe marginea lor ţineau departe razele de soare, care nu pătrundeau decât la zenit. Apele se evaporau foarte încet, iar stratul de plante în descompunere, care acoperea pământul întregii ţări, era gros de câteva picioare, ceea ce îngreuna deplasarea călătorilor. De asemenea, suprafaţa naturală avea multe denivelări, iar rădăcinile enorme şi alunecoase care brăzdau mereu drumul, datorate alunecării pământului, ca şi cioturile copacilor, făceau ca trecerea să fie dificilă şi mai ales periculoasă. Cu toate acestea, pe măsură ce caii înaintau anevoios prin bălţi şi puneau un pas nesigur de-a lungul drumurilor întunecoase, călătorii nu dădeau semne de stânjeneală în faţa obstacolelor, care în mod sigur ar fi îngrozit pe cineva neobişnuit cu asemenea privelişti. În multe locuri, singurul indiciu al drumului îl reprezentau semnele de pe copaci. Alteori, erau rămăşiţele unui pin care fusese tăiat cât mai aproape de pământ, ca şi cum nu s-ar fi dorit să se lase vederii decât rădăcinile mari, întinse douăzeci de picioare în toate direcţiile, care reprezentau un fel de semnal pentru călător că se afla pe un drum principal.

Şeriful îi conducea pe ceilalţi pe unul dintre aceste trasee. El a ieşit de pe poteca pe care coborâseră dinspre copacii din a căror sevă se producea zahăr şi apoi a traversat un mic pod din butuci rotunzi, aşezaţi pe traverse de pin în care se

puteau observa nenumărate găuri foarte mari. Când mârţoaga lui Richard a ajuns la una dintre aceste deschizături, şi-a apropiat nasul de butuci şi a trecut peste dificilul obstacol cu inteligenţa unui om. Dar mânza pursânge a Elizabethei a refuzat să facă o mişcare atât de simplă. Ea a mers câţiva paşi cu o grijă deosebită, s-a apropiat de gaura cea mai mare şi, ascultând de biciul şi îndemnurile tăioase ale stăpânei sale neînfricate, a sărit pe deasupra deschizăturii cu agilitatea unei veveriţe.

— Încet, încet, copila mea, spuse Marmaduke, care îl urma pe Richard. Aceasta nu e o regiune în care să faci giumbuşlucuri ecvestre. Trebuie să fii foarte prudentă când călătoreşti pe drumurile noastre abrupte ca să mergi în siguranţă. Poţi să-ţi exersezi talentul de jocheu în câmpiile din New Jersey, care sunt mai sigure. Dar în dealurile din Otsego ar trebui să dai uitării asemenea încercări.

— Aş putea la fel de bine să renunţ la şa imediat, dragă domnule, răspunse fiica lui. Pentru că dacă aş fi obligată să mă potolesc până când regiunea aceasta sălbatică va fi sistematizată, mă tem că voi fi deja bătrână şi nu voi mai putea face niciodată ceea ce dumneavoastră numiţi giumbuşlucuri ecvestre.

— Să nu spui aşa ceva, fiica mea, răspunse tatăl. Dar dacă mai rişti atunci când traversezi podul acesta, nu vei apuca niciodată bătrâneţea, iar eu voi fi nevoit să te plâng, spre mândria ta, dragă Elizabeth. Dacă ai fi cunoscut partea asta de ţară, aşa cum am găsit-o eu, când încă nu era civilizată, şi ai fi văzut apoi prin ce schimbări rapide a trecut odată ce a început să acopere nevoile omului, ţi-ai potoli imediat nerăbdarea, chiar dacă nu ţi-ai potoli şi mârţoaga.

— Îmi aduc aminte când vorbeai despre prima venire a ta în aceste păduri, dar amintirile mele sunt vagi şi se amestecă cu imaginile confuze ale copilăriei. Aşa sălbatică şi răvăşită cum pare, sunt sigură că era de o mie de ori mai dezolantă atunci. Vrei să-mi mai spui, dragă domnule, ce credeai şi ce simţeai atunci despre afacerile tale?

În timp ce Elizabeth spunea acestea cu multă afecţiune, tânărul Edwards se apropie mai mult de judecător şi-i privi

atent chipul cu ochii lui negri, de parcă ar fi dorit să-i citească gândurile.

— Erai foarte mică atunci, copila mea, dar trebuie să-ţi aminteşti că atunci m-am despărţit de tine şi de mama ta pentru a cerceta pentru prima dată aceşti munţi care nu erau locuiţi, spuse Marmaduke. Dar tu nu poţi şti ce motivaţii ascunse determină un om să suporte toate lipsurile pentru a putea face avere. În cazul meu, acestea au fost foarte puternice, iar Dumnezeu a răspuns eforturilor mele. Pentru a civiliza regiunea aceasta abruptă, am suportat foamea, durerea, boala, dar, în plus, şi nefericirea de a fi eşuat.

— Foamea, repetă Elizabeth. Credeam că aceasta este ţara abundenţei. Ai fost nevoit să înfrunţi foamea?

— Chiar aşa, copila mea, spuse tatăl. Cei care privesc împrejurul lor acum şi văd încărcăturile de produse care sunt transportate pe fiecare dintre potecile acestea sălbatice de munte cu greu ar crede că doar cu cinci ani în urmă locuitorii acestor meleaguri erau nevoiţi să se hrănească cu puţinele fructe ale pădurii pentru a supravieţui şi să prindă animale pentru familiile lor înfometate, deşi nu ştiu să vâneze.

— A, strigă Richard, care auzise din întâmplare ultima parte a relatării lui Marmaduke, printre notele melodiei tăietorului de lemne, care se străduia să cânte cu voce tare. Aceea a fost perioada de foamete[1], verişoară Bess. Toamna aia am slăbit cât o nevăstuică, iar faţa îmi era aşa de palidă ca a unui bolnav de febră şi de frisoane. Domnul LeQuoi s-a uscat şi dumnealui, ca un bostan ofilit şi nici nu cred că v-aţi revenit complet, domnule. Din toată familia, poate că Benjamin a suportat cel mai greu lipsurile, pentru că a jurat că îi este mai bine aşa decât să fie

[1] Autorul nu are altă scuză mai bună de a-i şterbi din frumuseţe unei opere de ficţiune prin aceste dialoguri sporadice decât aceea că ele fac referire la întâmplări adevărate. Revizuindu-şi opera, după atâţia ani, se simte nevoit să recunoască faptul că ea este prejudiciată de prea multe aluzii la diferite incidente, care nu sunt deloc potrivite pentru a satisface aşteptările îndreptăţite ale cititorului. Despre unul dintre aceste evenimente se vorbeşte la începutul acestui capitol. Treizeci de ani mai târziu, una dintre rudele autorului, o soră mai mare, care i-a fost ca o a doua mamă, a murit în urma căderii de pe cal în timpul unei plimbări în munţii în care se petrece acţiunea acestei povestiri. Puţine doamne de vârsta ei erau mai bine-cunoscute sau mai iubite decât această femeie admirabilă care a ajuns victimă a capcanelor sălbăticiei.

nevoit să se descurce cu o alocaţie prea mică în latitudini mai liniştite. Benjamin înjură foarte mult dacă e înfometat câtuşi de puţin. Chiar mă gândeam să te părăsesc atunci, Duke, şi să mă duc în Pennsylvania, ca să mă îngraş. Dar, naiba să mă ia, m-am gândit la urmă că suntem fiii a două surori şi că mai bine mor sau trăiesc cu tine, până la capăt.

— Nu ţi-am uitat bunătatea sau faptul că ne curge acelaşi sânge prin vene, spuse Marmaduke.

— Dar, dragul meu tată, strigă mirată Elizabeth, aţi suferit chiar atât de mult? Unde erau văile cele frumoase şi fertile ale tribului mohawk? Nu puteaţi să vă hrăniţi cu roadele lor?

— A fost un an foarte sărac, iar alimentele necesare supravieţuirii aveau un preţ ridicat în Europa şi erau foarte căutate de speculanţi. Emigranţii care plecau din est pentru a se stabili în vest treceau invariabil pe lângă văile tribului mohawk şi ne prădau de toate mijloacele de subzistenţă, ca un roi de lăcuste. Şi nici oamenii de la câmpie nu o duceau mai bine. Aveau şi ei mari lipsuri, dar economiseau puţinul exces de provizii de care natura nu avea nevoie, cu proverbiala lor cumpătare germană. Pe atunci săracii nu erau chinuiţi. Ei nu cunoşteau cuvântul „speculant". Am văzut mulţi bărbaţi vânjoşi care se îndoiau sub greutatea sacului cu hrană pe care îl cărau de la morile mohawk, prin trecătorile abrupte ale acestor munţi, pentru a-şi hrăni copiii înfometaţi. Şi aveau inima aşa de uşoară, că ai fi zis că cele treizeci de mile pe care le străbătuseră erau o nimica toată. Să nu uiţi, fata mea, că aceasta se petrecea la începutul coloniei noastre. Nu aveam nici mori, nici drumuri şi, de multe ori, nici aşezări în porţiuni defrişate. Nu se înmulţeau decât gurile pe care trebuia să le hrănim, pentru că şi în vremurile acelea grele dorinţa de a emigra era la fel de mare. De fapt, sărăcia aceasta generală, care se extindea şi către est, făcea ca numărul imigranţilor să crească.

— Şi cum ai trecut prin vremurile acelea îngrozitoare, dragul meu tată?, întrebă Elizabeth, adoptând inconştient, în valul său de simpatie, dialectul tatălui ei. Responsabilitatea trebuie să fi căzut asupra ta, chiar şi suferinţa.

— Aşa a fost, Elizabeth, răspunse judecătorul, oprindu-se pentru un moment, ca şi cum ar fi încercat să-şi reamintească trăirile sale din trecut. Sute de oameni se uitau spre mine în momentele acelea, pentru a primi hrană. Din cauza suferinţelor familiilor lor şi a viitorului întunecat pe care îl prevedeau, coloniştii mei nu mai aveau nicio iniţiativă şi îşi încetaseră toate eforturile. Foamea i-a făcut să caute mâncare în pădure, iar disperarea le tulbura somnul acestor oameni slăbiţi şi palizi. Nu puteai să nu încerci să-i ajuţi cumva. Am cumpărat încărcături de cereale din grânarele Pennsylvaniei, care au fost aduse mai întâi pe ţărm la Albany, iar apoi au fost trimise la mohawk cu bărcile. De acolo au fost transportate cu cai de povară până în sălbăticie şi au fost distribuite oamenilor mei. Am făcut năvoade şi am scos peşte din râuri şi din lacuri. Am fost binecuvântaţi cu o minune, pentru că am descoperit bancuri de heringi care înotaseră cinci sute de mile de-a lungul apelor năvalnice ale Susquehannei şi trăiau acum în lac, în număr foarte mare. În cele din urmă, ei au fost pescuiţi şi împărţiţi oamenilor, împreună cu cantităţi potrivite de sare. Din acel moment, am început din nou să prosperăm.[1]

— Da, strigă Richard, eu am fost cel care a împărţit peştele şi sarea. Când săracii împieliţaţi au venit să-şi primească raţia, Benjamin, care era asistentul meu, a trebuit să-i ţină departe întinzând frânghii în jurul meu, pentru că miroseau foarte tare a usturoi. Nu mâncaseră nimic altceva decât ceapă sălbatică, şi din cauza mirosurilor puternice se încurcau mereu la numărătoare. Erai un copil pe atunci, Bess, şi nu ştiai despre lucrurile acestea, pentru că aveam grijă ca nici tu, nici mama ta să nu aveţi de suferit. Anul acela m-a ţinut pe loc îngrozitor, atât în ceea ce priveşte creşterea porcilor, cât şi a curcanilor.

— Nu, Bess, strigă judecătorul pe un ton mai vesel şi ignorând faptul că-l întrerupsese pe vărul său. Cel care aude despre ridicarea unei colonii nu poate şti câtă muncă şi suferinţă sunt necesare pentru a realiza acest lucru. Ţie ţi se pare că districtul acesta este sălbatic şi prea puţin evoluat; Dar cum crezi că era când am venit pentru prima dată pe

[1] Aceste lucruri erau adevărate.

aceste dealuri? În dimineaţa în care am ajuns în apropierea fermelor din valea Cherry, mi-am părăsit grupul şi am urmat o potecă de pădure, călărind până în vârful muntelui pe care l-am numit de atunci muntele Viziunii. Priveliştea pe care am văzut-o de acolo, de sus, a fost ca o iluzie spulberată. Focul mistuise şi culmile muntelui şi deschisese într-o anumită măsură priveliştea. Căzuseră deja frunzele, aşa că am urcat într-un copac şi am privit vreme de o oră sălbăticia aceea neclintită. În pădurile acelea fără margini nu se vedea niciun luminiş, numai lacul, ca o oglindă de sticlă. Pe apă se zăreau nenumărate păsări sălbatice, care migrează odată cu schimbarea anotimpurilor. Şi pe când eram urcat pe o creangă de fag, am observat o ursoaică cu pui care cobora pe malul lacului pentru a se adăpa. În timpul călătoriei, văzusem multe căprioare alergând prin pădure, dar nu am găsit nici urmă de om în timp ce urcam şi nici din punctul meu de observare. Niciun luminiş, nicio colibă, niciun drum şerpuit pe care le vezi acum. Nu erau decât munţi după munţi, iar valea era acoperită de crengi şi însufleţită ici-colo de frunzişul ofilit care se desprindea cu greu de copacul său. Chiar şi Susquehanna era atunci ascunsă de pădurea aceasta deasă şi înaltă.

— Şi erai singur?, întrebă Elizabeth. Ţi-ai petrecut noaptea acolo, în singurătate?

— Nu a fost aşa, copila mea, răspunse tatăl. Am admirat priveliştea vreme de o oră, cu sentimente contradictorii, de plăcere şi de dezamăgire, după care am părăsit punctul meu înalt de observaţie şi am coborât muntele. Am lăsat calul să pască frunzele la care putea ajunge, în timp ce eu exploram malurile lacului şi ţinutul unde se află acum Templeton. Pe locul unde se găseşte acum locuinţa noastră creştea un pin foarte mare. Printre copaci se întindea o brazdă de iarbă, de acolo şi până la lac, şi puteam să privesc în voie. Am luat cina singur, la umbra copacilor. De îndată ce mi-am terminat ospăţul, am văzut un fir de fum înălţându-se de sub munte, aproape de malul estic al lacului. Era singurul semn care îmi indicase până atunci prezenţa omului în acele locuri. Am ajuns cu greu până acolo şi am găsit o cabană grosolană de

buşteni, construită la poalele unei stânci; părea locuită, deşi nu am găsit pe nimeni în interior.

— Era cabana lui Ciorap-de-Piele, spuse repede Edwards.

— Întocmai, deşi prima dată am crezut că este locuinţa indienilor. Am mai zăbovit puţin acolo; imediat a apărut şi Natty, clătinându-se sub greutatea unei căprioare pe care o prinsese. De atunci ne cunoaştem şi era prima dată când auzeam că cineva ca el trăia în pădure. Şi-a lăsat barca de scoarţă la apă şi m-a condus de la malul lacului până la locul unde îmi legasem calul. Mi-a arătat un loc unde acesta putea să pască puţin până dimineaţă şi apoi m-am întors la cabana vânătorului, unde am petrecut noaptea.

Elizabeth a fost atât de uimită de atenţia deosebită cu care tânărul Edwards asculta această relatare, încât a uitat să întrebe ceea ce dorea să afle. Dar tânărul a continuat discuţia:

— Şi cum s-a achitat Ciorap-de-Piele de datoriile unei gazde, domnule?

— Păi, cu simplitate şi cu generozitate, toată seara, până în momentul în care a aflat cine sunt şi ce doream să fac. Atunci a devenit mai puţin cordial şi politicos sau, mai bine zis, s-a schimbat total. Cred că el simţea venirea coloniştilor ca pe o atacare a drepturilor sale, pentru că s-a declarat nemulţumit de această măsură, în stilul său confuz şi ambiguu. Nu prea am înţeles de ce era contrariat, dar cred că avea legătură cu faptul că civilizarea zonei ar fi determinat o încetare a vânătorii.

— Atunci cumpăraseşi moşia sau cercetai locurile cu intenţia de a o cumpăra?, îl întrebă Edwards dintr-odată.

— Îmi aparţinea deja de câţiva ani. Doream să văd dacă acolo locuiesc oameni şi ce fel de oameni erau. Natty a fost foarte primitor cu mine, dar cam rece, odată ce a aflat scopul călătoriei mele. Totuşi, am dormit pe pielea sa de urs, iar dimineaţă m-am alăturat iarăşi geodezilor mei.

— Nu a spus nimic despre drepturile indienilor, domnule? Ciorap-de-Piele pune la îndoială termenii de posesiune prin care albii au pus stăpânire pe ţară.

— Îmi aduc aminte că a vorbit despre ele, dar nu l-am înţeles deloc, şi cred că am uitat ce a spus. Drepturile indienilor au dispărut cu multă vreme în urmă, la sfârşitul războiului cel vechi,

şi dacă nu ar fi dispărut deloc, am dovadă patentele Guvernatorilor Regali, confirmate de un act al Legislaturii noastre de Stat, niciun tribunal din ţară nu poate să-mi nege privilegiul.

— Fără îndoială, domnule, că dreptul dumneavoastră este atât legal, cât şi echitabil, răspunse tânărul cu răceală, ţinându-şi calul în frâu şi păstrând apoi tăcerea până când subiectul a fost schimbat.

Domnul Jones nu prea putea suporta ca o conversaţie să se desfăşoare multă vreme fără ca el să participe. Se pare că făcea parte din grupul celor pe care judecătorul îi desemnase drept supraveghetorii săi. A profitat de ocazia pe care i-a oferit-o pauza din urma ultimei replici a tânărului Edwards şi a început o nouă conversaţie. A povestit în manieră proprie întâmplările care au urmat. Totuşi, nu a reuşit să stârnească acelaşi interes ca descrierile judecătorului şi de aceea nu vom reda aici cuvintele lui.

Au ajuns în curând la locul de unde urma să admire priveliştea Era unul dintre acele peisaje de un pitoresc bizar întâlnite adesea în Otsego, a căror frumuseţe era pusă în valoare mai ales de absenţa zăpezii şi de căldura molatică a verii. Marmaduke îşi avertizase fiica din timp de felul în care anotimpul le va afecta planurile. Şi după ce i-a admirat dintr-o privire frumuseţea, grupul s-a reîntors acasă, gândindu-se cu mulţumire că splendoarea peisajului îi va răsplăti la o nouă vizită, într-un moment mai potrivit.

— Primăvara este anotimpul cel mai trist dintr-un an american, spuse judecătorul, cu atât mai mult în aceşti munţi. Iarna pare să se retragă către vârfurile dealurilor, fortăreaţă a stăpânirii sale, şi este alungată numai după un asediu îndelungat, în care fiecare dintre părţi pare a realiza, la un moment dat, victoria.

— E o figură de stil elocventă şi potrivită, domnule judecător, observă şeriful. Garnizoana condusă de Jack Frost face nişte *sorties* minunate. Înţelegeţi ce vreau să spun prin *sorties*, nu-i aşa, domnule? Ieşiri, în engleză. Şi câteodată îi alungă pe generalul Spring şi trupele lui înapoi în ţările de jos.

— Da, domnule, răspunse francezul, ai cărui ochi ieşiţi din orbite urmăreau cu atenţie paşii nesiguri ai animalului pe

care îl călărea. Privea mai ales felul în care acesta își alegea calea cea mai periculoasă printre rădăcinile copacilor, gropile, podurile de butuci și bălțile care alcătuiau drumul. *Je vous entends*, țările de jos sunt înghețate jumătate de an.

Șeriful nu observă însă greșeala domnului LeQuoi. Iar restul grupului nu putea rezista influenței acestui anotimp schimbător și știa deja că nu trebuie să se aștepte ca blândețea lui să continue prea mult timp. Veselia și volubilitatea care i-au caracterizat în prima parte a călătoriei au lăsat loc acum liniștii și meditației, în timp ce norii se adunau pe boltă, părând să vină cu repeziciune din fiecare zare, fără a avea nevoie măcar de ajutorul unei brize.

În timp ce traversau unul dintre acele dâmburi defrișate care apăreau uneori în drumul lor, judecătorul Temple i-a atras atenția fiicei sale că urma o furtună. Rafale de zăpadă ascundeau deja muntele care străjuia lacul la nord, și senzația minunată care le încălzise sângele în vene era înlocuită de anticiparea unui vânt de nord puternic.

Grupul încerca acum să ajungă cât mai repede în sat, deși era nevoit să-și stăpânească animalele, care-și pierduseră răbdarea pentru că drumurile erau atât de dificile, cu porțiuni care uneori nu permiteau o viteză mai mare decât mersul în pas ușor.

Richard era în continuare primul din șir, urmat de domnul LeQuoi, după care venea Elizabeth, care părea să fi adoptat aceeași reținere care îl caracteriza și pe tânărul Edwards de când acesta terminase discuția cu tatăl ei. Marmaduke își urma fiica, dându-i indicații repetate și drăgăstoase despre felul în care să-și strunească mânza. Probabil că sprijinul de care Louisa Grant avea nevoie în mod evident l-a determinat pe tânăr să rămână în continuare alături de ea, în timp ce parcurgeau drumul prin această pădure tristă și întunecată, unde razele soarelui nu pătrundeau decât rar. Codrii adânci care îi înconjurau făceau ca lumina zilei să pară tristă, o ascundeau. Nici suflarea vântului nu pătrunsese acolo unde ei se aflau în acel moment, dar liniștea aceea mormântală care precede de obicei furtuna a făcut ca împrejurările să fie mai obositoare decât dacă ar fi fost într-adevăr prinși de furtună. Deodată, au auzit vocea tânărului Edwards, care

striga cu tonul acela cutremurător ce avertizează orice suflet de prezența unui pericol și îngheață sângele în venele celor care le aud.

— Un copac! Un copac! Salvați-vă viața! Un copac! Un copac!

— Un copac! Un copac!, repetă Richard, lovindu-și cu tărie calul, care a sărit cinci metri, aruncând apă și noroi în spate, ca un uragan.

— *Un cobac! Un cobac!*, strigă francezul, aplecându-se pe coama armăsarului său, închizând ochii și împingând cu călcâiele în coastele animalului atât de tare, încât a fost proiectat imediat în spatele șerifului.

Elizabeth și-a oprit mânza și cu un aer alarmat a privit în sus, către copacul care îi punea în pericol, ascultând trosniturile care spărgeau liniștea pădurii. Dar în momentul următor, tatăl său i-a apucat căpăstrul, strigând: „Dumnezeu s-o apere pe fiica mea!", iar ea simți cum brațul lui vânjos o trăgea cu putere înainte.

Fiecare s-a aplecat în șa, asurzit de un zgomot detunător, imediat după ce crengile s-au rupt într-un vuiet ca de furtună. Apoi una dintre cele mai nobile ruine ale pădurii a căzut peste cărarea lor, cutremurând pământul.

Dintr-o singură privire, judecătorul Grant s-a asigurat că fiica sa și cei din față erau în siguranță, iar apoi și-a întors privirile nervos, pentru a vedea ce soartă au avut ceilalți. Tânărul Edwards se găsea de partea cealaltă a copacului, lăsat pe spate în șa cât se putea de mult, ținând strâns de căpăstru cu mâna stângă, în timp ce mâna dreaptă o prindea pe cea a domnișoarei Grant, vrând parcă să prindă capul calului sub trupul acesteia. Animalele, amândouă, tremurau din fiecare încheietură și fornăiau îngrozitor. Louisa dăduse drumul hamului și, cu fața acoperită în mâini, stătea aplecată în șa, într-o atitudine în care se amestecau disperarea și resemnarea.

— Ești teafăr?, întrebă judecătorul, primul care a spart liniștea cumplită a acelui moment.

— Din mila lui Dumnezeu, răspunse tânărul. Dar dacă pomul ar fi avut și crengi, am fi fost pierduți.

A fost întrerupt de faptul că trupul Louisei începuse să alunece din şa, şi dacă nu ar fi ţinut-o braţul lui, cu siguranţă că ar fi căzut pe pământ. Fiica preotului nu era totuşi rănită, ci îngrozită, şi cu ajutorul Elizabethei a fost adusă în simţiri imediat. A aşteptat puţin, pentru a-şi recăpăta puterile, şi s-a suit înapoi în şa, susţinută de fiecare parte de judecătorul Temple şi de domnul Edwards. Astfel a reuşit să urmeze grupul, care înainta încet.

— Căderile bruşte ale copacilor, spuse Marmaduke, provoacă cele mai periculoase accidente în păduri. Nu pot fi prevăzute, pentru că nu sunt provocate de vânt sau de vreo altă cauză din afară de care să ne putem feri.

— Motivul căderii lor, domnule judecător Temple, este evident, spuse şeriful. Copacul este bătrân şi şubred, iar îngheţul îl slăbeşte treptat, până când o linie atrasă de centrul de gravitaţie cade în afara bazei sale şi atunci se prăbuşeşte în mod sigur. Şi aş vrea să ştiu ce dovadă mai bună poate exista pentru orice lucru decât o certitudine matematică. Eu am studiat matematica...

— E foarte adevărat, Richard, îl întrerupse Marmaduke. Raţionamentul tău este bun, şi dacă memoria nu mă trădează, ţi l-am oferit chiar eu, cu o altă ocazie. Dar cum ne putem feri de pericol? Poţi să mergi prin pădure măsurând bazele şi calculând centrul stejarilor? Răspunde-mi, prietene Jones, şi pot să-ţi spun că ai face un mare serviciu ţării.

— Răspunde tu, prietene Temple, zise Richard. Un om educat ştie să răspundă la orice întrebare, domnule. Numai copacii şubrezi cad în acest fel? Dacă ai grijă să nu te apropii de rădăcinile unui copac putrezit, eşti în siguranţă!

— Asta ar însemna că nu trebuie să mai intrăm în pădure, spuse Marmaduke. Dar, din fericire, vântul doboară de cele mai multe ori aceste ruine periculoase. Curenţii de aer pătrund în pădure prin luminişuri şi astfel de căderi sunt foarte rare.

Acum, Louisa îşi recăpătase puterile îndeajuns pentru a permite grupului să se deplaseze mai repede, dar furtuna i-a prins cu mult înainte de a fi la adăpost. Când au coborât de pe cai la uşa conacului, penele negre de la pălăria

domnişoarei Temple lăsau stropi mari, grei, ca o povară de zăpadă umedă, iar hainele domnilor erau, de asemenea, presărate cu zăpadă.

Când Edwards o ajuta pe Louisa să coboare de pe cal, tânăra aceasta atât de bună la inimă îi prinse mâna cu înflăcărare şi şopti:

— Acum, domnule Edwards, atât tatăl, cât şi fiica vă datorează viaţa lor.

Vântul de nord-vest a început să bată cu furie, şi înainte de apusul soarelui orice semn al primăverii dispăruse. Lacul, munţii, satul şi câmpurile au fost ascunse din nou sub o haină orbitoare de zăpadă.

Capitolul 22

Bărbaţi, băieţi şi fete,
Pleacă din sate pustiite,
Gloate nebune mişună-n câmpii,
Conduşi de-o dulce frenezie.

SOMERVILLE

Vremea a continuat să se schimbe rapid şi uneori neaşteptat, până la sfârşitul lui aprilie. Într-o zi, aerul cald al primăverii părea să pună stăpânire pe văi şi, împreună cu soarele tot mai puternic, să trezească puterile adormite ale lumii vegetale; mai apoi însă, rafalele reci dinspre nord măturau lacul şi ştergeau orice impresie lăsată de vremurile mai blânde. În cele din urmă, zăpada a dispărut şi peste tot puteai vedea câmpuri verzi de grâu, presărate cu mlaştini negre şi mistuite, în care, în anotimpul trecut, se înălţau unii dintre cei mai maiestuoşi copaci ai pădurii. Venise sezonul aratului şi uneltele se foloseau oriunde era nevoie, iar din pădurile de arţar nu se mai vedea ridicându-se fumul cazanelor de zahăr. Lacul îşi pierduse farmecul unui câmp de gheaţă, dar apele erau şi acum ascunse de un înveliş întunecat şi trist, în lipsa curenţilor care să-l dezvelească de stratul acela saturat de fluid şi prea firav pentru a se păstra intact. Cârduri numeroase de raţe sălbatice străbăteau în zbor întreaga colonie şi planau uneori deasupra lacului acoperit, părând să caute un loc de odihnă. Dar se vedeau alungate de învelişul rece al apei şi se înălţau în zbor spre nord cu ţipete stridente, ca şi cum şi-ar fi vărsat mânia provocată de această domoală trezire la viaţă a naturii.

Timp de o săptămână, învelişul negru al lui Otsego a rămas la dispoziţia a doi vulturi, care, aşezaţi în mijlocul lacului, îşi

priveau în voie teritoriul nedisputat. La vederea regilor văzduhului, stolurile de păsări migratoare traversau câmpia de gheaţă şi se întorceau pe dealuri, căutând parcă adăpostul pădurii, în timp ce capetele albe şi pleşuve ale locuitorilor din vecinătate priveau în sus, cu dispreţ. Dar avea să vină vremea în care până şi aceşti regi ai zburătoarelor urmau să fie dezamăgiţi. În partea inferioară a lacului, o deschizătură îşi mărea treptat suprafaţa, chiar în jurul punctului negru unde curentul prevenea formarea gheţii chiar şi pe temperaturile cele mai scăzute. Iar vânturile sudice, care începeau să sufle prin văi fără oprelişte, tulburau apele. Valuri mici au început să iasă de sub marginile câmpului de gheaţă, scoţând la iveală un contur cristalizat care era împins uşor către nord. Cu fiecare suflare, forţa vântului şi a valurilor creştea şi după o luptă de câteva ore, talazurile turburente au pus în mişcare învelişul şi l-au împins dincolo de orizont, cu o iuţeală la fel de miraculoasă ca şi schimbarea subită a decorului în urma alungării acestei ultime reminiscenţe a iernii. Pe când ultima bucată de gheaţă dispărea în depărtare, vulturii s-au ridicat şi s-au înălţat în zbor deasupra norilor, cu bătăi ample ale aripilor, iar valurile îşi aruncau tichia de zăpadă în văzduh, de parcă s-ar fi bucurat de eliberarea dintr-o robie care nu durase decât cinci minute.

În dimineaţa următoare, Elizabeth s-a trezit în larma însufleţită a jderilor, care sporovăiau şi se certau în cutiile mici suspendate deasupra geamului său, şi în strigătele lui Richard, care era la fel de animat ca şi noul anotimp.

— Trezeşte-te! Trezeşte-te, domniţă frumoasă! Pescăruşii zboară deja deasupra lacului, iar cerul este plin de porumbei. N-ai decât să cauţi o zi întreagă un spaţiu liber prin care să zăreşti soarele. Sculaţi-vă! Sculaţi-vă, leneşilor! Benjamin verifică muniţia, iar noi aşteptăm micul dejun, după care mergem în munţi la vânătoare de porumbei.

Tânăra nu a putut rezista acestei chemări înflăcărate, şi peste câteva minute cobora împreună cu prietena ei în salon. Au deschis larg uşile încăperii şi au lăsat să pătrundă aerul cald al acelei dimineţi senine de primăvară, aerisind camera în care majordomul menţinuse vigilent căldura. Domnii îşi aştep-

tau nerăbdători micul dejun, îmbrăcaţi deja în haine sportive. Domnul Jones se ducea tot timpul la uşa dinspre sud şi striga:

— Vezi, verişoară Bess, vezi, Duke? Stolurile de porumbei din sud s-au răspândit! Sunt tot mai mulţi cu fiecare clipă. Uite un stol care pare fără sfârşit. O să avem destulă mâncare cât să hrănim toată armata Xerxes timp de o lună şi destule pene să facem paturi pentru toată ţara. Domnule Edwards, Xerxes era un rege grec, care... Nu, de fapt, era turc, sau persan, şi voia să cucerească Grecia, la fel cum ticăloşii ăştia or să ne invadeze câmpurile când se întorc în toamnă. Pleacă, pleacă, Bess! Ce-aş mai vrea să le dau cu piper!

Atât tânărul Edwards, cât şi Marmaduke ar fi vrut la fel de mult să-l ajute pe Richard, pentru că era o priveliştе minunată pentru un vânător. Doamnele le-au îngăduit să plece după ce au luat micul dejun în grabă.

Dacă cerul prinsese viaţă de atâţia porumbei, la fel şi satul părea animat de bărbaţi, femei şi copii. Bărbaţii şi băieţii duceau tot felul de arme – de la arma franţuzească de vânat raţe, cu o ţeavă lungă de aproape şase picioare, până la pistolul obişnuit de călăreţ. Mulţi dintre flăcăi aveau arcuri cu săgeţi, unele făcute din beţe de puiet de nuc, iar altele imitând grosolan străvechile arbalete.

Păsările şi-au părăsit alarmate linia de zbor şi s-au îndreptat către munţi, speriate de mulţimea de case şi de celelalte semne ale vieţii din sat. Priveau toate spre coaste şi la poalele munţilor, într-o masă compactă, extraordinare prin rapiditatea şi mulţimea lor.

Am mai menţionat faptul că, de-a lungul câmpiei înclinate care cobora de pe culmile înalte ale muntelui către malurile Susquehannei, mergea drumul principal, care fusese defrişat, câţiva acri pe ambele părţi, încă de la începutul coloniei. Câţiva oameni s-au postat în acele luminişuri, pe înaltul munţilor estici, ca şi pe o potecă periculoasă de pe coasta lor, astfel că atacul a început în câteva minute.

Printre vânători se număra şi Ciorap-de-Piele, cu silueta lui înaltă şi slabă. El se plimba de-a lungul câmpului, cu puşca pe umăr şi câinii la picior. Aceştia din urmă, când adulmecau păsările moarte sau rănite care cădeau din stoluri, când

se ghemuiau la picioarele stăpânului, ca şi cum ar fi simţit alături de el că urma să aibă loc o execuţie fără rost şi fără niciun spirit sportiv.

Detunăturile puştilor se auzeau din ce în ce mai des, pentru că mii de salve se ridicau dinspre câmpie, iar neobişnuit de multe păsări cădeau pe câmpie, umbrind pământul ca un nor. Dintre arbuştii desfrunziţi de pe munte se ridica apoi câte un fir de fum, de la o puşcă simplă, şi moartea secera stolurile de păsări în retragere, care încercau în van să scape de salve. Săgeţi şi proiectile de orice fel brăzdau stolurile, iar păsările erau atât de numeroase şi zburau atât de jos, încât oamenii de pe coasta muntelui puteau să le lovească chiar cu pari mai lungi.

În tot acest timp, domnul Jones, care dispreţuia mijloacele ordinare şi modeste pe care le foloseau ceilalţi, era foarte ocupat, făcând aranjamentele necesare, alături de Benjamin, pentru un atac cu efecte fatale neobişnuite. La întemeierea satului Templeton fusese găsit un cârlig mic, de care atârna o bilă cu o greutate de o livră, una dintre relicvele vechilor expediţii militare, care erau descoperite uneori în diferitele districte ale New York-ului. Se considera că fusese abandonat de un grup războinic al albilor, într-unul dintre asalturile lor asupra indienilor, şi poate că lăsaseră un asemenea instrument în păduri pentru că fuseseră nevoiţi să plece sau poate doar din comoditate. Ei au curăţat de rugină acest mic tun care a fost urcat pe nişte roţi mărunte, fiind acum în stare de funcţionare. Timp de câţiva ani, el a reprezentat singurul obiect pe care îl foloseau şi cu care muntenii se mândreau foarte tare. În dimineţile de 4 iulie se trimiteau salve între dealuri şi chiar şi căpitanul Hollister, care în asemenea ocazii era autoritatea cea mai înaltă din regiune, spunea că datorită dimensiunilor sale considerabile, reprezenta o armă de salut demnă de tot respectul. Sigur că, într-un fel, era cel mai nepotrivit instrument pentru scopul care i se conferise, pentru că între gură şi gaura de alimentare nu era decât o foarte mică diferenţă de mărime. Cu toate acestea, planurile măreţe ale lui Richard au condus la ideea că o asemenea unealtă ar fi foarte importantă în secerarea inamicilor săi vioi. Tunul a fost tras de un cal în partea de luminiş pe care şeriful a considerat-o cea mai potrivită pentru a pune la punct un asemenea atac,

iar domnul Pump a început să-l încarce. A pus câteva mâini de gloanţe peste praful de puşcă, iar majordomul a anunţat că arma lui era gata de vânătoare.

Spectatorii fără ocupaţie, în majoritate băieţi, s-au strâns în jurul acestui instrument neobişnuit şi au scos strigăte de entuziasm şi de încântare. Tunul a fost orientat către cer, iar Richard, care ţinea cu cleştele un cărbune aprins, s-a aşezat răbdător pe un ciot şi a aşteptat venirea unui stol care să merite atenţie.

Dar păsările erau atât de numeroase, că focurile rarefiate de armă, trimiterea de proiectile şi strigătele băieţilor nu au avut un alt efect decât să facă masele imense de păsări să se spargă în mici stoluri, care continuau să invadeze valea de parcă întregul trib al zburătoarelor trecea prin pasul acela. Nimeni nu manifesta dorinţa de a aduna vânatul, care zăcea în număr aşa de mare pe câmpuri, de parcă întregul pământ ar fi fost acoperit cu victime înaripate.

Ciorap-de-Piele privea acest spectacol în tăcere, deşi cu multă stânjeneală, dar a reuşit să-şi ţină sentimentele pentru sine, până în momentul în care au adus tunul pentru a-i ajuta să vâneze.

— Uite ce se-ntâmplă într-o colonie!, spuse el. De patruzeci de ani văd porumbeii zburând pe aici, şi până să fi făcut voi defrişările, nu îi speria sau rănea nimeni. Îmi plăcea să-i observ cum vin în pădure, pentru că ei ţineau companie oamenilor, nu răneau pe nimeni – erau la fel de inofensivi precum un şarpe gartier. Dar acum am numai gânduri urâte când aud bietele creaturi şuierând prin aer, pentru că ştiu că nu e decât un motiv ca puştimea din sat să se adune împreună. Lasă că Dumnezeu o să vadă risipa asta inutilă de vieţuitoare, iar porumbeii, ca şi celelalte animale, vor fi răzbunaţi în curând. Uite-l şi pe domnul Oliver, la fel de rău ca şi ceilalţi, trage în stolurile de păsări de parcă ar împuşca războinici mingo.

Printre vânători era şi Billy Kirby, înarmat cu o flintă veche, pe care o încărca şi trăgea în aer fără ca măcar să privească în sus, şi striga de câte ori victima lui cădea, chiar şi peste el. A auzit monologul lui Natty şi i-a răspuns:

— Cum? Bătrânul Ciorap-de-Piele, strigă el, bombăne din cauza câtorva porumbei. Dacă ar trebui să semeni grâul a doua oară, sau a treia oară, cum am făcut eu, nu ţi-ar fi atât de

milă de nenorociţii ăştia de draci. Ura, băieţi! Trageţi în pene! E mai bine decât să împuşti un curcan în cap, bătrâne!

— Poate că e mai bine pentru tine, Billy Kirby, replică indignat bătrânul vânător. Şi pentru toţi cei care nu ştiu să bage un glonţ într-o puşcă sau să îl scoată iar afară spre o ţintă bună. Dar nu e bine să tragi în stolurile de păsări şi să faci atâta risipă, mai ales că niciunul nu ştie cum să împuşte o singură pasăre. Dacă îţi e poftă de carne de porumbel, poţi să-l ucizi ca pe orice animal şi să-l mănânci. Dar nu să împuşti douăzeci şi să mănânci unul. Eu când vreau unul mă duc direct în pădure şi îl caut pe cel care-mi place, apoi îl dobor din copac, fără să mă ating măcar de altul, chiar de-ar fi şi o sută în acelaşi pom. Tu n-ai putea să faci aşa ceva, Billy Kirby, n-ai putea nici dacă ai vrea.

— Ce spui, strujean ce eşti? Buturugă seacă!, strigă tăietorul de lemne. Ce vorbăreţ mai eşti, de când cu curcanul! Dar dacă vrei o singură împuşcătură, o să trag în porumbelul ăla care zboară singur.

Focurile trase în partea cealaltă a câmpiei au făcut un porumbel să se lase mai jos decât restul stolului şi, speriat de detunăturile repetate ale flintelor, se apropie de locul unde se aflau cei doi. Zbura dintr-o parte într-alta, săgeta aerul cu viteza unui fulger şi aripile lui făceau un zgomot asemănător cu vâjâitul unui glonţ. Din păcate pentru tăietorul de lemne şi în ciuda lăudăroşeniei sale, nu a văzut pasărea decât când era deja prea aproape pentru a ochi. A apăsat pe trăgaci chiar în momentul nefericit în care trecea pe deasupra capului său, dar pasărea şi-a continuat zborul cu viteza obişnuită.

După ce l-a provocat astfel pe Kirby, Natty şi-a lăsat arma jos de la umăr şi apoi a aşteptat un moment, până când victima lui îngrozită a intrat pe aceeaşi linie cu gura puştii, coborând aproape de malul lacului, apoi a ridicat-o din nou foarte repede, şi trase. Poate că a avut noroc sau poate că a reuşit datorită îndemânării sale, dar cel mai probabil e că ambele au fost cauza, iar porumbelul s-a învârtit în aer şi a căzut în lac cu aripa frântă. La auzul împuşcăturii, câinii au sărit de la picioarele stăpânului şi în câteva minute căţeaua a adus pasărea, încă în viaţă.

S-a dus vestea imediat peste câmpuri despre fapta măreaţă a lui Ciorap-de-Piele şi vânătorii s-au adunat, pentru a afla mai multe despre împuşcătură.

— Chiar ai ucis un porumbel în aripă, Natty, cu un singur glonţ?, întrebă tânărul Edwards.

— N-am mai ucis şi bodârlăi până acum, care se scufundă într-o clipă, băiete?, răspunse vânătorul. E mult mai bine să ucizi numai cât ai nevoie, fără să faci risipă de pulbere şi de gloanţe, decât să tragi în creaturile lui Dumnezeu cu atâta răutate. Dar eu am venit aici să împuşc numai o pasăre, şi tu ştii de ce îmi place vânatul mic, domnule Oliver. Acum am prins pasărea şi o să mă duc acasă, pentru că nu-mi place să văd cât de risipitori sunteţi, de parcă nici cel mai mic lucru n-ar fi folositor şi nu trebuie să-l distrugem.

— Ai dreptate, Ciorap-de-Piele, strigă Marmaduke, şi cred că e timpul să încetăm aceste activităţi nimicitoare.

— Să opreşti şi defrişările, domnule judecător! Pădurea nu este opera Lui, la fel ca şi porumbeii? Foloseşte, dar nu risipi! Pădurea nu a fost făcută ca un adăpost pentru păsări şi animale? Şi când omul are nevoie de carnea, pielea sau penele lor, acolo trebuie să le caute. Dar o să mă întorc la colibă cu vânatul meu, pentru că nu m-aş atinge de vreuna dintre păsările astea nevinovate care acoperă pământul şi care mă privesc de parcă şi-ar dori să poată vorbi pentru a-mi spune ce gândesc.

După ce a spus acestea, Ciorap-de-Piele îşi aruncă arma pe umăr şi, urmat de câinii lui, păşi de-a lungul luminişului foarte atent, având grijă să nu calce pe vreuna dintre păsările rănite care zăceau în calea sa. A intrat imediat între arbuştii de pe malul lacului şi a dispărut.

Orice impresie i-ar fi făcut judecătorului moralitatea lui Natty, ea nu l-a impresionat deloc pe Richard. A profitat de faptul că vânătorii se adunaseră în acelaşi loc pentru a pune la cale un plan de „atac de doborâre" distrugător. Ţintaşii au fost înşiruiţi într-o linie de asalt, care se întindea de fiecare parte a tunului său, cu ordinul de a aştepta semnalul de tragere din partea lui.

— Fiţi gata, băieţi, strigă Benjamin, care juca rolul de aghiotant de această dată. Fiţi gata, vitejilor, şi când domnul Dickon dă semnalul de foc, puteţi să trimiteţi asupra lor

adevărate salve de bord. Aveţi grijă şi trageţi jos, băieţi, ca să fiţi siguri că loviţi stolul.

— Trageţi jos, strigă Kirby. Auziţi ce zice bătrânul nebun! Dacă tragem jos, avem şanse să nimerim mlaştinile, dar n-o să ciufulim niciun porumbel.

— De unde ştii tu, neghiobule?, strigă Benjamin, cu o iritare nepotrivită unui ofiţer în ajunul bătăliei. De unde să ştii tu, balenă? Nu am călătorit eu la bordul navei Boadishey timp de cinci ani? Şi nu spunea regulamentul să tragi jos ca să-ţi atingi duşmanul cu torpila? Păstraţi liniştea în rând, băieţi, şi ascultaţi ordinele care vi se dau.

Râsetele zgomotoase ale puşcaşilor au încetat la auzul tonului autoritar al lui Richard, care le-a cerut să fie atenţi şi să asculte ordinele lui.

Se credea că aproximativ un milion de porumbei trecuseră deja pe deasupra văii Templeton. Dar niciunul nu se asemănase stolului care se apropia acum. Se întindea de la un munte la celălalt, într-o masă compactă, albastră, densă, şi privirea fugea în van deasupra dealurilor sudice pentru a-i zări sfârşitul. Prima linie a acestei coloane vii era prea puţin zimţată, căci zborul era foarte regulat şi uniform. Chiar şi Marmaduke a uitat de mustrările lui Ciorap-de-Piele şi şi-a pregătit puşca, la fel ca ceilalţi.

— Foc, strigă şeriful, îndesând un cărbune în gura tunului. Focurile de muschetă au precedat salva, pentru că jumătate din încărcătura lui Benjamin ieşise prin gaura pentru detonare.

Stolul a primit atacul reunit al armelor de mic calibru scindându-se în două: păsările din faţă s-au ridicat mai sus, în timp ce miriadele de porumbei din spate s-au grăbit să-şi ocupe locurile, în aşa fel încât atunci când coloana de fum alb a ţâşnit din gura micului tun o masă compactă de păsări zbura pe linia lui de ochire. Bubuitura tunului a răsunat de-a lungul munţilor şi s-a pierdut în zare, către nord, ca un tunet îndepărtat, în timp ce stolul de păsări alarmate părea să se fi transformat acum într-o mulţime agitată şi dezordonată. Brăzdau văzduhul cu zborul lor neregulat, stol deasupra altui stol, planând mult peste vârfurile celor mai înalţi pini, şi niciunul nu îndrăznea să treacă prin pasul acela periculos. Deodată, câţiva dintre fruntaşii grupului de înaripate au

trecut ca nişte săgeţi pe deasupra văii, continuându-şi zborul peste sat urmaţi de sute de mii dintre porumbeii din spate şi lăsând partea estică a câmpiei în seama persecutorilor şi a celor care deja le căzuseră pradă.

— Victorie, strigă Richard, victorie! Am alungat inamicul de pe câmpie!

— Nu-i aşa, Dickon, spuse Marmaduke. Câmpia este plină de porumbei şi, ca şi Ciorap-de-Piele, nu le văd decât ochii, din toate direcţiile, de parcă aceste victime inocente şi pline de suferinţă îşi întorc capetele terorizate. Jumătate din cei care au căzut sunt încă în viaţă. Şi cred că e timpul să punem capăt acestei vânători, dacă este într-adevăr vânătoare.

— Este un sport nobil, strigă şeriful. Sunt câteva mii de băieţi cu pene albăstrui pe pământ, aşa că orice babă din sat poate să primească o pasăre la cerere.

— De fapt, am alungat cu voia noastră păsările din partea aceasta de vale, spuse Marmaduke. Măcelul trebuie să înceteze deocamdată. Băieţi, o să primiţi şase pence pentru fiecare sută de capete de porumbei. Aşa că puneţi-vă pe treabă şi aduceţi-i în sat.

Soluţia pe care a găsit-o Marmaduke a avut efectul sperat, pentru că fiecare copil din sat s-a apucat, silitor, să sucească gâtul păsărilor rănite. Judecătorul Temple s-a retras la locuinţa sa cu sentimentul pe care l-au simţit şi alţii înaintea lui, descoperind după un moment de mare entuziasm că preţul distracţiei sale a adus nefericirea altora. Corpurile păsărilor au fost încărcate pe cai, şi în urma acestui prim acces sportiv, împuşcarea porumbeilor a devenit în restul anotimpului ocupaţia unor pierde-vară. Totuşi, Richard s-a lăudat mulţi ani după aceea cu vânătoarea lui cavalerească, iar Benjamin afirma cu seriozitate că în ziua cu pricina au împuşcat tot atâţia porumbei câţi francezi fuseseră nimiciţi în ziua memorabilă a victoriei lui Rodney.

Capitolul 23

Ajutor, stăpâne, ajutor! Un peşte a rămas prins în plasă, ca dreptul unui om sărman în faţa legii.

Pericle din Tyre

Primăvara îşi intra acum în drepturi la fel de repede pe cât de ezitante şi domoale fuseseră primele sale atacuri. Zilele toate erau la fel de calde, dar nopţile, deşi reci, nu mai aduceau îngheţul. Caprimulgul ţipător îşi fluiera melodiile melancolice pe malul lacului, iar dinspre iazuri şi lunci se auzeau cântecele a mii de păsări care îşi duceau traiul acolo. Frunzele plopului originar din acele păduri au început să înmugurească, iar coastele munţilor îşi pierdeau nuanţele maronii pe măsură ce plantele din pădure îşi alăturau verdele însufleţit culorilor perene ale pinilor şi cucutei. Până şi mugurii târzii ai stejarilor crăpau ca o prevestire a verii ce se apropia. Păsările albastre, vesele şi iuţi, prihorul cel prietenos şi pitulicea mică şi harnică aveau să însufleţească toate câmpiile cu prezenţa şi cântecele lor. Vulturul pescar se coborâse de pe înălţimi pentru a plana deasupra apelor lui Otsego, pândind lacom apariţia prăzii.

Vieţuitoarele din lac erau bine-cunoscute pentru că erau atât de numeroase, dar şi pentru calitatea lor. De-abia dacă gheaţa se topise de-a binelea, că puzderie de bărci mici au fost lansate de la mal, iar pescarii şi-au aruncat undiţele în ascunzişurile cele mai adânci ale lacului încercând să ademenească animalele neştiutoare cu diverse momeli pe care numai ingeniozitatea sau talentul uman le putea descoperi. Dar coloniştii invadaseră oglinda de apă în număr prea mare şi erau prea nerăbdători pentru ca încercările lor cu undiţa şi cârligul să izbândească, deşi erau siguri pe ei şi acţionau

pe îndelete. Au folosit chiar şi metode mai dăunătoare, şi din moment ce se apropia sezonul în care dreptul de a pescui bibani era legiferat prin dispoziţiile pe care le dăduse judecătorul Temple, şeriful însuşi şi-a declarat intenţiile de a se dedica acestui sport chiar în prima noapte fără Lună.

— O să vii şi tu, verişoară Bess, ca şi domnişoara Grant şi domnul Edwards, adăugă el când îşi anunţă planurile. O să vă arăt că eu nu las peştele să fure momeala, aşa cum face Duke când încearcă să prindă păstrăv american. Stă acolo ore în şir, pe un soare arzător sau poate la adăpostul arbuştilor, în zilele reci de iarnă, şi nu prinde niciun peşte, chiar şi după ce s-a chinuit atâta. Nu, nu. Mie să-mi daţi un năvod bun, lung de vreo cincizeci-şaizeci de stânjeni marini, o mână de barcagii veseli, care să spună glume tot timpul, şi pe Benjamin, care să stea la cârmă, şi o să surprind peşti cu miile. Asta numesc eu pescuit.

— Ah, Dickon!, strigă Marmaduke. Dacă ai şti ce plăcut este să mânuieşti undiţa şi cârligul, ai mai cruţa prada. Am văzut că după petrecerile tale pe lac laşi în urmă destui peşti cât să hrăneşti o familie înfometată.

— Nu vreau să mai discutăm despre asta, domnule judecător. Diseară mă duc să-i invit pe cei care-mi vor ţine companie şi după aceea vom decide împreună.

Richard a fost ocupat aproape toată după-amiaza, pregătindu-se pentru importantul eveniment. De îndată ce lumina soarelui se pierdu la apus şi Luna nouă îşi aruncă umbrele asupra pământului, pescarii au plecat într-o barcă spre un punct situat pe malul vestic al lacului, la mai mult de o jumătate de milă de sat. Pământul se întărise şi se uscase, iar oamenii păşeau uşor. Marmaduke împreună cu fiica sa, cu domnişoara Grant şi cu tânărul Edwards au rămas pe malurile înalte şi acoperite cu iarbă de la gura de avacuare a lacului, privind obiectul negru care se deplasa pe lac, până a intrat în umbra dealurilor de vest şi a dispărut din vedere. Dacă ar fi înconjurat lacul pe jos pentru a ajunge la acel punct, ar fi avut de mers o milă. Marmaduke observă:

— E timpul să plecăm. Luna va apune înainte ca noi să ajungem acolo, şi atunci o să înceapă şi capturile miraculoase ale lui Richard.

Era o seară caldă şi călătorii se simţeau plăcut învioraţi după iarna lungă şi posomorâtă de care tocmai scăpaseră. Însoţitorii mai tineri îl urmau pe judecător de-a lungul malurilor râului Otsego şi a marginilor satului, animaţi de întregul decor şi de gândul la distracţia care îi aştepta.

— Vezi, deja fac focurile, spuse tânărul Edwards. Lucesc doar pentru un moment, apoi dispar, ca lumina unui licurici.

— Acum arde puternic, strigă Elizabeth. Se văd şi siluetele care se mişcă în jurul flăcărilor. O, mi-aş pune rămăşag bijuteriile contra mărgelelor de aur ale Remarkablei că nerăbdătorul meu văr Dickon a aţâţat acea văpaie. Şi iată, acum dispare, ca mai toate planurile lui măreţe.

— Ai ghicit, Bess, spuse tatăl ei. A aruncat un braţ de crengi peste lemne, care au ars imediat ce le-a aprins. Dar i-a şi ajutat să găsească lemne mai bune, pentru că flacăra e acum stabilă, un adevărat foc pescăresc. Vezi ce frumos îşi trimite cerculeţele de lumină pe apă?

La vederea focului, călătorii s-au grăbit, pentru că până şi domnişoarele doreau să fie martore la capturile acelea miraculoase. Când au ajuns la malul vestic al lacului, înălţat deasupra punctului în care se instalaseră pescarii, Luna se ascunsese deja în spatele vârfurilor pinilor din vest. Numai flăcările mai trimiteau lumini împrejur, pentru că cele mai multe dintre stele erau acoperite de nori. La îndemnul lui Marmaduke, tinerii s-au oprit pentru a asculta conversaţia celor de jos şi pentru a-i cerceta puţin pe pescari, înainte de a coborî pe mal.

Toţi oamenii stăteau în jurul focului, cu excepţia lui Richard şi a lui Benjamin. Şeriful stătea la rădăcina unui ciot putrezit, pe care îl târâseră mai aproape pentru a-l arde, iar Benjamin stătea în picioare, cu braţele în şold. Era atât de aproape de lemnele aprinse, încât fumul îi acoperea din când în când figura solemnă, purtat de curentul nopţii mai întâi în jurul lui şi apoi pe deasupra lacului.

— Păi, uite cum stau lucrurile, domnule, spuse majordomul. Poate că dumneavoastră spuneţi că un peşte de lac de vreo douăzeci sau treizeci de livre este o captură serioasă, dar pentru cineva care a prins un rechin cu nasul bont nu e decât o pradă prea săracă.

— Nu ştiu, Benjamin, răspunse şeriful. Nu cred că a prinde o mie de bibani din apele Otsego, fără să mai punem la socoteală ştiuca, păstrăvul, somonul, şalăul sau cicarul, este puţin lucru. Poate că depui mult efort când prinzi un rechin, dar la ce mai e bun odată ce l-ai prins? Oricare dintre peştii pe care i-am numit eu e demn de a sta înaintea unui rege.

— Ei, domnule, răspunse Benjamin, ascultaţi care e logica lucrurilor. Ar fi corect ca un asemenea peşte să trăiască şi să fie prins în iazul ăsta mic de aici, unde de-abia dacă cineva se poate îneca, sau să pescuieşti într-un ocean întins, unde, aşa cum ştie toată lumea – toată lumea care a străbătut mările – se găsesc cetacee şi balene, care sunt la fel de lungi ca pinii de pe muntele de acolo?

— Uşor, uşor, Benjamin, spuse şeriful, de parcă ar fi dorit să salveze credibilitatea prietenului său. Unii dintre pini au două sute de picioare, sau chiar mai mult.

— Două sute sau două mii, e acelaşi lucru, strigă Benjamin, având aerul că nu se va lăsa convins aşa de uşor, mai ales în ceea ce priveşte un asemenea subiect. N-am fost eu acolo şi n-am văzut? Am spus că dai de balene lungi ca unul dintre pinii ăia, şi ce am spus o dată, rămâne spus!

În timpul acestui dialog, care în mod evident nu era decât finalul unei discuţii mult mai ample, l-au văzut pe Billy Kirby, cu silueta lui greoaie, întins lângă foc. Acesta îşi curăţa dinţii cu aşchii din lemnele de lângă el şi dădea din când în când din cap, punând la îndoială afirmaţiile lui Benjamin.

— Ştiu sigur că în lacul acesta e destulă apă cât să înoate cea mai mare balenă care s-a văzut vreodată, spuse tăietorul de lemne. Şi, cât priveşte pinii, cred că eu ştiu câte ceva despre ei. Am tăiat atâţia care erau de şaizeci de ori mai mari decât mânerul toporului meu, fără să pun la socoteală şi coroana. Benny, cred că dacă pinul ăla bătrân din scobitura muntelui Viziunii, deasupra satului – poţi să-l vezi dacă te uiţi în sus, pentru că Luna e deasupra lui – cred că dacă copacul ăla ar fi plantat în zona cea mai adâncă a lacului, ar fi destulă apă pentru ca cel mai mare vapor care a fost vreodată construit să plutească deasupra lui, fără să-i atingă crengile de sus.

— Ai văzut vreodată un vapor, domnule Kirby? Ai văzut vreodată un vapor, omule? Sau vreo altă ambarcaţiune mai mare decât o gabară de transportat var, sau o barcă de lemn, pe lacul ăsta aşa de mic?

— Da, am văzut, spuse tăietorul de lemne cu hotărâre. Pot să spun că am văzut şi nu îndrug minciuni.

— Ai văzut vreodată un vapor britanic, domnule Kirby? Vreun vapor englez de luptă, băiete? Unde ai întâlnit tu un vas construit aşa cum trebuie, cu etambou, pinten, copastie inferioară, pasarelă, tambuchi şi jgheaburi, dunetă şi castele la prova? Spune-mi, omule, dacă poţi. Unde te-ai întâlnit tu vreodată cu un vas construit cum trebuie şi cu un echipaj complet?

Toţi cei prezenţi au rămas uimiţi la auzul acestei întrebări copleşitoare, şi chiar şi Richard a remarcat mai târziu că „era păcat că Benjamin nu ştia să citească, pentru că ar fi fost un ofiţer valoros al Marinei Britanice. Nu e de mirare că i-au învins pe francezi aşa de repede pe apă, dacă şi cel mai umil dintre soldaţi înţelege aşa de bine toate părţile unui vas". Dar Billy Kirby era un bărbat neînfricat şi nu-i plăcea să urmeze ordinele altora. În timp ce Benjamin îl supunea cu patos acestui interogatoriu, el se ridicase în picioare şi se întorsese cu spatele la foc, şi când majordomul încheie, îi uimi pe ceilalţi prin prezenţa sa de spirit, dând replica următoare:

— Unde? Pe râul de nord sau poate pe Champlain. Pe lac merg tot felul de şalupe, băiete, care ar pune probleme chiar şi vasului cel mai mare al regelui George. Au nişte catarge de nouăzeci de picioare din lemn rezistent, de pin. Eu am făcut multe catarge ca astea în statul Vermont. Mi-ar plăcea să fiu căpitan pe una dintre acele vapoare şi tu să fii căpitan pe blidul ăla de scândură de care vorbeşti aşa de mult; am vedea imediat din ce sunt făcute lucrurile de calitate ale nord-americanilor şi dacă pielea unui vermonter e la fel de groasă ca a unui englez.

Ecourile dinspre colinele opuse, care erau la mai mult de o jumătate de milă de ei, au repetat râsetele stridente cu care Benjamin a întâmpinat această provocare. Iar pădurile de pe coastele dealurilor păreau să fie, după sunetele pe care le slobozeau, dominate de demoni batjocoritori.

— Hai să coborâm pe mal, şopti Marmaduke, ca să nu apară duşmănie între ei. Benjamin este un lăudăros fără limite, iar Kirby, deşi are suflet bun, un pădurar neştiutor, care crede că un american face cât şase englezi. Mă mir că Dickon tace din gură, chiar acum când există o dispută despre îndemânarea fiecăruia.

Chiar dacă nu a adus pacea, apariţia judecătorului Temple şi a domnişoarelor a provocat totuşi o încetare a ostilităţilor. Pescarii au urmat ordinele domnului Jones şi au pregătit barca pentru lansare, pe care nou-veniţii o văzuseră pe fundalul decorului, cu plasa întinsă cu grijă pe o mică platformă a sternei, gata de a-i servi. Richard le reproşează călătorilor că întârziaseră şi apoi toată tulburarea oamenilor a fost înlocuită de o linişte la fel de blândă şi de paşnică precum cea care stăpânea frumosul curs al apei pe care voiau să o jecmănească de comorile sale cele mai preţuite.

Noaptea devenise atât de adâncă, încât făcea ca toate obiectele să fie nu doar greu de deslușit în absenţa luminii focului, ci, în cele mai multe cazuri, invizibile. La mică distanţă de ei, apa se vedea uşor pentru că lucea, iar sclipirile focului dansau în oglinda ei, aruncând din loc în loc fulgere roşii, tremurătoare. Dar la o sută de metri de mal începea un tărâm de întuneric impenetrabil. Câteva stele luceau dintre nori şi luminile lor se vedeau în sat pâlpâind slab, ca de la o distanţă incomensurabilă. Uneori, când focul se potolea sau când orizontul se limpezea, pe partea cealaltă a lacului se putea ghici conturul ondulat al munţilor. Dar ei îşi aruncau umbrele late şi dense asupra lacului, făcând ca obscuritatea suprafeţei sale să fie încă şi mai adâncă.

Benjamin Pump era dintotdeauna cârmaciul bărcii lui Richard şi cel care arunca plasa, cu excepţia momentelor în care şeriful se hotăra să preia el însuşi aceste responsabilităţi: iar de această dată, Billy Kirby şi un tânăr de două ori mai puţin vânjos decât el au primit îndatorirea de a vâsli. Ceilalţi oameni aveau în grijă cablurile de remorcare. Au făcut toate aranjamentele în grabă şi Richard a dat semnalul „de plecare".

Elizabeth urmărea mişcările bărcii în timp ce aceasta părăsea ţărmul, slăbindu-şi frânghia pe măsură ce se

îndepărta. Dar în curând a dispărut în întuneric şi ea nu a mai putut decât să-i asculte plecarea.

Aceste manevre au fost făcute într-o liniştе deplină, pentru a nu speria bibanii care, după cum i-a asigurat Richard, „fugeau în apele adânci şi care s-ar apropia de lumină dacă nu ar fi speriaţi de zgomotele pescarilor".

Numai vocea puternică a lui Benjamin se auzea din întuneric, căci îşi rostea autoritar ordinele: „trage vâsla la babord", „trage la tribord", „opriţi-vă amândoi, băieţi!" şi alte asemenea indicaţii care trebuiau să asigure întinderea corectă a năvodului. Au pierdut multă vreme cu această parte a procesului, pentru că Benjamin vorbea cu multă mândrie despre priceperea lui la aruncarea năvodului, când, de fapt, lucrul cel mai important era realizarea raţională a acestei acţiuni. În cele din urmă se auzi un plescăit în apă, pentru că aruncase „ajutorul" sau „strângătorul", şi un strigăt puternic al majordomului – „gata!", care anunţa că barca se întorcea. În acea clipă, Richard luă un tăciune aprins din foc şi o rupse la fugă spre partea centrală a locului de pescuit, situat cam la aceeaşi distanţă faţă de zona în care se afla barca.

— Domnul spuse să staţi pe loc, băieţi, ca să vedem ce creşte în iazul ăsta, spuse majordomul.

În locul plasei care se lăsa în lac se auzeau acum loviturile puternice ale vâslelor şi frânghia care se trăgea din barcă. Ambarcaţiunea a intrat imediat în cercul de lumină şi au reuşit s-o aducă la mal într-o clipă. Mai multe mâini energice au prins sfoara şi pentru că ambele frânghii erau trase cu o forţă egală, pescarii au început să târască năvodul încet şi hotărât. Richard stătea în centru, dădea ordine mai întâi unui grup, apoi celuilalt, pentru a-şi înteţi sau slăbi eforturile, după cum era necesar. Vizitatorii stăteau lângă el şi aveau o privelişte bună asupra întregii operaţiuni, care se apropia încet de sfârşit.

Bărbaţii îşi spuneau acum părerile despre rezultatele la care sperau pentru această aventură, unii crezând că năvodul era la fel de uşor precum un fulg, alţii spunând că părea plin de buşteni. Cum frânghiile aveau câteva sute de picioare lungime, pentru Richard aceste păreri contrare aveau prea puţină

importanţă. El mergea de la o sfoară la cealaltă, trăgând încet de fiecare, pentru a-şi forma o părere proprie.

— Benjamin, strigă el, la prima lui încercare de acest fel. Nu ai aruncat plasa bine întinsă. Pot s-o mişc cu degetul meu mic. Frânghia slăbeşte în mâinile mele.

— Aţi văzut vreodată o balenă, domnule?, răspunse majordomul. Cred că dacă năvodul este încurcat, diavolul locuieşte în acest lac sub forma unui peşte, pentru că l-am aruncat cât de departe am putut, nici velatura unei nave-comandant nu a fost vreodată răsucită mai bine pe puntea pupa.

Dar Richard i-a descoperit greşeala când l-a văzut pe Billy Kirby în faţă, cu picioarele în apă şi înclinându-se către sud într-un unghi de patruzeci şi cinci de grade, încercând din toate puterile să se menţină în poziţia aceea. Richard şi-a încetat protestele şi s-a alăturat celuilalt grup.

— Văd năvodul, strigă domnul Jones. Strângeţi-vă, băieţi, şi să-l tragem. La mal cu el! La mal cu el!

Auzind strigătul acesta vesel, Elizabeth şi-a încordat privirea şi a văzut capetele celor două beţe ale năvodului ieşind din întuneric, în timp ce bărbaţii se apropiau unul de celălalt, astfel încât plasa căpătă forma unei genţi adânci. Eforturile pescarilor păreau să fi crescut sensibil; apoi s-a auzit vocea lui Richard, care îi încuraja să se străduiască din răsputeri pentru a scoate năvodul la liman;

— Acum e momentul, băieţi. Să aducem capetele la mal şi tot ce am prins este al nostru. Trageţi!

— Trageţi!, repetă Benjamin. Ura! Ho-a-ho! Ho-a-ho! Ho-a-ho!

— Trageţi, strigă Kirby, depunând un efort atât de mare, încât cei din spate nu mai aveau mare lucru de făcut decât să strângă rotocol excesul de frânghie care se aduna în mâna lui.

— Năvooood!, strigă majordomul.

— Năvooood!, repetă Kirby de la capătul celeilalte frânghii.

Bărbaţii s-au grăbit către marginea apei, unii apucând de frânghia de sus, alţii de cea de jos, iar ceilalţi de cea din faţă, şi au început să tragă energic şi cu mult zel. Spectatorii vedeau clar curbura semicirculară a celor două mici traverse de punte care sprijineau năvodul în poziţia sa perpendiculară

şi, pe măsură ce aceasta se micşora, apăru şi plasa. Ploaia de stropi vădea tulburarea prizonierilor.

— Trageţi, băieţi!, strigă Richard. Îi văd deja pe câinii ăia cum se zbat ca să scape. Mai trageţi, pentru că prinsoarea asta o să ne răsplătească eforturile.

Se vedeau deja peşti de toate felurile prinşi în ochiurile plasei, care trecea prin mâinile pescarilor. La mică depărtare de mal, apa era tulburată de zbaterile victimelor îngrozite. Sute de înotătoare albe priveau în sus, către suprafaţa apei şi luceau în lumina focului, apoi se speriau de zgomote şi de un cadru nou; peştii se lăsau din nou la fund, încercând în van să-şi regăsească libertatea.

— Ura!, a strigat Richard. Dacă mai tragem cu putere de câteva ori, vom reuşi.

— Bucuraţi-vă, băieţi, bucuraţi-vă! Văd un somon foarte mare numai bun să-l mâncăm.

— Înapoi cu tine, vierme!, strigă Kirby, trăgând un păstrăv european dintre ochiurile plasei şi aruncându-l înapoi în lac cu dispreţ. Trageţi, băieţi, trageţi. Sunt peşti de toate felurile şi să mă bată Dumnezeu dacă mint, de nu sunt o mie de bibani!

Priveliştea îl entuziasmă la culme pe tăietorul de lemne, care, uitând de sezon, se băgă în apă până la mijloc şi începu să gonească înotătoarele încăpăţânate spre mal, afară din elementul lor natural.

— Trageţi din toată inima, băieţi!, strigă Marmaduke, cedând emoţiei momentului şi apucând şi el de plasă, ceea ce a făcut ca puterea lor să crească destul de mult. Edwards îl precedase, pentru că vederea grămezilor imense de peşte care se rostogoleau încet spre plajă l-a determinat să plece de lângă doamne pentru a se alătura pescarilor.

Au adus prada la mal cu mare grijă şi, după un efort sisific, bancul de victime a fost depozitat în siguranţă într-o scobitură a malului, unde peştii au putut să se zbată în voie, protestând împotriva unei scurte existenţe în peisajul nou şi fatal.

Elizabeth şi Louisa erau şi ele foarte entuziasmate, mulţumite să vadă două mii de peşti captivi prinşi astfel din inima lacului şi puşi la picioarele lor ca nişte prizonieri. Dar după ce înflăcărarea momentului a mai slăbit, Marmaduke a luat în mâini un biban

de aproximativ un kilogram şi, după ce s-a uitat la el un moment, dus pe gânduri, se întoarse către fiica sa observând:

— Este o risipă îngrozitoare a darurilor celor mai de preţ pe care ni le-a dat Providenţa. Peştii ăştia, Bess, pe care îi vezi în grămezi înaintea ta şi care până mâine-seară se vor transforma în mâncare refuzată de pe masa cea mai sărăcăcioasă din Templeton, au o asemenea calitate şi savoare, încât în alte ţări ar deveni un lux la masa prinţilor şi a epicurienilor. Lumea nu are peşte mai bun decât bibanii din Otsego. El reuneşte consistenţa scrumbiei[1] şi rigiditatea somonului.

— Dar fără îndoială că este foarte scump, domnule, strigă Elizabeth. Probabil că sunt o binecuvântare pentru popor şi un prieten de nădejde al săracilor.

— Fata mea, săracii sunt întotdeauna risipitori cu ceea ce au din belşug şi se gândesc arareori să facă provizii pentru ziua de mâine. Dar dacă avem vreodată o scuză pentru că ucidem animalele în felul acesta, în mod sigur suntem iertaţi pentru că prindem bibani. Ştii că în timpul iernii gheaţa îi protejează de atacurile noastre, pentru că nu pot fi pescuiţi la copcă. Iar în lunile de vară nu mai sunt de găsit. Se pare că se retrag în apele adânci şi răcoroase ale lacului şi doar primăvara şi toamna înoată pentru câteva zile în locurile unde ajunge năvodul. Dar, ca toate celelalte comori ale sălbăticiei, ei încep deja să dispară din cauza risipei omeneşti.

— Să dispară, Duke! Să dispară!, exclamă şeriful. Dacă tu numeşti asta apariţie, atunci nu ştiu ce se întâmplă aici. Avem aici vreo mie de bibani, câteva sute de cicari şi o cantitate mare de alţi peşti mai mici. Dar aşa eşti tu întotdeauna, Marmaduke: întâi copacii, după aceea căprioarele, apoi zahărul de arţar şi aşa mai departe până la finalul capitolului. Într-o zi vorbeşti de construirea de canale într-o ţară în care există câte un râu sau lac la fiecare jumătate de milă, doar pentru că apa nu curge în direcţia în care vrei tu. A doua zi, spui ceva despre nişte mine de cărbune, deşi orice om cu ochi buni, ca mine – cu ochi buni, spun – vede mai mult lemn decât i-ar trebui să încălzească Londra timp de cincizeci de ani, nu-i aşa, Ben?

[1] Dintre toţi peştii pe care autorul i-a degustat, el crede că acesta este cel mai gustos.

— Ei, de fapt, domnule, Londra nu e un oraş chiar aşa de mic, spuse majordomul. Dacă l-am întinde la un capăt, ca pe un oraş construit pe o singură parte a unui râu, ar acoperi o suprafaţă mai mare decât lacul acesta de aici. Deşi cred că le-ar folosi lemnul acesta pe care îl vedem, pentru că londonezii ard mai mult cărbune.

— Acum discutăm despre cărbune, domnule judecător Temple, îl întrerupse şeriful. Trebuie să-ţi spun ceva foarte important. Dar o să mai amân până mâine. Ştiu că vrei să mergi în regiunile estice ale patentului şi eu vreau să te însoţesc ca să te duc într-un loc unde unele dintre proiectele tale s-ar putea împlini. Nu-ţi mai zic nimic acum, pentru că suntem ascultaţi, dar seara aceasta mi-a revelat un secret, Duke, care este mai însemnat pentru bunăstarea ta decât toate proprietăţile tale reunite.

Marmaduke râse către „mintea luminată" care îi vorbise şi care îl obişnuise deja cu asemenea idei. Însă şeriful, cu un aer foarte demn, de parcă i-ar fi fost milă de dorinţa lui de înavuţire, se ocupă de treburile mai stringente. Aducerea la mal a năvodului necesitase un efort imens şi el ceru unora dintre oamenii săi să înceapă să sorteze peştii aruncându-i în grămezi, în timp ce un alt grup, supravegheat de Benjamin, pregătea năvodul pentru o a doua prinsoare.

Capitolul 24

E greu să-ţi spun, dar de pe malul său,
Căzură cei trei marinari şi-un căpitan viteaz.

FALCONER

În timp ce pescarii făceau pregătirile pentru o împărţire corectă a prăzii, Elizabeth şi prietena sa se plimbau pe malul lacului, la mică distanţă. Au ajuns de îndată la un punct în care nu răzbăteau nici scânteierile cele mai puternice ale focului şi s-au oprit o clipă, întorcându-se să contemple grupul ocupat şi animat pe care îl părăsiseră şi întunericul care părea să ascundă restul decorului, aşa cum lucrurile sunt prinse uneori de umbra uitării.

— E o privelişte care merită imortalizată cu penelul, exclamă Elizabeth. Priveşte chipul tăietorului de lemne, fericit că-i arată vărului meu, şeriful, un peşte atât de mare. Şi uită-te, Louisa, cât de frumos şi politicos pare tatăl meu, în lumina focului, unde stă pentru a privi sortarea peştilor. Pare melancolic, de parcă ar crede că momentul acesta de abundenţă şi risipă va fi urmat de ziua în care va trebui să plătească pentru ele. Nu ar ieşi un tablou frumos, Louisa?

— Ştiţi că eu nu am înzestrări artistice, domnişoară Temple!

— Spune-mi pe numele mic. Nu este locul sau cadrul potrivit pentru asemenea formalităţi, o întrerupse Elizabeth.

— Atunci, dacă ar fi să spun ce cred, ar ieşi într-adevăr un tablou frumos, spuse Louisa timid. Seriozitatea egoistă a lui Kirby în timp ce le arată peştele ar face un contrast foarte frumos cu expresia feţei domnului Edwards. Nu prea ştiu cum să-i spun, dar este, este..., tu ştii ce vreau să spun, dragă Elizabeth.

— Îmi acorzi prea multă încredere, domnişoară Grant, spuse moştenitoarea. Nu ştiu să ghicesc gândurile, nici să interpretez expresiile.

Cuvintele nu aveau nicio urmă de asprime sau de răceală, dar au pus capăt conversaţiei. Tinerele au continuat să se plimbe la braţ, îndepărtându-se tot mai mult şi păstrând o tăcere profundă. Poate că Elizabeth şi-a dat seama că îi vorbise prietenei sale pe un ton nepotrivit sau poate că a fost pur şi simplu entuziasmată de lucrul care i-a atras privirile, dar a fost prima care a depăşit momentul acelei întreruperi jenante a conversaţiei, şi a exclamat:

— Priveşte, Louisa, nu suntem singurii! Nişte pescari aprind focul pe partea cealaltă a lacului, chiar vizavi de noi. Trebuie să fie în faţa cabanei lui Ciorap-de-Piele.

O luminiţă mică, tremurătoare, se distingea clar prin întunericul adânc de la poalele munţilor de est. Totuşi, uneori se pierdea din vedere pentru ca apoi să revină, părând să lupte pentru existenţă. O zăreau mişcându-se şi apoi coborând uşor, pe măsură ce era purtată de pe mal către marginea apei. Ajunsă aici, după doar un moment, flacăra se mări treptat şi deveni mai vie. Crescuse acum până la mărimea unui cap de om şi continua să lucească precum un glob de foc domol. Lumina lui părea magică, şi pentru că se afla la poalele muntelui, într-un loc retras şi nepopulat, focul devenea de două ori mai interesant, neasemuit. Nu se asemăna deloc flăcării mari şi instabile a focului lor, pentru că era mult mai clară şi mai luminoasă, şi îşi păstra constant forma şi dimensiunile.

Există momente în care până şi minţile cele mai pline de înţelepciune cad mai mult sau mai puţin în capcana impresiilor greşite de care puţini dintre noi am scăpat în copilărie. Iar Elizabeth zâmbi la gândul propriei slăbiciuni, când şi-a adus aminte toate poveştile stupide care circulau în sat pe seama lui Ciorap-de-Piele. Louisa se gândi şi ea la aceste lucruri, exact în acelaşi moment, pentru că se lipi de prietena ei şi îi spuse pe ton scăzut, uitându-se timid la arbuştii şi copacii care se înălţau pe malul unde se aflau şi ele:

— Aţi auzit vreodată vorbindu-se despre ciudăţeniile acestui Natty, domnişoară Temple? Se spune că în tinereţe a fost

un luptător indian, sau un alb aliat cu sălbaticii, ceea ce este același lucru. Se mai spune că a luat parte la multe dintre atacurile indienilor în vechile războaie.

— Cred că e foarte posibil, răspunse Elizabeth. Nu ar fi singurul în această situație.

— Cu siguranță că nu. Dar nu ți se pare ciudat că e atât de precaut în ceea ce privește cabana lui? Nu pleacă niciodată fără să o încuie cu foarte multe lacăte. Și de mai multe ori, când niște copii sau chiar oameni din sat au căutat adăpost de furtună la el, i-a alungat de la ușa lui amenințându-i cu violență. Așa ceva sigur nu s-a mai întâmplat în țara aceasta.

— Fără îndoială că nu este foarte ospitalier. Dar nu trebuie să uităm că respinge obiceiurile vieții civilizate. L-ai auzit pe tatăl meu cum povestea acum câteva zile cât de frumos l-a tratat când a venit pentru prima dată în aceste locuri. Elizabeth s-a oprit, zâmbind cu un aer puțin viclean, deși însoțitoarea sa nu a reușit să-l descifreze din cauza întunericului. Apoi a continuat: Și, de fapt, el primește vizitele domnului Edwards, despre care știm amândouă că este departe de a fi un sălbatic.

Louisa nu-i răspunse, dar continuă să privească spre focul care stârnise această discuție. Se vedeau în continuare flacăra aceea lucioasă și rotundă și o altă lumină mai firavă, dar vie. Extremitatea ei superioară avea un diametru egal cu al primei flăcări, dar slăbi ușor la extremitatea inferioară, după ce a coborât câteva picioare. Între ele era un spațiu complet întunecat, iar cea de-a doua lumină rămase sub cea care o precedase, formând un întreg asemănător cu un semn de exclamare răsturnat. În curând, a devenit evident faptul că a doua lumină nu era decât reflectarea pe apă a primeia și că acel obiect, orice ar fi fost el, traversa repede lacul, sau mai degrabă pe deasupra lacului, pentru că păreau să fie câteva picioare deasupra suprafeței lui, în linie directă cu ele. Se deplasa uimitor de repede, și, înainte ca lumina unduitoare a flăcării să se poată discerne, pierzându-și conturul regulat și mărindu-se treptat, tinerele nu și-au dat seama că ea se mișca.

— Parcă e din altă lume, șopti Louisa, începând să se retragă înapoi către grup.

— Ce frumoasă este!, exclamă Elizabeth.

Acum vedeau clar o lumină strălucitoare, dar care fâlfâia puternic, alunecând cu grație peste lac. Își arunca vâlvătăile asupra apei și trimitea din văzduh nuanțe vii asupra ei. Făcea un contrast puternic cu noaptea, care părea la fel de concretă ca orice substanță materială, iar focul parcă avea un cadru de abanos. Totuși, această impresie slăbi treptat și razele torței au devenit deodată puternice și au luminat totul în fața ei, lăsând fundalul într-o beznă mai greu de pătruns ca oricând.

— Hei, Natty, tu ești?, strigă șeriful. Vâslește încoace, bătrâne, și o să-ți dau o mâncare de pește potrivită să stea în farfuria unui guvernator.

Lumina își schimbă deodată direcția și o barcă lungă și subțire ieși din întuneric. Lumina roșie căzu asupra trăsăturilor asprite de vreme ale lui Ciorap-de-Piele, care, înalt precum era, stătea în picioare în barca lui fragilă. Cu grația unui barcagiu experimentat, mânuia o suliță lungă de pescuit, pe care o ținea de la jumătate, lăsând în apă mai întâi un capăt, apoi pe celălalt. Punea astfel în mișcare o canoe de scoarță, care parcă zbura peste unde. La celălalt capăt al ambarcațiunii se deslușea o siluetă care ghida mișcările bărcii și care folosea vâsla cu ușurința unei persoane care părea să nu facă vreun efort. Ciorap-de-Piele lovi încet sulița de un mic reazem, care susținea pe un grilaj încadrat de niște cercuri vechi de fier nodurile unui pin folosit drept carburant. Lumina care se înteți căzu pentru o clipă asupra trăsăturilor oacheșe și a ochilor negri ai lui Mohegan.

Barca pluti de-a lungul coastei până ajunse în fața locului în care se pescuia și apoi își schimbă iar direcția, apropiindu-se de mal grațios și atât de repede, încât părea să aibă puterea de a-și dirija singură mișcările. Barca vălurea ușor apa din față, fără să se audă vreun sunet, apoi alunecă pe pământ cu jumătate din lungimea ei. Natty se dădu în spate câțiva pași de la prora, pentru a ușura debarcarea.

— Vino, Mohegan, spuse Marmaduke. Apropie-te, Ciorap-de-Piele, și încarcă-ți barca cu bibani. Ar fi păcat să-i prinzi cu sulița, când noi am adus atâția pești care vor fi hrană pentru gurile care au nevoie de ei.

— Nu, nu, domnule judecător, spuse Natty, cu silueta lui înaltă deplasându-se maiestuos de-a lungul plajei înguste și

urcând către scobitura ierboasă unde erau grămezile de peşte. Nu am obiceiuri culinare atât de risipitoare. Îmi înfig suliţa într-un ţipar sau într-un păstrăv atunci când îmi e foame, dar nu aş ajuta niciodată la un pescuit atât de păcătos, nici pentru cea mai bună armă care a fost adusă vreodată din ţările vechi. Dacă ar avea blană, precum castorii, sau dacă ai putea să le tăbăceşti pielea, ca la căprioară, poate că ar fi necesar să-i prinzi cu miile, în plasă. Dar dacă Dumnezeu i-a făcut pentru hrană, şi acesta este singurul motiv, e un păcat şi o risipă să prinzi mai mult decât poţi să mănânci.

— Aşa cred şi eu. Măcar o dată suntem de acord, bătrâne vânător. Şi mi-aş dori din toată inima să ne punem în locul şerifului. O plasă de două ori mai mică decât aceasta ar prinde dintr-odată destul peşte cât să mănânce tot satul într-o săptămână.

Ciorap-de-Piele nu a fost de acord cu sugestia judecătorului. În timp ce răspundea, scuturâ din cap cu îndoială:

— Nu, nu gândim la fel, domnule judecător, pentru că altfel n-ai transforma nişte locuri bune de vânătoare în islazuri mlăştinoase. Pescuieşti şi vânezi după lege. Dar pentru mine carnea e mai dulce când animalul mai are o şansă de scăpare. Din cauza aceasta, folosesc întotdeauna un singur glonţ, chiar şi când vânez o veveriţă sau o pasăre. În plus, economisesc cartuşele. Pentru că, dacă ştii să tragi, e de-ajuns doar unul, dar nu şi în cazul animalelor mai mari.

Şeriful a ascultat foarte indignat părerile lui Natty. A încheiat el însuşi sortarea peştilor, ducând în braţe un păstrăv foarte mare şi dând să-l pună pe rând, în patru grămezi diferite, după cum îl îndemnau ideile lui schimbătoare despre dreptate, şi apoi şi-a vărsat tot veninul:

— O adunare minunată, într-adevăr! judecătorul Temple, moşier şi proprietar al unui oraş întreg, cu Nathaniel Bumppo, un vagabond fără lege şi un ucigaş de căprioare profesionist, vor să prezerve vânatul din ţară. Dar, Duke, eu când pescuiesc, pescuiesc, şi gata. Să mergem în larg, băieţi, pentru încă un năvod. Iar de dimineaţă o să trimitem după căruţe şi cărucioare ca să cărăm captura.

Marmaduke părea să fi înţeles că ar fi inutil să se opună voinţei şerifului şi merse de la foc la locul unde se afla barca vânătorilor, unde Edwards şi cele două tinere îl precedaseră.

Domnişoarele veniseră aici din curiozitate, dar tânărul se apropiase din alt motiv. Elizabeth cercetă lemnele uşoare de fag şi stratul subţire de scoarţă al bărcii, i-a admirat construcţia ingenioasă, dar simplă, mirându-se că cineva are atâta curaj încât să-şi încredinţeze viaţa unei ambarcaţiuni atât de fragile. Tânărul i-a explicat calităţile care o făceau să plutească şi siguranţa desăvârşită pe care o oferea dacă era condusă cum trebuie. Îi mai vorbi, în termeni elogioşi, şi despre felul în care se prindeau peştii cu suliţa, încât temerile tinerei legate de deplasarea cu o asemenea barcă se spulberă şi dori chiar să facă ea însăşi o călătorie. Chiar a îndrăznit să-i propună tatălui său o astfel de plimbare, făcând haz şi acuzându-se de capricii feminine.

— Nu mai vorbi aşa, Bess!, răspunse judecătorul. Te credeam mai presus de temerile stupide ale unei fetiţe. O canoe este barca cea mai sigură pentru cei îndemânatici şi cu nervii tari. Am traversat Oneida în partea sa cea mai lată într-o canoe mai mică decât asta.

— Iar eu am traversat Ontario, îl întrerupse Ciorap-de-Piele. Şi mai aveam şi femei în barcă. Dar femeile delaware sunt obişnuite să vâslească şi sunt de folos într-o barcă de felul acesta. Dacă domnişoara ar vrea să vadă cum îşi prinde un bătrân păstrăvul pentru micul dejun, e invitată să ia loc în barcă. Şi John va spune la fel, mai ales că el a construit-o, abia ieri am lansat-o la apă. În schimb, nu sunt prea interesat de nimicuri precum confecţionarea de mături sau de coşuri, ori alte negoţuri indiene.

Natty o invită astfel pe Elizabeth cu unul dintre râsetele sale caracteristice, dând din cap cu bunătate. Mohegan se apropie de ea cu graţia nativă a unui indian şi îi luă mâna mică şi albă în palma lui neagră, ridată, zicând:

— Vino, nepoata lui Miquon, şi John se va bucura. Ai încredere în indian, mintea lui este înţeleaptă, deşi mâna lui e tremurătoare. Va merge şi Tânărul Vultur şi va avea grijă ca fiica lui Temple să nu fie rănită.

— Domnule Edwards, prietenul vostru Mohegan a făcut o promisiune în locul dumneavoastră, spuse Elizabeth, roşind uşor. Veţi ţine acest angajament?

— Cu preţul propriei mele vieţi, dacă este necesar, domnişoară Temple!, strigă cu fervoare tânărul. Priveliştea este minunată şi nu trebuie să vă temeţi, pentru că nu e niciun pericol. Oricum, o să vă însoţesc pe dumneavoastră şi pe domnişoara Grant pentru a salva aparenţele.

— Nu, eu nu voi merge, domnule Edwards!, exclamă Louisa. Şi cred că nici dumneavoastră, domnişoară Temple, n-ar trebui să vă urcaţi în barca aceea micuţă.

— Dar o voi face, pentru că nu mă mai tem, spuse Elizabeth, urcându-se în barcă şi aşezându-se acolo unde a îndrumat-o indianul. Domnule Edwards, dumneavoastră puteţi rămâne, pentru că mi se pare că trei persoane par într-adevăr să fie prea multe pentru coaja asta de ou.

— O să mai ţină şi o a patra persoană, strigă tânărul, sărind alături de ea cu atâta forţă încât materialul subţire al bărcii se zgudui puternic. Iertaţi-mă, domnişoară Temple, că nu le permit acestor caroni[1] să vă plimbe pe răcoarea lacului neînsoţită de spiriduşul dumneavoastră.

— Este un duh rău sau bun?, întrebă Elizabeth.

— Este bun pentru dumneavoastră.

— Şi pentru mine, adăugă tânăra, cu un aer care combina în mod ciudat duşmănia şi satisfacţia. Dar de îndată ce barca se puse în mişcare, au fost absorbiţi de alte lucruri, ceea ce i-a permis tânărului să schimbe subiectul.

Lui Elizabeth i se părea că alunecau de-a lungul apei ca prin minune, pentru că Mohegan conducea barca cu multă uşurinţă şi graţie. Ciorap-de-Piele indica în ce direcţie doreşte să meargă făcând un gest discret cu sulița. Toţi păstrau o linişte adâncă, deoarece această precauţie era necesară pentru succesul pescuitului. În acel punct al lacului erau multe bancuri de peşti, spre deosebire de celelalte părţi, unde munţii se ridicau deasupra plajei formând nişte prăpăstii aproape perpendiculare. Acolo, vasele cele mai mari s-ar fi putut opri,

[1] În mitologia greacă luntraşul care traversa sufletele morţilor peste râul Styx care desparte lumea viilor de Infern.

între pini, în timp ce aici, tufele îşi ridicau vârfurile deasupra lacului, vălurind uşor apa pe măsură ce capetele lor se îndoiau în bătaia vântului. Se puteau prinde bibani sau arunca plasa cu succes numai acolo unde lacul avea o mică adâncime.

Elizabeth văzu mii de peşti înotând în bancuri de-a lungul apelor mici şi calde ale ţărmului, pentru că lumina pâlpâită a torţei scotea la iveală secretele lacului, la fel de clar ca şi cum apa limpede a lui Otsego nu ar fi fost decât o altă atmosferă. În fiecare moment, ea se aştepta să vadă sulița ameninţătoare a lui Ciorap-de-Piele înfigându-se în înotătoarele adunate în număr mare care se grăbeau pe sub barcă, pentru că părea că nicio lovitură nu ar fi putut da greş şi pentru că, aşa cum spusese tatăl ei, prada pe care ar fi prins-o era demnă de orice epicurian. Dar Natty avea nişte obiceiuri ciudate şi se părea că avea şi gusturi insolite.

Statura lui înaltă şi poziţia dreaptă îl ajutau să vadă mai departe decât cei care erau aşezaţi pe fundul bărcii. Precaut, îşi întorcea capul în toate părţile, aplecându-se uneori înainte şi încordându-şi privirea ca şi cum ar fi vrut să pătrundă prin luciul apei. În cele din urmă, căutările lui nervoase au fost încununate de succes şi, arătând cu sulița spre largul lacului, spuse pe un ton prudent:

— Hai să plecăm din zona asta cu bibani, John. Văd acolo un peşte care a ieşit din banc. Nu găseşti prea des unul ca acesta în ape mici, unde poţi să-l străpungi cu sulița.

Mohegan îi făcu un semn cu mâna că era de acord şi în câteva momente barca era în afara bancului de bibani, într-o apă de aproape douăzeci de picioare. Au mai străbătut câteva noduri marine. Elizabeth a putut vedea, la lumina torţei, un peşte neobişnuit de mare plutind deasupra câtorva bucăţi de butuci şi beţe. De la distanţă, acesta de-abia se distingea după mişcarea uşoară, aproape imperceptibilă, a aripioarelor şi a cozii. Părea că moştenitoarea pământurilor şi stăpânul acestor ape erau la fel de curioşi să descopere un secret al lacului, pentru că păstrăvul american şi-a arătat imediat interesul scoţând puţin capul şi revenind apoi în împărăţia lui.

— Sssst! Sssst!, făcu Natty pe un ton scăzut, când auzi sunetul pe care îl scoase barca atunci când Elizabeth se înclină

curioasă peste margine. E un animal sperios şi e prea departe ca să-l nimeresc cu suliţa. Ostia mea nu are decât paisprezece picioare, iar prada e la optsprezece picioare sub apă. Dar o să încerc, pentru că are vreo cinci kilograme.

În timp ce vorbea, Ciorap-de-Piele îşi cumpănea arma îndreptând-o spre pradă. Elizabeth văzu vârful lucios şi alb al suliţei intrând în apă, acolo unde refracţia o făcea să pară la mai multe grade de direcţia în care se deplasau peştii. Crezu că şi victima l-a observat, pentru că peştele părea să dea mai repede din coadă şi din aripioare, fără a se mişca totuşi din loc. În momentul următor, Natty se aplecă deasupra apei, iar mânerul ostiei dispăru în adâncuri. Se vedea clar urma lungă şi întunecată lăsată de armă în alunecarea ei rapidă, precum şi volbura subţire care îi însemna trecerea. Dar numai când mânerul sări înapoi în aer, ca urmare a propriei reacţii, şi stăpânul său l-a prins cu mâna, iar vârful suliţei a ieşit şi el la vedere, Eizabeth se convinse că acţiunea avusese succes. Oţelul ascuţit ţinea prizonier un peşte foarte mare, pe care l-au scuturat repede din ostie pe fundul bărcii.

— E de-ajuns, John, spuse Natty, ridicându-şi prada cu unul dintre degete şi ţinând-o în dreptul torţei. Nu voi mai pescui în seara aceasta.

Indianul îşi flutură iarăşi mâna şi răspunse simplu şi scurt, dar energic:

— Bine!

Elizabeth, care se holbase neobişnuit de mult la fundul lacului, se trezi din transa pe care i-o indusese scena aceasta când auzi vocea puternică a lui Benjamin şi zgomotul de vâslă, semn că barca masivă a celor care pescuiseră cu năvodul se apropia de locul în care se afla barca de canotaj, trăgând plasa de pescuit după ei.

— Opreşte-te! Opreşte-te, domnule Bumppo! Vârful lucios al ostiei sperie peştii, care văd plasa şi se ascund când aud zgomote. Un peşte ştie la fel de multe ca un cal, sau poate chiar mai multe, având în vedere că e crescut în apă. Opreşte-te, domnule Bumppo, şi lăsaţi destul loc de staţionare pentru năvod.

Mohegan a condus canoea într-un loc de unde puteau observa mişcările pescarilor, fără a-i întrerupe din treaba lor,

apoi o lăsă să alunece în liniște pe apă, părând un vas imaginar care plutea în aer. Prea că acei din barcă erau prost-dispuși, pentru că Benjamin dădea ordine foarte des, dar pe un ton care trăda o mare nemulțumire.

— Trage vâsla de la babord, domnule Kirby!, strigă bătrânul matelot. Trage vâsla de la babord mai tare. Nici cel mai bătrân amiral al flotei engleze n-ar putea să arunce mai bine plasa asta aici, cu un siaj ca de pe urma unui tirbușon. Trageți vâsla de la tribord, băieți, trageți vâsla cât mai tare. Puneți toată voința.

— Ascultați, domnule Pump, spuse Kirby, încetând să mai vâslească și vorbind foarte aprins. Mie îmi place limbajul civil și un comportament decent, așa cum trebuie să aibă doi bărbați. Dacă vrei să ne ducem într-o parte, spune așa, și o să ne ducem în partea aia, ca să înțelegem toți. Dar eu nu sunt obișnuit să mi se ordone ca unei vaci proaste.

— Cine e vacă proastă?, repetă Benjamin fioros, întorcându-și fața amenințătoare în lumina torței din canoe și arătându-și dezgustarea cu fiecare dintre trăsăturile sale. Dacă vrei să vii în urmă și să învârți barca în cerc, n-ai decât, și al naibii să fii tu dacă n-o s-o cârmuiești bine așa. Nu trebuie decât să mai ridicăm năvodul la prora și o să terminăm cu tot. Faceți loc! Mergeți înainte câțiva stânjeni. Dacă mai ies în larg cu vreun marinar călăreț ca tine, să-mi spui mie dobitocul vasului. Asta-i tot.

Poate că încurajat de gândul că va termina mai repede treaba, tăietorul de lemne apucă din nou vâsla și, fiind extrem de nervos, trase cu atâta forță, încât atât plasa, cât și Benjamin au căzut în apă. Benjamin stătea pe mica platformă care ținea năvodul, la pupa ambarcațiunii, și răsucirea violentă a vâslei sub acțiunea tăietorului de lemne l-a dezechilibrat complet. Poziția luminii făcea ca obiectele din barcă să fie ușor de distins din canoe și de pe mal. La căderea greoaie a majordomului în apă, toți ochii s-au întors către el, privind zbaterea lui de moment.

Un acces de bucurie a izbucnit deodată ca un cor de râsete, la care plămânii lui Kirby contribuiau numai în mică parte. Munții de est au răsunat de ecourile acestor sunete, până când acestea s-au stins în depărtare, părând ca o veselie

batjocoritoare a stâncilor şi a pădurilor. Aşa cum se aşteptau, corpul majordomului a dispărut încet. Dar când valurile mici pe care căderea lui le stârnise s-au calmat, iar apa s-a închis deasupra capului său, liniştită şi netulburată, spectatorii au fost cuprinşi de un cu totul alt sentiment.

— Cât de departe ai ajuns, Benjamin?, strigă Richard de la mal.

— Dracu' ăsta prost habar n-are să înoate, exclamă Kirby, ridicându-se şi aruncându-şi hainele de pe el.

— Vâsleşte, Mohegan, strigă tânărul Edwards, o să vedem la lumină unde este şi o să mă scufund după el.

— O, salvaţi-l! Pentru numele lui Dumnezeu, salvaţi-l!, exclamă Elizabeth, aplecându-şi speriată capul pe marginea bărcii în care se afla.

La o mişcare puternică şi pricepută a vâslei lui Mohegan, barca lor s-a propulsat direct în locul unde majordomul căzuse. Ciorap-de-Piele anunţă printr-un strigăt puternic că văzuse corpul.

— Stabilizează barca în timp ce eu mă scufund, strigă tânărul Edwards.

— Uşor, băiete, uşor!, spuse Natty. Pot să-l străpung cu ostia şi-l ridic de două ori mai repede, fără să se mai pună altcineva în pericol.

Corpul lui Benjamin era cam la jumătatea distanţei de fundul lacului, unde se apucase cu amândouă mâinile de nişte trestii rupte. Văzând trupul unui alt om întins astfel sub o perdea imensă de apă, Elizabeth simţi cum îi îngheaţă inima. Părea că se mişcă în ondularea valurilor care treceau, cu mâinile şi cu faţa deja colorate de nuanţele morţii, aşa cum păreau ele în lumina aceea.

În acelaşi moment, văzu cum vârfurile lucioase al ostiei se apropiau de capul majordonului şi cum s-au împletit repede şi cu precizie în păr şi în pelerina pe care o purta. I-au ridicat corpul încet, iar chipul i s-a întors în sus, spre lumină, şi în timp ce se apropia de suprafaţa apei, părea palid şi sinistru. În momentul în care nările lui Benjamin au avut un prim contact cu atmosfera, ele au inspirat atât de adânc, cât să mulţumească şi un delfin. În minutul în care Natty l-a ţinut pe majordom cu capul deasupra apei, ochii acestuia s-au deschis

şi au privit în jur, de parcă ar fi crezut că a ajuns într-o ţară nouă şi neexplorată.

Cum toţi cei prezenţi pe lac în acele momente acţionau şi vorbeau împreună, desfăşurarea propriu-zisă a acestor întâmplări a ţinut mai puţin decât relatarea lor. Nu a durat decât un minut până ce ei au adus barca la capătul ostiei, l-au ridicat pe Benjamin în barcă şi s-au întors înapoi pe mal. Richard, care s-a repezit nervos în apă pentru a-şi întâmpina asistentul favorit, l-a ajutat pe Kirby şi împreună l-au dus pe majordomul inert până pe ţărm, aşezându-l în faţa focului. Şeriful a ordonat imediat luarea unor măsuri, cele mai performante pe atunci, pentru resuscitarea unui înecat.

— Billy, fugi în sat şi adu butoiul ăla mare de rom, care e în faţa uşii, strigă el, în care fac eu oţet. Şi vino repede, băiete! Nu sta să arunci oţetul! Opreşte-te la domnul LeQuoi şi cumpără o hârtie de ţigări şi şase pipe. Cere-i şi Remarkablei nişte sare şi una dintre rochiile ei de flanel. Roagă-l pe doctorul Todd să trimită bisturiul şi să vină şi el. A, şi Duke, ce zici, dacă i-am da rom unui om plin de apă, crezi că s-ar îneca? Ajută-mă să-i deschid mâna, ca să-i masez uşor podul palmei.

În tot acest timp, Benjamin stătea întins, cu muşchii încordaţi, cu gura închisă, ţinând încă în pumnii încleştaţi trestia pe care o rupsese în acel moment confuz. Pentru că o ţinuse atât de strâns, ca un adevărat om al mării, corpul său a fost împiedicat să se ridice din nou la suprafaţă. Totuşi, ţinea ochii deschişi şi privea ca un nebun spre grupul din jurul focului, în timp ce plămânii lui scoteau nişte sunete ca foalele unui fierar, de parcă doreau să compenseze momentul de inacţiune la care fuseseră condamnaţi. Îşi ţinea buzele strânse cu o îndârjire care obliga aerul să-i treacă prin nări şi făcea să pară mai curând că sforăie decât că respiră. Aşadar, ordinele precipitate ale şerifului nu se justificau decât prin firea lui extrem de agitată.

Marmaduke îi duse sticla la gură şi ea îşi făcu efectul ca prin minune. Deschise gura instinctiv, dădu drumul trestiei şi apucă sticla cu amândouă mâinile. După privirea aceea pierdută, şi-a ridicat acum ochii către ceruri şi păru să se piardă, pentru un moment, într-o senzaţie nouă. Din nefericire pentru slăbiciunea lui, după una dintre aceste înghiţituri a simţit

aceeaşi nevoie de aer ca şi după scufundare. Aşa că, în cele din urmă, veni şi clipa în care a fost nevoit să dea drumul sticlei.

— Benjamin, strigă şeriful. Mă uimeşti! Să te porţi atât de prosteşte, chiar tu, care ai atâta experienţă la înot! Adineauri erai pe jumătate plin cu apă, iar acum eşti...

— Plin de grog!, îl întrerupse majordomul, ale cărui trăsături reveneau, cu o flexibilitate uimitoare, la forma lor obişnuită. Dar, vedeţi, domnule, mi-am ţinut trapa lăsată şi nu mi-a intrat decât puţină apă în butoiul cu apă de băut. Auzi, domnule Kirby! Am navigat pe ape sărate cea mai mare parte din viaţa mea şi am navigat puţin şi pe apă dulce. Dar pot să spun ceva şi în favoarea ta, şi anume că eşti cel mai ciudat individ care a stat vreodată pe banca de lopătar a unei bărci. Dacă te place cineva ca tovarăş de punte, n-au decât să navigheze cu tine sănătoşi. Dar să mă ia naiba dacă eu o să mai ies în larg în compania ta. De ce? Păi îţi place să te scufunzi la fel de mult ca peştilor. Să nu-i arunci tu măcar un capăt de frânghie unui creştin lăsat în voia valurilor şi care n-are nici măcar un colac de salvare... Natty Bumppo, arată-ne pumnul tău. Unii spun că eşti indian şi că iei scalpurile, dar m-ai salvat şi poţi să mă socoţi prieten. Deşi ar fi fost mai bine să laşi în jos o frânghie sau o parâmă uşoară decât să apuci un matelot bătrân de „sforile din cap"! Dar cred că tu eşti obişnuit să apuci lumea de păr, şi din moment ce mi-ai făcut bine, nu rău, la urma urmei e acelaşi lucru.

Marmaduke nu a mai permis ca majordomul să primească un răspuns, pentru că luă asupra lui îndeplinirea lucrurilor importante în această situaţie. Cu o demnitate şi o discreţie care îl reduseră imediat la tăcere pe vărul său, a hotărât ca Benjamin să fie trimis în sat pe uscat, iar plasa a fost adusă la mal într-un mod care făcu ca peştii să scape măcar de data aceasta de ochiurile sale fără a se teme de consecinţe.

Au împărţit captura în modul obişnuit, punând pe unul din grup cu cuţitul său lângă peşti să numească proprietarul fiecărei grămezi. Bill Kirby şi-a lungit corpul masiv pe iarba de lângă foc, ca paznic al năvodului şi al peştelui până dimineaţă. Iar restul grupului s-a îmbarcat şi s-a reîntors în sat.

Chiar în momentul în care au zărit focul pentru ultima dată, au observat cum tăietorul de lemne îşi frigea cina pe grătar, iar când barca s-a apropiat de mal, torţa din canoea lui Mohegan strălucea din nou în bezna munţilor din est. Pâlpâirea ei a încetat brusc, în aer s-au împrăştiat scântei. Apoi totul a fost acoperit de întuneric, unicul decor pe care noaptea, pădurea şi munţii împreună puteau să-l creeze.

Elizabeth se gândea când la tânăr, care ţinea deasupra ei şi a Louisei o mulţime de şaluri, când la vânător şi la luptătorul indian şi simţi deodată o curiozitate aprinsă de a vizita cabana în care oameni cu temperamente şi obiceiuri atât de diferite erau atraşi împreună ca de un impuls comun.

Capitolul 25

Încetează vorba despre dealuri şi vâlcele,
Nimeni n-ascultă la şotiile tale de copil,
Moşnege drag! Ale tale urechi sunt gâdilate
De povestirea pe care o vei spune.

Duo

În dimineaţa următoare, domnul Jones s-a trezit la răsăritul soarelui şi a ordonat ca toţi caii lui şi ai lui Marmaduke să fie înşeuaţi. Apoi a mers în apartamentul judecătorului cu graba întipărită pe chip. Uşa nu era încuiată şi Richard a intrat cu aceeaşi libertate care îi era caracteristică mai ales lui, dar şi relaţiei pe care o avea cu vărul său.

— Pe cai, Duke!, strigă el. Să ştii că e ceva legat de aluziile de azi-noapte. David spunea în psalmi... nu, era Solomon, dar au fost cu toţii în familie. Solomon a spus că există un moment pentru toate. Dar, după părerea mea umilă, nu e bine să discuţi subiecte atât de importante într-un grup ieşit la pescuit. Ah! Ce naiba te doare, Marmaduke? Nu te simţi bine? Lasă-mă să-ţi iau pulsul. Ştii că bunicul meu...

— Corpul meu nu are nimic, Richard, îl întrerupse judecătorul, respingându-l pe vărul său, care se pregătea să îndeplinească funcţiile care îi aparţineau de drept doctorului Todd. Dar mă cam doare inima. Am primit nişte scrisori aseară, când ne-am întors de la lac. Aceasta este una dintre ele.

Şeriful a luat scrisoarea, pentru a arunca o privire asupra conţinutului, cercetând cu uimire înfăţişarea celuilalt. De la faţa vărului său, privirea îi căzu apoi asupra mesei, acoperită de scrisori, pachete şi ziare, apoi asupra camerei şi a tuturor obiectelor pe care le conţinea. Pe pat rămăsese urma unui corp omenesc, dar cuverturile erau întinse şi păreau să indice că locatarul acelei

camere petrecuse o noapte albă. Lumânările arseseră până la sfeşnic şi se stinseseră din cauza cerii care inundase flacăra. Marmaduke trăsese perdelele, deschisese obloanele şi ferestrele, pentru a lăsa aerul cald al unei dimineţi de primăvară să intre. Dar părea cu totul diferit de înfăţişarea lui calmă, masculină şi veselă pe care o avea de obicei: pielea îi era palidă, buzele tremurătoare şi ochii înfundaţi, iar şeriful se mira din ce în ce mai tare cercetându-l. În cele din urmă, Richard a găsit răgazul de a arunca ochii asupra scrisorii mototolite şi nedeschise încă.

— O scrisoare expediată pe cale maritimă!, exclamă el. Ah, şi e din Anglia. Duke, cred că aduce veşti importante, în mod sigur.

— Citeşte-o, spuse Marmaduke, plimbându-se prin cameră foarte agitat.

Richard, care avea obiceiul de a gândi cu glas tare, nu a putut să citească scrisoarea fără să rostească unele părţi din ea. Vă vom dezvălui şi dumneavoastră părţile din epistolă care au fost astfel divulgate, însoţindu-le de remarcele şerifului.

12 februarie 1793, Londra.

Ce drum al dracului de lung a mai făcut! Dar vântul a bătut spre nord-vest vreo lună şi jumătate, până acum vreo două săptămâni. *Domnule, scrisorile dumneavoastră din 10 august, 23 septembrie şi 1 decembrie au fost primite la timp, iar pentru prima dintre ele s-a trimis un răspuns prin intermediul navei poştale. De la primirea ultimei scrisori...* şi următorul pasaj nu a fost inteligibil pentru că şeriful abia l-a murmurat. *Regret să vă informez că...* e destul de grav, în mod sigur, *dar avem încredere că o Providenţă pioasă va considera potrivit ca,* hm, hm, hm, pare un om cumsecade, Duke. Cred că aparţine Bisericii de Stat din Anglia, hm, hm. *Vasul a plecat din Falmauth pe 1 septembrie, anul trecut, şi...* hmmm, *dacă acest subiect tulburător va deveni de notorietate publică, atunci voi lua măsuri...* Hmmm, chiar are o inimă foarte bună, pentru un avocat. *Nu vă mai pot comunica nimic în acest moment,* hmmm. *Convenţia naţională* hmmm, *nefericitul de Louis,* hmmm, *exemplul preşedintelui dumneavoastră, Washington.* E un om foarte raţional, din câte îmi dau seama, nu ca democraţii voştri nebuni. Hmmm, *Marina noastră*

curajoasă, hmmm, *condusă de bravul nostru monarh*. Ah, regele George e un om foarte bun, dar are consilieri proşti. Hmmm.

Vă asigur de adâncul meu respect, hmmm,

Andrew Holt.

Andrew Holt acesta e un om foarte raţional şi sensibil, dar e mesagerul unor veşti proaste. Ce o să faci în continuare, vere Marmaduke?

— Ce aş putea face, Richard, decât să am încredere în trecerea timpului şi în voinţa Cerurilor. A mai venit o misivă din Connecticut, dar nu face decât să repete informaţiile din cea dinainte. Nu aş face decât să mă consolez cu gândul că ultima mea epistolă a fost primită înainte ca vasul să ridice ancora, aşa cum înţeleg din scrisoare.

— E destul de rău, într-adevăr. E destul de grav, Duke, aşa este! Şi, la dracu', mi se spulberă toate planurile de a pune sfârleze de vânt la casă! Făcusem deja aranjamentele necesare pentru a-ţi arăta ceva foarte important. Ştiu cât de mult preţuieşti minele...

— Nu-mi mai spune de nicio mină!, îl întrerupse judecătorul. Acum avem o datorie sacră de îndeplinit, care nu suportă întârziere. Astăzi sunt obligat să scriu toată ziua nişte scrisori şi este necesar ca tu să mă ajuţi, Richard. Nu trebuie să-l amestecăm pe Oliver în nişte probleme atât de importante şi de secrete.

— Nu, nu, Duke, strigă şeriful strângându-i mâna. Acum sunt omul tău. Mamele noastre au fost surori şi, până la urmă, numai sângele poate cimenta atât de bine o prietenie. Ei, nu e nicio grabă, nu este nevoie să ajungem acum la mina de argint. Putem să ne ducem altă dată. Presupun că o să avem nevoie de Dircky Van, nu-i aşa?

Marmaduke i-a răspuns pozitiv vărului său, care îi pusese întrebarea pe ocolite. Acesta a abandonat intenţia de a continua discuţiile legate de călătoria la mine şi s-a întors în camera unde se lua micul dejun, trimiţând un mesager care să-l informeze pe Dirck van der School că prezenţa lui era necesară la conac.

În acea vreme, în satul Templeton nu erau decât doi avocaţi, dintre care unul a fost deja prezentat cititorilor noştri în bufetul de la „Dragonul neînfricat", iar celălalt era domnul pe care

Richard îl numea cu apelativul prietenesc de Dirck, sau Dircky Van. Avea multe calităţi, printre care o fire foarte miloasă, era destul de priceput la meseria pe care o făcea şi, având în vedere circumstanţele, era destul de cinstit. El era cunoscut coloniştilor ca „domnul Van der School", iar alteori după denumirea flatantă, deşi incorectă, de „germanul", sau „avocatul cinstit".

Nu dorim să-i inducem în eroare pe cititorii noştri cu privire la caracterul personajelor noastre. De aceea simţim nevoia să precizăm că adjectivul din porecla de mai sus a domnului Van der School era folosit cu o referinţă directă la substantiv. Nu este nevoie să le amintim prietenilor noştri mai corecţi că orice merit de pe lumea aceasta este comparativ. Şi dorim să le arătăm, o dată pentru totdeauna, că, ori de câte ori este vorba de trăsături de caracter, se subînţelege că vrem să spunem „în aceste circumstanţe".

Tot restul zilei, judecătorul a rămas închis în cameră cu vărul şi avocatul său şi, cu excepţia fiicei sale, nu a mai primit pe nimeni în apartament. El nu i-a vorbit Elizabethei decât foarte puţin despre supărarea care îl apăsa, pentru că a văzut cum chipul ei inteligent se întunecă de tristeţe şi îşi pierde acea veselie optimistă pe care o dovedise cu puţin înainte. În acea zi, tânărul Edwards, un observator atent şi mirat al schimbării bruşte pe care o suferiseră capetele familiei, a văzut o lacrimă brăzdând obrazul Elizabethei şi ochii inundaţi de o blândeţe pe care chipul ei nu o avusese întotdeauna.

— Aţi primit cumva veşti proaste, domnişoară Temple?, o întrebă, iar vocea sa trăda un interes care o făcu pe Louisa Grant să-şi ridice privirea din lucrul său de mână atât de repede, încât ea însăşi roşi. Dacă tatăl dumneavoastră, aşa cum bănuiesc, ar avea nevoie de un reprezentant într-un loc îndepărtat, mi-aş oferi serviciile. Şi am crezut că acest lucru v-ar alina.

— Fără îndoială că am primit veşti proaste, răspunse Elizabeth. Şi cred că tatăl meu va fi nevoit să plece de acasă pentru o scurtă perioadă, doar dacă aş putea să-l conving să-i încredinţeze vărului Richard acele afaceri. Dar, în acest moment, şi absenţa lui din ţară ar fi nepotrivită.

Tânărul se opri pentru o clipă şi, în timp ce îi răspundea, sângele i se adună încet spre tâmple:

— Dacă problema ar fi de aşa natură încât să o pot îndeplini eu...

— Problema este de aşa natură încât nu poate fi dezvăluită decât unei persoane pe care o cunoaştem bine, unul dintre noi...

— Dar fără îndoială că mă cunoaşteţi, domnişoară Temple!, adăugă el cu o căldură pe care arareori o manifesta, dar pe care nu o putea controla în unele dintre momentele sale de sinceritate. Sunt încă un străin, după ce am trăit cinci luni sub acoperişul dumneavoastră?

Elizabeth era, de asemenea, ocupată cu lucrul său de mână, îşi înclină capul într-o parte, ca şi cum şi-ar fi aranjat muselina. Dar a scuturat din mână, iar obrazul i s-a colorat şi mai tare, ochii i s-au uscat deodată, neputându-şi masca interesul. Apoi spuse:

— Cât de bine vă cunoaştem, domnule Edwards?

— Cât de bine!, repetă tânărul, uitându-se la cea care îi vorbise, apoi la chipul blând al Louisei, pe care citi, de asemenea, o mare curiozitate. Cât de bine! Am fost locatarul dumneavoastră atâta vreme şi nu mă cunoaşteţi?

Elizabeth îşi întoarse uşor capul din poziţia lui înclinată şi expresia ei de tulburare care se amestecase cu un interes vădit se transformă în zâmbet:

— Bineînţeles că vă cunoaştem, domnule! Vă numiţi Oliver Edwards. Înţeleg că i-aţi spus prietenei mele, domnişoara Grant, că sunteţi originar din...

— Elizabeth!, exclamă Louisa, roşind până în vârful urechilor şi tremurând ca varga. Nu aţi înţeles bine, dragă domnişoară Temple! N-n-nu a fost vorba decât de nişte împrejurări. În plus, de ce i-am reproşa domnului Edwards că este rudă cu indienii? În ce fel suntem noi mai buni? Cel puţin eu, fiica unui preot sărac şi nestatornic.

Elizabeth scuturâ din cap cu îndoială şi chiar începu să râdă, dar nu răspunse nimic. Numai în momentul în care observă melancolia de pe chipul prietenei sale, care se gândea la sărăcia şi muncile grele ale tatălui său, continuă:

— Nu, Louisa, smerenia ta te face să exagerezi. Nimeni nu-i poate fi superior fiicei unui preot. Nici chiar eu sau domnul

Edwards nu-ţi putem fi egali decât dacă dumnealui nu este rege în secret, adăugă ea, zâmbind din nou.

— Un servitor umil al regelui regilor nu poate fi mai prejos de nimeni pe acest pământ, domnişoară Temple, spuse Louisa. Dar onorurile sale îi aparţin. Eu nu sunt decât copilul unui om sărac şi lipsit de prieteni şi nu pot avea vreun alt merit. Atunci de ce să mă simt superioară domnului Edwards doar pentru că el este o rudă foarte-foarte îndepărtată a lui John Mohegan?

Moştenitoarea şi tânărul au schimbat câteva priviri pline de semnificaţii, pentru că, apărându-i antecesorii, Louisa trăda neplăcerea cu care ea însăşi recunoştea legătura tânărului cu bătrânul războinic. Dar niciunul nu schiţă vreun zâmbet, deşi observaseră simplitatea tovarăşei lor.

— Dacă mă gândesc bine, trebuie să recunosc că situaţia mea aici este puţin echivocă, spuse Edwards. Deşi s-ar putea spune că am cumpărat-o cu sângele meu.

— Şi chiar cu sângele unuia dintre stăpânii dintâi ai pământului, strigă Elizabeth, care în mod evident nu avea încredere în presupusa lui origine aborigenă.

— Înfăţişarea mea poartă semnele rasei indiene atât de clar? Sunt oacheş, dar nu chiar aşa de roşu – nu mai mult decât în mod normal.

— Ba chiar mai roşu decât alţii, mai ales acum.

— Sunt sigură, domnişoară Temple, că nu v-aţi uitat prea bine la domnul Edwards, strigă Louisa. Nu are ochi la fel de negri ca Mohegan sau chiar ca ai dumneavoastră. Şi nici părul.

— Atunci mi-ar fi foarte uşor să revendic eu însămi aceeaşi ascendenţă. Ar fi o mare uşurare pentru mine să ştiu că este aşa, pentru că trebuie să recunosc că îmi pare foarte rău când îl văd pe bătrânul Mohegan cum cutreieră aceste pământuri ca o fantomă a unuia dintre foştii lui stăpâni şi simt că eu nu am dreptul de a le poseda.

— Chiar aşa?, strigă tânărul, atât de vehement, încât le uimi pe cele două tinere.

— Chiar aşa, într-adevăr!, răspunse Elizabeth, după acel moment de surprindere. Dar ce pot face? Ce poate face tatăl meu? Dacă i-am oferi bătrânului o locuinţă şi un mijloc de a se întreţine, modul lui de a gândi l-ar face să ne refuze. Şi nici

noi nu suntem atât de naivi încât să ne dorim să transformăm aceste ferme şi luminişuri în terenuri de vânătoare, după cum ar vrea Ciorap-de-Piele.

— Aveţi dreptate, domnişoară Temple, spuse Edwards. Într-adevăr, ce aţi putea face? Dar sunt convins de un lucru pe care cu siguranţă veţi dori să-l faceţi, atunci când veţi deveni stăpâna acestor frumoase văi. Să vă folosiţi averea gândindu-vă şi la săraci şi să fiţi generoasă cu nevoiaşii. Într-adevăr, nu aţi putea face mai mult.

— În mod cert, asta ar însemna foarte mult, spuse Louisa, zâmbind la rândul ei. Dar fără îndoială că ar putea exista cineva care să împiedice acest demers.

— Nu voi refuza să mă căsătoresc, ca o fată prostuţă care numai la asta visează de dimineaţă până seara. Dar aici sunt o călugăriţă şi nici măcar nu am depus jurământ de celibat. Unde să găsesc eu un soţ în pădurile acestea?

— Nu prea e nimeni, domnişoară Temple, spuse Edwards repede. Nu e nimeni care să aibă dreptul să aspire la mâna dumneavoastră şi ştiu că veţi aştepta până când va apărea cineva care să fie pe potrivă. Sau veţi muri aşa cum aţi trăit: iubită, respectată şi admirată de toţi cei care vă cunosc.

Tânărul părea să fie convins că spusese tot ce politeţea îl obliga să spună, pentru că se ridică şi, luându-şi pălăria, se repezi afară din cameră. Poate că Louisa considera că el vorbise mai mult decât ar fi trebuit, pentru că a suspinat, aproape imperceptibil, şi s-a aplecat din nou asupra lucrului. Este posibil însă ca domnişoara Temple să-şi fi dorit ca el să fi spus mai multe, pentru că ochii ei au rămas aţintiţi un minut asupra uşii pe care ieşise tânărul. Îi aruncă o privire fugară prietenei sale şi apoi lunga tăcere care urmă dovedi cât de interesantă poate fi conversaţia dintre două fete mai tinere de optsprezece ani şi un tânăr de douăzeci şi trei.

Prima persoană pe care domnul Edwards a întâlnit-o în momentul în care s-ar putea spune că mai degrabă se năpustea decât ieşea afară din casă a fost avocatul scund şi îndesat care ducea sub braţ un maldăr voluminos de hârtii; o pereche de ochelari verzi pe nas cu încă o pereche de lentile în lateral, de

parcă ar fi vrut să-şi multiplice puterea de a descoperi fraude cu ajutorul unor organe de vedere adiţionale.

Domnul Van der School era un om bine educat, dar cam greu de cap, ceea ce îl făcea să fie foarte prevăzător cu ceea ce spunea şi făcea. Suferise mult din cauza ciondănelilor pe care le avusese cu colegii săi de breaslă mai isteţi, care se formaseră în tribunalele din est şi care supseseră viclenie de la sânul mamelor lor. Precauţia acestui domn era evidentă după felul în care se purta: era metodic şi punctual, dar şi foarte timid. În cuvântările sale, făcea paranteze cu nemiluita, lăsându-şi adesea ascultătorii să descopere ei singuri semnificaţiile.

— Bună dimineaţa, domnule Van der School, spuse Edwards. Se pare că avem o zi încărcată la conac.

— Bună dimineaţa, domnule Edwards (dacă acesta este numele dumneavoastră – pentru că, din moment ce sunteţi un străin, nu avem o altă dovadă decât propria dumneavoastră declaraţie –, pe care înţeleg că l-aţi spus domnului judecător Temple). Bună dimineaţa, domnule. Pare să fie o zi plină (dar unui om discret ca dumneavoastră nu trebuie să i se spună – pentru că fără îndoială aţi descoperit singur că aparenţele înşală adesea) la conac.

— Aveţi acte importante care trebuie copiate? Vă pot ajuta în vreun fel?

— Am acte (aşa cum fără îndoială că vedeţi – pentru că aveţi ochi tineri – după realitatea obiectivă) care trebuie copiate.

— Ei bine, atunci vă însoţesc în biroul dumneavoastră şi vă rog să mi le daţi pe cele mai urgente. Dacă este grabă, le voi termina până diseară.

— Mă voi bucura întotdeauna, domnule, să vă primesc în biroul meu (după cum vă obligă slujba dumneavoastră – nu că ar fi obligatoriu să primeşti pe cineva în locuinţa ta [decât dacă eşti dispus la aşa ceva] care este un castel – şi aşa cum este politicos), sau în orice alt loc. Dar actele sunt strict confidenţiale (şi, în consecinţă, nimeni nu le poate citi, decât dacă mi se cere aşa ceva, la ordinele solemne ale judecătorului Temple) şi sunt de nevăzut pentru orice ochi, cu excepţia celor ale căror datorii (şi mă refer la datorii asumate) le impun asta.

— Atunci, domnule, din moment ce nu vă pot fi de folos, vă doresc încă o dată o dimineaţă frumoasă. Dar vă rog să nu uitaţi că nu am nimic de făcut acum şi v-aş ruga să-i transmiteţi judecătorului Temple că-i ofer serviciile mele şi pot merge în orice parte a lumii, numai... numai să nu fie prea departe de Templeton.

— Îi voi transmite toate acestea, domnule, în numele dumneavoastră (şi cu calificările dumneavoastră), ca un mesager. O dimineaţă bună, domnule. Dar opriţi procedura, domnule Edwards (aşa-numit), pentru moment. Doriţi să-i transmit oferta de a călători ca pe un contract final (pentru care recompensele se primesc la o dată ulterioară – prin avansarea unor sume –, ceea ce ar obliga ambele părţi) sau ca o oferire a serviciilor pentru care se vor plăti compensaţii (în funcţie de o înţelegere viitoare dintre cele două părţi) la îndeplinirea condiţiilor?

— În fine, în fine... judecătorul pare supărat, şi eu aş dori să-l ajut, spuse Edwards.

— Aveţi o motivaţie bună, domnule (conform aparenţelor – care sunt adesea înşelătoare –, după primele mele impresii), ceea ce vă onorează. Voi menţiona dorinţa dumneavoastră, tinere domn (aşa cum păreţi acum), şi vă voi comunica răspunsul până astăzi la cinci după-amiază (cu ajutorul lui Dumnezeu), dacă îmi veţi oferi ocazia.

Ambiguitatea situaţiei şi a persoanei domnului Edwards făcuse din el un obiect al suspiciunilor exagerate ale avocatului, dar tânărul era prea obişnuit cu discuţii la fel de echivoce şi precaute pentru ca acest dialog să-l dezguste. Îşi dădu seama că avocatul dorea să ascundă natura problemelor pentru care venise, chiar şi secretarului personal al judecătorului Temple. Şi ştia prea bine că era greu să înţeleagă ce voia să spună domnul Van der School, mai ales atunci când acesta dorea să fie cât mai clar şi să nu uite niciun gând. Îşi dădu seama că avocatul se străduia să evite orice abordare care ar fi putut să semene cu o interogare. S-au despărţit la poartă, de unde avocatul s-a îndreptat cu un aer grăbit şi important către birou, ţinându-şi mâna dreaptă încleştată cu hotărâre pe maldărul de hârtii.

Cred că este deja evident pentru toţi cititorii noştri că tânărul avea o prejudecată adâncă şi neobişnuită împotriva

judecătorului. Dar, din anumite cauze, simţea acum un puternic interes pentru sentimentele pe care stăpânul său le avea şi pentru cauza secretă a supărării sale. Rămase pe loc, uitându-se lung în urma avocatului până când acesta a închis uşa în urma lui şi a pachetului pe care îl ducea. Apoi se reîntoarse încet spre clădire şi încercă să treacă peste aceste curiozităţi, dedicându-se treburilor sale obişnuite de birou.

Când judecătorul apăru iar în mijlocul familiei sale, veselia lui caracteristică era umbrită de un soi de melancolie, care îi întunecă fruntea zile la rând. Numai rapiditatea cu care se instalase noul anotimp reuşi să-l scoată din apatia lui temporară şi, odată cu vara, s-a reîntors şi zâmbetul lui.

Plantele, pe care o primăvară prelungită le menţinuse atâta vreme în stare de germinaţie, au crescut incredibil de repede, sub efectul căldurii din acele zile şi al repetatelor averse călduţe. Iar copacii se făleau cu fiecare nuanţă de verde pe care pădurea americană o cunoştea. Mlaştinile din zonele defrişate se ascundeau deja sub grâul care se ondula în fiecare bătaie a vântului, lucind şi schimbându-şi nuanţa precum catifeaua.

În tot acel timp în care judecătorul a fost deprimat, domnul Jones se abţinu cu delicateţe să-i vorbească despre o problemă care se apropia cu fiecare oră mai mult de inima şerifului. După cum ne dăm seama după frecvenţa conferinţelor sale private din bufetul „Dragonului neînfricat" cu bărbatul pe care l-am prezentat în aceste pagini drept Jotham, chestiunea devenea şi foarte importantă.

În cele din urmă, şeriful îndrăzni să aducă iar în discuţie acel subiect. Astfel că, într-o seară de la începutul lui iulie, Marmaduke i-a promis să-şi dedice ziua următoare excursiei plănuite.

Capitolul 26

Vorbeşte, dragă tată,
Cuvintele tale sunt ca brizele de vest.

MILMAN

Era o dimineaţă blândă şi liniştită, când Marmaduke şi Richard şi-au încălecat caii şi au început expediţia care stăruise atâta vreme în gândurile celui din urmă. În acelaşi moment, Elizabeth şi Louisa au apărut în hol, costumate pentru o plimbare pe jos.

Domnişoara Grant purta pe cap o pălărie mică şi simplă, din mătase verde, iar ochii ei lipsiţi de îngâmfare priveau pe sub borurile acesteia cu aceeaşi indiferenţă care îi caracteriza întreaga apariţie. În schimb, Elizabeth se plimbă prin camera spaţioasă a tatălui său cu un pas hotărât, de stăpână, ţinând în mână una dintre panglicile pălăriei ţigăneşti care trebuia să-i ascundă buclele lucioase a căror bogăţie îi încadra fruntea.

— Cum? Pleci la plimbare, Bess?, strigă judecătorul, care se opri un moment pentru a zâmbi cu dragoste paternă frumuseţii şi feminităţii fiicei sale. Să nu uiţi că în luna iulie este foarte cald, copila mea. Şi să nu te avânţi mai departe decât te poţi întoarce până la amiază. Unde îţi este umbrela, fată dragă? O să-ţi pierzi strălucirea părului în soarele acesta şi din cauza brizei de sud, dacă nu ai mare grijă de el.

— Atunci mi-aş onora şi mai mult rudele, răspunse fata zâmbind. Vărul Richard are nişte bujori în obraji pe care i-ar invidia orice doamnă. Acum ne asemănăm atât de puţin încât niciun străin nu şi-ar putea da seama că „suntem copiii a două surori".

— Vrei să spui „nepoţii" vară Bess, spuse şeriful. Dar să mergem, domnule judecător. Timpul şi refluxul nu aşteaptă pe nimeni. Dacă îmi urmezi sfatul, domnule, în douăsprezece luni îi vei face fiicei tale o umbrelă din şalul ei din păr de cămilă şi vei putea să-i pui ramă de argint. Eu nu vreau nimic pentru mine, vere Duke. Te-ai dovedit deja un bun prieten. În plus, orice îmi aparţine îi va reveni lui Bess într-una dintre zilele acestea triste. Aşa că e acelaşi lucru, dacă le moşteneşte de la tine sau de la mine. Dar avem de călătorit o zi întreagă, domnule. Aşa că fie plecăm acum, fie descaleci în acest moment şi-mi spui că nu mai mergi.

— Răbdare, ai răbdare, Dickon, răspunse judecătorul, verificându-şi calul şi întorcându-se către fiica sa. Dacă vrei să mergi pe munte, draga mea, să nu intri chiar până în inima pădurii. Te rog stăruitor, pentru că, deşi ţie nu-ţi este teamă de consecinţe, ar putea fi chiar periculos.

— Cred că nu în acest anotimp, domnule, spuse Elizabeth, deoarece trebuie să vă mărturisesc că eu şi Louisa doream să ne plimbăm pe dealuri.

— Mai puţin acum decât iarna, draga mea, dar tot ar putea fi primejdios dacă te-ai avânta prea departe. Deşi eşti aşa de hotărâtă, semeni prea mult cu mama ta pentru a nu fi la fel de prudentă ca ea.

Apoi tatăl şi-a întors cu greu privirea de la fiica sa şi a ieşit încet pe poartă, însoţit de şerif, dispărând în cele din urmă printre casele satului.

În timpul acestui scurt dialog, tânărul Edwards asculta cu atenţie, cu o undiţă în mână. Ziua frumoasă îl ademenise şi pe el afară din casă, pentru a face câteva exerciţii plăcute de mişcare în aer liber. Pe când călăreţii ieşeau pe poarta conacului, el se apropie de cele două tinere, care se îndreptau deja spre stradă; se pregătea să li se adreseze, în momentul în care Louisa s-a oprit şi a rostit repede:

— Domnul Edwards doreşte să ne vorbească, Elizabeth.

Domnişoara Temple se întoarse politicoasă, dar cam rece către tânăr, ceea ce ştirbi din libertatea cu care acesta din urmă ar fi fost tentat să li se adreseze.

— Tatălui dumneavoastră nu-i place să ştie că vă plimbaţi singure pe aceste dealuri. Dacă mi-aţi permite, m-aş oferi să vă asigur protecţia.

— Tatăl meu l-a ales pe Oliver Edwards ca reprezentant al dorinţelor sale?, îl întrerupse.

— Doamne Dumnezeule! M-aţi înţeles greşit. Ar fi trebuit să spun că este îngrijorat sau deranjat de acest lucru. Eu sunt servitorul dumnealui, domnişoară Temple, şi, în consecinţă, şi al dumneavoastră. Vă mai spun încă o dată că, dacă veţi dori, îmi voi schimba undiţa cu o puşcă pentru păsări şi voi sta aproape de dumneavoastră pe munte.

— Vă mulţumesc, domnule Edwards, dar acolo unde nu există niciun fel de pericol, nu e necesară nici protecţie. Încă nu e nevoie să ne plimbăm pe aceste dealuri însoţite de o gardă de corp. Şi dacă trebuie să fim totuşi apărate de vreun pericol, îl avem pe... Brave. Vino aici, nobilul meu Brave!

Mastiful enorm despre care am mai vorbit a ieşit din coteţ, căscând botul, răsfăţându-se şi întinzându-se leneş.

— Vino, dragă Brave!, îl strigă din nou stăpâna. Odată l-ai servit bine pe stăpânul tău, acum să vedem cum îţi îndeplineşti datoria faţă de fiica lui.

Câinele dădu din coadă de parcă ar fi înţeles ce zicea, merse ţanţoş până la ea, se aşeză şi privi spre chipul ei, cu o inteligenţă aproape la fel de mare precum cea care lumina chipul frumos al fetei.

Ea vru să iasă pe poartă, dar se opri după câţiva paşi şi adăugă pe un ton împăciuitor:

— V-aţi face un serviciu la fel de mare şi presupun că mai plăcut pentru dumneavoastră, dacă aţi aduce unul dintre bibanii dumneavoastră favoriţi pentru cină.

Îi întoarse spatele oarecum indiferentă la modul în care tânărul va suporta această respingere. Louisa, în schimb, se uită de câteva ori înapoi şi spuse:

— Mă tem, Elizabeth, că l-am supărat pe Oliver. A rămas exact în locul în care l-am lăsat, sprijinindu-se în undiţă. Poate că ne consideră nişte îngâmfate.

— Are dreptate, exclamă domnişoara Temple, de parcă s-ar fi trezit dintr-un gând profund. Atunci, are dreptate. Suntem

prea mândre pentru a accepta asemenea atenţii din partea unui tânăr a cărui situaţie este echivocă. Cum adică! Să-l facem însoţitorul nostru în plimbări? O fi mândrie, Louisa, dar este mândrie feminină!

Louisa l-a zărit pentru ultima dată pe Oliver cu câteva minute înainte ca acesta să abandoneze poziţia distrată în care se găsea. A murmurat rapid ceva incoerent şi, aruncându-şi undiţa peste umăr, a ieşit cu paşi mari pe poartă; a mers de-a lungul uneia dintre străzile satului, până ajunse la lac, având aerul unui adevărat împărat. În acest loc erau ţinute bărcile pentru folosul personal al judecătorului Temple şi al familiei sale. Tânărul se aruncă într-o luntre uşoară şi, apucând vâslele cu braţele sale puternice, traversă lacul spre cabana lui Ciorap-de-Piele. După ce a vâslit vreun sfert de milă, gândurile i-au fost mai puţin amare. Şi când văzu cum alunecă pe lângă el arbuştii care se întindeau de-a lungul malului din faţa locuinţei lui Natty, ca şi cum mişcările lui le-ar fi dat puterea de a se deplasa, tânărul îşi eliberă mintea de acele gânduri. Este foarte posibil ca un om cu o bună educaţie ca el să fi reflectat atunci adânc la motivaţia care stătuse la baza deciziei domnişoarei Temple. Şi este foarte sigur că, dacă această presupunere era adevărată, în loc să scadă, Elizabeth a crescut în ochii domnului Edwards.

A scos vâslele din apă şi barca a ajuns până la mal, unde rămase agitându-se uşor în valurile pe care singură le stârnise. Apoi tânărul, după ce a aruncat o privire precaută şi cercetătoare în jur, îşi duse un mic fluier la buze şi scoase un sunet lung şi ascuţit, care îşi găsi ecoul între stâncile din spatele cabanei. La auzul acestuia, câinii lui Natty s-au repezit afară din cuştile lor de scoarţă şi au început să urle prelung şi jalnic, sărind de parcă ar fi înnebunit pe jumătate, deşi zgărzile din piele de căprioară cu care erau legaţi îi cam jena.

— Taci, Hector, taci!, spuse Oliver, ducându-şi iar fluierul la buze şi scoţând sunete încă şi mai ascuţite decât prima dată.

Nu a primit niciun răspuns, pentru că toţi câinii se reîntorseseră în cuşti la auzul vocii lui.

Edwards a tras prova bărcii pe mal şi, după ce debarcă, urcă pe plajă şi se apropie de uşa cabanei. Descuie repede toate lacătele

şi intră, închizând uşa în urma lui. În locul acela retras totul era la fel de liniştit de parcă omul nu ar fi pus niciodată piciorul în sălbăticia aceea. Se auzeau zgomotele abia perceptibile ale ciocanelor, care băteau tot timpul în sat, dincolo de apă. Câinii se ghemuiseră în vizuinele lor, mulţumiţi că numai unul dintre cei privilegiaţi îndrăznise să se apropie de pământul interzis.

După un sfert de oră, tânărul reapăru în prag, încuie uşa la loc şi le vorbi dulăilor cu blândeţe. La auzul unei voci binecunoscute, aceştia au ieşit din adăpostul lor, iar căţeaua a sărit pe el, scâncind şi lătrând de parcă l-ar fi implorat pe Oliver să-i dea drumul din închisoare. Bătrânul Hector părea că adulmecă ceva în vântul slab şi scoase un urlet lung, care se putea auzi de la o milă depărtare.

— Ha, ce miroşi, bătrâne veteran al munţilor?, strigă Edwards. Dacă e o bestie, este una îndrăzneaţă. Dacă e om, atunci e unul de-a dreptul nesăbuit.

Sări peste vârful unui pin care căzuse aproape de marginea cabanei şi urcă un deluşor care apăra cabana spre sud, unde zări ţinuta protocolară a lui Hiram Doolittle, chiar când acesta dispărea printre arbuşti, cu o rapiditate care nu-i era caracteristică arhitectului.

— Ce o fi făcând individul pe-aici?, murmură Oliver. Nu prea ar avea ce să caute în zonă, doar dacă nu e mânat de curiozitatea care pare să fie o boală specifică locuitorilor din aceste meleaguri împădurite. Dar mă voi păzi de acum înainte, deşi câinii lor s-ar putea să le placă faţa aia urâtă şi să-l lase să treacă.

Tânărul se întoarse la uşă şi, în timp ce îşi rostea cu glas tare gândurile, termină de încuiat, trecând un mic lanţ printr-un belciug şi asigurându-l apoi cu un lacăt.

— Este un avocat chiţibuşar şi fără îndoială că ştie ce înseamnă intrarea prin efracţie în casa altcuiva.

Părea satisfăcut de acest aranjament şi începu să vorbească iarăşi cu câinii. Coborî pe mal, îşi lansă barca şi se îndepărtă spre mijlocul lacului, vâslind necontenit.

Existau câteva porţiuni ale lacului Otsego renumite pentru numărul mare de bibani. Una dintre ele se găsea aproape vizavi de cabană, iar o alta, încă şi mai faimoasă, sub

sprânceana muntelui, la aproape o milă şi jumătate depărtare, în amonte, de aceeaşi parte a lacului cu cabana. Oliver Edwards se îndreptă cu mica lui luntre către prima dintre ele şi rămase un minut, nehotărându-se dacă să stea aici, cu ochii aţintiţi spre uşa cabanei, sau să plece către celălalt punct, pentru a prinde un peşte mai bun. În timp ce privea în jurul său, văzu micuţa canoe de scoarţă, deschisă la culoare, a vechilor lui tovarăşi, plutind pe apă şi ducând două siluete, pe care le recunoscu imediat ca fiind ale lui Mohegan şi Ciorap-de-Piele. Se hotărî rapid şi se îndreptă spre locul unde pescuiau prietenii lui; legă apoi barca de canoea uşoară a indianului.

Bătrânul îl salută pe Oliver dând din cap, fără să-şi scoată undiţa din apă sau să întrerupă vreun moment ceea ce făcea atunci. Edwards puse momeală în cârlig şi îl aruncă în lac, într-o tăcere absolută.

— Te-ai oprit la *wigwam* când ai trecut cu barca, băiete?, îl întrebă Natty.

— Da, şi era totul în siguranţă. Dar tâmplarul şi judecătorul ăla de pace, domnul Doolittle, umbla prin pădure. Am asigurat uşa înainte să plec de la cabană şi cred că e prea laş ca să se apropie de câini.

— N-aş putea spune prea multe în apărarea omului acesta, spuse Natty în timp ce scotea un biban din apă şi punea iar momeală în cârlig. Vrea foarte tare să intre în cabană şi a mers până acolo încât mi-a cerut în faţă aşa ceva. Dar l-am amânat, evitând să-i spun ceva sigur, pentru că nu e cine ştie ce înţelept ca Solomon. Asta se întâmplă dacă ai atâtea legi pe care un asemenea om le poate interpreta după cum vrea el.

— Mă tem că este mai degrabă escroc decât nebun. Se foloseşte de omul acela simplu, şeriful. Şi mă tem că are o curiozitate impertinentă, care ne va da încă şi mai mult de furcă.

— Dacă-l mai văd mult împrejurul cabanei, o să-l împuşc, băiete, zise simplu Ciorap-de-Piele.

— Nu, nu, Natty. Trebuie să respecţi legea, spuse Edwards. Altfel, o să dai de belea. Şi asta ar însemna că noi toţi am avea parte de zile şi de veşti proaste.

— Chiar aşa, băiete?, exclamă vânătorul, ridicându-şi privirea care exprima un interes prietenesc faţă de tânăr. Ai sânge adevărat în vene, domnule Oliver. Şi o să susţin asta şi în faţa judecătorului sau în orice tribunal din ţară. Ce zici, John, am dreptate sau nu? Nu-i aşa că băiatul acesta este loial şi are sânge adevărat în el?

— Este un delaware pursânge, spuse Mohegan. Şi este şi fratele meu. Tânărul Vultur este curajos şi va deveni căpetenie. Nu se poate întâmpla nimic rău.

— Bine, bine, strigă tânărul pierzându-şi răbdarea. Nu mai spuneţi nimic despre asta, prieteni. Chiar dacă nu sunt aşa cum, cu bunătate, spuneţi voi, vă puteţi baza pe mine toată viaţa, atât în bogăţie, cât şi în sărăcie. Hai să vorbim despre altceva.

Bătrânii vânători i-au respectat dorinţele, care păreau mai degrabă porunci pentru ei. S-au cufundat în tăcere pentru un scurt moment, timp în care fiecare dintre ei îşi continuă treaba cu cârligul şi cu undiţa. Edwards probabil simţi că era datoria lui să înceapă iar conversaţia şi rosti repede cu aerul unui om care ştie ce spune:

— Ce frumos este lacul, atât de liniştit şi de lucios! L-ai văzut vreodată mai calm şi neted decât acum, Natty?

— Ştiu apele lui Otsego de patruzeci şi cinci de ani, spuse Ciorap-de-Piele. Şi pot să spun că nu mai e altul în ţară atât de curat primăvara şi care să aibă atâta peşte. Da, da, odată locuiam numai eu în aceste regiuni şi eram chiar foarte fericit. Aveam destul vânat, cât îmi dorea inima. Şi nu mai venea nimeni pe aceste pământuri decât dacă era vorba de vreun grup de vânători delawari sau vreunul dintre hoţii ăia de iroquois plecaţi în recunoaştere cu puşca. Se adăugau câţiva francezi care pândeau prin câmpii mai departe, spre vest, şi care s-au căsătorit cu femei indiene. Şi mai erau şi câţiva dintre irlandezii ăia avari, din valea Cherry, care veneau pe lac şi îmi împrumutau canoea pentru a prinde peşte pentru masă sau încercau să prindă un păstrăv american cu ostia. Dar, în general, era un loc vesel şi nu prea mă deranja nimeni pe atunci. John ştie despre toate astea pentru că mai dădea şi el o raită pe aici.

Auzindu-şi numele, Mohegan îşi întoarse faţa neagră şi îşi exprimă acordul gesticulând cu mâna puţin în faţă, apoi spuse în limba delawarilor:

— Pământul era al oamenilor mei. I l-am dăruit fratelui meu, Cel-care-mănâncă-foc. Şi ceea ce dăruiesc delawarii durează atâta vreme cât curg apele. Ochi-de-Corb a fumat la consiliu, pentru că îl iubim.

— Nu, nu, John, spuse Natty. Nu eram căpetenie, nu ştiam carte deloc şi eram alb. Dar atunci era un teren bun de vânătoare, băiete, şi ar fi fost şi acum la fel dacă nu apăreau bogăţia lui Marmaduke Temple şi cărările întortocheate ale legii.

— Trebuie să fi fost într-adevăr tare frumos, dar trist, să hoinăreşti prin aceşti munţi şi de-a lungul acestei ape minunate fără să întâlneşti vreun suflet care să îţi vorbească sau care să te mâhnească, spuse Edwards.

Privirile lui rătăceau asupra malurilor şi a dealurilor, acolo unde luminişurile înveseleau pădurile cu trezirea lor la viaţă, gemând de atâta porumb auriu.

— Nu ţi-am spus că era bine?, întrebă Ciorap-de-Piele. Da, da, atunci când copacii se încărcau de frunze, iar lacul se elibera de orice urmă de gheaţă, parcă era un al doilea paradis. Am străbătut pădurile timp de cincizeci şi trei de ani; îmi sunt ca o casă de peste patruzeci de ani şi pot să spun că un singur loc mi-a rămas în suflet mai mult decât acesta. Dar numai la vedere, nu pentru pescuit sau vânat.

— Şi unde era locul acesta?, întrebă Edwards.

— Unde? Păi sus, în munţii Catskill. Umblam des prin munţi, după piei de lup şi de urs. Odată m-au plătit ca să le aduc câte-un animal împăiat, aşa că mergeam adesea. Pe dealurile alea există un loc unde mă duceam când voiam să văd ştrengăriile lumii, care merită oricând o tibie julită sau un mocasin rupt. Sunt sigur că ştii munţii Catskill, băiete. Trebuie să îi fi văzut în stânga ta când urcai pe râu din York. Şi cred că erau la fel de albaştri ca un cer limpede, susţinând norii cu vârfurile lor, aşa cum fumul se ridică deasupra capului unei căpetenii indiene la un foc de tabără. Uite, acolo mai în spate sunt Vârful Înalt şi Culmea Rotundă, ca nişte părinţi înconjuraţi de copii, pentru că se înalţă deasupra tuturor

celorlalte dealuri. Dar locul la care mă refer este chiar lângă râu, acolo unde una dintre creste iese puţin în afară faţă de celelalte şi unde stâncile sunt atât de neregulate, pe distanţă de vreo sută de picioare, încât cineva care stă pe margine trebuie să fie destul de nebun să creadă că poate să sară din vârf până jos.

— Ce vezi când ajungi acolo?, întrebă Edwards.

— Tot ceea ce s-a creat, spuse Natty, afundând capătul undiţei în apă şi descriind un cerc în jurul lui cu mâna. Eram pe dealul acela când Vaughan a ars oraşul Sopus anul trecut. Şi am mai zărit şi vapoarele venind din regiunile muntoase la fel de bine cum văd gabara aceea plutind pe Susquehanna, deşi vasul era de douăzeci de ori mai departe decât aceasta. Puteam să observ râul pe o lungime de şaptezeci de mile, ca pe o aşchie prinsă sub picior, deşi erau opt mile lungi până la mal. Am fost şi pe dealurile din regiunea Hampshire, unde, de pe malurile abrupte, ochiul putea să cuprindă toată creaţia lui Dumnezeu sau ceea ce făcuse omul – ştii că indienii m-au numit după vederea mea bună, băiete. Şi de pe platforma din vârful muntelui am văzut adesea locul unde se află Albany. Cât despre Sopus, în ziua în care trupele regale au ars oraşul, părea că fumul era aşa de aproape, încât mi s-a părut că aud ţipetele femeilor.

— O asemenea privelişte trebuie să fi meritat tot efortul.

— Dacă un om se simte mulţumit sufleteşte atunci când se află la aproape o milă în văzduh şi are la picioarele sale fermele şi casele oamenilor, iar râurile par nişte mici brâuri şi munţii mai mari decât dealul Viziunii seamănă cu nişte şiruri de iarbă verde sub tine, atunci locul acesta o să-l satisfacă. Când am venit prima dată să locuiesc în munţi, aveam nişte momente de slăbiciune când mă simţeam foarte singur; atunci mergeam pe munţii Catskill şi rămâneam câteva zile pe dealul acela, privind obiceiurile oamenilor. Dar de mulţi ani nu am mai simţit nevoia să fac aşa ceva; în plus, am îmbătrânit prea tare pentru a mă mai putea urca pe stâncile colţuroase. Dar la vreo două mile dincolo de acea colină există un loc care, în ultimul timp, îmi place mai mult decât munţii, pentru că este acoperit de copaci şi de arbuşti.

— Şi unde e locul acesta?, întrebă Edwards, pentru că descrierea simplă a vânătorului îi stârnise curiozitatea.

— Păi, e o cascadă unde apa a două iazuri, foarte apropiate unul de celălalt, iese din albie şi curge peste stânci spre vale. Râul e destul de puternic pentru a întoarce roata unei mori, dacă ceva atât de inutil ar fi de dorit în sălbăticie. Dar mâna care a schimbat cursul apei de la cascadă n-ar fi făcut niciodată o moară. Apa care curge de acolo coteşte de multe ori printre stânci, mai întâi domoală, că ar putea să înoate în ea şi un păstrăv, apoi se precipită şi aleargă asemenea unui animal care vrea să facă o săritură lungă. Ajunge în locul în care munţii se despart, precum copita despicată a unei căprioare, lăsând o scobitură adâncă în care să alunece pârâul. Prima pantă este la vreo două sute de picioare; în cădere, apa seamănă cu fulgii de zăpadă spulberată. Acolo, apa se adună din nou pentru a porni mai departe şi clipoceşte pe o lungime de peste cincizeci de picioare, pe o stâncă plată, căzând apoi din prag în prag încă o sută de picioare, întorcându-se în toate direcţiile, străduindu-se să iasă din scobitură, până ce ajunge în cele din urmă în câmpie.

— N-am mai auzit de locul acesta până acum, nu e menţionat în nicio carte.

— N-am citit o carte în viaţa mea, spuse Ciorap-de-Piele. Şi de unde să ştie un om care a trăit în oraşe şi pe la şcoli despre minunile pădurii? Nu, nu, băiete. Pârâul acesta aşa de mic se strecoară printre dealuri de când El a făcut lumea şi nu cred că l-au văzut nici măcar şase oameni. Stânca pare construită cu precizia unui zidar, semicirculară pe ambele părţi ale cascadei, şi se înclină cam cincizeci de picioare deasupra bazei. Aşa că, atunci când stăteam la picioarele primei pante, iar câinii mei au alergat în peştera din spatele perdelei de apă, nu păreau mai mari decât nişte iepuri. Dacă mă întrebi pe mine, băiete, este cel mai frumos lucru pe care l-am văzut în pădure. Numai cei care cutreieră codrii o viaţă întreagă îşi pot da seama cât de des vezi acolo lucrările lui Dumnezeu.

— Şi ce se întâmplă cu apa? În ce direcţie se îndreaptă, privind-o? Aparţine delawarilor?

— Nu, spuse Natty.

— Anan ajunge până la delawari?

— Nu, nu, este o picătură din bătrânul Hudson şi coboară muntele foarte vesel. Am stat pe stânca aceea înclinată ore în şir privind stropii de apă care săreau pe lângă mine; mă gândeam cât timp ar trebui să treacă până când apa aceea, care părea făcută pentru sălbăticie, se va arunca în marea sărată pe care vor pluti vapoare. Este un loc pe care ar trebui să-l celebrăm. Mergi direct în valea de la est de Vârful Înalt, unde toamna mii de acri de pădure, atât în scobitura aceea adâncă, dar şi de-a lungul coastei muntoase, sunt coloraţi ca o mie de curcubee, fără niciun fel de ajutor din partea unei mâini umane şi fără ca voinţa lui Dumnezeu să fi cerut aşa ceva.

— Vorbeşti foarte clar, Ciorap-de-Piele, exclamă tânărul.

— Anan, repetă Natty.

— Amintirea acelei privelişti ţi-a încălzit sângele, bătrâne. Câţi ani au trecut de când te duceai acolo?

Vânătorul nu răspunse, dar îşi apropie urechea de apă şi îşi ţinu respiraţia, ascultând cu atenţie de parcă ar fi auzit un zgomot îndepărtat. În cele din urmă, şi-a ridicat capul şi a spus:

— Dacă nu i-aş fi legat pe câini cu propriile mele mâini, cu o lesă nouă din piele de căprioară, aş putea jura pe Biblie că l-am auzit pe bătrânul Hector urlând în munţi.

— E imposibil, a spus Edwards. N-a trecut nicio oră de când l-am lăsat în cuşca lui.

Până ce tânărul spuse acestea, nişte sunete i-au atras atenţia lui Mohegan. Dar, în ciuda faptului că Oliver era tăcut şi atent, nu putea auzi decât mugetul unor vite în dealurile de vest. Se uită către cei doi bărbaţi în vârstă, la Natty, care stătea aşezat cu mâna la ureche, ca o trompetă, şi la Mohegan, care stătea aplecat în faţă, ţinându-şi degetul arătător ridicat ca şi cum ar fi vrut să solicite atenţia cuiva, şi râse tare de ceea ce el considera a fi zgomote imaginare.

— N-ai decât să râzi dacă vrei, băiete, spuse Ciorap-de-Piele. Dar câinii au scăpat şi acum vânează o căprioară. Nu mă poate înşela nimeni în privinţa asta. Nu aş fi lăsat să se întâmple aşa ceva nici pentru o piele de castor. Nu că mi-ar păsa de lege, dar

căprioarele sunt slăbite în acest sezon şi animalele alea proaste se obosesc pentru o nimica toată. Acum îi auzi?

Edwards tresări, pentru că auzi un urlet puternic, care părea acum mai puţin îndepărtat, de parcă între ei nu se mai interpunea niciun deal, şi care se transforma în nişte ecouri confuze, răsunând printre dealurile pe care câinii le străbăteau. Apoi deveni un hămăit dogit, care răsuna în pădurea de pe malul lacului. Aceste variaţii din lătrăturile celor doi câini s-au succedat uimitor de repede. Şi, în timp ce ochii lui priveau în toate părţile, a observat cum s-au rupt câteva crengi de anin şi de corn, chiar în apropierea lor. În momentul următor, o căprioară frumoasă sări pe malul apei şi se afundă în lac. Auzi imediat un urlet plin. Căţeaua şi Hector au ţâşnit dintre arbuşti, iar cel din urmă se repezi şi el în lac, împingându-şi, neînfricat, pieptul împotriva apei.

Capitolul 27

Atunci când se coboară în şuvoi,
Încearcă doar să-şi piardă urma,
Să-şi scalde trupul lui încins.

THOMSON

Ştiam eu! Ştiam eu!, strigă Natty, atunci când căprioara şi câinii erau aproape. Căprioara a trecut de ei ca vântul, şi bieţii derbedei n-au putut ţine pasul cu ea. Dar trebuie să-i dezvăţ de asemenea obiceiuri, că altfel o să am probleme din cauza lor. Aici! Aici! La mal cu voi, pungaşilor! Mă auziţi? Pleacă de aici, bătrâne Hector, sau te altoiesc cu vergeaua de la armă când te prind!

Câinii cunoşteau vocea stăpânului lor; şi după ce s-au tot învârtit, de parcă n-ar fi dorit să-şi abandoneze urmărirea, au ascultat şi s-au întors în cele din urmă la mal, unde şi-au slobozit urletele în văzduh.

Între timp, căprioara înotase de frică aproape jumătate din distanţa dintre mal şi barcă. Dintr-odată observă că se îndrepta spre un nou pericol. Dar, la auzul vocii lui Natty, îşi încetă înaintarea şi, pentru un moment, păru că se întoarce către mal, ca să sfideze câinii. În cele din urmă şi-a întrerupt înaintarea şi, întorcându-se pentru a doua oară, a luat-o pieziş, către centrul lacului, cu intenţia de a ieşi la malul vestic. În timp ce căprioara trecea înot pe lângă pescari, ridicându-şi botul în aer şi vălurind apa în jurul gâtului său subţire ca pintenul unei galere, Ciorap-de-Piele începea să se simtă tot mai stingher în canoe.

— Ce animal frumos!, exclamă el. Ce coarne are! Ţi-ai putea agăţa toate hainele pe ramurile alea! Ia să mă gândesc: iulie este ultima lună a sezonului în care vânătoarea este interzisă şi carnea cred că e mai bună.

Natty începuse instinctiv să lege capătul interior al frânghiei din barcă, pe care o folosea drept parâmă, de o vâslă. Apoi se ridică brusc în picioare, aruncă această frânghie în apă şi strigă:

— Las-o, John! Las-o să plece! Animalul acesta e prost dacă ne ispiteşte în felul acesta.

Mohegan aruncă legătura bărcii celui tânăr din canoe şi, cu o singură lovitură a vâslei, trimise barca aceea uşoară pe apă ca un meteorit.

— Aşteaptă!, strigă Edwards. Amintiţi-vă ce zice legea, bătrânii mei prieteni. Aici puteţi fi văzuţi uşor din sat şi ştiu că judecătorul Temple este hotărât să pună sub acuzaţie pe toată lumea, indiferent cine ar fi, dacă ucide căprioare în afara sezonului.

Dar protestul lui veni prea târziu. Canoea era deja departe de barca lui şi vânătorii era prea concentraţi asupra urmăririi căprioarei pentru a mai auzi ce spunea Oliver. Căprioara se afla acum la cincizeci de yarzi de urmăritorii săi, tăind apa, curajoasă, fornăind la fiecare inspirare, din cauza groazei şi a sforţărilor. Canoea părea să danseze în valurile acelea, ridicându-se şi coborând din cauza ondulaţiilor stârnite de propriile mişcări. Ciorap-de-Piele luă puşca, o armă din nou, dar ezită să ucidă animalul.

— S-o fac, John, sau nu?, întrebă el. Nu prea cred că am avea ce avantaje să obţinem de la bietul animal. N-am s-o fac. A intrat de bunăvoie în apă, ceea ce este raţiunea pe care Dumnezeu i-a dat-o unei căprioare, şi o s-o las să facă ce vrea în lac. Aşa că lasă-ţi jos arma, John, şi fii atent când se întoarce. E uşor să-i prinzi, dar se întorc ca un şarpe.

Indianul râse de ceea ce spunea prietenul său, dar continuă să conducă barca înainte, cu o viteză care se datora mai mult îndemânării decât forţei fizice. Cei doi bătrâni foloseau acum limbajul delawarilor.

— Hugh!, exclamă Mohegan. Căprioara îşi întoarce capul. Ridică ostia, Ochi-de-Şoim!

Natty nu pleca niciodată fără să ia cu el fiecare instrument care l-ar fi putut ajuta în activităţile sale. Nu se despărţea niciodată de puşcă şi, deşi intenţiona să pescuiască cu undiţa, punea în canoe toate uneltele, chiar şi grătarul. Precauţia vânătorului se datora obiceiurilor sale, care ajungeau de multe ori dincolo de limitele planului iniţial. Cu câţiva ani înainte de povestirea

noastră, Ciorap-de-Piele își părăsise cabana pentru a merge pe malurile lui Otsego. Își luase puşca şi câinii, intenționând să vâneze câteva zile pe dealuri, dar înainte de a se întoarce, mersese până la apele lacului Ontario. Odată, o sută, două sau chiar trei sute de mile nu însemnau nimic pentru puterile sale, care erau acum puțin slăbite de bătrânețe. Vânătorul a făcut precum îl sfătuise Mohegan şi se pregăti să dea o lovitură cu arma lui ascuțită, în gâtul animalului.

— Mergi mai la stânga, John! Mai la stânga!, strigă el. Mai dă o dată din vâslă şi e al meu!

În timp ce vorbea, își ridică ostia şi o aruncă în față ca pe o săgeată. În acel moment, căprioara se întoarse şi se uită la sulița aceea lungă, care o lovi într-un corn. Inofensivă, ostia se scufundă în lac.

— Pe apă!, strigă Natty, în timp ce canoea aluneca spre locul în care sulița căzuse. Oprește-te, John!

Ostia reapăru în scurt timp, ieşind la suprafața apei, iar vânătorul o apucă în mână. Indianul își întoarse canoea şi vânătoarea reîncepu. Dar această întrerupere îi conferise căprioarei un mare avantaj şi îi oferi şi lui Edwards ocazia de a se apropia de locul de desfăşurare a acțiunilor.

— Oprește-te, Natty. Oprește-te şi amintește-ți că suntem în afara sezonului, strigă tânărul.

El şi-a rostit protestul după ce barca se apropiase destul de mult de locul în care căprioara se lupta cu apa, când ridicându-şi spatele deasupra ei, când scufundându-se. Animalul se menținea încă la suprafață cu eleganță, chiar dacă în jurul gâtului său se tot formau valuri.

— Ura, strigă Edwards, entuziasmat la culme de această privelişte. Fii atent că fuge! Fii atent că fuge! Vâsleşte mai mult spre dreapta, Mohegan, şi o să-l prind de coarne. O să-i arunc frânghia peste coarne.

Ochii negri ai bătrânului războinic se roteau în toate direcțiile, cu o însuflețire sălbatică, iar cumințenia leneşă cu care corpul lui îmbătrânit se odihnise în canoe se preschimbase acum în frenezia care decurgea adesea din agilitatea sa înnăscută. Ambarcațiunea se învârtea cu fiecare întorsătură neașteptată a vânătorii, asemenea unei bule de aer prinse într-un vârtej. Iar când evoluția

lucrurilor a permis ca mica barcă de scoarță să se deplaseze în linie dreaptă, ea se avântă cu o asemenea viteză, că animalul a fost nevoit să caute scăparea întorcându-se din nou.

Datorită acestor mișcări circulare și frecvente, ceea ce menținu canoea pe loc, tânărul reuși să stea aproape de prietenii săi. Atât urmăritorul, cât și urmăritul au trecut pe lângă el de vreo douăzeci de ori, aproape atingându-i vâslele. Dar și-a dat seama că, pentru a privi desfășurarea vânătorii, era cel mai potrivit să rămână pe loc și să profite de o ocazie bună pentru a asista la felul în care ei doi urmau să ucidă victima.

Nu a fost nevoit să aștepte prea mult, pentru că, de îndată ce luă această hotărâre și se ridică în picioare, văzu că animalul se apropia curajos de el, de parcă ar fi dorit să ajungă la un punct de uscat, îndepărtat de câini, care încă mai lătrau și urlau pe mal. Edwards apucă barbeta bărcii sale și, făcând un laț, îl aruncă în depărtare cu toată puterea lui, reușind să prindă unul dintre coarnele căprioarei.

Timp de o clipă, barca tânărului a fost trasă prin apă, dar canoea o depăși imediat, iar Natty se aplecă și tăie gâtul căprioarei, iar sângele ei inundă rana și coloră apa. Animalul se zbătu puțin înainte de a-și da ultima suflare, iar în acest timp, vânătorii și-au apropiat bărcile, legându-le pentru a rămâne astfel. Apoi, Ciorap-de-Piele a tras căprioara din apă și i-a pus corpul neînsuflețit pe fundul canoei. Îi atinse coastele și diferite părți ale corpului cu mâna și apoi își înălță capul, râzând în felul lui specific:

— S-a dus cu legea lui Marmaduke Temple!, spuse el. Asta îți încălzește sângele în vene, John. N-am mai ucis o căprioară pe lac de mulți ani. Are carnea bună, băiete. Și știu că sunt destui care ar savura o friptură, în ciuda tuturor legilor din țara asta.

Indianul se moleșise de tot din cauza vârstei și poate și din cauza încercărilor prin care trecuseră cei din poporul său, dar activitatea aceasta revigorantă și mobilizatoare a făcut ca figura lui negricioasă să i se lumineze de un licăr de bucurie, care nu-l mai însuflețise de mulți ani. Era evident că bătrânul nu se așteptase să obțină vreun profit din această reușită, ci simțise vânătoarea mai mult ca pe o amintire a preocupărilor și faptelor sale din tinerețe. Totuși, găsi de cuviință că trofeul era cam ușor,

iar mâna deja îi tremura din cauza efortului pe care îl depusese. Apoi zâmbi, dând din cap aprobator, şi vorbi în maniera sentenţioasă şi emfatică a poporului său:

— Bine.

— Mi-e teamă, Natty, spuse Edwards, după ce emoţia momentului trecu, iar sângele lui se mai răcori. Mă tem că am încălcat cu toţii legea, în aceeaşi măsură. Dar să ţineţi totul secret şi nu ne va trăda nimeni de aici. Dar cum au scăpat câinii ăia? I-am lăsat bine legaţi, ştiu sigur, pentru că am pus mâna pe lesă şi am controlat nodurile când am trecut pe la cabană.

— A fost prea mult pentru bietele creaturi să adulmece o asemenea căprioară, spuse Natty. Vezi, băiete, lesa din piele de căprioară le mai atârnă încă de gât. Hai să mergem, John, şi o să-i chem ca să mă uit cum stau lucrurile.

Când bătrânul vânător debarcă şi cercetă lesele, se schimbă puţin la faţă şi scutură din cap cu îndoială:

— Aici este urma unui cuţit, spuse el. Pielea asta nu s-a rupt niciodată şi nici nu are urma unui dinte de câine. Nu, nu. Aşa cum mă temeam, nu este vina lui Hector.

— Pielea a fost tăiată?, întrebă Edwards.

— Nu, nu am spus că a fost tăiată, băiete. Dar e o urmă pe care o săritură sau o muşcătură n-ar lăsa-o niciodată.

— Oare tâmplarul ăla ticălos ar fi îndrăznit să facă aşa ceva?

— Ah, ar îndrăzni să facă orice atâta vreme cât nu e în pericol, spuse Natty. E o persoană curioasă şi îi place să-i ajute pe ceilalţi în problemele lor. Dar ar fi mai bine să nu se mai plimbe atâta în jurul cabanei.

Între timp, Mohegan cerceta, cu o atenţie tipic indiană, locul în care lesa fusese segmentată. După un timp, spuse în limba delawară:

— A fost tăiată cu un cuţit. O lamă ascuţită, cu un mâner lung. Omului îi era frică de câini.

— Cum se poate, Mohegan? Nu ai văzut când s-a întâmplat. De unde ştii aceste lucruri?

— Ascultă, fiule, spuse războinicul. Cuţitul era ascuţit, pentru că tăietura este netedă. Mânerul era lung, pentru că o mână

sigură nu ar face o asemenea rană, ci ar tăia fără să atingă pielea. A fost un laş, altfel ar fi tăiat lesa împrejurul gâtului câinelui.

— Pe legea mea!, strigă Natty. John e pe urmele lui. A fost tâmplarul. A urcat pe stânca din spatele cuştii şi a slobozit câinii, legându-şi cuţitul de un băţ. E uşor de realizat, dacă vrei cu adevărat.

— De ce?, întrebă Edwards. Cine i-ar face vreun rău, doar ca să-i supere pe nişte bătrâni ca voi?

— E greu să ştii intenţiile oamenilor, băiete. Asta am descoperit-o de când coloniştii au adus atâtea noi obiceiuri. Dar chiar nu e nimic de găsit în locul ăla? Poate că vrea să se bage în treburile celorlalţi, aşa cum face de obicei.

— Suspiciunile tale sunt îndreptăţite. Dă-mi canoea, sunt tânăr şi puternic. Cred că o să fiu acolo la timp ca să-i stric planurile. Să ne ferească Dumnezeu să ajungem la mila unui asemenea om!

Propunerea lui a fost acceptată, iar căprioara a fost trecută în barca lui Oliver pentru a uşura canoea. În mai puţin de cinci minute, mica ambarcaţiune de scoarţă aluneca pe lacul sticlos şi s-a ascuns repede folosindu-se de relief, pentru că se deplasa de-a lungul malului.

Mohegan l-a urmat încet cu barca, în timp ce Natty şi-a chemat câinii la el şi le-a cerut să rămână aproape. Apoi şi-a pus puşca pe umăr şi a urcat pe munte, cu intenţia de a ajunge la cabană pe uscat.

Capitolul 28

Nu mă întreba ce simte o fecioară,
Rămasă singură-n pericol,
Poate că mintea ei se-nchină, se-ncovoaie,
Poate curajul care îi lipseşte
I-aduce disperare-n suflet.

SCOTT

În timp ce ei vânau pe lac, domnişoara Temple şi însoţitoarea sa îşi continuau plimbarea în munţi. Au considerat că nu aveau nevoie de a fi însoţite de vreun bărbat, pentru că nimeni nu ar fi insultat o femeie respectabilă. Odată ce au dat uitării jena pe care le-o produsese discuţia de la despărţirea de Edwards, fetele au început o conversaţie la fel de veselă şi de inocentă precum ele însele.

Poteca pe care mergeau le ducea la mică distanţă deasupra cabanei lui Ciorap-de-Piele, drum care, la un anumit punct, oferea o vedere panoramică asupra acelui loc retras.

Poate dintr-o motivaţie puternică şi firească, cele două fete nu au avut niciodată încredere una în cealaltă pentru a aduce vorba despre situaţia echivocă a tânărului care acum le era atât de apropiat. Dacă judecătorul Temple considerase că era mai prudent să facă anumite investigaţii pe această temă, fără îndoială că el găsise de cuviinţă să păstreze pentru sine toate răspunsurile pe care le obţinuse. În acea vreme, în statele estice erau atâţia tineri educaţi, pe orice treaptă a carierei lor şi cu averi diferite, astfel încât abilităţile intelectuale ale lui Edwards, care nu erau asociate unei averi importante, nu ar fi atras în mod normal curiozitatea nimănui din acea ţară. Poate că lucrurile ar fi stat altfel în ceea ce priveşte creşterea lui, dar el însuşi încercase cu străşnicie să se ferească de surprize

în această privinţă, prin comportamentul rece şi, în anumite ocazii, chiar nepoliticos. Atunci când manierele lui s-au mai cizelat cu timpul, judecătorul, dacă s-a gândit vreun moment la acest lucru, cu siguranţă a crezut că schimbarea se datora alăturării de familia sa. Dar femeile acordă acestor probleme mai multă atenţie decât bărbaţii. Aşa că fiica observă imediat ceea ce tatăl trecuse cu vederea. În nenumăratele împrejurări curtenitoare, inerente vieţii rafinate pe care o ducea, Elizabeth nu-i descoperi niciun defect lui Edwards, dar comportamentul său gentil trăda uneori trăsături ascunse pe care ea le credea pasiuni incontrolabile şi deosebit de puternice. Poate că ar fi necesar să-i spunem cititorului că Louisa Grant nu avea o gândire modelată de vremurile în care trăia. Totuşi, fata aceasta blândă avea părerile ei legate de subiect şi, la fel ca şi ceilalţi, trase propriile concluzii.

— Mi-aş dezvălui toate secretele, Louisa, ca să pot afla tot ceea ce buştenii ăia mari au auzit şi au văzut, exclamă domnişoara Temple, râzând şi scuturându-şi pe spate buclele negre, cu o privire de nevinovăţie copilărească, pe care chipul său inteligent o exprima prea rar.

În acel moment priveau amândouă spre cabana izolată, iar domnişoara Grant îşi ridică ochii blânzi şi răspunse:

— Sunt sigură că nu ar povesti nimic rău despre domnul Edwards.

— Poate că nu. Dar cel puţin ne-ar putea spune cine este.

— Dar, dragă domnişoară Temple, ştim asta deja. L-am auzit pe vărul dumneavoastră cum explica totul foarte logic.

— Conducătorul executiv! El poate explica orice. Mintea lui ingenioasă o să descopere odată şi piatra filozofală. Dar ce a zis?

— Ce a zis!, exclamă Louisa cu surprindere. Păi, tot ce mi-a spus mie mi s-a părut mulţumitor şi am crezut că este adevărat. A spus că Natty Bumppo a trăit cea mai mare parte din viaţa lui în păduri, printre indieni, şi astfel l-a cunoscut pe bătrânul John, căpetenia delawară.

— Chiar aşa! Aceasta a fost o istorioară cam lipsită de imaginaţie din partea vărului Dickon. Ce a mai spus?

— Cred că ne-a explicat că apropierea dintre cei doi se datorează faptului că Ciorap-de-Piele i-a salvat viaţa lui John într-o bătălie.

— Este foarte posibil!, replică Elizabeth, puţin nerăbdătoare. Dar ce importanţă au toate acestea în ceea ce-l priveşte pe domnul Edwards?

— Nu, Elizabeth, trebuie să-mi tolerezi ignoranţa şi eu voi repeta tot ce îmi aduc aminte că au discutat atunci tatăl meu şi şeriful ultima dată când s-au întâlnit. El a adăugat apoi că regii Angliei trimiteau adesea domni care să-i reprezinte în diferite triburi indiene, iar alteori ofiţeri ai armatei, care-şi petreceau jumătate din viaţă la marginea sălbăticiei.

— Ceea ce este adevărat din punct de vedere istoric. A mai spus ceva?

— Ah, sigur. Că aceşti reprezentanţi se căsătoreau rar, şi... şi că trebuie să fi fost oameni foarte răi. Dar te asigur că el a povestit asta, Elizabeth.

— Nu contează, spuse domnişoara Temple, roşind şi zâmbind atât de uşor, încât nici însoţitoarea sa nu observă. Sari peste toate astea.

— Păi, a mai spus că puneau mare preţ pe educaţia copiilor lor, pe care îi trimiteau adesea în Anglia şi chiar la facultate. Aşa explică el educaţia liberală pe care a primit-o domnul Edwards. Pentru că recunoaşte că tânărul ştie la fel de multe ca tatăl dumneavoastră sau al meu, sau chiar el însuşi.

— Care e chiar cel mai învăţat dintre toţi. Deci, a spus că Mohegan este fratele bunicului său sau chiar bunicul lui Oliver Edwards.

— Înseamnă că l-ai auzit tu însăţi, nu-i aşa?, întrebă Louisa.

— De multe ori. Dar nu vorbind despre acest subiect. Ştii că domnul Richard Jones are o teorie pentru orice. Dar, oare, are vreuna care explică de ce cabana aceea este singura locuinţă pe o rază de cincizeci de mile a cărei uşă nu este deschisă pentru orice persoană care ar dori să pătrundă acolo?

— Nu l-am auzit să spună nimic pe tema asta, răspunse fiica preotului. Dar presupun că, din moment ce sunt atât de săraci, doresc să păstreze pentru ei puţinul pe care îl au.

Uneori este periculos să fii bogat, domnişoară Temple, dar nu puteţi şti cât de greu este să fii foarte, foarte sărac.

— Sunt sigură că nici tu, Louisa. Pot, cel puţin, să sper că, în ţara aceasta a abundenţei, niciun preot nu ar fi lăsat în sărăcie absolută.

— Nu poate exista sărăcie adevărată atunci când Creatorul nostru ne are în grijă, spuse cealaltă, pe un ton jos şi umil. Dar există suferinţe ale inimii.

— Dar nu pentru tine, nu pentru tine, spuse impetuoasa Elizabeth. Nu pentru tine, fată dragă, tu nu ai cunoscut niciodată mizeria.

— Ah, domnişoară Temple, cred că nu prea ştiţi care sunt problemele vieţii. Tatăl meu a petrecut mulţi ani ca misionar în noile ţări, unde oamenii erau foarte săraci şi adesea nu aveam nici măcar pâine. Nu puteam să ne-o cumpărăm şi ne era ruşine să cerşim, pentru că nu doream să-i dezonorăm vocaţia divină. Dar l-am văzut adesea plecând de acasă, unde cei bolnavi şi înfometaţi simţeau că în absenţa lui îşi pierdeau singurul prieten lumesc, pentru că avea o datorie pe care nu o putea neglija din cauza unor probleme de familie. Oh, cât de greu trebuie să fie să le vorbeşti celorlalţi despre consolare când propria ta inimă plesneşte de atâta suferinţă.

— Dar acele vremuri au trecut. Venitul tatălui tău trebuie să fie acum pe măsura nevoilor sale. Trebuie să fie! O să fie!

— Aşa este, răspunse Louisa, lăsându-şi capul în piept pentru a-şi ascunde lacrimile. Pentru că nu trebuie să mai întreţină pe nimeni în afară de mine.

Această întorsătură a conversaţiei a izgonit din mintea fetelor orice alt gând, în afara celui al milei creştine. Când Louisa şi-a dat frâu liber suferinţei şi a început să plângă cu sughiţuri, Elizabeth a îmbrăţişat-o. Dar a reuşit să treacă peste emoţia aceasta neînfrânată, şi-a ridicat chipul blând şi au continuat să se plimbe în tăcere.

Ajunseseră deja în vârful muntelui; au părăsit drumul şi au mers în umbra copacilor maiestuoşi care încoronau culmea. Ziua devenea tot mai caldă, şi fetele se avântau tot mai adânc în pădure, pentru că răcoarea ei contrasta plăcut cu căldura excesivă pe care o înfruntaseră pe când urcaseră muntele. Printr-un acord tacit,

ele schimbaseră subiectul conversaţiei, preferând să vorbească acum despre micile incidente şi despre peisaj, şi comentau admirativ fiecare pin înalt şi fiecare floare sau arbust.

Au înaintat astfel de-a lungul buzei prăpastiei, privind din când în când către apele liniştite ale lui Otsego; se opreau din când în când pentru a asculta huruitul roţilor şi bătăile de ciocan care se ridicau din vale şi care contopeau semnele existenţei umane cu decorul natural. Deodată, Elizabeth tresări şi exclamă:

— Ascultă! Se aud plânsetele unui copil de pe muntele acesta. O fi vreun luminiş prin preajmă sau s-o fi pierdut vreun micuţ de părinţii lui?

— Asemenea lucruri se întâmplă frecvent, răspunse Louisa. Hai să urmăm zgomotele. Poate e vreun vagabond care moare de foame pe deal.

Crezând astfel, tinerele au mers cu paşi repezi şi nerăbdători după sunetele joase şi tânguioase ce se auzeau din pădure. De câteva ori, Elizabeth era gata să-i spună că îl văzuse pe cel aflat în suferinţă, dar Louisa a apucat-o de braţ şi, arătând ceva în spatele lor, spuse:

— Uitaţi-vă la câinele acela.

Brave le însoţise încă de când vocea tinerei sale stăpâne îl chemase afară din cuşcă şi până în acel moment. Din cauza vârstei sale înaintate, câinele nu mai făcuse eforturi fizice de mult timp. Când fetele s-au oprit pentru a admira priveliştea sau pentru a aduna buchete de flori, mastiful îşi lungea corpul greu pe pământ şi aştepta ca ele să plece din nou, cu ochii închişi şi cu un aer indiferent, care nu prea se potrivea rolului său de protector. Dar când domnişoara Temple se întoarse, la strigătul Louisei, văzu câinele cu ochii aţintiţi asupra unui obiect din depărtare şi cu capul aplecat deasupra pământului, iar blana i se zburlise de furie sau poate de frică. Probabil că se înfuriase, pentru că începuse să mârâie încet, şi câteodată îşi arăta colţii într-un fel care i-ar fi înspăimântat stăpâna dacă ea nu ar fi ştiut ce câine credincios avea.

— Brave!, spuse ea. Linişteşte-te, Brave! Ce vezi, prietene?

Auzindu-i vocea, în loc să se potolească, mastiful se înfurie şi mai tare. Merse ţanţoş în faţa tinerelor, apoi se aşeză la

picioarele stăpânei sale. Mârâia încă şi mai tare şi, din când în când, îşi arăta mânia printr-un lătrat scurt şi posac.

— Ce vede?, întrebă Elizabeth. Trebuie să fie vreun animal pe aproape.

Nu primi niciun răspuns de la însoţitoarea sa; domnişoara Temple îşi întoarse capul şi o văzu pe Louisa, cu faţa albă ca a unui mort, arătând în sus cu o mână tremurătoare şi convulsivă. Elizabeth îşi ridică privirea ageră în direcţia indicată de prietena ei, unde zări chipul fioros şi ochii sclipitori ai unei pantere femele. Le fixa cu o privire de o răutate înfiorătoare şi ameninţând să facă o săritură spre ele.

— Să fugim repede!, exclamă Elizabeth, prinzând braţul Louisei, care cedă precum zăpada topită.

Nimic din personalitatea ei nu ar fi determinat-o pe Elizabeth să abandoneze o prietenă într-o situaţie extremă ca aceasta. Căzu în genunchi alături de corpul inert al Louisei, rupându-i cu o repeziciune instinctivă părţile de rochie care ar fi putut să-i stânjenească respiraţia. În acelaşi timp, îl încuraja pe gardianul lor, câinele, cu sunetul vocii sale.

— Curaj, Brave!, strigă ea, iar vocea ei începea să tremure. Curaj, curaj, bunul meu Brave!

Un pui mai măricel, pe care nu îl zărise până atunci, coborî de pe crengile unui puiet care creştea în umbra fagului pe care era căţărată mama lui. Această creatură ignorantă, dar foarte rea, se apropie de câine, imitând sunetele şi acţiunile părintelui său, dar amestecând în mod ciudat spiritul jucăuş al unei pisicuţe cu ferocitatea rasei sale. Stătea pe picioarele din spate şi sfâşia coaja unui copac cu ghearele, ca o mâţă care se joacă. Apoi, încercă să imite manifestările de furie care o făceau pe mama sa atât de fioroasă – lovindu-se cu coada, mârâind şi zgâriind pământul.

În tot acest timp, Brave rămăsese ferm şi neînfricat, cu coada lui scurtă întinsă, cu corpul tras în spate pe pulpe şi cu ochii urmărind atent atât mişcările puiului, cât şi ale mamei. Cu fiecare giumbuşluc, puiul se apropia tot mai mult de câine, iar mârâielile celor trei deveneau tot mai înfricoşătoare cu fiecare clipă, până când mica bestie făcu un salt mai lung decât intenţionase şi ateriză exact în faţa mastifului. A urmat

un moment de luptă, cu urlete, care se încheie aproape la fel de repede cum începuse. Puiul zbură prin aer, pentru că Brave îl aruncase din fălcile lui cu atâta violenţă, încât se izbi cu putere de un copac şi îşi pierdu simţirea. Elizabeth văzu scurta lor înfruntare şi sângele ei se încălzi la victoria lui Brave, dar apoi zări silueta panterei bătrâne în aer, sărind douăzeci de picioare de pe crengile fagului până la spatele mastifului. Nu avem destule cuvinte pentru a descrie furia şi încrâncenarea care au urmat. A fost o luptă confuză pe frunzele uscate, acompaniată de urlete puternice şi înfricoşătoare. Domnişoara Temple a rămas în genunchi, aplecată deasupra Louisei, cu ochii fixaţi asupra animalului cu un soi de interes înfiorător atât de intens, încât aproape că uită de pericolul care o păştea pe ea însăşi. Locuitorul pădurii făcea salturi viguroase, şi corpul său agil părea să fie tot timpul în aer, în timp ce câinele îşi înfrunta duşmanul atent la fiecare mişcare pe care o făcea acesta. Când pantera îşi atinse scopul pe care îl urmărise şi ateriză pe umerii mastifului, bătrânul Brave, deşi sfâşiat de ghearele ei şi udat de propriul sânge care curgea deja din mai multe răni, îşi scutura inamicul de pe spate ca pe o pană. Apoi, ridicându-se pe picioarele din spate, se aruncă iarăşi în luptă, cu falca umflată, dar cu un ochi neînfricat. Câinele nu putea să facă faţă unei asemenea lupte, din cauza vârstei sale şi a vieţii răsfăţate de care avusese parte. Păstra numai curajul, altfel nu era decât o urmă a ceea ce fusese odată. Cu o săritură mai înaltă ca niciodată, bestia înfricoşătoare şi furioasă ajunse prea sus pentru ca Brave să o poată atinge, în ciuda eforturilor disperate. De acolo, pantera se coborî într-o poziţie favorabilă, pe umerii bătrânului său duşman. Dar nu reuşi să se menţină acolo decât o clipă, pentru că Brave îşi puse toată puterea într-o răsucire convulsivă. Îşi înfipse colţii în coastele adversarului, şi Elizabeth văzu că zgarda de alamă din jurul gâtului său, care strălucise pe parcursul întregii lupte, era acum de culoarea sângelui. Apoi, corpul său masiv se prăbuşi pe pământ, unde rămase epuizat şi neajutorat. Felina făcu câteva sforţări pentru a se elibera din fălcile câinelui, dar fără rezultat. În cele din urmă, mastiful se întoarse pe spate, cu buzele căzute

şi cu colţii slăbiţi, convulsiile scurte şi liniştea care le urmă anunţându-i moartea.

Elizabeth rămase acum cu totul la cheremul bestiei. Se spune că figura Creatorului are ceva care sperie inimile fiinţelor inferioare pe care le-a plăsmuit. Şi s-ar părea că în acel moment, o asemenea putere întârzia lovitura iminentă. Ochii monstrului şi ai tinerei îngenuncheate s-au întâlnit pentru un moment, când pantera s-a aplecat pentru a-şi cerceta duşmanul răpus, iar apoi pentru a adulmeca puiul ghinionist. Pe urmă s-a întors, cu ochii aruncând săgeţi de foc, cu coada biciuindu-şi coastele, furioasă, şi cu ghearele ieşind în afară câţiva centimetri.

Domnişoara Temple nu a dorit, sau nu a putut să facă nicio mişcare. Mâinile ei au rămas încleştate în poziţie de rugăciune, dar ochii îi erau încă aţintiţi asupra duşmanului. Avea faţa albă ca marmura, iar buzele erau întredeschise de groază.

Părea că se apropie momentul fatal, iar Elizabeth îşi aplecă umil faţa frumoasă în aşteptarea loviturii. Deodată, un foşnet al frunzelor din spate păru mai degrabă să-şi bată joc de auzul ei decât să-l surprindă.

— Psst! Psst!, făcu o voce joasă. Lasă-te mai jos, fată. Nu văd capul animalului din cauza bonetei.

Părea că eroina şi-a lăsat capul în piept mai degrabă ca o cedare în faţa naturii decât din dorinţa de a urma ordinul primit. Apoi a auzit detunătura puştii, şuieratul glonţului şi urletele înfuriate ale bestiei, care se rostogolea pe pământ, muşcându-şi propria carne şi rupând crengile şi rămurelele la care putea ajunge. În momentul următor, Ciorap-de-Piele trecu repede pe lângă ea şi strigă tare:

— Vino încoace, bătrâne Hector! Vino încoace, nebunule! N-a murit încă şi poate sări din nou.

Natty rămase fără teamă în faţa panterei şi a tinerei, neluând în seamă săriturile violente şi aspectul ameninţător al animalului rănit, care parcă arătau că pantera îşi recăpăta ferocitatea şi puterile. Vânătorul îşi reîncărcă puşca şi se apropie de animal înfuriat, îi puse gura ţevii la tâmplă şi, printr-o împuşcătură, spulberă orice scânteiere de viaţă pe care o mai avea.

Pentru Elizabeth, moartea acestui inamic teribil păru ca o întoarcere la viaţă din propriul mormânt. Conştiinţa eroinei noastre avea o flexibilitate care a ajutat-o să facă faţă presiunii unui pericol iminent, şi cu cât acesta era mai apropiat, cu atât firea ei se lupta mai mult pentru a-l depăşi. Dacă ar fi rămas singură până în ultimul moment, probabil că şi-ar fi folosit întreaga agilitate pentru a se apăra. Dar din cauză că prietena ei rămăsese inertă, nu se putea retrage. În ciuda aspectului feroce al animalului, privirea Elizabethei îl urmărise clipă de clipă. Multă vreme după acest incident, ea îşi amintea toate senzaţiile pe care le avusese, iar pacea somnului de noapte îi era tulburată, pentru că imaginaţia vie rechema în vis până şi cele mai neînsemnate mişcări pe care bestia înfuriată le făcuse în momentul de dominare.

Îl vom lăsa pe cititor să-şi imagineze cum au adus-o în simţiri pe Louisa şi felul în care tinerele femei şi-au exprimat gratitudinea. Domnişoara Grant şi-a revenit după ce i-au adus puţină apă de la unul dintre miile de izvoare din munţi, în pălăria lui Ciorap-de-Piele. Iar mulţumirile au fost formulate cu toată căldura pe care o puteam aştepta de la Elizabeth. Natty i-a primit manifestările vehemente de gratitudine cu un aer simplu de bunătate şi i-a tolerat nervozitatea de moment, dar cu o nepăsare care arăta cât de puţin se gândise la binefacerile gestului său.

— Bine, bine, spuse el. E aşa cum zici tu, fetiţo. Aşa să fie, dacă vrei tu. Mai vorbim noi altă dată despre asta. Haide! Hai să ieşim în drum, pentru că te-ai speriat destul de tare cât să vrei să te întorci acasă.

Vânătorul spuse acestea în timp ce mergeau cu pas lent, pentru că Louisa era slăbită, către şosea. Când au ajuns, tinerele s-au despărţit de ghidul lor, afirmând că puteau parcurge restul drumului fără ajutorul lui. Se simţeau încurajate la vederea satului care se întindea la picioarele lor ca un tablou, cu lacul acela limpede în faţa lui, cu râul cotit şi cu sute de hornuri din cărămizi albite.

Nu e nevoie să-i mai spunem cititorului ce sentimente le-au încercat pe două fete inocente şi bine educate care scăpaseră de o moarte atât de îngrozitoare ca aceea care le ameninţase, în timp ce îşi urmau drumul în tăcere pe poteca de pe

coasta muntelui. Şi nici ce mulţumiri au adus în sinea lor puterii divine care le dăruise viaţa şi care nu le părăsise în acel moment de cumpănă. Şi nici cât de des se strângeau de braţ, pe măsură ce se convingeau că sunt tot mai în siguranţă. Era un sentiment asemenea unui balsam tămăduitor pentru sufletele lor tulburate, mai ales când gândurile li se întorceau la clipele de teroare.

Ciorap-de-Piele a rămas pe deal, privind lung după siluetele ce se îndepărtau, până ce au dispărut la o cotitură a drumului. Apoi şi-a fluierat câinii, şi-a pus puşca pe umăr şi s-a întors în pădure.

— Ei, s-au cam speriat fetele astea, spuse Natty, în timp ce păşea din nou pe poteca ce cobora spre câmpie. Şi o femeie mai în vârstă s-ar speria dacă ar vedea o panteră cu un pui mort lângă ea. Mă întreb că dacă aş fi ţintit în ochiul ticăloasei, aş fi ucis-o mai repede decât am făcut-o. Dar animalele astea mor greu, dar am ochit bine, mai ales că nu vedeam decât capul şi vârful cozii. Ha! Ce mişcă acolo?

— Cum merge, Natty?, strigă domnul Doolittle, ieşind dintre arbuşti cu o mişcare grabnică, îndată ce acesta a văzut puşca îndreptată în direcţia lui. Ce? Vânezi în ziua asta caldă? Ai grijă, bătrâne, să nu ai probleme cu legea.

— Legea, domnule! Am dat mâna cu legea în ăştia patruzeci de ani, răspunse Natty. Ce-are a face un om care trăieşte în sălbăticie cu ce impune legea?

— Poate că nu prea mult, spuse Hiram. Dar câteodată vinzi carnea de căprioară. Cred că ştii, Ciorap-de-Piele, că s-a dat o lege care amendează cu cinci lire, sau douăsprezece dolari şi cincizeci de cenţi, pe oricine împuşcă o căprioară din ianuarie până în august. Ştii că judecătorul a avut o mare influenţă în impunerea acestei legi.

— Pot să cred asta, răspunse bătrânul vânător, şi orice altceva despre un om care conduce ţara aşa cum o face el.

— Da, legea e chiar bună, iar judecătorul vrea să o aplice în forţă – cinci lire amendă. Mi s-a părut că îţi aud câinii care mergeau după mirosul unui animal în dimineaţa asta. Nu ştiu, dar cred că ar putea să-ţi facă probleme.

— Ştiu ei prea bine cum trebuie să se comporte, spuse Natty nepăsător. Şi cât din banii ăştia intră în evidenţa statului, domnule?

— Cât din banii ăştia?, repetă Hiram, tremurând sub privirea cinstită, dar pătrunzătoare a vânătorului. Cred că informatorul primeşte jumătate. Da, da..., cred că jumătate. Dar ai sânge pe mâneci, omule. Nu ai împuşcat nimic în dimineaţa asta?

— Ba da, am împuşcat, spuse vânătorul, dând din cap cu înţeles către celălalt. Şi am ţintit foarte bine.

— Hm!, făcu magistratul. Şi unde este vânatul? Presupun că e unul bun, pentru că ogarii tăi nu adulmecă decât animale deosebite.

— Ba vânează orice le spun eu, domnule!, strigă Natty, râzând către celălalt. Te vânează şi pe tine, dacă le cer asta. Aiiici! Aiiici, Hector! Căţea, vino încoace! Căţei, veniţi încoace! Veniţi aici!

— Oh, întotdeauna am auzit numai de bine despre câini!, răspunse domnul Doolittle, grăbindu-şi pasul şi ridicându-şi rapid fiecare picior pentru că animalele adulmecau în jurul lui. Şi unde este vânatul, Ciorap-de-Piele?

În timp ce vorbeau, cei doi mergeau foarte repede, iar Natty întoarse capătul puştii, ochind printre arbuşti, şi spuse:

— Uite acolo unul. Cum îţi place carnea lui?

— Ăsta?, întrebă Hiram. Păi, ăsta e câinele judecătorului Temple, Brave. Ai grijă, Ciorap-de-Piele, şi nu-ţi face un duşman din judecător. Sper că nu i-ai făcut niciun rău animalului.

— Uită-te singur, domnule Doolittle, spuse Natty, trăgându-şi cuţitul de la cingătoare şi ştergându-l cu înţeles de vreo câteva ori de haina lui din piele de căprioară. Arată gâtul lui de parcă ar fi fost tăiat cu cuţitul acesta?

— E sfâşiat! Are o rană îngrozitoare. Nu poate fi o tăietură de cuţit. Cine a făcut aşa ceva?

— Panterele din spatele tău, domnule.

— Panterele, repetă Hiram, învârtindu-se pe vârfuri cu o iuţime pe care şi un dansator ar fi invidiat-o.

— Stai liniştit, omule, spuse Natty. Sunt două dintre animalele alea ticăloase. Dar câinele a terminat una dintre

ele, iar eu am înţepenit fălcile celeilalte. Aşa că nu te teme, domnule, nu-ţi fac niciun rău.

— Şi unde e căprioara?, strigă Hiram, privind în jurul lui cu un aer uimit.

— Anan! Ce căprioară?, repetă Natty.

— Sigur! Nu e şi carne de căprioară pe aici sau n-ai ucis niciuna?

— Cum, când legea interzice aşa ceva, domnule?, spuse bătrânul vânător. Sper că nu e nicio lege împotriva vânătorii de pantere.

— Nu! S-a pus o recompensă pentru capul lor. Dar, câinii tăi vânează pantere, Natty?

— Orice! Nu ţi-am spus că ar vâna şi un om? Aiiici, aiiici, căţeluşi!

— Da, da, îmi amintesc! Ei, trebuie să spun că sunt nişte câini ciudaţi. Chiar mă miră.

Natty se aşează pe pământ, îşi puse pe braţe capul ultimului dintre inamicii săi feroce şi plimbă lama cuţitului cu o mână sigură pe pielea din jurul urechilor, pe care le tăie de pe capul bestiei în aşa fel încât să rămână încă prinse de el. Apoi răspunse:

— De ce, domnule? Nu ai mai văzut urechi de panteră până acum? Vino. Eşti magistrat şi aş vrea să-mi completezi un ordin pentru recompensă.

— Pentru recompensă!, repetă Hiram, ţinând urechile cu vârfurile degetelor un moment, de parcă nu ar fi ştiut cum să procedeze. Păi, hai să coborâm la cabana ta, unde poţi să depui jurământul, iar eu voi scrie ordinul. Presupun că ai o Biblie. Legea nu cere decât Cei patru evanghelişti şi Rugăciunea Domnului.

— Eu nu am nicio carte, spuse Natty cu răceală. Nu am niciun fel de Biblie, de care are nevoie legea.

— Ah, dar nu e decât o singură Biblie pe care se bazează legea, răspunse magistratul. Iar Biblia ta e la fel de bună ca a oricui altcuiva. Vino, corpurile nu valorează nimic, omule. Hai să mergem jos şi să depunem jurământul.

— Încet! Încet, domnule!, spuse vânătorul, ridicându-şi trofeele de la pământ şi punându-şi puşca pe umăr. La urma urmei, de ce vrei să depun jurământ pentru un lucru pe care

l-ai văzut cu ochii tăi? Nici chiar tu nu crezi că un om trebuie să depună jurământ pentru ceva despre care se ştie că e adevărat? M-ai văzut că jupuiam animalul, şi dacă trebuie să depun jurământ pentru aşa ceva, o s-o fac numai înaintea judecătorului Temple, care are nevoie de un jurământ.

— Dar nu avem nici stilou, nici hârtie aici, Ciorap-de-Piele. Trebuie să mergem la cabană după ele, altfel cum o să scriu ordinul?

Natty îşi întoarse chipul simplu către vicleanul magistrat şi râse din nou în felul său caracteristic, în timp ce spunea:

— Şi de unde să am eu unelte de om învăţat? Nu vreau nici stilouri, nici hârtie, dacă nu ştiu la ce folosesc. Şi nu am aşa ceva. Nu, nu. O să duc blănurile în sat, domnule, şi poţi să scrii ordinul pe una dintre cărţile dumitale de drept. Şi o să fie foarte bine aşa. Naiba să ia cureaua asta de la gâtul câinelui. O să-l stranguleze. Poţi să-mi împrumuţi un cuţit, domnule?

Hiram, care părea să dorească foarte mult să-i facă pe plac însoţitorului său, se supuse fără ezitare. Natty tăie lesa de la gâtul câinelui şi, dând cuţitul înapoi proprietarului său, remarcă nepăsător:

— Ai un cuţit tare bun şi cred că a mai tăiat piele ca asta la fel de bine acum câteva ore.

— Vrei să mă învinuieşti că am dat drumul câinilor tăi?, spuse Hiram, cu o hotărâre care nu mai lăsa loc măsurilor de precauţie.

— Că ai dat drumul!, repetă vânătorul. Le-am dat drumul chiar eu! Întotdeauna le dau drumul înainte de a pleca de la cabană.

Uimirea de neînfrânt cu care domnul Doolittle ascultă această replică mincinoasă ar fi putut să-i trădeze rolul pe care îl avusese în eliberarea câinilor şi ar fi putut să-i confirme lui Natty bănuielile sale, dacă ar mai fi fost nevoie. Iar indignarea luă locul relaxării şi stăpânirii de sine care îl caracterizaseră până atunci.

— Priveşte aici, domnule Doolittle, spuse el, lovind cu violenţă ţeava puştii de pământ. Nu ştiu ce-o fi vrând să vadă un om ca dumneata într-un *wigwam* sărăcăcios, ca al meu. Dar pot să-ţi spun asta în faţă: n-o să pui niciodată piciorul

acolo fără acordul meu. Şi dacă te mai plimbi mult în jurul cabanei mele, aşa cum ai făcut în ultimul timp, o să ai parte de un tratament care n-o să-ţi placă!

— Să-ţi spun şi eu ceva, domnule Bumppo, spuse Hiram, retrăgându-se totuşi, cu un pas grăbit. Ştiu că ai încălcat legea, iar eu sunt magistrat, o să-ţi dai seama singur de asta. Chiar azi!

— Uite cât îmi pasă de tine şi de legea ta, spuse Natty, pocnindu-şi degetele spre judecătorul de pace. Pleacă de aici, ticălosule, înainte să mă pună dracu' să-ţi dau ce meriţi. Ai grijă, dacă-ţi mai prind faţa aia de vagabond prin pădure, s-ar putea să te împuşc în loc de o bufniţă!

Indignarea sinceră are întotdeauna puterea de a porunci, iar Hiram nu a mai rămas pentru a nu stârni şi mai mult furia bătrânului vânător. Când intrusul dispăru din vedere, Natty se îndreptă spre cabană, unde totul era cufundat într-o liniştе mormântală. Îşi legă câinii, bătu la uşă şi, când Edwards îi deschise, îl întrebă:

— E totul în regulă, băiete?

— Totul, răspunse tânărul. Cineva a încercat să forţeze lacătul, dar a fost prea puternic pentru el.

— Ştiu cine, spuse Natty. Dar n-o să se mai apropie prea curând.

Tot ce Natty a mai adăugat, în supărarea sa, nu s-a mai auzit, pentru că uşa cabanei se închise cu zgomot.

Capitolul 29

I s-a dus vestea că are o mare comoară.

Timon din Atena

Când Marmaduke Temple şi vărul său au ieşit pe poarta conacului, inima tatălui era prea emoţionată de frumuseţea naturii pentru a mai avea chef de vreo discuţie. Richard păstra un aer important, care nu lăsa loc pentru genul de conversaţie banală a şerifului, fără a încălca toate convenienţele. Călăreţii şi-au continuat drumul conştiincioşi, rămânând în tăcere mai mult de o milă. În cele din urmă, expresia blândă a iubirii paterne a dispărut treptat de pe chipul frumos al judecătorului şi a fost înlocuită de cea de veselie şi bunăvoinţă pe care o avea de obicei.

— Ei bine, Dickon, spuse el, din moment ce până acum m-am lăsat ghidat de tine, cred că e timpul să îmi spui mai multe. De ce şi încotro mergem împreună în pas solemn?

Şeriful scoase un „hm" puternic, care se auzi până departe în păduri, şi rămase cu ochii aţintiţi asupra unui obiect din faţa lui ca şi cum ar fi vrut să citească viitorul:

— A existat întotdeauna o divergenţă între noi doi, domnule judecător Temple. Chiar de când te-ai născut, aş putea spune. Nu că te-aş considera răspunzător pentru toate faptele naturii. Pentru că un om nu poate fi condamnat pentru nenorocul naşterii sale, dar poate fi tras la răspundere pentru avantajele naturale pe care le-a primit. Am putea spune că între noi s-au trasat nişte diferenţe chiar de la naştere, deşi am venit pe lume la două zile unul de celălalt.

— Chiar mă întreb unde vrei să ajungi, Richard. Pentru că, din punctul meu de vedere, suntem într-adevăr foarte deosebiţi; însă sufleteşte.

— Nişte consecinţe fără importanţă, domnule, îl întrerupse şeriful. Toate diferenţele dintre noi doi vin de la un singur lucru, şi anume: opiniile noastre legate de realizările universale ale geniului.

— În ce anume, Dickon?

— Cred că vorbesc bine engleza, domnule judecător Temple. Cel puţin aşa ar trebui, pentru că tatăl meu m-a învăţat, şi el vorbea...

— Greaca şi latina, îl întrerupse Marmaduke. Ştiu foarte bine că familia ta vorbeşte multe limbi, Dickon. Dar hai să intrăm în subiect. De ce traversăm muntele astăzi?

— Dacă vrem să înţelegem bine o chestiune, trebuie să-l lăsăm pe vorbitor să înceapă discuţia cum vrea el, spuse şeriful. Domnule judecător Temple, tu crezi că, prin natura şi educaţia sa, orice om poate face bine un singur lucru. Dar eu ştiu că geniul ţine loc de învăţătură şi că un anumit tip de om le poate face pe toate şi orice.

— Ca tine, bănuiesc, spuse Marmaduke zâmbind.

— Eu dispreţuiesc personalităţile, domnule. Nu voi spune nimic despre mine. Dar există trei oameni pe patentul dumneavoastră despre care aş putea spune că au un talent de la natură pentru scopurile ei generale, chiar şi atunci când acţionează în diferite circumstanţe.

— Atunci o ducem mai bine decât credeam. Cine sunt aceştia?

— Păi, domnule, unul este Hiram Doolittle. Este tâmplar de meserie, după cum ştiţi, şi nu trebuie decât să arăt spre sat pentru a-i scoate în evidenţă meritele. Dar mai este şi magistrat şi ar putea face de ruşine pe oricine cu felul lui corect în care împarte dreptatea, mai ales când ceilalţi au avut ocazii mai bune să-şi demonstreze calităţile.

— Ei bine, el este unul dintre ei, spuse Marmaduke cu aerul unui om hotărât să nu pună la îndoială ceea ce auzea.

— Al doilea este Jotham Riddel.

— Cine?

— Jotham Riddel.

— Cum? Individul acela nemulţumit, bleg, leneş şi oportunist! Cel care schimbă comitatul la fiecare trei luni, ferma la

fiecare şase şi ocupaţia în fiecare anotimp? Ieri era agricultor, azi e pantofar, iar mâine se va face învăţător! Este combinaţia perfectă a tuturor înclinaţiilor neproductive şi schimbătoare ale coloniştilor, dar nu are nici măcar una dintre bunele lor calităţi, care să echilibreze răul! Nu, Richard, acesta e prea rău, chiar şi pentru..., dar să-l auzim pe cel de-al treilea.

— Cel de-al treilea nu este obişnuit să audă asemenea comentarii despre el, aşa că nu-l voi numi.

— Atunci înseamnă că acest trio, din care faci parte şi tu, considerându-te cel mai important, a făcut vreo mare descoperire.

— Nu am spus că eu sunt unul dintre ei, domnule judecător Temple. Aşa cum ţi-am mai spus, nu trebuie să vorbim ca nişte egoişti. Dar s-a făcut într-adevăr o descoperire şi este foarte importantă pentru dumneata.

— Continuă. Sunt numai urechi.

— Nu, nu, Duke. Eşti destul de rău, trebuie să recunosc. Dar nici chiar aşa de rău, pentru că urechile tale n-au crescut aşa de mult.

Şeriful râse din toată inima de propria sa glumă şi se simţi dintr-odată mai bine. Apoi reuşi să-i facă pe plac şi vărului său cu următoarea explicaţie:

— Ştii, Duke, că pe moşiile dumitate trăieşte un om pe nume Natty Bumppo. Din câte am auzit, omul acesta a locuit aici mai mult de patruzeci de ani. A fost singur până de curând, dar acum are nişte prieteni neobişnuiţi.

— E adevărat, în parte. Şi tot ce spui e foarte probabil, spuse judecătorul.

— E adevărat totul, domnule, e adevărat. În ultimele luni au apărut doi tovarăşi de-ai lui. Unul dintre ei este o bătrână căpetenie indiană, ultimul, sau unul dintre ultimii din tribul său pe care îi mai găsim în partea asta de ţară. Al doilea este un tânăr, care se pare că este fiul unui reprezentant indian şi al unei femei din trib.

— Cine a spus aşa ceva?, strigă Marmaduke, cu un interes pe care până atunci nu-l arătase.

— Cine? Păi, bunul-simţ. Toată lumea. Gura satului. Dar ascultă până la sfârşit. Tânărul acesta este foarte talentat. Da, mie mi se pare că este foarte talentat. Şi e foarte educat,

a crescut într-un mediu acceptabil; când vrea, ştie cum să se poarte. Acum, domnule judecător Temple, ai putea să-mi spui ce i-a adus împreună pe aceşti trei oameni: indianul John, Natty Bumppo şi Oliver Edwards?

Marmaduke îşi întoarse chipul surprins către vărul său şi spuse repede:

— Richard, ai deschis pe neaşteptate un subiect care m-a preocupat adesea. Dar tu ştii ceva despre acest mister sau sunt pure speculaţii...?

— Nimic pur, Duke! Nimic pur! Numai fapte, fapte grăitoare. Ştii că sunt nişte mine în aceşti munţi. Te-am auzit de multe ori spunând că tu crezi că există.

— Am tras aceste concluzii prin analogie, Richard. Dar nu puteam fi sigur de existenţa lor.

— Ai auzit vorbindu-se despre ele şi ai văzut bucăţi de minereu, domnule. Nu poţi să negi asta! Şi, trăgând concluzii prin analogie, cum spui tu, dacă sunt mine în America de Sud, n-ar trebui să fie mine şi în America de Nord?

— Nu, nu, nu neg, vere. Am auzit multe zvonuri despre existenţa unor mine în dealurile acestea. Şi cred că am văzut bucăţi din metalele preţioase care au fost găsite aici. Nu aş fi surprins dacă aş afla că argint şi cositor, sau ce mi se pare şi mai preţios – cărbune brun...

— La naiba cu cărbunele tău!, strigă şeriful. Cine are nevoie de cărbune în pădurile astea? Nu, nu, argint. Duke, avem nevoie de argint şi putem să găsim argint. Dar ascultă: n-o să-ţi spun că indienii ştiu de mult cum să folosească aurul şi argintul. Cine ar putea să ştie mai bine unde se găsesc metalele acestea decât vechii locuitori ai ţării? Am toate motivele să cred că atât Mohegan, cât şi Ciorap-de-Piele ştiu despre existenţa unei mine în aceşti munţi şi ţin secretul de foarte mulţi ani.

Şeriful atinsese acum un punct sensibil al vărului său. Iar Marmaduke l-a ascultat cu mai multă atenţie pe vorbitor, care a aşteptat un moment pentru a vedea ce efect au avut cuvintele lui, apoi continuă:

— Da, domnule. Am motivele mele şi la timpul potrivit le veţi afla şi dumneavoastră.

— Nu e moment mai bun ca acesta.

— Ei, ei, fii atent, continuă Richard, uitându-se cu grijă în jur ca să se asigure că, deşi se deplasau continuu, nu se ascunsese nimeni în pădure ca să-i asculte. I-am văzut pe Mohegan şi pe Ciorap-de-Piele cu ochii mei, şi ochii mei sunt la fel de buni ca ai celorlalţi. Îţi spun că i-am zărit urcând muntele şi apoi coborând, cu hârleţe şi târnăcoape. Iar alţii i-au văzut cum duceau, foarte misterioşi şi în secret, tot felul de lucruri în cabana lor, după lăsarea întunericului. Crezi că acest lucru are vreo importanţă?

Judecătorul nu răspunse, dar a încruntat din sprâncene, iar chipul său era la fel de gânditor ca de fiecare dată când subiectul îl interesa. Rămase cu privirea aţintită asupra vărului său, aşteptând să audă mai multe. Richard continuă:

— Era minereu. Acum, domnule, v-aş întreba dacă puteţi să-mi spuneţi cine este acest Oliver Edwards, care locuieşte de la Crăciun în casa dumneavoastră?

Marmaduke şi-a ridicat din nou privirile, dar rămase tăcut şi răspunse negativ scuturând din cap.

— Ştim că este o corcitură, pentru că Mohegan nu şovăie să spună că este ruda lui. Ştim şi că este educat. Dar în ceea ce priveşte activităţile lui aici, îţi mai aminteşti cum, cu vreo lună înainte ca băiatul să vină aici, Natty a lipsit de acasă mai multe zile? Sigur că îţi aminteşti – ai întrebat de el pentru că aveai nevoie de nişte carne de căprioară ca să o serveşti prietenilor tăi, atunci când te-ai dus după Bess. Ei bine, Natty nu a fost de găsit. Bătrânul John era singur în cabană. Dar când a apărut târziu în noapte, a fost văzut cum trăgea după el una dintre săniile alea în care se cară grâu la moară şi cum a scos după aceea ceva cu mare grijă şi l-a acoperit cu pielea de urs. Aş vrea să te întreb acum, domnule judecător Temple, ce motiv ar putea avea un om ca Ciorap-de-Piele să facă o sanie şi să o tragă cu greutate peste munţi, dacă nu ar fi avut de cărat decât puşca şi muniţia?

— Se fac mereu asemenea sănii pentru a căra vânatul. Şi tu ai spus doar că lipsise mai multe zile.

— Cum a împuşcat-o? Îşi lăsase arma în sat, la reparat. Nu, e sigur că plecase într-un loc anume şi e şi mai sigur că s-a întors

acasă cu niște ustensile. Și cel mai sigur este că de atunci nu a mai permis niciunui suflet să se apropie de cabana lui.

— Nu i-au plăcut niciodată intruşii.

— Știu, îl întrerupse Richard. Dar îi alunga brutal de la cabană? La două săptămâni de la întoarcerea sa își face apariția și domnul Edwards. Petreceau zile întregi în munți, spunând că vânează, când, de fapt, explorau. În anotimpul acela, nu puteau să sape din cauza gheții, dar s-a folosit de un accident norocos pentru a pătrunde într-o casă importantă. Dar chiar și acum își petrece jumătate din timp în cabana aceea – multe ore pe zi. Ei adulmecă, Duke, adulmecă. Și, pe măsură ce se îmbogățesc tot mai tare, tu sărăcești.

— Cât din ceea ce-mi spui vine de la tine, Richard, și cât de la alții? Eu aș alege grâul de neghină.

— O parte de la mine, pentru că am văzut sania, deși au dezmembrat-o și au ars-o după câteva zile. Ți-am spus că l-am văzut pe bătrân cu hârlețe și cu târnăcoape. Hiram s-a întâlnit cu Natty în timp ce traversa muntele, în noaptea în care a venit cu sania. S-a oferit cu bunătate, Hiram este foarte bun la suflet, să-l ajute să care greutatea. Bătrânul abia dacă putea să tragă sania după el la urcare, dar nici nu a vrut să audă, și l-a refuzat atât de brutal, încât domnul a spus că-i venea să-l înjure de mama focului. De când s-a topit zăpada, mai ales de când s-a dus toată gheața, l-am ținut sub observație strictă pe bătrân, iar Jotham ne-a ajutat foarte mult.

Lui Marmaduke nu-i plăcea că Richard se implicase în asemenea acțiuni. Totuși, știa că erau inteligenți, vicleni și gata de orice. Și, din moment ce exista un mister, nu numai în ce privește relația dintre bătrânul vânător și Edwards, dar și în întâmplările pe care vărul său tocmai i le relatase, judecătorul începu să se gândească la aceste lucruri pe îndelete. După ce a reflectat bine, își aminti diverse situații care tindeau să confirme aceste bănuieli și se lăsă convins imediat de impresiile vărului său, cu atât mai mult, cu cât întreaga afacere părea să-i cultive una dintre slăbiciuni. Grație ocupației sale deosebite, judecătorul Temple, o persoană destul de inteligentă pentru a înțelege totul, căpătase obiceiul de a încerca să anticipeze viitorul și să speculeze asupra

îmbunătăţirilor pe care generaţiile următoare le vor aduce moşiilor lui. Acolo unde alţii nu vedeau decât sălbăticie, el întrezărea cu ochii minţii oraşe, fabrici, poduri, canale, mine şi toate celelalte resurse ale unei vechi ţări. Însă bunul-simţ îl împiedica într-o anumită măsură să-şi exprime deschis aceste speranţe.

Şeriful l-a lăsat pe vărul său să reflecteze îndelung asupra a ceea ce i se spusese, şi în tot acest timp i se părea că probabilitatea ca o aventură neobişnuită să-l fi adus pe Edwards în cabana lui Ciorap-de-Piele era tot mai plauzibilă. Dar Marmaduke avea obiceiul de a cerceta ambele variante ale unui subiect şi observă imediat toate punctele slabe. Apoi, îşi rosti gândurile cu glas tare:

— Nu poate fi aşa, altfel tânărul nu s-ar găsi la limita sărăciei.

— Ce altceva decât sărăcia ar putea să facă pe cineva să caute aur?, strigă şeriful.

— În plus, Oliver are un caracter ales, pe care i l-a conferit educaţia, şi nu cred că s-ar deda la asemenea acţiuni clandestine.

— Un ignorant ar fi putut să adulmece aur?, continuă Richard.

— Bess spune că nu mai avea niciun şiling atunci când l-am primit în locuinţa noastră.

— Cumpărase unelte. Şi-ar fi cheltuit oare ultimii bănuţi pentru a împuşca un curcan, dacă nu ar fi ştiut cum să facă rost de alţii?

— Să fi fost un neghiob în tot acest timp? Era cam grosolan cu mine uneori, dar am pus asta pe seama faptului că se considera lezat şi pentru că nu cunoştea bunele maniere ale societăţii noastre.

— Nu cumva ai fost un neghiob toată viaţa ta, Duke? Iar faptul că nu respecta bunele maniere nu era o metodă (vicleană) prin care să-şi ascundă adevăratul caracter?

— Dacă ar fi vrut să ne înşele, şi-ar fi ascuns ştiinţa şi ar fi trecut drept un ignorant pe lângă noi.

— Nu ar fi avut cum. Eu aş fi în stare mai degrabă să zbor decât să trec drept prost. Ştiinţa nu poate fi ascunsă ca lumina sub obroc.

— Richard, spuse judecătorul, întorcându-se spre vărul său, există multe argumente care pot să-ţi infirme ipotezele. Dar mi-ai trezit deja curiozitatea, şi acum trebuie să-mi dai nişte răspunsuri. De ce călătorim pe aici?

— Eu şi Hiram l-am trimis pe Jotham în munţi şi a rămas destul de mult în ultima vreme. Acolo a făcut o descoperire, despre care nu vrea să ne vorbească, pentru că spune că e legat prin jurământ. Dar cred că ştie unde este minereul şi probabil că a început deja să sape. Nu am fost de acord cu aşa ceva fără ştirea ta, Duke, pentru că este pământul tău. Acum ai aflat motivul acestei călătorii. Eu spun că este o acţiune de „contramină", ha!

— Şi unde este locul mult-dorit?, întrebă judecătorul cu un aer pe jumătate comic şi pe jumătate serios.

— E aproape. Şi după ce o să ajungem, o să-ţi arăt unul dintre punctele pe care le-am găsit după o săptămână şi unde vânătorii noştri s-au distrat în ultimele şase luni.

Cei doi bărbaţi au continuat să discute această problemă, în timp ce caii lor se strecurau pe sub crengile copacilor şi călcau cu atenţie pe suprafaţa abruptă a muntelui. Au ajuns în curând la sfârşitul călătoriei şi, într-adevăr, l-au găsit pe Jotham îngropat până la gât într-o groapă pe care o săpase.

Marmaduke îl întrebă atent pe miner ce motive avea să creadă că aproape de acel loc se găseau metale preţioase. Dar individul îşi învăluia cu încăpăţânare răspunsurile în mister. Spuse că avea cele mai întemeiate motive să creadă astfel şi îl întrebă pe judecător ce procent din profit îi va reveni în eventualitatea unui succes. Iar seriozitatea cu care puse această întrebare arătă cât de încrezător era. După ce au petrecut aproape o oră în preajma acelui loc, examinând pietrele şi căutând indiciile obişnuite ale existenţei unor zăcăminte de minereu, judecătorul încălecă din nou şi îl lăsă pe vărul său să deschidă drumul către zona unde trioul misterios îşi făcuse săpăturile.

Locul pe care Jotham îl alesese se găsea în spatele muntelui care se ridica deasupra cabanei lui Natty, iar cel pe care Ciorap-de-Piele şi prietenii săi îl hotărâseră era pe partea cealaltă a aceluiaşi deal, dar deasupra drumului şi, desigur, într-o direcţie opusă celei pe care domnişoarele o deciseseră pentru a-şi face plimbarea.

— Putem să ne apropiem în siguranţă acum, spuse Richard, în timp ce descălecau şi îşi legau caii. Pentru că m-am uitat cu ocheanul înainte de a pleca de acasă şi i-am văzut pe John şi pe Ciorap-de-Piele pescuind în canoe, iar Oliver se îndrepta şi el spre lac. Dar în ochii tăi orbi, acestea ar putea să pară simple prefăcătorii. Aşa că trebuie să acţionăm rapid, pentru că ar fi cam neplăcut să fim prinşi aici.

— Pe pământul meu?, întrebă Marmaduke cu asprime. Dacă e aşa cum bănuieşti tu, o să aflu ce motive au avut pentru a săpa aici.

— Hm, făcu Richard, ducându-şi un deget la buze şi deschizând drumul pe o coborâre foarte periculoasă spre un fel de cavernă naturală din peretele stâncii şi care semăna ca formă cu un şemineu. În faţa acestei peşteri era un morman de pământ, care, în mod evident, fusese scos din adâncitură, şi încă recent, pentru că era încă proaspăt. judecătorul cercetă exteriorul peşterii, dar nu îşi dădu seama dacă natura, dintr-un capriciu, îi dăduse această formă sau dacă fusese cioplit de mâna omului, în timpurile vechi. Dar nu exista nicio îndoială că interiorul fusese săpat de curând; urmele târnăcopului erau încă vizibile pe stâncile moi, cenuşii, care se împotriviseră progresului minerilor. Era o săpătură lată de aproximativ douăzeci de picioare şi aproape de două ori mai adâncă. Groapa era, deci, mult mai profundă decât ar fi fost necesar pentru un experiment obişnuit, dar aceasta avea în mod evident numai cauze întâmplătoare, pentru că acoperişul cavernei era o formaţiune naturală de stâncă, înălţată multe picioare deasupra bazei grămezii. Chiar în faţa adânciturii, sau peşterii, era o mică terasă, formată în parte de natură şi în parte de pământul pe care muncitorii îl aruncaseră nepăsători în lături. Lângă această terasă, muntele se precipita în jos, şi urcarea pe aceste coaste, chiar sub marginea prăpastiei,

era dificilă şi chiar periculoasă. Întregul decor era sălbatic, grosolan. Şi totuşi, ceva lipsea, pentru că, în timp ce privea între arbuşti, şeriful găsi chiar uneltele cu care se lucrase.

Când crezu că vărul său cercetase îndeajuns locul, îl întrebă solemn:

— Eşti satisfăcut, domnule judecător Temple?

— Foarte mulţumit. Povestea asta are ceva misterios şi uimitor. E un loc secret şi ascuns cu şiretenie. Totuşi, nu văd niciun indiciu de minereu.

— Domnule, chiar te aştepţi să găseşti aur şi argint împrăştiate pe aici ca prundişul pe suprafaţa pământului? Ai început deja să faci bani? Nu, nu. Trebuie să câştigăm comoara, s-o căutăm. Dar lasă-i pe mâna mea. O să-i „contraminez".

Judecătorul cuprinse cu privirea întreaga privelişte şi scrise în carnetul de notiţe toate indiciile care erau necesare pentru a găsi locul din nou, în cazul în care Richard n-ar fi fost disponibil. Apoi verii s-au întors la caii lor.

Ajunşi la drum, s-au despărţit pentru ca şeriful să cheme douăzeci şi patru de „oameni buni şi adevăraţi" pentru a participa în lunea următoare la ancheta comitatului, când Marmaduke urma să ţină la tribunal „pledoariile obişnuite şi sesiunile generale de pace". judecătorul se întoarse în sat, reflectând adânc la ceea ce văzuse şi auzise în timpul dimineţii.

Când calul lui Richard ajunse în locul unde drumul începea să coboare spre vale, privirea lui Marmaduke se odihnea asupra aceleiaşi privelişti care cu zece minute în urmă alinase atât de mult sentimentele fiicei sale şi ale prietenei ei la ieşirea din pădure. Dar acum locul era complet golit. Aruncă hamurile patrupedului sigur pe picioarele sale, lăsându-l să meargă în propriul ritm, în timp ce spunea:

— Cred că lucrurile sunt mai complicate decât am crezut la început. Raţiunea mi-a fost orbită de sentimente şi am permis unui tânăr necunoscut să pătrundă în casa mea. Totuşi, nu voi lăsa aceste suspiciuni nelămurite. O să-l chem pe Ciorap-de-Piele înaintea mea, o să-i pun câteva întrebări directe, urmând să scot adevărul de la bătrânul acesta simplu.

În acest moment, judecătorul zări siluetele Elizabethei şi Louisei, care coborau încet muntele la mică distanţă în faţa lui. Dădu pinteni calului şi, când ajunse lângă ele, descălecă ducându-şi armăsarul de căpăstru de-a lungul potecii înguste. În timp ce părintele asculta relatarea aprinsă a fetei sale despre pericolul care le pândise şi salvarea lor neaşteptată, se lăsă cuprins de emoţie şi dădu uitării toate gândurile despre mine, examinări şi drepturi de proprietate. Iar când imaginea lui Natty i-a revenit în minte, nu s-a mai gândit la el ca la un vânător fără lege şi un prădător, ci ca la salvatorul fiicei sale.

Capitolul 30

Tribunalul decide, iar legea pune în aplicare.

Negustătorul din Veneţia

Remarkable Pettibone a fost trimisă la locuinţa umilă pe care Richard o numise deja „Casa parohială", pentru a o însoţi pe Louisa, care a fost încredinţată imediat tatălui său. Ea dăduse deja uitării lovitura pe care orgoliul său o primise, alinată de gândul unei vieţi uşoare şi confortabile, rămânând în familia judecătorului Temple.

Între timp, Marmaduke şi fiica sa au stat închişi în salon mai mult de o oră, dar nu vom invada sanctuarul iubirii paterne redând conversaţia pe care au purtat-o. Când cortina se ridică pentru cititor, îl vedem pe judecător plimbându-se prin cameră, cu un aer melancolic, iar pe fiica sa odihnindu-se pe o canapea, cu obrajii îmbujoraţi şi cu ochii ei negri ce păreau că înoată în cristaluri.

— V-a salvat în ultimul moment! Într-adevăr, copila mea, în ultimul moment!, strigă judecătorul. Deci, nu ţi-ai părăsit prietena, nobila mea Bess!

— Aş putea la fel de bine să revendic şi calitatea tăriei de caracter, deşi nu sunt sigură că fuga m-ar fi ajutat cu ceva, spuse Elizabeth. În cazul în care aş fi avut curajul să fug. Dar nu m-am gândit la cât de eficace ar fi fost o asemenea soluţie.

— Dar la ce te-ai gândit, copilă iubită? În ce direcţie s-au îndreptat gândurile tale, în momentul acela de teroare?

— La bestie! La bestie!, strigă Elizabeth, acoperindu-şi faţa cu mâna. Oh, n-am mai văzut nimic, nu m-am mai gândit la nimic decât la bestie! Am încercat să meditez la lucruri mai bune, dar eram prea îngrozită, iar pericolul se afla chiar în faţa ochilor mei.

— Haide, lasă. Acum eşti în siguranţă şi nu vom mai discuta despre subiectul acesta neplăcut. Nu credeam că a mai rămas vreun asemenea animal în pădurile noastre. Dar când foamea le încolţeşte, ajung până departe de vizuinele lor. Şi...

Fraza i-a fost întreruptă de un ciocănit puternic în uşă, aşa că i-a dat voie să intre celui care ceruse permisiunea. Benjamin a deschis uşa şi intră cu un aer nemulţumit, de parcă ar fi adus o veste sosită într-un moment inoportun.

— Domnul Doolittle este jos, începu majordomul. Se tot plimbă prin faţa uşii de o bună bucată de vreme. Are o problemă despre care vrea să vă vorbească. Dar i-am spus: „Omule, vrei să vii cu plângerile tale când judecătorul, aşa cum s-a şi întâmplat, de-abia şi-a scos copila din fălcile unui leu?". Dar, la naiba, individul ăla n-are pic de maniere, de parcă ar fi unul dintre porcii ăia de Guineea din bucătărie. Şi pentru că tot făcea câte un pas spre casă şi se tot apropia, n-am putut face altceva decât să vă anunţ că băiatul e deja în port.

— Trebuie să aibă nişte lucruri importante de discutat, spuse Marmaduke. Probabil că e ceva referitor la biroul lui, din moment ce o să fie o şedinţă la tribunal în curând.

— Ah, aţi ghicit, domnule!, strigă Benjamin. Cred că vrea să vă vorbească despre o plângere pe care trebuie să o facă bătrânului Ciorap-de-Piele, care, dacă mă întrebaţi pe mine, e un om mai bun decât el. Domnul Bumppo e o persoană foarte de treabă şi se descurcă bine cu ostia, de parcă ar fi fost crescut jucându-se pe prova unei bărci sau cu harponul în mână.

— Împotriva lui Ciorap-de-Piele!, strigă Elizabeth, ridicându-se.

— Odihneşte-te, copila mea. Nimic serios, îţi promit. Cred că ştiu deja despre ce este vorba. Ai încredere în mine, Bess: salvatorul tău va fi în siguranţă. Condu-l pe domnul Doolittle înăuntru, Benjamin.

Domnişoara Temple păru mulţumită de asigurările tatălui său, dar îşi fixă ochii negri asupra arhitectului, care profitase de permisiunea primită şi intrase imediat.

Hiram păru să-şi depăşească nerăbdarea în momentul în care pătrunse în apartament. După ce i-a salutat pe cei doi,

ocupă scaunul pe care i-l arătase judecătorul şi rămase aşezat preţ de un minut, aranjându-şi părul negru şi drept, cu o mină gravă, care ar trebui să facă cinste funcţiei sale oficiale. În cele din urmă, spuse:

— Din câte am auzit, domnişoara Temple abia a scăpat de pantere pe munte.

Marmaduke îşi înclină uşor capul, pentru a încuviinţa, dar păstră în continuare tăcere.

— Presupun că legea oferă o recompensă pentru blănuri, spuse Hiram. În cazul acesta, lui Ciorap-de-Piele o să-i iasă ceva din asta.

— O să am grijă să fie răsplătit, răspunse judecătorul.

— Da, da, cred că nimeni de aici nu se îndoieşte de generozitatea domnului judecător. Ştii oare dacă şeriful s-a hotărât până acum dacă doreşte un pupitru sau o strană sub amvon.

— Nu l-am auzit pe vărul meu vorbind despre aşa ceva în ultimul timp, răspunse Marmaduke.

— Cred că e foarte posibil să avem o şedinţă plictisitoare. Am auzit că Jotham Riddel şi cel care i-a cumpărat gospodăria au fost de acord să lase ca diferendele să fie rezolvate de ceilalţi. Nu cred că o să avem mai mult de două cazuri civile pe lista de şedinţă.

— Mă bucur, spuse judecătorul. Nimic nu mă doare mai tare decât să-mi văd coloniştii cum îşi risipesc timpul şi banii în lupta inutilă cu legea. Sper să fie adevărat, domnule.

— Presupun că oamenii decid până la urmă, adăugă Hiram, cu aerul că oscila între îndoială şi siguranţă, dar pe care judecătorul l-a interpretat drept certitudine. Câteodată cred că eu însumi sunt un arbitru în aceste cazuri. Jotham mi-a spus deja că mă va prefera pe mine. Înseamnă că acuzatul va apela la căpitanul Hollister şi aproape că am luat hotărârea ca al treilea om să fie domnul Jones.

— O să fie judecat vreun criminal?, întrebă Marmaduke.

— Nişte falsificatori, răspunse magistratul. Au fost prinşi în flagrant şi cred că o să fie inculpaţi, şi, în cazul acesta, probabil că o să fie şi judecaţi.

— Fără îndoială, domnule. Uitasem de oamenii aceia. Sper că nu mai sunt şi alţii în afară de ei.

— Păi, cineva amenință că o să înainteze o plângere pentru un ultraj care s-a petrecut în ultima zi a independenței. Dar nu sunt sigur că legea ar putea face ceva în cazul acesta. S-au spus niște cuvinte ale naibii de dure, dar nu știu dacă s-au luat la bătaie. Se mai vorbește și despre câteva căprioare vânate în afara sezonului în vestul patentului de câțiva dintre cei care s-au stabilit ilegal pe Fracțiuni.

— Să se facă o plângere, totuși. În cazul unor asemenea jafuri, sunt hotărât să aplic litera legii.

— Da, și eu am crezut că domnul judecător împărtășește această părere. Unul dintre motivele pentru care am venit vizează această chestiune.

— Dumneavoastră!, exclamă Marmaduke, înțelegând că celălalt fusese destul de viclean pentru a-i întinde o cursă. Și ce aveți dumneavoastră de spus, domnule?

— Cred că Natty Bumppo are acum în cabana sa cadavrul unei căprioare. Și unul dintre scopurile mele a fost acela de a obține un mandat de percheziție, pentru a căuta eu însumi.

— Credeți, domnule! Nu știți că legea cere să se depună o plângere înainte ca eu să pot emite un asemenea ordin? Locuința unui cetățean nu poate fi invadată inutil, în baza unor vagi presupuneri.

— Cred că pot să depun eu însumi mărturie, răspunse Hiram neabătut. Și Jotham este în stradă, gata să intre și să susțină spusele mele.

— Atunci emite-ți singur un mandat, Hiram. Ești magistrat. De ce mă deranjezi pe mine cu povestea asta?

— Ei bine, din moment ce este prima plângere de când s-a dat această lege și pentru că judecătorul este atât de pornit împotriva acestor practici, am considerat că cel mai bine ar fi ca actul de autorizare a percheziției să provină de la domnul judecător. În plus, din moment ce-mi petrec atâta vreme în pădure, nu mi-ar plăcea să-mi fac un dușman din Ciorap-de-Piele. Cred că judecătorul are destulă greutate în comitat pentru a nu-i fi teamă de el.

Domnișoara Temple își întoarse fața către împietritul arhitect și spuse:

— Și de ce s-ar teme o persoană cinstită de un om atât de bun precum e domnul Bumppo?

— Păi, domnişoară, e la fel de uşor să îndrepţi o puşcă spre un magistrat cum e să împuşti o panteră. Dar dacă domnul judecător nu doreşte să-mi elibereze mandatul, voi merge acasă şi-l voi scrie chiar eu.

— Nu v-am refuzat cererea, domnule, spuse Marmaduke, dându-şi seama că ar fi putut să-şi piardă reputaţia de judecător imparţial. Duceţi-vă în biroul meu, domnule Doolitte. O să vin şi eu acolo, pentru a semna mandatul.

După ce Hiram se retrase, judecătorul Temple o opri pe Elizabeth, care se pregătea să protesteze, acoperindu-i gura cu mâna şi spunând:

— Pare mai teribil când auzi vorbindu-se despre aşa ceva decât este în realitate, copila mea. Presupun că Ciorap-de-Piele a împuşcat o căprioară, pentru că sezonul este aproape pe terminate şi tu ai spus că vâna împreună cu câinii lui atunci când a venit în ajutorul tău. Dar nu va face decât să-i examineze cabana şi să găsească animalul. Poţi să plăteşti amenda din buzunarul tău, Bess. Cred că harpia asta nu va fi mulţumită cu amendă mai mică de douăsprezece dolari şi jumătate. Şi mai cred că reputaţia mea de judecător merită un asemenea fleac.

Asigurările lui au mai potolit-o pe Elizabeth, aşa că l-a lăsat pe tatăl ei să plece, pentru a-şi ţine promisiunea faţă de Hiram. După ce şi-a îndeplinit această îndatorire dezagreabilă, Marmaduke a părăsit biroul şi l-a întâlnit pe Oliver Edwards. Acesta se plimba cu paşi mari pe aleea cu prundiş din faţa conacului, părând foarte emoţionat. La vederea judecătorului Temple, tânărul îl opri şi cu o căldură pe care nu o manifesta prea des faţă de Marmaduke, spuse:

— Vă felicit din toată inima mea, domnule! Vă felicit, domnule judecător Temple! Oh, ar fi prea îngrozitor ca să-mi mai amintesc! Tocmai am plecat de la cabană, unde, după ce mi-a arătat scalpurile, bătrânul Natty mi-a povestit cum le-a salvat pe domnişoare, ca şi cum acesta ar fi fost lucrul cel mai puţin important din toată povestea. Fiţi sigur, domnule, că nu pot exprima în cuvinte ce am simţit în acele momente. Tânărul se opri o clipă, de parcă şi-ar fi amintit brusc de faptul că întrecea anumite limite, şi adăugă, foarte jenat: Nici nu ştiţi

ce am simţit când am auzit de pericolul în care s-au aflat domnişoara Grant şi fiica dumneavoastră!

Dar inima lui Marmaduke era prea emoţionată pentru a accepta felul în care tânărul se scuza pentru asemenea nimicuri şi îi spuse acestuia, fără a ţine seama de tulburarea lui:

— Îţi mulţumesc. Îţi mulţumesc, Oliver. După cum însuţi ai spus, este prea îngrozitor ca să ne mai amintim. Dar hai să mergem degrabă la Bess, pentru că Louisa a plecat deja la casa parohială.

Tânărul sări înainte şi, deschizând uşa cu o lovitură, nici nu îi permise judecătorului să intre înaintea lui, că ajunse imediat alături de Bess.

Chipul moştenitoarei nu mai avea acea expresie de distanţare rece care îi brăzda chipul de multe ori atunci când vorbea cu Edwards. Ei au petrecut două ore împreună, discutând fără niciun fel de oprelişti, încrezători şi simţindu-se în largul lor, ca nişte prieteni dragi şi preţuiţi. judecătorul Temple uitase suspiciunile pe care le avusese în timpul drumului de dimineaţă, iar tinerii au conversat, au râs şi s-au întristat pe rând, după cum le dictau stările sufleteşti.

În cele din urmă, după ce şi-a anunţat intenţia de a pleca de la conac pentru a treia oară, Edwards se îndreptă spre casa parohială pentru a face un gest asemănător de prietenie.

În acest răstimp, la cabană avea loc o scenă care a zădărnicit bunele intenţii ale judecătorului în ceea ce-l priveşte pe Ciorap-de-Piele şi a distrus pe loc scurta armonie care se înfiripase între Marmaduke şi Oliver.

De îndată ce Hiram Doolittle şi-a obţinut mandatul de percheziţie, prima lui grijă a fost aceea de a găsi un ofiţer potrivit pentru a executa acest mandat. Şeriful lipsea, convocând el însuşi marele juriu al comitatului. Ajutorul de şerif, care locuia în sat, era plecat în acelaşi scop într-o altă parte a coloniei, iar sergentul satului fusese ales în această funcţie din motive caritabile, pentru că era olog. Hiram intenţiona să-l însoţească pe ofiţer, ca spectator, dar nu dorea în niciun caz să ducă greul luptei. Oricum, venise ziua de sâmbătă, iar soarele trimitea deja umbrele pinilor către est. A doua zi, magistratul cel conştiincios nu ar fi putut să participe la

o asemenea acţiune care îi punea în pericol sufletul, iar până luni, carnea de căprioară şi toate urmele morţii acesteia ar fi ascunse sau distruse de multă vreme. Din fericire, privirile sale au întâlnit silueta tolănită a lui Billy Kirby. Aşa că Hiram, care se dovedise întotdeauna victorios în astfel de acţiuni, găsi imediat o ieşire din impasul în care se afla. Jotham era şi el părtaş la această poveste şi plecase de pe munte în urma chemării pe care i-o lansase aliatul său. Dar, ca şi Hiram, nici el nu avea destul curaj pentru a-şi pune în aplicare planul, aşa că a fost trimis pentru a-l chema pe tăietorul de lemne la casa magistratului.

Când Billy şi-a făcut apariţia, a fost invitat foarte politicos să ia loc pe scaunul pe care îl ocupase deja şi a fost tratat din toate punctele de vedere de parcă ar fi fost egalul lor.

—Judecătorul Temple este foarte hotărât să aplice în forţă legea căprioarelor, spuse Hiram după ce au făcut schimbul preliminar de politeţuri. I s-a adus o plângere că o căprioară a fost împuşcată. A emis un mandat de percheziţie şi m-a chemat ca să găsesc pe cineva să-l pună în aplicare.

Kirby, care nu bănuia că ar fi putut fi vreodată exclus din procesul deliberativ al oricărei activităţi în care era implicat, şi-a ridicat visător capul şi, după ce s-a gândit un moment, răspunse prin câteva întrebări:

— Şeriful este plecat?

— Nu e de găsit.

— Şi ajutorul de şerif la fel?

— Amândoi sunt plecaţi în alte părţi ale patentului.

— Dar l-am văzut pe sergent mergând şontâc-şontâc prin sat acum vreo oră.

— Da, da, spuse Hiram, cu un zâmbet mieros şi dând din cap cu înţeles. Pentru treaba asta e nevoie de un bărbat, nu de un şchiop.

— Păi, spuse Billy râzând, băiatul o să opună rezistenţă? E cam certăreţ câteodată şi se crede cel mai breaz din comitat când vine vorba de vreo încăierare.

— L-am auzit odată lăudându-se, spuse Jotham, că nu e nimeni de la câmpiile mohawk şi până la graniţa Pennsylvaniei care să-i facă faţă într-o bătaie.

— Chiar aşa?, exclamă Kirby, ridicându-şi corpul masiv în scaun, ca un leu care se întinde în culcuş. Cred că n-a simţit niciodată ghionturile unui *Varmounter* pe şira spinării. Dar cine e băiatul acesta?

— Păi, este... făcu Jotham.

— E împotriva legii să dezvălui numele, îl întrerupse Hiram. Numai dacă te angajezi că vei servi justiţiei. Tu ai fi omul potrivit să-i vii de hac, Bill, şi o să-ţi fac o împuternicire specială imediat, când o să-ţi primeşti onorariul.

— Ce înseamnă onorariu?, spuse Kirby, punându-şi mâna grea pe filele unui cod de legi pe care Hiram îl deschisese pentru a face onoare funcţiei sale. Întorcea foile cu brutalitate, ca şi cum ar fi reflectat la un subiect, asupra căruia se hotărâse deja, de fapt: „Dacă o să-l plătească pentru un cap spart."

— E ceva bun, spuse Hiram.

— La naiba cu onorariul, spuse Billy râzând din nou. Individul acesta crede că e cel mai bun luptător din comitat? Ce înălţime are?

— E mai înalt decât tine, spuse Jotham. E unul dintre cei mai...

„Vorbăreţi", era el gata să spună, dar nerăbdătorul de Kirby l-a întrerupt. Înfăţişarea tăietorului de lemne nu avea nimic fioros ori brutal. Păstra numai o expresie de vanitate binevoitoare. Era evident că se mândrea cu puterile sale fizice, ca toţi cei care nu pot să se laude cu ceva mai bun. Îşi întinse mâna lată cu palma în jos şi spuse, ţinându-şi ochii aţintiţi asupra oaselor şi muşchilor săi:

— Hai, lasă-mă să pun mâna pe carte. O să depun jurământul şi o să vedeţi că ştiu să îl respect.

Hiram nu a vrut să-i dea tăietorului de lemne ocazia de a se răzgândi şi l-a lăsat să depună jurământul imediat. De îndată ce au încheiat toate măsurile preliminare, cei trei oameni de vază au părăsit casa şi au apucat pe cel mai apropiat drum care ducea la cabană. Au ajuns pe malul lacului şi tocmai ieşeau de pe drumul principal, când Kirby şi-a adus aminte că putea să beneficieze acum de privilegiul iniţiaţilor şi întrebă din nou care era numele celui care încălcase legea:

— În ce parte mergem? În ce direcţie, domnule?, întrebă robustul tăietor de lemne. Credeam că vrei să percheziţionez o casă, nu pădurea. În partea asta a lacului nu locuieşte nimeni decât dacă îi consideri colonişti şi pe Ciorap-de-Piele, şi pe bătrânul John. Hai, spune-mi cum îl cheamă pe individ şi îţi garantez că o să te conduc în luminişul cu pricina pe o potecă mai scurtă, pentru că ştiu orice puiet care creşte pe o rază de două mile de Templeton.

— Acesta e drumul, spuse Hiram, arătând înainte şi grăbindu-şi pasul de parcă i-ar fi fost teamă ca Billy să nu renunţe. Bumppo este omul pe care-l căutăm.

Kirby se opri dintr-odată şi se uită de la unul la celălalt cu uimire. Apoi izbucni tare în râs şi strigă:

— Cine? Ciorap-de-Piele! N-are decât să se laude cu puşca şi ţinta lui, pentru că, trebuie să recunosc, le are pe cele mai bune. De când a împuşcat porumbelul, i-am cedat locul fruntaş. Dar să se laude cu lupta corp la corp? Aş putea să-l iau doar cu două degete şi să-l înnod în jurul gâtului meu ca pe o fundă. Omul ăsta are deja şaptezeci de ani şi nu a fost niciodată prea puternic.

— E un om viclean, spuse Hiram, ca toţi vânătorii. E mai puternic decât pare. În plus, e înarmat.

— Ce-mi pasă mie de puşca lui?, strigă Billy. Mai degrabă ar putea să zboare decât să mă împuşte pe mine. Nu-mi poate face niciun rău şi trebuie să spun că eu cred că are dreptul de a vâna căprioare la fel ca orice om de pe patent. E cel mai important mijloc de supravieţuire şi trăim într-o ţară liberă, unde omul poate să facă ce meserie vrea.

— După cum spui tu, oricine are voie să împuşte o căprioară, spuse Jotham.

— Asta e meseria lui, n-ai auzit?, răspunse Kirby. Iar legea nu e făcută pentru unii ca el.

— Legea e pentru toată lumea, spuse Hiram, care începuse să creadă că acţiunea lui era în pericol, în ciuda atenţiei sale deosebite. Iar legea este foarte strictă în pedepsirea sperjurului.

— Uite cum stau lucrurile, domnule Doolittle, spuse nesăbuitul tăietor de lemne. Nu dau nicio ceapă degerată pe dumneata şi pe sperjurul dumitale. Dar din moment ce am venit

până aici, o să merg să vorbesc cu bătrânul acela, şi poate frigem o bucată din căprioara aia împreună.

— Ei, dacă poţi să-l convingi cu binişorul, cu atât mai bine, spuse magistratul. Din câte ştiu eu, cearta nu e agreată. Eu prefer întotdeauna un comportament inteligent decât un temperament aprig.

Grupul mergea repede şi a ajuns în curând la cabană, unde Hiram a crezut că era mai prudent să se oprească în dreptul coroanei pinului prăbuşit, ce alcătuia un fel de cal de frizăcare să apere fortăreaţa de apropierea celorlalţi, chiar pe partea dinspre sat. Kirby nu a savurat prea mult această oprire şi şi-a dus mâna la gură, scoţând un sunet puternic, astfel încât câinii au ieşit din cuşcă; aproape imediat apăru din spatele uşii capul pleşuv al lui Natty.

— Stai jos, bătrân prost ce eşti, strigă vânătorul. Crezi că a mai venit vreo panteră?

— Ha, Ciorap-de-Piele! Am ceva pentru tine. Oamenii de seamă ai acestei ţări ţi-au scris o scurtă scrisoare şi m-au angajat pe mine ca poştaş.

— Ce treabă ai cu mine, Billy Kirby?, spuse Natty, ieşind afară din cabană şi ducându-şi mâna deasupra ochilor, pentru a-şi feri privirea de razele soarelui la apus, în timp ce îi inspecta pe vizitatorii săi. Nu am pământ de defrişat şi Dumnezeu ştie că plantez şase pomi înainte de a tăia vreunul dintre ei. Jos, Hector, îţi spun. Treci în cuşcă!

— Chiar aşa, bătrâne?, răcni Billy. Atunci e cu atât mai bine pentru mine. Dar eu trebuie să-mi fac datoria. Uite o scrisoare pentru tine, Ciorap-de-Piele. E foarte bine dacă ştii s-o citeşti, dar dacă nu, domnul Doolittle este aici şi o să-ţi spună el ce înseamnă. Se pare că ai confundat 20 iulie cu 1 august. Asta-i tot.

Între timp, Natty zărise silueta lungă şi subţire a lui Hiram, ascuns în spatele unui ciot înalt. Expresia sa amabilă se transformă imediat în neîncredere şi nemulţumire vădită. Îşi băgă din nou capul pe uşă şi rosti câteva cuvinte pe un ton scăzut, apoi apăru iarăşi şi continuă:

— N-am nimic cu tine! Aşa că pleacă înainte să mă pună împieliţatul să-ţi fac ceva. Nu-ţi port pică, Billy Kirby, aşa că de ce ai supăra un bătrân care nu ţi-a făcut niciun rău?

Kirby merse înainte pe lângă coroana pinului, ajunse la câteva picioare de vânător şi se aşeză foarte liniştit pe capătul unui buştean. Începu să-i examineze nasul lui Hector, pe care îl cunoştea în urma deselor întâlniri din pădure, când îl mai şi hrănea din coşul său cu provizii.

— Ai ochit mai bine decât mine, şi nu mi-e ruşine s-o spun, zise tăietorul de lemne. Dar nu mi-e ciudă pe tine din cauza asta, Natty! Deşi mi se pare că ai împuşcat prea mult în ultimul timp, pentru că am auzit că ai ucis o căprioară.

— Azi n-am tras decât de două ori, de fiecare dată în pantere, răspunse Ciorap-de-Piele. Uite aici scalpurile. Tocmai voiam să mă duc cu ele la judecător, ca să cer recompensa.

În timp ce Natty vorbea, îi aruncă urechile lui Kirby, care continuă să se joace cu ele cu un aer nepăsător. Le întindea câinilor şi râdea de mişcările pe care ei le făceau când simţeau mirosul vânatului acesta neobişnuit.

Dar Hiram, îmbărbătat de înaintarea sergentului împuternicit, îndrăzni şi el să se apropie şi începu să vorbească cu un aer autoritar, potrivit funcţiei sale. Prima lui măsură a fost aceea de a citi mandatul cu glas tare, având grijă să scoată în evidenţă părţile cele mai importante. Iar în încheiere, rosti clar şi tare numele judecătorului.

— Marmaduke Temple şi-a pus numele pe hârtia aia?, spuse Natty scuturând din cap. Înseamnă că-şi iubeşte noile legi, aşezările şi moşiile mai mult decât propriul copil. Dar n-o s-o bănuiesc pe fată. Are nişte ochi ca de căprioară! Biata de ea nu şi-a ales singură tatăl şi n-are ce să facă. Nu prea cunosc legea, domnule Doolittle. Ce trebuie să facem acum, că aţi citit mandatul?

— Ah, simple formalităţi, Natty, spuse Hiram, străduindu-se să pară prietenos. Hai să intrăm şi să discutăm raţional despre treaba asta. Probabil că ai putea face uşor rost de bani şi, după câte s-au întâmplat, înclin să cred că judecătorul va plăti el însuşi.

Încă de la început, bătrânul vânător urmărise cu atenţie mişcările celor trei vizitatori, continuând să stea în pragul cabanei, foarte hotărât, arătând că nu-şi va părăsi lesne poziţia. Hiram s-a apropiat, de parcă se aştepta ca propunerea

lui să fie acceptată, dar Natty a ridicat mâna, făcându-i semn să se retragă.

— Nu ţi-am spus de atâtea ori să nu mă ispiteşti?, spuse el. Nu fac rău nimănui, de ce nu mă lasă legea în pace? Du-te înapoi! Du-te înapoi şi spune-i judecătorului tău că poate să-şi păstreze recompensa. Dar n-o să-i permit să vină cu legile lui nefolositoare în cabana mea.

Propunerea lui Natty nu-i astâmpără deloc curiozitatea lui Hiram. Din contră, păru să o stârnească şi mai mult. Apoi Kirby strigă:

— Ei, ar fi cum trebuie, domnule. El nu mai cere nicio recompensă de la stat, iar statul nu-i mai dă amendă. Eu spun că acesta e un schimb cinstit şi ar trebui încheiat pe loc. Mie îmi plac înţelegerile rapide, ca totul să fie corect între oameni.

— Cer să fiu lăsat să intru în casa aceasta, spuse Hiram, cu toată demnitatea pe care o cerea acel moment. În numele poporului şi în virtutea acestui mandat şi a funcţiei mele, împreună cu acest apărător al ordinii.

— Înapoi! Dă-te înapoi, domnule, şi nu mă ispiti!, spuse Ciorap-de-Piele, foarte serios şi făcându-i semn să se retragă.

— Ne opreşti pe riscul tău, spuse Hiram. Billy, Jotham, veniţi mai aproape, ca să fiţi martori.

Hiram interpretase greşit expresia blândă, dar hotărâtă a lui Natty ca supunere a acestuia şi îşi pusese deja piciorul pe prag pentru a intra, dar a fost apucat de umeri pe nepregătite şi aruncat pe micul mal al lacului, la o distanţă de douăzeci de picioare. Invadatorii au fost uimiţi pe moment de mişcarea aceea bruscă şi de o forţă neobişnuită de care dăduse dovadă Natty. Pentru o clipă s-a lăsat o linişte mormântală, dar Billy Kirby şi-a slobozit veselia în hohote de râs care păreau să izvorască din adâncul sufletului său.

— Bine lucrat, bătrâne! Domnul te cunoaşte mai bine decât mine. Vino! Vino, profită de ocazia asta. Luptaţi-vă ca nişte bărbaţi, iar eu şi Jotham o să asistăm la o luptă dreaptă.

— William Kirby, îţi ordon să îţi faci datoria!, strigă Hiram de sub mal. Arestează-l! Îţi ordon să-l arestezi în numele poporului!

Dar Ciorap-de-Piele părea mai amenințător. Își ținea puşca în mână, cu țeava îndreptată către tăietorul de lemne.

— Îți ordon să păstrezi distanța!, spuse Natty. Știi ce țintă bună am, Billy Kirby. Nu vreau să-ți vărs sângele, dar înainte să pui piciorul în cabana mea, iarba asta verde o să se înroşească şi de al meu, şi de al tău.

Câtă vreme această întâmplare nu luase o întorsătură serioasă, tăietorul de lemne părea să fie de partea celui dezavantajat. Dar când a văzut armele de foc, îşi schimbă atitudinea. Îşi ridică trupul greu de pe buştean şi, înfruntându-l deschis pe vânător, îi spuse:

— N-am venit aici ca duşman, Ciorap-de-Piele, dar nu prețuiesc bucata aia de fier scobit pe care o ții în mână la fel de mult ca pe un mâner rupt de topor. Aşa că, domnule, anunță-mă dacă eşti gata, respectă legea şi vom vedea imediat care e cel mai bun dintre noi doi.

Dar magistratul nu mai era de găsit! În momentul în care Natty a scos puşca, Hiram şi Jotham au dispărut. Şi când tăietorul de lemne şi-a rotit ochii în jur, surprins că nu primeşte niciun răspuns, văzu siluetele celor doi îndreptându-se spre sat cu o rapiditate care arăta că aceştia luaseră în calcul nu numai viteza unui glonț, dar şi bătaia probabilă a puştii.

— I-ai speriat pe ceilalți doi, spuse Kirby cu o figură foarte dispreţuitoare. Dar nu mă vei speria şi pe mine. Aşa că lasă puşca jos, domnule Bumppo, sau o să fie ceva probleme între noi doi.

Natty puse puşca jos şi zise:

— Nu-ți vreau răul, Billy Kirby. Dar o să te las pe tine să hotărăşti dacă e bine ca ticăloşii ăştia doi să întoarcă pe dos locuința unui bătrân. Nu am cum nega față de tine că am împuşcat căprioara, Billy. Şi poți să iei pielea, ca dovadă, dacă vrei. Recompensa o să acopere amenda, şi toată lumea ar trebui să fie satisfăcută.

— O să fie, bătrâne. O să fie, strigă Kirby, în timp ce orice umbră de nemulțumire îi dispărea de pe chip la auzul acestei oferte de pace. Dă încoace pielea, pentru ca legea să fie respectată.

Natty intră în cabană şi se întoarse imediat aducând cu el dovada aşteptată. Tăietorul de lemne plecă, împăcat pe deplin cu vânătorul, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Mergând pe marginea lacului, amintirea tumbei lui Hiram îl făcea să izbucnească frecvent într-un râs isteric. Şi, la urma urmei, găsi de cuviinţă că toată povestea fusese o glumă foarte bună.

Totuşi, cu mult înainte ca Billy să ajungă în sat, se vorbea deja despre pericolul în care se aflase Natty, despre faptul că el nu respectase legea şi despre încurcătura lui Hiram. Se spunea şi că şeriful fusese trimis acolo, unde unii sugerau că ar trebui să se trimită un detaşament de miliţie pentru a răzbuna legile încălcate. S-au adunat mai mulţi cetăţeni, pentru a reflecta asupra măsurilor ce trebuiau luate în continuare. Dar lucrurile s-au schimbat considerabil atunci când Billy şi-a făcut apariţia aducând pielea de căprioară şi îndepărtând astfel orice temei pentru realizarea unei percheziţii. Acum nu le mai rămânea de făcut decât să încaseze amenda şi să impună voinţa poporului. Şi, aşa cum toată lumea a căzut de acord, toate acestea se puteau face la fel de bine lunea următoare, în loc de sâmbătă seara, care era zi sfântă pentru o mare parte dintre colonişti. Prin urmare, orice măsuri au fost suspendate timp de treizeci şi şase de ore.

Capitolul 31

Şi ai, se pare, îndrăzneala,
Să intri-n gura lupului chiar singur,
Cum intră Douglas în a sa casă.

Marmion

Agitaţia se potolea acum, iar oamenii din sat începeau să se risipească din micile grupuri pe care le formaseră, retrăgându-se fiecare la casa lui şi închizând uşa în urma sa cu aerul grav al omului care consultase opinia publică. Iar Oliver Edwards, la întoarcerea de la locuinţa domnului Grant, se întâlni cu tânărul avocat pe care cititorul îl cunoaşte drept domnul Lippet. Cei doi erau foarte diferiţi prin comportamentul şi opiniile lor. Dar se cunoşteau, de vreme ce făceau parte din intelectualitatea micii comunităţi. Se aflau, deci, într-un moment al întâlnirii în care tăcerea ar fi fost interpretată drept nepoliteţe, fapt ce a dus la înfiripareaconversaţiei următoare:

— Ce seară frumoasă, domnule Edwards, începu avocatul, despre care cu greu s-ar putea spune că simţea vreo aversiune faţă de conversaţie. Din păcate, nu va ploua. Acesta este cel mai mare defect al climei noastre: ori avem parte de secetă, ori de inundaţii. Cred că sunteţi obişnuit cu un climat mai echilibrat.

— M-am născut în acest stat, răspunse Edwards cu răceală.

— Ei, am auzit vorbindu-se de multe ori despre lucrul acesta. Dar e atât de uşor pentru oricine să se naturalizeze într-o anumită regiune, încât nici nu mai are importanţă unde s-a născut. Mă întreb ce o să facă judecătorul în problema aceasta a lui Natty Bumppo.

— A lui Natty Bumppo? La ce vă referiţi, domnule?

— N-ai auzit!, exclamă celălalt cu o expresie surprinsă, pe care o afişă cu multă naturaleţe, ca pentru a-şi înşela interlocutorul. Ar putea să iasă destul de urât! Se pare că bătrânul a fost pe dealuri şi a împuşcat o căprioară de dimineaţă. Şi ştii că pentru judecătorul Temple, aceasta este o infracţiune.

— Oh, a făcut aşa ceva?, întrebă Edwards, ferindu-şi faţa pentru a ascunde roşeaţa care îi colorase obrajii arşi de soare. Ei, dacă asta e tot, atunci va trebui să plătească amenda.

— Amenda e de cinci lire, spuse avocatul. Ar putea să facă rost Natty de o asemenea sumă imediat?

— Dacă poate!, strigă tânărul. Nu sunt bogat, domnule Lippet. Nici pe departe. Sunt sărac şi mi-am economisit salariul pentru un scop foarte drag inimii mele. Dar bătrânul n-o să petreacă nicio oră în închisoare, pentru că o să cheltuiesc şi ultimul cent pentru a împiedica aşa ceva. În plus, a împuşcat două pantere şi recompensa poate plăti câteva amenzi.

— Da, da, spuse avocatul, frecându-şi mâinile cu o expresie de plăcere nedisimulată. O să vedem noi. Sunt sigur.

— Ce anume, domnule? Vă rog să-mi explicaţi.

— Ei bine, uciderea căprioarei e o nimica toată în comparaţie cu ce s-a întâmplat după-amiază, continuă domnul Lippet cu un aer confidenţial şi prietenos care îl convinse pe tânăr, chiar dacă nu-i plăcea de omul acela. Se pare că s-a făcut o plângere pentru lucrul acesta şi se crede că s-a depus un jurământ că Natty avea nişte carne de căprioară în cabană. Legea prevede toate acestea şi judecătorul a eliberat un mandat de percheziţie.

— Un mandat de percheziţie!, repetă Edwards cu o voce îngrozită şi cu o faţă pe care ar fi trebuit s-o ferească din nou pentru a-i ascunde paloarea. Şi cât au descoperit? Ce au văzut?

— Puşca bătrânului Bumppo. Iar vederea ei ar putea linişti curiozitatea celor mai mulţi oameni din pădurile astea.

— Chiar aşa! Chiar aşa!, strigă Edwards, izbucnind într-un râs convulsiv. Deci, bătrânul erou le-a făcut-o! Le-a făcut-o, nu-i aşa?

Avocatul îşi fixă ochii uimit asupra tânărului, dar mirarea ceda locul gândurilor care îl preocupau cel mai mult de obicei şi spuse:

— Te asigur că nu e nimic de râs, domnule. Recompensa de patruzeci de dolari şi salariul dumneavoastră pe şase luni or să se diminueze foarte mult înainte de a putea să clarifici problema. Ultragierea unui magistrat la datorie şi, în acelaşi timp, ameninţarea unui sergent cu o armă de foc este o chestiune destul de serioasă şi se pedepseşte şi cu amendă, şi cu închisoare.

— Închisoare!, repetă Edwards. Să-l închidă pe Ciorap-de-Piele! Nu, nu, domnule. Aşa ceva l-ar băga în mormânt pe bătrân. Nu-l vor închide niciodată pe Ciorap-de-Piele!

— Ei, domnule Edwards, spuse Lippet, care se eliberă de orice fel de rezerve. Se spune despre dumneavoastră că sunteţi un om ciudat. Dar dacă mi-aţi spune cum poate fi împiedicat un juriu să dea verdictul de vinovăţie, în momentul în care acest caz ajunge în faţa lor şi dovezile sunt clare, atunci aş recunoaşte că ştiţi mai multă legislatură decât mine. Iar eu am o diplomă în buzunar de trei ani.

Până la acest moment, raţiunea lui Oliver îi domolise deja sentimentele, şi pe măsură ce începea să conştientizeze dificultatea acestui caz, asculta cu mai multă atenţie ceea ce îi spunea avocatul. Emoţiile puternice pe care tânărul le trădase în primele clipe de surprindere dispăruseră complet. Şi, deşi era evident că ceea ce auzise îl preocupa la fel de mult, reuşi să facă un efort pentru a acorda atenţie sfaturilor pe care le primea.

În ciuda minţii sale tulburate, Oliver descoperi imediat că majoritatea soluţiilor pe care i le propunea avocatul se bazau pe o şiretenie şi pe planuri care necesitau mult timp pentru a le pune în practică. Şi acestea nu se potriveau nici dispoziţiei şi nici nevoilor sale. Totuşi, i-a dat de înţeles domnului Lippet că va apela la el în caz de proces, asigurare care l-a satisfăcut pe avocat. S-au despărţit apoi, unul dintre ei îndreptându-se cu un pas hotărât în direcţia unei mici clădiri care avea un însemn de lemn deasupra uşii, pe care scria cu vopsea: „Chester Lippet, avocat". Celălalt mergea cu paşi mari către conac. Ne vom lua rămas-bun de la avocat pentru moment şi ne vom îndrepta atenţia către client.

Când Edwards a intrat în salon, ale cărui uşi enorme erau deschise pentru a permite intrarea aerului unei seri blânde,

l-a găsit pe Benjamin ocupat cu treburile sale gospodăreşti şi întrebă cu o voce grăbită unde îl putea găsi pe judecătorul Temple.

— Păi, domnul judecător a intrat în birou, cu tâmplarul ăla, domnul Doolittle. Dar domnişoara Lizzie este în camera aceea. Vă spun, domnule Oliver, ne-ar fi plăcut să fi avut mai puţin succes cu pantera aceea, sau cu pardosul – unii îi zic într-un fel, alţii în celălalt –, dar ştim prea puţine despre bestia aceasta, mai ales că nu e de provenienţă britanică. Am spus eu că era una pe dealuri iarna trecută, pentru că am auzit-o gemând pe malul lacului, într-o seară, toamna trecută, când mă întorceam de la pescuit cu barca. Dacă animalul ar fi intrat în apa fără sloiuri, moment în care s-ar fi putut vedea cum şi în ce direcţie trebuia îndreptată barca, aş fi prins-o eu însumi. Dar dacă mă uit în sus printre copaci, pentru mine e la fel ca atunci când stau la bordul unui vas şi mă uit la gabia unei alte bărci. Nu pot să deosebesc niciodată o frânghie de cealaltă.

— Bine, bine. Trebuie s-o văd pe domnişoara Temple.

— Şi o s-o vedeţi, domnule, spuse majordomul. Este în camera de zi. Dumnezeule! Domnule Edwards, ce pierdere ar fi fost pentru domnul judecător! Să mă ia naiba dacă ştiu de unde ar fi putut să ia o altă fiică precum aceasta, care este deja mare. Vă spun eu, domnule, că Natty Bumppo este un om nepreţuit şi se pare că este foarte priceput cu armele de foc şi cu cârligele de barcă. Sunt prietenul lui, domnule Oliver, şi dumneavoastră, ca şi el, mă puteţi considera prieten.

— S-ar putea să te dorim ca prieten, dragul meu, strigă Edwards, strângându-i mâna cu putere. S-ar putea să te dorim ca prieten, caz în care îţi vom spune.

Fără a mai aştepta să audă replica plină de seriozitate pe care o pregătea Benjamin, tânărul îşi dădu drumul din strânsoarea puternică a majordomului şi intră în camera de zi.

Elizabeth era singură şi stătea cu fruntea aplecată pe canapea, aşa cum o lăsase. Îşi acoperise ochii cu o mână de o frumuseţe care întrecea, ca formă şi culoare, imaginaţia celui mai ingenios artist. Fata părea adâncită în gândurile sale. Impresionat de atitudinea şi frumuseţea chipului pe care i-au

căzut privirile, tânărul îşi înfrână emoţiile şi se apropie de ea respectuos şi prevăzător.

— Domnişoară Temple! Domnişoară Temple!, spuse el. Sper că nu vă deranjez. Dar aş vrea să vorbesc cu dumneavoastră, măcar un minut.

Elizabeth îşi ridică faţa, arătându-şi ochii negri umeziţi, şi spuse:

— Dumneavoastră sunteţi, Edwards?, spuse ea cu o voce plină de dulceaţă şi cu un aer blând, pe care îl avea adesea când vorbea cu tatăl ei. I se adresa pentru prima dată astfel, ceea ce îl emoţiona până în străfundurile sufletului său. Cum ai lăsat-o pe biata Louisa?

— A rămas cu tatăl ei, fericită şi fermecătoare, spuse Oliver. N-am văzut niciodată pe cineva mai emoţionat decât ea, când am îndrăznit să-i spun că salvarea ei mă bucură. Domnişoară Temple, când am auzit pentru prima dată despre întâmplarea aceasta îngrozitoare, sentimentele mele au fost prea puternice pentru a le putea exprima. Şi nu mi-am găsit cuvintele decât după ce plimbarea până la casa domnului Grant mi-a dat ocazia să-mi adun gândurile. Cred, cred cu adevărat că m-am achitat mai bine de datoria mea acolo, pentru că domnişoara Grant chiar a plâns din cauza cuvântărilor mele prosteşti.

Pentru o clipă, Elizabeth nu-i dădu niciun răspuns, dar îşi acoperi ochii cu mâna. Totuşi, trecu peste acel sentiment care o îndemnase să-şi ascundă faţa şi, ridicându-şi din nou ochii către privirile lui, continuă zâmbind:

— Prietenul dumneavoastră, Ciorap-de-Piele, a devenit prietenul meu acum, Edwards. M-am tot gândit cum aş putea să-i fiu de folos cel mai bine. Poate că mi-aţi putea spune dumneavoastră, care îi cunoaşteţi atât obiceiurile, cât şi nevoile...

— Pot!, strigă tânărul, atât de impetuos, încât interlocutoarea sa tresări. Pot, şi Dumnezeu să vă binecuvânteze pentru această dorinţă. Natty a fost destul de imprudent pentru a nu ţine cont de lege şi a ucis o căprioară astăzi. De fapt, cred că îi împărtăşesc şi crima, şi pedeapsa, pentru că am fost tot timpul complicele lui. Tatăl dumneavoastră a primit o plângere şi a autorizat o percheziţie...

— Ştiu tot, îl întrerupse Elizabeth. Ştiu tot. Totuşi, trebuie să acceptăm formalităţile legii: trebuie să se facă această percheziţie, căprioara o să fie găsită, iar amenda plătită. Dar trebuie să vă pun propria dumneavoastră întrebare: Aţi trăit atâta vreme în familia noastră şi nu ne cunoaşteţi? Priviţi-mă, Oliver Edwards! Par a fi o persoană care ar permite ca omul care tocmai i-a salvat viaţa să stea în închisoare pentru o sumă atât de mică precum amenda aceasta? Nu, nu, domnule. Tatăl meu este judecător, dar este om şi creştin. Am înţeles totul foarte bine şi nu va suferi niciun rău.

— Câte temeri îndepărtaţi cu vorbele dumneavoastră!, exclamă Edwards. Nu vom mai fi deranjaţi niciodată. Tatăl dumneavoastră îl va apăra! M-aţi asigurat, domnişoară Temple, că tatăl dumneavoastră va face aceasta, şi trebuie să cred!

— Puteţi să primiţi chiar asigurările lui, domnule Edwards, pentru că vine să ne vorbească, răspunse Elizabeth.

Dar când intră în apartament, înfăţişarea lui Marmaduke contrazicea anticiparea optimistă a fiicei sale. Avea sprâncenele încruntate şi părea schimbat. Nici Elizabeth, nici tânărul nu au spus nimic. L-au lăsat pe judecător să se plimbe neîntrerupt de-a lungul camerei de câteva ori, apoi el strigă:

— Planurile noastre au fost învinse, fata mea. Ciorap-de-Piele a atras cu încăpăţânarea sa indignarea legii şi acum este peste puterile mele să-l ajut.

— Cum? În ce fel?, strigă Elizabeth. Amenda nu este ceva sigur.

— Nu am anticipat..., nu am putut să anticipez că un bărtrân neprietenos ca el ar avea curajul de a se opune trimişilor legii, o întrerupse el pe Elizabeth. Am crezut că va accepta percheziţia, atunci s-ar fi achitat amenda şi cerinţele legii ar fi fost îndeplinite. Dar acum vom fi nevoiţi să-i suportăm rigorile.

— Şi care ar trebui să fie pedeapsa, domnule?, întrebă Edwards, străduindu-se să vorbească cu fermitate.

Marmaduke se întoarse repede spre locul în care se retrăsese tânărul şi exclamă:

— Dumneata aici! Nu v-am observat! Nu ştiu ce va fi, domnule. Nu este ceva obişnuit ca judecătorul să dea o pedeapsă înainte de a fi auzit mărturiile, iar juriul să-l fi declarat

vinovat. Însă poţi fi sigur de un lucru, domnule Edwards: pedeapsa lui va fi după cum o cere legea, în ciuda slăbiciunii de moment pe care am dovedit-o, pentru că nefericitul acela i-a făcut un serviciu atât de important fiicei mele.

— Nu cred că se îndoieşte cineva de simţul dreptăţii judecătorului Temple, răspune Edwards cu amărăciune. Dar haideţi să vorbim calm, domnule. Nu s-ar putea ca vârsta, obiceiurile sau chiar ignoranţa lui să-i aducă prietenului meu beneficii împotriva acestei acuzaţii?

— Ar trebui? I-ar mai putea atenua din vină, dar ar putea oare să-l achite? Ar fi tolerabilă o societate în care judecătorii de pace sunt înfruntaţi de oameni înarmaţi, tinere? Pentru asta am îmblânzit eu sălbăticia?

— Dacă aţi fi îmblânzit şi bestiile care au ameninţat de curând viaţa domnişoarei Temple, argumentele dumneavoastră ar fi fost mai convingătoare.

— Edwards!, exclamă Elizabeth.

— Fii liniştită, copila mea, o întrerupse tatăl său. Tânărul este nedrept, fără ca eu să-i fi dat motiv. O să trec cu vederea această remarcă, domnule Edwards, pentru că ştiu că sunteţi prietenul lui Natty şi zelul de a-l apăra v-a depăşit discreţia.

— Da, este prietenul meu, strigă Edwards. Şi mă mândresc cu asta. Este un om simplu, nu ştie carte, e chiar ignorant. Poate are prejudecăţi, deşi cred că părerea sa asupra lumii este justă. Dar are inimă, domnule judecător Temple, care ar putea să răscumpere o mie de greşeli. Ştie care-i sunt prietenii şi nu-i părăseşte niciodată, chiar de-ar fi vorba de un câine.

— Are un caracter ales, domnule Edwards, răspunse Marmaduke cu blândeţe. Dar nu am fost niciodată destul de norocos pentru a-i câştiga respectul. Pe mine m-a respins întotdeauna. Totuşi, am suportat acest comportament ca pe un capriciu al unui om bătrân. Oricum, când o să apară în faţa mea, ca judecător al lui, vom afla că vechiul său comportament nu îi va agrava situaţia, aşa cum nici serviciile pe care ni le-a adus recent nu-l vor absolvi de crima sa.

— Crimă!, repetă Edwards. Este oare o crimă să alunge de la uşa sa un ticălos care îl spionează? Crimă! Oh, nu, domnule!

Dacă există vreun criminal în toată această poveste, nu este el acela!

— Şi cine ar putea să fie, domnule?, întrebă judecătorul Temple, cu chipul la fel de liniştit ca de obicei, întorcându-se către tânărul agitat.

Această întrebare a fost mai mult decât putea suporta. Până acum, Edwards fusese foarte tulburat de ceea ce simţea, dar acum vulcanul erupse dintr-odată.

— Cine? Şi mă întrebaţi aşa ceva pe mine!, strigă el. Cercetaţi-vă conştiinţa, domnule judecător Temple. Mergeţi la uşa aceea, domnule, şi priviţi valea, lacul liniştit şi munţii aceia întunecaţi, şi răspundeţi-i inimii dumneavoastră, dacă aveţi o inimă, de unde au venit toate aceste bogăţii, această vale, acele dealuri şi de ce sunt ale mele? Cred, domnule, că apariţia lui Mohegan şi a lui Ciorap-de-Piele care vânează în toată ţara, împovăraţi şi oropsiţi, v-ar ofili privelişte a.

Marmaduke ascultă această izbucnire de pasiune la început cu uimire, dar când tânărul termină, îi făcu semn fiicei sale nerăbdătoare să păstreze tăcerea, apoi spuse:

— Oliver Edwards, uitaţi în prezenţa cui vă găsiţi. Am auzit, tinere, că pretindeţi că sunteţi descendentul proprietarilor străvechi ai acestor pământuri. Dar cred că educaţia nu a avut niciun efect asupra dumneavoastră, dacă nu v-a învăţat validitatea drepturilor care au transferat titlurile de proprietate albilor. Pământurile acestea îmi aparţin chiar datorită transferurilor pe care le-au făcut strămoşii dumneavoastră, dacă într-adevăr sunteţi moştenitorul lor. Şi cer mărturie cerului pentru felul în care le-am folosit până acum. După această discuţie, trebuie să ne despărţim. V-am adăpostit prea mult în locuinţa mea şi a venit vremea să ne părăsiţi. Veniţi în biroul meu şi mă voi achita de datoria pe care o am faţă de dumneavoastră. Şi dacă vreţi să ascultaţi sfatul unui om care este cu mulţi ani mai în vârstă decât dumneavoastră, limbajul acesta nestăpânit nu vă va aduce averi.

Sentimentul de neînfrânt care îl făcuse pe Edwards să devină atât de violent se temperă, iar el rămase cu ochii aţintiţi asupra siluetei lui Marmaduke, care se retrăgea. Privirea sa părea golită, de parcă nu mai era atent la nimic din jurul

său. În cele din urmă, îşi aduse aminte de el însuşi, privi prin cameră şi o văzu pe Elizabeth. Era încă aşezată pe canapea, dar cu capul în piept şi acoperindu-şi ochii cu mâinile.

— Domnişoară Temple, spuse el, şi tonul său nu mai păstra nicio urmă de violenţă. Iertaţi-mă, domnişoară Temple. Am uitat de mine, am uitat şi de dumneavoastră. Aţi auzit ce a hotărât tatăl dumneavoastră – voi pleca în seara aceasta. Dar de dumneavoastră, cel puţin, mă voi despărţi cu prietenie.

Elizabeth îşi ridică încet faţa, umbrită pentru un moment de tristeţe. Ochii ei negri păreau la fel de aprinşi ca întotdeauna, obrajii ei erau roşii ca focul şi întreaga sa expresie părea să fie cu totul schimbată.

— Vă iert, Edwards. Şi tatăl meu vă va ierta, spuse când ajunse la uşă. Nu ne cunoaşteţi, dar cred că va veni şi vremea când vă veţi schimba părerile.

— Despre dumneavoastră? Niciodată!, o întrerupse tânărul. Eu...

— Eu voi vorbi, domnule, nu voi asculta. Există ceva în toată această poveste ce eu nu pot înţelege. Dar să-i spuneţi lui Ciorap-de-Piele că îi suntem atât judecători, cât şi prieteni. Nu-l lăsaţi pe acest bătrân să simtă în mod inutil stânjeneala acestei neînţelegeri. Nu aţi putea să-i sporiţi şansele de câştig aici, dar ceea ce aţi spus nici nu le va diminua. Vă doresc fericire, domnule Edwards, şi să aveţi parte de nişte prieteni mai buni.

Tânărul ar fi spus ceva, dar ea dispăru atât de repede în spatele uşii, încât atunci când ajunse în hol nu o mai văzu nicăieri. Rămase locului o clipă, uimit, iar apoi, în loc să-l urmeze pe Marmaduke în biroul său, se grăbi să iasă din casă, îndreptându-se către cabana vânătorilor.

Capitolul 32

Cel ce-a măsurat pământul ne-a descris sferele lucioase
Şi-a descoperit lungile urme ale anilor lunari.

POPE

Richard s-a întors din călătoria de exercitare a funcţiilor sale oficiale de-abia în seara zilei următoare. Una dintre atribuţii fusese aceea de a supraveghea arestarea unei bande de falsificatori, care se ascunseseră în pădure, chiar şi în perioada aceea de început, pentru a fabrica moneda lor de bază, pe care o puneau apoi în circulaţie de la un capăt al uniunii la celălalt. Expediţia fusese încheiată cu succes şi şeriful a intrat în sat pe la miezul nopţii, în fruntea unui detaşament de ajutoare de şerif şi sergenţi, în mijlocul cărora mergeau, cu mâinile legate, patru dintre răufăcători. S-au despărţit la uşa conacului, de unde domnul Jones i-a dirijat pe asistenţii săi să ducă prizonierii la închisoarea comitatului. Apoi el s-a îndreptat către aleea cu prundiş, cu un fel de mulţumire de sine pe care ar trebui să o simtă un om cu structura lui, care făcuse în cele din urmă un lucru inteligent.

— *Holla*, Aggy!, strigă şeriful când ajunse la uşă. Unde eşti, câine negru? O să mă ţii în întuneric toată noaptea? *Holla!* Aggy! Brave! Brave! Aici, aici! Unde te-ai băgat, Brave? Nu mă aşteaptă nimeni? Toată lumea doarme, numai eu nu. Bietul de mine, trebuie să-mi ţin ochii deschişi pentru ca ceilalţi să doarmă în siguranţă. Brave! Brave! Aşa leneş cum s-a făcut câinele acesta, pot să spun că e prima dată când a lăsat să intre cineva pe poartă după lăsarea întunericului, fără să vină să-l adulmece dacă e om bun sau rău. Putea să spună numai după nas, aproape la fel de bine ca mine, doar

aruncându-le o privire. *Holla*! Agamemnon! Unde eşti? Ah, uite că vine şi câinele acesta, în sfârşit.

Când se dădu jos de pe cal, şeriful văzu o siluetă în întuneric, despre care bănui că este Brave, care se târa încet afară din cuşcă. Dar, spre mirarea lui, forma aceea se ridică pe două picioare, în loc de patru. Richard reuşi să distingă, în lumina lunii, părul creţ şi faţa întunecată a negrului.

— Ce dracu' faci acolo, ticălos negricios?, strigă el. În seara asta fierbinte nu e destul de cald în casă pentru sângele tău de Guineea şi ai alungat afară bietul câine ca să dormi în paiele lui?

Acum, băiatul se trezise de-a binelea şi, cu un vaiet smiorcăit, încercă să-i răspundă stăpânului său:

—Oh, domnule Richard, domnule Richard! Ce lucru groaznic, groaznic! N-am crezut niciodată că s-ar putea întâmpla. N-am crezut niciodată. Oh, Doamne! Nu l-am îngropat, l-am ţinut până se întoarce domnul Richard. Trebuie să sap o groapă.

De aici, negrul şi-a descris sentimentele cu toată măiestria lingvistică de care putea da dovadă şi, în loc să ofere nişte explicaţii inteligibile despre motivul durerii sale, începu să se smiorcăie şi mai tare.

— Eh, cum! Îngropat! Mormânt! Mort!, exclamă Richard, cu o voce tremurătoare. Nimic serios? Sper că nu i s-a întâmplat ceva lui Benjamin! Ştiu că a suferit de tulburări de bilă în ultimul timp, dar i-am dat...

—Oh, mai rău de atât! Mai rău de atât!, spuse negrul printre sughiţuri. Oh, Doamne Sfinte! Domnişoara Lizzie şi domnişoara Grant s-au plimbat pe munte. Bietul Brave a ucis o panteră. Oh, Doamne Sfinte! Oh, Doamne Sfinte! Natty Bumppo i-a tăiat gâtul. Haideţi să vedeţi, domnule Richard. Este aici. Este aici.

Din moment ce tot ce auzise era complet inexplicabil pentru Richard, a aşteptat bucuros şi răbdător până când negrul a adus o lanternă de la bucătărie. Apoi l-a urmat pe Aggy până la cuşcă, unde l-a văzut pe bietul Brave, scăldat în propriul sânge, ţeapăn şi rece, dar acoperit cu grijă cu haina cea mare a negrului. Era gata să ceară o lămurire, dar negrul,

care adormise în timp ce stătea de pază în mod voluntar, era prea îndurerat şi prea puţin dezmeticit din somn pentru a putea da un răspuns mulţumitor. Din fericire, uşa principală a conacului se deschise în acel moment şi Benjamin, cu trăsăturile sale aspre, păşi peste prag. Ţinea în mână o lumânare, chiar deasupra chipului său, care îşi răspândea razele firave luminând sau umbrindu-i trăsăturile. Richard îi aruncă negrului frâul şi după ce îl rugă să aibă grijă de cal, intră în hol.

— Ce e cu câinele acela mort?, strigă el. Unde e domnişoara Temple?

Benjamin făcu unul dintre gesturile sale hotărâte, cu degetul mare al mâinii stângi arătând pe deasupra umărului drept şi spuse:

— S-a culcat.

— Judecătorul Temple unde e?

— În cabina lui.

— Dar, explică-mi, Benjamin. Cum a murit Brave? Ăsta era motivul supărării lui Aggy?

— Păi, am scris totul, domnule, spuse Benjamin arătând spre o tablă de pe masă, alături de o halbă de grog cald, o pipă scurtă, în care tutunul mai ardea încă, şi o carte de rugăciuni.

Printre celelalte pasiuni ale lui, Richard avea obiceiul de a ţine un registru cu toate evenimentele care s-au petrecut. Jurnalul lui, pe care îl scria în maniera unui jurnal de bord, nu relata numai întâmplările prin care trecuse el însuşi, dar şi observaţii despre vreme şi toate evenimentele familiei şi de multe ori chiar despre satul întreg. De când primise funcţia de şerif şi, în consecinţă, lipsea mai mult de acasă, îl pusese pe Benjamin să facă însemnări pe o tablă, despre orice credea el că merita consemnat. La întoarcerea lui, aceste informaţii erau transferate în jurnal, cu specificările necesare legate de data întâmplării, cum s-au petrecut lucrurile şi alte asemenea detalii. Exista, totuşi, un neajuns important faţă de felul în care Benjamin se achita de datoria sa, pe care numai ingeniozitatea lui Richard îl putea preîntâmpina. Majordomul nu citea nimic altceva decât cartea

lui de rugăciuni, şi numai anumite părţi ale ei, silabisind mereu cuvintele şi folosind termeni improprii, dar nu putea scrie nici măcar o literă. Acest lucru ar fi fost un obstacol de neînvins pentru majoritatea oamenilor la completarea unui jurnal. Numai că Richard inventase un fel de semne hieroglifice, cu care să noteze toate caracteristicile unei zile, cum ar fi direcţia în care bătuse vântul, dacă strălucise soarele, dacă plouase şi orele la care acestea se petrecuseră. Şi, mai mult decât atât, după ce Benjamin îi citea de câteva ori subiectul respectiv, şeriful era obligat să aibă încredere în ingeniozitatea majordomului. Cititorul îşi va fi dat seama imediat că Benjamin îi arătase lui Richard cronica lui, în loc să răspundă direct la interogatoriul şerifului.

După ce domnul Jones a băut o halbă de grog cald, şi-a adus jurnalul din locul său secret şi s-a aşezat la masă. Se pregătea astfel, după ce îşi satisfăcuse curiozitatea, să transfere notiţele de pe tablă pe hârtie. Foarte familiar, Benjamin a pus una dintre mâini pe spătarul scaunului unde stătea şeriful, în timp ce cu cealaltă arăta mereu folosindu-şi degetul arătător, îndoit ca mai toate dintre semnele sale, şi scoţând în evidenţă semnificaţia notiţelor.

Primul lucru la care şeriful s-a referit a fost schema unei busole, trasată în colţul tablei pentru a fi folosită permanent. Punctele cardinale erau marcate clar şi toate diviziunile obişnuite erau evidenţiate în aşa fel încât niciun om care cârmuise o dată un vas nu ar fi putut să greşească.

— Oh, făcu şeriful, aşezându-se confortabil pe scaun. Ai notat aici că vântul a bătut dinspre sud-vest. Înţeleg. Aseară credeam că o să vină ploaia.

— Nicio picătură, a naibii, domnule!, spuse Benjamin. Cred că butoiul cu apă de sus este gol, pentru că n-a mai căzut nicio picătură de apă în ţara asta de trei săptămâni. Nici cât să plutească barca uşoară a indianului, şi pentru asta n-ar trebui mare lucru.

— Bine, dar vântul nu şi-a schimbat direcţia în dimineaţa asta? Acolo unde eram eu, aşa s-a întâmplat.

— Sigur că şi-a schimbat direcţia, domnule. N-am făcut notaţia pentru schimbarea vântului?

— Nu o văd nicăieri, Benjamin.

— Nu o vedeţi!, îl întrerupse majordomul, puţin tăios. Nu e niciun semn opus dinspre est şi spre nord – nord-est cu un alt semn la capătul lui, care seamănă cu un soare la răsărit, ca să ştim că s-a petrecut în orele de dimineaţă?

— Da, este foarte clar, dar unde ai notat schimbarea?

— Unde? Dar nu vedeţi ceainicul acesta, cu un semn drept, sau poate puţin strâmb, cu gâtul îndreptat spre vest şi dinspre sud? Eu numesc asta o schimbare de direcţie a vântului, domnule! Vedeţi aici capul acesta de bursuc pe care l-aţi făcut pentru mine, lângă busolă?

— Ah, Boreasul[1]. Îl văd. Ai tras linii privind de la gura lui şi ai unit cele două semne pe care le-a făcut.

— Nu e vina mea, domnule. E din cauza climatului ăsta al naibii. Vântul a bătut azi în toate direcţiile în care arată semnele din jurul busolei. Cu excepţia unor mici probleme datorate unui uragan irlandez la amiază, pe care o să-l găseşti marcat în dreapta, sus şi jos. Ştiu că a bătut un vânt de vest, care a adus zăpadă, timp de trei săptămâni, în canal, şi o burniţă curată, în care ai putea să-ţi speli faţa şi mâinile, fără să mai aduci apă din alte părţi.

— Foarte bine, Benjamin, spuse şeriful, scriind ceva în jurnalul său. Cred că am prins ideea. Ah, uite un nor peste soarele care răsare. Deci, dimineaţa a fost înnorată?

— Ah, da, domnule, spuse Benjamin.

— A, este duminică. Şi avem aici semnele pentru durata serviciului religios. Una, două, trei, patru. Ce, domnul Grant a predicat timp de patruzeci de minute?

— Ah, cam aşa ceva. Au fost cam de treizeci de minute, după ceasul meu. Dar am mai pierdut şi ceva timp ca să-l întorc. Şi este foarte important să nu laşi lucrurile în derivă.

— Dar a ţinut predică lungă, ca la prezbiterieni! Nu ţi-ar fi putut lua mai mult de zece minute să întorci ceasul.

— Păi, vedeţi, domnule, preotul a fost foarte solemn şi eu am închis ochii ca să pot medita mai bine, la fel cum şi

[1] Vânt de miazănoapte în mitologia greacă, adesea reprezentat printr-un tânăr cu aripi şi cu capul acoperit de o glugă bogată.

dumneavoastră aţi închide luminile ca să fie o atmosferă mai confortabilă, şi când i-am deschis din nou, am văzut cum congregaţia se îndrepta spre casă. Aşa că am calculat că zece minute ar acoperi deriva care a urmat după ce s-a oprit ceasul. N-a durat mai mult decât un pui de somn al unei pisici.

— Oh, nu, Benjamin. Ai adormit, nu-i aşa? Dar n-o să ponegresc în felul ăsta un preot corect! Richard notă douăzeci şi nouă de minute în jurnalul lui şi continuă: Dar ce-ai scris în dreptul orei zece dimineaţa? Lună plină! A fost luna vizibilă în timpul zilei? Am mai auzit de asemenea minunăţii până acum, dar, deh! Dar ce ai pus lângă ea? O clepsidră?

— Aceea?, întrebă Benjamin liniştit, privind peste umărul şerifului şi întorcând tutunul în gură cu un aer glumeţ. Ah, e doar un desen pentru mine. Nu e nicio lună, domnule, ci doar faţa lui Betty Hollister. Pentru că, vedeţi dumneavoastră, domnule, am auzit că ar fi adus o încărcătură proaspătă de Jamaiky de la râu, în timp ce mă duceam la biserică în dimineaţa asta, să fi fost vreo zece dimineaţa; am trecut pe la han şi am gustat un păhărel. Aşa că am notat ca să-mi aduc aminte să plătesc ca un om cinstit.

— Asta a fost, deci!, spuse şeriful, puţin nemulţumit de aceste adăugiri la însemnările lui. Şi nu puteai să faci un pahar mai bun ca ăsta? Seamănă cu un cap de mort şi cu o clepsidră.

— Ei, după cum mi-a plăcut marfa, domnule, răspunse majordomul. Mă întorceam, şi în drum spre casă am mai băut două pahare, pe care le-am pus mai jos de primul, şi din cauza asta a căpătat forma pe care o are. Dar pentru că şi în seara asta m-am dus şi le-am plătit pe toate trei o dată, puteţi la fel de bine să le ştergeţi cu buretele.

— O să-ţi cumpăr o tablă pentru problemele personale, Benjamin, spuse şeriful. Nu-mi place să văd asemenea semne în jurnal.

— Nu trebuie, nu trebuie, domnule. Pentru că mi-am dat seama că s-ar putea să cumpăr mai des, asta cât o să ţină butoiul, şi mi-am deschis un cont la Betty, care ţine socoteala

pe spatele uşii de la bufet, iar eu îmi fac însemnările pe bățul acesta de aici.

Benjamin a scos o bucată de lemn, pe care se vedeau clar cinci crestături mari. Şeriful îşi aruncă ochii asupra noii straţe şi continuă:

— Ce avem noi aici! Sâmbătă, două după-amiaza. Păi aici avem însemnări cât pentru o întreagă familie! Două pahare de vin întoarse cu fundul în sus!

— De fapt, sunt două femei. Cea de aici este domnişoara Lizzie, iar cealaltă este fiica preotului.

—Verişoara Bess şi domnişoara Grant!, exclamă şeriful uimit. Ce legătură au ele cu jurnalul meu?

— Au destule legături, dacă au scăpat din fălcile panterei, spuse majordomul neclintit. Drăcia asta de aici, domnule, care poate că seamănă puţin cu un şobolan, este bestia. Iar chestia cealaltă de aici, de sus, este bietul Brave cel bătrân, care şi-a dat viaţa cu noblețe, la fel ca un amiral luptând pentru rege şi ţară. Iar cea de acolo...

— Sperietoare de ciori, îl întrerupse Richard.

— Poate că pare puţin sălbatică, sau cam aşa ceva, continuă majordomul. Dar eu cred că este cel mai bun desen pe care l-am făcut până acum, pentru că e aproape exact la fel ca originalul. Păi, acela e Natty Bumppo, care a ucis pantera ce a omorât câinele şi care ar fi putut să le mănânce, sau chiar mai rău, pe cele două domnişoare.

— Şi ce naiba înseamnă toate astea?, strigă Richard nerăbdător.

— Ce înseamnă?, repetă Benjamin. E la fel de adevărat ca jurnalul de pe Boadishey.

A fost însă întrerupt de şerif, care i-a pus câteva întrebări pentru a se lămuri mai bine. Astfel a putut să-şi facă o idee destul de corectă despre ceea ce se întâmplase. După ce a trecut într-o anumită măsură peste uimire, şi ar trebui să fim corecţi faţă de Richard şi să menţionăm şi emoţia pe care i-a produs-o relatarea, şeriful şi-a întors iarăşi ochii spre jurnal, unde a fost întâmpinat de câteva hieroglife chiar mai greu de explicat decât cele de până atunci.

— Ce avem aici?, strigă el. Doi oameni care boxează? S-a produs o încălcare a ordinii publice? Ah, aşa se întâmplă, în momentul în care întorc spatele...

— Aceştia sunt domnul judecător şi tânărul Edwards, îl întrerupse majordomul, foarte mândru.

— Cum? Duke s-a luptat cu Oliver! Ce dracu' a intrat în voi toţi? În ultimele treizeci şi şase de ore s-au întâmplat mai multe decât în ultimele şase luni.

— Da. Aşa este, domnule, răspunse majordomul. Am participat la o vânătoare bună, care s-a încheiat cu o bătaie despre care am scris mai puţin în jurnal decât tot ce am pe tabla asta. Oricum, n-au ajuns la bătaie, numai s-au certat puţin.

— Explică-mi! Explică-mi!, strigă Richard. A fost ceva despre mină. Da, înţeleg, judecătorul l-a certat pentru ceea ce a aflat de la mine. N-a uitat de târnăcop. Tu ai auzit totul, Benjamin?

— Da, da. Cred că şi-au spus tot ce aveau pe inimă, domnule, răspunse majordomul. Şi din câte am aflat eu, au fost foarte sinceri unul cu celălalt. Într-adevăr, aş putea spune că am auzit şi eu câte ceva, pentru că ferestrele erau deschise. Nu e doar un târnăcop, ci o ancoră adevărată. Şi i s-a mai înfipt un vârf de ancoră în spate, poate chiar prea adânc, ceea ce înseamnă că tânărul şi-a văzut de drum şi a părăsit locul în care ancorase.

— Edwards a părăsit casa?

— Da.

Richard se folosi de această informaţie şi, după un interogatoriu strict şi lung, reuşi să scoată de la Benjamin tot ce ştia, nu numai despre cearta celor doi, dar şi despre tentativa de a percheziţiona cabana şi planurile eşuate ale lui Hiram.

De îndată ce şeriful află aceste lucruri, pe care Benjamin le-a pus în seama lui Ciorap-de-Piele cu toată căldura, îl rugă pe majordomul care rămăsese uimit să încuie uşile şi să se întoarcă în culcuşul său, apoi îşi luă pălăria şi plecă.

Timp de cel puţin cinci minute de la dispariţia lui Richard, Benjamin rămase cu mâinile în şold şi cu ochii aţintiţi asupra

uşii. Apoi îşi veni în fire şi se pregăti să execute ordinele pe care le primise.

Am mai spus deja că „tribunalul de pledoarii obişnuite şi şedinţe generale de pace", sau, aşa cum i se spunea în mod curent, „tribunalul comitatului", peste care prezida judecătorul Temple, îşi ţinu una dintre şedinţele plănuite în dimineaţa următoare. Richard era însoţit de ofiţeri care veniseră în sat atât pentru a-şi face datoria faţă de acest tribunal, cât şi pentru a escorta prizonierii. Iar şeriful le cunoştea prea bine obiceiurile pentru a nu şti sigur că-i va găsi pe majoritatea dintre ei, dacă nu chiar pe toţi, în sala publică a închisorii, discutând despre calităţile băuturii gardianului. Aşa că a străbătut străzile liniştite ale satului, îndreptându-se direct către clădirea mică şi nesigură unde erau toţi nefericiţii de datornici şi câţiva dintre criminalii din comitat şi unde justiţia lucra în folosul unor petiţionari destul de naivi pentru a cheltui doi dolari, ca în cele din urmă să obţină unul de la vecinii lor. În vremurile acelea, în Templeton, aducerea a patru răufăcători sub paza a doisprezece gardieni era un adevărat eveniment. Şi când Richard a ajuns la închisoare, toate indiciile păreau să arate că subordonaţii lui intenţionau să petreacă o noapte pe cinste.

A fost de-ajuns ca şeriful să facă un semn cu capul pentru ca două dintre ajutoarele sale să se prezinte şi să cheme, la rândul lor, şase sau şapte sergenţi. Cu aceste întăriturî, Richard a deschis calea prin oraş, spre malul lacului, într-o linişte deplină, deranjată doar din când în când de hămăitul vreunei potăi alarmate de mersul ritmic al grupului sau de şoaptele celor care se deplasau, curioşi să afle scopul expediţiei lor. După ce au trecut micul pod de buşteni ciopliţi care traversa Susquehanna, au ieşit de pe şosea şi au pătruns în câmpul care fusese scena victoriei asupra porumbeilor. De aici şi-au urmat conducătorul printre arbuştii pitici de pini sau nuci care apăruseră de-a lungul malurilor lacului, acolo unde plugul nu reuşise să doboare copacii. De îndată ce au intrat în pădure, Richard se opri şi îşi adună trupele împrejurul său:

— Prieteni, v-am cerut ajutorul, spuse el pe un ton scăzut, pentru a-l aresta pe Nathaniel Bumppo, cunoscut în mod obişnuit ca Ciorap-de-Piele. El a ultragiat un magistrat şi s-a opus executării unui mandat de percheziţionare, ameninţând cu puşca un poliţist. Pe scurt, prieteni, a dat un exemplu de rebeliune împotriva legilor, devenind astfel un proscris. Este suspectat şi de alte delicte şi ofense împotriva drepturilor private. Mi-am propus ca în această noapte, în virtutea funcţiei mele de şerif, să-l arestez pe numitul Bumppo şi să-l aduc la închisoarea comitatului, pentru a fi prezent şi a răspunde mâine-dimineaţă în faţa Curţii pentru acuzaţiile grave care i se aduc. Prieteni şi cetăţeni, pentru a executa această îndatorire, trebuie să fiţi curajoşi şi discreţi. Curajoşi, pentru a nu vă lăsa intimidaţi de vreuna dintre tentativele ilegale de a se opune pe care acest om le-ar putea întreprinde folosindu-se de puşcă sau de câinii săi. Iar discreţi, asta însemnând prudenţă şi grijă, pentru a nu-i da ocazia să scape din acest atac neaşteptat şi pentru alte motive întemeiate pe care nu trebuie să le mai menţionez aici. Veţi forma un cerc complet în jurul cabanei, şi când o să strig tare ordinul „avansaţi!", vă veţi năpusti înainte; fără să-i lăsaţi criminalului timp de gândire, intraţi în locuinţa lui folosind forţa şi îl arestaţi. Acum împrăştiaţi-vă pentru a pune în aplicare planul, în timp ce eu voi coborî pe mal cu un ajutor de şerif, pentru a prelua controlul asupra acelui punct. Mie îmi veţi transmite direct orice comunicare, sub malul din faţa cabanei, unde mă voi instala şi voi rămâne pentru a vă primi înştiinţările.

Acest discurs, pe care Richard îl pregătise în timpul deplasării, a avut efectul pe care îl produce orice acţiune de acest gen, pentru că aducea pericolele expediţiei în atenţia forţelor de ordine. Oamenii s-au despărţit, unii afundându-se în pădure, pentru a-şi ocupa locurile fără a atrage atenţia, iar alţii mergând înainte într-un ritm care permitea întregului grup să-şi ia poziţiile în mod ordonat. Dar fiecare îşi întocmea cel mai bun plan pentru a face faţă atacului unui câine sau pentru a scăpa de gloanţele puştii. Era un moment tensionat, de aşteptare îngrozită.

Când şeriful consideră că trecuse destul timp pentru ca diferitele divizii ale forţelor sale să se plaseze pe poziţii, ridică vocea şi strigă parola în liniştea pădurii. Sunetele s-au răspândit printre crengile arcuite ale copacilor, în cadenţă. Dar când şi ultimul dintre tonuri a slăbit până ce urechea nu l-a mai putut percepe, nu a primit răspunsul urletelor aşteptate ale câinilor, ci doar al trosnetelor de crengi rupte şi nuiele uscate, care cedau sub greutatea fiecărui pas abilitatea de orator al ofiţerilor. Chiar şi acestea au încetat în curând, ca printr-un acord tacit, pentru că nerăbdarea şi curiozitatea şerifului au câştigat lupta cu discreţia lui, iar acesta se repezi să urce pe mal şi rămase pentru un moment pe locul acela defrişat, în faţa casei unde Natty locuise atâta amar de vreme. Spre uimirea lui, în locul cabanei nu văzu decât ruinele ei mocnite.

Grupul s-a adunat încet lângă grămada de cenuşă, la capătul buştenilor din care ieşea fum. Un foc slab, aflat în centrul ruinelor, care mai găsea încă destul combustibil pentru a-şi hrăni flacăra domoală, arunca în cercul din jurul său o lumină palidă, ce pâlpâia în voia curenţilor de aer. Vedeai acum un chip cu privirile înţepenite de mirare, apoi o altă figură, pe când cea dintâi era ascunsă imediat de întunericul nopţii. Nimeni nu a pus nicio întrebare, nimeni nu şi-a exprimat uimirea. Trecerea de la entuziasm la dezamăgire a fost prea puternică pentru a mai lăsa loc măcar vreunei vorbe. Nici măcar Richard nu şi-a putut folosi abilitatea de orator, care nu-l dezamăgea niciodată.

Întregul grup era pe deplin stăpânit de mirare, când o siluetă înaltă păşi maiestuos din întuneric, în cercul de lumină, călcând cu asprime cenuşa caldă şi tăciunii care se stingeau.

Stând în bătaia luminii, Ciorap-de-Piele şi-a ridicat pălăria, descoperind capul pleşuv şi bătut de intemperiile vremii. Pentru un moment, privi spre siluetele întunecate care îl înconjurau, mai mult trist decât înfuriat, apoi spuse:

— Ce doriţi de la un bătrân neajutorat? Aţi alungat creaturile lui Dumnezeu din sălbăticie, unde voinţa Sa le pusese după placul Său. Şi aţi adus cu voi problemele şi drăciile de

legi acolo unde niciun om nu îl deranja pe celălalt. M-aţi alungat şi pe mine din casa mea şi de sub acoperişul meu, deşi am trăit patruzeci de ani lungi din viaţă chiar în acest loc, pentru că nu v-am lăsat să vă impuneţi legile nefolositoare şi să intraţi în locuinţa mea. M-aţi făcut să ard aceşti buşteni, lângă care am mâncat şi am băut, din darurile cerului şi ale izvoarelor pure timp de aproape cincizeci de ani. Acum trebuie să jelesc cenuşa de sub picioarele mele, cum orice om şi-ar plânge copiii care au ieşit din trupul lui. Aţi chinuit inima unui bătrân, care nu v-a făcut niciodată rău vouă sau familiilor voastre, cu sentimente de amărăciune pentru semenii lui, atunci când gândurile sale ar trebui să se întoarcă asupra unei lumi mai bune. Şi l-aţi făcut să dorească să fie asemănător bestiilor din pădure şi din aceeaşi rasă cu ele, dar acestea nu se desfată niciodată cu sângele familiilor lor. Şi acum, când a venit să vadă ultimul tăciune al cabanei sale, înainte să se transforme în cenuşă, îl urmăriţi la miez de noapte, precum câinii înfometaţi pe urmele unei căprioare slăbite şi muribunde. Ce altceva mai vreţi? Sunt aici! Şi sunt în plus. Am venit aici pentru a jeli, nu pentru a mă lupta. Dar dacă este voinţa lui Dumnezeu, faceţi ce vreţi cu mine.

Când termină de vorbit, bătrânul rămase acolo, în luminile care trimiteau scânteieri spre chipul său neacoperit, privind cu seriozitate către grup. În mod involuntar, sergenţii s-au dat cu un pas înapoi, în afara cercului de lumină, lăsându-i trecerea liberă pentru a se retrage între arbuşti, unde ar fi fost inutil să-l urmărească în întuneric. Natty păru să nu ia în considerare acest avantaj şi continuă să privească pe rând către fiecare individ dimprejurul lui, de parcă ar fi vrut să vadă care ar putea fi primul care îl va reţine. După o pauză de câteva minute, Richard a început să-şi vină în fire şi, ieşind în faţă, îşi ceru scuze pentru că trebuia să-şi facă datoria şi îl arestă. Grupul s-a adunat şi a plecat în direcţia satului, condus de Richard, ţinându-l pe Natty la mijloc.

Pe drum, prizonierului i s-au pus diverse întrebări referitoare la motivele sale de a arde cabana şi dacă Mohegan se refugiase. Dar el a rămas tăcut de fiecare dată, până când,

obosiţi din cauza îndatoririlor anterioare şi a orei târzii, şeriful şi însoţitorii săi au ajuns în sat răspândindu-se spre diverse locuri de odihnă, după ce au întors cheia închisorii în urma bătrânului Ciorap-de-Piele, ce părea să nu mai aibă niciun prieten.

Capitolul 33

Adu aici bușteni,
Escroc versat și îndărătnic,
Lăudăros fără pereche,
O să-ți arăt eu ție.

Lear

Zilele lungi și soarele matinal din luna lui iulie le-au dat destul timp celor interesați pentru a se aduna, înainte să se anunțe, prin clopoțelul academiei, că venise ora la care nedreptățiții vor primi dreptate, iar vinovații își vor primi pedeapsa. Încă din zori, drumurile principale și potecile care, după ce ieșeau din pădure și coteau pe coastele munților, ajungeau toate la Templeton se aglomeraseră de oameni mergând pe jos sau călare, dar îndreptându-se toți spre lăcașul justiției. Puteai vedea un țăran rumen și bine îmbrăcat, călare pe un armăsar lucios și care mișca mereu din coadă, venind țanțoș pe drum, de parcă ar fi vrut să spună: „Am plătit pentru pământul meu și nu mi-e teamă de nimeni". Iar pieptul se umfla de mândria că era unul dintre cei anchetați în comitat. Alături de el călărea un însoțitor, egal cu el în libertatea sentimentelor sale, dar inferior lui ca atitudine, bunăstare sau renume. Era un negociator profesionist în procese, al cărui nume apărea pe fiecare calendar, ale cărui calități, dobândite în urma numeroaselor experiențe printre coloniștii cu obiceiuri schimbătoare, erau risipite în hrănirea harpiilor din tribunale. Se străduia să impresioneze mintea marelui jurat expunând meritele cauzei discutate. Alături de ei, mergea pe jos un individ care își aruncase o tunică de vânător peste cămașă și își apăra chipul ars de soare cu cea mai bună dintre pălăriile sale de lână; ieșise din adăpostul său din pădure pe o potecă. Se străduia să

păstreze ritmul alături de ceilalţi, pentru a ajunge la locul unde urma să audă şi să hotărască în privinţa disputelor vecinilor săi, ca jurat de rang mai mic. Am fi putut vedea alte cincizeci de pâlcuri asemănătoare de ţărani, care veneau în dimineaţa aceea în oraşul din comitat în acelaşi scop.

La ora zece, străzile satului erau deja înţesate de feţe preocupate. Unii oameni vorbeau despre problemele personale, alţii ascultau o prezentare populară de crezuri politice, iar alţii priveau spre interiorul magazinelor deschise, admirând podoabele sau examinând coase, topoare ori alte asemenea instrumente care le stârneau curiozitatea sau admiraţia. În mulţime se găseau şi câteva femei, multe dintre ele purtând copii în braţe, urmate de soţii şi stăpânii lor, ţărani cu pas alene şi apatic. Printre ei, un cuplu tânăr, pentru care iubirea conjugală era încă proaspătă şi care mergea păstrând o distanţă politicoasă între parteneri, soţul dirijând paşii miresei sale şi oferindu-i galant degetul mare.

La primul clinchet al clopoţelului, Richard ieşi pe uşa „Dragonului neînfricat", arătând o sabie băgată în teacă, despre care îi plăcea să spună că strămoşii săi o purtaseră într-una dintre victoriile lui Cromwell, şi strigând, pe un ton autoritar, „să se facă loc spre tribunal". Ordinul a fost ascultat imediat, fără servialism, în timp ce oamenii din mulţime înclinau din cap prietenește către cei din procesiune pe măsură ce acesta trecea. Şeriful era urmat de un grup de poliţişti după care venea Marmaduke şi patru ţărani obişnuiţi, cu chipul marcat de seriozitate, care erau asociaţii lui pe scaunul judecătoresc. Aceşti judecători subordonaţi nu puteau fi distinşi în niciun fel de cei mai mulţi dintre spectatori decât poate prin gravitatea lor, pe care şi-o asumau puţin mai mult decât ceilalţi şi prin faptul că unul dintre ei era îmbrăcat într-o haină militară demodată, cu pulpane ce îi ajungeau până la jumătatea coapselor, având doi mici epoleţi de argint, nici pe jumătate la fel de mari precum epoleţii moderni. Acest domn era un colonel de miliţie, trimis de o curte marţială, care reuşise să se desprindă pentru un moment de îndatoririle militare, pentru a-şi exercita competenţele de civil. Dar înfăţişarea sa discordantă nu a fost nici luată în seamă, nici comentată. După el

mergeau trei sau patru avocaţi proaspăt raşi, umili precum mieii duşi la tăiat. Doi dintre ei au apelat la un truc pentru a dobândi un aer de gravitate intelectuală, punându-şi ochelari. Coloana era încheiată de un alt detaşament de poliţie, şi în final, mulţimea i-a urmat pe toţi aceştia în sala de tribunal unde se ţinea şedinţa.

Edificiul era alcătuit dintr-un subsol de butuci ciopliţi în formă pătrată, în care tăiaseră, ici colo, mici ferestre cu gratii, prin care câteva feţe melancolice priveau spre mulţimea de afară. Printre captivi se zăreau atât figurile vinovate şi abătute ale falsificatorilor, cât şi trăsăturile simple, dar cinstite ale lui Ciorap-de-Piele. Carcera subterană se putea deosebi în exterior de încăperile datornicilor numai după mărimea ferestrelor, după grosimea gratiilor şi după gămălia ţintelor bătute în butuci ca o măsură de protecţie împotriva folosirii ilegale a instrumentelor ascuţite. Etajul superior era făcut din lemn, acoperit cu scânduri, şi conţinea o singură cameră amenajată cum trebuie pentru a servi scopurilor judiciare. Pe una dintre laturile sale se întindea o bancă, ridicată deasupra podelei pe o platformă îngustă, cam de înălţimea unui om, şi apărată în faţă de balustradă. În centru se afla un scaun, cu braţe grosolane, pe care îl ocupa întotdeauna judecătorul care prezida. În faţă, la acelaşi nivel cu podeaua camerei, se găsea o masă mare, acoperită cu abá verde şi înconjurată de bănci. La fiecare dintre capetele ei se aflau şiruri de scaune, ridicându-se unul mai sus decât celălalt, rezervate juraţilor. Fiecare dintre aceste sectoare era înconjurat de o balustradă. Restul camerei era constituit de un pătrat deschis, rezervat spectatorilor.

Odată ce judecătorii s-au aşezat, avocaţii luară în primire masa, iar zgomotele paşilor s-au potolit în partea aceea a sălii. Declaraţiile s-au făcut în mod obişnuit, juraţii au depus jurământul, au fost pronunţate acuzaţiile, iar Curtea a ascultat cu atenţie fiecare caz.

Nu-l vom reţine pe cititor cu descrierea discuţiilor delicate care au avut loc în acea sală de tribunal în primele două ore. judecătorul Temple, care conducea şedinţa, le-a cerut juraţilor să redacteze fiecare petiţie cu rapiditate şi să-şi dedice întreaga atenţie, din motive unanitare, prizonierilor din închisoare. Aşa

că, după ce a trecut intervalul menţionat deja, strigătul ofiţerului de a „face loc marelui juriu" anunţă intrarea corpului de juraţi. Au fost întocmite toate formalităţile obişnuite, apoi primul jurat a înmânat două petiţii, pe care judecătorul observă dintr-o singură privire numele lui Nathaniel Bumppo. Acesta a fost un moment de răgaz pentru tribunal, iar şeriful şi judecătorul au schimbat câteva cuvinte în şoaptă. Cel dintâi a dat semnal ofiţerilor săi şi, în câteva minute, liniştea care domnea a fost tulburată de o mişcare generală a mulţimii de afară, şi imediat îşi făcu apariţia Ciorap-de-Piele. El a fost condus în boxa acuzaţilor de doi sergenţi. Zumzetul sălii s-a potolit, oamenii s-au îngrămădit în spaţiul deschis, iar tăcerea a devenit profundă, încât se putea auzi respiraţia greoaie a prizonierului.

Natty purta nişte pantaloni din piele de căprioară, iar în schimbul hainei sale i se dăduse numai o cămaşă din pânză aspră, prinsă la gât cu tendonul unei căprioare, care îi lăsau la vedere gâtul roşu şi faţa asprită de vreme. Era pentru prima dată când trecea pragul unei curţi de justiţie, şi din amalgamul său de sentimente nu părea să lipsească nici curiozitatea. Se uită spre scaunul judecătoresc şi de acolo spre boxa juraţilor; inspectă întregul tribunal şi mulţimea de afară; toţi ochii erau aţintiţi asupra lui. După ce aruncă o privire de ansamblu asupra propriei persoane, căutând parcă să descopere cauza acestui interes neobişnuit, îşi întoarse din nou chipul către mulţime şi deschise gura într-unul din râsetele sale deosebite şi tăcute.

— Prizonier, scoate-ţi pălăria de pe cap!, spuse judecătorul Temple.

Acest ordin fie nu a fost auzit, fie a fost ignorat.

— Nathaniel Bumppo, descoperă-ţi capul!, repetă judecătorul.

Natty tresări la auzul numelui său şi, îndreptându-şi figura gravă spre judecător, spuse:

— Anan!

Domnul Lippet se ridică de pe scaunul său şi şopti ceva la urechea prizonierului. Apoi Natty încuviinţă din cap şi îşi luă pălăria din piele de căprioară de pe cap.

— Domnule avocat districtual, spuse judecătorul, prizonierul este pregătit. Aşteptăm actul de acuzare.

Îndatoririle procurorului public fuseseră preluate de Dircky van der School. Acesta îşi aranjă ochelarii, se uită prevăzător spre fraţii săi din sala de tribunal şi termină aplecându-şi capul într-o parte astfel încât să poată arunca o privire pe deasupra ochelarilor. În final citi acuzaţia cu glas tare. Era o învinuire obişnuită de ultragiere şi agresiune la adresa lui Hiram Doolittle, dar era formulată în limbajul străvechi al actelor juridice. Grefierul avusese o grijă deosebită de a nu omite denumirile niciuneia dintre arme. Când a terminat, domnul Van der School îşi scoase ochelarii, pe care i-a strâns şi apoi i-a pus în buzunar, ca pentru a beneficia iarăşi de plăcerea de a-i deschide şi de a-i pune din nou pe nas. După ce repetă acest gest o dată sau de două ori, îi înmână acuzaţia domnului Lippet cu un aer cavaleresc şi spuse doar atât: „Să văd cum demonstrezi că n-am dreptate, dacă poţi!"

Natty ascultă acuzaţia cu mare atenţie, aplecându-se în faţă către cel care citea cu o seriozitate care îi trăda interesul. Când procurorul încheie, el se ridică şi scoase un oftat prelung. Privirile tuturor erau ţintuite asupra prizonierului, aşteptându-se în van ca vocea lui să spargă tăcerea din sală.

— Aţi auzit prezentarea făcută de înaltul juriu, Nathaniel Bumppo, spuse judecătorul. Cum pledaţi în faţa acestei învinuiri?

Bătrânul îşi lăsă pentru un moment capul în piept, într-o atitudine meditativă, apoi, ridicându-l, râse înainte de a-şi formula răspunsul:

— Nu pot să neg că am fost puţin cam dur cu omul acela, dar nu este adevărat că am folosit toate armele pe care domnul le-a pomenit aici. Nu sunt un luptător prea bun, pentru că am îmbătrânit. Dar am stat printre irlandezii scoţieni, cred că în primul an al vechiului război, dacă îmi aduc bine aminte.

— Domnule Lippet, dacă îl reprezentaţi pe prizonier, sfătuiţi-vă clientul cum să pledeze, îl întrerupse judecătorul. Dacă nu, tribunalul îi va numi un avocat.

Întrerupt din studierea învinuirii aduse în acest caz, avocatul se ridică şi, după ce purtă un scurt dialog în şoaptă cu vânătorul, informă Curtea că erau pregătiţi pentru a continua.

— Pledezi vinovat sau nevinovat?, întrebă judecătorul.

— Mă declar nevinovat, cu conştiinţa curată, răspunse Natty. Pentru că cel care face un lucru corect nu poate avea nicio vină. Şi mai bine muream pe loc decât să-l fi lăsat să pună piciorul în coliba mea atunci.

Richard tresări la auzul acestei declaraţii şi îşi întoarse privirile cu înţeles către Hiram, care îl privi, la rândul său, cu o mişcare discretă din sprâncene.

— Deschideţi procesul, domnule avocat districtual, continuă judecătorul. Domnule Clerk, consemnaţi pledoaria de nevinovat.

După o cuvântare scurtă a domnului Van der School, Hiram a fost chemat la bară pentru a depune mărturie. El a povestit întâmplările cu acurateţe, dar şi cu tot coloritul emoţional care se pot transmite prin expresii ca: „nu aveam nicio intenţie rea", „considerând că e de datoria mea solemnă ca magistrat", „văzând că reprezentantul legii nu făcea niciun progres". Când îşi termină declaraţia, iar avocatul districtual refuză să-l mai interogheze, domnul Lippet se ridică cu un aer scrutător şi îi puse întrebările următoare:

— Sunteţi sergent în acest district, domnule?

— Nu, domnule. Sunt doar judecător de pace.

— Vă întreb, domnule Doolittle, în faţa acestui tribunal, dacă, după conştiinţa şi cunoştinţele dumneavoastră de legislaţie, aveaţi vreun drept de a intra în locuinţa acestui bărbat?

— Hm, făcu Hiram, pentru că în sufletul său se dădea o luptă violentă între dorinţa de răzbunare şi dragostea pentru renumele său. Presupun că... că... în termenii stricţi ai legii, am putea presupune că nu am avut un drept legal. Dar după cum au stat lucrurile şi pentru că Billy nu făcea niciun progres, am găsit de cuviinţă că aş putea să preiau eu îndatoririle.

— Vă mai întreb o dată, domnule, dacă acest bătrân singuratic v-a interzis în repetate rânduri să intraţi în casa lui?, continuă avocatul, încurajat de succesul său.

— Păi, trebuie să spun că a dat dovadă de prea multă inteligenţă. Mie nu mi se pare că a fost prea inteligent, pentru că, la urma urmei, nu eram decât un vecin care dorea să intre în casa lui.

— Atunci recunoaşteţi că dumneavoastră aţi avut intenţia de a face numai o vizită între vecini, şi nu aceea de a impune o sancţiune în temeiul legii. Reţineţi, domnilor, cuvintele martorului: „Un vecin care dorea să intre în casa lui". Acum, domnule, vă întreb dacă Nathaniel Bumppo v-a ordonat în repetate rânduri să nu intraţi?

— Am schimbat câteva cuvinte cu el, spuse Hiram, dar i-am citit mandatul cu glas tare.

— Vă repet întrebarea: v-a spus să nu intraţi în locuinţa lui?

— Am vorbit mai multe cu el în seara aceea, dar am mandatul în buzunar, poate Curtea doreşte să-l vadă.

— Martor!, strigă judecătorul. Răspunde direct la întrebare. Ţi-a interzis prizonierul să intri în cabana lui sau nu?

— Păi, cred...

— Răspunde fără echivoc, continuă judecătorul cu severitate.

— Mi-a interzis.

— Şi ai mai încercat să intri după refuzul lui?

— Am încercat, dar aveam mandatul în mână.

— Domnule Lippet, continuaţi-vă interogatoriul.

Avocatul sesiză că impresia generală era favorabilă clientului său şi, fluturându-şi mâna cu un aer dispreţuitor, de parcă nu ar fi vrut să insulte inteligenţa juriului cu prezentarea altor argumente ale apărării, spuse:

— Nu, domnule. Las onorata Curte să decidă asupra altor învinuiri. Eu îmi închei pledoaria aici.

— Domnule avocat districtual, zise judecătorul. Aveţi ceva de spus?

Domnul Van der School îşi scoase ochelarii, îi strânse şi, punându-i apoi iar pe nas, citi în gând cealaltă acuzaţie pe care o ţinea în mână şi spuse, cu privirile aţintite asupra Curţii pe deasupra lentilelor:

— O să-mi închei acuzarea aici, dacă am permisiunea Curţii.

Judecătorul Temple se ridică şi începu să rostească învinuirile:

— Domnilor juraţi, spuse el, aţi auzit mărturia, şi eu nu vă voi mai reţine decât un moment. Dacă un ofiţer întâmpină rezistenţă în executarea unei îndatoriri de serviciu, are dreptul de netăgăduit să cheme în ajutor orice cetăţean. Iar acţiunile unui asemenea asistent sunt protejate prin lege. Vă las să decideţi, domnilor, în urma mărturiei, dacă acest martor poate fi considerat un martor al acuzării, şi astfel vă vom încredinţa fericiţi cazul pentru a da verdictul. De altfel, mai există o inculpare, cu acuzaţii mult mai grave de această dată, împotriva nefericitului prizonier.

Tonul lui Marmaduke era blând şi mieros, şi din moment ce punctul lui de vedere a fost comunicat cu o aparentă imparţialitate, şi-au făcut efectul asupra juriului. Ţăranii cu figuri grave care alcătuiau tribunalul şi-au apropiat capetele pentru un moment, fără a părăsi însă banca, apoi juratul principal s-a ridicat şi, după ce formalităţile obişnuite tribunalului au fost realizate, i-a comunicat prizonierului verdictul: „nevinovat".

— Eşti achitat de această învinuire, Nathaniel Bumppo, spuse judecătorul.

— Anan!, spuse Natty.

— Ai fost găsit nevinovat de lovirea şi atacarea domnului Doolittle.

— Nu, nu pot să neg că l-am luat cam dur de umeri, spuse Natty, uitându-se în jur cu simplitate. Şi...

— Ai fost achitat, îl întrerupse judecătorul. Şi nu mai e nimic de spus sau de făcut în această privinţă.

Trăsăturile bătrânului s-au luminat deodată de veselie. El înţelegea acum cazul şi, după ce îşi puse din nou pălăria pe cap, cu nerăbdare, aruncă la o parte balustrada micii sale închisori şi zise cu căldură:

— Trebuie să vă spun, domnule judecător, că legea nu a fost atât de dură cu mine, cum mă temeam. Dumnezeu să vă binecuvânteze pentru lucrurile bune pe care le-aţi făcut pentru mine astăzi.

Dar ajutorul sergentului nu l-a lăsat pe Natty să plece de pe banca acuzaţilor, iar domnul Lippet i-a şoptit câteva cuvinte la ureche. Bătrânul vânător se reîntoarse la locul său

şi, scoţându-şi pălăria, şi-a netezit cele câteva bucle roşiatice grizonate, cu un aer de teamă amestecată cu supunere.

— Domnule avocat districtual, spuse judecătorul Temple, încercând să-şi facă de lucru cu procesele-verbale. Citiţi a două acuzare.

Domnul Van der School avu mare grijă ca spectatorii săi să nu piardă nici cea mai mică parte a prezentării sale. Prizonierul era acuzat de a fi opus rezistenţă la executarea mandatului de percheziţie, recurgând la arme de foc. Se menţiona în limbajul vag al dreptului că, printre altele, se folosise şi de o puşcă. Aceasta era într-adevăr o acuzaţie mai gravă decât o banală învinuire de ultragiere şi agresiune şi, prin urmare, spectatorii au manifestat un interes pe măsură. Prizonierul a fost, deci, pus din nou sub acuzare şi i s-a cerut pentru a doua oară să se declare vinovat sau nevinovat. Domnul Lippet anticipase răspunsurile lui Natty şi îl sfătui în şoaptă cum să pledeze. Dar câteva expresii folosite în formularea acuzării i-au trezit vânătorului sentimente puternice şi, uitând de avertizările avocatului, exclamă:

— Este o minciună foarte urâtă. Eu nu doresc sângele nimănui. Hoţii ăia de iroquois n-ar putea spune niciodată că sunt însetat de sânge. Am luptat ca soldat cu teamă de Creatorul său şi de comandant, dar n-am îndreptat arma decât asupra unui luptător care se putea apăra. Nimeni n-ar putea spune că am atacat vreodată un mingo pe nepregătite. Mi se pare că unii cred că în sălbăticie nu există niciun Dumnezeu.

— Cum te declari, Natty Bumppo?, îl întrebă judecătorul. Ai auzit că eşti învinuit că ai folosit puşca împotriva unui reprezentant al legii. Eşti vinovat sau nevinovat?

Natty dăduse frâu liber sentimentelor sale de mânie. Rămase o clipă pe bancă, într-o poziţie gânditoare, apoi îşi ridică faţa râzând încet şi spuse, arătând spre locul unde se afla tăietorul de lemne:

— Credeţi că Billy Kirby ar mai sta aici dacă aş fi folosit o armă?

— Atunci înseamnă că negi, spuse domnul Lippet. Pledezi nevinovat?

— Sigur, spuse Natty. Billy ştie că nu am tras niciun glonţ. Billy, îţi aminteşti de curcanul de astă-iarnă? Am tras mai bine decât alţii, dar nu mai ţintesc aşa cum o făceam odată.

— Consemnează declaraţia de nevinovăţie, spuse judecătorul Temple, puternic impresionat de simplitatea prizonierului.

Hiram depuse iar jurământul şi apoi mărturia pentru cea de-a doua acuzaţie. Îşi dăduse seama de greşeala pe care o făcuse şi a vorbit cu mai multă prudenţă decât prima dată. Relată foarte clar şi, având în vedere că e vorba de Hiram, foarte concis despre bănuielile asupra vânătorului, despre plângere, despre eliberarea mandatului şi despre jurământul depus de Kirby. Toate acestea, a afirmat el, fuseseră realizate în conformitate cu legea. Menţionă apoi felul în care fusese întâmpinat reprezentantul şi afirmă clar că Natty îndreptase puşca spre Kirby şi îl ameninţase că va trage în cazul în care încerca să-şi îndeplinească misiunea. Jotham confirmă toate spusele lui Hiram şi susţinu cu fidelitate varianta magistratului. Domnul Lippet i-a interogat cu dibăcie pe cei doi, însă după o vreme a fost nevoit să renunţe disperat la încercarea de a obţine vreun avantaj.

În cele din urmă, avocatul districtual îl chemă pe tăietorul de lemne să depună mărturie. Billy oferi o relatare extrem de încurcată a întâmplării, deşi încerca în mod evident să spună adevărul. Domnul Van der School îl ajută cu câteva întrebări directe:

— După examinarea actelor reiese că ai cerut să intri în cabană în mod legal. Ai fost intimidat de armele şi de ameninţările lui?

— Nu le-am luat în seamă, domnule, spuse Billy pocnind din degete. Aş fi un mare prost dacă l-aş lua în seamă pe bătrânul Ciorap-de-Piele.

— Din câte spuneţi, înţeleg, referindu-mă la cuvintele dumneavoastră anterioare, pe care le-aţi rostit aici în tribunal, de la începutul mărturiei, că aţi crezut că dorea să vă împuşte?

— În mod sigur am crezut. Şi dumneavoastră aţi crede la fel, domnule, dacă aţi vedea îndreptată spre dumneavoastră gura unei puşti care nu ratează niciodată şi cu o privire care găseşte foarte bine ţinta. Am crezut că sunt în pericol şi mi-am ferit spatele. Dar Ciorap-de-Piele a renunţat la piele şi toată povestea s-a terminat.

— Ah, Billy, spuse Natty scuturând din cap. Am avut o idee bună să-ţi aduc pielea, că altfel s-ar fi lăsat cu vărsare de sânge. Şi sunt sigur că dacă ar fi fost al tău, l-aş fi plâns amarnic cât timp mi-a mai rămas pe acest pământ.

— Ei bine, Ciorap-de-Piele, din moment ce tot vorbim despre asta, se prea poate ca tu să nu... ,răspunse Billy, privindu-l pe prizonier cu o libertate şi cu o familiaritate care păreau să nu ţină cont de prezenţa judecătorilor.

— Continuaţi-vă interogatoriul, domnule avocat districtual.

Avocatul urmări acest schimb de replici dintre martor şi prizonier cu o dezgustare vădită şi răspunse apoi judecătorului că nu mai avea nicio întrebare.

— Înseamnă că nu v-a fost teamă, domnule Kirby, îl întrebă avocatul apărării.

— Mie? Nu, spuse Kirby, aruncându-şi privirile asupra constituţiei sale robuste cu o satisfacţie nedisimulată. Nu mă sperii chiar atât de uşor.

— Păreţi un bărbat vânjos. Unde v-aţi născut, domnule?

— Statul Vermont. E o zonă muntoasă, dar pământul este dur şi are mai mult păduri de fag şi de arţar.

— Aşa am auzit, spuse domnul Lippet blând. V-aţi obişnuit să folosiţi şi dumneavoastră puşca în ţara aceea, nu?

— Sunt al doilea ţintaş din ţara asta, domnule, imediat după Natty Bumppo, de când el a împuşcat porumbelul.

Ciorap-de-Piele şi-a ridicat capul şi râse din nou. Pentru ca apoi să întindă o mână ridată şi să spună:

— Eşti încă tânăr, Billy, şi n-ai trecut prin luptele pe care le-am dus eu. Dar, uite, îţi întind mâna. Nu îţi port ranchiună.

Domnul Lippet a permis ca oferta de conciliere să fie acceptată şi a făcut o pauză bine chibzuită pentru ca spiritul păcii să-i emoţioneze pe deplin pe cei doi. Dar judecătorul îşi exercită autoritatea pentru a pune capăt momentului:

— Este un loc nepotrivit pentru asemenea discuţii, spuse el. Continuaţi examinarea martorului, domnule Lippet, sau o să-l chem pe următorul.

Avocatul tresări, de parcă nu şi-ar fi dat seama că făcuse un gest nepotrivit, şi apoi continuă:

— Deci, aţi rezolvat lucrurile cu Natty în mod amiabil, chiar acolo, nu-i aşa?

— Mi-a dat pielea, şi eu nu voiam să mă cert cu un bătrân. În ce mă priveşte, nu văd nimic aşa de rău în a împuşca o căprioară.

— Şi v-aţi despărţit prieteneşte? Nu v-aţi fi gândit niciodată să veniţi în faţa tribunalului cu această problemă dacă nu aţi fi fost citat.

— Nu cred că aş fi făcut aşa ceva. El mi-a dat pielea şi, deşi domnul Doolittle s-a simţit ofensat, eu nu consider că ar fi avut vreo intenţie rea.

— Am terminat, domnule judecător, spuse domnul Lippet, bizuindu-se, probabil, pe pedeapsa pe care urma să i-o dea Temple. Apoi se aşeză, cu aerul unui om care era sigur de succesul lui.

Când domnul Van der School se ridică pentru a se adresa juriului, îşi începu discursul cu următoarele cuvinte:

— Domnilor juraţi, ar fi trebuit să întrerup întrebările de direcţionare ale avocatului apărării (prin întrebări de direcţionare mă refer la faptul că îi sugera ce să spună), dar am avut încredere că legea acestei ţări era superioară oricăror avantaje (mă refer la avantaje legale), pe care le-ar putea obţine prin măiestria sa. Domnilor, avocatul prizonierului s-a străduit să vă convingă, în ciuda bunului-simţ pe care îl aveţi, că a îndrepta arma către un miliţian (ales sau împuternicit) este un gest nevinovat. Şi că societatea (mă refer la federaţie, domnilor) nu ar fi, aşadar, pusă în pericol. Dar acordaţi-mi puţin atenţia, pentru a analiza toate detaliile acestei ofense scandaloase.

Aici, domnul Van der School a oferit juraţilor un rezumat al mărturiei, relatând în aşa fel încât să zăpăcească de tot minţile respectabililor săi ascultători. După această prezentare, încheie după cum urmează:

— Şi acum, domnilor, pentru că înţelegem pe deplin crima de care acest nefericit se face vinovat (nefericit atât din cauza ignoranţei, cât şi a vinovăţiei sale), vă las pe dumneavoastră să decideţi. Şi nu mă îndoiesc nicio clipă că veţi înţelege cât de important este (în ciuda faptului că avocatul apărării – bazându-se pe verdictul favorabil dinainte – se străduieşte

să pară atât de încrezător în succesul său) să-l pedepsim pe delincvent şi să reinstaurăm demnitatea legii.

Era acum rândul judecătorului să comenteze învinuirea. A început cu un rezumat clar al mărturiei, dezvăluind trucurile avocatului apărării şi făcând lumină asupra lucrurilor, astfel încât toată lumea le înţelese corect. Apoi încheie:

— Pentru că noi trăim, domnilor, în afara societăţii, este cu atât mai important să ne protejăm reprezentanţii legii. Dacă daţi crezare relatărilor martorilor în ceea ce priveşte actele prizonierului, este de datoria dumneavoastră să îl condamnaţi. Dar dacă credeţi că acest bătrân, care apare astăzi în faţa dumneavoastră, nu a avut intenţia de a-l răni pe reprezentant şi că acţiona mai degrabă în virtutea obiceiurilor sale decât din răutate, este de datoria dumneavoastră să îl judecaţi, dar s-o faceţi cu îngăduinţă.

Ca şi prima dată, juriul nu şi-a părăsit banca, şi după ce s-au consultat pentru scurt timp, juratul principal s-a ridicat şi l-a declarat pe prizonier vinovat.

Verdictul nu i-a surprins pe cei din sală, din moment ce mărturia, din care am omis cea mai mare parte, fusese prea clară şi prea directă pentru a nu fi luată în seamă. judecătorii păreau să fi anticipat rezultatul, pentru că, în timp ce juriul delibera, ei se consultau la rândul lor. Apoi, toate pregătirile judecătorilor anunţau apropierea momentului în care se va pronunţa sentinţa.

— Nathaniel Bumppo, începu judecătorul, făcând apoi pauza obişnuită.

Bătrânul vânător se ridică imediat din poziţia sa meditativă, cu capul aplecat pe balustradă, şi strigă pe un ton prompt, milităresc:

— Aici!

Judecătorul îi făcu semn cu mâna, pentru a păstra tăcerea, apoi continuă:

— În decizia sa asupra sentinţei, Curtea a luat în considerare atât ignoranţa ta faţă de legi, cât şi importanţa pedepsirii unor fapte strigătoare la cer, ca acelea de care te faci vinovat. Având în vedere vârsta, am renunţat la pedeapsa cea mai potrivită, de a te biciui pe spatele gol. Dar, din moment

ce din respect faţă de lege este necesară o expunere publică a pedepsei pe care trebui s-o înduri, ordon ca de aici să fii transportat în centrul satului, unde vei fi legat de un buştean timp de o oră. Trebuie să plăteşti statului o amendă de o sută de dolari, să fii reţinut în închisoarea comitatului timp de o lună calendaristică şi să nu fii eliberat din închisoare până în momentul în care amenda este plătită. Cred că este de datoria mea, Nathaniel Bumppo...

— Şi de unde să iau eu banii ăştia?, îl întrerupse Ciorap-de-Piele înflăcărat. De unde să iau banii? O să îmi luaţi banii pentru pantere, pentru că am tăiat gâtul căprioarei. Şi cum să găsească un bătrân atâta aur şi argint în pădure. Nu, nu, domnule judecător. Mai gândiţi-vă şi nu mai spuneţi că o să mă ţineţi închis scurta vreme care mi-a mai rămas.

— Dacă ai ceva de spus împotriva sentinţei, Curtea este dispusă să te asculte, spuse judecătorul blând.

— Am destule de spus împotriva ei, strigă Natty, apucând balustrada pe care degetele lui se mişcau convulsionate. De unde să fac eu rost de bani? Lăsaţi-mă să plec în munţi şi pe dealuri, unde am fost obişnuit să respir aerul curat. Şi, deşi am şaptezeci de ani, dacă aţi mai lăsat destul vânat în regiune, o să muncesc zi şi noapte şi o să adun suma înainte de încheierea sezonului. Da, da, vedeţi că am dreptate. Aţi face un lucru rău dacă aţi închide un bătrân care şi-a petrecut zilele acolo unde putea privi mereu pe fereastra cerului, cum s-ar spune.

— Trebuie să mă conformez legii...

— Să nu-mi vorbiţi mie despre legi, domnule judecător, îl întrerupse vânătorul. Bestia din pădure a ascultat de legile dumneavoastră atunci când i-a fost sete şi foame de sângele copilei dumneavoastră? Ea îngenunchea în faţa lui Dumnezeu cerând o favoare mai mare decât mine, iar el a auzit-o. Şi dacă acum îmi refuzaţi rugăminţile, credeţi că va fi surd?

— Sentimentele mele personale nu trebuie să interfereze cu...

— Ascultaţi-mă, Marmaduke Temple!, îl întrerupse bătrânul cu înflăcărare melancolică. Şi ascultaţi-vă raţiunea! Străbăteam aceşti munţi pe când dumneavoastră nu eraţi judecător, ci un copil în braţele mamei sale. Cred că am dreptul şi privilegiul de

a le mai străbate o dată înainte să mor. Aţi uitat de vremea când aţi venit pe malul lacului, când nu era nici măcar o închisoare în care să vă adăpostiţi. Nu v-am dat eu propria mea piele de urs să dormiţi pe ea şi grăsimea de la o frumuseţe de căprioară ca să vă potoliţi foamea? Da, da. Pe atunci nu credeaţi că e păcat să omori o căprioară. Şi am făcut toate acestea, deşi nu aveam niciun motiv să vă îndrăgesc, pentru că le-aţi făcut rău celor care mă iubeau şi mă adăposteau. Iar acum vreţi să mă răsplătiţi pentru bunătatea mea băgându-mă la carceră? O sută de dolari? De unde să fac eu rost de bani? Nu, nu. Atâţia oameni spun lucruri urâte despre dumneavoastră, dar Marmaduke Temple nu este atât de rău, încât să lase un bătrân să moară în închisoare, doar pentru că el şi-a apărat drepturile. Haide, prietene, lasă-mă să trec. Nu am mai fost de mult în mijlocul unei asemenea mulţimi şi vreau să mă întorc în pădure. Nu vă temeţi de mine, domnule judecător, vă rog să nu vă temeţi de mine, pentru că, dacă sunt destui castori pe ape sau pieile de căprioară or să se vândă la un şiling bucata, o să primiţi şi ultimul penny din amendă. Unde sunteţi, câinii mei? Veniţi, căţei, veniţi! Trebuie să muncim din greu la anii noştri, dar o s-o facem! Da, da, am promis şi o s-o facem.

Este inutil să mai spunem că un sergent l-a împiedicat din nou să plece pe Ciorap-de-Piele. Dar, înainte ca prizonierul să mai poată adăuga ceva, ochii tuturor au fost atraşi într-o altă parte a camerei, unde mulţimea se agitase dintr-odată şi de unde se auzise un „hâm" puternic.

Benjamin reuşise să-şi facă loc printre oameni şi îşi balansa acum corpul mic, cu un picior pe fereastră şi cu celălalt pe una dintre balustradele băncii juraţilor. Spre uimirea întregii Curţi, majordomul se pregătea să vorbească. A dus mâna la buzunar şi, după ce s-a chinuit puţin, a reuşit să scoată o geantă mică, iar apoi a glăsuit:

— Dacă domnul judecător este de acord să-l lase pe bietul om să mai facă o croazieră printre bestii, spuse el, am adus un fleac ce ar putea ajuta să micşorăm riscurile, din moment ce sunteţi de-abia treizeci şi cinci de spanioli. Mi-aş fi dorit din tot sufletul să fi fost guinee britanice adevărate, pentru binele bătrânului. Dar sunt ceea ce sunt, şi dacă domnul Dickens ar

fi destul de bun să arunce o privire la contul acesta pe care îl ţin şi să ia din geantă cât trebuie ca să acopere cheltuiala, n-are decât să păstreze restul, până când Ciorap-de-Piele va putea să se ia la trântă cu castorii ăia de care vorbea sau, de fapt, pentru totdeauna, şi nu am nevoie de niciun fel de mulţumire.

Când termină de vorbit, el întinse registrul de lemn al datoriilor neplătite de la „Dragonul neînfricat" cu o mână, în timp ce cu cealaltă oferea geanta lui cu dolari. Uimită de această întrerupere neobişnuită, sala rămase într-o linişte profundă, pe care numai şeriful o întrerupse, lovind cu sabia în masă şi strigând: „Tăcere!".

—Trebuie să punem capăt acestei chestiuni, spuse judecătorul, străduindu-se să-şi stăpânească sentimentele. Sergent, du prizonierul pentru a fi legat de buşteni. Domnule Clerk, ce urmează pe ordinea de zi?

Natty păru să se lase în voia destinului, pentru că îşi abandonă capul în piept şi îl urmă tăcut pe ofiţer afară din sală. Când silueta lui înaltă apăru pe uşa din faţă, mulţimea se dădu înapoi pentru a lăsa prizonierul să treacă, iar apoi se năpusti spre scena unde acesta urma să fie pedepsit.

Capitolul 34

Ha, ha! Priveşte, poartă jartiere care-l strâng.

Lear

Pedepsele impuse de dreptul comun le erau cunoscute încă oamenilor din New York la vremea povestirii noastre. Iar stâlpul pentru biciuit şi ruda sa, butucii, nu fuseseră încă înlocuiţi de soluţia mai blândă a închisorii. Relicvele timpurilor străvechi erau plasate chiar în faţa acesteia, ca o lecţie de justiţie preventivă pentru răufăcătorii coloniei.

Natty l-a urmat pe sergent până în acel loc, plecându-şi capul în faţa unei puteri căreia nu i se putea opune, înconjurat de mulţimea care-l închidea ca într-un cerc; curiozitatea se putea citi pe faţa fiecărei persoane. Sergentul ridică partea superioară a butucilor şi arătă cu degetul spre găurile în care bătrânul trebuia să-şi pună picioarele. Fără a crâcni măcar în faţa pedepsei, Ciorap-de-Piele se aşeză pe pământ şi îşi lăsă picioarele prinse în găurile butucilor. Totuşi, aruncă o privire în jurul lui, căutând acea simpatie de care natura umană are nevoie întotdeauna în momentele de suferinţă. Dar nu zări nici urmă de milă pe feţele celorlalţi, aşa cum nu văzu nici cruzime sau nu auzi strigându-i-se vreun reproş. Mulţimea, dacă i se poate spune astfel, părea doar să asculte atent.

Sergentul tocmai lăsa în jos placa superioară, când Benjamin, care stătuse mereu în apropierea prizonierului, spuse cu vocea sa puternică, de parcă ar fi căutat un motiv de ceartă.

— Ce folos are, domnule sergent, să prinzi un om între scândurile astea? Nu scot rachiul din el şi nici nu-i rănesc spatele. Pentru ce mai faci toate astea atunci?

— E pedeapsa tribunalului, domnule Penguillian. Şi cred că există o lege pentru ea.

—Ah, ştiu că e o lege pentru chestia asta, dar unde-i găseşti tu folosul, te întreb?

— Nu face niciun rău şi îl ţine pe om doar de călcâie prin deschizăturile astea.

— Chiar nu e nimic rău, Benny Pump?, spuse Natty ridicându-şi privirile jalnice spre chipul majordomului. Chiar nu fac nimic rău dacă pun astfel un om bătrân de şaptezeci şi unu de ani ca să-l privească oamenii, ca pe un urs îmblânzit? Nu fac niciun rău dacă pun un fost soldat, care a servit în timpul războiului din cincizeci şi şase şi a văzut duşmanul în timpul conflictului din şaptezeci şi şase, într-un loc ca acesta, unde băieţii pot să-l arate cu degetul şi să spună: „L-am văzut când s-a făcut de râs în tot comitatul?". Nu e niciun rău dacă înjosesc un om cinstit de parcă ar fi un animal din pădure?

Benjamin se uită în jurul său ameninţător şi dacă ar fi zărit o singură faţă care să aibă o expresie de dispreţ, ar fi fost gata să se certe imediat cu acel om. Dar peste tot nu întâlnea decât figuri sobre, uneori chiar compătimitoare, aşa că se aşează alături de vânător şi, punându-şi picioarele în cele două găuri libere ale butucilor, spuse:

—Lasă scândura în jos, domnule sergent. Las-o în jos, când îţi spun. Dacă e cineva pe aici care vrea să vadă un urs, n-are decât să se uite, şi la naiba cu el. O să vadă doi urşi şi poate unul dintre ei poate să şi muşte, nu numai să mormăie.

— Dar nu am primit niciun ordin să vă pun în butuci, domnule Pump, strigă sergentul. Trebuie să vă ridicaţi de aici şi să mă lăsaţi să-mi fac treaba.

—Ai primit ordinele mele şi de ce altceva mai ai nevoie ca să îmi prinzi picioarele? Aşa că lasă scândura în jos şi o să-l văd eu pe cel care rânjeşte primul!

— Ce rău poate fi dacă închizi o persoană care vrea să intre la închisoare?, spuse sergentul râzând şi închizându-i pe cei doi în butuci.

Noroc că această acţiune a fost dusă la îndeplinire cu hotărâre, pentru că spectatorilor le-a venit să râdă văzându-l pe Benjamin că se pune el însuşi în acea situaţie şi puţini dintre

ei au încercat să se abţină. Majordomul se zbătu puţin, încercând să se elibereze, de parcă ar fi vrut să se lupte cu toţi cei care erau aproape de el. Dar cheia se întorsese deja, iar eforturile sale erau zadarnice.

— Auziţi, domnule sergent, strigă el. Ridicaţi puţin scândurile astea, ca să le arăt oamenilor de aici de cine râd ei.

— Nu se poate! Ai vrut să intri, acum nu mai poţi ieşi, răspunse ofiţerul. Numai când expiră timpul pe care judecătorul l-a hotărât pentru prizonierul ăsta.

Văzând că ameninţările şi încercările sale sunt inutile, Benjamin a fost destul de înţelept pentru a adopta atitudinea resemnată a tovarăşului său. Se linişti imediat şi rămase alături de Natty cu o expresie de dispreţ întipărită pe trăsăturile sale aspre, arătând că înlocuise furia cu dezgustul. Odată ce sentimentele sale violente s-au potolit, majordomul se întoarse către tovarăşul său de suferinţă şi, deşi avea motive întemeiate pentru a se manifesta cu mai multă efuziune, încercă să-şi consoleze prietenul cu bunătate:

— La urma urmei, domnule Bumppo, nu e mare lucru, spuse el. Am cunoscut nişte oameni dintr-o bucată, la bordul navei Boadishey, prinşi de călcâie pentru o nimica toată. Decât poate că au uitat că-şi băuseră deja toţi banii când un pahar de grog le-a tăiat calea. E ca şi cum ai naviga cu două ancore în faţă, aşteptând mareea sau ca vântul să-şi schimbe direcţia, şi nu am avea decât două culcuşuri bune, iar ancorele destul loc pentru a se mişca în mări. Am văzut atâţia oameni care au consumat mai mult decât puteau să plătească, după cum ţi-am spus, legaţi la prora şi pupa, care nu puteau nici măcar să-şi întoarcă bordul. Uneori aveau şi câte o piedică prinsă de limbă, în forma unui grătar, pus de-a curmezişul fălcilor, ca un furchet pe bolta pupei.

Vânătorul părea să aprecieze bunele intenţii ale celuilalt, deşi nu-i înţelegea elocinţa. Îşi ridică figura umilită şi, încercând să zâmbească, spuse:

— Anan!

— Nu e mare lucru, îţi spun, doar o mică vijelie care se va potoli în curând, continuă Benjamin. Pentru tine, care eşti puternic precum o corabie, trebuie să fie o nimica toată. Deşi,

văzând că picioarele astea grele ale mele sunt aşa de scurte, mi-au ridicat călcâiele în sus, încât stau cam înclinate. Dar ce-mi pasă mie, domnule Bumppo, dacă vasul trage puţin mai tare de ancoră? Nu-i decât pentru cartul 4-6, dar să mă ia naiba dacă nu o să navighez împreună cu tine după castorii ăia de care ai pomenit! Nu prea sunt obişnuit cu armele mici, pentru că am lucrat cu lăzile de muniţie. Şi pentru că aveam velatura prea scurtă spre a putea vedea pe deasupra pânza de la hamacuri. Dar aş putea să car vânatul şi poate chiar să te ajut să pui capcane. Şi dacă e adevărat că eşti la fel de îndemânatic cu arma, precum eşti cu harponul, nu o să fie decât o croazieră scurtă. Am aranjat vergele cu domnul Dickens azi-dimineaţă şi o să-i trimit vorbă să nu-mi mai treacă numele pe cărţi până nu se termină croaziera.

— Tu eşti obişnuit să locuieşti cu oameni, Benny, spuse Ciorap-de-Piele cu durere, iar viaţa în pădure ar fi prea grea pentru tine.

— Deloc, deloc, strigă majordomul. Nu sunt unul dintre băieţii tăi de vreme bună, domnule Bumppo, care navighează numai pe timp frumos. Când îmi fac un prieten, sunt alături de el. Nu există un om mai bun decât domnul Dickens şi îmi place de el la fel cum îmi place noul butoi de Jamaiky al doamnei Hollister.

Majordomul se opri şi, întorcându-şi chipul de barbar spre vânător, se uită la el cu o privire ştrengărească. Apoi îşi relaxă toţi muşchii feţei sale aspre, până când aceasta se lumină de albeaţa dinţilor, şi spuse pe o voce joasă:

— Auzi, domnule Ciorap-de-Piele, e mai proaspăt şi te înviorează mai tare decât orice Hollands pe care îl găseşti în Garnsey. Dar o să trimitem pe cineva, să o roage pe hangiţă să ne dea ceva de băut, pentru că sunt aşa de înţepenit între scândurile astea, că tare aş mai avea nevoie de ceva care să-mi uşureze mecanismul de sus.

Natty oftă şi se uită împrejurul său, spre mulţimea care începuse deja să se risipească. Oamenii se răspândeau în toate direcţiile, după treburile lor, iar gloata era acum mai puţin numeroasă. Se uită gânditor la Benjamin, dar nu-i răspunse. Părea să fie cuprins de o puternică teamă, care îi anihila toate

celelalte senzaţii şi care îi arunca o umbră de melancolie asupra trăsăturilor lui ridate, în ton cu gândurile apăsătoare.

Majordomul se pregătea să-şi pună planurile în aplicare, conform vechiului principiu că tăcerea înseamnă un răspuns pozitiv, când domnul Doolittle şi Jotham au ieşit din mulţime, traversând spaţiul deschis şi s-au apropiat de butuci. Magistratul merse la capătul unde se aşezase Benjamin şi rămase la distanţă sigură de majordom, în faţa lui Ciorap-de-Piele. Pentru un moment, Hiram simţi că intră în pământ din cauza privirilor tăioase ale lui Ciorap-de-Piele şi se lăsă cuprins de un sentiment cu totul nou pentru el, cel al jenei. După ce îşi mai veni în fire, privi spre cer şi apoi în văzduhul înnegrit de fum, de parcă ar fi fost doar o întâlnire obişnuită cu un prieten, şi spuse în felul lui formal şi ezitant:

— Nu prea a plouat în ultima vreme. Cred că vom avea o secetă lungă.

Benjamin îşi desfăcea punga cu dolari fără a observa apropierea magistratului, iar Natty îşi întoarse faţa, pe care fiecare muşchi se încorda cu dezgust, fără să răspundă. După o scurtă pauză, Hiram continuă, părând mai degrabă încurajat de dovada de antipatie.

— Norii arată de parcă nu au niciun pic de apă în ei, iar pământul este foarte uscat. După părerea mea, o să avem roade puţine anul acesta, dacă nu o să plouă prea curând.

Domnul Doolittle îşi exprimă opiniile profetice cu un aer caracteristic celor din neamul său. Avea o atitudine iezuită, rece, insensibilă şi egoistă, care părea să spună: „Am acţionat conform legii" chiar omului pe care îl rănise cu atâta cruzime. Reuşi să îndepărteze reţinerile pe care bătrânul se străduise să şi le impună, pentru că acesta izbucni deodată, roşu de indignare:

— Cum să vină ploaia, strigă el, când voi îi faceţi pe bătrânii bolnavi şi săraci să plângă? Plecaţi de aici! Plecaţi de aici! Poate că aţi fost făcut după chipul lui Dumnezeu, dar Satana locuieşte în inimile voastre. Plecaţi de aici, vă spun! Sunt îndurerat, iar prezenţa voastră îmi aduce gânduri şi mai amare.

Benjamin termină de numărat banii şi îşi ridică privirile în momentul în care Hiram, care fusese luat pe nepregătite de ocările vânătorului, se apropie prea mult de majordom, din nefericire pentru el. Acesta îi prinse un picior cu o mână puternică precum strânsoarea unei menghine şi îl trase la pământ înainte ca acesta să-şi vină în fire sau să-şi folosească forţa pe care, până la urmă, o avea şi el. Lui Benjamin nu-i lipsea nici robusteţea, nici forţa capului, umerilor şi braţelor, deşi restul siluetei părea să fi fost iniţial menit unui alt tip de om. Îşi exercită forţa fizică şi de această dată, dar cu multă discreţie. Îşi prinsese oponentul în dezavantaj şi, în urma luptei, Benjamin a reuşit să-l imobilizeze pe magistrat într-o poziţie foarte asemănătoare cu a lui, cei doi stând bărbăteşte faţă în faţă.

— Cred că eşti înrudit cu navele, domnule Fac-puţin[1], strigă majordomul. Pari rudă cu navele, domnule. Te ştiu eu pe tine. Vorbeşti numai de bine de faţă cu domnul Dickens şi după aceea te duci şi bombăni faţă de bătrânele din sat, nu? N-ar fi destul pentru orice creştin şi nu-i doresc nimănui să aibă atâta răutate ca să scoată din funcţie un bătrân cinstit în felul acesta, fără să fie atât de dur cu el, de parcă ai începe să-l ponegreşti de îndată ce-şi coboară ancora. Am adunat multe împotriva dumitale, domnule, şi acum e momentul să fii plătit pentru munca acestei zile. Aşa că pregăteşte-te, neghiobule, pregăteşte-te, şi o să vedem care dintre noi doi e mai bun.

—Jotham!, strigă magistratul înfricoşat. Jotham! Cheamă ofiţerii! Domnule Penguillian, îţi ordon să păstrezi pacea.

— A existat mai multă pace decât dragoste între noi doi, domnule, strigă majordomul, făcând câteva demonstraţii de ostilitate. Aşa că ai grijă, domnule! Pregăteşte-te! Vezi barosul de aici?

— Pune mâna pe mine, dacă ai curaj!, exclamă Hiram, cât de bine putu, din strânsoarea în care majordomul îi ţinea gâtlejul. Pune mâna pe mine, dacă ai curajul!

— Nu ţi se pare că am pus mâna pe tine, domnule?, strigă majordomul.

[1] Joc de cuvinte: Doo-but-little în loc de Doolittle. „Do but little" înseamnă în limba engleză „a face puţin".

Avem neplăcuta datorie de a consemna aici că Benjamin devenise violent, pentru că lovea cu putere nicovala domnului Doolittle cu barosul, iar scena deveni într-o clipă deosebit de tumultuoasă şi confuză. Mulţimea s-a repezit într-un cerc de dans în jurul lor, în timp ce alţii au fugit la tribunal pentru a da alarma. Unul sau doi dintre cei mai tineri membri ai mulţimii au făcut o cursă nebunească pentru a vedea cine va fi fericitul care îi va comunica soţiei magistratului situaţia în care se găsea soţul său.

Benjamin a continuat să-l lovească cu barosul, foarte harnic şi chiar cu îndemânare, folosindu-şi o mână pentru a-şi ridica oponentul, în timp ce cu cealaltă îl pocnea. Nu ar fi bătut niciodată un adversar căzut, pentru că astfel ar fi decăzut în propriii săi ochi. Numai că din această poziţie avantajoasă reuşea să-l lovească pe Hiram până la desfigurare înainte ca Richard să-şi facă loc prin mulţime pentru a ajunge la locul luptei. Şeriful a declarat după aceea că nu a fost niciodată mai îndurerat decât atunci când a văzut dezbinarea dintre favoriţii săi, în afara faptului că era extrem de supărat şi fiindcă era responsabil cu păstrarea păcii în comitat. Hiram îi devenise într-o anumită măsură necesar pentru vanitatea sa, iar pe Benjamin, deşi ar părea ciudat, chiar îl iubea. Şi-a trădat ataşamentul de la primele cuvinte pe care le-a rostit:

— Domnule Doolittle! Domnule Doolittle! Mi-e ruşine să văd că un om cu funcţia şi caracterul dumneavoastră uită de sine într-atât încât deranjează pacea, insultă tribunalul şi îl bate pe bietul Benjamin în halul acesta!

Auzind vocea domnului Jones, majordomul se opri, iar Hiram găsi răgazul de a-şi ridica faţa acoperită de ruşine spre cel care încerca să-i împace. Încurajat la vederea şerifului, domnul Doolittle îşi recăpătă glasul:

— O să te acţioneaz în justiţie pentru asta!, strigă el disperat. O să te pedepsească legea pentru asta! Vă cer, domnule şerif, să-l reţineţi pe acest om şi să-l luaţi în custodie.

Până acum, Richard aflase deja cum se petrecuseră lucrurile şi, întorcându-se către majordom, îi spuse cu reproş:

— Benjamin, cum ai ajuns în butuci? Am crezut întotdeauna că eşti blând şi docil ca un mieluşel. Te preţuiam foarte mult

pentru docilitatea ta! Benjamin! Benjamin, te-ai făcut de râs nu numai pe tine, dar şi pe prietenii tăi, prin comportamentul acesta neruşinat. Dumnezeule! Dumnezeule! Domnule Doolittle, se pare că v-a lovit faţa foarte tare într-o parte.

Hiram se ridicase deja în picioare, asigurându-se că majordomul nu putea să-l mai ajungă. Începu să rostească ameninţări groaznice de răzbunare. Ofensa avusese prea mulţi martori pentru a fi trecută cu vederea, iar şeriful, luând exemplul vărului său, care fusese imparţial în procesul lui Ciorap-de-Piele, ajunse la concluzia dureroasă că trebuia să-şi bage majordomul în puşcărie. Timpul de pedeapsă al lui Natty expirase deja, Benjamin a aflat că, cel puţin pentru noaptea aceea, urmau să fie închişi împreună în aceeaşi cameră. Nu a obiectat şi nici nu a pomenit de cauţiune, deşi protestă în felul următor faţă de şerif, în timp ce acesta conducea grupul de sergenţi care îi însoţea la închisoare:

— Nici nu mă gândesc la faptul că o să fiu închis în aceeaşi cabină cu domnul Bumppo, domnule Dickens, pentru că este un om cinstit şi foarte îndemânatic cu harponul şi cu puşca. Dar dacă vreţi să spun că merit altceva decât un salariu de două ori mai mare pentru că i-am lovit faţa tâmplarului pe o parte, aşa cum spuneţi dumneavoastră, o să zic că aşa ceva e împotriva raţiunii şi a creştinătăţii. Dacă e vreo lipitoare în ţara asta, el e! Ah, îl ştiu eu! Şi dacă mai are şi altceva în afară de lemn uscat în capul acela al lui, ştie şi el de ce sunt în stare! Ce e aşa de rău, domnule, de puneţi atâta la inimă? E la fel ca în orice bătălie, tunuri împotriva altor tunuri, numai că acum era picior contra ancoră. La fel am procedat şi în Port Pray, la radă, când Suffring a venit printre noi. Şi cât a mai suferit până a plecat.

Richard consideră că era nedemn de el să răspundă cuvântării majordomului, iar după ce prizonierii au fost găzduiţi cum se cuvine într-o carceră exterioară şi lacătele încuiate la ordinul lui, se retrase.

În timpul după-amiezii, Benjamin a vorbit adesea cu prietenie cu tot felul de oameni, printre gratiile de fier. Dar tovarăşul lui se plimba prin camera îngustă, în mocasinii săi, cu paşi repezi, nerăbdători. Capul îi atârna trist în piept, iar

când îl ridica, din când în când, spre cei care îl priveau pe fereastră, se lumina doar pentru o clipă, cu aspectul copilăresc al zăpăcelii bătrânilor, dar care se transforma imediat într-o expresie de teamă adâncă şi vădită.

La sfârşitul zilei, Edwards a fost văzut la fereastră, vorbind serios cu prietenul său. Şi după ce a plecat, ceilalţi au crezut că vorbele sale îl liniştiseră pe vânător, care se aruncă imediat pe salteaua de paie şi se cufundă într-un somn adânc. Curioşii spectatori epuizaseră toate subiectele de conversaţie cu Benjamin, care dăduse noroc cu jumătate dintre cunoştinţele sale. Din moment ce Natty se culcase deja la ora opt, Billy Kirby, care rămăsese ultimul la fereastră, se retrase în „Cafeneaua Templeton". Atunci, Natty se ridică şi întinse o pătură în dreptul ferestrei, iar prizonierii păreau să se fi culcat.

Capitolul 35

Să-şi piardă urma de un inamic
Au dat mereu pinteni cailor
O dată n-au privit în urmă
Până toţi patru au ieşit din vânturi,
Şi de pericol au scăpat.

Hudibras

Pe măsură ce umbrele serii puneau stăpânire pe oraş, juraţii, martorii şi cei prezenţi în tribunal au început să se răspândească. Înainte de ora nouă, satul era cufundat în tăcere, iar străzile, aproape părăsite. La ora aceea, judecătorul Temple şi fiica sa, urmaţi la scurtă distanţă de Louisa Grant, mergeau încet de-a lungul străzii, în umbra îngustă a plopilor tineri, discutând:

— Ai putea să-i alini sufletul rănit, copila mea, spuse Marmaduke. Dar ar fi periculos să punem în discuţie natura ofensei. Trebuie să respectăm sacralitatea legilor.

— Fără îndoială, domnule, că acele legi care condamnă un om cum e Ciorap-de-Piele la o pedeapsă atât de aspră şi pentru un delict pe care eu însămi îl consider uşor de trecut cu vederea nu pot fi chiar atât de bune, strigă nerăbdătoare Elizabeth.

— Vorbeşti despre lucruri pe care nu le înţelegi, Elizabeth, răspunse tatăl său. Societatea nu poate exista fără să i se impună nişte reţineri de natură pozitivă. Aceste reţineri nu pot fi impuse fără ca persoanele care le administrează să beneficieze de respect şi siguranţă. Şi nu ar fi prea bine să se raporteze că judecătorul a acordat o favoare unui criminal pedepsit, pentru că acesta a salvat viaţa fiicei lui.

— Da, da, văd cât de dificilă este situaţia dumneavoastră, dragă domnule, strigă fata. Dar când mă gândesc la pedeapsa bietului Natty, nu pot să separ reprezentantul legii de om.

— Acum vorbeşti ca o femeie, fata mea. Nu a fost pedepsit pentru atacul asupra lui Hiram Doolittle, ci pentru ameninţarea vieţii unui ofiţer, care încerca să-şi facă datoria...

— Nu contează pentru care dintre ele a fost pedepsit, îl întrerupse domnişoara Temple, cu o logică bazată mai mult pe sentimente decât pe raţiune. Ştiu că Natty este nevinovat, şi dacă asta cred, trebuie să cred şi că acei care l-au nedreptăţit sunt răi.

— Şi judecătorul lui se numără printre aceştia? Propriul tău tată, Elizabeth?

— Nu, nu-mi pune asemenea întrebări. Dă-mi un mandat, tată, şi lasă-mă să-l execut chiar eu.

Judecătorul se opri un moment, zâmbind afectuos fiicei sale, apoi îşi puse mâna blând pe umărul ei şi răspunse:

— Ai dreptate, Bess. Şi chiar foarte multă, dar inima îţi influenţează raţiunea. Ascultă: în portmoneu sunt două sute de dolari. Du-te la închisoare – este aproape şi nu o să-ţi facă nimeni rău – dă-i biletul gardianului şi când îl vezi pe Bumppo, spune-i sărmanului bătrân ce vrei tu. Dă-i frâu liber inimii tale calde, dar încearcă să nu uiţi, Elizabeth, că numai legile ne ridică mai presus de sălbatici. Că el este un delincvent şi că tatăl tău l-a judecat.

Domnişoara Temple nu a răspuns, şi-a strâns la piept mâna în care ţinea portmoneul, şi-a prins prietena de braţ şi au ieşit amândouă din curte în strada principală a satului.

În timp ce mergeau în tăcere de-a lungul şirurilor de case, unde întunericul adânc al serii le ascundea atât de bine siluetele, nu auzeau niciun sunet, decât pasul încet al unei perechi de boi sau huruitul unei căruţe, care mergeau pe drum în aceeaşi direcţie cu ele. Silueta căruţaşului se desluşea cu greu în lumina slabă. Mergea alene alături de vitele sale, cu aer apatic, ca frânt de muncă. În colţ, unde era închisoarea, tinerele au aşteptat puţin trecerea boilor. Animalele au fost oprite lângă clădire şi au primit o mână de fân, cărat chiar pe gâtul lor, ca răsplată pentru munca răbdătoare din acea zi. Bărbatul şi vitele sale erau ceva atât de obişnuit, încât Elizabeth nu a simţit nevoia de a arunca

o a doua privire către ei, până când l-a auzit pe om vorbind cu animalele sale:

— Ai grijă, Brindle. O să ai, nu-i aşa, domnule?! O să ai grijă!

Limbajul în care se adresa boilor era deosebit de cel cu care sunt obişnuiţi locuitorii unei noi colonii. Dar, la auzul vocii, domnişoara Temple a tresărit. După ce a cotit pe lângă clădire, s-a apropiat de om şi privirile l-au recunoscut pe Oliver Edwards, îmbrăcat în haina grosolană a unui căruţaş. Ochii ei s-au întâlnit în acelaşi moment şi s-au recunoscut imediat, în ciuda întunericului şi a pelerinei Elizabethei.

— Domnişoară Temple!

— Domnule Edwards!, au exclamat simultan, deşi sentimentele care păreau să-i stăpânească pe amândoi au făcut ca vorbele să le fie aproape de neauzit.

—Imposibil!, exclamă Edwards, după momentul de dubiu. Să vă văd atât de aproape de închisoare! Probabil mergeţi la casa parohială. Îmi cer scuze, domnişoară Grant, nu v-am recunoscut de la început.

Louisa scoase un oftat atât de uşor, încât numai Elizabeth a auzit-o. Aceasta răspunse repede:

— Nu numai că suntem lângă închisoare, domnule Edwards, dar vom intra în ea. Vrem să-i dovedim lui Ciorap-de-Piele că nu am uitat serviciile dumnealui. Şi că atunci când trebuie să fim corecţi, suntem şi foarte recunoscători. Presupun că aveţi o datorie asemănătoare. Dar vă rugăm să ne daţi un avans de zece minute faţă de dumneavoastră. Îmi pare foarte rău, domnule Edwards, să văd că vă coborâţi astfel. Sunt sigură că tatăl meu...

— Vă voi aştepta după cum doriţi, domnişoară, o întrerupse tânărul cu răceală. Aş putea să vă rog să nu menţionaţi nimănui faptul că sunt aici.

— Sigur, spuse Elizabeth, întorcându-i plecăciunea cu o înclinare uşoară a capului şi împingând-o înainte pe Louisa, care era în întârziere.

Totuşi, de îndată ce au intrat în închisoare, Louisa găsi un moment pentru a şopti:

— Nu ar fi mai bine să-i oferi o parte din bani lui Oliver? Jumătate din ei vor plăti amenda lui Natty Bumppo, iar Oliver nu este obişnuit cu greutăţile. Sunt sigură că tatăl meu va da o mare parte din salariul său derizoriu pentru a-i oferi lui Edwards locul pe care îl merită.

Zâmbetul involuntar care lumină chipul Elizabethei era amestecat cu o expresie de milă sinceră şi profundă. Totuşi, nu a zis nimic, iar apariţia gardianului le-a reamintit celor două adevăratul obiect al vizitei lor.

Gardianul nu a fost deloc surprins când tinerele i-au cerut să intre la Natty Bumppo, pentru că ştia povestea salvării lor şi interesul pe care îl aveau de atunci pentru prizonier, dar şi toate celelalte moravuri ale comitatului. Oricum, biletul judecătorului Temple ar fi preîntâmpinat vreun refuz, dacă el ar fi vrut să le respingă cererea. Le conduse fără ezitare în camera prizonierilor. În momentul în care cheia se auzi în lacăt, au auzit vocea puternică a lui Benjamin întrebând:

— Cine vine?

— Nişte vizitatori la vederea cărora te vei bucura, răspunse gardianul. Ce aţi făcut la încuietoare, că nu se întoarce cheia?

— Uşor, uşor, domnule!, strigă majordomul. Tocmai am băgat un cui într-o dană de lângă broasca asta, ca piedică, pentru ca domnul Nu-Face-Nimic să nu poată intra ca să mai işte vreo ceartă între noi. Pentru că, din câte îmi dau eu seama, o să rămân lefter în curând, mai ales c-o să-mi ia toţi spaniolii, de parcă l-aş fi bătut prea tare pe ticălos. Lasă-ţi barca în voia vântului şi aşteaptă puţin pentru un fleac, nu-i aşa? Iar eu o să vă fac loc de trecere!

Zgomotul bătăilor de ciocan le confirmă faptul că majordomul se străduia cu seriozitate, şi în curând lacătul a cedat, iar uşa s-a deschis.

În mod evident, Benjamin anticipase confiscarea banilor, pentru că apelase frecvent în timpul după-amiezii şi serii la butoiul preferat de la „Dragonul neînfricat", şi era acum într-o stare care în lumea marinarilor este numită „cherchelire". Nu era uşor ca băutura să-i distrugă echilibrul bătrânului matelot, pentru că, aşa cum el însuşi spusese:

„avea velatura prea joasă, ca să nu poată naviga pe orice vreme", dar atunci se găsea exact în starea care era expresiv denumită drept „confuză". Când i-a văzut pe musafiri, s-a retras în colţul unde era salteaua lui şi, în ciuda prezenţei stăpânei, se aşează cu un aer foarte sobru, cu spatele rezemat de perete.

— Dacă mai încerci să-mi strici lacătele în felul acesta, domnule Pump, o să-ţi pun piedică, aşa cum îi spui tu, la picioare şi apoi o să te leg de pat, spuse gardianul.

— De ce să faci asta, domnule?, mormăi Benjamin. Am navigat prin furtună azi, ancorat de călcâie, şi nu mai vreau să mai am de-a face cu aşa ceva. Ce e atât de rău că am făcut ca dumneata? Lasă uşa aia descuiată pe dinafară şi îţi promit că nu o mai încui din nou pe dinăuntru.

— Trebuie să închid de noapte la ora nouă, spuse gardianul. Acum e opt şi douăzeci şi două de minute.

Puse lumânarea mică pe o masă de pin şi se retrase.

— Ciorap-de-Piele!, spuse Elizabeth, când cheia se întoarse din nou în broască. Bunul meu prieten Ciorap-de-Piele! Am venit să-ţi dovedesc recunoştinţa mea. Dacă i-ai fi lăsat să îţi percheziţioneze casa, bătrânul meu drag, moartea căprioarei ar fi fost un lucru fără importanţă, şi totul ar fi fost bine...

— Să fiu de acord cu percheziţionarea!, o întrerupse Natty, înălţându-şi faţa care până atunci i se odihnea pe genunchi, dar fără să se ridice din colţul unde se aşezase. Chiar crezi, fata mea, că aş fi lăsat un asemenea ticălos să-mi intre în casă? Nu, nu. Nu mi-aş fi deschis uşa nici pentru chipul tău frumos, iar acum n-au decât să caute printre cărbuni şi cenuşă. Nu o să găsească decât o grămadă la fel de mare ca la orice cazan de zahăr din munţi.

Bătrânul îşi lăsă din nou faţa într-una din mâini şi rămase pierdut în melancolie.

— Cabana poate fi reconstruită, şi chiar mai bine decât prima dată, răspunse domnişoara Temple. Şi o să am eu însămi grijă de aceasta, de îndată ce ieşi de la închisoare.

— Poţi să aduci morţii înapoi, copilă?, întrebă Natty cu o voce tristă. Poţi să te duci la locul unde voi v-aţi înmormântat

mamele, taţii şi copiii, să le aduni cenuşa şi să faci din nou bărbaţii şi femeile care erau înainte? Nu ştii ce înseamnă să te fi odihnit timp de patruzeci de ani la adăpostul aceluiaşi acoperiş şi să fii înconjurat de aceleaşi lucruri aproape toată viaţa. Eşti încă tânără, copila mea, dar eşti una dintre cele mai valoroase făpturi ale lui Dumnezeu. Speram că pentru tine va trece mai uşor tot, dar acum e totul sfârşit. Toate cele întâmplate vor fi oricum date uitării pentru totdeauna.

Domnişoara Temple a înţeles ceea ce voia să spună bătrânul mai bine decât ceilalţi, pentru că în timp ce Louisa stătea lângă ea nevinovată, compătimindu-l pe vânător pentru necazurile sale, Elizabeth şi-a întors faţa într-o parte, de parcă ar fi vrut să-şi ascundă trăsăturile. Dar ca şi sentimentul care l-a determinat, acest gest a durat doar o clipă.

— Totuşi, mai există şi alte lemne din care să facem un acoperiş şi o să le găsim pentru tine, bătrânul meu salvator, continuă ea. Arestul o să se încheie în curând şi, înainte să-ţi dai seama, o să am grijă să ţi se pregătească o casă, unde poţi să-ţi petreci sfârşitul vieţii tale lungi şi paşnice în confort şi bogăţie.

— Confort şi bogăţie! Casă!, repetă Natty încet. Ai intenţii bune. Ai intenţii bune. Şi îmi pare foarte rău că nu se poate. Dar m-au văzut când am ajuns de râsul lumii...

— La naiba cu butucii tăi!, spuse Benjamin, atingând cu o mână sticla din care luase înghiţituri repezi şi dese, în timp ce făcea gesturi dispreţuitoare cu cealaltă. Cui îi pasă de scândurile alea? Uite aici un picior care a stat cu capătul înţepenit timp de o oră ca un baston de bompres. Îl vezi? Ce ar putea fi mai rău pentru el, hî ? Nu poţi să-mi spui, nu-i aşa?

— Cred că uiţi în prezenţa cui te afli, domnule Pump, spuse Elizabeth.

— Să uit de dumneavoastră, domnişoară Lizzie?, răspunse majordomul. Să mă ia naiba dacă e adevărat. Nimeni n-ar putea să uite de dumneavoastră, ca de draga de Oase-Frumoase[1], din casa cea mare de acolo. Stai să-ţi spun, arun-

[1] Joc de cuvinte: Pretty bones, care în traducere liberă înseamnă „oase frumoase", în loc de Pettybones.

cător de ostii bătrân ce eşti, o fi având ea oase frumoase, dar n-aş putea spune acelaşi lucru şi despre carnea de pe ea, pentru că arată ca un schelet îmbrăcat cu hainele altcuiva. Cât despre pielea de pe faţă, pot să spun că seamănă cu pânzele scorojite ale unor vele bine întinse pe frânghiile de care sunt fixate.

— Tăcere! Îţi ordon să faci linişte, domnule!, spuse Elizabeth.

— Vai, domnişoară, răspunse majordomul, totuşi, nu mi-aţi spus să nu beau.

— Nu trebuie să vorbim despre ceilalţi, spuse domnişoara Temple, întorcându-se din nou către vânător. Ci numai despre viitorul tău, Natty. Voi avea grijă ca să-ţi petreci restul zilelor în confort şi bogăţie.

— Confort şi bogăţie, repetă din nou Ciorap-de-Piele. Ce mai poate fi uşor pentru un bătrân care trebuie să meargă o milă prin câmp deschis ca să poată găsi umbra care să-l ferească de soarele arzător. Sau ce bogăţie poate fi acolo unde vânezi azi şi să nu dai de nicio căprioară, sau să găseşti ceva mai mare decât o nurcă, sau chiar vreo vulpe rătăcită. Of, o să-mi fie greu să prind castorii pentru amendă. Trebuie să cobor poate chiar o sută de mile spre graniţa Pennsylvaniei, ca să caut animalele. Pe aici nu prea se găsesc. Da, aşezările şi defrişările voastre au alungat animalele astea inteligente afară din ţară şi, în loc de digurile de castor pe care le face animalul singur, din voia lui Dumnezeu, voi întoarceţi apele către pământurile joase cu ajutorul digurilor de moară, de parcă ar fi datoria omului să nu lase apa să curgă în ce direcţie vrea El. Banny, dacă îţi mai duci mâna la gură aşa de des, nu o să mai fii în stare să pleci când o să-ţi dea drumul.

— Ascultaţi, domnule Bumppo, spuse majordomul. Nu vă faceţi griji pentru Ben. Când vine vremea, să mă ridici în picioare şi să-mi spui în ce direcţie şi pe ce distanţă vrei să cârmuiesc şi o să navighez foarte bine, aşa o să fac.

— A venit vremea, spuse vânătorul, cu urechea ciulită. Aud coarnele boilor frecându-se de peretele închisorii.

— Păi, să dai semnalul şi o să mergem drept înainte, camaradul meu de navă, spuse Benjamin.

— Nu o să ne trădezi, nu-i aşa, copilă?, spuse Natty uitându-se simplu către Elizabeth. Nu o să trădezi un bătrân care simte nevoia să respire aerul curat al văzduhului? Nu vreau să fac niciun rău. Dacă legea spune că trebuie să plătesc suta de dolari, o să muncesc tot sezonul, dar nu mai e mult până la el, şi o să mă ajute şi omul acesta cumsecade.

— O să-i prinzi tu, spuse Benjamin cu un gest amplu al braţului. Şi dacă ne scapă iar, n-ai decât să-mi spui că sunt un ticălos. Asta-i tot.

— Dar la ce vă referiţi?, întrebă Elizabeth. Trebuie să stai aici timp de treizeci de zile. Am banii pentru amendă în portofel. I-ai, plăteşte mâine-dimineaţă şi ai răbdare timp de o lună. Voi veni des să te văd, prietene. O să-ţi facem haine, noi cu mâinile noastre. Într-adevăr, o să-ţi fie foarte bine.

— Ai face aşa ceva, copilă?, întrebă Natty, traversând camera cu un aer de bunătate şi luând-o de mână pe Elizabeth. Ai avea atâta grijă de un bătrân, doar pentru că a împuşcat un animal? Şi asta nu l-a costat nimic. Nu cred că asemenea lucruri se moştenesc din familie, pentru că mi se pare că tu nu uiţi niciodată ajutorul pe care l-ai primit. Degetele tale delicate n-ar putea face mare lucru cu o piele de căprioară şi nici n-ai putea să coşi cu ligamente în loc de aţă. Şi dacă nu a auzit el încă, va auzi, va afla şi va vedea că sunt persoane care îşi aduc aminte de bunătatea care li s-a arătat.

— Să nu-i spui nimic, strigă Elizabeth gravă. Dacă ţii la mine, dacă îţi pasă de sentimentele mele, să nu-i spui nimic. Nu vreau să vorbesc decât pentru tine şi tot ceea ce fac, fac pentru tine. Îmi pare rău, Ciorap-de-Piele, că legea cere să rămâi aici atâta vreme. Dar, la urma urmei, o lună trece repede şi...

— O lună!, exclamă Natty, deschizând gura într-unul dintre râsetele sale. Nicio zi, nicio lună, nicio noapte, fata mea. Judecătorul Temple n-are decât să dea o sentinţă, dar nu poate să pună în aplicare sentinţa fără o închisoare mai bună ca asta. M-au prins odată francezii şi au băgat şaizeci şi două de persoane odată într-o baracă, aproape de bătrânul Frontiac. Dar pentru cei care erau obişnuiţi cu lemnul, era

uşor să taie unul dintre buştenii de pin. Vânătorul se opri şi se uită cu grijă în jurul său, apoi, râzând iar, îl împinse pe majordom din locul unde era. Trase la o parte pătura, descoperind o gaură recent tăiată în butuc cu un ciocan şi cu o daltă. Nu mai trebuie decât să-l lovim puţin şi bucata de din afară o să cadă şi ea, apoi...

— Plecăm, plecăm, strigă Benjamin, ieşind din apatie. Apoi plecăm. Ah, o să-i prinzi, iar eu o să ţin căciulile de castor de care am vorbit.

— Mă tem că băiatul acesta o să-mi facă numai probleme, spuse Natty. O să urcăm cu greu pe munte, dacă o să-şi dea seama în curând că am fugit. El nu e prea tulburat acum ca să poată fugi.

— Să fug!, repetă majordomul. Ia, treci aici şi să luptăm!

— Faceţi pace, ordonă Elizabeth.

— Ah, domnişoară.

— Fără îndoială că nu o să ne părăseşti, Ciorap-de-Piele, continuă domnişoara Temple. Te implor, gândeşte-te că nu vei mai putea pleca din pădure şi că îmbătrâneşti din ce în ce mai repede. Mai ai puţină răbdare şi vei putea ieşi cu demnitate.

— Pot să prind vreun castor aici, fata mea?

— Dacă nu poţi, ia banii să plăteşti amenda, şi peste o lună vei fi liber. Uite, sunt bani de aur.

— Aur!, spuse Natty cu un fel de curiozitate copilărească. N-am mai văzut de multă vreme o monedă de aur. Pe vremea războiului, primeam mereu monede de-astea mari, la fel de multe pe cât de numeroşi sunt acum urşii în pădure. Îmi amintesc de unul din armata lui Dieskau, pe care l-au omorât şi au găsit o duzină de bucăţele de-astea lucioase cusute de cămaşa lui. Eu n-am pus mâna pe ele, dar am văzut cu ochii mei cum le desprindeau. Erau mai mari şi mai lucioase decât acestea.

— Sunt guinee englezeşti. Ţi le dau pe toate, spuse Elizabeth. Ca o garanţie pentru ceea ce vei primi în continuare.

— Mie! De ce să-mi dai mie comoara asta?, spuse Natty, uitându-se serios la fată.

— Nu mi-ai salvat tu viaţa? Nu m-ai scos tu din fălcile sălbăticiunii?, exclamă Elizabeth, acoperindu-şi ochii, de parcă ar fi vrut să-şi ferească privirile de un lucru înfricoşător.

Vânătorul luă banii, întorcându-i mereu în mână ceva vreme, rând pe rând, şi spuse cu voce tare:

— Se zice că în Cherry Valley este o puşcă bună, care poate trimite glonţul cinci sute de metri şi poate să omoare şi prada. Am mai văzut puşti bune la viaţa mea, dar niciuna ca asta. Fără îndoială că, dacă trimite la cinci sute de metri, poţi să împuşti foarte bine. Ei, am îmbătrânit, iar puşca pe care o am o să mă servească până la moarte. Uite, copilă, ia-ţi aurul înapoi. Dar a venit vremea. Îl aud cum vorbeşte cu vitele şi trebuie să plec de-acum. Nu o să ne spui, fetiţo. Nu o să ne spui, nu-i aşa?

— Să vă spun!, repetă Elizabeth. Măcar ia banii, bătrâne, ia banii chiar dacă te duci în munte.

— Nu, nu, spuse Natty, scuturând din cap cu bunătate. Nu ţi-aş lua banii nici pentru douăzeci de puşti. Dar dacă vrei, există un lucru pe care numai tu l-ai putea face pentru mine.

— Spune-mi care este acela. Spune-mi ce este.

— Nu vreau decât să cumperi o canistră de praf de puşcă. O să coste doi dolari de argint. Benny Pump a pregătit banii, dar nu are curajul să meargă în oraş să cumpere. Numai francezul ţine aşa ceva. Este cel mai bun praf şi puşca trage bine cu el. O să-l cumperi pentru mine, fetiţo? Nu-i aşa că o să-l cumperi?

— Dacă o să-l cumpăr? O să-ţi aduc praful, Ciorap-de-Piele, şi de-ar fi să rătăcesc o zi întreagă în căutarea ta prin pădure. Dar unde şi cum o să te găsesc?

— Unde?, repetă Natty, gândindu-se o clipă. Mâine, pe muntele Viziunii. O să ne întâlnim chiar pe vârful Viziunii, fetiţo, atunci când soarele se înalţă deasupra capetelor noastre. Ai grijă să fie un praf bun. O să-l cunoşti după luciu şi preţ.

— O s-o fac, spuse Elizabeth cu fermitate.

Natty se aşezase deja şi, punându-şi picioarele în gaură, făcu un mic efort şi îndepărtă lemnul din afară pentru a trece

spre stradă. Tinerele au auzit foşnetul fânului şi au înţeles atunci de ce Edwards purta haine de căruţaş.

— Vino, Benny, e momentul cel mai întunecat al nopţii. Peste o oră, Luna o să se ridice pe boltă.

— Stai, exclamă Elizabeth. N-ar trebui să se spună că ai evadat în prezenţa fiicei judecătorului Temple. Întoarce-te, Ciorap-de-Piele, ca să ne putem retrage înainte de a-ţi pune planul în aplicare.

Ciorap-de-Piele de-abia avu vreme să se ridice de jos şi să acopere gaura cu pătura, peste care Benjamin căzu într-un moment foarte potrivit, înainte de a se întoarce din nou cheia în lacăt şi de a deschide uşa camerei.

Domnişoara Temple este pregătiră să plece?, întrebă gardianul civil. Este ora la care de obicei se închide.

— O să vă urmez, domnule. Noapte bună, Ciorap-de-Piele.

— E un praf bun, fetiţo, şi cred că o să trimită glonţul mai departe decât în mod obişnuit. Am îmbătrânit şi nu pot să mai urmăresc prada cum făceam odată.

Domnişoara Temple flutură mâna pentru a-l face să se oprească şi ieşi din cameră înaintea Louisei şi a gardianului. Bărbatul întoarse cheia imediat, iar când le conduse până în stradă, spuse că se va întoarce pentru a-şi controla prizonierii. S-au despărţit la uşa clădirii şi tinerele s-au îndreptat spre colţ, cu inimile zvâcnind.

— Acum, că Ciorap-de-Piele a refuzat banii, putem să-i dăm pe toţi domnului Edwards, spuse Louisa. Şi dacă mai adăugăm şi...

— Ascultă, spuse Elizabeth. Aud foşnetul fânului. Evadează chiar în acest moment. Of, o să-şi dea seama imediat!

Ajunseseră la colţ, unde Edwards şi Natty tocmai trăgeau corpul neajutorat al lui Benjamin prin deschizătură. Boii se dăduseră în spate, lăsând fânul, aşa că grupul avea destul loc de acţiune.

— Aruncă fânul în căruţă, spuse Edwards, altfel or să-şi dea seama cum am procedat. Repede, să nu-l vadă.

Natty tocmai îndeplinise ordinul, când, prin deschizătură, apăru lumina de la lumânarea gardianului. Imediat se auzi şi vocea lui, strigând după prizonieri.

— Ce ne facem acum?, spuse Edwards. O să ne prindă din cauza lui Benjamin, care e beat, şi noi nu avem niciun moment de pierdut.

— Cine e beat, ticălosule?, bombăni majordomul.

— Au evadat! Au evadat!, au strigat cinci sau şase voci din închisoare.

— Trebuie să-l lăsăm!, spuse Edwards.

— N-am face bine, băiete. A luat asupra lui jumătate din ruşine, astăzi. Este un om bun.

În acelaşi moment, au auzit doi sau trei oameni ieşind de la „Dragonul neînfricat". Printre aceştia, au recunoscut vocea lui Billy Kirby.

— Nu s-a ridicat încă Luna!, strigă tăietorul de lemne. Dar e noapte limpede. Hai, cine merge acasă? Fiţi atenţi ce tărăboi se aude de la închisoare! Hai să mergem să vedem ce se întâmplă!

— Suntem pierduţi, dacă nu-l lăsăm pe Benjamin.

În acel moment, Elizabeth se apropie de el şi îi spuse repede, pe un ton scăzut:

— Pune-l în căruţă şi porneşte boii. N-o să-l caute nimeni acolo.

— Gândeşti rapid, ca orice femeie!, răspunse tânărul.

A urmat imediat sugestia fetei. Îi urmară îndată sfatul şi îl puseră pe majordom peste fânul din căruţă, poruncindu-i să stea liniştit şi să ţină hăţurile în mână, apoi îndemnară boii să plece. De îndată ce l-au aranjat astfel pe Benjamin, au pornit de-a lungul caselor şi la scurtă vreme au dispărut printr-o deschizătură care ducea prin spatele clădirilor.

Boii mergeau repede, iar strigătele urmăritorilor s-au auzit imediat pe străzi. Tinerele şi-au grăbit pasul, pentru că doreau să scape de mulţimea de ofiţeri şi de privitori care se apropiau, unii înjurând, ceilalţi bucurându-se de fapta prizonierilor. În această confuzie, dintre toate vocile s-a desluşit clar glasul lui Billy Kirby, urlând şi jurându-se că-i va

prinde pe fugari, amenințând că-i va aduce pe Natty și pe Benjamin înapoi, pe fiecare în câte un buzunar.

— Răspândiți-vă, strigă el trecând pe lângă doamne, iar pasul său greu răsuna pe drum ca pașii unei duzini de oameni. Răspândiți-vă, mergeți în munți. O să ajungă în munți într-un sfert de oră. Să căutați apoi o pușcă lungă.

Strigătele sale erau repetate de douăzeci de guri, pentru că nu numai închisoarea, dar și tavernele se goliseră de tot. Unii dintre cei veniți căutau cu seriozitate, dar alții li se alăturaseră pentru distracție.

Când Elizabeth ajunse la poarta tatălui său, îl văzu pe tăietorul de lemne cum oprea căruța și își dădu seama că Benjamin era pierdut. În timp ce se grăbea cu prietena ei pe alee, au văzut două siluete care se strecurau cu grijă și cu repeziciune pe sub crengile copacilor. Într-o clipă, Edwards și vânătorul le-au tăiat calea.

— Domnișoară Temple, s-ar putea să nu vă mai văd niciodată, exclamă tânărul. Vreau să vă mulțumesc pentru bunătatea dumneavoastră. Nu știți ce anume m-a determinat să procedez astfel.

— Plecați, plecați!, spuse Elizabeth. Tot satul e în alarmă. N-ar trebui să vă găsească cineva în acest loc, vorbind cu mine.

— Nu, trebuie să vă vorbesc, chiar de-aș fi sigur că mă vor prinde.

— Nu puteți să vă retrageți spre pod. Urmăritorii vor ajunge la pădure înaintea dumneavoastră. Dacă...

— Ce anume? Sfatul dumneavoastră m-a salvat o dată până acum, o să-l urmez până la moarte.

— Strada este acum liberă și liniștită, spuse Elizabeth după o clipă de tăcere. Traversați-o și veți găsi barca tatălui meu pe lac. Cu ea ați ajunge ușor oriunde pe aceste dealuri.

— Dar judecătorul Temple ar putea face plângere că i-am încălcat proprietatea?

— Fiica lui va răspunde pentru tot, domnule.

Tânărul rosti câteva cuvinte foarte încet, încât numai Elizabeth putu să-l audă, apoi se întoarse pentru a-i urma sfatul. La despărțire, Natty se apropie de fete și le spuse:

— Să nu uitaţi de cutia de praf, copilelor. Trebuie să prind castorii, dar şi eu, şi câinii am început să îmbătrânim. Avem nevoie de cea mai bună muniţie.

— Vino, Natty, spuse tânărul nerăbdător.

— Vin, băiete, vin. Dumnezeu să vă binecuvânteze pe amândouă, fetelor, pentru că aţi făcut un bine unui om bătrân.

Tinerele au rămas pe loc până ce siluetele lor tot mai îndepărtate nu s-au mai văzut şi apoi au intrat în conac.

În timp ce pe alee avea loc această scenă, Billy Kirby oprise căruţa, care era a lui şi pe care Edwards o luase fără permisiunea proprietarului de la locul unde boii stăteau de obicei aşteptându-şi stăpânul.

— Vino aici, Golden, strigă el. Cum aţi ajuns aici de la capătul podului, unde v-am lăsat eu, neghiobilor?

— Mergi înainte, mormăi Benjamin, pocnind din bici la întâmplare şi lovind umărul lui Kirby.

— Cine dracu' eşti tu?, strigă Billy, întorcându-se surprins. Însă nu reuşi să distingă chipul dur al celui care îl privea pe deasupra drugilor de la căruţă.

— Cine sunt eu? Păi, sunt timonierul acestui vas pe care îl vezi şi ţin direcţia foarte bine. Ah, podul e chiar în faţa mea, iar la pupa am satul. Eu cred că asta înseamnă că am cârmit bine, băiete. Mergi înainte.

— Vezi unde dai cu biciul, domnule Benny Pump, spuse tăietorul de lemne, sau pun mâna pe tine şi îţi trag câteva palme peste urechi. Unde mergi cu atelajul meu?

— Atelaj!

— Da, căruţa şi boii mei.

— Păi, să ştiţi, domnule Kirby, că Ciorap-de-Piele şi cu mine... adică Benny Pump, îl ştiţi pe Ben? Ei bine, Benny şi cu mine... nu, adică eu şi Benny.. Să mă ia naiba dacă ştiu cum e. Dar câţiva dintre noi mergem să facem rost de o încărcătură de piei de castor, aşa că am folosit căruţa ca să le transportăm. Ei, domnule Kirby, ce greu vă mai mânuiţi vâslele. Trageţi de ea la fel de prost cum s-ar descurca o vacă cu muscheta sau o femeie cu cavila de matisit.

Billy merse ceva vreme alături de căruţă, gândindu-se în sinea sa, aşa că văzu în ce stare se afla Benjamin. Îi luă hăţurile din mână şi Benjamin căzu înapoi peste fân, unde şi adormi imediat. Kirby îşi conduse vitele pe drum, apoi traversă podul şi urcă pe munte, îndreptându-se spre un luminiş unde avea să muncească a doua zi de dimineaţă, fără a fi întrerupt decât de câteva grupuri de ofiţeri care l-au întrebat câte ceva în grabă.

Elizabeth rămase o oră la fereastra camerei sale, unde văzu torţele urmăritorilor alunecând pe coastele munţilor, auzindu-le strigătele şi atenţionările. Dar, după acea oră, ultimul grup se întoarse, obosit şi dezamăgit, iar satul a rămas la fel de liniştit ca atunci când ea ieşise pe poartă pentru a ajunge la închisoare.

Capitolul 36

Voiam să plâng, tu, căpetenie Oneida,
Aşa începu cântecul său sălbatic,
Ca să nu pătez cu-a mea durere,
Cântarea de îngropare a fratelui meu.

Gertrude din Wyoming

În dimineaţa zilei următoare, Elizabeth şi Louisa s-au întâlnit, după cum stabiliseră, şi s-au îndreptat către magazinul domnului LeQuoi, pentru a-şi ţine promisiunea domnişoarei Temple faţă de Ciorap-de-Piele. Oamenii se adunau iarăşi pentru muncile zilei, dar era prea devreme pentru ca străzile să se fi aglomerat. Tinerele au ajuns la magazin, unde se mai aflau proprietarul atent al prăvăliei, Billy Kirby, o altă clientă şi băiatul care lucra acolo ca asistent sau funcţionar.

Domnul LeQuoi citea un pachet de scrisori cu vădită plăcere, în timp ce tăietorul de lemne, cu o mână în sân, iar cu cealaltă ascunsă în faldurile hainei sale şi ţinând un topor sub braţul drept, împărtăşea bucuria francezului cu un interes binevoitor. Libertatea de moravuri caracteristică noilor colonii nivela orice diferenţă dintre clasele sociale, şi odată cu aceasta, şi importanţa acordată educaţiei şi inteligenţei. În momentul în care cele două fete au intrat în magazin, nu au fost observate de proprietar, care îi spunea lui Kirby:

— Ah, domnule Beel, aceasta scrizoare m-a făcut cel mai feriţit barbat. Ah, *ma chere* France, te voi vedea iar.

— Domnule, mă bucură orice lucru care dumneavoastră vă aduce fericire, spuse Elizabeth. Dar sper că nu vă vom pierde pentru totdeauna.

Fericitul negustor începu să-i povestească repede Elizabethei în franceză că spera să i se permită în curând să se reîntoarcă în ţara sa. Totuşi, obişnuinţa schimbase caracterul acestui personaj flexibil. El continua să-l servească pe tăietorul de lemne, care dorea tutun, în timp ce povestea în continuare vizitatoarei sale mai blajine fericita schimbare de dispoziţie a concetăţenilor săi.

Se pare că domnul LeQuoi, care fugise din ţara sa mai degrabă de frică decât pentru că s-ar fi opus forţelor conducătoare din Franţa, reuşise în cele din urmă să primească asigurarea că întoarcerea sa din Indiile de Vest va trece neobservată. Iar francezul, care asimilase cu atâta graţie felul de a fi al unui vânzător de ţară, urma să iasă iarăşi din obscuritate, pentru a se ridica din nou la nivelul social pe care îl merita.

Nu trebuie să mai repetăm schimbul de amabilităţi care a avut loc şi nici faptul că francezul şi-a exprimat în repetate şi nenumărate rânduri regretul că va trebui să renunţe la compania domnişoarei Temple. În timpul acestui schimb de replici politicoase, Elizabeth a profitat de ocazie pentru a cumpăra praful direct de la băiatul de la prăvălie, căruia i se spunea în mod generic Jonathan. Înainte de plecarea celor două, domnul LeQuoi, care părea să creadă că nu spusese de-ajuns, solicită o convorbire privată cu moştenitoarea, cu un aer grav, ce prevestea subiectul conversaţiei. Elizabeth îi acordă această favoare, dar stabili un moment mai convenabil pentru aceasta, şi părăsi în cele din urmă magazinul. Acolo veneau tot mai mulţi săteni acum, care erau întâmpinaţi cu aceeaşi atenţie şi decenţă.

Elizabeth şi Louisa au mers până la pod într-o tăcere profundă. Dar când au ajuns, cea de-a doua se opri, părând să dorească să spună ceva, deşi timiditatea o împiedica.

— Ţi-e rău, Louisa?, întrebă domnişoara Temple. Nu ar fi mai bine să ne întoarcem şi să-l căutăm pe bătrân altă dată?

— Nu mi-e rău, dar sunt înspăimântată. Oh, nu voi mai putea merge niciodată pe dealul acela numai cu tine. Nu pot să-i fac faţă. Chiar nu pot.

Elizabeth nu se aşteptase s-o audă spunând aşa ceva. Deşi nu se mai temea de pericolul prin care trecuse, era

impresionată de delicateţea acestei tinere modeste. Rămase locului o vreme, gândindu-se. Numai că era un moment mai potrivit pentru acţiune decât pentru reflecţie, aşa că încercă să-şi alunge ezitarea şi spuse ferm:

— Bine, atunci mă voi duce singură. Nu am încredere decât în tine, altfel bietul Ciorap-de-Piele ar putea fi descoperit. Aşteaptă-mă la marginea pădurii, măcar să nu fiu văzută acum că merg singură pe dealuri. Nu aş vrea să dau naştere la comentarii, Louisa. Dacă...dacă... O să mă aştepţi, fată dragă?

— Şi un an, dacă am vedere spre sat, domnişoară Temple, răspunse Louisa agitată. Dar vă rog să nu-mi cereţi să merg pe dealul acela.

Elizabeth văzu că prietena ei nu putea să meargă mai departe şi s-au înţeles ca Louisa să aştepte într-un loc unde nu va fi observată de oamenii care treceau uneori pe acolo, dar în apropierea drumului şi cu o privelişte completă asupra văii. Apoi, domnişoara Temple îşi continuă calea singură. Urcă drumul pe care l-am menţionat atât de des în cursul acestei povestiri, cu pasul uşor şi ferm, temându-se că, din cauză că fusese reţinută în magazin şi că îi trebui o vreme pentru a ajunge pe vârf, nu va reuşi să ajungă la timp. De fiecare dată când trebuia să îndepărteze arbuştii cu mâna pentru a-şi face loc, se oprea pentru a-şi trage sufletul, sau poate decorul de la picioarele sale îi atrăgea atenţia şi rămânea un moment pentru a admira frumuseţile văii. Din cauza secetei prelungite, haina de verdeaţă căpătase o nuanţă maronie, şi în ciuda faptului că decorul era acelaşi, îi lipsea totuşi aspectul vesel şi însufleţit al începutului de vară. Chiar şi înaltul părea la fel de uscat ca pământul. Soarele era ascuns într-un nor de ceaţă, ce semăna cu un fel de fum subţiat, dar lipsit de particula de umiditate, dacă aşa ceva era posibil. Cerul albastru de-abia se vedea, deşi, ici-colo, mai apărea câte un loc mai luminos, unde multe rotocoale de vapori se adunau în jurul orizontului, de parcă natura se străduia să-şi adune toată umiditatea pentru a veni în ajutorul omului. Elizabeth respira aerul acela încins şi uscat şi, când a ajuns în punctul în care drumul ei ieşea din şosea, simţi că se sufocă. Dar îşi ignoră sentimentele şi se grăbi să-şi încheie misiunea, gândindu-se mereu la dezamăgirea şi

chiar la disperarea pe care vânătorul le-ar fi simţit, dacă ea nu l-ar fi ajutat.

În vârful muntelui pe care judecătorul îl denumise „Viziunea" fusese defrişată o mică porţiune, pentru a deschide priveliştea către sat şi vale. Acolo înţelesese Elizabeth că urma să se întâlnească cu vânătorul. Se îndreptă spre acel loc pe cât de repede îi permitea urcuşul greu şi obstacolul pădurii dese. A fost nevoită să se lupte cu nenumărate bucăţi de stâncă, trunchiuri de copaci căzute şi crengi. Dar hotărârea ei putea îndepărta orice greutate, aşa că, după propriul său ceas, Elizabeth ajunse la locul stabilit cu câteva minute înainte de ora întâlnirii.

Domnişoara Temple se odihni puţin pe capătul unui butuc, apoi aruncă o privire în jurul ei, căutându-şi bătrânul prieten, dar acesta nu se afla în luminiş. Se ridică şi merse la marginea lui, cercetând fiecare loc unde credea că Natty s-ar fi ascuns din prudenţă. Dar căutările au fost inutile. Odată ce se simţi epuizată de cercetare şi presupoziţii, după ce încercase să-l găsească pe Natty sau să-şi imagineze unde ar putea fi, îndrăzni chiar să-l cheme, locul fiind izolat:

— Natty! Ciorap-de-Piele! Bătrâne!, strigă ea tare în toate direcţiile. Dar nu primi niciun răspuns, ci numai reverberaţiile vocii sale clare, preluate de pădurea uscată.

Elizabeth se apropie de sprânceana muntelui, de unde auzise un răspuns la strigătele sale, un ţipăt slab, care semăna cu sunetele produse de lovirea repetată a buzelor cu mâna în timp ce aerul este expirat cu putere. Nu se îndoi nicio clipă că acolo era Ciorap-de-Piele, care o aştepta şi care dăduse semnalul pentru a indica locul în care să-l caute. Aşa că Elizabeth coborî aproape o sută de picioare, până ajunse la o mică terasă naturală, unde în fisurile stâncilor acoperite cu un strat subţire de pământ creşteau câţiva copaci rari. Merse către marginea terasei şi se uita în prăpastia perpendiculară care se deschidea în faţa ei, când foşnetul frunzelor uscate de lângă ea a făcut-o să-şi întoarcă privirile. Cu siguranţă că ceea ce a văzut a speriat-o, dar eroina noastră şi-a venit în fire imediat şi a mers spre acel loc cu hotărâre şi chiar dovedind un anumit interes prin mişcările sale.

Mohegan era aşezat pe trunchiul unui stejar doborât, cu chipul său roşiatic întors spre ea şi fixând-o cu priviri sălbatice şi aprinse, care ar fi îngrozit o femeie mai puţin hotărâtă. Pătura îi căzuse de pe umeri şi-i rămăsese în jurul mijlocului, lăsându-i pieptul, braţele şi cea mai mare parte a corpului dezgolite. Medalionul cu Washington îi atârna la gât, ca un simbol al distincţiei pe care Elizabeth ştia că îl arăta numai în ocazii solemne şi însemnate. Dar înfăţişarea căpeteniei era mai studiată decât de obicei şi în anumite detalii chiar înfricoşătoare. Părul lung şi negru era împletit pe cap, dat pe spate ca pentru a-i descoperi fruntea înaltă şi ochii pătrunzători. În inciziile enorme ale urechilor fuseseră introduse ornamente de argint, mărgele şi ţepi de porc spinos, combinate grosolan după moda indiană. În cartilajul nasului îşi prinsese un cercel mare, făcut din materiale asemănătoare şi care îi cădea mai jos de buze, odihnindu-se pe bărbie. Sprânceana zbârcită era brăzdată de dungi de vopsea roşie, care se prelungeau peste obraji, cu diferite variaţii pe care capriciul sau obiceiul i le dictase. Corpul era vopsit în acelaşi fel, iar întreaga înfăţişare părea să aparţină unui războinic indian, care se pregătise pentru un eveniment deosebit.

—John, cum te simţi, curajosule John?, întrebă Elizabeth, în timp ce se apropia de el. Nu ai mai venit de ceva vreme în sat. Mi-ai promis un coş de salcie, iar eu am terminat de mult o cămaşă de stambă pentru tine.

O vreme, indianul se uită fix la ea, fără să-i răspundă, dar apoi spuse pe un ton gutural, scuturând din cap:

— Mâna lui John nu mai poate face coşuri. El nu vrea nicio cămaşă.

— Dar dacă ar vrea, ar şti unde să vină să primească o cămaşă, răspunse domnişoara Temple. Într-adevăr, bătrâne John, simt că tu ai un drept natural de a cere tot ce vrei de la noi.

— Ascultă, fiica mea, spuse indianul. Au trecut de şase ori câte zece veri fierbinţi de când John era tânăr şi înalt ca un pin. Drept ca glonţul lui Ochi-de-Şoim, puternic precum un bivol şi agil precum o pisică sălbatică. Era puternic şi un războinic precum Vulturul Tânăr. Dacă tribul lui dorea să-i

urmărească pe cei din maquas mai multe zile la rând, ochiul lui Chingachgook găsea urma mocasinilor. Dacă oamenii sărbătoreau şi erau bucuroşi când numărau scalpurile duşmanilor, lui îi datorau această veselie, pentru că trofeele atârnau în părul lui. Dacă femeile plângeau că nu aveau carne pentru copii, el era primul care pleca la vânătoare. Glonţul lui era mai iute decât căprioara. Pe atunci, fiica mea, Chingachgook îşi înfigea securea în copaci ca să ştie leneşii unde să-l găsească pe el şi pe mingo. Dar nu făcea coşuri.

— Timpurile acelea au trecut de mult, bătrânul meu luptător, răspunse Elizabeth. De atunci, oamenii tăi au dispărut şi, în loc să-ţi urmăreşti duşmanii, acum ai învăţat să-ţi fie teamă de Dumnezeu şi să trăieşti în pace.

— Vino aici, fiica mea, de unde poţi să vezi marele izvor, *wigwam*-urile tatălui tău şi pământul de pe râul cotit. John era tânăr când tribul său a cedat ţara, în timpul unei întruniri, de la muntele albastru, care se ridică deasupra, până la locul unde Susquehanna se ascunde după copaci. Toate acestea, tot ce a crescut aici, tot ce a trecut pe aici, tot ce s-a hrănit aici i le-au dat pe toate Înghiţitorului-de-foc, pentru că îl iubeau. Ei erau slabi, iar el era puternic şi i-a ajutat. Niciun delawar nu ar fi ucis o căprioară din pădurile lui, nici nu ar fi prins o pasăre care trecea peste pământurile lui, pentru că îi aparţineau. John a trăit în pace? Fiica mea, de când John era tânăr, el a văzut omul alb din Frontiac cum îi atacă pe fraţii săi albi din Albany. Ei s-au temut de Dumnezeu? I-a văzut pe părinţii lui americani şi englezi înfigându-şi securile în creieri, chiar pentru acest pământ. Ei s-au temut de Dumnezeu şi au trăit în pace? El a văzut pământul trecând la Înghiţitorul-de-foc de la copiii lui şi apoi a venit o nouă căpetenie peste această ţară. Cei care au făcut asta au trăit în pace? Le-a fost teamă de Dumnezeu?

— Acesta este obiceiul albilor, John. Delawarii nu se luptă, nu îşi dau pământul la schimb pentru praf, pături şi produse?

Indianul şi-a întors ochii negri către tovarăşa sa şi a scrutat-o îndelung, până când fetei i s-a făcut teamă.

— Unde sunt păturile şi produsele care au cumpărat drepturile Înghiţitorului-de-foc?, întrebă el pe un ton mai animat. Le ţine cu el, în *wigwam*-ul lui? Îi spun: „Frate, vinde-ne nouă

pământul tău şi ia aurul acesta, argintul acesta, păturile şi puştile acestea şi chiar romul acesta!" Nu, l-au rupt în faţa lui, ca un scalp pe care îl desprind de capul unui duşman. Iar cei care au făcut-o nu s-au uitat în urma lor, ca să vadă dacă a supravieţuit sau a murit. Asemenea oameni trăiesc în pace şi cu frică de Marele Spirit?

— Dar nici nu înţelegi situaţia, spuse Elizabeth mai jenată decât ar fi vrut să recunoască, chiar şi faţă de ea însăşi. Dacă ne-ai cunoaşte mai bine obiceiurile şi legile, ne-ai judeca altfel actele. Să nu crezi nimic rău despre tatăl meu, bătrâne Mohegan, pentru că este drept şi bun.

— Fratele lui Miquon este bun şi va face numai bine. I-am spus şi lui Ochi-de-Şoim, i-am spus şi Vulturului Tânăr că fratele lui Miquon va face numai bine.

— Pe cine numeşti Vultur Tânăr?, întrebă Elizabeth, ferindu-şi faţa de privirile indianului în timp ce îi vorbea. De unde vine el şi ce drepturi are?

— Fiica mea a locuit atâta vreme cu el şi nu i-a pus această întrebare?, răspunse indianul cu grijă. Bătrâneţea îngheaţă sângele, aşa cum gheţurile acoperă iarna marile izvoare. Dar tinereţea păstrează şuvoiul de sânge cald, precum soarele în anotimpul de înmugurire. Vulturul Tânăr are ochi, oare nu are şi limbă?

Frumuseţea la care bătrânul războinic făcuse aluzie nu era ştirbită deloc de discursul său alegoric. Obrajii tinerei care îl asculta s-au înroşit până ce ochii ei negri păreau să strălucească în reflexii aprinse. Dar, după ce se luptă un moment cu ruşinea, începu să râdă, de parcă nu dorea să-l ia în serios şi îi spuse în glumă:

— Să nu crezi că am pus stăpânire pe secretele lui. Este un delawar adevărat şi nu îi spune gândurile sale secrete unei femei.

— Fiica mea, Dumnezeu i-a dat tatălui tău pielea albă, iar mie piele roşie. Dar inimile noastre ni le-a colorat amândurora cu sânge. La tinereţe, sângele e iute şi cald, dar când îmbătrâneşti, e domol şi rece. Mai e vreo diferenţă sub piele? Nu. Odată, bătrânul John avea o femeie. Avea mulţi fii – el şi-a ridicat mâna cu trei degete întinse – şi avea fiice care i-ar

fi făcut fericiţi pe tinerii delawari. Era blândă, fiica mea, şi făcea tot ce-i spuneam. Voi aveţi obiceiuri diferite. Dar crezi că John nu şi-a iubit soţia din tinereţe, mama copiilor săi?

— Şi ce s-a întâmplat cu familia ta, John, cu soţia şi cu copiii tăi?, întrebă Elizabeth, emoţionată de atitudinea indianului.

— Unde e gheaţa care a acoperit marele izvor? S-a topit şi s-a dus odată cu apa. John a trăit până l-au părăsit toţi oamenii lui, pentru a se duce pe tărâmul spiritelor. I-a venit şi lui vremea şi este pregătit.

Mohegan îşi lăsă capul în pătură şi rămase tăcut. Domnişoara Temple nu ştia ce să spună. Ar fi vrut să îndepărteze amintirile triste ale indianului, dar supărarea şi curajul lui aveau o demnitate care îi zădărnici eforturile de a spune ceva. Totuşi, după o pauză lungă, începu iar conversaţia cu o întrebare:

— Bătrâne John, unde este Ciorap-de-Piele? Am adus cutia asta cu praf de puşcă pentru că el mi-a cerut. Dar nu-l găsesc nicăieri. Iei tu cutia, ca să i-o dai?

Indianul şi-a ridicat capul încet şi s-a uitat serios la cadoul pe care fata i-l pusese în mână.

— Acesta este marele duşman al neamului meu. Ar fi putut albii să-i alunge pe delawari fără el? Fiica mea, Marele Spirit le-a dat ştiinţă părinţilor noştri, pentru ca ei să poată face arme şi praf de puşcă, să-i alunge pe indieni de pe pământul lor. În curând nu vor mai fi piei-roşii în ţară. Când John va pleca, atunci ultimul dintre indieni va părăsi aceste dealuri şi toată familia sa va fi moartă.

Bătrânul războinic şi-a întins corpul înainte, rezemându-şi un cot pe genunchi şi păru să arunce o ultimă privire lucrurilor din vale, încă vizibile prin atmosfera ceţoasă, deşi aerul părea să se îngroaşe în jurul domnişoarei Temple, care deveni conştientă de faptul că respira tot mai greu. Privirea tristă a lui Mohegan se preschimbă treptat într-o căutătură sălbatică, care semăna cu inspiraţia unui profet. Apoi continuă:

— Dar el se va duce în ţara unde părinţii lui s-au întâlnit. Va fi vânat din belşug, la fel cum lacul acesta e înconjurat de frasini. Nicio femeie nu va mai plânge după carne, niciun

mingo nu va putea veni. Ei vor fugi doar după copiii lor şi numai oameni roşii vor trăi ca fraţii.

— John, acesta nu este raiul unui creştin!, strigă domnişoara Temple. Păstrezi superstiţiile părinţilor tăi.

— Părinţi! Fii!, spuse Mohegan ferm. Au plecat cu toţii! Au plecat cu toţii! Nu mai am alt fiu decât Tânărul Vultur, iar el are sânge de alb.

— Spune-mi, John, zise Elizabeth, dorind să-i ducă gândurile către alte subiecte, dar cedând în acelaşi timp propriului său interes pentru tânăr. Cine este acest domn Edwards? De ce eşti atât de apropiat de el şi de unde vine?

Indianul tresări la auzul acestei întrebări, care îi cobora din nou gândurile pe pământ. O luă pe domnişoara Temple de mână şi o aşeză alături de el, arătând către pământul de la picioarele lor:

— Vezi, fiica mea, spuse el, îndreptându-i privirile către nord. Acesta a fost pământul lui, cât cuprinzi cu ochii.

Dar în timp ce indianul vorbea, câmpul a fost învăluit într-o mare de fum, care forma vârtejuri în jurul munţilor şi le bloca vederea. Speriată, domnişoara Temple sări în picioare şi, întorcându-şi privirile către vârful muntelui, îl văzu cuprins de un vârtej asemănător, în timp ce în pădurea de deasupra ei se auzea vâjâitul puternic al unei rafale de vânt.

— Ce înseamnă asta, John, exclamă ea. Suntem învăluiţi în fum şi simt o fierbinţeală ca de furnal.

Dar înainte ca John să poată răspunde, a auzit o voce strigând în pădure: „John! Unde eşti, bătrâne Mohegan? Pădurea a luat foc şi nu ai decât un minut ca să scapi."

Indianul îşi puse mâna la gură şi bătu uşor peste buze, scoase acelaşi sunet care o atrăsese pe Elizabeth în locul acela. Apoi, printre arbuştii şi cătinele uscate se auzi un pas agil şi grăbit şi chipul îngrozit al lui Edwards apăru imediat lângă John.

Capitolul 37

Iubirea conduce palatul, câmpul şi dumbrava.

Balada ultimului menestrel

Ar fi fost într-adevăr foarte trist să te pierdem în felul acesta, bătrâne prieten, spuse Oliver, oprindu-se o clipă ca să poată vorbi. Hai să mergem! Chiar şi acum ar putea fi prea târziu, pentru că flăcările înconjoară stânca de jos, şi dacă nu reuşim să trecem pe acolo, singura noastră şansă este prăpastia. Să mergem! Să mergem! Vino-ţi în fire, John, ăsta e momentul cel mai greu.

Mohegan arătă spre Elizabeth, care uitase de pericol şi se sprijinise de o proeminenţă a stâncii de îndată ce recunoscuse vocea lui Edwards. Apoi, părând să-şi fi regăsit însufleţirea, el spuse:

— Salveaz-o pe ea. Lasă-l pe John să moară.

— Ea! La cine te referi?, strigă tânărul, întorcându-se repede spre locul pe care i-l arătase celălalt. Văzu silueta Elizabethei aplecându-se către el într-o atitudine care îi trăda spaima, dar şi refuzul de a-l întâlni într-un asemenea loc. Şocat, Edwards abia dacă mai putu să vorbească.

— Domnişoară Temple!, exclamă el, când îşi regăsi glasul. Dumneavoastră aici! Să vă fie rezervată o asemenea moarte?

— Nu, nu moarte! Sper că pentru niciunul dintre noi!, răspunse ea, străduindu-se să pară calmă. E doar fum, dar nu şi o flacără care să ne pună în pericol. Să încercăm să plecăm.

— Luaţi-mă de braţ, spuse Edwards. Trebuie să existe un loc de trecere. Puteţi face acest efort?

— Bineînţeles! Sunt sigură că exageraţi pericolul, domnule Edwards. Conduceţi-mă pe drumul pe care aţi venit.

— Bine! Bine!, strigă tânărul, aproape isteric. Nu, nu e niciun pericol, v-am speriat degeaba.

— Dar să-l lăsăm pe indian? Putem să-l lăsăm să moară, cum a spus el?

O expresie dureroasă umbri trăsăturile tânărului. Se opri şi se uită trist la Mohegan, dar îşi trase însoţitoarea după el, chiar în ciuda voinţei fetei, şi îşi continuă drumul cu paşi enormi către trecătoarea prin care tocmai intrase cercul acela de foc.

— Nu vă mai gândiţi la el, spuse Edwards, pe un ton care trăda un calm disperat. E obişnuit cu pădurea şi cu asemenea scene. O să scape peste vârful muntelui, peste stânci sau poate rămâne în siguranţă unde se află.

— Nu crezi asta cu adevărat, Edwards. Nu-l lăsa acolo să-şi găsească astfel moartea, strigă Elizabeth privind fix spre chipul însoţitorului său, de parcă ar fi crezut că a înnebunit.

— Un indian! Cine a mai auzit să moară vreun indian în flăcări? Un indian nu poate să ardă. Ideea în sine este ridicolă. Grăbiţi-vă! Grăbiţi-vă, domnişoară Temple, să nu vă prindă flăcările!

— Edwards! Privirea ta mă înspăimântă! Spune-mi dacă pericolul este mai mare decât pare! Pot să fac faţă oricărei greutăţi!

— Dacă ajungem la stânca aceea înaintea flăcărilor, suntem în siguranţă, domnişoară Temple, exclamă tânărul cu o voce care irumpse din atitudinea calmă pe care o afişase până în acel moment. Fugi repede! Te lupţi pentru viaţa ta!

Locul în care indianul şi domnişoara Temple au vorbit a fost deja descris ca una dintre acele platforme stâncoase, care formează un fel de terasă în munţi, iar partea din faţă a platformei aminteşte de ornamentele bogate specifice stilului goticenglezesc. Ca formă, era aproape un arc natural, ale cărui extremităţi se uneau cu muntele, chiar în acele locuri în care coastele deveneau mai puţin abrupte. Locul acela era foarte aproape de una dintre terminaţiile coastei pe care Edwards urcase, aproape de locul spre care tânărul o îndemnase să alerge cât mai repede.

Nori imenşi de fum alb acoperiseră vârful muntelui, ascunzând dezastrele cauzate de flăcări. Dar, în timp ce zbura parcă sprijinită de însoţitorul său, un sunet scrâşnit o făcu pe Elizabeth să-şi întoarcă privirile spre conturul de fum spre a

observa deja flacăra unduitoare ieşind din aburi şi înălţându-se mult în aer, apoi aplecându-se iar, părând să aprindă fiecare băţ sau tufă de care se apropiau. Văzând acestea, tinerii şi-au dublat eforturile. Dar, din nefericire, mai multe coroane de copac, bătrâne şi uscate, au căzut de-a curmezişul drumului. În clipa în care amândoi credeau că sunt salvaţi, un curent de aer cald a aruncat două limbi de foc asupra crengilor pe care le aprinseră imediat. Ajunsă acolo, perechea înaripată a fost întâmpinată de vâjâitul duşmănos al unor coroane în flăcări, de parcă un furnal şi-ar fi aruncat căldura spre ei. Au dat înapoi din cauza căldurii şi au rămas pe stâncă, privind înmărmuriţi spre flăcările care se întindeau cu repeziciune pe muntele ale cărui coaste deveniseră o perdea de foc. Pentru o persoană îmbrăcată într-o rochie uşoară şi vaporoasă ca a Elizabethei era periculos să se apropie măcar de flăcările furioase. Materialul acela frumos, care dădea graţie şi delicateţe siluetei, părea acum să fi fost creat pentru a o distruge.

Sătenii erau obişnuiţi să urce pe deal, ca să caute lemn de construcţie sau foc. Luau de obicei numai trunchiurile copacilor, lăsându-le coroanele şi crengile să putrezească sub acţiunea forţelor naturii. În consecinţă, mare parte din deal era acoperit cu astfel de carburanţi uşori, care se uscaseră în ultimele luni şi acum se aprindea de la prima atingere. Într-adevăr, în anumite cazuri nici nu era nevoie ca flacăra să vină în contact cu crengile, şi totuşi focul se răspândea de la un morman de vreascuri la altul, aşa cum lumina mitică a templului este adusă din nou pentru a aprinde torţa uitată.

Priveliştea era în egală măsură frumoasă şi înspăimântătoare, iar Edwards şi Elizabeth se uitau cum înaintează dezastrul, cu un amestec straniu de spaimă şi de interes. Totuşi, tânărul făcu din nou câteva încercări şi, trăgându-şi însoţitoarea după el, au mers de-a lungul marginii perdelei de fum. Oliver încerca mereu să pătrundă în norul des, pentru a găsi un loc de trecere, dar eşuă de fiecare dată. Astfel, mişcarea lor a descris un semicerc în jurul părţii superioare a terasei, până au ajuns la marginea prăpastiei opusă coastei pe care urcase Edwards. În momentul acela, amândoi au avut convingerea cumplită că flăcările îi încercuiau din fiecare

direcţie. Atâta vreme cât fiecare trecătoare de pe munte rămăsese neexplorată, mai aveau însă o speranţă. Dar acum li se părea că nu mai aveau nicio cale de scăpare, Elizabeth realiză situaţia groaznică în care se aflau. Gândul o şocă atât de tare, de parcă până în acel moment nu crezuse că pericolul era prea mare.

— Îmi voi găsi sfârşitul pe acest munte. Aici vor fi mormintele noastre, şopti ea.

— Nu vorbiţi aşa, domnişoară Temple. Mai avem o speranţă, răspunse tânărul, dar privirea sa pierdută părea să îi contrazică vorbele. Haideţi să ne întoarcem la stâncă, trebuie să fie acolo un loc de trecere.

— Duceţi-mă acolo!, exclamă Elizabeth. Să facem tot ce putem.

Nu aşteptă răspunsul, ci se întoarse şi îşi îndreptă paşii către buza prăpastiei, murmurând pentru sine printre suspine: „Tatăl meu îndurerat. Sărmanul meu tată."

Într-o clipă, Edwards a fost lângă ea şi şi-a îndreptat privirile îndurerate către piscuri, încercând să găsească o trecere prin care să se salveze. Dar pe suprafaţa plată şi netedă nu se putea pune niciun pas, şi cu atât mai puţin pe proeminenţele acelea continue, necesare unei coborâri de aproape o sută de picioare. Edwards căpătă repede convingerea că speranţele îi erau deşarte. Cuprins de disperare febrilă, făcu o nouă încercare.

— Nu mai avem nimic de făcut, domnişoară Temple, spuse el. Am putea doar să coborâm de aici pe stânca de mai jos. Dacă Natty ar fi aici, sau dacă l-am putea îmboldi pe indian, ei ar găsi imediat metode, pentru că au multă experienţă şi sunt ingenioşi. Nici mie nu-mi lipseşte curajul, dar nu ştiu ce să fac. Cum să găsesc calea de scăpare? Hainele mele sunt prea subţiri şi prea puţine, dar avem pătura lui Mohegan. Trebuie să încercăm, trebuie să încercăm orice. Orice decât să vă văd murind în felul acesta!

— Şi dumneavoastră ce veţi face?, întrebă Elizabeth. Nu, nici dumneavoastră, nici John nu trebuie să vă sacrificaţi pentru ca eu să fiu în siguranţă.

Dar tânărul nu a auzit-o pentru că era deja lângă Mohegan, care şi-a cedat pătura fără să-l întrebe nimic. A rămas apoi în acelaşi loc, liniştit şi demn cum numai un indian putea fi, deşi situaţia lui era chiar mai grea decât a celorlalţi. Au tăiat pătura în fâşii, pe care le-au legat de haina largă de in a lui Edwards şi de şalul uşor de muselină al Elizabethei. Le-au aruncat peste stânci ca fulgerul, dar bucăţile înnodate nu ajungeau nici până la jumătatea distanţei.

— Nu e de ajuns! Nu e de ajuns!, strigă Elizabeth. Nu mai am nicio speranţă. Focul înaintează încet, dar sigur. Vezi cum pustieşte pământul?

Dacă flăcările ar fi ajuns la stâncă fie şi de două ori mai încet decât se întindeau de la arbuşti şi copaci în alte părţi ale muntelui, dureroasa noastră datorie s-ar fi încheiat repede, pentru că şi-ar fi ars prizonierii. Dar caracteristicile locului în care se aflau le-au acordat celor doi răgazul de care s-au folosit pentru a face încercările acestea.

Pe stratul subţire de pământ care acoperea stânca nu creşteau decât câteva fire de iarbă ofilite, iar cei mai mulţi dintre copacii care prinseseră rădăcini în fisuri se uscaseră deja din cauza căldurii intense din verile trecute. Cei care păreau să mai aibă viaţă, aveau câteva frunze uscate şi galbene, în timp ce din ceilaţi nu mai rămăsese decât ruine de pini, stejari şi arţari. Nu s-ar fi găsit nicăieri un combustibil mai bun pentru flăcările care pustiau pământul dealului decât arbuştii ce le alimentau puterile devastatoare, asemenea un torent. Locul era privilegiat nu numai prin lipsa carburantului, dar şi prin faptul că unul dintre marile izvoare, nenumărate în regiune, ţâşnea de pe coasta unei roci de deasupra şi după ce se scurgea alene pe platforma orizontală, saturând stratul de muşchi al stâncii, curgea în jurul bazei micului con ce forma culmea muntelui şi apoi intra în norul de fum de la marginea terasei, pentru ca, în final, să ajungă la lac, dar nu prăbuşindu-se de pe o stâncă pe alta, ci prin canalele subterane ale pământului. Ieşea din când în când la suprafaţă, mai ales în anotimpurile ploioase, dar în timpul verilor secetoase singurele indicii ale proximităţii apei erau mocirla şi muşchiul. Când focul a ajuns la acest obstacol, a fost nevoit să se oprească şi doar în

momentul în care arşiţa lui era destul de puternică a reuşit să învingă umezeala, ca o armată care aştepta efectele unui lanţ de focuri de artilerie, pentru a-şi deschide calea către noi locuri de distrus.

Părea că momentul fatal venise deja, pentru că aburii şuierători ai izvorului se epuizaseră aproape de tot, muşchii de pe stâncă se chirceau din cauza căldurii intense, iar fragmentele de scoarţă care atârnau încă de copacii morţi începeau să se desprindă de trunchiuri şi să cadă pe pământ fărâmiţându-se în mii de bucăţele. Aerul părea să tremure din cauza arşiţei, care părea să aprindă şi ea trunchiurile uscate ale copacilor. Uneori, nori negri de fum se năpusteau asupra micii terase, ochiul îşi pierdea treptat din putere, iar celelalte simţuri percepeau intens oroarea scenelor. În acele clipe, toate zgomotele din jur, vuietul flăcărilor, scrâşnetele focului furios, sfâşierea crengilor care se desprindeau şi uneori ecourile tunătoare ale unui copac în cădere, alarmau victimele. Dintre toţi trei, tânărul părea să se agite cel mai tare. Elizabeth renunţase la speranţa că vor găsi o cale de scăpare, adoptând atitudinea liniştită şi resemnată cu care cele mai delicate dintre femei întâmpină greutăţile insurmontabile. Mohegan, care se afla mult mai aproape de ameninţarea pericolului, rămăsese aşezat în acelaşi loc, cu resemnarea invincibilă a unui războinic indian. De câteva ori, privirile căpeteniei îmbătrânite, aţintite de obicei asupra dealurilor din depărtare, s-au întors către tânăra pereche ce părea osândită la o moarte prematură. Pe trăsăturile lui liniştite se putea citi, pentru o clipă, mila pe care o avea pentru cei doi, dar îşi întorcea imediat chipul către priveliştea îndepărtată, de parcă dorea să privească în pântecul viitorului. Aproape tot timpul murmura un cântec funebru în limba delawarilor, în minunatele tonuri guturale ale poporului său.

— În asemenea momente, domnule Edwards, dispar toate diferenţele pământeşti, şopti Elizabeth. Convinge-l pe John să vină lângă noi, să murim împreună.

— Nu pot. Nu vrea să se mişte, spuse tânărul, cu aceeaşi voce, împietrit de groază. Crede că acesta este cel mai fericit moment din viaţa lui, a trecut de şaptezeci de ani şi puterile

sale au slăbit din ce în ce mai repede în ultimul timp. A fost rănit în timp ce urmărea căprioara aceea nefericită pe lac. Oh, domnişoară Temple, ce vânătoare tristă a fost aceea, într-adevăr! Mă tem că ea ne-a condus la clipele astea îngrozitoare.

Elizabeth avea un zâmbet celest.

— De ce să mai vorbim despre lucruri fără importanţă acum, când inima este insensibilă la orice sentiment pământesc.

— Dacă există ceva care ar putea să-mi aline moartea, cu siguranţă este faptul că voi sfârşi într-o asemenea companie.

— Nu vorbiţi astfel, Edwards. Nu vorbiţi astfel, îl întrerupse domnişoara Temple. Nu sunt demnă de asemenea cuvinte şi sunteţi nedrept faţă de dumneavoastră înşivă. Vom muri, da, vom muri, este voia lui Dumnezeu. Să ne străduim să fim supuşi ca oricare dintre copiii săi.

— Să murim?, ţipă tânărul. Nu, nu. Trebuie să mai existe o speranţă. Dumneavoastră, cel puţin, nu puteţi muri, nu veţi muri.

— Şi cum am putea scăpa?, întrebă Elizabeth, îndreptându-şi privirile liniştite spre foc. Priveşte! Flăcările trec de bariera de pământ umed. Se apropie încet, Edwards, dar sigur. Ah, uite! Copacul s-a aprins deja.

Cuvintele ei erau adevărate. Arşiţa focului învinsese în cele din urmă rezistenţa izvorului, iar focul se prelungea deja asupra muşchiului pe jumătate uscat. Limbile flăcărilor, care pentru un moment se rotiră în jurul trunchiului unui pin uscat, părând că scâncesc în bătaia vântului, reuşiră să îl cuprindă instantaneu. Focul a început să danseze împrejurul trunchiului uscat, ca un trăsnet care tremura în captivitate. Imediat, o coloană de flacără vie invadă terasa. Ea se răspândi de la un copac la altul şi părea să grăbească sfârşitul. Buşteanul pe care era aşezat Mohegan se aprinse la capătul îndepărtat şi se părea că indianul era înconjurat de foc. Nu avea trupul acoperit, ceea ce probabil că i-a acutizat suferinţele, dar era destul de puternic să îndure fierbinţeala. Chiar şi înconjurat de groaznicul incendiu, vocea lui se mai auzea încă. Elizabeth îşi întoarse chipul de la această privelişte către vale. Căldura crease vârtejuri furioase de căldură şi în acel moment, norul

gros de fum care învăluia valea a dispărut, lăsând să se vadă clar satul liniştit de la picioarele lor.

— Tatăl meu! Tatăl meu!, strigă Elizabeth. Oh, cu siguranţă m-ar fi salvat! Dar trebuie să mă supun!

Distanţa nu era prea mare şi se vedea silueta judecătorului Temple, aflat pe pământurile sale, privind muntele în flăcări, fără a fi conştient de pericolul în care se afla propriul său copil. Vederea lui a fost pentru Elizabeth mai dureroasă decât pericolul care se apropia, dar fata se întoarse din nou cu faţa spre deal.

— Excesul meu de ardoare a provocat toate acestea, strigă Edwards cu disperare. Dacă aş fi fost măcar pe jumătate la fel de resemnat ca dumneavoastră, domnişoară Temple, totul ar fi fost bine.

— Nu spuneţi asta, nu spuneţi asta! Nu mai foloseşte la nimic! Trebuie să murim, Edwards. Vom muri, Edwards, vom muri! Să murim creştineşte! Dar nu, poate că tu mai ai scăpare încă! Hainele tale nu s-ar aprinde la fel de uşor ca ale mele. Fugi, lasă-mă aici. Poate mai găseşti o poartă de scăpare. Poate... cu siguranţă merită să încerci. Fugi, lasă-mă aici. Dar stai. O să-l vezi pe tatăl meu, pe sărmanul meu tată, rămas singur. Să-i spui, Edwards, să-i spui tot ce ar putea să-i aline durerea. Să-i spui că am murit fericită şi împăcată, că m-am dus alături de mama mea iubită şi că această viaţă nu înseamnă nimic în balanţa eternităţii. Spune-i că ne vom mai întâlni. Şi mai spune-i, adăugă pe o voce joasă, după ce până atunci vorbise aprins, de parcă ar fi fost conştientă de slăbiciunea ei umană, spune-i că l-am iubit foarte mult, aproape la fel de mult ca pe Dumnezeu.

Tânărul ascultă cuvintele înduioşătoare, dar nu se mişcă din loc. Îşi recăpătă imediat glasul şi zise:

— Îmi cereţi să vă las aici? Să vă las pe marginea mormântului! Oh, domnişoară Temple, cât de puţin mă cunoaşteţi!, strigă el, căzând în genunchi la picioarele ei şi prinzându-i rochia vaporoasă cu mâinile, de parcă ar fi vrut să o apere de flăcări. M-am refugiat disperat în pădure, dar compania dumneavoastră a îmblânzit leul din mine. Dacă am trăit în deşertăciune, am făcut-o pentru că dumneavoastră m-aţi

fermecat. Dacă mi-am uitat numele şi familia, s-a întâmplat pentru că dumneavoastră aţi suplinit absenţa memoriei. Dacă am uitat nedreptăţile pe care le-am suportat, dumneavoastră m-aţi învăţat să fiu bun. Nu, nu, draga mea Elizabeth, aş putea muri împreună cu dumneavoastră, dar nu v-aş părăsi niciodată.

Elizabeth rămase tăcută, nemişcată. Era clar că nu se mai gândea la lucruri pământeşti. Amintirea tatălui său şi regretul că se despărţea de el erau atenuate de un sentiment divin, care o ridica deasupra oricăror trăiri pământeşti. Gândindu-se la eternitatea care o aştepta, îşi pierdea cu repeziciune slăbiciunea feminină. Dar ascultând aceste cuvinte, deveni iarăşi femeie. Luptă cu sentimentele şi zâmbi, crezând că se dezbăra de o ultimă trăire omenească. Apoi primi din nou în inima ei lumea, cu toate tentaţiile sale, pentru că auzi o voce de om strigând în tonuri sfredelitoare:

— Fetiţo! Unde eşti, fetiţo? Bucură inima unui bătrân, dacă mai eşti pe acest pământ.

— Şşşt! E Ciorap-de-Piele. Mă caută!

— E Natty!, strigă Edwards. Şi s-ar putea să mai avem o şansă.

Pentru un moment, au văzut ridicându-se o flacără lată şi rotundă, chiar deasupra focului din pădure, apoi au auzit un zgomot puternic.

— E cutia! Praful de puşcă!, strigă aceeaşi voce, părând să se apropie de ei. Din cauza cutiei, copila dragă ar putea fi pierdută.

Într-o clipă, Natty ţâşni din aburul izvorului şi veni pe terasă, fără căciula de căprioară, cu părul ars până la piele şi cu cămaşa în carouri ţărăneşti înnegrită şi plină de găuri. Din cauza căldurii pe care o înfruntase, trăsăturile lui roşiatice erau mai aprinse ca oricând.

Capitolul 38

Fantoma groaznică a tatălui meu
Vine acum chiar şi din ţara umbrelor.

Gertrude din Wyoming

La o oră după ce domnişoara Temple se despărţise de Louisa Grant, în împrejurarea pe care am descris-o deja, aceasta aştepta întoarcerea prietenei sale într-o nerăbdare febrilă. Dar timpul trecea fără ca Elizabeth să-şi facă apariţia, iar teama Louisei se accentua, până când imaginaţia sa alarmată născocise tot soiul de ameninţări care ar fi putut s-o reţină în pădure. În niciun caz nu se gândise la pericolul care cu adevărat îi ameninţase prietena. Cerul se acoperea treptat şi nori groşi de fum invadau valea. Dar Louisa nu se putea gândi decât la sălbăticiunile pădurii, fără să viseze măcar care era adevăratul motiv pentru care ar fi trebuit să se teamă. Rămase la marginea pinilor pitici şi a castanilor, primii copaci de aceste varietăţi ce reuşiseră să răsară în pădure. Se afla chiar deasupra cotiturii prin care drumul se abătea de la cursul său drept, spre sat, şi urca muntele. Deci avea perspectiva deschisă nu numai asupra văii, dar şi a drumului de mai jos. Observă că puţinii călători care trecuseră purtau o conversaţie serioasă şi se uitau mereu spre deal. În cele din urmă, văzu câţiva oameni care plecau de la tribunal privind în aceeaşi direcţie. Mişcările neobişnuite au alarmat-o şi se temeau să mai rămână, dar în acelaşi timp nici nu dorea să plece. La un moment dat, a tresărit auzind zgomotul uşor şi trosnetele paşilor prevăzători care veneau printre arbuşti. Era pe punctul de a fugi, când Natty apăru din pădure şi veni lângă ea. Bătrânul râse cu bunătate în timp ce îi scutura mâna umedă de frică.

— Mă bucur să te văd aici, copilă, spuse el, pentru că muntele este în flăcări. Ar fi periculos să urci acum, până nu se potoleşte focul, după ce arde toată pădurea uscată. E un nebun, prietenul ticălosului care a săpat după minereu în partea de est şi nici pe mine nu m-a lăsat în pace. I-am spus că oamenii ăia neatenţi, care voiau să prindă un vânător cu experienţă în pădure, după lăsarea întunericului, au aruncat cioturile aprinse de pin în tufişuri şi că o să se aprindă totul ca o torţă. L-am avertizat că ar trebui să plece de pe deal, dar el era hotărât să-şi continue treaba şi numai Providenţa ar fi putut să-l ia de acolo. Dacă până acum nu e îngropat în propria lui groapă, atunci e salamandră, nu om. Ce e, ce te doare, copilă? Eşti speriată de parcă ai fi văzut iar vreo panteră. Aş vrea eu să mai găsesc una. Ar aduna banii mai repede decât castorii. Dar unde e fiica cea bună a tatălui rău? A uitat promisiunea făcută unui bătrân?

— Pe deal! Pe deal!, strigă Louisa. Vă caută pe deal, cu praful de puşcă.

Natty se dădu câţiva paşi înapoi la această veste neaşteptată.

— Dumnezeu din ceruri s-o aibă în paza Sa! E pe vârful Viziunii, care e în flăcări. Copilă, dacă o iubeşti pe prietena ta şi vrei să o ajuţi la greu, du-te în sat şi dă alarma. Oamenii sunt obişnuiţi să se lupte cu focul şi poate mai are încă o şansă. Te rog să fugi şi să nu te opreşti nici să-ţi tragi sufletul.

De îndată ce rosti îndemnul, Ciorap-de-Piele dispăru în spatele tufelor. Când Louisa l-a văzut ultima oară, urca în fugă spre vârful muntelui, cu o viteză pe care o pot prinde numai cei obişnuiţi cu munca grea.

— Te-am găsit!, strigă bătrânul, când ieşi din fum. Dumnezeu fie lăudat că te-am găsit! Dar vino după mine, nu avem timp să vorbim.

— Rochia mea, strigă Elizabeth. Aş lua foc dacă m-aş apropia de flăcări cu ea.

— M-am gândit şi la hainele tale subţiri, strigă el, desfăcând o piele de căprioară pe care o purta sub braţ. O înfăşură cu pielea până când o acoperi cu totul. Acum, urmează-mă, pentru că suntem în pericol de moarte.

— Dar John? Ce o să se întâmple cu John?, strigă Edwards. Putem să-l lăsăm pe bătrânul războinic să piară aici?

Ochii lui Natty se uitară în direcţia pe care i-o indica degetul lui Edwards, unde îl văzu pe indian aşezat pe buştean, ca şi până acum, în timp ce pământul de sub picioarele lui era nimicit de foc. Vânătorul se apropie de locul acela fără întârziere şi rosti în limba delawarilor.

— Hai să mergem, Chingachgook! Vrei să stai aici să arzi, ca un mingo făcut friptură? Sper că morvienii te-au învăţat lucruri mai bune. Dumnezeu să mă apere dacă cutia de pudră nu i-a explodat la picioare şi nu i s-a copt pielea de pe spate. Haide, vino, îţi spun. Urmează-mă!

— De ce să plece Mohegan?, răspunse indianul cu tristeţe. A fost un vultur la viaţa lui, iar acum vederea lui e slăbită. Se uită spre vale, la apă, la terenurile de vânătoare, dar nu vede niciun delaware. Toţi au pielea albă. Părinţii mei mă cheamă, din ţara îndepărtată. Femeile mele, tinerii mei războinici, tribul meu, toţi mă cheamă. Marele Sprit mă cheamă. Lăsaţi-l pe Mohegan să moară.

— Dar uiţi de prietenul tău, strigă Edwards.

— Nu poţi să vorbeşti cu un indian care vrea să moară, băiete, îl întrerupse Natty.

Apucă fâşiile de pătură cu îndemânare şi îl legă pe indianul indiferent de spatele lui. Apoi, dovedind o putere care părea să-i sfideze nu numai vârsta, dar şi greutatea pe care o trăgea, se întoarse la locul de unde plecase. În timp ce traversau mica terasă de stâncă, unul dintre copacii uscaţi, care se clătina de câteva minute, căzu pe locul unde stătuseră şi umplu aerul de scântei. Aceasta îi făcu pe cei din grup să-şi iuţească pasul, urmându-l pe Natty cu rapiditatea pe care situaţia în care se aflau le-o impunea.

— Păşiţi pe pământul moale, strigă el când intraseră în negura care împiedica vizibilitatea. Mergeţi numai prin fumul alb. Ţineţi pielea strânsă pe corpul ei. E o fată pe cinste şi alta ca ea nu mai găsim.

Au ascultat cu străşnicie sfaturile vânătorului şi s-au ţinut pe urmele lui. În ciuda faptului că trecătoarea îngustă care mergea de-a lungul cotiturilor pârâului îi conducea printre

buşteni aprinşi şi crengi care cădeau asupra lor, au reuşit să o traverseze în siguranţă. Numai un bărbat obişnuit multă vreme cu pădurea ar fi putut să găsească drumul acesta prin fum, pentru că vederea lor nu putea pătrunde prin negură şi respirau cu greu. Dar experienţa lui Natty i-a dus către o deschizătură între stânci, apoi au coborât cu greu pe o altă terasă, unde aerul era curat şi uşor de respirat.

Este uşor să ne imaginăm ce sentimente au avut Edwards şi Elizabeth când au ajuns în acel loc, dar ne-ar fi mult mai greu să descriem trăirile lor. Dar cel mai fericit dintre toţi era ghidul lor. Acesta, ţinându-l încă pe Mohegan legat de spatele său, se întoarse şi, râzând în felul său caracteristic, spuse:

— Ştiam că era praful francezului, copilă. Era tot acolo. O să mai dureze un minut până să explodeze praful ăla prost. Iroquezii nu aveau iarbă de puşcă bună când luptam împotriva triburilor canadiene, pe vremea regelui William. Ţi-am povestit vreodată, băiete, cum m-am încăierat cu...

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu vreau să aud nimic, Natty, până nu suntem în siguranţă. Unde să ne ducem acum?

— Păi, pe platforma stâncii de deasupra peşterii, bineînţeles. O să fiţi în siguranţă acolo sau putem să intrăm în peşteră, dacă la asta te gândeşti.

Tânărul tresări şi păru neliniştit. Se uită cu teamă în jur şi spuse repede:

— O să fim în siguranţă pe stâncă? Acolo nu ne poate ajunge focul?

— Băiatul nu vede?, întrebă Natty, calm ca un om obişnuit cu pericole precum cel de care tocmai scăpase. Dacă aţi mai fi rămas zece minute în locul acela, v-aţi fi transformat în cenuşă. Dar puteţi rămâne aici şi focul nu va ajunge la voi decât dacă ard şi stâncile, şi pădurea.

Odată ce au primit asigurările lui Natty, care fusese foarte sincer, s-au îndreptat către acel loc, şi vânătorul a dat jos povara pe care o purtase, lăsându-l pe indian pe pământ, cu spatele rezemat de o bucată de rocă. Elizabeth se prăbuşi pe pământ cu faţa în mâini, în timp ce în inimă i se dădea o luptă între sentimente contradictorii.

— Permiteţi-mi să vă dau un sfat, domnişoară Temple. Ar trebui să luaţi un medicament întăritor, spuse Edwards respectuos. Altfel, organismul dumneavoastră ar putea ceda.

— Lasă-mă în pace! Lasă-mă în pace!, spuse Elizabeth, ridicându-şi ochii strălucitori spre el. Sunt prea emoţionată ca să mai pot spune ceva. Sunt doar recunoscătoare, Oliver, pentru salvarea noastră miraculoasă. În primul rând lui Dumnezeu şi apoi ţie.

Edwards se retrase spre marginea stâncii şi strigă:

— Benjamin! Unde eşti, Benjamin?

O voce groasă răspunse, părând să vină din inima pământului.

— Sunt aici, domnule, am rămas în gaura asta aşa de mică, dar la fel de încinsă ca un cuptor. M-am săturat de cabina mea, şi dacă Ciorap-de-Piele tot are multe reparaţii de făcut înainte să navigăm după castori, o să intru iar în doc şi o să-mi termin carantina, până când legea o să-mi ofere protecţie ca să-mi pot lua spaniolii înapoi.

— Adu un pahar de apă de la izvor, spuse Edwards, şi pune nişte vin în el. Repede, te rog foarte mult.

— Nu prea ştiu mare lucru despre băuturile dumneavoastră, domnule Edwards, răspunse majordomul, a cărui voce ieşea din peşteră şi se auzea până la ei. Iar Jamaiky a ajuns doar cât să-mi iau rămas-bun de la Billy Kirby, când m-a ancorat pe şosea aseară, unde m-aţi trimis când aţi fugit. Dar am aici o băutură roşie, care poate ar înzdrăveni un stomac slăbit. Domnul acesta, Kirby, nu prea ştie să vâslească, dar se pricepe să conducă o căruţă printre butuci la fel ca un pilot englez care ar schimba direcţia printre gheţarii din mare.

În timp ce vorbea, majordomul urcă muntele şi, în timp ce rostea toate acestea, se întoarse cu întăritorul dorit. Trăsăturile chipului său păreau epuizate, umflate, ca ale unui om care participase de curând la o orgie.

Elizabeth primi de la Edwards băutura pe care acesta i-o oferea, apoi făcu semn că dorea să rămână singură.

La dorinţa ei, tânărul se întoarse şi îl văzu pe Natty ocupându-se cu atenţie de Mohegan. Când privirile lor s-au întâlnit, vânătorul spuse trist:

— I-a venit vremea, băiete. Poţi să citeşti în ochii lui, când un indian stă cu privirile fixe, nu vrea să mai ajungă decât într-un singur loc. Oamenii ăştia au o voinţă puternică, şi când îşi propun ceva, nu se lasă până nu reuşesc.

Edwards n-a mai avut timp să răspundă, deoarece au auzit imediat paşi, pentru ca după câteva minute să-l vadă pe domnul Grant urcându-se pe coasta muntelui, încercând să ajungă acolo unde erau ei. Oliver îi sări în ajutor şi prin eforturile lor unite, au reuşit să-l aducă pe preot alături de ei.

— Cum se face că ai ajuns aici?, îl întrebă Edwards. Este chiar atâta lume pe deal într-un moment ca acesta?

Preotul îşi ceru scuze în grabă, dar cu multă recunoştinţă, şi după ce îşi veni în fire, răspunse:

— Am auzit că a văzut-o cineva pe fiica mea venind pe munte. Când a izbucnit focul pe culme, am fost foarte neliniştit şi am început să urc pe drum, unde am găsit-o pe Louisa. Se temea pentru viaţa domnişoarei Temple. Am ajuns în locul acesta periculos, căutând-o. Şi cred că numai din mila lui Dumnezeu şi datorită câinilor lui Natty nu am pierit de flăcări.

— Ah, e de-ajuns să te ţii după câini. Dacă e vreun loc de trecere, ei îl adulmecă imediat, spuse Natty. Mirosul lor face cât raţiunea unui om.

— Aşa am făcut, iar ei m-au condus la locul acesta. Dar lăudat fie Domnul că vă găsesc bine şi în siguranţă.

— Nu, nu, răspunse vânătorul. Suntem în siguranţă, dar cât priveşte binele... N-aş putea spune că John se simte bine, decât dacă poţi spune aşa ceva despre un om care îşi trage ultima suflare.

— Are dreptate, spuse preotul cu respectul sfânt cu care vorbea întotdeauna de cei care se aflau pe moarte. Am stat la căpătâiul prea multor muribunzi ca să nu-mi dau seama că bătrânul războinic este pe cale de a-şi da ultima suflare. Oh, cât mă consolează gândul că nu a respins ajutorul oferit atunci când era puternic şi ispitit de lucruri lumeşti. El, descendentul unei rase de păgâni, a fost într-adevăr ca o creangă ruptă din arşiţa focului.

— Nu, nu, răspunse Natty, iar el şi preotul erau singurii care stăteau alături de războinicul muribund. El nu simte

arsura, deşi valorile sale indiene l-au făcut să dispreţuiască mişcarea. Mai degrabă cred că simte durerea pe care i-au produs-o oamenii rău intenţionaţi pe care i-a întâlnit în atâţia ani. Cedează pentru că avut o viaţă aşa de lungă. Jos, Hector! Jos! Carnea omului ar trebui să fie de fier, ca să reziste pentru totdeauna, să-şi vadă prietenii şi rudele plecând pe un tărâm îndepărtat, iar el să rămână singur, să-i jelească.

— John, spuse preotul blând. Mă auzi? Vrei să-ţi citesc rugăciunile pe care biserica le înalţă în asemeena momente de încercare?

Indianul îşi întoarse chipul palid către cel care îi vorbise şi îşi închise încet ochii întunecaţi şi inexpresivi.

Se părea că nu-l recunoscuse pe niciunul dintre ei. În clipa următoare, îşi întoarse capul încet spre vale şi începu să cânte în limba lui, pe tonurile acelea joase, guturale, care au fost descrise de atâtea ori. Sunetele se ridicau odată cu motivul cântecului, până au ajuns destul de puternice pentru a se auzi distinct.

— Voi veni! Voi veni! Voi merge în lumea celor drepţi! I-am ucis pe cei din Manquas! I-am ucis pe manquas! Marele Spirit îşi cheamă fiul! Voi veni! Voi veni în lumea celor drepţi! Voi veni!

— Ce spune, Ciorap-de-Piele?, întrebă preotul cu o atenţie blândă. Cântă în slava Mântuitorului?

— Nu, nu. Cântă pentru el însuşi, spuse Natty melancolic, întorcându-şi privirile de la prietenul muribund. Şi are dreptul să facă asta, pentru că ştiu că fiecare cuvânt pe care îl rosteşte este adevărat.

— Cerul să-i îndepărteze din suflet asemenea trufie. Umilinţa şi penitenţa sunt peceţile creştinătăţii. Şi dacă nu le păstrezi adânc în inima ta, orice speranţă este iluzorie şi conduce la aşteptări vanitoase. Să se slăvească pe el însuşi când întreg sufletul şi trupul ar trebui să i se unească întru slava lui Dumnezeu! John, tu ai fost botezat de un preot evanghelist şi am încredere că ai fost ales dintr-o mulţime de păgâni şi păcătoşi pentru un motiv bun şi sfânt. Simţi acum că vrei să fii mântuit prin moartea Domnului nostru şi te dezici de orice slăbiciune şi deşertăciune a lucrurilor umane, izvorâte din mândria şi vanitatea sa?

Indianul nu se uită la cel care îi pusese această întrebare, dar își înălță iar capul și spuse pe o voce joasă și clară:

— Cine poate să spună că manquas cunoșteau spatele lui Mohegan? Ce dușman care avea încredere în el nu a mai apucat să vadă dimineața? Ce mingo pe care el l-a urmărit a ajuns să cânte imnul triumfului? A mințit vreodată Mohegan? Nu, adevărul trăia în el și nu rostea decât adevărul. În tinerețea lui a fost războinic, iar mocasinii lui lăsau urme de sânge. La bătrânețe, a fost înțelept. Cuvintele pe care le rostea la întrunirile de la foc nu treceau odată cu vântul.

— Ah, nu mai cântă imnuri, relicvele acelea vanitoase ale păgânătății, strigă preotul. Ce spune acum? Regretă calitățile pe care le-a pierdut?

— Doamne, omule!, spuse Natty. Știe că i se apropie sfârșitul la fel de bine ca mine. Dar în niciun caz nu crede că pierde ceva. Mai mult, e convins că e un mare câștig. E bătrân și țeapăn, iar din cauza voastră animalele de vânat sunt puține și sperioase. Și le este greu să supraviețuiască chiar și celor care împușcă mai bine decât el. Acum crede că va merge într-un loc unde va putea să vâneze întotdeauna. Unde nu pot ajunge indieni răi sau nedrepți. Și unde toate triburile vor fi împreună. Nu prea are, deci, nimic de pierdut, pentru un om care nu se pricepe să împletească niciun coș. Pierdere! Dacă cineva are ceva de pierdut, acela sunt eu! Sunt sigur că după moartea lui nu-mi mai rămâne nimic de făcut decât poate să-l urmez!

— Exemplul și sfârșitul lui, care, după părerea mea umilă, va fi și mai glorios, ar trebui să ne facă să ne gândim la viața de apoi, răspunse domnul Grant. Dar cred că este datoria mea să îi asigur un sfârșit liniștit. John, a venit momentul când gândul că nu l-ai refuzat pe Dumnezeu îți va alina sufletul. Nu te mai gândi la greutățile altor vremuri, ci descarcă povara păcatelor la picioarele Sale și ai asigurarea Lui binecuvântată că nu te va părăsi.

— Deși tot ce spui este adevărat și ai ca dovadă învățămintele din Scriptură, spuse Natty, nu vei putea convinge un indian. El nu a mai văzut vreun moravian din vremea războiului și nu poți să-l împiedici să se întoarcă la obiceiurile lor. Cred că ar fi mai bine să-l lași pe bătrân să moară în pace. Este fericit acum, îl cunosc după priviri. Și nu cred că

a mai fost fericit de când delawarii au pornit de pe cursurile superioare ale apelor lor spre vest. Ah, a trecut multă vreme şi am trăit împreună multe zile negre de atunci.

— Ochi-de-Şoim, spuse Mohegan, ridicându-se cu ultimele puteri. Ochi-de-Şoim, ascultă cuvintele fratelui tău.

— Da, John, spuse vânătorul în engleză, puternic emoţionat de cererea indianului. Se apropie de el şi continuă: Am fost fraţi, mai apropiaţi decât poate să exprime limba indienilor. Ce vrei de la mine, Chingachgook?

— Ochi-de-Şoim! Părinţii mei mă cheamă pe plaiurile fericite ale vânătorii. Drumul e liber, iar ochiul lui Mohegan întinereşte. Mă uit, dar nu văd piei albe. Nu văd decât indieni drepţi şi curajoşi. Rămas-bun, Ochi-de-Şoim. Tu vei merge cu Înghiţitorul-de-foc şi cu Tânărul Vultur în raiul oamenilor albi. Dar eu mă duc după părinţii mei. Vreau ca arcul, securea, pipa şi colierul de scoici ale lui Mohegan să fie puse în mormântul lui. Pentru că îşi va începe drumul noaptea, ca un războinic plecat la luptă, şi nu se poate opri ca să le caute.

— Ce spune, Nathaniel?, exclamă domnul Grant serios şi foarte nerăbdător. Îşi aduce aminte de promisiunea de a-şi încredinţa sufletul Domnului? Îşi încredinţează salvarea stâncilor Ages?

Deşi vânătorul nu era foarte credincios, totuşi nu dăduse uitării în sălbăticie primele învăţături pe care le primise. Credea într-un singur Dumnezeu şi într-un singur rai. Când bătrânul său prieten îşi luă rămas-bun de la el, emoţiile puternice i se citeau pe chipul bătut de vremuri, pe care fiecare muşchi se contractase. Şi-a revenit în scurt timp, şi a spus:

— Nu, nu. El are încredere numai în Marele Spirit al sălbaticilor şi în faptele sale bune. Ca toţi ai lui, crede că va fi din nou tânăr, că o să vâneze şi o să fie fericit pentru eternitate. Aşa fac oamenii de toate culorile, părinte. Nu am putut să cred niciodată că într-o altă lume îmi voi revedea câinii sau chiar puşca. Deşi îmi e greu când mă gândesc că le voi părăsi pentru totdeauna şi încep să mă agăţ de viaţă cu o dorinţă mai mare decât ar sta bine unuia de patruzeci de ani.

— Dumnezeu în mila sa să alunge moartea grea de lângă un om însemnat cu crucea Lui, strigă preotul cu fervoare. John...

Se opri, pentru că stihiile păreau să-şi intre în drepturi. În timpul întâmplărilor pe care le-am povestit, norii negri de la orizont au continuat să se înmulţească şi să devină din ce în ce mai mari. Iar liniştea absolută care luase aerul în stăpânire părea să anunţe o schimbare a atmosferei. Flăcările continuau să ardă pe coastele munţilor şi nu se mai învârteau în curenţii capricioşi ai propriilor lor vâltori, dar erau mai stabile şi se înălţau spre cer. Până şi focul îşi temperase forţele distrugătoare, pentru că prevăzuse că un titan mai puternic decât el însuşi urma să se dezlănţuie. Norii de fum care acopereau valea au început să se înalţe şi să se risipească foarte repede. Iar săgeţile fulgerelor vinete dansau printre masele de nori care ameninţau dealurile vestice. În timp ce domnul Grant vorbea, o săgeată îşi trimise lumina tremurătoare prin întuneric, dezvăluind întregul orizont. Imediat a urmat un tunet puternic, ce s-a pierdut în depărtare, printre dealuri, părând să zguduie pământul din temelii. Mohegan s-a ridicat, ca şi cum ar fi dat ascultare unui semn care îi anunţa plecarea, şi îşi întinse braţul slăbit către vest. Faţa neagră i se lumină de o bucurie care dispăru treptat, ca şi celelalte expresii ale chipului său. Muşchii se încordau, pregătindu-se pentru odihna eternă. Mai apărea uneori o convulsie slabă a buzelor, care dura doar o clipă. Braţul a alunecat încet lângă corp, iar trupul bătrânului războinic rămase rezemat de stâncă cu ochii reci deschişi, aţintiţi asupra dealurilor depărtate, ca şi cum corpul părăsit urmărea zborul sufletului către noul său lăcaş.

Tăcut şi înfiorat, domnul Grant urmări toate acestea. Dar când ultimele ecouri ale tunetului au amuţit, el şi-a împreunat mâinile cu o energie evlavioasă şi a repetat pe tonul puternic şi expresiv al unei credinţe nestrămutate:

— Doamne! Judecăţile Tale sunt neîndoielnice! Iar căile Tale nu pot fi cercetate! Eu cred că Dumnnezeul meu trăieşte şi că în Ziua de Apoi va veni pe pământ. Şi chiar dacă viermii îmi vor mânca pielea şi trupul, cu toate acestea o să-L văd pe Dumnezeu în carnea mea. Eu însumi o să-L văd şi ochii mei o să-L vadă pe El, şi nu pe altul.

Când preotul încheie această efuziune de credinţă, îşi lăsă capul în piept cu umilinţă, părând să întruchipeze toată

smerenia şi încrederea pe care le exprimase prin cuvinte. După ce se retrase de lângă trupul inert, vânătorul se apropie de cadavru şi, luând mâna ţeapănă a prietenului său, îi privi cu melancolie chipul fără să vorbească o vreme. Apoi dădu frâu liber sentimentelor sale şi spuse cu vocea plină de jale a unui om îndurerat:

— Fie piele-roşie, fie albă, acum se termină totul! Îl va judeca un judecător drept şi după legi care nu ţin cont de timpuri şi obiceiuri noi. Nu mai trebuie decât o moarte, iar lumea nu va fi decât a mea şi a câinilor mei. Ah, vai de mine! Omul trebuie să aştepte timpul pe care i-l dă Dumnezeu. Încep să mă tem de viaţă! Aproape niciunul dintre copacii pe care îi cunoşteam nu mai stă în picioare şi mi-e greu să găsesc o faţă pe care o cunoşteam din tinereţe.

Au început să cadă picături mari de ploaie, care se întindeau pe stânca uscată, iar apropierea unei averse cu descărcări electrice era sigură şi neîntârziată. Au mutat repede corpul indianului în peştera de jos şi imediat au venit şi câinii care schelălăiau, plângeau şi simţeau lipsa figurii înţelepte a indianului.

Edwards se scuză în grabă şi încurcat pentru că nu o însoţise pe Elizabeth în acelaşi loc, a cărui intrare era acum acoperită cu buşteni şi scoarţă de copac, spunând ceva despre faptul că ar fi deranjat-o întunericul din interior şi că nu i-ar fi plăcut să fie aproape de un cadavru. Domnişoara Temple găsi un adăpost destul de bun împotriva torentului de apă, intrând sub proeminenţa stâncii care se înălţa deasupra lor. Dar înainte ca aversa să se oprească, de jos s-au auzit nişte voci care o strigau pe Elizabeth. Imediat au apărut câţiva oameni care loveau cenuşa stinsă a tufelor, făcându-şi loc cu grijă printre crengile încă aprinse.

De îndată ce ploaia se opri, Oliver o conduse pe Elizabeth la drum, unde s-au despărţit. Totuşi, înainte de plecare, a găsit momentul de a-i spune ceva cu o fervoare pe care însoţitoarea sa nu ştia cum s-o interpreteze:

— Cred că nu mai trebuie să ne ascundem, domnişoară Temple. Mâine pe vremea aceasta voi îndepărta un văl pe care probabil că l-am păstrat în jurul meu atâta vreme din

slăbiciune. Dar în ultimul timp am simţit o slăbiciune şi dorinţe romantice şi prosteşti. Dar cine nu le-ar avea, dacă ar fi tânăr şi sfâşiat de pasiuni contradictorii. Dumnezeu să vă apere! Aud vocea tatălui dumneavoastră. Se apropie de drum şi nu aş vrea să fiu arestat. Mulţumesc lui Dumnezeu că sunteţi din nou în siguranţă. Gândul acesta poate să-mi ia de pe suflet povara lumii întregi.

A fugit repede în pădure, fără să aştepte vreun răspuns. Deşi Elizabeth îşi auzise tatăl strigând-o, rămase pe loc până când tânărul se pierdu printre copacii plini de fum. Apoi se întoarse şi într-o clipă era în braţele părintelui ei.

Judecătorul venise cu o trăsură în care fiica sa urcă în grabă. Apoi pe deal s-au auzit strigăte care anunţau că tânăra care se pierduse fusese găsită. Oamenii s-au întors în sat uzi şi murdari, dar fericiţi la gândul că fiica moşierului scăpase de o moarte atât de grea şi prematură[1].

[1] S-a pus uneori la îndoială probabilitatea ca un incendiu ca acesta să se poată produce. Scriitorul nu are de spus decât că a văzut odată un incendiu într-o altă parte a New York-ului, care a obligat un om să-şi lase caii şi căruţa pe drum, cea din urmă fiind distrusă. Pentru a estima probabilitatea unui asemenea eveniment, trebuie să ne amintim ce efecte au secetele prelungite în acest tip de climat, dar şi abundenţa de lemn uscat dintr-o pădure precum cea descrisă. Focurile din pădurile americane se înteţesc adesea atât de mult pentru a produce o alterare evidentă a atmosferei pe o distanţă de cincizeci de mile. Casele, hambarele şi gardurile sunt de obicei devastate de flăcări.

Capitolul 39

Selictar! Trage din teacă iataganul căpeteniei noastre.
Tambourgi, privirea ta promite război,
Voi munţi, ce martori ne sunteţi, coborând către ţărm,
Ne veţi vedea învingători, sau nu ne veţi vedea deloc!

BYRON

Ploile abundente care au căzut în restul zilei au oprit complet înaintarea flăcărilor. Totuşi, în timpul nopţii s-au mai observat câteva focuri scânteietoare în diferite părţi ale dealurilor, atâta vreme cât mai era ce alimenta stihia. În ziua următoare, munţii erau negri şi plini de fum pe parcursul câtorva mile şi lipsiţi de orice rămăşiţă de arbuşti sau lemn uscat. Dar pinii şi cucutele îşi mai ridicau coroanele cu mândrie printre dealuri şi chiar şi copacii mai mici de pe coline mai păstrau câte o apariţie firavă de viaţă şi vegetaţie.

Gura lumii vorbea întruna, exagerând salvarea miraculoasă a Elizabethei, şi în general se dădea crezare zvonului că Mohegan pierise în flăcări. Această convingere a fost confirmată şi a căpătat credibilitate după ce satul a primit vestea îngrozitoare că minerul Jotham Riddel fusese găsit în propria sa groapă, aproape sufocat, şi că avea arsuri atât de grave, încât nu exista speranţă de supravieţuire.

Oamenii îşi îndreptaseră toată atenţia către evenimentele din ultimele zile. Exact în timpul crizei, falsificatorii pedepsiţi au călcat pe urmele lui Natty şi în noaptea următoare incendiului au găsit şi ei o metodă de a tăia butucii şi au scăpat nepedepsiţi. Când vestea aceasta şi cea a morţii lui Jotham, precum şi zvonurile exagerate şi distorsionate ale întâmplărilor de pe deal au început să circule prin sat, opinia publică s-a exprimat în voie în legătură cu necesitatea de a-i prinde

pe fugarii care nu ajunseseră foarte departe. Oamenii vorbeau de peşteră ca despre un receptacul secret al vinovăţiei. Şi, în acelaşi timp, zvonurile despre zăcămintele de minereuri îşi făcură loc în amalgamul de suspiciuni, false supoziţii şi alte chestiuni la fel de dure şi de periculoase pentru liniştea publică, aprinzând imaginaţia oamenilor.

În timp ce minţile oamenilor disecau febril aceste informaţii, cineva a sugerat că Edwards şi Ciorap-de-Piele dăduseră foc pădurii şi că, prin urmare, numai ei puteau fi responsabili de pagube. Această părere a căpătat teren imediat, fiind răspândită mai ales de cei care ei înşişi provocaseră tot răul, din neatenţie. Apoi, în urma acestor păreri comune s-a ajuns la concluzia că ar trebui să se ia măsuri pentru ca infractorii să fie pedepsiţi. Richard nu rămase deloc surd la cereri, şi la amiază se puse pe treabă cu seriozitate pentru a se asigura că legea va fi respectată.

A ales câţiva tineri vânjoşi şi i-a luat deoparte cu aer confidenţial, iar şeriful le-a dat nişte sarcini importante, chiar sub ochii sătenilor, dar departe de urechile lor. Conştienţi de importanţa datoriei, tinerii s-au grăbit agitaţi pe dealuri, de parcă soarta lumii ar fi depins de sârguinţa lor. În acelaşi timp, aveau un aer la fel de misterios ca atunci când ar fi avut de rezolvat probleme secrete ale statului.

La ora douăsprezece fix, o tobă a bătut „apelul lung" în faţa „Dragonului neînfricat" şi imediat Richard îşi făcu apariţia, însoţit de căpitanul Hollister, care era îmbrăcat în uniforma de comandat al „Infanteriei Uşoare Templeton". Şeriful îi ceruse acestuia ajutorul pentru a prelua comanda unui detaşament de oameni înarmaţi spre a putea impune legile ţării. Nu avem destul loc pentru a consemna discursurile celor doi domni cu această ocazie, dar ele se păstrează în coloanele unui mic ziar albastru, care încă se mai găseşte la dosar. Se spune că discursurile sunt foarte elocvente în ceea ce priveşte abordări legale ale unuia dintre ei şi precizia militară a celuilalt. Totul fusese aranjat dinainte şi, în timp ce toboşarul îmbrăcat în roşu continua să scoată sunetele lui înfundate, douăzeci şi cinci de soldaţi au apărut şi s-au aranjat pe poziţii de luptă.

Grupul de militari era format din voluntari şi comandat de cineva care îşi petrecuse primii treizeci şi cinci de ani din viaţă în tabere militare şi garnizoane, aşa că nu mai avea vreun echivalent în regiune în ceea ce priveşte ştiinţa militară. Dar cea mai mare parte din comunitatea satului Templeton a considerat-o egală ca îndemânare şi aspect oricărei alte trupe din lume. Afirmaţia nu şi-a găsit decât trei voci care s-au pronunţat altfel şi o singură părere diferită. Opinia îi aparţinea judecătorului Temple, care totuşi nu simţea nevoia să o facă publică. Dintre cele trei voci, una era foarte zgomotoasă şi anume, aceea a soţiei comandantului însuşi, care îi reproşa adesea soţului că acceptase să conducă un grup de războinici atât de heteroclit, deşi el deţinuse funcţia onorabilă de sergent-major al unui corp de cavalerie din Virginia cea mai mare parte a ultimului război.

Domnul Pump îşi expuse, de asemenea, opiniile sceptice în timpul unei parade susţinute de compania sa. Se exprimase cu un gen de modestie pe care numai cineva născut în insula strămoşilor noştri poate să o afişeze, atunci când laudă obiceiurile sau caracterul indolentului său descendent.

— Poate că ştiu câte ceva despre cum să încarce şi să tragă cu puşca, dar să conducă o navă? Păi, o gardă de marinari a unui caporal de pe Boadishey ar schimba direcţia şi ar umfla pânzele la pătrar aşa încât să înconjoare captivii cât ai zice peşte.

Din moment ce nu era nimeni care să-i nege afirmaţiile, marinarii de pe Boadishey erau stimaţi ca atare.

Cel de-al treilea sceptic era domnul LeQuoi, care îi şoptea şerifului că era unul dintre cele mai frumoase detaşamente, imediat după Muschetarii lui Le Boa Louis. Oricum, doamna Hollister credea că această paradă îi va aduce clienţi şi, în consecinţă, era ocupată cu pregătiri la han, aşa că nu mai avu timp să-şi exprime părerile. Din moment ce Benjamin lipsea, iar domnul LeQuoi era prea fericit pentru a mai găsi vreun cusur, militarii au scăpat de critici şi comparaţii defavorabile în ziua aceea memorabilă, când fără îndoială aveau nevoie de mai multă încredere în sine decât în oricare altă ocazie. Se auzea că Marmaduke discutase iarăşi în confidenţial cu domnul Van der School, aşa că trupele nu au fost perturbate.

La ora două fix, şi-au pus armele pe umăr, începând cu aripa dreaptă, urmată de veterani şi continuând apoi cu cei din partea stângă, într-un ritm uniform. Când fiecare muschetă a fost aşezată în poziţia corectă, s-a dat ordinul de întoarcere la stânga, în pas de marş. Nu ar trebui să ne imaginăm că aceste manevre au fost executate cu foarte multă corectitudine, fiind vorba de trupe lipsite de experienţă, care urmau să se confrunte cu inamicul fără întârziere. Muzicantul a început să cânte melodia înălţătoare „Yankee-doodle", iar Richard, însoţit de domnul Doolittle, mergea plin de fală în faţa trupelor pe care domnul Hollister le conducea, cu capul ridicat în unghi de patruzeci şi cinci de grade, purtând o pălărie mică, în trei colţuri, pusă pe vârful capului. Ţinea în cumpănire o sabie imensă sub formă de dragon şi în spate ducea o teacă imensă de oţel care anunţa cu zornăitul său un adevărat război. Le-a fost destul de greu să se asigure că toate plutoanele (erau şase) priveau în aceeaşi direcţie. Dar în momentul în care au ajuns la pod, trupele erau ordonate compact. Astfel au mărşăluit pe dealuri şi au ajuns în cele din urmă pe vârful muntelui, păstrându-şi ordinea pe tot parcursul drumului. Singura nemulţumire a şerifului şi a magistratului a fost faptul că vântul a încetat să mai bată, aşa că aceşti domni au ajuns treptat la spatele coloanei. Nu mai este nevoie să descriem fiecare mişcare de după aceea. Vom spune pe scurt că iscoadele s-au întors şi au raportat că după ce observaseră vizuina fugarilor, aşa cum anticipaseră, aceştia aflaseră de planurile de atac şi se pregăteau să opună rezistenţă până la ultima suflare. Vestea a produs fără îndoială o schimbare importantă, nu numai în ceea ce priveşte planurile conducătorilor, dar şi pe chipurile soldaţilor. Oamenii s-au uitat unul la altul serioşi, iar Hiram şi Richard s-au consultat deoparte.

În acest moment, li s-a alăturat şi Billy Kirby, care venea pe drum cu toporul sub braţ, mergând mult în faţa boilor săi, la fel cum căpitanul Hollister îşi precedase trupele în timp de urcau muntele. Tăietorul de lemne a rămas uimit la vederea militarilor, dar şeriful a profitat imediat de această nouă întărire a forţelor şi i-a ordonat lui Kirby să ajute la aplicarea legii. Billy îl respecta prea mult pe domnul Jones

pentru a-l refuza şi au luat hotărârea ca el să-i avertizeze pe fugari să se predea înainte de începerea ostilităţilor. Trupele s-au împărţit, unul dintre grupuri fiind condus de căpitan spre Viziune, pentru a ajunge în final în stânga peşterii, iar ceilalţi au înaintat spre dreapta, sub ordinele locotenentului. Domnul Jones şi doctorul Todd, pentru că şi doctorul se prezentase la datorie, au apărut pe platforma de stâncă, chiar deasupra capetelor soldaţilor, care nu-i puteau vedea. Hiram nu dorea să se apropie atât de mult, aşa că l-a însoţit pe Kirby de-a lungul coastei, la distanţă sigură de fortificaţii, unde s-a ascuns în spatele unui copac. Cei mai mulţi dintre oameni au considerat că era mai bine să se ascundă în spatele unor obiecte şi singurii doi dintre asaltatori pe care fugarii îi puteau vedea uşor erau de o parte căpitanul Hollister şi de cealaltă tăietorul de lemne. Veteranul stătea curajos în faţă, ţinându-şi sabia dreaptă, cu ochii aţintiţi asupra duşmanului, în timp ce Billy îşi ţinea corpul masiv într-o poziţie relaxată, cu mâinile în sân şi cu toporul sub braţ, ceea ce îi permitea ca, asemenea boilor săi, să se odihnească în picioare. Părţile beligerante nu schimbaseră nicio vorbă până acum. Asediaţii adunaseră un teanc de buşteni înnegriţi şi crengi de copac, pe care le aranjaseră în forma unui cal de frizã, formând o mică abatiză rotundă în faţa intrării în peşteră. Benjamin îşi făcu apariţia într-o parte a grămezii, iar Natty în cealaltă, şi se părea că măsurile pe care le luaseră nu erau în niciun caz superficiale, mai ales că partea frontală era destul de protejată prin faptul că atacatorii s-ar fi apropiat cu dificultate, pentru că în jurul acelui loc pământul era alunecos şi abrupt în toate direcţiile. Kirby primise ordinele, aşa că înaintă liniştit de-a lungul muntelui, făcându-şi loc la fel de indiferent ca atunci când îşi îndeplinea muncile zilnice. Când ajunse la o sută de picioare de fortificaţii, văzu cum puşca lungă şi mult temută a lui Ciorap-de-Piele ieşea din parapet. El strigă imediat:

— Pleacă de aici, Billy Kirby! Pleacă! Nu vreau să-ţi fac niciun rău, dar dacă vreunul dintre voi face un pas mai aproape, o să se verse sânge. Dumnezeu să-l ierte pe cel care trage primul, dar aşa trebuie să fie!

— Haide, bătrâne!, spuse Billy Kirby cu bunătate. Nu fi arţăgos, ci ascultă ce am de spus. Eu nu am nicio legătură cu povestea asta, nu vreau decât să văd că se face dreptate între oameni. Nici nu-mi pasă cine o să câştige, dar domnul Doolittle, care stă ascuns după puietul acela de fag, m-a invitat să vin aici ca să vă rog să vă predaţi în faţa legii. Asta-i tot.

— Îl văd pe ticălos! Îi văd hainele!, strigă Natty indignat. Dacă arată numai o bucăţică de carne, cât să-i trimit un glonţ, o să vadă el cine sunt! Pleacă Billy, te rog! Ştii ce bine ţintesc. Nu am nimic cu tine.

— Te supraestimezi, Natty, spuse celălalt, care se ascundea în spatele pinului, dacă tu îţi închipui că poţi să împuşti pe cineva printr-un copac cu trunchiul de trei picioare. Dar eu aş putea să dobor copacul ăsta peste tine în doar zece minute, după ceas, sau chiar mai repede. Aşa că ai grijă ce faci, pentru că nu vreau decât dreptate.

Seriozitatea chipului lui Natty arăta că avea de gând să-şi pună vorbele în aplicare. Dar, în acelaşi timp, era clar că nu dorea să facă vărsare de sânge. Răspunse batjocurei lui Kirby astfel:

— Ştii că poţi să dobori un copac dacă vrei. Dar dacă o să ţi se vadă vreun braţ sau vreo mână în timp ce îl tai, o să fii nevoit să-ţi lipeşti oasele şi să-ţi opreşti hemoragiile. Dacă vrei doar să intri în peşteră, aşteaptă până mai rămân doar două ore până la apusul soarelui şi atunci vei fi bine-venit. Dar acum nu vei intra. Avem deja un cadavru întins pe stâncile astea reci şi încă pe cineva, în care de-abia de-i mai bate inima. Dacă încerci să intri, o să fie morţi şi înăuntru, dar şi afară.

Tăietorul de lemne ieşi fără teamă din ascunzătoare şi strigă:

— E corect ce spui. Şi ce e corect e şi drept. Vrea să vă opriţi o vreme, până mai rămân doar două ore până apune soarele. Cred că are dreptate. Dacă greşeşte, omul renunţă mai uşor când nu-l presezi prea tare. Dar voi l-aţi înconjurat, şi el se poartă ca un bou încăpăţânat – cu cât îl loveşti mai mult, cu atât loveşte şi el mai tare.

Părerile hotărâte ale lui Kirby cu privire la independenţă nu au fost pe placul domnului Jones, atât de nerăbdător şi

grăbit, care dorea să cerceteze misterele ascunse ale peşterii. Aşa că a întrerupt acest dialog, spunând:

— Nathaniel Bumppo, îţi ordon cu autoritatea cu care am fost învestit să te predai în faţa legii, strigă. Şi vouă vă ordon, domnilor, să mă ajutaţi să-mi fac datoria. Benjamin Penguillian, eşti arestat şi îţi ordon să mă urmezi la închisoarea comitatului, în virtutea acestui mandat.

— V-aş urma, domnule Dickens, spuse Benjamin, scoţându-şi pipa din gură (pentru că în timpul acestei scene, fostul majordom a fumat foarte liniştit). Ah, aş naviga în urma dumneavoastră până la capătul lumii, dacă ar exista într-adevăr un asemenea loc, dar nu cred asta, pentru că pământul e rotund. Acum, domnule Hollister, pentru că dumneavoastră aţi trăit toată viaţa pe uscat, nu cred că ştiţi că lumea...

— Predă-te!, strigă veteranul cu o voce care îi sperie pe cei ce l-au auzit şi din cauza căreia propriile sale întăriri s-au dat câţiva paşi înapoi. Predă-te, Benjamin Penguillian, altfel nu te voi cruţa!

— La naiba cu cruţarea ta!, zise Benjamin, ridicându-se de pe buşteanul pe care era aşezat şi aruncând o privire spre ţeava tunului pe care îl aduseseră în timpul nopţii pe deal şi care acum era unul dintre mijloacele de apărare ale fortificaţiilor. Uite ce e, domnule, sau căpitane, deşi nu cred că ştii cum se foloseşte o frânghie decât cea cu care o să fii spânzurat. Nu e nevoie să ţipi, de parcă ai vrea să trimiţi semnale unui surd de pe zburătorul unei nave. Poate că ai impresia că pielea asta de oaie mă cunoaşte cu adevărat. Dar un marinar englez crede că merită să navigheze în mările acestea fără să îşi ascundă pupa, dacă nu e nevoie, domnule. Când îmi zici Penguillian, rosteşti numele unui om care a oprit cu mâinile lui vasul în zorii zilei. Şi el era un domn, ceea ce nici cel mai mare duşman al meu n-ar putea spune despre cineva din familia lui Benjamin Stubbs.

— Dacă-mi dai motiv, aş putea să-ţi spun cum vrei, răspunse Hiram din ascunzătoarea sa.

— N-ai decât să spui că eşti tu un dobitoc, domnule Staudegeaba, strigă Benjamin care se uita întruna la micul tub de metal.

— Nu-ţi mai dau decât un minut ca să te predai, spuse Richard. Benjamin! Benjamin! Ar trebui să-mi fii mai recunoscător.

— Te avertizez, Richard Jones, spuse Ciorap-de-Piele, care se temea de influenţa pe care ar fi putut să o aibă şeriful asupra tovarăşului său. Chiar dacă am pierdut cutia pe care a adus-o fata, avem destul praf ca să aruncăm în aer stânca pe care stai. Dacă vrei război, o să-mi distrug până şi acoperişul.

— Cred că este mai prejos de demnitatea funcţiei mele să mai vorbesc cu prizonierii, îi spuse şeriful însoţitorului său, în timp ce se retrăgeau amândoi cu o grabă pe care căpitanul Hollister o confundă cu semnalul de înaintare.

— Pregătiţi armele, strigă veteranul. Înainte, marş!

Deşi toată lumea se aştepta ca semnalul să fie dat, el i-a surprins puţin pe asaltaţi, în timp ce veteranul venea spre fortificaţii strigând: „Curaj, băieţii mei neînfricaţi! Nu-i cruţaţi decât dacă se predau!" şi dădu o lovitură de sabie care l-ar fi tăiat în două pe majordom, lăsându-l fără cap, numai că, din fericire, spada se izbi de gura ţevii de tun. Arma se descărcă în momentul critic în care Benjamin îşi punea pipa pe capsulă, aşa că cinci sau şase duzini de gloanţe de puşcă au ţâşnit în aer, aproape în linie perpendiculară. Înţelepţii ne învaţă că atmosfera nu poate opri gloanţele, aşa că două livre de metal, transformate în gloanţe care se vând treizeci pentru o liră, au descris o elipsă în traiectoria lor, apoi s-au întors aproape de pământ, vâjâind printre crengile copacilor şi chiar pe deasupra capetelor soldaţilor care stăteau în spatele căpitanului lor. Mare parte din succesul unui atac dat de nişte soldaţi nepregătiţi depinde de direcţia în care pornesc de la început. În acest moment, mişcarea era retrogradă, şi la mai puţin de un minut de la detunătura puternică a tancului printre stânci şi peşteri, tot greul atacului din partea stângă se baza pe dibăcia unui singur braţ al veteranului. Reculul armei i-a provocat lui Benjamin o contuzie puternică, care l-a doborât pe fostul majordom la pământ, extrem de uimit. Căpitanul Hollister a profitat de această situaţie şi se căţără pe parapet, punând piciorul în bastion, pentru că fortăreaţa era construită în aşa fel încât se lega de peşteră. Când veteranul se văzu în

fortificaţiile inamicului, se grăbi spre marginea lor şi strigă, agitându-şi sabia pe deasupra capului:

— Victorie! Veniţi, băieţii mei neînfricaţi, fortificaţiile sunt ale noastre!

Toate gesturile lui urmau obiceiurile milităreşti şi dădeau exemplul unui ofiţer curajos care era obligat într-o anumită măsură să aibă un asemenea comportament faţă de soldaţii săi, dar strigătul a oferit o ocazie nefericită pentru ca succesul să se întoarcă împotriva lui. Natty, care îl ţinuse pe tăietorul de lemne sub observaţie strictă, ca şi pe duşmanul din faţa lui, s-a întors când a auzit semnalul lui Hollister. El s-a speriat văzându-şi tovarăşul la pământ şi pe veteran căţărat pe fortificaţiile sale, strigând ca un învingător. Şi-a întors imediat gura puştii spre căpitan, iar viaţa lui a fost într-adevăr ameninţată la un moment dat, dar ţinta spre care Ciorap-de-Piele urma să tragă era atât prea mare, cât şi prea aproape. Iar vânătorul, în loc să apese pe trăgaci, puse ţeava puştii în spatele inamicului şi, împingându-l cu putere, îl trimise în afara fortificaţiilor mult mai repede decât intrase. Locul unde căpitanul ateriză era chiar în faţă, coasta alunecoasă şi abruptă a muntelui, care păru să cedeze când piciorul lui a atins pământul. A căzut imediat, cu nişte mişcări atât de bruşte, încât bătrânul soldat şi-a pierdut simţurile. Chiar şi în cădere avea impresia că era încă sus, pe parapet, atacând rândurile inamice. Lovea fiecare copac, de parcă dădea într-un infanterist, şi chiar în momentul în care reteza un puiet pe jumătate ars, ateriză pe şosea şi, spre uimirea sa, chiar la picioarele soţiei. Doamna Hollister urcase dealul urmată de cel puţin douăzeci de băieţi curioşi, sprijinindu-se în bastonul cu care mergea de obicei, în timp ce în cealaltă mână ducea o geantă goală. Când văzu isprava soţului, se lăsă cuprinsă de indignare, în ciuda religiei şi a înţelepciunii:

— Ce faci, domnule sergent, zbori?, strigă. Am ajuns să-mi văd soţul întorcând spatele inamicului. Şi ce mai inamic! Le-am povestit băieţilor, în timp ce urcam, despre asaltul de la Yorktown şi cum ai fost rănit. Spuneam că o să fii şi astăzi la fel de curajos, dar te văd fugind de la primul foc de armă! Oh, nu-mi mai rămâne decât să arunc geanta, pentru că dacă o să fie cineva jefuit, în mod sigur nu va fi soţia unuia ca tine,

ci chiar tu. Se spune că e mult aur şi argint aici, Dumnezeu să mă ierte că mă gândesc la lucruri lumeşti. Dar cred că ce pică în luptă aparţine învingătorului.

— Eu, să fug? Unde mi-e calul? A fost împuşcat sub mine...

— Omul acesta a înnebunit?, întrebă soţia. La naiba cu calul tău, domnule sergent, nu eşti decât căpitanul netoţilor. Dacă ar fi aici vreun căpitan adevărat, ar merge în direcţia opusă şi înseamnă că tu nu ţi-ai urmat conducătorul.

În timp ce acest cuplu distins vorbea astfel, deasupra lor bătălia se dezlănţuia cu mai multă violenţă. Când Ciorap-de-Piele văzu că inamicul suferise un decalaj, cum ar fi spus Benjamin, îşi îndreptă toată atenţia spre aripa dreaptă a atacatorilor. Cu trupul său masiv, Kirby ar fi putut profita uşor de ocazie pentru a escalada bastionul şi, cu forţa lui, să-i trimită pe cei doi oponenţi pe urmele veteranului. Dar în acel moment, tăietorul de lemne nu părea să fie pasionat de acţiuni războinice, pentru că cei din aripa stângă l-au auzit strigând:

— Ura! Bravo, căpitane! S-o ţii tot aşa! Cum mai nimiceşte tufa cu vergeaua! N-a mai rămas nimic din puietul acela! Mai strigă şi alte exclamaţii încurajatoare către bietul veteran, până când, copleşit de veselie, omul acesta cumsecade se aşează, lovind pământul cu palmele de încântare şi slobozind hohote de râs.

În acest răstimp, Natty şi-a păstrat atitudinea ameninţătoare, ţinând puşca peste parapet, urmărind până şi cea mai mică mişcare a inamicului, cu un ochi viu şi deosebit de atent. Din nefericire, strigătele au stârnit curiozitatea nestăpânită a lui Hiram, care aruncă o privire din ascunzişul său, pentru a vedea în ce stadiu se afla bătălia. Deşi s-a asigurat cu o precauţie deosebită, punându-şi la adăpost faţa şi partea stângă precum un adevărat comandant, spatele i-a rămas expus atacurilor inamice. Ca fizic, domnul Doolittle aparţinea unei clase ţărăneşti, căreia natura îi refuzase orice linie curbă a trupului. Trăsăturile sale erau fie ascuţite, fie drepte. Din fericire, croitoreasa lui era o femeie care lucra, asemenea unui contractor regimental, după

un set de reguli stricte, care plecau de la premisa că întreaga specie umană avea aceeaşi conformaţie.

În consecinţă, atunci când domnul Doolittle s-a aplecat în faţă, aşa cum am descris deja, din spatele copacului s-a văzut un veşmânt larg, iar Natty îşi îndreptă puşca spre el cu viteza unui fulger. Poate că un ţintaş fără experienţă ar fi ochit haina care atârna ca un feston până aproape de pământ, dar Ciorap-de-Piele îl cunoştea bine pe Hiram, ca şi pe croitoreasa lui. Când s-a auzit detunătura puternică a puştii, Kirby, care urmărea cu răsuflarea tăiată toate manevrele lui Natty, a văzut cum scoarţa copacului a zburat dintr-odată, iar materialul a fluturat mult mai sus de faldurile largi. În clipa următoare, Hiram ieşi din spatele copacului.

A făcut câţiva paşi în faţă cu mare grijă şi şi-a pus o mână pe rană, în timp ce pe cealaltă a întins-o spre Natty cu un aer ameninţător, strigându-i:

— Naiba să te ia, o să vezi tu! Am să te dau în judecată. O să te bag la închisoare.

Imaginea unui bărbat distins ca domnul Doolittle, rostind un blestem groaznic, şi curajul cu care ieşise din ascunzătoarea lui, deşi poate că ştia că Natty nu-şi încărcase încă puşca, au încurajat trupele din spate. Acestea au început să urle şi să tragă salve în coroanele copacilor, unde şi tunul îşi aruncase încărcătura. Animaţi de propriul lor zgomot, bărbaţii alergau înflăcăraţi. Billy Kirby, care credea că, deşi era destul de amuzantă, gluma se prelungise prea mult, se căţăra pe fortificaţii. Dar deodată judecătorul Temple îşi făcu apariţia în faţă, exclamând:

— Linişte şi pace! De ce vreţi să ucideţi şi să vărsaţi sângele altora? Legea nu este destul de puternică pentru a vă apăra, încât trebuie să adunaţi armate, ca într-o revoluţie sau într-un război, ca să impuneţi legea?

— E detaşamentul de oameni înarmaţi, strigă şeriful, de pe o stâncă îndepărtată. Cine...

— Mai degrabă un detaşament de draci! Vă ordon să faceţi pace! Opriţi-vă, nu mai vărsaţi sânge!, strigă o voce de pe vârful Viziunii. Opriţi-vă, pentru numele lui Dumnezeu, nu mai trageţi! Vă dăm tot! Puteţi să intraţi în peşteră!

Cel care strigase a produs asupra ascultătorilor uimiţi efectul pe care îl dorise. Natty, care îşi reîncărcase puşca, se aşează liniştit pe buşteni cu capul în mâini, în timp ce „Infanteria uşoară" îşi încetă manevrele militare şi aşteptă deznodământul cu încordare.

În mai puţin de un minut, Edwards cobora dealul în goană, urmat de maiorul Hartmann care, pentru vârsta lui, era surprinzător de agil. Au ajuns pe terasă într-o clipă, de unde tânărul a deschis calea spre gura peşterii printr-o scobitură a stâncii. Au intrat amândoi, iar toţi cei de afară rămaseră tăcuţi, privind în urma lor cu uimire.

Capitolul 40

Sunt un prost.
Tu erai acel doctor, iar eu n-am ştiut?

SHAKESPEARE

În cele cinci sau şase minute care s-au scurs înainte ca tânărul şi maiorul să reapară, judecătorul Temple, Richard şi cei care s-au oferit voluntari au urcat spre terasă. Soldaţii au început să-şi spună părerile asupra rezultatului final şi să povestească ce contribuţie adusese fiecare în luptă. La vederea pacificatorilor care urcau defileul, au amuţit.

Pe unul dintre oameni, acoperit cu piei de căprioară neprelucrate, l-au aşezat cu grijă şi respect pe un scaun grosolan, chiar în mijlocul adunării. Avea capul acoperit cu păr lung şi neted, alb ca zăpada. Avea hainele foarte curate şi îngrijite, făcute din materiale pe care nici cei mai bogaţi nu le purtau, dar erau roase şi peticite. În picioare purta o pereche de mocasini, ornaţi în cel mai frumos stil indian. Trăsăturile feţei erau grave şi demne, dar ochii inexpresivi se deschideau şi se întorceau încet către chipurile celor din jur, trimiţând priviri fade. Părea că ajunsese la vârsta la care mintea lui îşi recăpăta stupiditatea copilăriei.

Natty i-a urmat pe susţinătorii acestei apariţii neaşteptate spre partea de sus a peşterii şi s-a oprit la mică distanţă în spatele lor, rezemându-se de puşcă. Rămăsese în mijlocul urmăritorilor săi fără urmă de teamă, ceea ce arăta că urma să se ia decizii mai importante decât cele care îl afectau pe el. Maiorul Hartmann se aşează alături de bătrân, cu capul descoperit, iar ochii săi, care de obicei dansau jucăuşi şi veseli, erau acum luminaţi de fericire. Edwards îşi odihnea o

mână pe scaun cu afecţiune şi familiaritate, deşi avea inima emoţionată şi nu putea rosti niciun cuvânt.

Privirile oamenilor erau atente, dar nimeni nu rostea niciun cuvânt. În cele din urmă, străinul decrepit, întorcându-şi privirile reci de la o persoană la alta, încercă să se ridice, iar trăsăturile lui slăbite au schiţat un zâmbet, ca un simplu gest de politeţe, apoi spuse pe o voce adâncă şi tremurătoare:

— Luaţi loc liniştiţi, domnilor. Consiliul va începe imediat. Cel care iubeşte un rege bun şi virtuos va dori să vadă că aceste colonii rămân loiale. Vă rog să luaţi loc. Luaţi loc, domnilor. Trupele se vor opri în noaptea aceasta.

— Este nebunie curată, spuse Marmaduke. Cine vrea să îmi explice scena?

— Nu, domnule, spuse Edwards ferm. E vorba doar de slăbirea forţelor naturii. Vom vedea cine este responsabil pentru această situaţie jalnică.

— Domnii aceştia vor cina cu noi, fiul meu?, întrebă bătrânul străin, întorcându-se către băiatul pe care îl cunoştea şi îl îndrăgea. Comandaţi o masă demnă de un ofiţer al Maiestăţii Sale. Ştiţi că putem comanda întotdeauna cel mai bun vânat.

— Cine este bărbatul acesta?, întrebă Marmaduke pe un ton grăbit, care trăda curiozitatea şi interesul cu care pusese întrebarea.

— Bărbatul acesta, spuse Edwards calm, dar vocea lui dobândea tonalităţi din ce în ce mai înalte, pe măsură ce îşi rostea cuvintele, acest om, domnule, pe care îl vedeţi ascuns în peşteră şi lipsit de orice lucru ce înfrumuseţează viaţa, era cândva tovarăşul şi sfetnicul celor care conduceau ţara dumneavoastră. Acest bărbat, pe care îl vedeţi slab şi neajutorat, a fost cândva un războinic atât de curajos şi neînfricat, încât până şi băştinaşii cei cutezători i-au dat numele de Înghiţitorul-de-foc. Acest bărbat, care, după cum vedeţi acum, nu are parte nici măcar de confortul unei barăci care să-i ofere un acoperiş deasupra capului, a avut cândva bogăţii nenumărate. Domnule judecător Temple, el era proprietarul acestor pământuri, pe care noi ne aflăm acum.

— Înseamnă că acesta, strigă Marmaduke foarte emoţionat, înseamnă că el este maiorul Effingham, pe care îl credeam pierdut.

— Pierdut, într-adevăr, spuse tânărul, aţintindu-şi privirile pătrunzătoare asupra celuilalt.

— Iar tu, tu... continuă Marmaduke, rostind cu greu fiecare cuvânt.

— Eu sunt nepotul lui.

Timp de un minut s-a lăsat o linişte profundă. Toate privirile se îndreptau asupra celor doi care vorbeau, şi până şi germanul părea să aştepte deznodământul cu înfiorare. Dar clipa de agitaţie a celor doi a trecut imediat. Marmaduke şi-a ridicat capul din piept, unde îl lăsase nu din ruşine, ci dintr-un sentiment adânc de recunoştinţă, şi lacrimi mari curgeau pe faţa lui frumoasă, bărbătească. Prinse cu căldură mâna tânărului şi spuse:

— Oliver, îţi iert reproşurile şi bănuielile. Acum înţeleg. Îţi iert totul, dar nu şi faptul că l-ai lăsat pe acest bătrân să locuiască aici, pentru că nu numai casa mea, dar întreaga mea avere stă la picioarele lui.

— Are mare dreptate, strigă maiorul Hartmann. Nu ţi-am spus, băiete, că Marmaduke este un prieten care nu te lasă niciodată la greu?

— Este adevărat, domnule judecător Temple, că părerile pe care mi le-am format despre comportamentul dumneavoastră au fost influenţate de ceea ce mi-a spus acest bătrân. Când mi-am dat seama că îmi va fi imposibil să-l duc pe bunicul meu înapoi în locul de unde l-a adus o iubire trainică, fără să-i dezvălui adevărata identitate sau să-l dau în vileag, m-am dus la Mohawk în căutarea unuia dintre vechii lui tovarăşi, pentru că eu însumi depindeam de dreptatea lui. El este prietenul dumneavoastră, domnule judecător Temple, şi dacă ceea ce spune este adevărat, atât eu, cât şi tatăl meu v-am judecat prea aspru.

— Vorbeşti de tatăl tău, spuse Marmaduke cu căldură. Este adevărat că a murit pe un vapor?

— Este adevărat. Ne-am despărţit, după câţiva ani de solicitări fără rezultat, în care am trăit aproape în sărăcie,

şi a plecat în *Nova Scotia* spre a obţine compensaţii pentru pierderile sale, pe care comisarii britanici i le-au dat în cele din urmă. După ce a petrecut un an în Anglia, se întorcea la Halifax, pentru că fusese numit într-un guvern din Noile Indii. Dorea să meargă apoi în locul unde bunicul meu se afla încă din timpul războiului, ca să-l luăm cu noi.

— Dar tu?, spuse Marmaduke, extrem de interesat. Credeam că şi tu ai murit odată cu el!

Obrajii băiatului s-au îmbujorat, privind împrejur la feţele mirate ale voluntarilor, apoi rămase tăcut. Marmaduke se întoarse către căpitanul veteran, care tocmai se întorsese în fruntea soldaţilor, şi îi spuse:

— Încolonează-ţi soldaţii şi întoarceţi-vă înapoi. Şeriful şi-a confundat îndatoririle din exces de zel. Domnule Todd, v-aş fi foarte recunoscător dacă aţi avea grijă de rana pe care Hiram Doolittle a suferit-o în timpul acestei întâmplări nefericite. Richard, ţi-aş rămâne îndatorat dacă ai trimite trăsura pe vârful dealului. Benjamin, îţi vei relua îndatoririle în cadrul familiei mele.

Deşi cele mai multe dintre ordine nu au fost primite cu bucurie, oamenii s-au conformat imediat, bănuind că nu se bazau numai pe constrângerile legii, dar şi pentru că poruncile judecătorului Temple erau întâmpinate de obicei cu respect.

Când au plecat, iar pe stâncă au rămas numai persoanele interesate cu adevărat de explicaţiile tânărului, Marmaduke arătă spre bătrânul maior Effingham şi îi spuse nepotului acestuia:

— N-ar fi mai bine să-l mutăm pe bunicul tău din locul acesta deschis până îmi vine trăsura?

— Iertaţi-mă, domnule, dar aerul îi priieşte, deşi nu s-a bucurat de el decât când nu exista pericolul de a fi descoperit. Nu ştiu ce să fac, domnule judecător Temple. Oare ar trebui, ar fi bine să-l las pe maiorul Effingham să devină unul dintre membrii familiei dumneavoastră?

— Vei decide singur, spuse Marmaduke. Tatăl tău a fost prietenul meu în tinereţe. El mi-a încredinţat averile sale. Când ne-am despărţit, avea atâta încredere în mine, încât nu şi-a luat nicio măsură de protecţie, nu a dorit vreo dovadă a faptului că putea avea încredere în mine, chiar dacă am fi

avut destul timp şi nişte împrejurări favorabile pentru a i le acorda. Ştiai?

— Spuneţi adevărul, domnule, spuse Edward, sau Effingham, aşa cum trebuie să-i spunem de-acum.

— Aveam opinii politice diferite. În cazul în care cauza acestei ţări ar fi izbândit, datoria pe care o aveam era sfântă pentru mine, pentru că nimeni nu cunoştea interesele tatălui tău. Dacă regele şi-ar fi menţinut influenţa, ar fi fost uşor să-i înapoiez proprietăţile unui om atât de loial precum colonelul Effingham. Înţelegi?

— Vă bazaţi pe idei corecte, domnule, continuă tânărul, cu o privire la fel de neîncrezătoare ca şi mai înainte.

— *Asculdă, asculdă, păiete, spuse germanul. Jutecădorul nu are niciun fir te păr mincinos în cap.*

— Ştim cu toţii cum s-a încheiat lupta, spuse Marmaduke, fără a-i lua în seamă pe vreunul dintre ei. Bunicul tău a rămas în Connecticut, iar tatăl tău îi trimitea mereu tot ce avea nevoie pentru a supravieţui. Ştiu toate acestea, deşi nu m-am întâlnit niciodată cu el, chiar şi în vremurile când amândoi o duceam mai bine. Tatăl tău s-a retras cu trupele pentru a se lupta pentru drepturile sale în Anglia. În orice caz, trebuie să fi avut pierderi foarte mari, pentru că moşiile sale au fost vândute şi eu le-am cumpărat legal. Era firesc să vreau ca atunci când el va încerca să le recupereze să nu întâmpine niciun obstacol.

— Singurul obstacol era greutatea de a le acorda drepturile unor reclamanţi atât de numeroşi.

— Dar ar fi putut exista unul, chiar insurmontabil. Am anunţat lumii întregi că eram numai administratorul acestor proprietăţi, care, cu timpul şi datorită eforturilor mele, au crescut de o sută de ori ca valoare. Ştii că i-am oferit sume de bani destul de mari după război.

— I-ai dat bani, până când...

— Scrisorile mele au fost returnate fără să fi fost deschise. Tu şi tatăl tău aveţi acelaşi temperament, Oliver. Uneori era nechibzuit şi dur.

Judecătorul continuă pe un ton de autocondamnare:

— S-ar putea ca greşeala mea să fi fost alta: poate n-ar fi trebuit să-mi fac planuri pe termen lung şi să fiu prea calculat. Fără îndoială că a fost o încercare grea să-l las pe omul la care ţineam atât de mult să gândească rău despre mine timp de şapte ani, pentru ca el să-şi poată cere cinstit veniturile care îi aparţineau. Dar dacă ar fi deschis ultimele mele scrisori, ar fi aflat tot adevărul. Agentul meu îmi scrie că le-a citit pe cele pe care i le-am trimis în Anglia. Oliver, el ştia tot când a murit şi eu am crezut că şi tu ai murit cu el.

— Eram prea săraci pentru a plăti două bilete, spuse tânărul, puternic emoţionat, ca de fiecare dată când vorbea despre situaţia dificilă a familiei sale. Am rămas în Province ca să-l aştept să se întoarcă, iar când am aflat vestea tristă a morţii sale, aproape că nu mai aveam un ban.

— Şi ce-ai făcut, băiete?. întrebă Marmaduke cu voce tremurătoare.

— Am venit aici să-l caut pe bunicul meu. Pentru că ştiam că, odată ce nu mai primeam jumătatea de soldă a tatălui meu, el nu mai avea resurse ca să supravieţuiască. Atunci când am ajuns la locuinţa lui, am aflat că plecase în secret. Canalia care îl lăsase în sărăcie a recunoscut la stăruinţele mele fierbinţi că îl luase un bătrân care-i fusese servitor mai demult. Mi-am dat seama imediat că era vorba de Natty, pentru că tatăl meu...

— Natty a fost servitorul bunicului tău?, exclamă judecătorul.

— Nu ştiaţi acest lucru?, întrebă tânărul surprins.

— De unde să ştiu? Nu l-am întâlnit niciodată pe maior şi nici nu am auzit vreodată numele Bumppo. Ştiam că e doar un om din pădure care trăieşte din vânat. Oamenii ca el sunt prea obişnuiţi ca să ne poată surprinde.

— A fost crescut de familia bunicului meu. L-a servit ani la rând în campaniile din vest, unde a început să îndrăgească pădurile. A fost lăsat aici ca un fel de locţiitor, pe pământurile pe care bătrânul Mohegan (bunicul meu i-a salvat o dată viaţa) i-a convins pe delawari să i le cedeze când l-au primit ca membru de onoare al tribului lor.

— Acesta este, deci, sângele tău indian?

— Nu am altfel de sânge, spuse Edwards zâmbind. Mohegan l-a adoptat pe maiorul Effingham ca fiu al său, iar la vremea aceea, indianul era cel mai vrednic bărbat al naţiunii sale. Tatăl meu îi vizita pe aceşti oameni când era mic, iar ei i-au dat numele de Vultur, din cauza formei feţei, din câte am înţeles. Mi-au acordat şi mie acest titlu, dar acesta este singura mea legătură cu indienii, nu am fost crescut de ei şi nici nu-mi curge prin vene sângele lor. Cu toate acestea, am avut momente, domnule judecător Temple, când mi-am dorit să fiu descendentul lor şi să fi fost educat ca ei.

— Continuă-ţi povestea, spuse Marmaduke.

— Nu mai am multe de spus, domnule. M-am dus pe lac, unde auzisem de atâtea ori că locuia Natty, şi am aflat că îl ţinea în secret pe fostul său stăpân. Pentru că nici măcar el nu ar fi suportat să arate lumii un bătrân sărac şi decrepit care fusese cândva un bărbat pe care un popor întreg îl admirase şi îl respectase.

— Şi ce ai făcut?

— Ce am făcut? Mi-am cumpărat o puşcă din ultimii bani, m-am îmbrăcat în veşminte aspre şi am învăţat să vânez de la Ciorap-de-Piele. Restul îl ştiţi, domnule judecător Temple.

— *Ţi pătrânul Fritz Hartmann unte era?, întrebă germanul cu reproş. N-ai auzit niciotată numele lui Fritz Hartmann de la tatăl tău, păiete?*

— Poate că m-am înşelat, domnilor, răspunse tânărul. Dar aveam mândria mea şi nu puteam să risc o dezvăluire pe care chiar şi azi am avut reţineri să o fac. Aveam planuri care ar fi putut fi vizionare. Dacă bunicul meu va trăi până la toamnă, doream să-l iau cu mine la oraş, unde avem nişte rude îndepărtate, care probabil că l-au uitat pe bătrânul susţinător al Coroanei britanice până acum. Îl lasă puterile din ce în ce mai repede, spuse el pe un ton trist, şi în curând va merge alături de Mohegan.

Aerul era curat şi ziua frumoasă, aşa că grupul a continuat să vorbească pe stâncă până au auzit pe coasta muntelui huruitul roţilor de la trăsura judecătorului Temple. A fost o conversaţie interesantă pentru toţi cei de acolo, pentru că le-a îndepărtat toate îndoielile, iar tânărul simţea tot mai puţină antipatie faţă

de Marmaduke. Nu mai avea nicio obiecţie faţă de mutarea bunicului său, care s-a bucurat ca un copil atunci când a fost din nou aşezat în trăsură. Când a ajuns în holul mare de la conac, ochii s-au întors încet către toate obiectele din încăpere. Când făcea câte un gest inutil de politeţe către cei de lângă el, pierzându-şi firul gândurilor în timp ce vorbea, trăsăturile lui căpătau doar pentru o clipă acea sclipire de raţiune. Din cauza eforturilor depuse şi a schimbării, puterile i s-au epuizat, aşa că a fost dus în pat, A rămas acolo ore în şir, resimţind acut schimbarea de confort şi dând impresia unei imagini chinuite a naturii umane, care dovedeşte că înclinaţiile animalice ale omului continuă să-l domine şi după ce trăsăturile mai nobile ale fiinţei au dispărut.

Effingham nu l-a părăsit nicio clipă pe bunicul său, până în momentul în care a fost dus în pat, iar Natty a rămas la capul lui. Apoi a dat curs invitaţiei judecătorului de a veni în biblioteca sa, unde acesta însoţit de maiorul Hartmann îl aşteptau deja.

— Citeşte scrisoarea aceasta, Oliver, îi spuse Marmaduke când a intrat. Vei afla nu numai că nu am vrut să fac niciun rău familiei tale, ci am dorit întotdeauna să fac dreptate, chiar şi mai târziu.

Tânărul a luat hârtia şi dintr-o privire şi-a dat seama că era testamentul judecătorului. Chiar dacă era grăbit şi agitat, a descoperit că data corespundea momentului în care Marmaduke avusese acea depresie neobişnuită. În timp ce citea, ochii s-au umezit, iar mâna cu care ţinea hârtia a început să tremure violent.

Testamentul începea cu formalităţile obişnuite, născocite de ingeniozitatea domnului Van der School. Dar după această parte, recunoscu uşor scrisul lui Marmaduke. Într-un limbaj clar, distins şi elocvent, el povestea obligaţiile pe care le avea faţă de colonelul Effingham, relaţia care se stabilise între ei şi circumstanţele în care se despărţiseră. În continuare, menţiona din ce motive nu spusese nimic până atunci, menţionând totuşi sumele mari pe care le trimisese prietenului său, dar care fuseseră înapoiate odată cu scrisorile nedesfăcute. Apoi vorbea despre faptul că îl căutase pe bătrânul care dispăruse în mod

inexplicabil şi despre temerile sale că moştenitorul direct al averii era îngropat în ocean alături de tatăl său.

După ce a povestit pe scurt şi clar toate întâmplările între care cititorii noştri probabil că au făcut deja legătura, judecătorul menţiona ce sume îi încredinţase colonelul Effingham şi făcea o împărţire a întregii sale averi către mai multe persoane. Fiica sa, Elizabeth, primea o jumătate, iar Oliver Effingham, fost maior în armata britanică, sau fiul său Edwards Oliver Effingham, sau supravieţuitorii acestora şi descendenţii acestor supravieţuitori primeau cealaltă jumătate, pentru totdeauna. Testamentul avea valabilitate până în 1810, şi dacă niciuna dintre acele persoane nu apărea sau nu putea fi găsită după căutări îndelungate, atunci o anumită sumă, calculată după dobânda datoriei sale faţă de colonelul Effingham, trebuia să fie plătită urmaşilor legitimi ai familiei Effingham, iar cea mai mare parte a averii urma să revină în retribuţie fiicei sale sau moştenitorilor ei.

În timp ce citea dovada de netăgăduit a bunei-credinţe a lui Marmaduke, faţa tânărului era scăldată în lacrimi, iar privirile sale uimite nu se desprindeau de hârtie. Apoi o voce de lângă el îl întrebă, tulburându-i întreaga fiinţă:

— Te mai îndoieşti de noi, Oliver?

— Nu m-am îndoit niciodată de dumneavoastră!, strigă tânărul când îşi veni în fire şi reuşi să-şi stăpânească vocea. Apoi prinse repede mâna Elizabethei şi adăugă: Încrederea mea în dumneavoastră nu s-a clătinat niciodată.

— Dar în tatăl meu...

— Dumnezeu să-l binecuvânteze.

— Îţi mulţumesc, fiule, spuse judecătorul, strângându-i mâna cu căldură. Dar am greşit amândoi: tu te-ai grăbit prea tare, iar eu am fost prea încet. Imediat ce transferul poate fi făcut, vei stăpâni o jumătate din averea mea. Şi dacă presupunerile mele se adeveresc, sunt sigur că şi jumătatea cealaltă va veni imediat.

Îi luă mâna pe care o strânse şi o uni cu aceea a fiicei sale. Apoi făcu un semn spre maior, care era lângă uşă.

— Hai să-ţi spun ceva, fetiţo!, zise bătrânul german binedispus. Tacă mai eram aşa cum eram cânt serveam cu punicul

lui pe lacuri, câinele acesta leneş n-ar trebui să câştige premiul tegeapa.

— Haide, haide, bătrâne Fritz, ai şaptezeci, nu şaptesprezece ani. Richard te aşteaptă cu un castron de punci de ou, în hol.

— *Richart! Ce trăcuşor e!, exclamă celălalt, ieşind repede din cameră. Face un punş, ca pentru cai. O să-i arăt eu şerifului, cu mâinile mele! Ce trăcuşor mai e! Cret că-l întulceşte cu melasă americană.*

Marmaduke zâmbi şi dădu din cap cu afecţiune către tânărul cuplu, apoi închise uşa în urma lor. Dacă vreunul dintre cititorii noştri se aşteaptă să o deschidem din nou pentru propria lor satisfacţie, se înşală.

Cei doi au rămas singuri foarte multă vreme. Nu vom spune cât de lungă a fost întrevederea, dar la şase seara ea se încheiase deja, pentru că la acea oră domnul LeQuoi şi-a făcut apariţia după cum stabiliseră în ziua precedentă şi ceru să vorbească cu domnişoara Temple. Ea l-a primit, iar el i-a oferit cu delicateţe mâna lui, dar şi prietenii săi, tatăl, mama şi cazanul de zahăr. Se poate ca Elizabeth să fi încheiat vreo logodnă stânjenitoare şi implicit anumite obligaţii faţă de acesta, pentru că i-a refuzat oferta cu multă politeţe, deşi poate răspunsul ei a fost mai ferm decât întrebarea pe care o primise.

Francezul a mers imediat în sală, alături de şerif şi german, unde cei doi l-au obligat să stea la masă cu ei şi, cu ajutorul punciului şi a vinului, au aflat repede de la veselul domn LeQuoi care era obiectul vizitei. Era clar că, înainte de a pleca din ţară, el făcuse o propunere pe care o simţea ca o datorie a unui bărbat bine-crescut faţă de o domnişoară care trăia într-un loc atât de retras. Dar nu se implicase sentimental decât prea puţin, poate chiar deloc. După câteva băuturi, perechea mucalită l-a convins pe francezul care se afla deja pe culmile extazului că existase în mod sigur o subiectivitate care nu putea fi iertată în faptul că făcuse această propunere unei domnişoare, dar nu şi alteia. În consecinţă, în jurul orei nouă, domnul LeQuoi a plecat spre casa parohială, într-o misiune similară faţă de domnişoara Grant, care a avut la fel de mult succes ca şi primul său efort de îndrăgostit.

Când s-a întors la conac, la ora zece, Richard şi maiorul stăteau la aceeaşi masă. Au încercat să-l convingă pe gal, aşa cum îi spunea şeriful, că ar trebui să încerce şi cu Remarkable Pettibone. Dar deşi francezul era stimulat de vin şi se găsea într-o stare de excitare mentală, au pierdut două ore de logică absconsă încercând să-l convingă. El le refuza sfatul, dând dovadă de o încăpăţânare uimitoare pentru un bărbat atât de politicos.

Când Benjamin l-a condus pe domnul LeQuoi la uşă, îi spuse la despărţire:

— Dacă este adevărat, musiu, că aţi vrea să o cereţi în căsătorie pe doamna Pettibone, aşa cum vă sfătuia domnul Dickens, cred că vă băgaţi în ceva serios. Poate că v-a fost greu să ieşiţi nepătat până acum, dar domnişoara Lizzie şi domnişoara Grant sunt nişte bărcuţe tare frumoase, care se lasă în voia vântului, pe când domnişoara Remarkable e ca o galeră, odată ce o remorchezi, nu-i place să o abandonezi după aceea în larg.

Capitolul 41

Dar tu vorbeşte mai departe! Nu vom pleca
De la cei trişti spre cei victorioşi.
Fie şi râsete, şi strigăte glumeţe,
În flota aceea veselă
Ci numai menestrelul talentat
Îşi zice povestirea mai departe.

Lordul din Insule

Prin natura evenimentele povestirii noastre, trecem repede peste anotimpul verii. S-a împlinit aproape un an, iar truda noastră trebuie să se încheie în luna octombrie. Totuşi, în această perioadă au avut loc mai multe incidente notabile şi este necesar să povestim o parte dintre ele.

Cele mai importante au fost căsătoria lui Oliver Effingham cu Elizabeth Temple şi moartea maiorului Effingham, ambele având loc la începutul lui septembrie, la un interval de câteva zile, în ordinea menţionată. Moartea bătrânului a fost ca o ultimă sclipire a unei lumânări şi, în ciuda faptului că a provocat melancolia membrilor familiei, un asemena sfârşit nu i-ar fi putut îndurera. Una dintre cele mai importante preocupări a lui Marmaduke era aceea de a găsi o cale de împăcare între comportamentul răzbunător al magistratului şi pedeapsa pe care o pregătise pentru infractorii de care se simţea ataşat.

Totuşi, a doua zi după ce au descoperit peştera, Natty şi Benjamin s-au întors la închisoare pe cale paşnică, unde au rămas, în confort şi îndestulare, până la venirea unui trimis de la Albany, care a adus graţierea lui Ciorap-de-Piele din partea guvernatorului. Între timp, s-au luat măsurile cuvenite pentru ca Hiram să nu se mai teamă că va fi atacat. În

aceeaşi zi, cei doi tovarăşi s-au reintegrat în societate, fără ca personalităţile lor să se fi schimbat în urma perioadei petrecute la închisoare.

Domnul Doolittle descoperi că nici arhitectura, nici dreptul nu erau potrivite pentru colonia care se afla în plin avânt economic şi cultural. După ce a obţinut până şi ultimul cent pe care îl putea obţine în urma acestui compromis, „lăsă totul în urma sa", ca să folosim limbajul ţării, şi merse spre vest, răspândindu-şi cunoştinţele profesionale şi învăţăturile de legislaţie prin toată ţara. Putem descoperi vestigii ale acestora chiar şi în ziua de azi.

Bietul Jotham, care a plătit cu viaţa pentru nebuniile sale, a recunoscut pe patul de moarte că motivul pentru care crezuse că exista o mină venea de pe buzele unei sibile care putea descoperi comorile ascunse ale pământului uitându-se într-un cristal magic. Asemenea superstiţii erau frecvente în noile colonii. După ce a trecut peste surpriza iniţială, comunitatea a uitat imediat povestea.

Lămurirea lucrurilor a îndepărtat suspiciunile lui Richard legate de activităţile celor trei vânători, şi în acelaşi timp i-a dat o lecţie importantă, care i-a adus multe ore de linişte vărului său Marmaduke. Poate vă mai amintiţi că şeriful îi spusese confidenţial că aceasta nu este o înscenare „vizionară" şi era destul să rostească aceste cuvinte pentru a-i închide gura pentru zece ani.

Domnul LeQuoi, care a fost adus în atenţia cititorilor noştri pentru că imaginea unei asemenea ţări nu ar fi deloc fidelă în lipsa unui astfel de personaj, a găsit insula Martinica. Lăsase unor englezi cazanul de zahăr. Marmaduke şi familia lui s-au bucurat să afle după puţină vreme că francezul se întorsese în biroul său din Paris, de unde trimitea adesea scrisori în care îşi exprima fericirea şi recunoştinţa faţă de prietenii din America.

Aceste explicaţii fiind date, trebuie să ne întoarcem la povestea noastră. Cititorul american ar trebui să-şi imagineze una dintre cele mai blânde dimineţi de octombrie, când soarele pare o minge de foc argintiu şi, în timp ce respiri, poţi simţi prospeţimea aerului, care dă vigoare şi însufleţeşte

totul. Vremea nu era nici rece, nici caldă, ci avea temperatura potrivită pentru a pune sângele în mişcare, fără să provoace totuşi moleşeala primăverii.

Într-o asemenea dimineaţă, pe la mijlocul lunii, Oliver intră în salonul în care Elizabeth împărţea ordinele pentru ziua respectivă şi o rugă să-l însoţească într-o scurtă plimbare până la lac. Melancolia blândă a soţului i-a atras atenţia, aşa că Elizabeth şi-a abandonat grijile şi şi-a tras un şal subţire peste umeri, părul negru ascunzându-l sub o pălărie de nomad. L-a luat de braţ şi s-a lăsat condusă de el fără a-i pune vreo întrebare. Au traversat podul şi au ieşit la drum fără să rostească vreun cuvânt.

După direcţia pe care o urmau, Elizabeth ştia foarte bine unde aveau să ajungă şi îi respecta prea mult sentimentele pentru a începe o conversaţie inoportună. Au ieşit în câmp deschis, iar privirile i s-au plimbat pe suprafaţa liniştită a lacului, plin cu păsări sălbatice care veneau deja din marile ape ale nordului pentru a găsi un soare mai cald şi mai rămâneau pentru a se juca în apa limpede a lui Otsego. Privi şi spre coastele munţilor, vesele, în mii de nuanţe tomnatice, ca şi cum ar fi dorit să le onoreze nunta. Izbucni dintr-odată, cam supărată:

— Oliver, nu este momentul să rămânem tăcuţi! Apoi, agăţându-se de braţul lui, rosti mai afectuoasă: Întreaga natură pare să înalţe laude Creatorului. De ce să tăcem noi, care ar trebui să-i fim recunoscători pentru atâtea lucruri.

— Spune mai departe, îi răspunse soţul ei, zâmbind. Îmi place să-ţi aud vocea. Cred că ţi-ai dat seama de ce suntem aici. Ţi-am povestit despre planurile mele. Ce crezi despre ele?

— Ar trebui să le aflu întâi, spuse soţia lui. Dar şi eu am propriile mele planuri. Este timpul să le divulg.

— Tu!? Sunt sigur că ai plănuit ceva pentru binele lui Natty.

— Sigur că pentru Natty. Dar în afară de Ciorap-de-Piele, mai avem şi alţi prieteni pe care ar trebui să-i ajutăm. Uiţi de Louisa şi de tatăl ei?

— Bineînţeles că nu. Nu i-am dat preotului una dintre cele mai bune ferme din comitat? Cât despre Louisa, aş dori să fie mereu alături de noi.

— Alături de noi!?, spuse Elizabeth, strângându-şi uşor buzele. Dar poate biata de ea îşi doreşte altceva. Poate ar vrea să-mi urmeze exemplul şi să se căsătorească.

— Nu prea cred, spuse Effingham meditativ. Chiar nu cunosc pe cineva de aici care să fie destul de bun pentru ea.

— Poate nu aici. Dar sunt şi alte sate în afară de Templeton şi alte biserici în afară de „Noua Sf. Pavel".

— Biserici, Elizabeth! Sunt sigur că nu ai vrea să o pierzi pe domnişoara Grant! Deşi este un bărbat simplu, este un om extraordinar şi nu voi găsi niciodată un altul care să-mi venereze corectitudinea măcar pe jumătate. M-ai face din sfânt un păcătos de rând.

— Trebuie s-o facem, răspunse doamna cu un zâmbet pe jumătate ascuns. Chiar dacă vă face din înger un simplu muritor.

— Ai uitat de fermă?

— Poate să o dea în arendă, ca alţii. Şi apoi, ai vrea să vezi un om al bisericii muncind câmpul?

— Unde s-ar putea duce? Uiţi de Louisa?

— Nu, nu uit de Louisa, răspunse Elizabeth, strângându-şi iar buzele frumoase. Mai ştii, Effingham, că tatăl meu ţi-a spus că eu îl conduceam pe el şi că o să te conduc şi pe tine. Chiar acum sunt pe cale de a-mi exercita puterea.

— Orice, orice, draga mea Elizabeth. Dar nu sacrificându-i pe ceilalţi. Nu cu preţul prietenei tale.

— De unde ştii, domnule, că mi-aş sacrifica prietenii? spuse aceasta, fixându-şi ochii cercetători asupra chipului soţului său, unde nu întâlni decât aerul unui nevinovat regret.

— De unde ştiu? Păi, ar fi normal să ne regrete.

— Este de datoria noastră să luptăm cu propriile sentimente, răspunse Elizabeth. Nu avem motive să credem că un suflet ca al Louisei nu ar încerca.

— Ce planuri ai?

— Ascultă şi vei afla. Tatăl meu a reuşit să facă rost de o chemare pentru domnul Grant într-unul din oraşele de pe Hudson, unde ar trăi mai uşor, pentru că nu ar trebui să mai

călătorească prin pădurile astea. Acolo şi-ar putea petrece amurgul vieţii în confort şi în linişte. Iar fiica lui ar putea să intre în societate şi să stabilească o relaţie, ceea ce ar fi normal, având în vedere vârsta şi personalitatea ei.

— Bess, mă uimeşti! Nu credeam că ai spirit de conducător.

— Oh, dar sunt un conducător mai abil decât crezi, domnule, spuse soţia, zâmbind cu viclenie, dar este dorinţa şi datoria ta să te supui, cel puţin pentru o vreme.

Effingham râse, dar, pe măsură ce plimbarea se apropia de sfârşit, au schimbat subiectul de comun acord. Au ajuns la locul de pământ bătătorit unde fusese atâta vreme cabana lui Ciorap-de-Piele. Elizabeth văzu că toate gunoaiele fuseseră îndepărtate şi locul era acum acoperit cu un strat frumos de iarbă, cu bălăriile plivite.

Acestea crescuseră în voie, în urma ploilor abundente din ultimul timp, ca şi cum în regiune venise o a doua primăvară. Locul mic era înconjurat de un perete rotund, care nu fusese terminat de zidit.

Au intrat pe o portiţă, în apropierea căreia au văzut puşca lui Natty rezemată de perete. Hector şi căţeaua se odihneau pe iarbă, având sentimentul că, deşi mult schimbate, pământul pe care stăteau şi obiectele din jur le erau foarte cunoscute. Vânătorul se lungise şi el pe pământ, în faţa unei pietre de mormânt din marmură albă, şi îndepărta cu degetele firele lungi de iarbă care răsăriseră din pământul hrănitor, ca şi când ar fi dorit să descopere inscripţia. Lângă această piatră, care era o lespede simplă pusă la capul unui mormânt, se ridica un monument frumos, cioplit cu dalta şi decorat cu o urnă.

Oliver şi Elizabeth s-au apropiat de morminte cu pas uşor, fără ca vânătorul să-i audă. Faţa arsă de soare a lui Natty era contorsionată, iar ochii licăreau, de parcă ceva îl împiedica să vadă. După o vreme, Natty se ridică încet de la pământ şi spuse tare:

— Ei bine, pot să spun că totul este în ordine. Presupun că acolo scrie ceva, dar eu nu înţeleg nimic. Deşi pipa, securea şi mocasinii sunt foarte frumoşi pentru cineva care nu i-a mai

văzut niciodată, foarte frumoase. Vai de mine, se odihnesc unul lângă altul, fericiţi. Dar pe mine cine o să mă bage în pământ când mi-o veni vremea?

— Prietenii nu vor uita să organizeze ultima slujbă pentru tine, Natty, atunci când va veni ora aceea nefericită, spuse Oliver, impresionat de monologul vânătorului.

Bătrânul se întoarse fără să pară surprins, după obiceiul indian pe care el însuşi îl adoptase. Apoi îşi trecu mâna de sub nas, părând să îndepărteze astfel tristeţea.

— Aţi venit să vedeţi mormintele, copii, nu-i aşa?, întrebă. Sunt frumoase şi pentru nişte tineri, şi pentru bătrâni.

— Sper să îţi placă, spuse Effingham. Numai tu ai dreptul de a decide în această privinţă.

— Păi, eu nu sunt obişnuit cu morminte frumoase, răspunse bătrânul. Gusturile mele nu prea contează. I-ai aşezat pe maior cu capul spre vest şi pe Mohegan spre est, nu-i aşa, băiete?

— Am făcut cum mi-ai cerut.

— Aşa e cel mai bine, spuse vânătorul. Ei credeau că vor călători în părţi diferite, copii, deşi nu există decât unul singur mai presus de noi toţi, care îi va aduce pe drepţi împreună atunci când vrea El şi care poate să albească pielea unui negru şi să-l pună la acelaşi nivel cu prinţii.

— Fără îndoială că aşa este, spuse Elizabeth, a cărei voce hotărâtă avea acum tonuri blânde, melancolice. Eu ştiu că ne vom întâlni cu toţii şi că vom fi fericiţi împreună.

— Chiar aşa o să fie copii, chiar aşa?, întrebă vânătorul cu o fervoare neobişnuită. Gândul acesta îmi alină sufletul. Dar înainte să plec, aş vrea să ştiu ce le spui oamenilor care se vor aduna ca porumbeii primăvara despre bătrânul delaware şi despre cel mai viteaz alb care a păşit vreodată pe aceste dealuri.

Effingham şi Elizabeth au rămas surprinşi de felul foarte emoţionant şi solemn în care Ciorap-de-Piele a pus întrebarea. Tânărul se întoarse spre mormânt şi citi cu glas tare:

— Închinat memoriei lui Oliver Effingham, Esquire, fost maior în Infanteria a şaizecea a Maiestăţii Sale, soldat nepreţuit, cavaler loial, om onest. La aceste virtuţi, el

a adăugat toată grația creștinească. În tinerețe a trăit în onoare, bogăție și putere, dar amurgul bătrâneții sale a fost umbrit de sărăcie, singurătate și boală, pe care numai bunul, cinstitul și credinciosul său prieten și îngrijitor, Nathaniel Bumppo, i le-a alinat. Urmașii săi au pus această piatră în onoarea virtuților stăpânului și a recunoștinței eterne a servitorului său.

Ciorap-de-Piele a tresărit la auzul numelui său și trăsăturile zbârcite ale feței s-au luminat într-un zâmbet de fericire, apoi spuse:

— Așa ai scris, băiete? Ai cioplit numele bătrânului în piatră, lângă numele stăpânului său? Dumnezeu să vă aibă în paza Lui, copii! Ați avut gânduri bune, iar inima prețuiește nespus bunătatea odată ce îmbătrânește.

Elizabeth se întoarse cu spatele la cei doi care vorbeau. După o încercare eșuată, Effingham a reușit să explice:

— Este cioplit în marmură obișnuită, dar ar fi trebuit scris cu litere de aur.

— Arată-mi numele, băiete, spuse Natty, serios și simplu. Vreau să-mi văd propriul nume într-un loc de onoare ca acesta. I-ați făcut un cadou generos unui bărbat care nu-și lasă nici numele, nici familia în urma sa, într-o țară în care a zăbovit atâta vreme.

Effingham își îndreptă degetul spre locul acela, iar Natty a urmărit rotunjimile literelor până la sfârșit, cu un interes adânc, apoi s-a ridicat de lângă mormânt și a spus:

— Cred că e bine ce ați scris și ați avut numai gânduri bune. Ați făcut bine. Dar ce ați scris deasupra pieii-roșii?

— O să auzi acum: Această piatră a fost ridicată în memoria unei căpetenii indiene din tribul delawarilor, cunoscută sub mai multe nume: John Mohegan Mohican...

— Moheecan, băiete, așa își spuneau ei. Moheecan.

— Mohican și Chingagook...

—...gach, băiete, gach-gook. Cingachgook, care în limba lor înseamnă Marele-Șarpe. Ar trebui să scriem numele corect, pentru că numele indienilor are întotdeauna o semnificație.

— O să am grijă să fie modificat. A fost ultimul din comunitatea sa care a trăit până la sfârșit în această țară și care

spunea adesea despre el că o purta el vina de a fi indian, dar este cu siguranţă un om plin de virtuţi.

—Nu ai avut niciodată mai mare dreptate, domnule Oliver! Vai de mine, dacă l-ai fi cunoscut aşa cum l-am cunoscut eu în tinereţe, chiar în bătălia în care domnul care se odihneşte alături de el i-a salvat viaţa, atunci când hoţii ăia de iroquois îl legaseră, ai fi spus mai mult de-atât. I-am tăiat sforile cu mâna mea şi i-am dat securea şi cuţitul meu, pentru că puşca mi-a fost întotdeauna arma preferată. Împărţea lovituri în dreapta şi în stânga, ca un bărbat adevărat! Ne-am întâlnit când ne întorceam de la luptă şi ducea în ţăruş unsprezece scalpuri de mingo. Nu tremuraţi, doamnă Effingham, pentru că nu erau decât scalpuri ale capetelor rase şi ale războinicilor. Privesc dealurile acestea din jurul meu, unde puteam să număr câteodată douăzeci de fire de fum, înălţându-se din taberele delawarilor deasupra copacilor din pădure. Mă doare gândul că nu a mai rămas nici măcar o singură piele-roşie din toţi cei care erau. Poate doar vreun vagabond beţiv dintre oneida, sau indienii yankei, care vin aici de la malul mării şi care, după mine, nu fac parte dintre creaturile lui Dumnezeu, pentru că nu sunt peşti, dar nu au nici carne, nu sunt nici albi, nici sălbatici. Ei bine, a venit vremea, iar eu trebuie să plec...

— Să pleci!?, repetă Effingham. Unde să pleci?

Ciorap-de-Piele, care adoptase inconştient multe dintre calităţile indienilor, deşi se gândea mereu la el ca la o fiinţă civilizată, şi se putea compara chiar şi cu delawarii, îşi feri faţa ca să-şi ascundă trăsăturile contorsionate. Se aplecă să ridice un pachet mare din spatele mormintelor şi îl puse încet pe umeri.

— Să pleci!, exclamă Elizabeth, apropiindu-se repede de el. Nu ar trebui să te avânţi singur atât de adânc în pădure, Natty, la vârsta ta. Ar fi imprudent, într-adevăr. Vrea să plece departe, să vâneze, Effingham.

— Doamna Effingham are dreptate, Ciorap-de-Piele, spuse Edwards. Nu are niciun rost să te supui la asemenea chinuri acum. Decât să pleci, mai bine aruncă pachetul din

spate şi limitează-ţi vânătoarea numai la munţii de lângă noi.

— Chinuri? Dar e o adevărată plăcere, copiii mei, cea mai mare care mi-a rămas de partea aceasta a mormântului.

— Nu, nu vei pleca aşa de departe, strigă Elizabeth, punându-şi mâna albă pe pachetul lui din piele de căprioară. Am dreptate! Simt ibricul şi o cutie de praf. Nu trebuie să-l lăsăm să plece atât de departe de noi, Oliver. Aminteşte-ţi cât de repede a cedat Mohegan.

— Ştiam eu că despărţirea o să fie grea, copii. Ştiam că aşa o să fie, spuse Natty. Aşa că am venit să mă uit şi eu la morminte şi m-am gândit că dacă o să vă las talismanul pe care mi l-a dat maiorul, când ne-am despărţit prima oară în pădure, nu v-ar fi aşa de greu şi aţi şti că oriunde ar pleca bătrânul, gândurile lui tot aici ar rămâne.

— E ceva neobişnuit, exclamă tânărul. Unde vrei să te duci, Natty?

Vânătorul se apropie de el cu un aer încrezător şi înţelept, ca şi cum ştia că ceea ce va spune urma să pună capăt tuturor obiecţiilor, apoi zise:

— Băiete, am auzit că pe marile lacuri se vânează cel mai bine şi nu e niciun alb pe distanţă destul de mare decât poate vreunul ca mine. Mi-e teamă să trăiesc în luminiş, unde aud ciocanele bătând de dimineaţă până seara. Şi, deşi ţin mult la voi amândoi, n-aş spune aşa ceva dacă n-ar fi adevărat, mi-e dor să merg iar în pădure. Abia aştept.

— În pădure!, repetă Elizabeth, tremurând de emoţie. Pădurile astea nesfârşite nu îţi ajung?

— Ah, copila mea, pădurile astea nu sunt mare lucru pentru un om care e obişnuit cu sălbăticia. N-am mai avut linişte de când tatăl tău a venit cu coloniştii lui. Dar nu m-aş duce departe, pentru că numai cel care se odihneşte sub iarba de acolo îmi dădea viaţă. Acum el s-a dus, şi Chingachgook la fel, iar voi sunteţi tineri şi fericiţi. Da, casa cea mare a fost plină de veselie în luna care a trecut. Şi m-am gândit că ar fi vremea să am parte de puţină linişte în amurgul vieţii. Pădure! Nu pot să spun că aceasta este o pădure adevărată, doamnă Effingham, că doar bat luminişurile acestea în fiecare zi.

— Dacă îţi lipseşte ceva care ţi-ar aduce liniştea, nu trebuie decât să ne spui, Ciorap-de-Piele. Dacă putem să ţi-l oferim, e al tău.

— Ştiu că tu ai intenţii bune pentru toţi, băiete. Şi soţia ta, la fel. Dar eu nu am obiceiurile voastre. La fel şi morţii de acolo, care credeau, când mai erau în viaţă, că unul se va îndrepta spre vest şi celălalt spre est, pentru a-şi găsi raiul. Dar, la fel ca noi, şi ei se vor întâlni în cele din urmă, copiii mei. Da, aşa cum ai spus tu, ne vom întâlni în lumea celor drepţi la sfârşit.

— Dar nu ştiam nimic. Nici nu mă aşteptam la aşa ceva, spuse Elizabeth, şi aproape că se sufoca de emoţie. Credeam că vrei să trăieşti şi să mori alături de noi, Natty.

— Cuvintele nu ne mai folosesc la nimic, spuse soţul ei. Nu poţi schimba obiceiuri vechi de patruzeci de ani într-o singură zi. Te cunosc prea bine ca să mai încerc să te opresc, Natty. Numai dacă m-ai lăsa să-ţi construiesc o cabană pe dealurile acelea îndepărtate, unde am putea veni să te vedem şi am şti că trăieşti în pace.

— Nu vă temeţi pentru Ciorap-de-Piele, copii. Dumnezeu va avea grijă de zilele şi de fericirea lui. Ştiu că ai numai gânduri bune, dar nu avem aceleaşi obiceiuri. Eu iubesc pădurea, iar tu iubeşti oamenii. Eu mănânc când mi-e foame şi beau când mi-e sete, iar voi mâncaţi la ore fixe şi după anumite reguli. Până şi câinilor le daţi prea multă mâncare, băiete, pentru că sunteţi atât de buni. Iar câinii ar trebui să fie slabi ca să alerge bine. Dumnezeu le-a dat un rost şi celor mai mici dintre creaturile sale, iar pe mine m-a făcut pentru sălbăticie. Dacă ţineţi la mine, lăsaţi-mă să mă duc acolo unde sufletul meu vrea să fie din nou.

Acest ultim apel a fost hotărâtor. Cei doi nu au mai rostit nicio rugăminte ca el să mai rămână. Dar Elizabeth şi-a lăsat capul în piept şi a început să plângă, iar soţul ei îşi ştergea lacrimile de la ochi. Mâinile îi erau grele, nu îl ascultau şi abia reuşi să scoată portofelul, pentru a-i oferi vânătorului un teanc de bancnote.

— Ia-le, spuse el. Măcar ia banii aceştia, pune-i bine şi te vor ajuta când o să ai mai multă nevoie.

Bătrânul luă bancnotele şi se uită la ele curios.

— Înseamnă că ăştia sunt banii noi de hârtie, care se fac la Albany. Nu cred că valorează prea mult pentru cei fără carte. Nu, băiete, ia-ţi banii înapoi. Nu-mi vor folosi la nimic, am avut grijă să iau tot praful de la francez înainte să închidă şi se spune că sunt gloanţe destule acolo unde mă duc. Nu sunt bune nici să-mi curăţ puşca, pentru că eu folosesc mai mult piele. Doamnă Effingham, permiteţi-mi să vă sărut mâna şi să vă urez toate cele bune dumneavoastră şi familiei.

— Lasă-mă să te mai rog o dată să rămâi!, strigă Elizabeth. Nu mă lăsa, Ciorap-de-Piele, să-l plâng pe cel care mi-a salvat viaţa de două ori şi care i-a servit cu credinţă pe cei pe care îl iubesc. Dacă nu vrei să rămâi pentru binele tău, atunci stai măcar de dragul meu. Te voi vedea în coşmarurile care îmi mai tulbură încă nopţile, murind bătrân şi sărac, lângă sălbăticiunile pe care le-ai ucis. Îmi voi imagina că eşti ameninţat de toate relele din lume, de boală, lipsuri, singurătate. Rămâi cu noi, bătrâne, dacă nu pentru binele tău, atunci de dragul nostru.

— Doamnă Effingham, asemenea gânduri şi coşmaruri nu vor urmări o persoană nevinovată prea multă vreme, răspunse vânătorul solemn. Dumnezeu le va îndepărta. Şi dacă vei mai avea asemenea vise, ele nu vor fi din cauza grijii pe care mi-o porţi, ci ca să vă daţi seama că puterea Lui m-a adus acolo, pentru a te salva. Să aveţi încredere în Dumnezeu, doamnă, şi în soţul dumneavoastră şi nu o să vă gândiţi mult la un bătrân ca mine, şi nici nu o să vă faceţi griji pentru el. Sper că Dumnezeu o să vă aibă în paza Lui, Dumnezeul care locuieşte în luminişuri, ca şi cel din sălbăticie, şi vă binecuvântează pe dumneavoastră şi familia, de acum şi până în momentul în care albii se vor întâlni cu pieile-roşii, iar legea ne va fi numai dreptatea, şi nu puterea.

Elizabeth îşi înălţă capul, iar vânătorul îi putu vedea faţa palidă când a salutat-o ridicându-şi pălăria şi atingând-o respectuos. Tânărul îi prinse mâna cu o fervoare convulsivă, dar rămase tăcut.

Vânătorul s-a pregătit de drum, strângându-şi cureaua mai tare şi pierzând câteva momente cu gesturile stângace

ale oricărei despărţiri triste. A încercat de câteva ori să spună ceva, dar simţea un nod în gât. În cele din urmă, îşi puse puşca pe umăr şi scoase un strigăt clar de vânător adevărat, care răsună în pădure:

— Aici! Aici! Câinii mei! Haideţi să mergem. O să vă doară picioarele înainte să ajungem la destinaţie.

Auzind strigătele, câinii au sărit de la pământ, au adulmecat mormintele şi perechea tăcută şi gravă, apoi şi-au urmat stăpânul umili, de parcă erau curioşi să ajungă la noua destinaţie. A urmat o pauză scurtă, în care tânărul îşi întoarse faţa spre mormântul bunicului său. Orgoliul masculin l-a ajutat să-şi stăpânească emoţiile sincere şi s-a răsucit pentru a-şi reînnoi rugăminţile, dar a observat că în cimitir nu mai erau decât el şi soţia sa.

— A plecat!, strigă Effingham.

Elizabeth îşi ridică faţa şi îl văzu pe bătrânul vânător, care se oprise la marginea pădurii privind în urmă pentru o clipă. Când le-a întâlnit privirile, şi-a ridicat mâna deasupra ochilor, apoi a fluturat-o sus în aer de rămas-bun şi a pătruns în pădure, strigându-şi tare câinii, care se chirciseră la picioarele lui.

A fost ultima dată când l-au văzut pe Ciorap-de-Piele. judecătorul Temple a organizat şi a condus un grup care a plecat pe urmele lui, dar pasul agil al vânătorului l-a ţinut mereu în faţă. Mergea departe, către apusul soarelui, fiind primul din grupul de pionieri care a deschis calea pentru marşul naţiunii de-a lungul continentului.

Sfârşit

Cuprins

Introducere 5
Capitolul 1 11
Capitolul 2 27
Capitolul 3 37
Capitolul 4 47
Capitolul 5 59
Capitolul 6 73
Capitolul 7 87
Capitolul 8 101
Capitolul 9 111
Capitolul 10 121
Capitolul 11 131
Capitolul 12 141
Capitolul 13 157
Capitolul 14 171
Capitolul 15 185
Capitolul 16 197
Capitolul 17 209
Capitolul 18 223
Capitolul 19 233
Capitolul 20 243
Capitolul 21 257
Capitolul 22 269
Capitolul 23 279
Capitolul 24 291
Capitolul 25 305
Capitolul 26 315
Capitolul 27 327
Capitolul 28 333
Capitolul 29 347

Capitolul 30 359
Capitolul 31 373
Capitolul 32 383
Capitolul 33 397
Capitolul 34 413
Capitolul 35 423
Capitolul 36 439
Capitolul 37 449
Capitolul 38 459
Capitolul 39 471
Capitolul 40 483
Capitolul 41 495

editura Adevărul holding

S.C. Adevărul Holding S.R.L.,
Str. Fabrica de Glucoză nr. 21, sector 2, Bucureşti.
Telefon: 021.407.76.38; Fax: 021.407.76.42

Director general: Peter L. Imre
Director general adjunct: Andrei Ştefan

Divizia CARTE

Director: Grigore Cartianu
Director executiv: Carmen Dincă
Director editorial: Daniel Eberhat

Toate drepturile asupra prezentului titlu sunt rezervate exclusiv editurii S.C. Adevărul Holding S.R.L. Reproducerea parţială sau integrală a textului fără acordul editurii este interzisă şi va fi pedepsită conform legilor în vigoare.

Redactor: Gabriela Riegler
Tehnoredactor: Georgeta Adam
Corector: Marian Busuioc